

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА

**РАЗНОЛИКОСТ СТВАРАЛАЧКИХ ФОРМИ
У САВРЕМЕНОМ ДИЗАЈНУ У XXI ВЕКУ**

ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА

Ментор:

Атанацковић Јеличић, др Јелена

Кандидат:

Којић Радомир

Нови Сад, 2025. године

КЉУЧНА ДОКУМЕНТАЦИЈСКА ИНФОРМАЦИЈА¹

Врста рада:	докторска дисертација
Име и презиме аутора:	Радомир Којић
Ментор (титула, име, презиме, звање, институција):	др Јелена Атанацковић Јеличић, редовни професор, Факултет техничких наука
Наслов рада:	Разноликост стваралачких форми у савременом дизајну у XXI веку.
Језик и писмо рада:	српски (ћирилица) / енглески (латиница)
Физички опис рада:	Унети број: Страница 508 Поглавља 11 Референци 120 Табела 51 Слика 238 Графикона 122 Прилога
Научна област:	Архитектура
Ужа научна област (научна дисциплина):	Архитектура и Дизајн
Кључне речи / предметна одредница:	архитектура; дизајн; стваралачка форма; статистичка анализа; XXI век
Апстракт на језику рада:	Централна тема истраживања приказаног у овом раду је разноликост стваралачких форми у савременом дизајну, од завршетка Другог светског рата до 2022. године, са посебним нагласком на ауторе који своје стваралаштво започињу након 2000. године. Теоријски део истраживања чине резултати постојеће литературе на тему развоја архитектуре и дизајна у задатом периоду док је практичним истраживањем обухваћен одабир релевантних аутора, класификација и периодизација њиховог стваралаштва као и статистичка анализа и поређење њиховог рада. Истраживање доминанто обрађује теме везане разноликост стваралачких форми у дизајну и њихову улогу на проширење културе дизајна у општој популацији.

¹ Аутор докторске дисертације потписао је и приложио следеће Обрасце:

5б – Изјава о ауторству;

5в – Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада и дозвола за објављивање личних података;

5г – Изјава о коришћењу.

Ове Изјаве се чувају у институцији у штампаном и електронском облику и не корице се са радом.

Датум прихватања теме од стране надлежног већа:	19.07.2024.

Датум одбране: (Попуњава накнадно институција)	
Чланови комисије: (титула, име, презиме, звање, институција)	Председник: др Игор Мараш, редовни професор, Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду Члан: др Ана Никезић, редовни професор, Архитектонски факултет, Универзитет у Београду Члан: др Александар Милојковић, ванредни професор, Грађевинско-архитектонски факултет, Универзитет у Нишу Члан: др Тијана Шукиловић, ванредни професор, Математички факултет, Универзитет у Београду Члан: др Дејан Ецет, ванредни професор, Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду Члан: др Јелена Атанацковић Јеличић, редовни професор, Факултет техничких наука
Напомена:	

KEY WORD DOCUMENTATION²

Document type:	Doctoral dissertation
Author:	Radomir Kojić
Supervisor (title, first name, last name, position, institution)	PhD Jelena Atanacković Jeličić, Full Professor
Thesis title in English:	Diversity of creative forms in contemporary design in 21 st century.
Language and script:	Serbian (Cyrillic) / English (Latin)
Physical description:	Number of: Pages_____508_____ Chapters_____11_____ References_____120_____ Tables_____51_____ Illustrations_____238_____ Graphs_____122_____ Appendices_____
Scientific field:	Architecture
Scientific subfield (scientific discipline):	Architecture / Design
Subject, Key words:	Architecture; Design; Creative Form; Statistical Analysis; 21st Century
Abstract in English:	The central theme of the research presented in this paper is the diversity of creative forms in contemporary design from the end of World War II to 2022, with a particular emphasis on authors who began their creative work after the year 2000. The theoretical part of the research consists of an analysis of existing literature on the development of architecture and design within the given period, while the practical research includes the selection of relevant authors, the classification and periodization of their work, as well as a statistical analysis and comparison of their creations. The study primarily explores topics related to the diversity of creative forms in design and their role in expanding design culture among the general population.
Date of endorsement by the scientific board:	19.07.2024.

---

² The author of the doctoral dissertation has signed the following Statements:

56 – Statement on the authorship,

5B – Statement that the printed and e-version of the doctoral dissertation are identical and authorization to use personal data,

5r – Copyright statement.

The paper and e-versions of Statements are held at the institution and are not included into the printed thesis.

Date of defence: (Filled in by the institution)	
Thesis defence board: (title, first name, last name, position, institution)	Chair: PhD Igor Maraš, Full Professor, Faculty of Technical Sciences, University of Novi Sad. Member: PhD Ana Nikezić, Full Professor, Department of Architecture, Faculty of Architecture, University of Belgrade Member: PhD Aleksandar Milojković, Associate Professor, Faculty of Civil Engineering and Architecture, University of Niš Member: PhD Tijana Šukilović, Associate Professor, Faculty of Mathematics, University of Belgrade Member: PhD Dejan Ecet, Associate Professor, Faculty of Technical Sciences, University of Novi Sad. Member: PhD Jelena Atanacković Jeličić, Full Professor, Faculty of Technical Sciences, University of Novi Sad
Note:	

*Мојим родитељима Ђури и Милици, Тијани, Јелени и младости ове земље која ми је
дала снаге да завршим овај рад.*

Садржај

1. Увод.....	5
1.1. Поље, временски оквир и географски обухват истраживања	10
1.2. Циљеви истраживања	11
1.3. Радне хипотезе.....	13
1.4. Методи истраживања	15
1.5. Преглед литературе.....	17
2. Историјски и културни контекст.....	28
2.1. Образовни програми и институције	29
2.2. Изложбе.....	33
2.3. Часописи	35
2.4. Сајмови и смотре дизајна	38
2.5. Музеји.....	41
2.6. Награде.....	45
2.7. Развој материјала и производних процеса.....	46
3. Аутори.....	57
3.1. Критеријуми одабира.....	57
3.2. Стваралаштво до 1960. године.....	68
3.2.1. Чарлс и Реј Имс.....	74
3.3. 1960. - 1979. година.....	81
3.3.1. Филип Старк.....	87
3.3.2. Жан Нувел	95
3.4. 1980. - 1989. година.....	102
3.4.1. Рос Лавгров.....	109
3.4.2. Карим Рашид	114

3.5.	1990. - 1999. година.....	123
3.5.1.	Константин Грчић.....	129
3.5.2.	Наото Фукасава.....	133
3.5.3.	Марсел Вандерс	138
3.6.	XXI век	143
3.6.1.	Оки Сато	150
3.6.2.	Патриција Уркиола.....	156
3.6.3.	Џерзи Сејмор.....	161
3.6.4.	Вирџил Абло	166
3.6.5.	Хајми Хајон	174
3.6.6.	Ма Јансонг	180
3.6.7.	Нери и Ху.....	185
3.6.8.	Томас Хеатервик.....	189
4.	Статистичка анализа.....	194
4.1.	Аутори XXI века.....	207
5.	Закључна разматрања	224
6.	Правци даљег истраживања.....	228
7.	Попис литературе и интернет извора.....	232
8.	Попис фотографија илустрација, табела и графикона.....	239
8.1.	Попис фотографија	239
8.2.	Попис табела.....	256
8.3.	Попис илустрација	258
8.4.	Попис графикона.....	259
9.	Индекс појмова	263
10.	Додатак (табеле и графикони).....	265
	Aalto Alvar	265
	Adjaye David.....	269

Arad Ron.....	274
Azumi Shin & Tomoko	279
Bergne Sebastian	283
Boontje Tord.....	288
Botta Mario.....	292
Bouroullec Ronan & Erwan.....	298
Citterio Antonio	304
Crasset Matali	314
Eams Charles & Ray.....	319
Feichtner Thomas	323
Foster Norman	330
Fukusawa Naoto	344
Giovannoni Stefano	350
Grcic Konstantin.....	354
Hadid Zaha.....	357
Hayon Jaime	362
Heatherwick Thomas	365
Hutten Richard.....	367
Toyo Ito	371
Jongerius Hella	377
Koolhaas Rem.....	382
Levy Arik.....	389
Lissoni Piero	396
Lovegrove Ross	401
Maurer Ingo	404
Meda Alberto	411
Morrison Jasper	415

Neri & Hu	421
Newson Marc.....	425
Norguet Patrick.....	431
Nouvel Jean	436
Palomba Roberto + Ludovica	442
Rashid Karim	449
Sato Oki	466
Seymour Jerszy	472
Starck Philippe.....	474
Urquiola Patricia.....	487
Wanders Marcel.....	494
Yabu & Pushelberg.....	497
Yansong Ma.....	500
Yoshioka Tokujin	502
11. Биографија:.....	506

1. Увод

Дизајн је имао кључну улогу у развоју човечанства, обликујући начине на који људи живе, раде, стварају и комуницирају, почев од најранијих периода развоја људског друштва, па све до данас. У другој половини XX и почетком XXI века, дизајн постаје интегрални део индустрије, технологије и културе, доприносећи решавању сложених проблема и унапређењу квалитета свакодневног живота. Дизајн грађевина, од најранијих људских структура и насеобина које су пружале заштиту од природних елемената до модерних градова, има суштински утицај на квалитет живота људи. Са развојем друштва, архитектура је прерасла у средство за унапређење комфора, здравља и социјалне интеракције. У модерним градовима, урбано планирање и иновативни дизајн обликују функционалне и естетске просторе који задовољавају потребе савременог живота. Одржива архитектура стамбених и јавних простора, као и развијена инфраструктура позитивно утичу на бројне аспекте свакодневног живота, стварајући окружење које подстиче благостање и развој заједнице. Архитектура, као спој технологије и уметности директно обликује начин на који људи живе, раде и доживљавају свет око себе. Производи који су свакодневно у употреби, попут намештаја, производа за опремање дома, одеће и обуће али и електронских уређаја – мобилних телефона, персоналних рачунара, и софтвера, значајно олакшавају свакодневне активности крајњих корисника и повећавају ефикасност њиховог рада. Такође, дизајн игра важну улогу комуникацији и визуалној култури кроз графички и модни дизајн. Дизајн не само да одражава културне и друштвене промене, већ је често и њихов покретач узимајући улогу моста између иновације и свакодневног живота, и непрестано унапређујући начине на које друштво функционише.

Људи дизајнирају производе стотинама хиљада година: обликују алате од дрвета и камена, граде огњишта која задржавају топлоту за кување, украшавају своја тела артефактима и накитом и осликавају зидове користећи шупље трске као четкице. Животиње такође уче да дизајнирају, и многе врсте сисара, инсеката и бескичмењака способне су да дизајнирају и граде лежајеве и улазна врата својих станишта или да праве алате за бушење и лов. Због тога се може сматрати да је дизајн инхерентна и

усађена органска активност, што можда објашњава зашто је чин дизајнирања толико дубоко задовољавајућ за многе људе.³

Након Другог светског рата, дизајн је постао један од кључних фактора у обнови и развоју друштва у послератном свету. Индустријализација и технолошки напредак отворили су простор за иновације у различитим пољима дизајна, од архитектуре и дизајна ентеријера, преко намештаја и предмета за опремање дома до електронике. Дизајн је играо важну улогу у обликовању идентитета послератног доба, промовишући функционалност, приступачност и естетику. Дизајнери су радили на стварању практичних и приступачних решења која су одговарала потребама опште популације, што је довело до пораста масовне производње. Покрети попут модернизма ставили су акценат на минимализам и корисничко искуство. Дизајн није био само инструмент за економски развој, већ и алат за културну и социјалну трансформацију. У архитектури су се градиле визионарске структуре које су симболизовале напредак, док су се градови трансформисали кроз иновативне пројекте који су комбиновали естетске вредности са потребама модерног живота. Графички дизајн у многоме утиче на развој и раст масовних медија, обликујући рекламне кампање, филмске постере и књиге док корпоративни дизајн постаје важан за дефинисање идентитета компанија, а логотипи и визуелне кампање постају средство за стицање глобалног препознавања интернационалних корпорација. Развој индустријског дизајна подстицао је иновације у производњи и утицао на свакодневни живот људи широм света. Послератна ера донела је и друштвено свесни дизајн, са фокусом на одрживост и решавање социјалних проблема. Поред индустријског и графичког дизајна, значајан напредак је остварен у области модног дизајна, који је постао рефлексија културних промена и нових идеала. На крају, дизајн је постао универзални језик који спаја различите дисциплине, културе и генерације, обликујући свет. Херберт А. Симон (*Herbert A. Simon*), теоретичар из области компјутерских наука, економије и когнитивне психологије и добитник Нобелове награде за економију 1978. године истиче следеће: „Свет у којем данас живимо много више је свет који је створио човек, или вештачки, него природни свет. Практично сваки елемент у нашем окружењу показује знаке људске уметности, лукавства и проналаска.“⁴ Бернхард Е. Бурдек (*Bernhard E. Burdek*), професор

³ Morris, R. (2009.) *The Fundamentals of Product Design*. Ava Publishing, стр. 6.

⁴ Simon, A. H. (1996). *The Science of the artificial*, 3rd edition. The MIT Press, стр. 2.

емеритус Академије за уметност и дизајн у Офенбаху, Немачка истиче значај дизајна на све аспекте људског живота модерног времена: „Данас би живот већине људи био незамислив без дизајна. Он нас прати од јутра до вечери: код куће, на послу, у слободно време, у образовању, у здравственим услугама, у спорту, у транспорту људи и робе, у јавном простору – све је дизајнирано, били намерно или не. Дизајн може бити веома близу (модни дизан) или веома далеко (свемирска путовања). У данашње време. Дизан не одређује само постојање, већ и сам идентитет; кроз производе комуницирамо са другим људима, дефинишемо се у друштвеним групама и тиме обележавамо своје индивидуално место у друштву. Другим речима, дизајн је знак времена.“⁵ Адриан Форти (*Adrian Forty*), професор емеритус историје архитектуре на Бартлет школи архитектуре (*Bartlett School of Architecture*) у Лондону о улози дизајна у савременом друштву истиче следеће: „Ниједан дизајн не функционише ако не обухвата идеје које су заједничке људима за које је објекат намењен. Представљати дизајн искључиво као креативне акте појединаца значило би занемарити његову суштинску везу са заједничким вредностима и потребама. Улога дизајна је да претвара идеје о свету и друштвеним односима у облик физичких објеката. Само истраживањем овог процеса и померањем пажње са личности дизајнера можемо правилно разумети шта је дизајн и ценити његов значај у представљању идеја и уверења кроз која се прилагођавамо материјалним чињеницама свакодневног живота.“⁶ Аутори Шарлот и Питер Фиел (*Charlotte & Peter Fiell*) објашњавају значај дизајна у развоју људске врсте и његов утицај на квалитет живота човечанства кроз историју: „Дизајн је неодвојив део људског постојања; обликовао је нашу материјалну културу и утицао на људску историју од самих њених почетака. Он је био и остаје свеprisутна карактеристика свакодневног живота, једноставно зато што је сваки предмет који је човек створио уједно и дизајниран предмет, а кроз употребу таквих предмета доживљавамо свет око себе. Дефинисан као замисао и планирање свих људских творевина, дизајн је такође и физички исход овог креативног процеса. Његово поље је огромно и обухвата потрошачке производе, индустријску робу, војну опрему, графички дизајн, брендирање, транспорт, телекомуникације, производне системе, архитектуру и урбанизам, интеракцијски дизајн, дизајн игара и мноштво других дисциплина.

---

⁵ Burdek, E. B. (2011). *Design_ The History, Theory and Practice of Product Design*. Publishers for Architecture / Springer Science, стр. 11.

⁶ Forty, A. (1986). *Objects of Desire*. Thames and Hudson limited, стр. 245.

Дизајн је трансформисао друштво пружајући нам кључне изуме цивилизације: циглу, плуг, новац, штампарску машину, аутомобил и рачунар, између осталог. Захваљујући својој моћи, дизајн нам је омогућио да градимо куће, узгајамо храну, подижемо градове, преносимо знање, путујемо широм света и обогаћујемо људско постојање на безброј начина, малих и великих. Квалитет дизајна којим смо окружени несумњиво утиче на квалитет наших живота.⁷ Џим Постел (*Jim Postell*), професор на Колеџу за дизајн (*College of Design*) Универзитета Синсинати (*University of Cincinnati*) дизајн посматра као „структурисану игру – процес који произилази из креативног размишљања, интуитивног просуђивања и напорног рада. Као процес, дизајн се развија кроз радну методологију обликовану техничким информацијама, поткрепљену теоријом и зависну од комуникационих вештина. Идеје у дизајну развијају се унутар концептуалног и контекстуалног оквира и ослањају се на способности руку и ума дизајнера. Дизајнери могу изградити дубље разумевање садашњости и бити боље опремљени да сагледају будућност када стекну увид из успеха и неуспеха, процеса и аспирација других дизајнера из прошлости.“⁸ Интересантан је и поглед на дизајн из угла доношења одлука у пословном окружењу и економске исплативости. Дан Куфаро (*Dan Cuffaro*) дизајн види као „основну пословну функцију као што су финансије, логистика, маркетинг, продаја, истраживање и развој, у зависности од компаније. [...] Дизајн је у свим својим облицима настао у пословном окружењу како би задовољио пословну потребу и испунио пословну сврху. Однос између дизајна и пословања је, према неким тврдњама, оно што разликује примењене уметности, а посебно дизајн, од лепих уметности, као што су сликарство или вајарство.“⁹

Тим Парсонс (*Tim Parsons*) опис дизајна као „додавање вредности производу“ види као неприкладан јер сматра да такав опис подстиче став да је дизан „опциони додатак“ а не суштински део процеса: „Пре него што размотримо појединачне приступе дизајну производа који на свој начин дају објектима вредност, можда је корисно размотрити начине на које је вредност као концепт објашњена и како се ти начини односе на објекте.“¹⁰

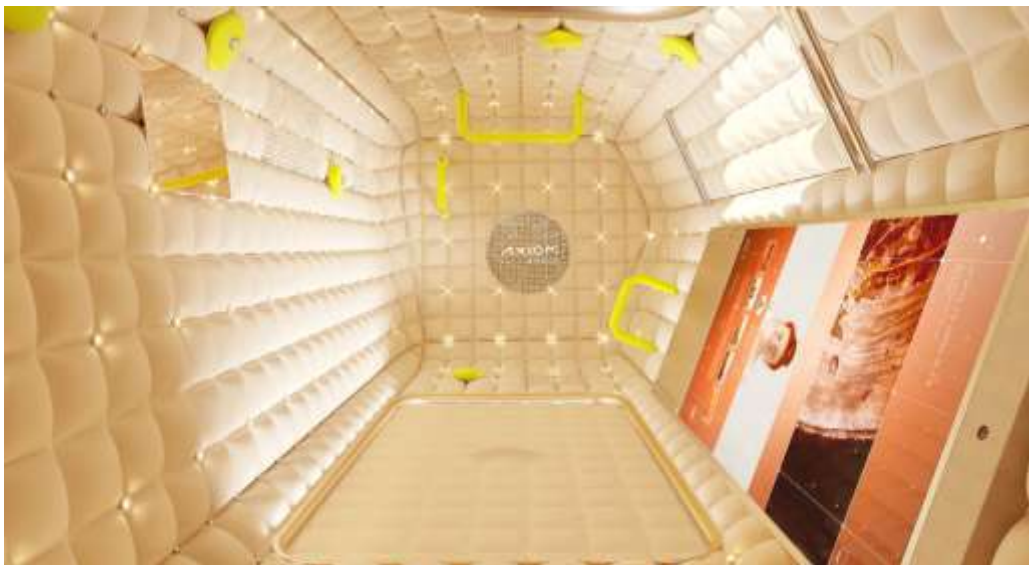
⁷ Fiell, C., Fiell, P., (2016). *The Story of Design_ From the Paleolithic to the Present*. Monacelli Press, стр. 9.

⁸ Postell, J. (2012). *Furniture Design*. Wiley, стр. 9.

⁹ Cuffaro, D. (2006). *Process, Materials, and Measurements*. Rockport Publishers, стр. 10-12.

¹⁰ Parsons, T. (2009). *Thinking Objects – Contemporary Approaches to Product Design*. AVA Publishing, стр. 24.

За крај овог уводног разматрања теме дизајна, а као увод у преглед теоријских ставова приказаних у наставку рада, можда је најпримереније размишљање Ерика Чана (*Eric Chan*), дизајнера и оснивача дизајн студија *ECCO Design* и члана жирија престижне *IDEA* награде 2009. године: „Дизајн. Реч је постала претрпана и претерано коришћена током последње две деценије, успевши да обухвати целе светове, а да при томе мало шта дефинише. Крај XX века и почетак XXI века унели су у дизајн (и као именицу и као глагол - низом дефиниција које превазилазе његове естетске корене) промене које су отвориле пут новој генерацији мислилаца и професионалаца који себе сматрају дизајнерима. Велики умови су дизајнери. Планери су дизајнери. Инжењери су дизајнери, као и естете и агенти социјалних и еколошких промена. Њихови резултати могу бити опипљиви или пролазни; дидактички или принудни; привлачни за наше људске инстинкте или привлачни за наше најосновније потребе. Без обзира на методе или резултате, они су сви заиста дизајнери, а свет који њихов рад обликује још увек није достигао своју дефинитивну форму.“¹¹

Слика 1: Axiom Space Station's crew quarter habitation module / Филип Старк / 2020. година.¹²

¹¹ Chan, E. (2010). *1,000 Product Designs - Form, Function and Technology from Around the World*. Rockport Publishers, стр.8.

¹² извори свих употребљених фотографија у овом раду су детаљно представљени у поглављу 8.1 попис фотографија

1.1. Поље, временски оквир и географски обухват истраживања

Тема ове докторске дисертације је истраживање разноликости стваралачких форми у савременом дизајну у другој половини XX и почетком XXI века, као и потреба да се дефинише ауторски печат и утврди његово постојање у различитим сферама дизајна у којима су аутори стварали. За потребе овога рада, неопходна је класификација и периодизација рада одабраних међународно признатих аутора који су стварали у различитим унапред дефинисаним пољима дизајна и који су препознати од стране критичара и теоретичара.

Поље истраживања обухвата архитектонске и дизајнерске праксе из области архитектонског пројектовања и дизајна ентеријера, дизајна намештаја, индустријског дизајна (дизајн објеката и уређаја за животни простор, дизајн текстила, дизајн електронских уређаја...), модног дизајна (дизајн гардеробе, сатова и модног аксесоара), дизајна аутомобилске и авио индустрије, дизајна расвете и изложби као и дизајна изложби / уметничких инсталација и уметничких пројеката. За потребе класификације аутора и њихове продукције дефинисани су временски оквир истраживања, географски обухват истраживања и критеријуми одабира самих аутора.

Временски оквир овог истраживања покрива период од завршетка другог светског рата (1945. година) до 2022. године, са посебним нагласком на ауторе који су започели своју стваралачку каријеру након двехиљадите године. Аутори су разврстани у пет временских периода према години почетка њиховог деловања: период пре 1960. године у који спадају аутори који су стварали пре и за време рата, период од 1960 – 1979. године, период од 1980 – 1989. године, период од 1990 – 1999. године и период од 2000 – 2022. године. Шездесете и седамдесете године XX века су посматране обједињено због броја аутора који рад започиње у овом периоду и њиховог лакшег поређења.

Што се тиче **географског обухвата** истраживања, у обзир су узимани архитекте и дизајнери који су доминантно стварали на територији Европе (Велика Британија, Француска, Немачка, Италија, Шпанија, Шведска, Норвешка, Данска, Финска, Португал...), Аустралије, Северне Америке и Канаде. Због културолошких разлика

и недостатка стручне литературе и извора, аутори из Азије (Кина, Јапан, Кореја..) Африке и Јужне Америке су узети у обзир искључиво у случају да су стварали на тлу Европе и Америке, или да су дизајнирали за интернационално препознате произвођаче. Почетком XXI века, услед изражене глобализације и интернационализације тржишта, све већи број аутора из Азије реализује пројекте на глобалном нивоу и бива међународно препознато од стране критике и јавности.

Главни **критеријуми одабира** су да аутори код којих стручна јавност и критика препознају јак ауторски печат у свим категоријама деловања, односно аутори код којих је могуће у изворима пронаћи релевантне податке о комплетној продукцији. Потенцијално занимљиви аутори код којих то не буде могуће искључени су из даљег разматрања. Анализирана је и лична динамика и процес стваралаштва аутора од почетка деловања до данас / или престанка деловања, ради израде комплетне листе изведених пројеката по стваралачким категоријама у којима су били активни. Овај материјал је статистички обрађен и добијени резултати су коришћени за доказивање хипотеза рада и израду закључака ове докторске дисертације. Још један од критеријума за одабир је тај да су се аутори остварили у минимално четири од успостављених седам категорија стваралаштва.

1.2. Циљеви истраживања

Циљеви овог истраживања су доказивање постојање ауторског печата у свим пољима деловања одабраних аутора, односно његово препознавање и валоризација мимо писаних ознака самих произвођача и клијената, затим систематизација и периодизација аутора који одговарају задатим критеријумима, однос између повећања / смањења продукције и различитих политичких и друштвених фактора у задатом временском периоду (индустријализација, периоди економског раста и рецесије на глобалном нивоу, ратови и пандемије....) и на крају, утицај деловања аутора у повећаном броју категорија на проширење културе дизајна у општој популацији.

За потребе класификације и периодизације пројеката појединачних аутора су коришћени сви релевантни доступни писани и дигитални извори података: стручна и теоријска литература, монографије аутора, веб извори аутора, веб извори

произвођача, штампани часописи и интернет портали из релевантних поља који се баве темама архитектуре и дизајна.

Примарним истраживањем је препознато да, у другој половини двадесетог и почетком двадесет првог века након 1945. године, постоји велики број аутора у сфери архитектуре и дизајна који испуњавају следеће критеријуме:

- њихове архитектонске и дизајнерске праксе превазилазе оквири националног, као такве су предмет интересовања критичара и теоретичара;
- њихово деловање обухвата читав низ области, од архитектонског пројектовања и дизајна јавних простора, преко дизајна ентеријера, индустријског дизајна, дизајна изложби, па све до дизајна предмета из сфере моде и модног дизајна.

Истраживање произилази из потребе установљавања постојања и облика ауторског печата у свакој од наведених области деловања, валоризације истог, али посматрано кроз призму чињенице да је изванредан број тих производа настао као последица потражње тржишта за именом / брендом. Обим истраживања, односно одабир аутора, великим делом зависи од присутности аутора у литератури. С тим у вези, аутори који су регионално препознати, а не појављују се у интернационалним изворима, нису предмет овог истраживања. Потенцијално ограничење истраживања је чињеница да су нека од поља деловања појединачног аутора настала искључиво као последица притиска корпорација, односно потребе за већом продајом, па као таква немају обавезно исти квалитет дизајна. Такође, деловање у великом броју стваралачких категорија може бити контрапродуктивно у контексту квалитета појединачног производа.

Илустрација 1: Vegetal Chair / Erwin Bouroullec / 2009. година, Melt Chair / Oki Sato / 2012. година, Sissi Chair / Ludovica + Roberto Palomba / 2017. година. (илустрација аутора)

1.3. Радне хипотезе

Сходно томе, примарни циљ је одговор на питање да ли ауторски печат заиста постоји кроз сва поља деловања у којима појединачни аутор ствара, односно да ли га је могуће препознати и валоризовати мимо писаних ознака самог произвођача. Одавде проистиче прва хипотеза рада:

X1 Постоји диспропорција између квалитета и квантитета продукције појединачног аутора унутар дефинисаних стваралачких категорија - архитектура / дизајн ентеријера, дизајн намештаја, модни дизајн, дизајн возила/пловила/летелица, дизајн расвете, индустријски дизајн и дизајн изложби.

Посебан изазов је квантификација доприноса сваког аутора унутар посматраних стваралачких категорија. Различити начини вредновања остварености доводе до разноликих тумачења успешности унутар неке категорије.

Можемо рећи да се аутор остварио у некој категорији уколико је његова продуктивност у тој категорији унутар 95% интервала поверења, оствареност је натпросечна ако је продуктивност изнад горње границе интервала, а ако је вредност испод доње границе, сматра се да аутор није остварен у тој категорији. Прво питање које се одмах намеће је шта узети за стандард за који одређујемо интервал поверења. Да ли формирати очекивања на основу укупног стваралаштва свих посматраних аутора или посебно дефинисати стандарде за сваку групу аутора у зависности од критеријума груписања (на пример у односу на годину почетка деловања) или се чак фокусирати само на један временски период (посматрамо све ауторе у односу на тренд тог временског периода)? Иако се показује да не постоји статистички значајна разлика између ових различитих начина да се одреде стандарди за мерење успешности, када се погледа анализа појединачних аутора, долази се до различитих резултата. С друге стране, ова квантитативна анализа не говори ништа о квалитету производа. Може се десити да је аутор означен као неуспешан у некој категорији у односу на одабрани стандард, али да је то категорија у којој се налазе његова најзначајнија и критички најпризнатија дела. Одговори на ова питања су детаљно размотрени у поглављу статистичке анализе података.

Секундарни циљ је препознавање и систематизација аутора који одговарају задатим критеријумима, као и периодизација њиховог деловања. Из периодизације проистиче друга хипотеза рада:

X2 Значајно повећање броја поља деловања појединачног аутора се дешава у периоду снажног развоја глобализације и интернационализације тржишта (појава јапи културе у 1980-им годинама), а потенцијално смањује у периоду непосредно након светске економске кризе (2007-2009. година).

С обзиром на чињеницу да светска економска криза није имала исти утицај на све делове света (у Северној Америци и Европи долази до економског пада (рецесије), док су на пример Кина и Индија и даље бележиле значајне стопе раста током кризе), прилагођен је и географски обухват истраживања.

У XXI веку упркос Светској економској кризи и епидемији COVID-а, продуктивност аутора бележи стални раст, без обзира на фазу стваралаштва у којој се аутор налази. Најстрмији раст се, природно, јавља код аутора који су каријеру започели управо у овом веку, али се он не разликује статистички значајно од тренда стваралаштва аутора који стварају од 90-тих година претходног века. Постоји статистички значајна разлика између аутора који су почели да стварају пре 1990. године и оних који своје деловање започињу после, али то је последица природног уласка у период стагнације продуктивности аутора из старије групе, а не утицај светских догађаја.

Крајњи циљ је потврда треће хипотезе:

X3 Деловање појединачног аутора у повећаном броју категорија доводи до проширења културе дизајна у општој популацији.

Кроз ову хипотезу може се сагледати и потенцијал за развијање нових истраживачких питања из поља дизајна за будућа истраживања, која могу проистећи из добијених резултата и закључака.

С обзиром на то да се истраживање бави темама разноликости стваралачких форми и ауторског печата у савременој архитектури и дизајну очекивано је да се резултати истраживања могу подједнако применити и у архитектонско – дизајнерском дискурсу и у дизајнерској пракси.

Компаративна анализа савремених теоријских оквира и њихова синтеза са истраживачким закључцима, усмерена је ка стварању нових теоријских доприноса у пољу дизајна. Са друге стране, истраживачки рад настоји да све уочене проблеме приближи научној истинитости и на основу тога формулише методолошке принципе доброг дизајна.

Претпоставља се да ће се практична примена остварених резултата истраживања у одређеној мери позиционирати у савременој продукцији архитектуре и дизајна, како у свакодневном раду аутора тако и у педагошком раду у области дизајна, као и да се добијени резултати даље могу примењивати целовито, али и фрагментарно за будућа истраживања у релевантним пољима.

1.4. Методи истраживања

Метод класификације (одабир аутора и класификовање према унапред утврђеним категоријама). Креирана је табела зарад класификације свих одабраних аутора према унапред утврђеним параметрима. Табела садржи различите биографске податке о ауторима (занимање – архитекта / дизајнер, име и презиме, година рођења / смрти, година почетка деловања, као и седам области стваралаштва: архитектура / дизајн ентеријера, дизајн намештаја, модни дизајн, дизајн возила/пловила/летелица, дизајн расвете, индустријски дизајн и дизајн изложби).

Метод периодизације – периодизација деловања појединачног аутора у односу на број категорија у којима делује. За сваког одабраног аутора креирана је табела са приказаним комплетним стваралачким опусом од почетка деловања до 2022.године, класификованим по годинама и областима стваралаштва. У области архитектонског пројектовања и дизајна ентеријера у обзир су узимани само изведени пројекти и ту су наведене локације (градови / државе) у којима се налазе, док су за остале области стваралаштва навођене и компаније за које је аутор стварао.

Статистичке методе обраде података. За тестирање постављених хипотеза коришћени су непараметарски статистички тестови. Непараметарски тестови су тип математичких процедура које се заснивају на минималним претпоставкама о дистрибуцији података у посматраном узорку. Статистичка обрада података спроведена је уз помоћ програмског пакета IBM SPSS. Употреба софтвера је

омогућила да се испитају предуслови за примену одређеног статистичког теста и самим тим нагласак у тестирању хипотеза премести на коректну интерпретацију теста.

Први критеријум одабира узорка је да ауторски печат постоји у свим пољима деловања у којима појединачни аутор ствара. Иницијално је одабрано шездесет и четири аутора који задовољавају временске, географске и квалитативне критеријуме. Након детаљне анализе, одређени број аутора је уклоњен из узорка из следећих разлога: осам аутора је почело са радом у периоду између два светска рата и одлучено је да њихов рад, иако веома значајан за будуће ауторе, буде обрађен у посебном историјском поглављу. За поједине ауторе у литератури нису присутни прецизни и комплетни подаци о продукцији, док су поједини аутори доминантно стварали у само једној категорији или за само једну компанију, па су на основу тога, иако препознати као значајни, изостављени из даље анализе. Коначан број разматраних аутора је четрдесет и четири, од тога девет аутора / ауторских тимова који су своје деловање започели у XXI веку. Аутори су подељени у пет категорија према години почетка свог стваралаштва: пре 1960. године, 1960-1979, 1980-1989, 1990-1999. године и после 2000. године.

Методe визуализације података. За приказ појединачног стваралаштва аутора по категоријама коришћени су графикони помоћу којих можемо да идентификујемо обрасце понашања и предвидимо њихово будуће кретање. Посебан изазов представља визуални приказ закључака статистичке анализе.

Илустрација 2: Mammut Chair / Morten Kjelstrup / 1993. година, T-Vac Chair / Ron Arad / 1999. година, MYTO Chair / Konstantin Grcic / 2007. година. (илустрација аутора)

1.5. Преглед литературе

Појам *дизајн* је стални предмет разматрања у савременој стручној литератури, и као такав је интересантан широј научној заједници на глобалном нивоу. Тема које су у литератури најчешће обрађиване од стране теоретичара дизајна су *значење самог појма дизајн и његова различита тумачења, правила доброг дизајна, еволуција дизајна, дизајнерска одговорност, улога дизајнера у савременом друштву, однос човека према предметима које поседује и евалуација дизајна.*

Чешки филозоф, писац и новинар Вилем Флусер (*Vilém Flusser*) анализира корен речи *дизајн* и бави се њеним значењем данас: „На енглеском језику, реч „*design*“ (дизајн) је и именица и глагол (што много говори о природи енглеског језика). Као именица значи – између осталог „намера“, „план“, „циљ“, „смишљање“, „завера“, „мотив“, „основна структура“, при чему су сва ова (и друга) значења повезана са „лукавством“ и „обманом“. Као глагол („*to design*“), значење укључује „смислити нешто“, „симулирати“, „нацртати“, „скицирати“, „обликовати“, „имати планове за нешто“. Реч потиче од латинског *signum*, што значи „знак“ и дели исти древни корен. Дакле, етимолошки, дизајн значи „*de-sign*“ (де-знак). Ово поставља питање: Како је реч дизајн постигла свој данашњи значај широм света? Ово питање није историјско, у смислу слања некога да проучава текстове како би пронашао доказе када и где је реч добила своје данашње значење. То је семантичко питање, у смислу разматрања зашто је ова реч толико значајна у савременом дискурсу о култури. [...] у савременом животу, дизајн мање-више означава место где се уметност и технологија (заједно са својим одговарајућим евалуативним и научним начинима размишљања сусрећу као једнаки, омогућавајући стварање новог облика културе [...] дизајн представља спајање великих идеја, које – произилазе из уметности и науке и међусобно се оплемењују и допуњавају.“¹³ Аутори Ли, Оствалд и Гу (*Ju Nung Lee, Michael J. Ostwald, Ning Gu*) такође се у свом истраживању баве значењем и употребом речи дизајн: „У првом случају, када се користи као глагол, дизајн се односи на процес концептуализације, усавршавања, тестирања и документовања неког облика или исхода. У другом случају, када се користи као именица, односи се на производ тог процеса, односно на детаљну репрезентацију или план још

¹³ Flusser, V. (1999). *The Shape of Things_ a Philosophy of Design*. Reaktion Books, стр.17-20.

неоствареног објекта или исхода, Дизајн је, дакле, и производ и процес, а разлика између ова два зависи од контекста или употребе“¹⁴

Џон Хескет (*John Haskett*), професор и аутор бројних публикација на тему економског, културног и политичког значаја индустријског дизајна износи своју дефиницију појма **дизајн**: „Дизајн, сведен на своју суштину, може се дефинисати као људска способност да обликујемо и стварамо своје окружење на начине без преседана у природи, како бисмо задовољили своје потребе и дали смисао свом животу [...] Способност дизајнирања, укратко, налази се у безброј аспеката у самом језгру нашег постојања као врсте. Ниједно друго створење на планети нема исту способност. Ова особина нам омогућава да конструишемо своје станиште на јединствене начине, без којих не бисмо могли да разликујемо цивилизацију од природе. Дизајн је важан јер, заједно са језиком, представља једну од суштинских одлика човечанства, што га ставља на ниво далеко изнад тривијалног“¹⁵ Друштво индустријских дизајнера Америке (*The Industrial Designers Society of America - IDSA*) појам **дизајн** дефинише као „професионалну услугу креирања и развоја концепта и спецификација које оптимизују функцију, вредност и изглед производа и система за обострану корист корисника и произвођача.“¹⁶ Сер Џорџ Кох (*Sir George Cox*), бивши председавајући саветодавног тела *Design Council* у утицајном извештају „*Cox Review of Creativity in Business: Building on the UK's Strengths*“¹⁷ израђеном за потребе владе Уједињеног краљевства 2005. године, **дизајн** дефинише као „везу између креативности и иновације“ и као „креативност која је усмерена ка одређеном циљу.“¹⁸

Веома значајан допринос у пољу дефинисања и валоризације добрих дизајнерских пракси даје немачки индустријски дизајнер Дитер Рамс (*Dieter Rams*), дугогодишњи креативни директор и главни дизајнер немачке компаније Браун (*Braun*), формулишући сет правила за дефинисање „доброг дизајна“. Он се у периоду од 1970. године интензивно бави овим питањем представљајући у различитим јавним наступима своје ставове и препоруке за даљи рад дизајнера. У свом предавању на конгресу *ICSID* 1985. године Рамс дефинише својих 10 принципа

¹⁴ Lee, N. J., Ostwald, J. M., Gu, N. (2020). *Design Thinking – Creativity, Collaboration and Culture*. Springer International Publishing, стр. 4.

¹⁵ Heskett, J. (2002). *Design_A Very Short Introduction*. Oxford University Press, стр. 20-21.

¹⁶ Ulich T. K. & Eppinger, D. S. (2011) *Product Design and Development*. McGraw-Hill Education, стр. 210.

¹⁷ Cox, G. (2005). *Cox Review of Creativity in Business: Building on the UK's Strengths*. London: Design Council

¹⁸ Khan, O. (2019). *Product Design and the Supply Chain_ Competing Through Design*. Kogan Page, стр. 10-11.

доброг дизајна: добар дизајн је иновативан, добар дизајн чини производ корисним, добар дизајн је естетичан, добар дизајн чини производ разумљивим, добар дизајн је поштен, добар дизајн је ненаметљив, добар дизајн је дуготрајан, добар дизајн је промишљен до најситнијег детаља, добар дизајн је еколошки прихватљив и добар дизајн је што мање дизајниран. Он је представио принципе доброг дизајна на следећи начин: „Нека основна размишљања о, када се све узме у обзир, суштини дизајна која су утицала на мене и моје колеге дизајнере сумирана су у десет једноставних изјава. Оне су корисне као средство за оријентацију и разумевање. Нису обавезујуће. Добар дизајн је у сталном стању преобликовања – баш као и технологија и култура.“¹⁹ Сличне ставове заступа и амерички индустријски дизајнер Хенри Дрејфус (*Henry Dreyfuss*) који наводи пет кључних циљева приликом дизајнирања новог производа: употребљивост (безбедност, једноставност, и интуитивност), изглед (форма, линије, пропорције и боја), једноставност одржавања, ниске трошкове производње и комуникацију (преношење филозофије и мисије компаније визуалним карактеристикама).²⁰

Донатан Шариат (*Jonathan Shariat*) се у својој књизи „Трагични Дизајн“ такође бави темом доброг и лошег дизајна објашњавајући разлике и указујући на улогу доброг дизајна: „Дизајн је, како је Џеред Спол (*Jared Spool*) сажето рекао, „израз намере.“²¹ Иако је то веома тачан, логичан и сажет начин да се дефинише дизајн, за дизајнере изоставља један важан елемент - људе. Ми бисмо дизајн, посебно у контексту пројектовања производа које ће људи користити, дефинисали као „планирање интеракције производа са људима.“ [...] Добар дизајн је онај који је транспарентан, пријатан и/или користан. Супротно томе, лош дизајн је онај који се сукобљава са људским понашањем и изазива нежељене трзавице. Када стварамо нешто без обзира на крајње кориснике (или са нејасном представом о њима као о купцима), готово увек завршимо са лошим дизајном. Лоше дизајнирани производи прво служе свом творцу (или спонзору), а тек онда корисницима. Добар дизајн настоји да разуме намеравање кориснике и створи искуство које одговара њиховим

¹⁹ Lovell, S., Ive, J., Kemp, K. (2011). *As Little Design as Possible*. Phaidon Press, стр. 190.

²⁰ Dreyfuss, H. (1950). *The Industrial Designer and the Businessman*. Harvard Business Review, November issue, стр 77-78.

²¹ Spool, M. J. (2013). *Design Is the Rendering of Intent*. UIE, December 30, преузето са https://articles.ui.com/design_rendering_intent.

потребама. Дobar дизајн је вредан дизајн — онај чије постојање није оптерећење за кориснике, већ на неки начин побољшава њихов живот.“²²

Врло значајно питање којим се теорија дизајна бави је: Која је *улога дизајнера у савременом друштву* у XXI веку и које су то потешкоће са којима се дизајнери данашњице суочавају? Аутори Антони Дун и Фиона Раби (*Anthony Dunne, Fiona Raby*) говоре о тој улози и приступу дизајнера суоченог са проблемима модерног друштва: „Када људи размишљају о дизајну, већина верује да је реч о решавању проблема. Чак и најизражајнији облици дизајна су усмерени на решавање естетских проблема. Суочени са огромним изазовима попут пренасељености, несташице воде и климатских промена, дизајнери осећају потребу да сарађују на њиховом решавању, као да се ти проблеми могу једноставно разложити, квантификовати и решити. Инхерентни оптимизам дизајна не оставља алтернативу, али постаје јасно да су многи изазови са којима се данас суочавамо неизлечиви и да је једини начин да их превазиђемо промена наших вредности, веровања, ставова и понашања. Иако је, већину времена неопходан, урођени оптимизам дизајна може знатно отежати ствари, прво као облик порицања да су проблеми са којима се суочавамо озбиљнији него што изгледају, и друго, усмеравањем енергије и ресурса у мешање са светом тамо напољу уместо са идејама и ставовима унутар наших глава које обликују свет тамо напољу.“²³ Сличне погледе на улогу дизајнера изnose и аутори Шарлот и Питер Фиел (*Charlotte & Peter Fiell*): „Уопштено говорећи, дизајнери су оптимисти који верују да је могуће пронаћи боље решење за дати проблем и да су способни да га пронађу. Дизајнери не раде у културном вакууму, већ су барометри друштвених, политичких, културних и економских промена. Иако могу црпети инспирацију из прошлости или будућности, дизајнери су, можда више него већина других креативних појединаца, везани за тренутни моменат, користећи технологије и материјале свог доба и на тај начин осликавајући дух свог времена.“²⁴ Улогом дизајнера у савременом друштву бави се и Виктор Марголин (*Victor Margolin*), историчар дизајна, професор историје дизајна на Универзитету Илиноис у Чикагу (*University of Illinois*) и оснивач и уредник академског дизајн часописа *Design Issues*. Он тврди да дизајнери као креатори модела, прототипова и предлога заузимају дијалектички простор између

²² Shariat, J. (2017). *Tragic Design_ The Impact of Bad Product Design and How to Fix It*. O'Reilly Media, стр.5.

²³ Dunne, A., & Raby, F. (2013). *Speculative Everything_ Design, Fiction, and Social Dreaming*, The MIT Press, стр. 2.

²⁴ Fiell, C., & Fiell, P., (2016). *The Story of Design_ From the Paleolithic to the Present*. Monacelli Press, стр. 10.

света који постоји и света који би могао постојати и да је њихова активност, вођена прошлошћу и садашњошћу усмерена ка будућности.²⁵ Аутори Сем Бут (*Sam Booth*) и Дру Плункет (*Drew Plunkett*) сматрају да би „дизајнери требало да нађу утеху у чињеници да незгодне локације и изазови које оне постављају подстичу иновативан приступ дизајну. Такође је важно запамтити да сирови подаци не узимају у обзир како ће корисници доживети одређени предмет у контексту. Јединствена лепота било ког комада намештаја остаће непримећена ако је његово коришћење за корисника физички неудобно или психолошки нелагодно.“²⁶

Ричард Морис (*Richard Morris*), предавач на Универзиту Брајтон (*University of Brighton*), бави се питањима потреба корисника као и прилагођавања дизајнерских процеса истим: “Које су људске потребе? Иако је дизајнер способан да генерише маштовите идеје за производе, на свету постоји око шест милијарди људи са својим сопственим идејама о томе шта би желели. Други начин за стварање идеја за производе је, стога, сазнати које су те потребе и жеље! Дизајн усмерен на корисника је један од начина да се опише приступ дизајну који је вођен тржиштем. У срцу овог приступа налази се жеља да се разумеју основне потребе (или све чешће жеље) људи. Да ли су те потребе исте, или се разликују међу сличним људима, или међу различитим узрастима, половима или културама? Спровођење истраживања на овај начин може омогућити идентификацију и креирање нових или бољих производа. Кључно питање овде је то што компаније фокусиране на дизајн могу користити информације о тржишту као корпоративну стратегију и управљати и организовати ресурсе на одговарајући начин. Ово је логично, јер је бесмислено само повремено избацивати нови производ ако ваши конкуренти редовно пласирају нове производе који боље одговарају потребама потрошача. Управљање дизајном је, стога, област која се развија и обухвата питања тимског рада, управљања информацијама, комуникације, брендирања и промене. Дизајнери, било да раде унутар компаније или као консултанти за неку компанију, морају препознати и бавити се овим питањима.“²⁷

Још један проблем са којим се дизајнери данашњице сусрећу јесте и модернистичка теза да ће архитекте променити свет, постављање архитекте /

²⁵ Margolin, V. (2007). *Design, the Future and the Human Spirit*, *Design Issues* Vol. 23, No 3, The MIT Press, стр. 4.

²⁶ Booth, S. & Plunkett, D. (2014). *Furniture for Interior Design*. Laurence King Publishing, стр.18.

²⁷ Morris, R. (2009). *The Fundamentals of Product Design*, Ava Publishing, стр. 32.

дизајнера у супериорну позицију некога ко уме да реши све проблеме, доводи истог у „заблуду непогрешивости“, што резултује променљивошћу квалитета производа“. Мајк Монтеиро (*Mike Monteiro*), дизајнер, ко-оснивач и директор *Mule Design*-а се у својој књизи *„Ruined by Design - How designers ruined the World, and what We can do to fix it“* бави темом улоге дизајнера у мењању света инсистирајући на томе да су промене одговорност свих нас: „Да ли су дизајнери ти који треба да мењају свет? Да и не. Дозволите ми да објасним. Јер вас волим, морам да вам кажем нешто: нисте посебни. Немате никакве јединствене особине. Апсолутно ништа у вама вас не разликује од било кога другог. Чак и ако сте најкреативнија особа коју познајете, гарантујем вам да постоји десет милиона других људи. Баш као ви. И ово је добра вест. Нисмо ништа другачији од било кога другог. Нисмо посебни. Ми смо обични и живимо према истом друштвеном уговору. Да, дизајнери могу да промене свет – али то је зато што имамо исту одговорност као и свака друга особа на овој планети. И као и сви други, потребно је да сами одлучите да будете део тога. Не можемо да приуштимо да не покушате. Ако желимо да превазиђемо садашњи хаос, потребно је да свако да свој допринос. Потребно је да захтевамо боље од себе, оних са којим радимо и оних за које радимо, ма колика била ваша улога или колики утицај мислите да имате, (Гарантујем вам да је већи него што тренутно мислите.) Дакле, право питање није да ли можемо променити свет, већ како? Свет обично не мењају посебни људи. Мењају га обични људи који преузимају на себе да заузму став јер покушавају да воде обичне животе, а нешто глупо им стаје на пут“.²⁸

Нелсон и Столтерман (*Harold G. Nelson, Erik Stolterman*) кроз своја размишљања шта је дизајн уведе термин „дизајниране еволуције“ објашњавајући потребу човечанства за стварањем и преобликовањем стварности и света у коме живимо: „Као људска бића, непрестано стварамо ствари које помажу да преобликујемо стварност и суштину света каквог познајемо. Када стварамо нове ствари – технологије, организације, процесе, окружења, начине размишљања или системе – бавимо се дизајном. Долазимо до идеје о томе шта сматрамо да би био идеалан додатак свету и дајемо тој идеји стварни облик, структуру. [...] Свет се брзо мења, понекад са намером, али пречесто случајно. Свет се показао као непредвидив, упркос најбољим покушајима науке и технологије да унесу предвидљивост и контролу у, за

---

²⁸ Monteiro, M. (2019). *Ruined by Design_ How Designers Destroyed the World, and What We Can Do to Fix It*. Mule Books, стр. 18.

човечанство, битне догађаје. [...] Људска намера, учињена видљивом и конкретном кроз инструменталност дизајна, омогућава нам да створимо услове, системе и артефакте који олакшавају развој људског потенцијала кроз дизајнирану еволуцију, за разлику од еволуције засноване на случају и нужности – процесу који је веома непредвидив. “²⁹

Виктор Папанек (*Victor Papanek*) се бави питањем одговорности дизајнера у савременом свету као и односом дизајнера према тржишту и отежавајућим факторима тог односа. „Човек је одувек мењао себе и своје окружење, али су се у последње време наука, технологија и масовна производња толико радикално унапредили да су промене брже, темељније и често мање предвидљиве [...] дизајнер мора бити свестан своје друштвене и моралне одговорности. Дизајн је најмоћнији алат који је човеку дат да обликује своје производе, окружење и, тиме, самог себе. Дизајнер мора анализирати прошлост као и будуће последице својих дела. Ово је тешко јер је често дизајнеров живот обликован системом усмереним на тржиште и профит. Радикално одступање од таквих манипулисаних вредности тешко је постићи.“³⁰ Ослањајући се на Папанеков рад, Монтерио ³¹ износи своје закључке по питању одговорности дизајнера констатујући да је дизајнер, пре свега, људско биће: „Пре него што сте дизајнер, ви сте људско биће. Као и свако друго људско биће на планети, део сте друштвеног уговора. Одлуком да будете дизајнер, бирате да утичете на људе који долазе у контакт са вашим радом — можете им или помоћи или нашкодити својим деловањем. Утицај онога што уносите у ткиво друштва увек треба да буде кључна ствар коју разматрате у свом раду. Свако људско биће на овој планети има обавезу да се труди да остави ову планету у бољем стању него што ју је затекло. Свако на планети има обавезу да поштује свако друго људско биће на овој планети. Дизајнери не могу да избегну ову обавезу. Када радите посао који зависи од потребе за разликама у приходима или класним поделама да би успео, ви не успевате у свом задатку као људско биће, а самим тим и као дизајнер. [...] Дизајн је дисциплина акције. Ми стварамо ствари! Оне одлазе у свет и утичу на људе. Људи не гледају наше интерфејсе да би их ценили, већ их користе да би обавили нешто у свом животу. Ствари које правимо имају последице. Ви сте одговорни за оно што

²⁹ Nelson, G. H. & Stolterman, E. (2012). *The Design Way_ Intentional Change in an Unpredictable World*. The MIT Press, стр. 2-3.

³⁰ Papanek, V. (1972). *Design for The Real World_ Human Ecology and Social Change*. Thames & Hudson, стр.102.

³¹ Monteiro, M. (2019). *Ruined by Design_ How Designers Destroyed the World, and What We Can Do to Fix It*, Mule Books, стр. 24-25.

уносите у свет. Рад који производите носи ваше име. Иако је свакако немогуће предвидети како ће било који ваш рад бити употребљен, не би требало да нас изненади када рад који је намењен да нанесе штету испуни своју мисију. Не можемо бити изненађени када пиштољ који смо дизајнирали некога убије. Не можемо бити изненађени када база података коју смо дизајнирали да каталогизује емигранте доведе до њихове депортације. Када свесно производимо рад који је намењен да штети, одричемо се своје одговорности. Када несвесно производимо рад који наноси штету другима јер нисмо разматрали све последице тог рада, двоструко смо криви. Рад који уносите у свет је ваша заоставштина. Она ће вас надживети. Говориће уместо вас. Шта желите да каже? “ Сличне закључке на тему одговорности износе Нелсон и Столтерман : „ Дизајн дотиче готово сваки аспект нашег стварног света. То је нешто што не можемо игнорисати, нити се правити да то није случај. Морамо се помирити са нашом сопственом инвентивношћу, ауторитетом и одговорношћу [...] Дизајн је учинио велике услуге човечанству, као и нанео велику штету. Поседовање дизајнерске компетенције, способности да се тако значајно ангажујемо са светом, суштина је бити дизајнер и људско биће.“³² Темом одговорности дизајнера бави се и професор Доналд Норман (*Donald Norman*), директор *Design Lab*-а на Универзитету Калифорнија: „Наравно, људи праве грешке. Комплексни уређаји ће увек захтевати нека упутства, и корисник који их користи без упутстава треба да очекује грешке и конфузију. Али дизајнери би требало да предузму посебне мере како би грешке биле што мање штетне. Ако је грешка могућа, неко ће је направити. Дизајнер мора претпоставити да ће се све могуће грешке догодити и дизајнирати тако да минимизира шансу за грешку у старту или њене последице када се она већ догоди. Грешке треба да буду лако уочљиве, са минималним последицама, а ако је могуће, њихове последице треба да буду реверзибилне“³³. Темом одговорности дизајнера бави се и Давид Берман (*David B. Berman*): „ Дизајнери имају суштинску одговорност, јер је дизајн срж највећих светских изазова...и решења. Дизајнери стварају велики део света у коме живимо, ствари које конзумирамо и очекивања које настојимо да испунимо. Они обликују оно што видимо, оно што користимо и оно што бацамо. Дизајнери имају огромну моћ да утичу на то како доживљавамо свој

---

³² Nelson, G. H. & Stolterman, E. (2012). *The Design Way_ Intentional Change in an Unpredictable World*. The MIT Press, стр. 263.

³³ Norman, D. (1990). *The Design of Everyday Things*. Doubleday, стр. 35-36.

свет и како замишљамо своју будућност.³⁴ Аутори Стефани и Брус Тарп (*Bruce M. Tharp, Stephanie M. Tharp*) размишљају о контекстима настанка објекта / производа и његове употребе. „Дизајн није само свеприсутан, већ такође значајно обликује, стабилизује и трансформише људе и њихове праксе. [...] Дизајнирани објекти никада нису семантички неутрални или идеолошки инертни; они су увек, намерно или ненамерно, обележени значењима и вредностима култура које су их произвеле, као и култура у којима на крају постоје или се користе³⁵ На тему одговорности дизајнера и његове улоге у модерном друштву, Џонатан Шариат (*Jonathan Shariat*) износи следећи закључак: „Дизајнери су чувари приступа технологији. Они имају кључну улогу у томе како ће технологија утицати на животе људи. На нама је одговорност да обезбедимо да капије буду што шире отворене и доступне свима.“³⁶ Интересантно је и питање односа између дизајнера и клијента / крајњег корисника производа. Михаел Биерут (*Michael Bierut*) тврди да однос између дизајнера и клијента може и мора бити партнерство: „Време је да престанемо кривити клијента када то није случај. Наш рад може и треба да служи друштву. Треба да служи публици која превазилази нас саме, наше клијенте и следећу годишњу награду за дизајн.“³⁷

Значајна тема са којом се у литератури сусрећемо је однос између предмета / артефакта и корисника. Дејан Суђић се у „*Језику ствари*“ бави односом између модерног човека и предмета који га окружују називајући нас генерацијом која је „рођена да конзумира“ констатујући да никада у историји већи број људи није поседовао више ствари и мање их користио. „Наш однос према стварима које поседујемо никада није био једноставан. То је сложен спој знања и безазлености. А предмети нису баш толико безазлени [...] и то је оно што их чини превише занимљивим да бисмо их игнорисали.“³⁸ Антрополог Маршал Сахлинс (*Marshall Sahlins*) са Универзитета у Чикагу објашњава однос човека и ствари на следећи начин: „Људски однос са артефактима је посебан, јер се „јединствена особина човека [састоји] не у томе што мора живети у материјалном свету — околности коју дели са свим организмима — већ у томе што то чини према смисленом плану сопственог

³⁴ Berman, B. D. (2008). *Do Good Design_ How Designers Can Change the World*. Peachpit Press, стр. 14.

³⁵ Tharp, M. B., & Tharp, M. S. (2019). *Discursive Design_ Critical, Speculative, and Alternative Things*. The MIT Press, стр. 6-10.

³⁶ Shariat, J. (2017). *Tragic Design_ The Impact of Bad Product Design and How to Fix It*. O'Reilly Media, стр. 9.

³⁷ Bierut, M. (2007). *Seventy-nine Short Essays on Design*. Princeton Architectural Press, стр. 22.

³⁸ Суђић, Д. (2021). *Језик ствари: како разумети свет пожељних предмета*, Службени гласник, стр.13.

стварања, у чему је човечанство јединствено“³⁹ Аутори Биндер, Микелис, Ен, Јакуци, Линд и Вагнер истичу улогу доживљаја који настаје из интеракције са предметима које поседујемо: „Ствари нису само уређаји: столица није само алат за седење, а персонални рачунар није само алат за обраду информација. Током живота, људска бића доживљавају предмете, ствари и уређаје; и тиме правимо разлику између различитих врста интеракција, а не различитих врста материјала.“⁴⁰ На ову тврдњу се надовезује и Доналд Норман додатно објашњавајући тај феномен: „Поред самог дизајна објекта, постоји и лична компонента коју ниједан дизајнер не може пружити. Предмети у нашим животима су више од обичних материјалних посуда. Поносимо се њима, не нужно да бисмо показали богатство или статус, већ због значења које уносе у наше животе. Омиљени предмет је симбол који ствара позитивно расположење, подсећа на пријатна сећања или понекад представља израз самог себе. Такав предмет увек има своју причу, сећање и нешто што нас лично везује за тај специфичан предмет, ту специфичну ствар.“⁴¹ Улогом објекта у физичком свету бави се и Алекса Грифит Винстон (*Alexa Griffith Winton*), историчар дизајна и предавач на Парсонс универзитету (*Parsons university*) у есеју „*The Vibrant Object*“ објављеном у оквиру књиге „*A Companion to contemporary design since 1945*“ ауторке Ан Масеј (*Anne Massey*): „Објекти – свети и профани – дефинишу физички свет и начине на које се људи крећу кроз њега. Они дају материјалност и облик свакодневици, а могу означавати моћ, престиж и утицај. Уметници, дизајнери, писци, историчари и филозофи настоје да схвате објекте, да их испуне снагом и дешифрују ту снагу. Сложеност материјализованог света објекта огледа се у језику и таксономијама које се користе за њихово дефинисање и организовање. Објекти, ствари, предмети: све то означава предмете од значаја за људски свет, али сваки појам указује на посебан однос, приступ и дефиницију ових људско-материјалних сусрета.“⁴²

Још једна значајна тема за ово истраживање је питање критеријума за валоризацију дизајна. Група аутора окупљена око интернационалног истраживачког пројекта *Atelier (Architecture and Technology for Inspirational Living)* чије резултате 2011. године публикује *MIT Press (Massachusetts Institute of Technology)*, указује на

³⁹ Sahlins, D. M. (1976). *Culture and practical reason*. University of Chicago Press, стр. 58.

⁴⁰ Binder, T., De Michelis, G., Ehn, P., Jacucci, G., Linde, P., & Wagner, I. (2011). *Design Things (Design Thinking, Design Theory)*. The MIT Press, стр. 77.

⁴¹ Norman, A. D. (2004). *Emotional Design Why We Love (Or Hate) Everyday Things*. Basic Books, стр. 6.

⁴² Massey, A. (2019). *A Companion to contemporary design since 1945*. Wiley, стр. 217.

тешкоће приликом покушаја да се дизајн оцени и поставља занимљива питања на ову тему: „Квалитет дизајна постаје тешко дефинисати: да ли се превасходно односи на естетику или, супротно томе, на функције и карактеристике? Ова несигурност у вези са квалитетима и њиховим међусобним односима негативно утиче на праксу дизајна. Оно што недостаје јесте јасно објашњење односа између функционалних и естетских квалитета: Можемо ли једноставно додати естетику функцијама и карактеристикама? Може ли естетика утицати на перформансе? Ко оцењује дизајн: корисници и/или заинтересоване стране директно, својим повратним информацијама, корисници и/или заинтересоване стране индиректно, начином на који користе дизајн, маркетинг менаџери или стручни жирији, као у јавним конкурсима?⁴³

За крај овог прегледа литературе, можда је најпримеренија порука Виктора Папенека, дизајнера, предавача на престижним школама за дизајн (*School of Design at North Carolina State College, Ontario College of Art, the Rhode Island School of Design, Purdue University, the California Institute of the Arts*) и снажног заговорника социолошки и еколошки одговорног дизајна, чија је књига „Дизајн за стварни свет“, објављена 1971. године и преведена на преко двадесет светских језика, остварила снажан и дуготрајан утицај на свет дизајна: „Дизајн мора постати иновативан, високо креативан, интердисциплинарни алат који одговара истинским потребама људи. Мора бити више оријентисан на истраживање, и морамо престати да загађујемо планету Земљу лоше дизајнираним објектима и структурама“⁴⁴.

Илустрација 3: *The Seconda Chair* / Mario Botta / 1985. година, *Kiyomoto Chair* / Shiro Kuramata / 1988. година, *Cross Check Chair* / Frank Ghery / 1990. година. (илустрација аутора)

⁴³ Binder, T., De Michelis, G., Ehn, P., Jacucci, G., Linde, P., & Wagner, I. (2011). *Design Things (Design Thinking, Design Theory)*. The MIT Press, стр. 3.

⁴⁴ Papaneck, V. (1972). *Design for The Real World_ Human Ecology and Social Change*. Thames & Hudson, стр. 9.

2. Историјски и културни контекст

Завршетак Другог светског рата обележава почетак периода обнове и развоја на глобалном нивоу и значајно утиче на свет дизајна доносећи бројне позитивне промене и иновације. Битни фактори за развој дизајна у послератном свету могу се дефинисати као: економски процват и индустријализација, појава модернизма и функционализма као доминантних праваца у архитектури и дизајну, технолошки напредак, популаризација доброг дизајна, повећање и развој образовних програма као и утицај поп културе.

Послератни период, посебно педесете године XX века, одликују дубоке промене у политици, економији и дизајну. Долази до преусмеравања средстава са војне индустрије на обнову и развој, што у многим земљама доводи до **економског процвата**. У Европи, јавља се потреба за обновом јавних и приватних објеката различитих намена оштећених у ратним дејствима, као и обнова индустријских објеката и њихова пренамена из војне индустрије у цивилну чиме је омогућено повећање производње и улагање у нове технологије. *Маршаловим планом* (*The Marshall Plan*) ⁴⁵ из 1947. године, дизајнираним да помогне обнову европске економије, омогућена је финансијска помоћ за шеснаест земаља у износу од преко 12 милијарди америчких долара. Сједињене Америчке Државе се врло брзо позиционирају као економски и дизајнерски лидер послератног периода из простог разлога што њихови индустријски капацитети не захтевају физичку обнову, већ само пренамену.

Несташице основних животних намерница, одеће, личних предмета и горива проузроковане Другим светским ратом покрећу потрошачки талас у послератним годинама, а томе доприносе и нови модели, формати продаје и техничка унапређења које компаније уводе на тржиште. ⁴⁶ У покушају да се заштити продаја и очува тренд растуће економије повећава се улога маркетинга. Овај раст доводи до повећања потражње за индустријским дизајном и масовном производњом робе.

---

⁴⁵ „Маршалов план“ (Marshall Plan / Economic Recovery Act) <https://www.archives.gov/milestone-documents/marshallplan#:~:text=On%20April%203%2C%201948%2C%20President,economic%20infrastructure%20of%20postwar%20Europe>. Приступљено 17.06.2023. године

⁴⁶ Milton, A. & Rodgers, P. (2011). *Product Design*. Laurence King Publishing, стр. 35.

У истом периоду, **модернизам** постаје доминантни стил у архитектури и дизајну. Многи аутори се окрећу функционалности и једноставности, што резултира чистим, минималистичким линијама. Употреба нових технологија примењених на масовну производњу као и нових материјала попут ламелираног фурнира, разних врста пластике и алуминијума доводи до значајног помака у развоју дизајна и дизајнерских пракси и омогућава дизајнерима стварање иновативних производа приступачних великом броју корисника.

У послератним годинама, долази до ширења свести о важности доброг дизајна за побољшавање квалитета живота кроз **популаризацију идеје доброг дизајна**. Ова идеја је промовисана кроз различите изложбе дизајна, обнову постојећих и покретање нових часописа из области архитектуре и дизајна, као и кроз рад образовних институција које су школовале нове генерације дизајнера и подржавале дизајнерске иновације.

2.1. Образовни програми и институције

Образовни програми и институције имале су значајну улогу на развој дизајна и школовање нових генерација дизајнера у другој половини XX века. Неке од водећих образовних институција и програма су *Royal Colledge of Art (RCA)*⁴⁷, *Architectural Association School of Architecture (AA)*⁴⁸ London - Енглеска, *Harvard Graduate School of Design (GSD)*⁴⁹, *Massachusetts Institute of Technology (MIT) Media Lab*⁵⁰, *School of Art Institute of Chicago (SIAC)*⁵¹ - Сједињене Америчке Државе, *Swiss Federal Institute of Technology (ETH Zurich)*⁵² – Швајцарска, *Hochschule für Gestaltung Ulm – HFG Ulm*⁵³ – Немачка, *Delft University of Technology (TU Delft)* – Холандија, *École Nationale*

---

⁴⁷ *Royal Colledge of Art (RCA)*. Званична интернет страница, доступно на <https://www.rca.ac.uk/>

⁴⁸ *Architectural Association School of Architecture (AA)* Званична интернет страница, доступно на <https://www.aaschool.ac.uk/>

⁴⁹ *Harvard Graduate School of Design (GSD)* Званична интернет страница, доступно на <https://www.gsd.harvard.edu/>

⁵⁰ *Massachusetts Institute of Technology (MIT) Media Lab*. Званична интернет страница, доступно на <https://www.media.mit.edu/>

⁵¹ *School of Art Institute of Chicago (SIAC)*. Званична интернет страница, доступно на <https://www.saic.edu/>

⁵² *Swiss Federal Institute of Technology (ETH Zurich)*. Званична интернет страница, доступно на <https://ethz.ch/>

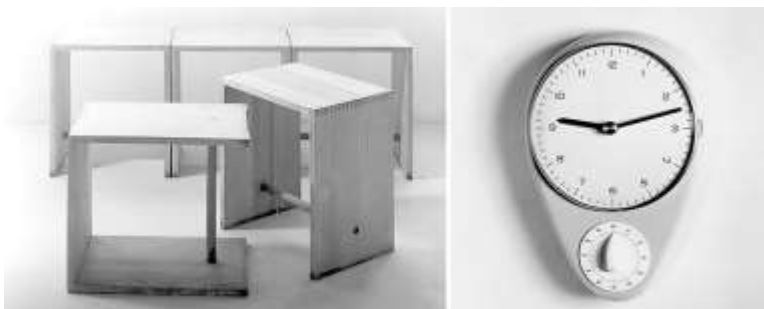
⁵³ *Hochschule für Gestaltung Ulm (HFG)*. Званична интернет страница, доступно на <https://www.hfg-ulm.de/en/>

Supérieure des Arts Décoratifs (ENSAD)⁵⁴ – Француска, и Politecnico di Milano, School of Design⁵⁵ – Италија.

Слика 2: Hochschule für Gestaltung Ulm – HfG Ulm, 1955. година.

Можда најзначајнији догађај везан за развој дизајна у послератној Европи је оснивање **Улмске школе дизајна** (*Hochschule für Gestaltung Ulm – HfG Ulm*) 1953. године. Један од њених оснивача и први директор Макс Бил (*Max Bill 1908-1994*), видео је ову школу као идејног наследника „Баухаус“ школе (*Bauhaus*), кроз њена учења, философију, методологију, политичке ставове и најважније – убеђење да дизајн мора да има значајну улогу у друштву. Од оснивања до затварања 1968. године фокус образовног програма је био на техничком приступу решавања проблема, теорији информација и развоја техничких система.⁵⁶ Непосредно пред затварање, школа је имала веома блиску сарадњу са компанијама *Kodak*, *Krups* и *Braun*. Иако је ова образовна институција радила само тринаест година, била је један од водећих центара за образовање и промоцију иновативног дизајна. Данас се у просторијама школе налазе архив и стална музејска поставка, док се простор користи за организацију различитих садржаја везаних за проучавање дизајна.

Слика 3: HfG Stool & Junghans kitchen clock / Max Bill / 1955. – 1957. година.

⁵⁴ *École Nationale Supérieure des Arts Décoratifs (ENSAD)*. Званична интернет страница, доступно на <https://www.ensad.fr/>

⁵⁵ *Politecnico di Milano, School of Design*. Званична интернет страница, доступно на <https://www.polimi.it/en/>

⁵⁶ Lindinger, H. (1991). *Ulm Design: The Morality of Objects*. The MIT Press, стр. 34-35.

Краљевски колеџ за уметност (*Royal College of Art - RCA*) основан је 1837. године у Енглеској као Државна школа за дизајн (*Goverement School of Design*). Године 1967. добија универзитетски статус и данас важи за једну од најпрестижнијих и најутицајнијих институција на пољу дизајна. Почетком шездесетих година школа добија данашње обриси увођењем нових образовних програма попут индустријског дизајна и дизајна возила – програма чији први дипломци дизајнирају неке од најзначајнијих аутомобила тог периода: *Audi Quattro* (*Martin Smith*), *Aston Martin DB7* (*Ian Callum*) и *Porsche 911* (*Tony Hatter*).

Слика 4: Краљевски колеџ за уметност (*Royal College of Art - RCA*) 2022.година.

Истовремено, традиционални програми попут обраде метала, керамике, дизајна стакла и израде накита прилагођавају се новим трендовима и захтевима савременог друштва. Током шездесетих и седамдесетих година додатно се развијају и програми комуникологије и графичког дизајна чији студенти дизајнирају неке од најпрепознатљивијих плаката, логотипа и рекламних кампања тог времена – Џон Паше (*John Pasche*) дизајнира иконични логотип за музичку групу *Rolling Stones* 1970. године, док Филип Касл (*Philip Castle*) дизајнира плакат за филм „Паклена Поморанџа“ (*Clockwork Orange*) Стенлија Кјубрика 1971. године. Током осамдесетих и деведесетих година XX века, долази до реконструкције, осавремењавања опреме и алата за извођење наставе и ширења факултетског кампуса што доводи до унапређења и ширења постојећих програма (индустријски дизајн, модни дизајн) и увођења нових (штампарске технике, анимација). У истом периоду успостављају се и хуманистички програми – историја дизајна, конзервација у сарадњи са Викторијиним и Албертовим музејом (*Victoria & Albert Museum*) и администрација визуалних уметности (*Visual Arts Administration*) а данас кустовство

савремене уметности. (*Curating Contemporary Art*). Први истраживачки центар у оквиру ове установе оснива се 1999.године – *Helen Hamlyn Centre of design* са фокусом на примену дизајна у побољшању људског живота. У XXI веку, ова образовна институција наставља са развојем и растом кроз даље унапређење својих програма и услова за рад студената, отварањем нових истраживачких центара и програма и сталном сарадњом како са водећим светским излагачким просторима и музејским институцијама, тако и са највећим светским компанијама из области дизајна. На челу ове образовне институције од 2017. године је индустријски дизајнер Џонатан Пол Ив (*Sir Jonathan Paul Ive*), познат по свом раду за амерички компанију *Apple*. Свршени студенти ове образовне институције су водећи светски ауторитети у сферама филмске уметности, фотографије, примењених уметности и дизајна у другој половини XX века и XXI веку и рад многих од њих је предмет истраживања како стручне јавности тако овог рада – Сер Џејмс Дајсон (*Sir James Dyson*), Џаспер Морисон (*Jasper Morrison*), Торд Бонтје (*Tord Boontje*), Рос Лавгров (*Ross Lovegrove*), Хенри Мур (*Henry Moore*), Петер Шрејер (*Peter Schreyer*), Томас Хитервик (*Thomas Heatherwick*), Давид Ађаје (*David Adjaye*), Џаспер Морисон (*Jasper Morrison*), Идрис Кан (*Idris Khan*), Дејвид Хокни (*David Hockney*) и многи други.

Слика 5 The Royal College of Art campus / Battersea, London / Herzog & de Meuron / 2021. година.

2.2. Изложбе

Један од најзначајнијих догађаја за свет дизајна је организација серије изложби под називом „Добар дизајн“ (*Good Design*)⁵⁷, одржаних у периоду између 1950. и 1955. године на иницијативу Едгара Кауфмана (*Edgar Kaufmann*), тадашњег директора одељења за индустријски дизајн Музеја модерне уметности (*The Museum of Modern Art - MoMA*) у Њујорку у сарадњи са трговачким ланцем *Merchandise Mart* из Чикага. Циљ овог пројекта била је промоција иновативног и функционалног дизајна и његов утицај на квалитет свакодневног живота крајњих корисника. Изложбе су се одвијале у излагачким просторима Музеја модерне уметности као и у продајним просторима трговачког ланца широм источне обале Сједињених Америчких Држава. Критеријуми за одабир предмета приказаних на овој серији изложби били су естетски квалитети производа, њихова употребна вредност и функционалност, употреба савремених материјала и дизајнерске иновације. На изложбама су представљени различити предмети, укључујући намештај, кућне апарате, посуђе и текстил.

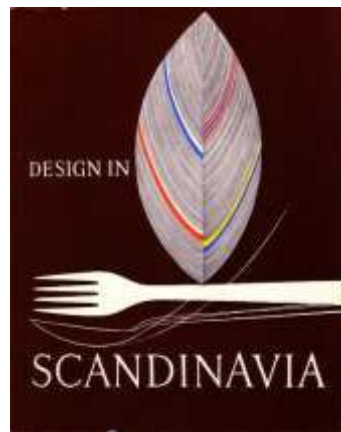

Слика 6: „Добар Дизајн“/ плакат и изложбена поставка / Музеј савремене уметности у Њујорку, 1950. година.

⁵⁷ Good Design (изложба), Музеј савремене уметности у Њујорку (MoMA), каталог изложбе: https://assets.moma.org/documents/moma_catalogue_1714_300168441.pdf приступљено 11.05.2024. године

Овај пројекат је допринео едукацији јавности о вредностима доброг дизајна и његовој примени у свакодневном животу. Изложбе су имале дуготрајан утицај на свет индустријског дизајна, инспиришући дизајнере и произвођаче да приоритет при самом процесу дизајна и производње буде на квалитету, естетици и употребној вредности производа. Оне су такође поставиле темеље за будуће иницијативе и изложбе посвећене добром дизајну. Серија изложби „Добар дизајн“ је значајно допринела ширењу свести о важности дизајна у свакодневном животу и подстакла многе иновације у индустрији дизајна током 1950-их година и касније.

Још један догађај који је обележио послератни период је серија изложби „Дизајн у Скандинавији“ (*Design in Scandinavia*)⁵⁸ – изложби са преко 700 експоната попут намештаја, предмета од керамике, сребрнине и текстила, која је представила америчкој публици рад преко тридесет аутора из Данске, Шведске, Норвешке и Финске, укључујући и радове Алвара Алта (*Alvar Aalto*), Арнеа Јакобсена (*Arne Jacobsen*), Џорџа Јансена (*Georg Jensen*) и Тапија Виркале (*Tapio Wirkkala*). Изложба је иницијално одржана у Бруклиншком музеју (*Brooklyn Museum*) од 20.04.1954. – 16.05.1954. године, а након тога је кренула на америчку и канадску турнеју која је трајала све до 1957. године и за то време изложба је приказана у 27 градова. Ова изложба је имала велики значај за повезивање европске и америчке културе дизајна и приближавања идеје дизајна општој популацији у Сједињеним Америчким Државама и Канади.

Слика 7: „Дизајн у Скандинавији“ / плакат и изложбена поставка / Бруклиншки музеј, 1954. година.

⁵⁸ Design in Scandinavia (изложба), Бруклиншки музеј (*Brooklyn Museum*), каталог изложбе: <https://www.brooklynmuseum.org/opencollection/exhibitions/1092> приступљено 14.05.2024. године

2.3. Часописи

Поред изложби, велики допринос популаризацији доброг дизајна дају стручни и популарни часописи који се баве темама животног стила, архитектуре, дизајна и уметности. Када су у питању Сједињене Америчке Државе, водећи часописи су **Architectural Record**⁵⁹ (основан 1891. године), **Architectural Digest**⁶⁰ (основан 1920. године) и **Interior Design**⁶¹ (основан 1932. године). На подручју Европе, истичу се часописи из Уједињеног Краљевства - **Architectural Review**⁶² (основан 1896. године) и **Wallpaper***⁶³ (основан 1996. године), Италије – **Abitare**⁶⁴ (основан 1961. године) и **Domus**⁶⁵ (основан 1928. године) и Немачке - **Detail**⁶⁶ (основан 1961. године). Битно је истаћи да су сви наведени часописи, услед развоја технологије и ширења тржишта, добили своја дигитална издања.

Слика 8: Насловне странице часописа Domus број. 949 и 990 из 2015 и 2016. године.

⁵⁹ Architectural Record (часопис), званична интернет страница, доступно на <https://www.architecturalrecord.com/>

⁶⁰ Architectural Digest (часопис), званична интернет страница, доступно на <https://www.architecturaldigest.com/>

⁶¹ Interior Design (часопис), званична интернет страница, доступно на <https://interiordesign.net/>

⁶² AR (часопис), званична интернет страница, доступно на <https://www.architectural-review.com/>

⁶³ Wallpaper* (часопис), званична интернет страница, доступно на <https://www.wallpaper.com/>

⁶⁴ Abitare (часопис), званична интернет страница, доступно на <https://www.abitare.it/en/>

⁶⁵ Domus (часопис), званична интернет страница, доступно на <https://www.domusweb.it/en.html>

⁶⁶ Detail (часопис), званична интернет страница, доступно на https://www.detail.de/de_en/

Слика 9: *Wallpaper** насловна страна / Април, 2016. година.

Слика 10: *Architectural Digest* насловна страна / Март 2020. година.

Италијански часопис **Domus** који је основао архитекта и индустријски дизајнер Ђио Понти (*Gio Ponti*) 1928. године, постао је водећи часопис за архитектуру и дизајн. Посебно после рата, *Domus* је промовисао иновације на пољу дизајна и архитектонских пракси и свој статус најзначајнијег светског часописа из области дизајна задржао је до данас.

Почетак XXI века обележава појава дигиталних часописа и интернет портала који се баве темама архитектуре и дизајна. Са развојем и омасовљавањем интернета, дигитални часописи и портали постају главни извор информација и полако успостављају примат над традиционалним форматима штампаних медија (чланци у дневним новинама, недељници и месечници). Нове технологије омогућавају објављивање вести из света дизајна на дневном нивоу, као и неупоредиво већи простор за рекламирање производа и компанија из света дизајна и промоције самих дизајнера. Овај тренд се посебно појачава употребом различитих социјалних мрежа од стране интернет часописа и портала за пласирање информација и реклама. Негативни ефекти овог феномена су превелики број информација који се широј јавности пласирају на дневном нивоу што од корисника захтева додатни напор при филтрирању садржаја, али овај проблем постаје универзалан за све аспекте друштва, па и за поље дизајна. Најзначајнији дигитални часописи и интернет портали који се

баве темама архитектуре и дизајна су **Dezeen**⁶⁷ (који излази и у штампаном облику) – портал фокусиран на савремену архитектуру, дизајн производа и развој нових технологија, **ArchDaily**⁶⁸ – једна од најпопуларнијих дигиталних платформи за архитектонске професионалце чији је фокус на глобалним пројектима, новим трендовима у дизајну и ресурсима за архитекте, **Architizer**⁶⁹ – портал намењен представљању нових производа и пројеката, **Design Milk**⁷⁰ – интернет часопис оријентисан на савремени амерички дизајн као и **Designboom**⁷¹ – портал чији је фокус на дизајну производа и савременој уметности.

Велики број горе наведених часописа и интернет портала, током година успоставља годишње награде за одређене области дизајна као и за архитекту / дизајнера године што додатно поспешује видљивост дизајна код опште популације и популаризацију дизајнера. (*Architectural Digest AD100, Dezeen Awards, The Architectural Review Awards, Architizer A+ Awards, Domus Best of the Year Awards, Wallpaper Design Awards u Interior Design Best of Year Awards*).

Слика 11: Interior Design Best of Year Award / 2022. година

⁶⁷ *Dezeen*, званична интернет страница, доступно на <https://www.dezeen.com/>

⁶⁸ *Arch Daily*, званична интернет страница, доступно на <https://www.archdaily.com/>

⁶⁹ *Architizer*, званична интернет страница, доступно на <https://architizer.com/>

⁷⁰ *Design Milk*, званична интернет страница, доступно на <https://design-milk.com/>

⁷¹ *Designboom*, званична интернет страница, доступно на <https://www.designboom.com/>

2.4. Сајмови и смотре дизајна

Интернационални милански сајам намештаја (*Salone Internazionale del Mobile di Milano / Salone del Mobile, Milan Design Week*)⁷², основан 1961. године, одржава се једном годишње у просторима Миланског сајма (*Fiera Milano SpA*) и највећа је сајамска манифестација дизајна на свету. Главни програм ове манифестације чине презентације нових колекција и комада најзначајнијих светских произвођача намештаја, а поред тога запажену улогу играју и међународне изложбе из специфичних области дизајна: Међународна изложба купатила и купатилског аксесоара (*International Bathroom Exhibition*), Међународна изложба кухиња и кухињских апарата (*Euro Cucina / FTK – Technology For the Kitchen*), Међународна изложба расвете (*Euroluce*) и Међународна изложба студената и младих дизајнера (*Salone Satellite*) основана 1998. године од стране Марве Грифин (*Marva Griffin*), кустоса и директора односа са јавношћу компаније *B&B Italia*. Поред главног програма, ова манифестације је домаћин великом броју пратећих програма укључујући презентације, округле столове и панел дискусије, уметничке инсталације и перформансе како у просторима сајма, тако и на различитим атрактивним локацијама града Милана.

Слика 12: Salone Internazionale del Mobile di Milano, 2022.година.

⁷² *Salone Internazionale del Mobile di Milano*, међународни сајам намештаја, званична интернет страница, доступно на <https://www.salonemilano.it/en>

Слика 13: Salone Satellite / Salone Internazionale del Mobile di Milano / 2024. година.

Слика 14: Euro Cucina / Salone Internazionale del Mobile di Milano / 2024. година.

*Међународни сајам намештаја (IMM Cologne)*⁷³, основан 1949 године, је престижан међународни сајам намештаја који се одржава једном годишње у немачком граду Келну у простору **Келнског сајма (Koelnmesse GmbH)** и током година се афирмише као једна од водећих сајамских манифестација у индустрији дизајна намештаја. Упркос захтевним условима организације у послератној Немачкој, сајам од самог почетка привлачи велики број излагача и публике и врло брзо прераста у један од најважнијих годишњих догађаја, позиционирајући град Келн као кључну европску дестинацију за креативност и дизајн. Посетиоцима пружа свеобухватан преглед савремених трендова и иновација у областима унутрашње архитектуре, дизајна намештаја, дизајна кухиња и кухињских елемената и текстила. Сајам је током радне недеље орјентисан на професионалце из наведених области, док је викендом отворен за ширу јавност. Као додатак главном програму, организују се различите пратеће изложбе, презентације и округли столови у циљу промовисања и популаризације дизајна.

Слика 15: Bretz exhibition stand / IMM Cologne / 2024.година.

⁷³ Међународни сајам намештаја IMM Cologne <https://www.imm-cologne.com/> приступљено 24.06.2024. године

2.5. Музеји

Музеји су одиграли кључну улогу у развоју и популаризацији дизајна, како кроз очување историје тако и кроз промоцију савремених иновација. У другој половини XX века, отварају се бројне музејске институције чији је фокус искључиво на дизајну, док многи светски етаблирани музеји из области ликовних и примењених уметности проширују своје колекције са предметима из области намештаја и индустријског дизајна изједначавајући њихов значај са традиционалним уметничким дисциплинама попут сликарства, вајарства, примењене графике и керамике. Неки од најзначајнијих светских музеја који су допринели промоцији дизајна су: *Museum of Modern Art – MoMA*, *Brooklyn Museum*, *New Museum New York*, *Museum of Arts and Design – MAD*, *Cooper Hewitt*, *Smithsonian Design Museum* (Сједињене Америчке Државе), *Vitra Design Museum* и *Die Neue Sammlung Museum* (Немачка), *The Victoria and Albert Museum London – V&A*, *Design Museum London* (Уједињено Краљевство), *Triennale di Milano* (Италија).

Слика 16: Museum of Modern Art - МоМА / Њујорк

Музеј модерне уметности, Њујорк (*Museum of Modern Art - MoMA*)⁷⁴ – једна од музејских институција која је била пионир у промоцији дизајна као културне баштине и чија колекција укључује многе од најзначајнијих примера дизајна XX века попут столице „Барселона“ и кућних апарата компаније *Braun* које је дизајнирао Дитер Рамс. Редовне изложбе и публикације на тему дизајна истичу важност дизајна у свакодневном животу.

Викторија и Алберт музеј, Лондон (*Victoria and Albert Museum – V&A*)⁷⁵ основан 1852. године – највећи светски музеј примењених уметности и дизајна са сталном колекцијом од преко два милиона предмета и објеката који су приказани у 145 галерија. Поред излагачке делатности ова институција нуди и бројне образовне програме из области историје дизајна.

Слика 17: Victoria and Albert Museum – V&A / London

⁷⁴ *Museum of Modern Art New York (MoMA)*, званична интернет презентација <https://www.moma.org/>

⁷⁵ *Victoria and Albert Museum – V&A*, званична интернет презентација <https://www.vam.ac.uk/>

Музеј Дизајна, Лондон (The Design Museum)⁷⁶ основан 1989. године - музеј са фокусом на дизајн у свим његовим формама – од индустријског дизајна до дигиталних иновација. Његове изложбе редовно истражују савремене трендове и будућност ових дисциплина. Ова институција са седиштем у Кенсингтону је добитник „Награде за најбољи Европски музеј“ 2018. године. Нову музејску зграду су 2016. године дизајнирали ОМА и Џон Павсон (*John Pawson*).

Слика 18: The Design Museum of London

---

⁷⁶ *The Design Museum, London*, званична интернет презентација <https://designmuseum.org/>

Витра дизајн музеј, Немачка (*Vitra Design Museum*)⁷⁷ је један од водећих светских приватних музејских институција дизајна. Основан је 1989. године од стране тадашњег директора компаније *Vitra* Ролфа Фелхбаума (*Rolf Fehlbaum*) као независна приватна фондација. Музејска колекција садржи велики број оригиналних комада намештаја, расветних тела и комада из категорије опремања дома најзначајнијих светских дизајнера, попут Чарлса и Реј Имс, Џорџа Нелсона, Алвара Алта, Вернера Пантона, Дитера Рамса, Жан Прувеа, Ришара Хутена, Ера Саринена и Михаела Тонета, али и многих савремених аутора. У музејској колекцији је заступљен намештај свих релевантних праваца у дизајну, од средине IX века па до данас. Поред излагачког простора у коме је приказана стална колекција, музеј поседује и различите лабораторије за рестаурацију и конзервацију намештаја као и архив. Осим излагачке делатности, ова институција организује радионице и предавања из области архитектуре и дизајна, често приказује гостујуће изложбе других институција и аутора и организује гостујуће изложбе својих експоната у друге излагачке просторе и институције широм света. Оригиналну зграду музеја као и анекс пројектовао је амерички архитекта и добитник „Притцкерове награде“ Френк О. Гери (*Frank O. Gehry*) 1989. односно 2003. године, што му је уједно био први пројекат на тлу Европе, док су музејски депо (*Vitra Schauddepot*) пројектовали Херцог и де Меурон (*Herzog & de Meuron*) 2016. године.

Слика 19: Vitra Design Museum, Weil am Rhein, Немачка

⁷⁷ Витра дизајн музеј, званична интернет презентација <https://www.design-museum.de/en/information.html> приступљено 22.05.2024. године

2.6. Награде

Поред набројаних награда које додељују интернационални часописи и интернет портали из света архитектуре и дизајна, за валоризацију добрих архитектонских и дизајнерских пракси веома су значајне међународне награде које додељују независне институције. У областима архитектуре и дизајна ентеријера најзначајније су **„Притцкерова награда за архитектуру“** (*The Pritzker Architecture Prize*), **„Награда Краљевског института Британских архитеката“** (*RIBA International Award*)⁷⁸ и награда **„Златни лав“** Венецијанског бијенала архитектуре (*Mostra di Architettura di Venezia*), док су у различитим категоријама дизајна најпрестижније награде **„Good Design Award“**⁷⁹ и **„Red Dot Design Award“**⁸⁰.

Притцкерова награда за архитектуру (*The Pritzker Architecture Prize*)⁸¹, међународно признање покренуто 1979. године, сматра се архитектонским еквивалентом Нобелове награде. Спонзорисана од стране Притцкерове фондације коју су основали Џеј и Синди Прицкер (*Jay and Cindy Pritzker*) и додељивана од стране жирија стручњака, ова награда постала је значајан фактор у скретању пажње на архитекте и њихов допринос друштву. Прва награда додељена је Филипу Џонсону (*Philip Johnson*), а међу каснијим добитницима налазе се, између осталих, *Riken Yamamoto, David Chipperfield, Luis Barragán, James Stirling, I. M. Pei, Richard Meier, Hans Hollein, Kenzo Tange, Gordon Bunshaft, Oscar Niemeyer, Frank Gehry, Robert Venturi, Fumihiko Maki, Tadao Ando, Rafael Moneo, Renzo Piano, Norman Foster, Rem Koolhaas, Herzog & de Meuron, Jørn Utzon, Zaha Hadid, Thom Mayne, Richard Rogers*, и *Jean Nouvel*.⁸² Лауреати добијају сто хиљада долара и бронзани медаљон базиран на дизајну архитектке Луиса Саливена (*Louis Sullivan*).

---

⁷⁸ *RIBA award*, званична интернет страница, доступно на <https://www.architecture.com/>

⁷⁹ *Good Design Award*, званична интернет страница, доступно на <https://www.good-designawards.com/>

⁸⁰ *Red Dot Design Award*, званична интернет страница, доступно на <https://www.red-dot.org/>

⁸¹ *Pritzker Architecture Prize*, званична интернет страница, доступно на <https://www.pritzkerprize.com/>

⁸² Pile, J. & Gura, J. (2014) *History of Interior design*. Laurence King Publishing Ltd, стр. 417.

2.7. Развој материјала и производних процеса

Велике промене у свету дизајна у послератном периоду доноси почетак употребе нових материјала и осавремењавање производних процеса које архитектама и дизајнерима дају нове алате примењиве у свим категоријама дизајна. Пол Роџерс (*Paul Rodgers*), професор дизајна на Универзитету Стратхклајд (*University of Strathclyde*) из Глазгова и Алекс Милтон (*Alex Milton*), професор на Националном колеџу за уметност и дизајн (*National College of Art and Design*) из Даблина у својој књизи „Дизајн производа“⁸³ врше класификацију материјала, како традиционалних тако и модерних, који су најчешће у употреби и који су извршили највеће промене у процесима производње и дизајна. Они се у свом истраживању баве дрветом, како природним тако и различитим префабрикатима од дрвета, керамиком, различитим типовима пластике, еластомерима, гумом, стаклом и металима, као и традиционалним и савременим производним процесима у дизајну.

Дрво је један од најсвестранијих и еколошки најприхватљивијих материјала, са хиљадама врста које нуде широк спектар изгледа и својстава. Примена дрвета је веома разнолика. Користи се као конструктивни материјал у грађевини, као материјал од кога се израђује намештај и као завршна облога у ентеријеру. Поред природног дрвета, веома су заступљени и производи од префабрикованог дрвета попут иверице (*particle board*) и медијапана (*MDF*), који у широку употребу улазе 60-их година XX века. Наведени материјали настају уситњавањем природног дрвета и његовим мешањем са везивима у калупима под притиском. Овај процес омогућава њихову повећану стабилност и смањење шанси за деформацију, док истовремено користи дрво на високо ефикасан начин. Дата побољшања омогућавају задовољавање савремених потреба у грађевинарству и индустријској производњи, без прекомерног коришћења природног дрвета као све угроженијег природног ресурса.

Када су у питању производни процеси обраде дрвета, природно дрво (масив) се у индустријској производњи најчешће машински сече и обрађује у жељене формате - греде, даске, летве, плоче, фурнир, после чега се суши и додатно штити од спољних

---

⁸³ Milton, A. & Rodgers, P. (2011). *Product Design*. Laurence King Publishing, стр. 134-150.

утицаја. Процесима сечења и обраде добија се и отпад од дрвета од кога се, мешањем са различитим везивима, производи префабриковано дрво (иверица, медијапан). Дрвени елементи се спајају лепљењем под притиском или употребом механичких веза. Неки типови природног дрвета попут букве савијају се у калупе применом водене паре након чега задржавају жељени облик. Ова техника је веома распрострањена у производњи намештаја и први пут је стављена у употребу 50-их година XIX века приликом производње столице 214 Михаела Тонета (*Michael Thonet*) – једне од првих масовно произведених столица која је добила златну медаљу на Светском сајму у Паризу (*Paris World's Fair*) 1867. године. и која је до 30-их година XX века произведена у око 50 милиона примерака. (Слика 21)

*Слика 20: CH 24 Chair / Hans Wagner
/ CH & Co., 1949. година*

*Слика 21: 214 Chair / Michael
Thonet, 1859. година*

Још једна од распрострањених техника за израду појединих типова намештаја попут столица, наслоњача, кревета и столова је „**ткање**“ (*weaving*) - процес уплитања трака или влакана материјала један преко другог како би се формирала испреплетена структура. Традиционални ткани намештај прављен је од бамбуса, ратана и врбе, али савремене технике омогућавају ткање ширег спектра материјала, од папира и пластике до дрвета и метала. На овај начин плетене структуре чврстоћу постижу трењем, а флексибилност им омогућава да буду лако обликоване у жељене облике. Ручно плетење је спор процес који захтева тренирану радну снагу и све чешће га мења машинско плетење.

Слика 22: Apollo Chase Lounge / Ross Lovegrove / Driade, 1997. година

Од једноставне опеке до иновативних легура насталих у лабораторијама, **керамика** нуди дизајнерима мноштво креативних могућности. Неке од традиционалних примена керамике јесу зидне и подне облоге у виду керамичких плочица, купатилска галантерија попут тоалетних шкољки, када и умиваоника као и грнчарија. **Земљана керамика** (earthenware) је глина печена на ниским температурама, обично црвене или наранџасте боје. Порозна је и најсличнија теракоти. **Камена керамика** (stoneware) је глина печена на високој температури, сиве или браон боје због присуства руде гвожђа и других нечистоћа. Разликује се од земљане керамике по врло малом проценту упијања влаге након печења. Често се користи за израду посуђа када је глазирана. **Порцелан** (Porcelain) је бела транспарентна керамика печена на високим температурама зарад сједињења глине и глазури. Резултат овог процеса је веома рафиниран материјал са широком применом у производњи. Технике производње керамике укључују процесе моделовања или ливења, затим печења глине на различитим температурама и глазирања.

Слика 23: *Sponge Vase / Marcel Wanders / Moooi, 1997. година. Ваза добијена техником умакања природног сунђера у течну порцеланску глину. Након сушења, ваза се пече и након што сунђер изгори остаје само порцеланска реплика*

Често потцењена као јефтин и неквалитетан материјал због своје свеprisутности у савременом животу и чињенице да је, након открића 1862. године, масовно коришћена за израду јефтиних имитација других материјала, нови типови **пластике** данас представљају врхунску иновацију у свету дизајна и све чешће се користе за израду висококвалитетних производа. Пример за ову тврдњу је све учесталија примена *био пластике* направљене од полимлечне киселине (*polylactic acid - PLA*).⁸⁴ Биопластика је биоразградива и све чешће се користи као еколошка алтернатива за паковање, 3Д штампу и израду медицинских уређаја. Све је чешћа употреба полимера добијених из рециклаже отпада. У употреби су два типа полимерне пластике: **термопласти** или **термопластике** (*thermoplastics*), који омекшавају и топе приликом загревања, и **термосети** (*thermosets*), који приликом загревања очвршћавају. Неке од **термопластика** које су најчешће у употреби су: **абц полимер** (*Acrylonitrile Butadiene Styrene - ABS*) кога одликују највећа отпорност на ударац и дуговечност, **акрилик** (*Acrylic*) који се користи као алтернатива стаклу у авио индустрији, **етилен тетрафлуоретан** (*Ethylene tetrafluorethane - ETFE*) који се користи за паковање хране због својих одличних термичких и хемијских особина,

⁸⁴ Полимлечна киселина (PLA) је термо пластични мономер добијен из обновљивих, органских извора као што су кукурузни скроб или шећерна трска. Производња PLA се разликује од већине пластика, које се производе коришћењем фосилних горива путем дестилације и полимеризације нафте. Извор: <https://www.twi-global.com/technical-knowledge/faqs/what-is-pla#:~:text=Polylactic%20acid%2C%20also%20known%20as,distillation%20and%20polymerization%20of%20petroleum>. Приступљено 11.05.2024. године.

најлон (Nylon) водоотпорна еластична пластика, **поликарбонат** (Polycarbonate - PC) јак и дуговечан материјал са применом у ауто индустрији, **полиетилен** (Polyethylene - PE) флексибилан и водоотпоран материјал са малом ценом израде, **полипропилен** (Polypropylene - PP) материјал хемијски отпоран налик смоли који је погодан за процесе ливења у калупима, **полистирен** (Polystyrene - PS) једна од најчешће коришћених пластика примењивих у различитим областима и **поливинил хлорид** (Polyvinyl chloride - PVC) веома распрострањена пластика са негативним утицајем на околину што је довело до смањења њене употребе у XXI веку. Када се у питању **термосети**, издвајају се три врсте које су најчешће у употреби: **епокси** (Epoxy) транспарентан дуготрајан и чврст материјал који се користи или као завршна облога или као везиво за композитна влакна попут стаклених и карбонских влакана, **полиестер** (Polyester - PET) хидро и термо отпоран материјал са применом у производњи пластичних флаша и чаша који се може рециклирати за производњу одеће и тепиха и **полиуретан** (Polyurethane - PU) материја са одличним изолационим својствима од којих се могу правити флексибилни или ригидни јастуци и испуне са честом применом у изради одеће и аутомобилској индустрији.

Најчешћи процеси производње пластике су различити процеси **ливења** (casting) течног материјала у дводелни или вишеделни калуп жељеног облика. У односу на производним планом зацртан број одливака, за израду самих калупа се користе различити материјали попут саме пластике, алуминијума, дрвета и челика. **Ливење убризгавањем** (Injection molding) је техника израде где се загрејани материјал у течном стању под притиском убризгава у челични калуп. Ова техника се користи за израду предмета од различитих врста пластике и омогућава велику прецизност приликом израде комплексних форми али је због цене израде калупа и самог процеса производње погодна само за велики обим продукције. **Ротационо ливење** (Rotational molding) је једноставан процес идеалан за производњу шупљих и великих облика у малим серијама на економичан начин. Процес подразумева пуњење калупа пластичним гранулама или течном пластиком, спољашњег загревање калупа и његову ротацију зарад равномерног распоређивања материјала по унутрашњој површини калупа. Ротационо ливење је релативно приступачан процес због своје једноставности и идеалан је за серије до 10.000 јединица али није погодан за израду малих и прецизних облика. **Термо формирање** (thermoforming) и **вакумско формирање** (vacuum forming) су технике које се најчешће употребљавају приликом

манипулације термо-пластиком и подразумевају извлачење ваздуха из калупа приликом процеса ливења.

*Слика 24: Mermaid Chair / Tokujin Yoshioka / Driade, 2008. година.
Столица је израђена од полиетилена коришћењем ротирајућег калупа*

Еластомери су група полимера састављених од понављајућих структуралних јединица које поседују еластична својства и постоје у природним и синтетичким облицима: **природна гума (каучук)** добијена прерадом млечног колоида латекса из коре биљака изузетне еластичности и водоотпорности која се користи за производњу гумених трака, рукавица, делова у ауто индустрији и црева; **синтетичка гума (Ethylene Propylene Diene M-class rubber - EPDM)** гумени термо-пластични еластомер који се, због своје отпорности на хемикалије, временске услове и ултраљубичасто зрачење користи у тешкој индустрији и **силикони (Silicones)**, материјали на бази полимера гумене структуре који се користе за заптивање и подмазивање производа.

Композити су термин који се користи за вештачке материјале који се састоје од две или више компоненти. **Полимерни композити (polymer composites)** који садрже дугачка влакна у омотачу од термосет смоле (*thermosetting resin*) представљају један од најзначајнијих нових материјала развијених у другој половини двадесетог века. Док влакна носе механичко оптерећење омотач им пружа чврстину и заштиту. Негативни аспекти производње ових материјала је компликован и дуготрајан производни процес, због својстава самог материјала и токсичности смола које се користе. **Саћасти композити (honeycomb composites)** састоје се од хексагоналног језгра које је са горње и доње стране обложено плочама од алуминијума или

стаклених влакана. Одликује их велика крутост и мала тежина па се врло често користе као панели и лаке конструкције. **Стаклом ојачана пластика** (*Glass Reinforced Plastic – GRP или fiberglass*) састоји се од термосет пластике, једне од најчешћих полиестерских смола, ојачане нитима стакла. Материјал је развијен за потребе војне индустрије за време трајања Другог светског рата и користио се за израду делова за авионе. Након завршетка рата, ниска цена и лакоћа обликовања учинила је овај материјал веома погодним за серијску израду намештаја. Први дизајнери намештаја који су експериментисали са фибергласом су Еро Саринен (*Eero Saarinen*) и Чарлс и Реј Имс (*Charles & Ray Eams*).

*Слика 25: Eams Fiberglass Chair / Charles & Ray Eams, Vitra, 1950. година.
Наношење фибергласа преко модела*

Карбон (*Carbon fiber*) се састоји од предива карбонских влакана комбинованих са смолом ради производње листастог материјала погодног за обликовање у калупу. Материјал одликује изузетна чврстоћа и мала тежина и користи се за производњу предмета од којих се очекују врхунске перформансе: музички инструменти, ортопедска помагала, авио и ауто индустрија, рамови за бицикле, тркачки чамци.

Слика 26: Colnago V4R carbon / Colnago, 2024. година

Ламинати (*Laminates*) су група материјала дефинисана спајањем слојева уз помоћ лепкова. Уобичајени пример ламината је **шперплоча** (*plywood*) која се састоји од слојева фурнираног дрвета који се у комбинацији са лепком спаја под притиском пресе. Слојеви се ротирају за деведесет степени ради повећања чврстоће. Често је завршни слој од обојених полимерних плоча.

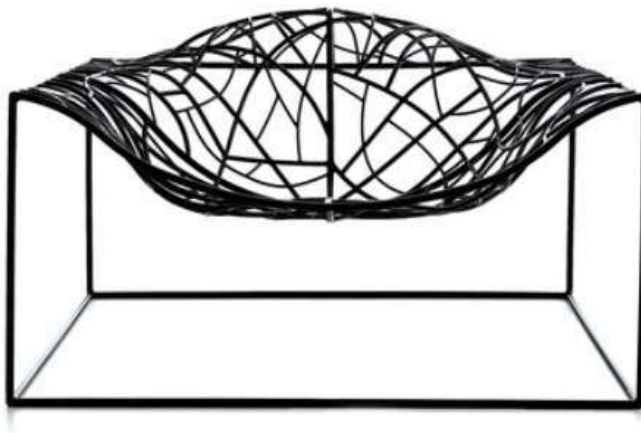
Један од најфасцинантнијих материјала, од давних дана до XXI века је свакако **стакло**. Провидно и „невидљиво“, стакло може да обоји простор и рефлектује, филтрира и обликује светлост, нудећи дизајнерима широк спектар могућности приликом дизајнирања фасада, делова у аутомобилској индустрији, ентеријерских елемената, огледала, расвете, сервиса и посуђа. Најчешћа техника производње производа од стакла је дување стакла. Овај традиционални процес подразумева надувавање растопљеног стакла помоћу дуваљке или цеви. Ручно дување омогућава производњу широког спектра облика за појединачне или мање серије, али је процес скуп због високих трошкова рада. Индустрijско дување стакла и обликовање дувањем могу остварити ниске трошкове по јединици, али имају веома високе трошкове алата и ограничавају дизајнере на једноставније форме.

Слика 27: *Purho tabletop glass Collection / Karim Rashid / Purho, 2013. година.*

Откриће и употреба **метала** обележили су историју човечанства и настављају да обликују наше окружење. Од земноалкалних (берилијум, магнезијум, калцијум, стонцијум, баријум и радијум) до племенитих (злато, сребро, платина и паладијум) метали пружају веома богат ресурс за дизајнере. Најчешће се у производњи користе легуре и деле се на оне које садрже руду гвожђа и оне без. Од легура које садрже челик, најраспрострањеније су легуре **угљеничних челика** (*Carbon steel*) и **нерђајући челик** (*Stainless steel*). У употреби су различити типови угљеничних челика у различитим класама квалитета од јефтиног ливеног гвожђа, чија је употреба веома распрострањена у грађевинарству, до високо угљеничних челика погодних за израду алата. Заједничка одлика им је релативно ниска цена и лакоћа производње, могућност рециклирања и одличне карактеристике чврстоће и дуговечности. Нерђајући челик је материјал кога одликује изузетна чврстоћа, издржљивост и отпорност на корозију. Због релативно веће цене производње, најчешће се користи у спољној примени или као високо квалитетан финиш када естетски услови то захтевају. Од метала / легура које не садрже челик у употреби се најчешће срећу: **алуминијум** (*Aluminium*) јак, лаган и савитљив метал, после челика други најраспрострањенији материјал са применом у ауто и авио индустрији, грађевинарству и дизајну намештаја, **бакар** (*Copper*) растегљива легура са одличном топлотном и електричном проводљивошћу и применом у изради електричних и водоводних инсталација, **олово** (*Led*), метал изузетне густине која се најчешће користи као баласт, **магнезијум** (*Magnesium*) веома чврст и лак метал који се користи у легурама за производњу производа од којих се захтевају врхунске

перформансе попут рамова за бицикле или кућишта за рачунаре, **никл** (*Nickel*) тврд метал са магнетним својствима и отпоран на оксидацију, **калај** (*Tin*) отпоран на корозију и често коришћен као завршни слој других легура, **пламенити метали** (сребро, злато и платина) са применама у производњи накита, прецизне механике и медицинских алата, **титанијум** (*Titanium*) метал кога одликују изузетна чврстина и мала тежина али и веома висока цена прераде и **цинк** (*Zinc*) метал који се најчешће користи као заштитни премаз процесом галванизације.

*Слика 28: Ad Hoc Armchair / Jean – Marie Massaud / Viccarabe. 2009. година.
Столица израђена од месинганих цеви (легура Бакра и Цинка) лакирана са црним,
белим или напцарастим епоксијем или 24 каратним златом*

Приликом производње и обраде метала користе се различити процеси и алати. **Формирање** (*forming*) обухвата скуп производних процеса који подразумевају обликовање лимова, цеви и шипки у предефинисане форме: ручно и машинско (*CNC*) **савијање** (*bending*) металних плоча и лимова у тродимензионалне облике, **штанцовање** (*metal stamping*) или обрада помоћу челичних преса погодна за обликовање лимова у сложене облике у великим серијама, **ливење под притиском** (*die-casting*) процес сличан ливењу пластике као и **ковање** (*forging*) – традиционални процес деформисања и манипулације металом уз помоћ ударца и притиска. Најчешће технике приликом обраде и сечења метала су **машинска обрада** (*machining*) помоћу различитих алата и ножева као и сечење **ласером** (*laser cutting*) , **водом** (*water-jet cutting*) и **киселином** (*etching*).

Што се тиче техника међусобног привременог или трајног повезивања и причвршћивања елемената од метала, најчешће су **механичко повезивање**

коришћењем навоја, шrafoва, вијака и окова, лепљење под притиском и **заваривање** – процес спајања металних површина применом топлоте и / или притиска. Два основна начина су заваривање топљењем (где се температура метала доводи до тачке топљења и спаја се, са или без додатка материјала) и заваривање у чврстом стању (где се метал спаја на температури испод тачке топљења, без додатка материјала).

Слика 29: A56 Armchair / Jean Pauchard / TOLIX, 1956. година. За израду ове столице коришћена је техника штамцовања лима.

3. Аутори

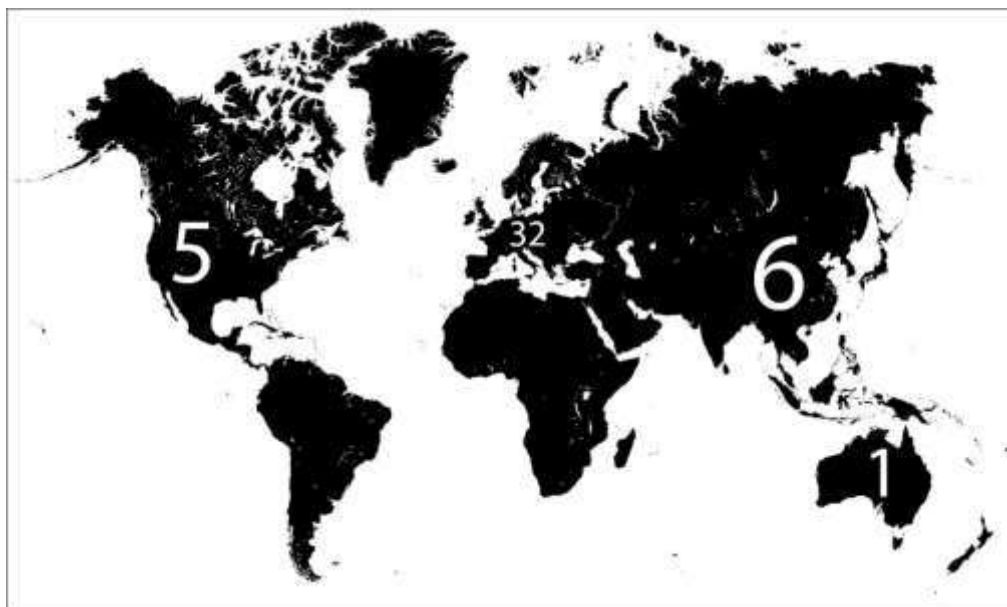
3.1. Критеријуми одабира

На почетку истраживања, било је потребно дефинисати критеријуме за одабир аутора – временски, географски и стваралачки. Временски критеријум су задовољили аутори који су започели свој рад непосредно пред почетак Другог светског рата или у првим послератним годинама. Географски критеријум су задовољили аутори (архитекте, дизајнери и примењени уметници) који су доминантно стварали на територији Европе и Северне Америке. У разматрање су узети и аутори из Азије (Кина, Јапан, Јужна Кореја) и Русије, али због културолошких разлика и недовољног познавања масовне производње у њиховим матичним земљама, одабрани су само они који су дизајнирали за европске и северноамеричке произвођаче, односно доминантно пројектовали на тлу Европе и Северне Америке. Стваралачки критеријум су задовољили аутори који су се у свом раду доминантно бавили пољима архитектуре и примењене уметности (дизајн намештаја, модни дизајн, индустријски дизајн).

Иницијално је у разматрање узето **шездесет и четири** аутора који су задовољили горе наведене критеријуме. Након детаљне анализе продукције, одређени број аутора је уклоњен из узорка из следећих разлога: тринаест аутора је почело са радом у периоду пре 1945. године и одлучено је да њихов рад, иако веома значајан за будуће ауторе, буде изостављен из даљег разматрања и статистичке анализе. Као представници овог периода одабрани су амерички дизајнерски пар Чарлс и Реј Имс и фински архитекта и дизајнер Алвар Алто чији је рад детаљно анализиран и увршћен у обухват статистичке анализе. У току истраживања закључено је да за поједине ауторе у штампаним и дигиталним изворима нису присутни прецизни и комплетни подаци о продукцији. Аутори који су изостављени из овог разлога су италијански архитекта и дизајнер Луиђи Колани (*Luigi Colani*), амерички архитекта Френк Гери (*Frank Ghery*), италијански уметник и дизајнер Гаетано Песче (*Gaetano Pesce*), шведски дизајнер Карл Густав Магнусон (*Carl Gustav Magnusson*), немачки дизајнер Петер Гици (*Peter Ghyczy*), француски дизајнер Шарлота Перианд (*Charlotte Perriand*) и јапански архитекта Тадао Андо (*Tadao Ando*). Аутори Дитер

Рамс (*Diether Rams*) и Џејмс Дајсон (*James Dyson*) су доминантно стварали у само једној категорији стваралаштва или за само једну компанију (*Braun, DYSON*), па су на основу тога, иако препознати као значајни, изостављени из даљег разматрања.

У сврху даље анализе креирана је табела зарад класификације аутора која садржи следеће податке: занимање аутора (архитекта, уметник, дизајнер ентеријера, индустријски дизајнер), име и презиме аутора, година рођења / смрти, година почетка деловања аутора, као и седам категорија стваралаштва за које у табели за сваког аутора постоји индикатор да ли је у њима стварао (да/не). Ова табела је детаљно приказана на странама 61-65.

Илустрација 4: графички приказ 44 аутора обухваћених статистичком анализом: 5 аутора је из Северне Америке, 32 аутора из Европе, 6 аутора из Азије и 1 аутор из Аустралије

Илустрација 5: Model 939 Chair / Roy Komai / 1950. година, Grand Prix Chair / Arne Jacobsen / 1955. година, DAF Chair / George Nelson / 1958. година. (илустрација аутора)

Табела 1: Списак свих истраживањем обухваћених аутора са основним биографским подацима. Ова табела је детаљно приказана на странама 60-63.

презими	име	име студија	година рођења	година смрти	почетак деловања	архитектура / ентеријер	намештај	модни дизајн / аксесор / сагови	ауто / мото	расвета	опремање дома / индустријски дизајн	дизајн изложбе
Lloyd Wright	Frank		1867	1959	1887	da	da	ne	ne	da	da	da
Le Corbusier	Charles		1893	1965	1905	da	da	ne	ne	ne	da	da
Van der Rohe	Ludwig Mies		1886	1969	1908	da	da	ne	ne	ne	da	da
Rietveld	Gerrit		1888	1964	1917	da	da	ne	ne	da	ne	ne
Aalto	Alvar		1888	1976	1923	da	da	ne	da	da	da	ne
Ponté	Gro		1891	1979	1923	da	da	ne	ne	da	da	ne
Breuer	Marcel		1902	1981	1928	da	da	ne	ne	ne	da	ne
Jacobsen	Arne		1902	1971	1929	da	da	ne	ne	da	da	ne
Nelson	George		1908	1986	1936	da	da	da	ne	da	da	da
Saareinen	Eero		1910	1961	1936	da	da	ne	ne	ne	ne	ne
Eames	Charles & Ray				1940	da	da	ne	ne	da	da	da
Softsass	Ettore		1917	2007	1947	da	da	da	ne	da	da	da
Panton	Verner		1926	1998	1950	da	da	da	ne	da	da	da

Табела 1: 1-5

презима	име	име студија	година рођења	година смрти	почетак деловања	архитектура / ентеријер	намештај	модни дизајн / аксесор / сапои	ауто / мото	расвета	опремање дома / индустријски дизајн	дизајн изложбе
Foster	Norman	Foster + Partners	1935	x	1963	da	da	ne	da	da	da	da
Mauer	Ingo	IM OBEN	1932	2019	1963	ne	da	ne	ne	da	ne	da
Nouvel	Jean	Alexis Jean Nouvel	1945	x	1967	da	da	da	ne	da	da	da
Starck	Philippe	Starck / Laik	1949	x	1969	da	da	da	da	da	da	ne
Botta	Mario	Mario Botta Architects	1943	x	1970	da	da	da	ne	da	da	da
Ito	Toyo	Toyo Ito & Associates	1941	x	1971	da	da	ne	ne	da	da	da
Citterio	Antonio	ACQUA ARCHITECTS	1950	x	1972	da	da	da	da	da	da	ne

Табела 1: 2-5

презима	име	име студија	година рођења	година смрти	почетак деловања	архитектура / ентеријер	намештај	модни дизајн / аксесор / сапои	ауто / мото	расвета	опремање дома / индустријски дизајн	дизајн изложбе
Arad	Ron	RAA	1951	x	1981	da	da	da	ne	da	da	da
Lovegrove	Ross	Ross Lovegrove design	1958	x	1983	da	da	da	da	da	da	da
Rashid	Karim	Karim Rashid design	1960	x	1984	da	da	da	da	da	da	da
Meda	Alberto	Alberto Meda Studio	1945	x	1985	ne	da	da	ne	da	da	da
Koolhaas	Rem	OMA	1944	x	1985	da	da	ne	ne	da	da	ne
Morrison	Jasper	JM Studio	1959	x	1985	da	da	da	da	da	da	da
Newson	Marc	Marc Newson Studio	1963	x	1986	da	da	da	da	da	da	da
Giovannoni	Stefano	Giovannoni Design	1954	x	1986	da	da	da	da	da	da	da

Табела 1: 3-5

презими	име	име студија	година рођења	година смрти	почетак деловања	архитектура / ентеријер	намештај	модни дизајн / аксесориј / сатови	ауто / мото	расвета	опремање дома / индустријски дизајн	дизајн изложбе
Bergne	Sebastian	Sebastian Bergne studio	1966	x	1990	ne	da	da	ne	da	da	da
Hadid	Zaha	Zaha Hadid Architects	1950	2016*	1990	da	da	da	da	da	da	da
Lissoni	Piero	LISSONI & PARTNERS	1956	x	1991	da	da	da	da	da	da	da
Hutten	Richard	Richard Hutten studio	1961	x	1991	da	da	ne	ne	da	da	da
Levy	Avik	Avik Levy studio	1963	x	1991	da	da	da	ne	da	da	da
Adjaye	David	Adjaye Associates	1966	x	1993	da	da	ne	ne	ne	da	da
Jongerius	Hella	Jongeriuslab design studio	1963	x	1993	da	da	da	da	da	da	da
Azumi	Shin & Tomoko	A Studio	1965	x	1994	da	da	da	da	da	da	da
Palomba	Roberto + Ludovica	Palomba Serifini Associati		x	1994	da	da	da	ne	da	da	da
Crasset	Matali	Matali Crasset Studio	1965	x	1995	da	da	da	da	da	da	da
Grčić	Konstantin	Konstantin Grčić Design	1965	x	1996	da	da	da	da	da	da	da
Wanders	Marcel	Wendens Wanders	1963	x	1996	da	da	da	ne	da	da	da
Boonijé	Tord	Tord Boonijé Studio	1968	x	1997	da	da	da	ne	da	da	da
Feichtner	Thomas	Thomas Feichtner Studio	1970	x	1997	da	da	da	da	da	da	da
Yoshioka	Tokuji	Tokuji Yoshioka inc	1967	x	1997	da	da	da	ne	da	da	da
Fukusawa	Naoto	Naoto Fukusawa Design	1956	x	1998	da	da	da	da	da	da	da
Bouroullec	Ronan & Erwan	Ronan & Erwan Bouroullec Design	1971, 1976	x	1998	da	da	da	ne	da	da	da
Norguet	Patrick	Studio Norguet	1969	x	1999	da	da	da	ne	da	da	da

Табела 1: 4-5

презими	име	име студија	година рођења	година смрти	почетак деловања	архитектура / ентеријер	намештај	модни дизајн / аксесоар / сатови	ауто / мото	расвета	оформе дома / ресторана / дизајн	дизајн изложбе
Seymour	Jenszy	JJ Design workshop	1958	x	2000	ne	da	da	ne	da	ne	da
Unquola	Patricia	Studio Unquola	1961	x	2001	da	da	da	da	da	da	da
Yabu Pushelberg	George & Glen	Yabu Pushelberg		x	2001	da	da	da	ne	da	da	ne
Hayon	Jaime	Hayon Studio	1974	x	2002	da	da	da	ne	da	da	da
Heatherwick	Thomas	Heatherwick Studio	1970	x	2002	da	da	da	da	ne	ne	da
Sato	Oki	MINICO	1977	x	2002	da	da	da	da	da	da	da
Yanzong	Ma	MAD architect	1975	x	2004	da	da	ne	ne	da	da	da
Neri&Hu	Lyndon & Rossana	Neri&Hu Design		x	2006	da	da	ne	ne	da	da	da
Abloh	Virgil	Virgil Abloh	1980	2021	2009	da	da	da	da	da	da	da

Табела 1: 5-5

Коначан број разматраних аутора који су обрађени статистичком анализом је **четрдесет и четири**, од тога девет аутора који су своје деловање започели у XXI веку. Аутори су подељени у пет временских периода према години почетка свог стваралаштва : период до 1960. године, периоди од 1960.-1979., 1980.-1989., 1990.-1999. године и период након 2000. године. Аутори који припадају периоду до **1960.** године су: Френк Лојд Рајт (*Frank Lloyd Wright*), Шарл Едуард Жанере – Ла Корбизије (*Charles-Édouard Jeanneret - Le Corbusier*), Лудвиг Мис Ван дер Роје (*Ludwig Mies Van der Rohe*), Герит Ритвелд (*Gerrit Rietveld*), , Ђио Понти (*Gio Ponti*), Марсел Бруер (*Marcel Breuer*), Арне Јакобсен (*Arne Jacobsen*), Џорџ Нелсон (*George Nelson*), Еро Саринен (*Eero Saarinen*), Еторе Соттсас (*Ettore Sottsass*), Вернер Пантон (*Verner Panton*), а аутори из ове групе који су обухваћени статистичком анализом су **Чарлс и Реј Имс (*Charles & Ray Eams*) и Алвар Алто (*Alvar Aalto*)**. У прву временски период потпуно обухваћен статистичком анализом спадају аутори који свој рад започињу од **1960.** до **1979.** године: Марио Бота (*Mario Botta*), **Филип Старк (*Philippe Starck*)**, **Жан Нувел (*Jean Nouvel*)**⁸⁵, Тојо Ито (*Toyo Ito*), Антонио Читерио (*Antonnio Citterio*), Инго Маурер (*Ingo Maurer*), Томас Фејхтнер (*Thomas Feichtner*) и Норман Фостер (*Norman Foster*). У следећи период спадају аутори који са радом започињу од **1980. – 1989.** године. Ову групу чине аутори Џаспер Морисон (*Jasper Morrison*), Марк Њусон (*Marc Newson*), Алберто Меда (*Alberto Meda*), Стефано Ђованони (*Stefano Giovannoni*), Рон Арад (*Ron Arad*), **Рос Лавгров (*Ross Lovegrove*)**, Себастијан Бергне (*Sebastian Bergne*), **Карим Рашид (*Karim Rashid*)** и Рем Колхас (*Rem Koolhaas*). У временски период од **1990. – 1999.** године спадају аутори **Константин Грчић (*Konstantin Grcic*)**, Ронан и Ерван Бурулек (*Ronan and Erwin Bouroullec*), Матали Кресе (*Matali Crasset*), Давид Ађаје (*David Adjaye*), Заха Хадид (*Zaha Hadid*), Арик Леви (*Arik Levy*), **Марсел Вондерс (*Marcel Wanders*)**, Ричард Хутен (*Richard Hutten*), Хела Јонгериус (*Hella Jongerius*), Торд Бонтје (*Tord Boontje*), Пјеро Лисони (*Piero Lissoni*), Лудовика и Роберто Паломбо (*Ludovica & Roberto Palombo*), **Наото Фукасава (*Naoto Fukasawa*)**, Токуџин Јошиока (*Tokujiin Yoshioka*), Шин и Томоко Азуми (*Shin and Tomoko Azumi*). У последњи, и за истраживање најзначајнији временски период спадају аутори који своје стваралаштво започињу од **2000.** године.; Оки Сато (*Oki Sato*), Патриција Уркиола (*Patricia Urquiola*), Џерзи

⁸⁵ У тексту су подебљана имена аутора који су изабрани као представници своје ере и чија је каријера и продукција у даљем тексту детаљно анализирана. У периоду након 2000. године сви аутори су детаљно обрађени.

Сејмор (Jerszy Seymour), Вирцил Обло (Virgil Abloh), Хајми Хајон (Jaime Hayon), Ма Јансонг (Ma Yansong), Џорџ Јабу и Глен Пушелберг (George Jabu & Glen Pushelberg), Линдон Нери и Розана Ху (Lyndon Neri & Rossana Hu), Томас Хитервик (Thomas Heatherwick). Закључна година овог истраживања је 2022. и пројекти реализовани након ње нису обухваћени статистичком анализом.

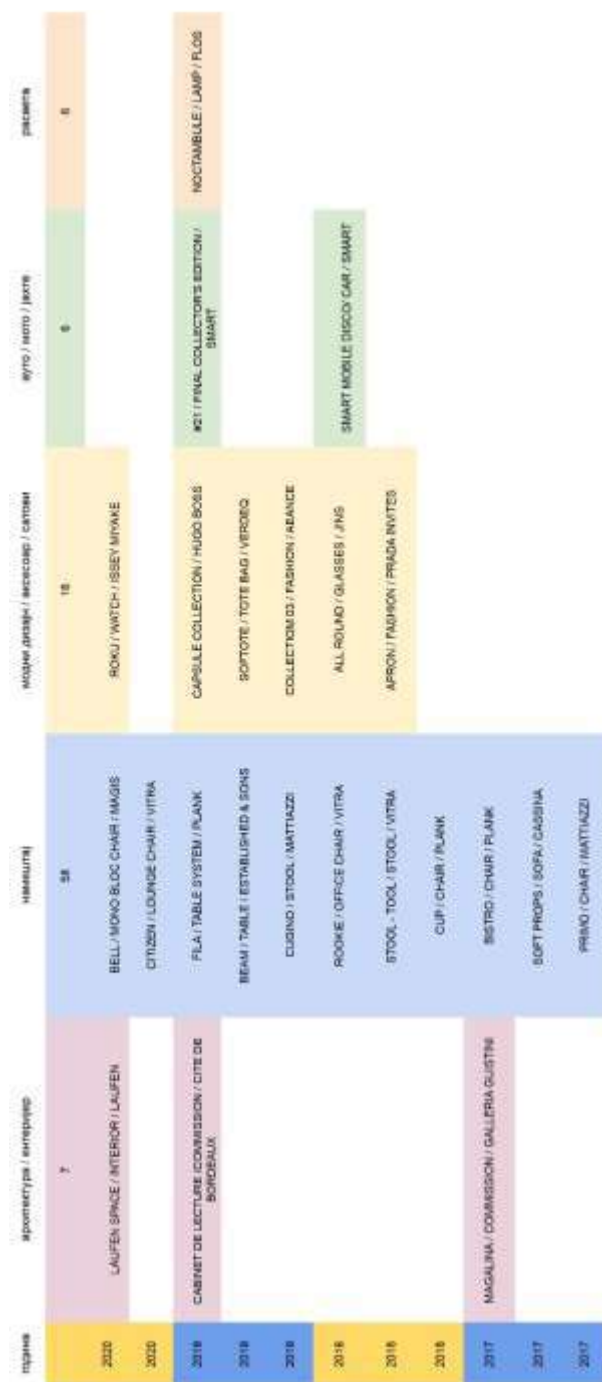

Слика 30: Take lamp / Ferruccio Laviani / Kartell, 2003. година.

За сваког одабраног аутора направљена је табела са пописом комплетне реализоване продукције, поређане од године почетка деловања до 2022. године (Табела 2), и разврстане у седам категорија стваралаштва. У првој вертикалној колони се налази године стваралаштва. У следећих седам колона разврстано је комплетно стваралаштво сваког аутора по стваралачким категоријама. Испод назива сваке категорије је укупан број реализованих пројеката за ту категорију. Свакој категорији додељена је боја која се понавља у свим наредним графиконима, ради лакшег визуалног препознавања.⁸⁶

Прва категорија стваралаштва је архитектура и дизајн ентеријера. Овде су побројани сви изведени архитектонски пројекти и изведени ентеријери. Друга категорија је мобилијар: њу чине различити типови седења (столице, фотеле, наслоњаче, баштенски намештај, клупе и линијска седења за јавне просторе и столови). Трећу категорију чине различити предмети из области модног дизајна, аксесоара, сатова, диоптријских рамова, козметике и парфема. Четврта категорија је дизајн возила, пловила и летелица. Пету категорију чине различита расветна тела (стоне, подне и висеће лампе, расветни системи). Шесту категорију чине предмети за опремање дома (подне и зидне облоге, елементи за купатила и санитарije, кухињски елементи и апарати, системи за одлагање, посуђе и сервиси, кућни апарати и електронски уређаји, играчке, канцеларијска опрема и прибор). Последња седма категорија је дизајн изложби и ауторске изложбе.

⁸⁶ Боје коришћене за индикацију категорија стваралаштва су преузете из Google Sheets апликације: архитектура / ентеријер – light magenta 3, намештај – light cornflower blue 3, модни дизајн – light yellow 3, ауто / мото – light green 3, расвета – light orange 3, опремање дома / индустријски дизајн – light cyan 3 и изложбе / дизајн изложби – light purple 3

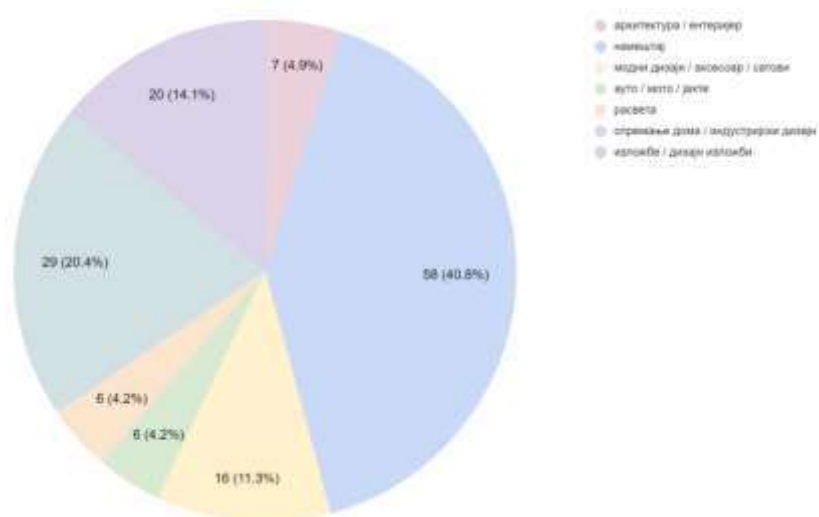
Табела 2: Пример табеле са побројаним стваралаштвом по категоријама

Поред ове табеле, за потребе даље анализе, за сваког аутора израђена су два графикана који на различите начине приказују његово укупно стваралаштво. Први графикон приказује укупну продукцију аутора. Хоризонтална оса приказује године

стваралаштва а вертикална број пројеката.⁸⁷ Други графикон приказује укупну продукцију појединачног аутора приказану у бројевима и процентима по категоријама стваралаштва.

Графикон 1: Пример графикона укупне продукције појединачног аутора приказане по годинама

Графикон 2: Пример графикона укупне продукције приказане у процентима по категоријама

⁸⁷ Овакав графикон пружа визуалну индикацију ауторове продукције и лакше сналажење приликом сагледавања исте; из њега се јасно може закључити које су године више или мање продуктивне односно у којим годинама се аутор бавио различитим категоријама стваралаштва (2003. година – један пројекат из категорије дизајна намештаја, један пројекат из категорије модног дизајна и три пројекта из категорије индустријског дизајна).

3.2. Стваралаштво до 1960. године

Период од завршетка Другог светског рата (1945. година) па све до 1960. године био је обележен великим променама у дизајну које су одражавале обнову, иновације и промене друштвених вредности.

Као доминантан покрет у архитектури и дизајну овог периода, аутори Милтон и Роџерс истичу модернизам / интернационални стил. Они тврде да је модернизам доминантна сила у култури запада у XX веку која је утицала на развој уметности, музике књижевности и дизајна. Главне одлике овог покрета биле су нагласак на експериментисању, формализму и објективизму. Са почетком века, модернистички покрет у дизајну заступао је став да је неопходно стварати зграде и производе који изражавају дух новог доба и које ће надмашити стилове, материјале и технологије ранијих епоха. Естетика модернистичког покрета у архитектури и дизајну радикално се разликовала од онога што је постојало пре њега.

Слика 31: Seagram Building / Ludwig Mies van der Rohe, Philip Johnson, Ely Jacques Kahn & Robert Allan Jacobs / 1958. година.

Слика 32: UN HQ / Wallace Harrison, Oscar Niemeyer & Le Corbusier / 1952. година.

Аутори који су припадали овом покрету сматрали су да су архитектонски објекти и дизајнерски производи настали крајем XIX и почетком XX века или превише везани за стилове из прошлости или досадно сликовити и еклектични.⁸⁸ „Истинитост према материјалима“ („*truth to materials*“) и „форма прати функцију“ („*form follows function*“) били су два најрепрезентативнија мота овог покрета. Модернизам је добио на замаху након завршетка Другог светског рата, када су његове теорије имале посебно снажан утицај на планирање, обнову и изградњу градова који су били погођени ратним разарањима.

Слика 33: Bauhaus Dessau / Walter Gropius / 1926-1932. година.

Феномен, који је умногоме допринео развоју модерничког покрета, је оснивање школе за дизајн Баухаус (*The Bauhaus*)⁸⁹ у Вајмару 1919. године. Ова школа је под вођством свог првог директора Валтера Гропијуса (1883-1969.), на изванредан начин објединила различите дисциплине уметности и дизајна под једним кровом дајући непроцењив допринос модерничком покрету окупљајући најзначајније креативне ауторе и мислиоце на једном месту. Разлог оснивања школе била је идеја о стварању удружења занатлија-уметника под управом уметника-предавача, у циљу заједничког истраживања професора и студената у области примене нових техника, материјала и облика у архитектури, производњи намештаја

⁸⁸ Milton, A. & Rodgers, P. (2011). *Product Design*. Laurence King Publishing, стр. 33.

⁸⁹ Droste, M. (2006). *Bauhaus, 1919-1933*. Taschen, стр. 16.-23.

и производњи употребних предмета.⁹⁰ Неколико најзначајнијих личности у историји дизајна било је укључено у управљање Баухаусом у различитим периодима, као што су Гропијус, Марсел Бројер (*Marcel Breuer*, 1902.–1981.), Лудвиг Мис ван дер Рое (*Ludwig Mies van der Rohe*, 1886.–1969.), Јоханес Итен (*Johannes Itten*, 1888.–1967.), Василиј Кандински (*Wassily Kandinsky*, 1866.–1944.) и Ханес Мајер (*Hannes Meyer*, 1889.–1954.). До 1923. године, Баухаус је организовао значајну изложбу која је представила низ важних дизајна, укључујући „црвено-плаву столицу“ Герита Ритвелда (*Gerrit Rietveld*) из периода 1918.–1923., као и графичка решења „Нове типографије“, која је црпела инспирацију из холандског уметничког покрета „*De Stijl*“ и руског конструктивизма. Након доласка на власт нациста у Вајмару 1925. године, буџет ове школе је преполовљен што доводи до њеног привременог затварања и пресељења у Десау. Као последица раста нацизма и све већих политичких притисака, Валтер Гропијус подноси оставку на место директора школе 1928. године. И његови наследници Мејер и Ван дер Рое своје мандате проводе у политичкој борби за очување школе, што коначно доводи до њеног распуштања 1933. године. Многи предавачи ове школе су након овога емигрирали у Сједињене Америчке Државе како би избегли политички прогон и наставили свој рад. Године 1938. у Музеју модерне уметности у Њујорку одржана је ретроспективна изложба дизајна „*Bauhaus: 1919–1928*.“⁹¹ са преко 700 експоната која је додатно учврстила његов утицај.

Слика 34: Model B3 „Wassily“ chair / Marcel Breuer / Knoll / 1926. година.

⁹⁰ Nikolaus, P., Fleming, J. & Honour, H. (1999) *The Penguin dictionary of architecture and landscape architecture* – 5th edition. Penguin London, стр. 880.

⁹¹ „*Bauhaus: 1919–1928*“, Музеј савремене уметности у Њујорку (MoMA) 07.12.1938–30.01.1939. године, Каталог изложбе: приступљено 05.08.2024. године <https://www.moma.org/calendar/exhibitions/2735?>

Брутализам (*Brutalism*)⁹² као архитектонски правац јавља се почетком 1950-их година, у оквиру послератне реконструкције. Термин стиче ширу препознатљивост након што га је британски историчар архитектуре Рајнер Банам (*Reyner Banham*) употребио да означи етички и естетски стил објеката у свом есеју „Нови брутализам“ 1955.године.⁹³ Одлике објеката пројектованих у овом стилу јесу огољеност конструктивних елемената и грађевинских материјала (неофарбани бетон и опека, челик, стакло и дрво), правоугаони геометријски облици, употреба монохроматске палете боја и недостатак декоративних елемената. Први примери бруталистичке архитектуре јављају се у Уједињеном Краљевству кроз дизајн утилитарних нискобуџетних објеката социјалног становања, и врло брзо се шире на друге регионе широм света попут Источне Европе, СССР-а и Далеког истока. Бруталистички дизајн најчешће је коришћен у изградњи објеката за становање и институционалних објеката попут административних зграда, инфраструктурних пројеката, библиотека, судова и универзитета. Овај правац је, историјски, изазивао подељена мишљења код стручне критике и опште популације. У ауторском тексту за интернет часопис *Dezeen*, Овен Хопкинс (*Owen Hopkins*) наводи како су „поједине зграде, као и покрет у целини, наишли на различите критике (често су описивани као „хладни“ или „бездушни“), али су такође добили подршку архитеката и мањег броја локалних заједница. Многе бруталистичке зграде постале су званичне, ако не и популарне, културне иконе, а неке су чак добиле статус заштићеног архитектонског наслеђа.“⁹⁴

*Слика 35: Palace of Assembly (Chandigarh Capitol Complex) /
Le Corbusier / Chandigarh, India / 1962. година.*

⁹² Brutalism: Стил у уметности / архитектури, који користи претеривање и дисторзију како би постигао свој ефекат (попут масивности или моћи), доступно на <https://www.merriam-webster.com/dictionary/brutalism>

⁹³ Banham, R. (1955). The New Brutalism. Architectural Review (December), доступно на <https://medium.com/on-architecture-1/the-new-brutalism-6601463336e8>

⁹⁴ Hopkins, O. (2014). The Dezeen Guide to Brutalist Architecture. Dezeen, доступно на <https://www.dezeen.com/2014/09/10/dezeen-guide-to-brutalist-architecture-owen-hopkins/>

Слика 36: Aalto Vase и Paimio столица Алвара Алто

Аутори који припадају периоду до **1960.** године су: Френк Лојд Рајт (*Frank Lloyd Wright*), Шарл Едуард Жанере – Ла Корбизије (*Charles-Édouard Jeanneret - Le Corbusier*), Лудвиг Мис Ван дер Роје (*Ludwig Mies Van der Rohe*), Герит Ритвелд (*Gerrit Rietveld*), Алвар Алто (*Alvar Aalto*), Ђио Понти (*Gio Ponti*), Марсел Бруер (*Marcel Breuer*), Арне Јакобсен (*Arne Jacobsen*), Џорџ Нелсон (*George Nelson*), Еро Саринен (*Eero Saarinen*), Чарлс и Реј Имс (*Charles & Ray Eams*), Еторе Соттсас (*Ettore Sottsass*) и Вернер Пантон (*Verner Panton*). Аутори из овог периода који су обухваћени статистичком анализом су Алвар Алто (*Alvar Aalto*) и **Чарлс и Реј Имс** (*Charles & Ray Eams*) чија је биографија и стваралаштво детаљно приказано у даљем тексту због немерљивог доприноса развоју дизајна овог периода и утицају на нове генерације дизајнера.

Илустрација 6: Red and Blue Chair / Gerrit Rietveld / 1917. година, Barcelona Chair / Ludwig Mies van der Rohe / 1927. година, 512 Folding Chair / Hans Wagner / 1949. година.
(илустрација аутора)

презима	име	име студија	година рођења	година смрти	почетак деловања	архитектура / ентеријер	намештај	модни дизајн / аксесори / сатови	ауто / мото	расвета	опремање дома / индустријски дизајн	дизајн изложбе
Lloyd Wright	Frank		1867	1959	1887	da	da	ne	ne	da	da	da
Le Corbusier	Charles		1887	1965	1905	da	da	ne	ne	ne	da	da
Van der Rohe	Ludwig Mies		1886	1969	1908	da	da	ne	ne	ne	da	da
Rietveld	Gerrit		1888	1964	1917	da	da	ne	ne	da	ne	ne
Aalto	Alvar		1888	1976	1923	da	da	ne	da	da	da	ne
Ponti	Gio		1891	1979	1923	da	da	ne	ne	da	da	ne
Breuer	Marcel		1902	1981	1928	da	da	ne	ne	ne	da	ne
Jacobsen	Arne		1902	1971	1929	da	da	ne	ne	da	da	ne
Nelson	George		1908	1986	1936	da	da	da	ne	da	da	da
Saareinen	Eero		1910	1961	1936	da	da	ne	ne	ne	ne	ne
Eams	Charles & Ray				1940	da	da	ne	ne	da	da	da
Sottsass	Ettore		1917	2007	1947	da	da	da	ne	da	da	da
Panton	Verner		1926	1998	1950	da	da	da	ne	da	da	da

Табела 3: Аутори који су деловање започели пре 1960. године.

Слика 37: Чарлс и Реј Имс

3.2.1. Чарлс и Реј Имс

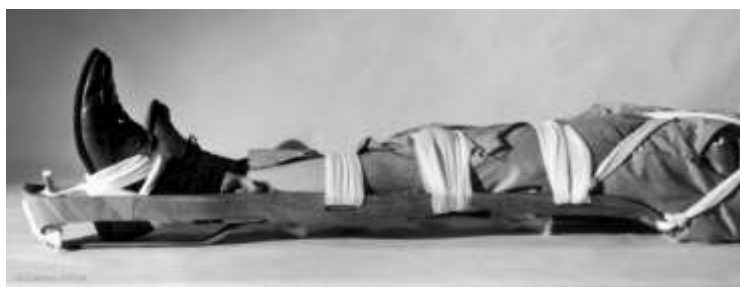
Њихов заједнички живот и рад започиње током студија на Академији уметности Кренбрук (*Cranbrook Academy of Art*). Непосредно након венчања у јуну 1941. године, Чарлс и Реј пуни оптимизма селе се у Лос Анђелес, препуни усхићења једно за друго и за своју потенцијалну будућност у уметности и дизајну. Пре него што су нашли адекватан канцеларијски простор, Имсови су користили резервну спаваћу собу у свом стану, експериментишући са обликовањем шперплоче у комплексне форме намештаја. Током тог процеса настаје *Казам!* машина (Слика 38) – револуционарни уређај дизајниран да олакша масовну производњу намештаја од савијене шперплоче са сложеним облицима. Унутар калупа наизменично су слагани слојеви листова фурнира и лепка. Након затварања калупа, надувавањем гуменог балона уз помоћ бицикличке пумпе, вршен је притисак на фурнир да би се добио жељени облик. Након сушења лепка, притисак балона би се ослобађао, а обликовани комад би се вадио из калупа, секао по облику и ручно брусио. Упркос почетним препрекама, знање стечено коришћењем *Казам!* машине поставило је темеље за будуће успехе, као што је иконична *Еамес LCW* столица. (Слика 44) Посвећеност Имсових експериментисању и практичном учењу била је пример њиховог приступа дизајну и решавању проблема. Када је избио Други светски рат, употребили су новостечена знања из производње шперплоче да, како се Реј сећала, „помогну у ратним напорима без повређивања било кога.” Уз финансирање америчке морнарице, они су, заједно са малим тимом сарадника, производили протетичка помагала, носила и делове за авионе. (Слика 40),(Слика 41),(Слика 42), Искуства из овог периода касније веома успешно имплементирају у дизајн намештаја.

*Слика 38: Kazam! Машина,
1941. година.*

*Слика 39: Чарлс Имс и
DCM chair , 1946. година.*

*Слика 40: Медицинска утега за ногу од обликоване
шперплоче, 1943. година.*

*Слика 41: Пилотско
седиште, 1943. година.*

*Слика 42: Медицинска утега
за руку од обликоване
шперплоче 1943. година.*

Из ових почетака основали су и управљали „Ејмс канцеларијом”, дизајнерском организацијом која је била одговорна за четири деценије дизајна у многим областима. Њихов студио је имао мисију да производи квалитетне производе од лако доступних, често индустријских, материјала за широку публику. Пројекти су више пута понављани у итеративном процесу док коначни резултат није био спреман за јавност (и често су побољшавани чак и након што су прве серије стигле на производну линију). Постојала је неоспорна интуиција за прави облик, боје и завршне детаље. Реј је додатно наглашавала: „Оно што функционише добро боље је од онога што само изгледа добро, јер оно што добро функционише траје.” Њихове радознале и отворене очи водиле су Имсове и ка приповедању и образовним подухватима. Држали су надахнуте предавања, осмишљавали међународне изложбе и развијали јединствене методе комуникације помоћу једног од својих омиљених алата – камере. Иако постоји уобичајена тенденција да се поједини заслуге додељују специфичним елементима или да се њихов рад категорише на основу пола, визије Чарлса и Реј биле су испреплетане и функционисале су као једна целина.⁹⁵

У категорији архитектуре и дизајна ентеријера Имсови се баве пројектовањем једнопородичног становања (*Meyer House - Missouri, Billy Wilder House - Beverly Hills, Kwiskset House – Anaheim..*), експерименталних кућа и павиљона (*Case study house 8 & 9, IBM pavilion*), канцеларијских простора (*Philip Dune Office – Los Angeles*) и продајних простора (*Herman Miller Showroom – Los Angeles*).

Слика 43: Herman Miller Showroom Los Angeles / 1950. година.

⁹⁵ Eams Charles & Ray - биографија аутора: <https://www.eamesoffice.com/about/biography/> приступљено 06.04.2024. године

Најзначајнија категорија њиховог стваралаштва је дизајн намештаја. Чарлс и Реј Имс су, током своје каријере, дизајнирали преко педесет комада намештаја. У свом раду бавили су се различитим типовима столица, столова, двоседа, троседа и угаоних гарнитура, радних и трпезаријских столова и канцеларијског намештаја. Када је у питању намештај од фурнира дизајнирају столице *LCW*, *DCW*, *LCM*, *DCM* као и колекцију дечијег намештаја. Поред столица од фурнира, значајни су комади намештаја произведени од различитих типова пластике: *Molded Plastic Armchair*, *Molded Shell Chairs collection*, *Stacking chair*, *DAL chair*, *La Chase lounge* и *La Fonda Group*. Многи од ових модела су доживели реиздања у XXI веку од стране компанија *Vitra* и *Herman Miller*.

Слика 44: LCW Chair / Чарлс и Реј Имс / 1946. година.

Слика 45: Eames Plastic Chairs RE / Чарлс и Реј Имс / Vitra / 2024. година.

Један од најуспешнијих и најдуговечнијих колекција намештаја је *Eames Aluminium Group* породица столица са краја шездесетих година XX века, коју чине модели *EA 101*, *103* и *104*, прикладни за употребу као трпезаријске столице, модели конференцијских столица *EA 105*, *107* и *108*, модели столица за одмор *AE 115*, *116*, *124*, *125* и верзије радних столица *EA 117*, *118* и *119*. Столице из ове колекције

израђене су од алуминијумског рама са различитим врстама постоља, седалног дела и наслона од природне коже или текстила са или без додатних јастука. Интересантно је да је првих неколико столица из ове колекције дизајнирано као баштенска гарнитура за потребе породичне резиденције Милер коју је пројектовао Еро Саринен. Данас, столице из ове колекције спадају у најзначајније примере америчке школе намештаја и у сталним су колекцијама многих светских музеја дизајна.

Слика 46: Eams Aluminium Group Management Chair / Чарлс и Реј Имс / Vitra & Herman Miller / 1958. година.

Можда најпрепознатљивији комад намештаја који су Чарлс и Реј Имс дизајнирали у својој богатој каријери је *Eams Lounge Chair & Ottoman*, столица за одмор са табуреом из 1956. године, произведена од савијене фурниране шперплоче у комбинацији са алуминијумом и јастуцима пресвученим кожом. Овај комад намештаја сматра се од стране стручне јавности за један од најзначајнијих примера дизајна XX века због свог ванвременског дизајна, квалитета израде и врхунски решеним детаљима и спојевима. Овај комад намештаја је део сталних колекција свих значајних музеја дизајна и његов значај је представљен у бројним стручним и

популарним публикацијама. Права за његову производњу данас имају компаније *Vitra* и *Herman Miller* које га успешно производе и пласирају на тржиште уз суптилне измене ергономских мера и стално унапређење завршних обрада материјала.

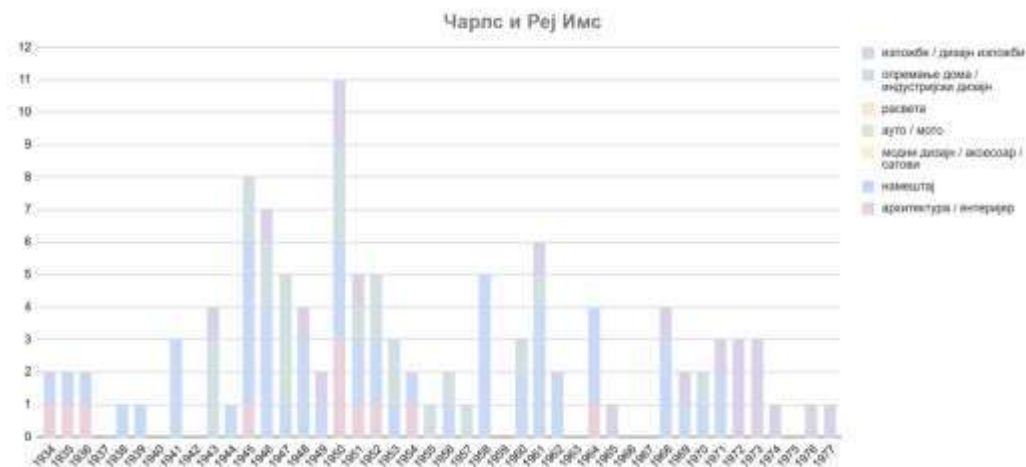

Слика 47: Eams Lounge Chair & Ottoman / Чарлс и Реј Имс / Vitra & Herman Miller / 1956. година.

У категорији опремања дома, Имсови дизајнирају канцеларијску галантерију и системе за одлагање, колекције дечијих играчака, текстилне ентеријерске облоге, колекције тепиха за *Maharam*, чивилуке за *Playhouse* и радио апарате и звучнике за *Evans Products*. У другој половини њихове каријере, баве се дизајном сајамских и изложбених поставки за различите клијенте из индустрије дизајна и институције. Њихов рад је током година представљен у многим репрезентативним излагачким просторима широм света.

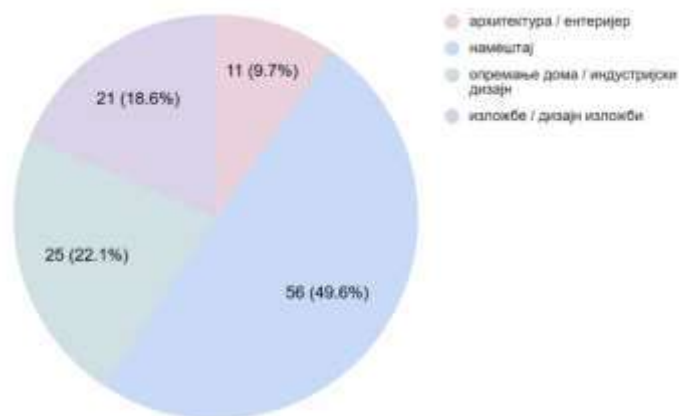

Слика 48: Eams Elephant Toy / Чарлс и Реј Имс / Vitra & Herman Miller / 1945 и 2007. година.

Графикон 3: Чарлс и Реј Имс - укупна продукција приказана по категоријама

Као врхунац продукције **Чарлса и Реј Имса** узима се **1950.** година, када аутори на тржиште пласирају највећи број пројеката и предмета – **11** и то: три пројеката из категорије архитектуре, три комада намештаја, три објекта из категорије опремања дома, два пројекта дизајна изложбе. То је уједно најразноврснија година у њиховом стваралаштву.

Графикон 4: Чарлс и Реј Имс - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Чарлс и Реј Имс су, у периоду од 1934. године до 1977. године, реализовали укупно **113** пројеката из 4 категорија дизајна: **11** из категорије архитектуре и ентеријера (9.7%), **56** из категорије намештаја (49.6%), **25** из категорије опремања дома (22.1%) и **21** из категорије изложби (18.6%).

3.3. 1960. - 1979. година

Шездесете и седамдесете године XX века биле су период интензивних промена и експеримената на пољу архитектуре и индустријског дизајна, инспирисаних технолошким напретком, поп културом и друштвеним покретима. Касни модернизам, архитектонски правац заснован на функционалности и минимализму доминира светском архитектуром, док брутализам, са својим сировим бетонским структурама и масивним геометријским формама постаје популаран у дизајну јавних објеката и споменика. У области индустријског дизајна, шездесете године су донеле поп арт естетику и футуристичке форме, инспирисане свемирском трком и визијама будућности. У производњу се уводе нови материјали попут акрила и пластике што доводи до стварања нових нестандартних облика намештаја и производа за опремање дома. Дански дизајнер Вернер Пантон (*Verner Panton*)⁹⁶ у сарадњи са швајцарским произвођачем намештаја *Vitra*, шездесетих година на тржиште пласира *Panton chair* (Слика 49) – прву масовно произведену столицу из једног дела од ливеног полистирена. Ова столица је 2006. године увршћена у Дански културни канон.⁹⁷ Технолошки напредак омогућава иновације у процесима дизајна и производње. На тржишту се појављују први преносиви радио-пријемници, грамофони као и први модели рачунара доступних широј јавности (*IBM, Commodore PET, Apple I & II*)

Слика 49: Panton Chair / Vitra, 1965 /1999. година.

⁹⁶ Вернер Пантон (*Verner Panton 1926.-1998.*) сматра се једним од најзначајнијих данских дизајнера намештаја у двадесетом веку. Током своје каријере ствара иновативан и футуристички дизајн користећи различите материјале а посебно пластику.

⁹⁷ Дански културни канон (дански: *Kulturkanonen*) састоји се од 108 дела културне изузетности у осам категорија: архитектура, визуелне уметности, дизајн и занатство, филм, књижевност, музика, сценске уметности и култура за децу. Ову иницијативу покренуо је Брајан Микелсен 2004. године, а развиле су је различите комисије под окриљем Министарства културе Данске током 2006–2007. као „збирку и презентацију највећих и најважнијих дела данског културног наслеђа.” <https://lex.dk/Kulturkanon> приступљено 31.10.2024.

Слика 50: Дитер Рамс и његов T1000 радио за Braun из 1963. године.

У другој половини шездесетих година јавља се феномен zasiћења тржишта и пада производње, који Роџерс и Милтон објашњавају поклапањем идеолошких убеђења дизајнера и укуса и жеља потрошача проистеклих из политичких околности у свету (студентски и антиратни протести) што доводи до формирања „контра културе“ која се супротставља масовној потрошњи и конзумеризму.⁹⁸ У овом периоду дизајн црпи енергију и идеје из бунта, поп културе, музике и филма како у Европи тако и у Сједињеним Америчким Државама. Италија тих година постаје водећа дизајнерска нација у свету чији дизајнери Еторе Соттсас (*Ettore Sottsass*), Марко Занусо (*Marco Zanuso*) Ђезаре „Џо“ Коломбо (*Cesare „Joe“ Colombo*) и Марио Белини (*Mario Bellini*) креирају неке од најзначајнијих примера дизајна тог времена.

Слика 51: Valentine typewriter / Ettore Sottsass / Olivetti & Co. / 1969. година.

Слика 52: Tube Chair / Joe Colombo / Flexform & Cappellini / 1969. година.

⁹⁸ Milton, A. & Rodgers, P. (2011). *Product Design*. Laurence King Publishing, стр. 37

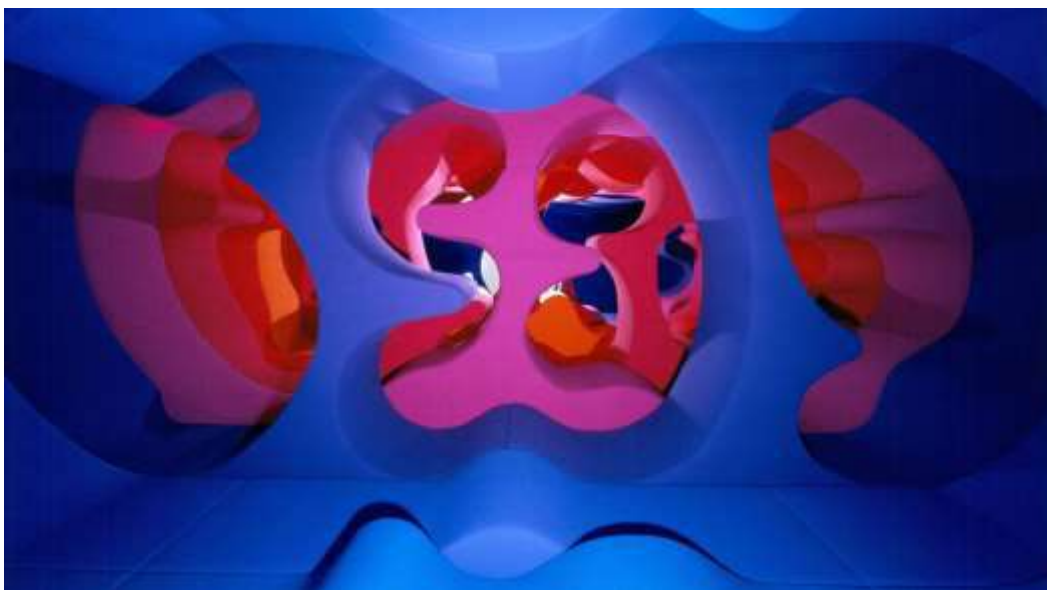
Слика 53: Divisumma 18 Calculator / Mario Bellini / Olivetti / 1972. година.

Нафтна криза из 1973. године и њене последице у облику ограничавања следовања и скока цена сировина и производње, чини прекретницу за дизајн. До тада, пластика је била сматрана модерним и високотехнолошким материјалом, али је брзо почела да се посматра као јефтин, кичаст и штетан за животну средину. У контексту економских турбуленција краја 1960-их и раних 1970-их година, протеста против рата у Вијетнаму и студентских немира у великим европским и америчким градовима, улога дизајна у капиталистичким друштвима била је све чешће довођена у питање. „Многи дизајнери тог времена су себе доживљавали као пијуне индустрије, који одржавају системе вредности који више нису имали корисну друштвену сврху. Неки су одлучили да раде независно и експериментално, а многи су у свој рад укључили политичке изјаве и прихватили социјалне концепте“⁹⁹. У Италији, ово доводи до формирања нових радикалних „анти-дизајн“ покрета и група младих дизајнера попут „Супер студија“ (*Superstudio*, 1966.) и „Групе 9999“ (*Gruppo 9999*, 1967.), чији се чланови залажу за промене успостављених дизајнерских норми изазваних опсесијом потрошње од стране индустрије. Џудит Милер (*Judith Miller*) појаву анти-дизајна и рад припадника овог покрета тумачи на следећи начин: „Одбацујући функционализам који је био у моди од 1920-их, правили су намештај који је исмевао високе идеале модернизма. Овај антагонистички став, који је растао паралелно са погоршањем економских и политичких прилика у Европи и Сједињеним Државама, на крају се развио у оно што данас називамо постмодернизмом.“¹⁰⁰

⁹⁹ Milton, A. & Rodgers, P. (2011). *Product Design*. Laurence King Publishing, стр. 38

¹⁰⁰ Miller, J. (2005). *Furniture*. Dorling Kindersley Publishers Ltd, стр. 252.

У седамдесетим годинама, као реакција на крути модернизам, постмодернизам долази до изражаја са нагласком на разиграност, боје и историјске референце. Архитекте комбинују различите стилове у својим пројектима и враћају декоративне елементе што ствара разнолике еkleктичне форме како објеката становања тако и комерцијалних објеката. У исто време расте свест о еколошком дизајну. Архитекте и дизајнери почињу да разматрају одрживост и примену нових технологија попут соларних панела и других обновљивих извора енергије. Када су у питању дизајн ентеријера и индустријски дизајн, аутори црпе инспирацију из прошлости и носталгије. Намештај и кућни апарати дизајнирани су и обликовани у топлим и земљаним бојама облик ивица док се у ентеријере враћају природни материјали попут дрвета и текстилних облога насупрот пластичних материјала из шездесетих. Ове две деценије двадесетог века су обележиле преокрет у дизајнерским и архитектонским праксама, са транзицијом од рационалних форми модернизма ка еkleктичном и одрживом приступу постмодернизма, остављајући утицај који је видљив и данас.

Слика 54: Living Tower / Verner Panton / Vitra / 1969. Година / „Visiona“ уметничка инсталација приказана на Келнском сајму намештаја (Cologne Furniture Fair) 1970. године.

Слика 55: Tizio Lamp / Richard Sapper / Artemide / 1972. година. Ова лампа је ушла у ужи избор за Compasso d'Oro награду за индустријски дизајн 1979. године и увршћена је у сталну колекцију Музеја модерне уметности (МоМА) у Њујорку.

Слика 56: 4867 Universale Chair / Joe Colombo / Kartell / 1968. година.

Аутори који су своју каријеру започели у периоду од 1960. до 1979. године а испуњавају критеријуме су Марио Бота (Mario Botta) из Швајцарске, **Филип Старк (Philippe Starck)** и **Жан Нувел (Jean Nouvel)** из Француске, Тојо Ито (Toyo Ito) из Јапана, Антонио Цитерио (Antonio Citterio) из Италије, Инго Маурер (Ingo Maurer) из Немачке, Норман Фостер (Norman Foster) из Уједињеног Краљевства. (Табела 4) Аутори Старк и Нувел се издвајају из ове групе аутора по разноликости стваралаштва у свим категоријама дизајна и великом броју реализованих пројеката и њихове биографије и рад је детаљно представљен у даљем тексту рада.

презима	име	име студија	година рођења	година смрти	почетак деловања	архитектура / ентеријер	намештај	модни дизајн / аксесор / саопи	ауто / мото	расвета	опремање дома / индустријски дизајн	дизајн изложбе
Foster	Norman	Foster + Partners	1935	x	1963	da	da	ne	da	da	da	da
Maurer	Ingo	IM GMBH	1932	2019	1963	ne	da	ne	ne	da	ne	da
Nouvel	Jean	Ateliers Jean Nouvel	1945	x	1967	da	da	da	ne	da	da	da
Starck	Philippe	Starck / Lark	1949	x	1969	da	da	da	da	da	da	ne
Botta	Mario	Mario Botta Architects	1943	x	1970	da	da	da	ne	da	da	da
Ito	Toyo	Toyo Ito & Associates	1941	x	1971	da	da	ne	ne	da	da	da
Citrono	Antonio	ACQUA ARCHITECTS	1950	x	1972	da	da	da	da	da	da	ne

Табела 4: аутори који су деловање започели између 1960. и 1979. године.

Слика 57: Филип Старк

3.3.1. Филип Старк

Филип Старк (*Philippe Starck* *1949) је један од најзначајнијих дизајнера данашњице. У својој каријери која траје од преко четрдесет година, Старк даје немерљив допринос свету дизајна и врши велики утицај на будуће генерације дизајнера као и на ширење свести о квалитетном дизајну у општој популацији. Старк похађа приватну париску школу за дизајн *The École Camondo*.¹⁰¹ Први успех у професионалној каријери Старк остварује 1969. године излажући структуру на надувавање на престижном *Дечијем сајму* (*Salon de l'enfance*). Недуго затим, заведен овим пројектом и Старковом дизајнерском визијом, Пјер Карден (*Pierre Cardin*) му нуди посао уметничког директора у својој кући. Старк оснива своју прву компанију за индустријски дизајн *Starck Product* 1976. године и касније јој мења име у *Ubik*, по познатом роману Филипа К. Дика (*Philip K. Dick*). У то време започиње сарадњу са водећим произвођачима намештаја у Италији (*Driade*, *Alessi*, *Kartell*), Швајцарској (*Vitra*) и Шпанији (*Disform*).

Године 1983. Филип Старк је привукао пажњу јавности када је председник Француске републике Франсоа Митеран (*François Mitterrand*), по савету министра културе Жака Ланга, изабрао његов пројекат за уређење приватне председничке резиденције у Јелисејској палати (*Elysée Palace*). Ово је означило историјско институционално признање Старковог дизајна. Наредне године, његова међународна слава је потврђена успехом кафеа Костес (Слика 60) – места које је било

---

¹⁰¹*The École Camondo* је приватна петогодишња школа за дизајн ентеријера и индустријски дизајн у Паризу, основана 1944. године и призната од стране Француског министарства образовања 1989. године. Добила је име по породици јеврејских финансијера и филантропа *Camondo*. <https://www.ecolecamondo.fr/en/school/the-ecole-camondo/>

и функционално и елегантно, у којем је била садржана суштина Старкове архитектуре. Кафе је не само одражавао препород париске кафе културе, већ ју је и редефинисао, постављајући кафе Костес као врхунски стандард у дизајну ентеријера угоститељских објеката.¹⁰²

Старк у својој богатој каријери изводи велики број пројеката из категорије архитектуре и ентеријера бавећи се различитим типологијама: хотели (*Royalton New York, Mondrian, Delano, Sanderson, St Martins, Faena, SLS, Mama Shelter, Le Meurice, Royal Monceau, Too, Villa M, La Corniche, Brach, 9 Confidential, Maison Heler, Paramount, Clift, Palazzina Grassi*), ресторани и барови (*Teatron Mexico, Teatriz Madrid, Felix Hong Kong, Palais de Cristal Paris, Bon Moscow, Lan Beijing, Starck club Dallas*), продајни простори (*Alain Mikli, Tachen, Jean-Paul Gaultier, Maison Baccarat, Creeks, Juet & Cie*) корпоративни објекти (*Asashi Beer Hall, Duravit Design Centre, Laguiole HQ*), школе и факултети (*The École Nationale Supérieure des Arts Décoratifs*), становање (*Nani Nani Tokyo, Fasano Rio De Janeiro, Le Baron Vert Osaka*) и објекти културе (*Groninger Museum, La Cigale Theater, Le Nuage Cultural centre, La Almazara Museum, La Alhondinga Bilbao*).

Слика 58: Guns Lamp Collection / Flos / 2005.година.

¹⁰² Starck Philippe - биографија аутора: <https://www.starck.com/about> приступљено 28.10.2024. године

Слика 59: La Palais de l'Elysée / Paris, 1983. година.

Слика 60: Café Costes / Paris, 1984. година.

Слика 61: Asahi Beer Hall / Tokyo, 1990. година..

Слика 62: La Alhondiga / Bilbao, 2010. година..

Најбројнија и најразноврснија категорија у Старковом раду је дизајн намештаја. Старк током година дизајнира велики број појединачних комада и породица намештаја за водеће светске произвођаче. Скоро да нема типологије којом се није бавио у свом раду: различити типови столица (трпезаријске столице, радне столице, наслоњаче, барске столице, столице без наслона и табуреи), столови (радни столови, столови за ручавање, клуб столови), баштенске гарнитуре, каучи и кревети. Старк у свом раду користи веома широк спектар материјала и финиша константо се трудећи да уведе иновације у процесе дизајна и производње намештаја. Он користи како традиционалне материјале за производњу намештаја (пуно дрво, иверицу, фурнир, кожу, камен, алуминијум, челик, ливену пластику), тако и нове технологије и материјале. Комади намештаја који су се током година издвојили као препознати од

стручне критике и вољени од стране публике су свакако *Kostes Chair* из 1984. године и *Toy Chair* из 1999. године за *Driade*, *Louis Ghost Chair* из 2000. године за *Kartell* и *Miss Dior Chair* из 2022. године за *Dior* између осталих.¹⁰³ Неки од брендова за које је Старк дизајнирао намештај су: *Andreu World*, *Kassina*, *Kartell*, *B&B Italia*, *Glass Italia*, *Driade*, *Magis*, *Tog*, *Emeco*, *Dedon*, *Baccarat*, *Alias*, *XO*, *Vitra*, *Target*, *Idea*, *Disform*, *Fiam*, *Viam*...

Слика 63: *Toy Chair* / *Driade* / 1999. година.

Слика 64: *Costes Chair* / *Driade* / 1984. година.

Слика 65: *Miss Dior* / *Dior* / 2022. година.

Слика 66: *Louis Ghost* / *Kartell* / 2000. година.

У категорији модног дизајна, аксесоара и сатова, Старкова продукција је такође веома разноврсна. У сарадњи са компанијама *Luxottica*, *Biotech* и *Alain Mikli*, Старк дизајнира колекције диоптријских и сунчаних рамова. За бразилски бренд обуће *Irapema* на тржиште избацује различите колекције папуча и сандала. На изради обуће сарађује са глобалним брендovima *Body* и *Puma*. Ручне торбе као и кофере

¹⁰³ Битно је напоменути да, због обима продукције, није могуће поменути све значајне пројекте из ове категорије стваралаштва.

дизајнира за модне брендове *Delsey, McLaren и Target*. Дизајнира парфеме у сарадњи са *Maison Berger*, а покреће и сопствену линију парфема и тоалетних вода *Starck Paris*. Када је у питању дизајн сатова, Старк дизајнира колекције сатова за *Fossil* и *Richard Mille*, док на тржиште пласира колекције накита за *Baccarat, Fossil* и *Alias*.

Слика 67: Forged Carbon / Starck Biotech / 2021. година.

Слика 68: Shoes 2004 / Рута / 2004. година.

У категорији ауто / мото, Старк остварује запажене резултате, дизајнирајући велики број возила и пловила за реномиране светске произвођаче: серије мотоцикала *Super Naked (Voxan)*, *W800(Kawasaki)*, *X3, X-Ray, 6.5* и *Lama (Aprilia)*, различите јахте, једрилице и моторне чамце (*S5 Beneteau, Wedge Too yacht, Tofinou 12, Motor yacht A*), бицикле (*Moustache Bikes*), концепте јавног превоза (*Pitbal / Starck + City of Bordeaux*), па чак и модул за смештај посаде на Интернационалној свемирској станици (*International Space Station – ISS*) у сарадњи са компанијом *Axiom*.

Слика 69: MOTO 6.5 / Aprilia, 1995. година.

Када је у питању категорија расвете, Старк дизајнира појединачна расветна тела попут стоних, подних и висећих лампи као и расветне системе за немачки *Flos*, француски *Baccarat*, амерички *Target* и италијанске *Alessi* и *Kartell*. Друга најбројнија категорија Старковог стваралаштва после намештаја је опремање дома /

индустријски дизајн. Она је уједно и најразноврснија, с обзиром да, готово да нема типологије дизајна којом се Старк у својој каријери није бавио: купатила и купатилски аксесоар, кухиње и кухињски апарати, посуђе, сервиси и прибор за ручавање, огледала, кабинети за одлагање, полице, теписи, зидне и подне облоге, други електронски уређаји (слушалице, звучници, мобилни и стационарни телефони, рачунари и периферни уређаји, телевизори, радио пријемници, камере и фото апарати...), прибор за личну хигијену, вазе и свећњаци, амбалажа и паковање. Неке од компанија за које Старк дизајнира у овој категорији су: *Axor, Duravit, Alessi, Fiam, Baccarat, Duravit, Glass Italia, Xiaomi, Kartell, Gorenje, Parrot, Riva, XO, Target, Microsoft, Seven Eleven, Tachen, Saba* и многи други.

Слика 70: Juicy Salif / Alessi, 1990. година.

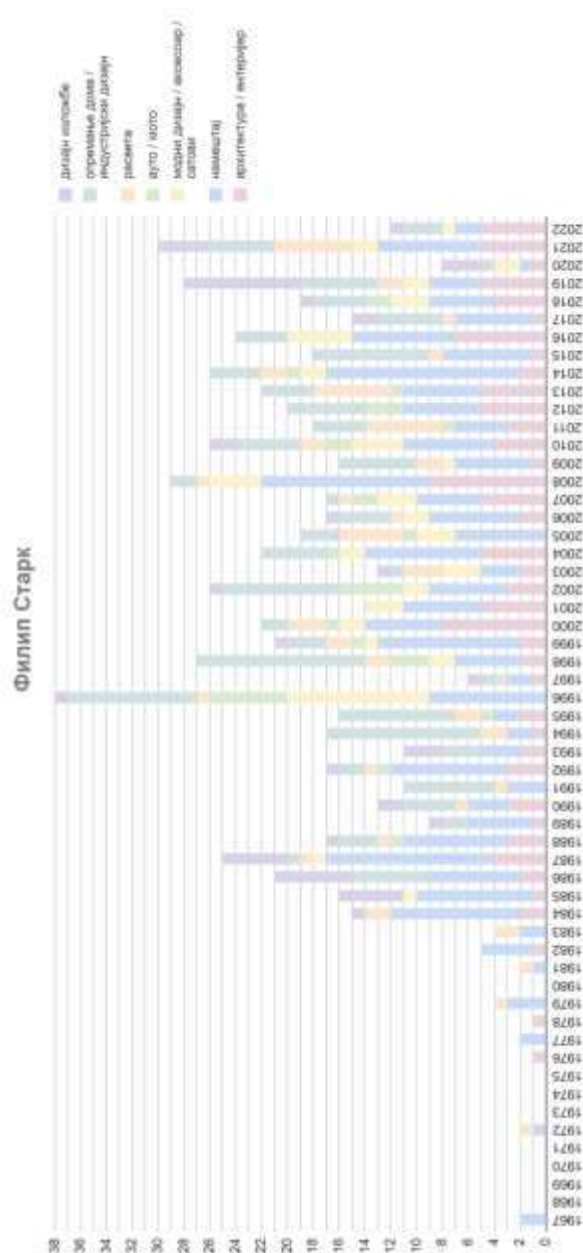

Слика 71: Optical Mouse / Microsoft, 2004. година.

Када је у питању категорија расвете, Старк дизајнира појединачна расветна тела попут стоних, подних и висећих лампи као и расветне системе за немачки *Flos*, француски *Baccarat*, амерички *Target* и италијанске *Alessi* и *Kartell*. Још једна значајна категорија стваралаштва Филипа Старка су изложбе / дизајн изложби. Поред великог броја самосталних изложби током година у репрезентативним излагачким просторима, Старк дизајнира изложбене и сајамске поставке за различите институције и клијенте.

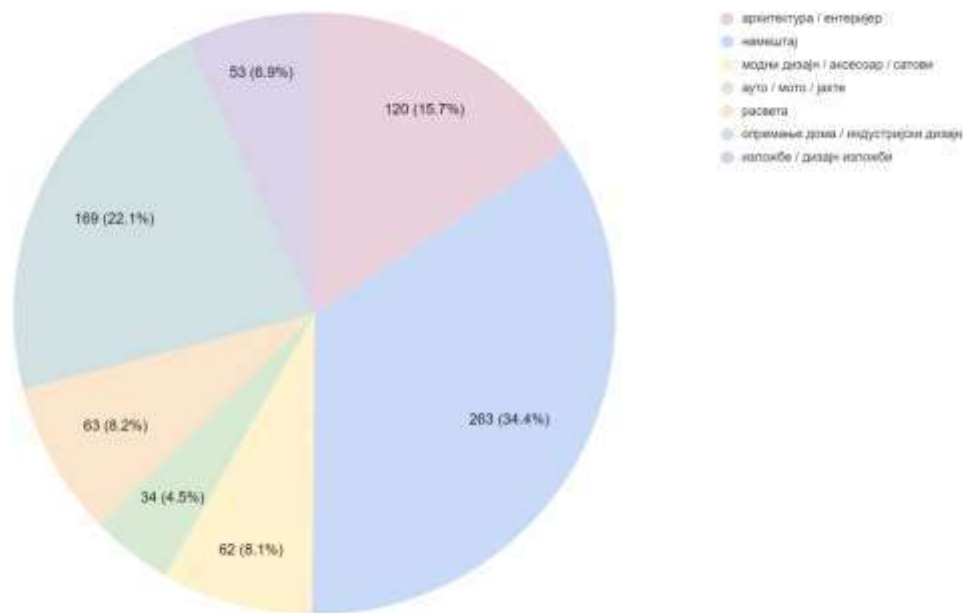
Слика 72: Zénith Noir Chandelier / Baccarat / 2003. година

Графикон 5: Филип Старк - укупна продукција приказана по категоријама

Као апсолутни врхунац ауторове продукције узима се 1996. година, када аутор на тржиште пласира, до сада, највећи број пројеката и предмета – 37 и то: девет комада намештаја, једанаест производа из категорије модног дизајна, шест пројеката из

категорије ауто / мото, једно расветно тело, десет објекта из категорије опремања дома и један пројекат дизајна изложбе. Поред ње, веома продуктивне су и 2008. година (29 пројеката из пет категорија стваралаштва), 2019. година (28 пројеката из шест категорија стваралаштва) и 2021. година (30 пројеката из шест категорија стваралаштва). **Филип Старк** је, у периоду од 1967. године до 2022. године, реализовао укупно **764** пројеката из свих 7 категорија дизајна: **120** из категорије архитектуре и ентеријера (15.5%), **263** из категорије намештаја (34.4%), **62** из категорије модног дизајна, аксесоара и сатова (8.1%), **34** из категорије ауто / мото (4.5%), **63** из категорије расвете (8.2%), **169** из категорије опремања дома (22.1%) и **53** из категорије изложби (6.9%).

Графикон 6: Филип Старк - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Слика 73: Masters Chair / Kartell, 2010. година.

Слика 74: Жан Нувел

3.3.2. Жан Нувел

Жан Нувел (*Jean Nouvel**1945) заузима прво место на пријемном испиту за Високу националну школу ликовних уметности у Паризу (*École Nationale Supérieure des Beaux-Arts*) 1966. године а диплому стиче 1971. године. Био је асистент архитекте Клода Парента (*Claude Parent*), а инспирацију је налазио у урбанисти и есејисти Полу Вирилију (*Paul Virilio*), те је 1970. године отворио своју прву архитектонску праксу. Убрзо затим, постао је један од оснивача покрета „Март 1976“, који је имао за циљ противљење корпоративизму у архитектури, а затим и оснивач Француског савеза архитеката. Његови снажни ставови и донекле провокативна мишљења о савременој архитектури у урбаном контексту, заједно са непоколебљивом способношћу да унесе оригиналност у све пројекте које предузима, обликовали су његов међународни имиџ. Рад Жана Новела није производ разматрања стила или идеологије, већ потрага за стварањем јединственог концепта за посебну комбинацију људи, места и времена. Његов контекстуални приступ и способност да унесе аутентичну јединственост у све пројекте које реализује доследно резултирају објектима који трансформишу своја окружења и неизбрисиво обележавају градове у којима су изграђени.¹⁰⁴

Његови радови су стекли светско признање кроз бројне престижне француске и међународне награде и признања. Године 1989. Институт арапског света у Паризу је добио Ага Кан награду (*Aga-Khan Prize*) као „успешан мост између француске и арапске културе“. Године 2000. Жан Нувел је добио *Златног лава* на седмом по реду

¹⁰⁴ Nouvel Jean - биографија аутора: <https://www.jeannouvel.com/en/jean-nouvel/> приступљено 29.10.2024. године

Венецијанском бијеналу (*7th International Venice Architecture Biennale*). Године 2001. примио је три највише међународне награде на пољу архитектуре: *Краљевску златну медаљу* Краљевског института британских архитеката (*RIBA*), Премијум Империјал награду (*Premium Imperial*) Јапанског удружења лепих уметности и награду *Боромини* (*Borromini Prize*). Носилац је почасног доктората на Краљевском колеџу уметности у Лондону (*Royal College of Art*) од 2002. године. Три године касније, добио је годишњу награду *Фондације Вулф* (*Wolf Foundation*) у Израелу „за пружање новог модела контекстуализма и редефинисање дијалектике између два значајна обележја савремене архитектуре: конкретности и пролазности“. Жан Нувел је 2008. године добио престижну Прицкерову награду (*Pritzker Prize*).

Слика 75: Arab World Institute (AWI) / Париз, 1987. година.

Слика 76: The Fondation Cartier / Париз, 1994. година.

Категорија дизајна архитектуре / дизајна ентеријера најзаступљенија је у његовом стваралаштву и чини скоро половину изведених пројеката. Нувел се веома успешно бави различитим архитектонским типологијама: музејима и галеријама (*Arab Word Institute* (Слика 75), *The Fondation Cartier pour l'art contemporain* (Слика 76), и *Musée du quai Branly – Jacques Chirac* у Паризу *Louvre Abu Dhabi* у Уједињеним Арапским Емиратима, *National Museum of Qatar* у Дохи, *Museum of Art Pudong* у Шангају, *Samsung museum of Art* у Сеулу), становањем (*100 11th Avenue housing building* у Њујорку, *ING Housing* у Бордоу) објектима мешовите намене (*Torre Agbar* у Барселони, *Doha High Rise Office Building* у Катару, *One Central Park* у Сиднеју, *Rosewood tower* у Сао Паолу), хотелима (*Sofitel Hotel Vienna*, *Puerta America Hotel*), позориштима и концертним дворанама (*Lyon opera house*, *Philharmonie de Paris*, *Denmark Radio Concert Hall* у Копенхагену), едукативним центрима школама и

факултетима (*Culture and Convention Center – KKL* у Луцерну, *Anne-Frank Junior High School* у Антонију), павиљонима (*Serpentine Pavilion* у Лондону), фабрикама (*Ferrari factory* у Маринелу), продајним просторима (*Dolce&Gabbana Boutique* у Сеулу, *H&M Boutique* у Паризу) и инфраструктурним пројектима (*CEVA stations* у Женеви).

Слика 77: Louvre Abu Dhabi / Уједињени Арапски Емирати, 2017. година.

Слика 78: Serpentine Pavilion / Лондон, 2010. година.

Слика 79: Torre Agbar / Барселона, 2005. година.

Друга најбројнија категорија Нувеловог стваралаштва је дизајн намештаја где аутор има преко педесет реализованих комада намештаја. Прве пројекте из ове категорије на тржиште пласира 1987. године, дизајнирајући столове за *Carte Blanche*.

Бави се дизајном различитих типова столица и гарнитура за седење, столовима и канцеларијским намештајем. Неки од произвођача намештаја са којима Нувел успешно сарађује су *Ligne Roset, Unifor, Techno, Zeritelia, Sawaya & Moroni, Matteo Grassi, Alias, Moroso, Molteni, Emu, Emeco, Figueras, Arflex, Danese* и *Cassina*.

*Слика 80: Mia /
EMU 2012. година.*

*Слика 81: Saint James / Ligne
Roset / 2011. година.*

*Слика 82: So So / Emeco/
2012. година.*

У категорији модног дизајна, Нувел се бави дизајном диоптријских рамова за *Mortel*, одевних предмета и ципела за *Jardin des Modes* и *Ruco Line*, парфема за *Yves Saint Laurent*, ташни и торби за *Martell* и *Ruco Line* као и накита за *Charles Perroud*. Када је у питању категорија дизајна расвете, Нувел дизајнира стоне, подне и висеће лампе и лустере, као и расветне системе за *Troll, Martell, Pallucco, Artemide* и *Nemo*.

*Слика 83: Chateau la Dominique
/ Artemide, 2015. година.*

*Слика 84: Arena lamp /
Troll, 2008. година.*

Трећа категорија стваралаштва по броју реализованих пројеката и њиховој разноврсности је опремање дома / индустријски дизајн са преко четрдесет производа. Нувел дизајнира кухиње и кухињске апарате, посуђе и сервисе, системе за одлагање, зидне и подне облоге, тепихе, звучнике, кваке, боце за алкохолна пића,

просторне преграде и купатилски аксесоар. Неке од компанија са којима Нувел сарађује су *Reform, Bottega Ghianda, Glass Italia, MDF Italia, Maharam, Amadeus, Danese, Gagosian Gallery, Olivari, Ernestomeda, Alessi, Georg Jansen, Molteni, Kvadrat, Du PONT* и *Zeritalia*.

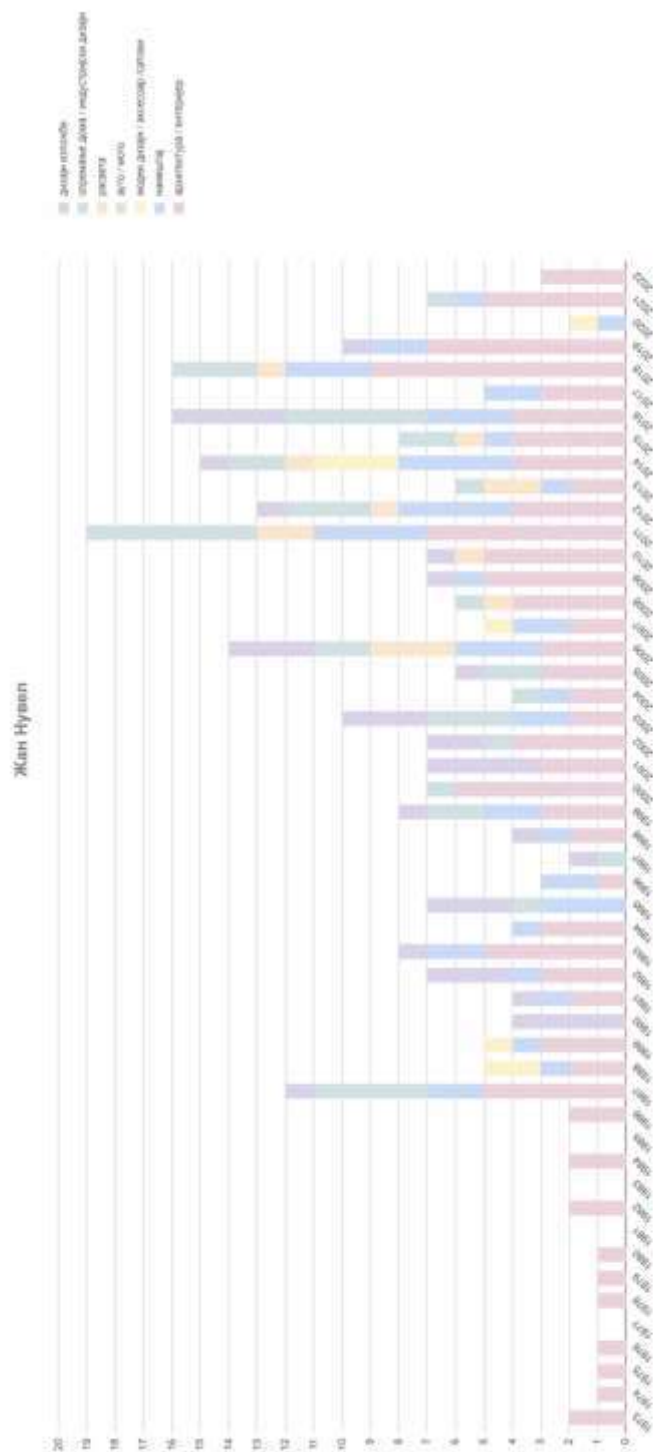
Слика 85: Hook / wall system / Methis / 2011. година.

Жан Нувел има велики број самосталних и групних изложби у репрезентативним излагачким просторима широм света. Поред тога бави се и израдом уметничких инсталација, сценографија, сајамских изложби и излагачких павиљона.

Као врхунац Нувелове продукције узима се 2011. година, када аутор на тржиште пласира, до сада, највећи број пројеката и предмета – 19 и то: седам архитектонских пројеката, четири комада намештаја, две лампе и шест објекта из категорије опремања дома. Најразноврснија је 2014. година када се аутор остварује у шест категорија дизајна са укупно петнаест реализованих пројеката. (Графикон 7)

Слика 86: Corian Nouvel Lumieres / DuPONT / Milano, 2007. година.

Графикон 7: Жан Нувел - укупна продукција приказана по категоријама

Слика 87: Graduate shelves system / Molteni, 2003. година.

Жан Нувел је, у периоду од 1967. године до 2022. године, реализовао укупно **287** пројеката из 6 категорија дизајна: **134** из категорије архитектуре и ентеријера (46.7%), **52** из категорије намештаја (18.1%), **8** из категорије модног дизајна, аксесоара и сатова (2.8%), **13** из категорије расвете (4.5%), **42** из категорије опремања дома (14.6%) и **38** из категорије изложби (13.2%). (Графикон 8)

Графикон 8: Жан Нувел - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Слика 88: Titanium eyeglasses / Jean Nouvel / Morel, 2020. година.

3.4. 1980. - 1989. година

Скок продукције и повећаног деловања аутора у више категорија стваралаштва током 1980-их година био је последица неколико кључних економских, технолошких, културних и друштвено-политичких фактора. Након економских и политичких криза седамдесетих година, почетак осамдесетих година доноси стабилизацију и раст економија, као и експанзију тржишта, посебно у развијеним земљама Западне Европе и Северне Америке, што омогућава веће инвестиције у грађевинарству, развоју производа и иновација у дизајну. Развој потрошачког друштва односно пораст животног стандарда и појава „Јапи“ културе на западу доводи до већег фокуса на естетске вредности и повећава потражњу друштва за новим и иновативним решењима у областима архитектуре, модног и индустријског дизајна.

„Јапи“ култура (*Yuppie*¹⁰⁵ – *Young Urban Professional* / *Young Upwardly Mobile Professional*) је социолошки феномен који настаје почетком 1980-их година у Сједињеним Америчким Државама и Западној Европи. Он настаје као реакција на културне и економске промене са краја 1970-их и почетка 1980-их година, где након економских криза и социјалних превирања долази до либерализације тржишта и јачања неолибералне политике. Овај феномен се повезује са младим професионалцима из градских средина који су тежили материјалном успеху, социјалном статусу и луксузном начину живота.¹⁰⁶ Јапији су били млади амбициозни професионалци који су тежили брзом напредовању у каријери, најчешће у корпоративном сектору, банкарству, финансијама и адвокатури и чији се успех мерио искључиво новцем, имовином и напретком на друштвеној лествици. Ову културу је одликовао веома изражен потрошачки начин живота који се манифестовао кроз улагање у статусне симболе тог времена: скупочену обућу и гардеробу познатих европских брендова (*Hugo Boss, Giorgio Armani...*), луксузне некретнине на престижним градским локацијама, спортске аутомобиле и електричне уређаје („*гџете*“) као и путовања на егзотичне дестинације, посете *fine dining* ресторанима, кретање у ексклузивним друштвеним круговима и дружење са

¹⁰⁵ Algeo, J. (1991). *Fifty Years Among the New Words: A Dictionary of Neologisms*. Cambridge University Press, стр. 220.

¹⁰⁶ Budd, L. & Whimster, S. (1992). *Global Finance and Urban Living: A Study of Metropolitan Change*. Routledge, стр. 316.

познатим спортским и музичким звездама тог времена. Припадници ове културе велики значај придавали су како физичком изгледу тако и промоцији идеја индивидуализма и самоусавршавања кроз наглашавање личне иницијативе одговорности за сопствени успех. Припадници овог покрета су приликом одабира животног простора најчешће гравитирали ка строгом центру града или богатим предграђима Њујорка, Лос Анђелеса, Чикага, Париза и Лондона. У једном од првих текстова на тему Јапи културе и њиховог утицаја на град Чикаго из 1980. године, поводом изградње 20 000 нових стамбених јединица у самом центру града, новинар Дан Ротерберг (*Dan Rottenberg*) описује *јапије* као младе урбане професионалце који се буне против „досадног“ приградског живота својих родитеља и који не траже удобност и сигурност већ стимуланс који је могуће пронаћи само у најгушће насељеним деловима града.¹⁰⁷ Јапи култура је често критикована због своје материјалистичке оријентације, елитизма и занемаривања ширег друштвеног контекста и проблема и представљана као култура која слави површност и похлепу што постаје видљиво у популарним медијима, попут филма „Амерички психо“ (2000. година) који сатирично приказује јапи менталитет и начин живота.

Слика 89: рекламни материјал за модне куће Hugo Boss и Giorgio Armani из 1980-их година XX века.

¹⁰⁷ Rottenberg, D. (May 1980). *About that urban renaissance.... there'll be a slight delay*. Chicago Magazine, стр.154.

Поред економског просперитета, експанзије тржишта и позитивних ефеката глобализације, за овај период се везује и раст и развој дигиталних технологија, нових материјала и индустријализације производних процеса. Почетак дигиталне револуције доводи до развоја рачунарских програма за израду техничких цртежа и моделовање попут *AutoCAD*-а (1982. година), што архитектама и дизајнерима пружа нове могућности и алате у њиховом раду и значајно утиче на брзину израде пројеката. У областима архитектуре и индустријског дизајна долази до масовне употребе иновативних материјала и техника градње и производње (комполитни материјали, лаке структуре...) чиме се отварају нове могућности приликом пројектовања и извођења архитектонских објеката и предмета. Појава постмодернизма у архитектури и дизајну доноси игру са облицима, бојама и историјским референцама. Овај стил се супротставља минимализму модернизма и даје нови замах креативности. У пуном замаху је и „хај-тек“ архитектура ¹⁰⁸(*High Tech* - популарни термин за дизајн заснован на напредној технологији преузет из истоимене књиге из 1978. године) или структурални експресионизам, архитектонски правац који је настао крајем 1970-их година, и који се заснива на употреби нових грађевинских материјала и експонирању структуралних елемената.

Слика 90 HSBC / Norman Foster + partners / Hong Kong, 1986. година

Слика 91 Lloyd's HQ / Richard Rodgers + partners / London / 1986. година

¹⁰⁸ Pile, J. & Gura, J. (2014). *History of interior design 4th Edition*. Laurence King Publishing, стр. 420.

Слика 92: Nomos Desking System / Foster + Partners / Techno, 1987. година

Дизајн намештаја и индустријски дизајн у 1980-тим годинама карактерисале су иновације, експериментисање и упечатљива естетика која је одражавала друштвене и културне трендове тог периода. „Мемфис група“ (*The Memphis Group*)¹⁰⁹, миланска група архитеката и дизајнера коју је предводио Еторе Соттсас (*Ettore Sottsass*) и која је била активна од 1980. – 1987. године, комерцијализовала је многе идеје које су проистекле из студијских експеримената у Италији током 1970-их година.

Слика 93: Чланови Мемфис групе на кревету „Tawaraya Bed“ Масанорија Умеде / Memphis, 1981. године

---

¹⁰⁹ Memphis Group, званична интернет презентација: <https://memphis.it/it/> приступљено 06.05.2024. године.

Дизајн намештаја, расвете, керамике, стакла и накита Мемфис групе, ослањао се на симболе, форме, материјале и декоративне мотиве масовне културе. Користили су материјале попут пластике и ламината и наглашавали површинску декорацију, боју и слојеве значења науштрб очигледне функције. Ови производи радикално су поткопали и архитектонске принципе *модернистичке естетике* инхерентне намештају *интернационалног стила* и линеарну елеганцију која је карактерисала италијанске производе са израженом дизајнерском свешћу од Другог светског рата.¹¹⁰ Поред Сотсаса, групу су чинили бројни међународни сарадници, укључујући Андреу Бранзија (*Andrea Branzi*), Микелеа Де Лукија (*Michele De Lucchi*), Матеа Туна (*Matteo Thun*) и Марка Занинија (*Marco Zanini*) из Италије, Мајкла Грејвса (*Michael Graves*) и Питера Шира (*Peter Shire*) из Сједињених Америчких Држава, Ханса Холеина (*Hans Hollein*) из Аустрије, Хавијера Марискала (*Xavier Mariscal*) из Шпаније, као и Шира Курамату (*Shiro Kuramata*), Масанорија Умеду (*Masanori Umeda*) и Арату Исозакија (*Arata Isozaki*) из Јапана. Током 1980-их, изложбе радова ове групе одржаване су у водећим музејима у многим главним градовима широм света, а њихови производи су пласирани на тржиште под слоганом „*Нови интернационални стил*“¹¹¹. Мемфисови производи, обдарени непосредним културним статусом који су стекли кроз широко представљање на изложбама и у визуелно оријентисаним медијима широм света, постали су привилегија имућне елите која их је углавном доживљавала као уметничка дела.

Слика 94: *First Chair* / Michele De Lucchi / Memphis, 1983. година

Овај концепт „дизајна као уметности“, где су се предмети сакупљали због својих визуалних особина и имплицираних културних вредности а не функционалности или

¹¹⁰ Woodham, M. J. (1997). *Twentieth Century Design*. Oxford University Press, стр. 160-161.

¹¹¹ Cumming, H. & Van Tulleken, A. (March 1986). *A New International Style*. Art and Design Magazine, стр.50.

практичности, додатно је ојачан ставовима компанија попут *Officina Alessi* из Италије или *Swid Powell* из Сједињених Америчких Држава. Специјализујући се за оно што је називано „индустрија стоног посуђа“ или „микроархитектура“ обе компаније су се фокусирале на израду мањих декоративних предмета / уметничких дела познатих архитеката и дизајнера чије су грађевине, ентеријери, предмети и изложбе све више били заступљени у медијима, чиме су постали културни симболи препознатљивог стила. *Officina*, огранак компаније *Alessi*, 1983. године на тржиште пласира серију предмета „Чајни и кафе тргови“ (*Tea and Coffee Piazzas*) чији су аутори неки од најпризнатијих архитеката тог времена: Роберт Вентури (*Robert Venturi*), Мајкл Грејвс (*Michael Graves*), Чарлс Џенкс (*Charles Jencks*) и Паоло Портогези (*Paolo Portoghesi*). Дизајнирано је укупно једанаест сетова од којих је сваки сет произведен у ограниченој серији од 99 примерака, са појединачном ценом од око 12.000 фунти. Лансирање ове серије предмета организовано је истовремено у уметничким галеријама у Њујорку и Милану чиме је додатно ојачан њихов културни статус и ексклузивност.

Слика 95: *Tea & Coffee Piazza* / Kazumasa Yamashita / Alessi / 1983. година

Слика 96: *Tea & Coffee Piazza* / Michael Graves / Alessi / 1983. година

Аутори који су своју каријеру започели у периоду од 1980. до 1989. године а испуњавају критеријуме су Џаспер Морисон (*Jasper Morrison*), Рон Арад (*Ron Arad*), **Рос Лавгров** (**Ross Lovegrove**) и Себастијан Бергне (*Sebastian Bergne*) из Уједињеног краљевства, Марк Њусон (*Marc Newson*) из Аустралије, Алберто Меда (*Alberto Meda*) и Стефано Ђованони (*Stefano Giovannoni*) из Италије, **Карим Рашид** (**Karim Rashid**) из Канаде и Рем Колхас (*Rem Koolhaas*) из Холандије. (Табела 5) Рашид је аутор са убедљиво највише реализованих пројеката у свим категоријама дизајна од свих анализираних аутора док је Лавгров одабран због свог препознатљивог

дизајнерског печата и тежње за сталном експериментисањем са иновативним материјалима и технологијама израде.

презима	име	име студија	година рођења	година смрти	почетак деловања	архитектура / ентеријер	кнапештај	модни дизајн / аксесор / сатен	ауто / мото	расвета	ограђивање / дизајн / инсталација	дизајн изложбе
Arad	Ron	RAM	1931	x	1981	da	da	da	ne	da	da	da
Lovegrove	Ross	How Lovegrove design	1938	x	1983	da	da	da	da	da	da	da
Rashid	Karim	Karim Rashid Group	1960	x	1984	da	da	da	da	da	da	da
Meda	Alberto	Alberto Meda Studio	1945	x	1985	ne	da	da	ne	da	da	da
Koolhaas	Rem	OMA	1944	x	1985	da	da	ne	ne	da	da	ne
Morrison	Jasper	JM Studio	1959	x	1985	da	da	da	da	da	da	da
Newton	Marc	Marc Newton Studio	1983	x	1988	da	da	da	da	da	da	da
Giovannoni	Stefano	Giovannoni Design	1954	x	1989	da	da	da	da	da	da	da

Табела 5: аутори који су деловање започели између 1980. и 1989. године

Слика 97: Рос Лавгров

3.4.1. Рос Лавгров

Рос Лавгров (*Ross Lovegrove* *1958) завршио је основне студије индустријског дизајна на Политехници у Манчестеру (*Manchester Polytechnics*) као први у својој класи 1980. године, а мастер диплому стиче на престижном Краљевском уметничком колеџу (*Royal College of Art*) 1983. године. Раних осамдесетих година двадесетог века ради као индустријски дизајнер за *Frog Design* у Западној Немачкој на пројектима за компаније *Sony* и *Apple*. Касније прелази у Париз и ради као консултант за *Knoll International*. Као члан студија *Atelier de Nimes*, заједно са Жаном Новелом и Филипом Старком, од 1984. године, ради као дизајнерски консултант за компаније *Cacharel*, *Louis Vuitton*, *Hermes* и *Dupont*. Након повратка у Лондон, 1986. године ради на различитим пројектима из области архитектуре, дизајна намештаја, ауто мото индустрије, модног дизајна, расвете и индустријског дизајна за *Airbus Industries*, *Kartell*, *Ceccotti*, *Cappellini*, *Moroso*, *Luceplan*, *Driade*, *Peugeot*, *Apple*, *Issey Miyake*, *Vitra*, *Motorola*, *Biomega*, *LVMH*, *Narciso Rodriguez*, *Yamagiwa*, *Tag Heuer*, *Swarovski*, *Herman Miller*, *Artemide*, *Renault*, *Japan Airlines*, *Toyo Ito Architects*, *Kenzo*, *Valextra*, *GH Mumm*, *LG*, *F1*, *Samsung* и *KEF*.¹¹²

Добитник је великог броја награда за дизајн и његов рад је излаган у репрезентативним излагачким просторима попут Музеја модерне уметности у Њујорку (*Museum of Modern Art - MoMA*), Гугенхајм музеја у Њујорку (*Guggenheim Museum*), Аксис центра у Јапану (*Axis Centre Japan*), Помпиду центра у Паризу (*Centre Pompidou*), Витра дизајн музеја у Базелу (*Vitra Design Museum, Basel*) и Дизајн Музеја у Лондону (*Design Museum London*), за који 1993. године као кустос,

---

¹¹² Lovegrove Ross - биографија аутора: <https://www.rosslovegrove.com/story> приступљено 10.04.2024. године.

креира своју прву сталну колекцију дизајна. Током година је веома активан као предавач и учесник панел дискусија на тему развоја дизајна, примене нових материјала у дизајну и утицај развоја дизајна на очување животне средине.

Слика 98: Go Chair / Ross Lovegrove / Bernhard Design / 2001. година

У категорији дизајна намештаја, Лавгров дизајнира велики број различитих радних, трпезаријских и барских столица, наслоњача, канцеларијских система, столова, и гарнитура за седење за водеће светске произвођаче намештаја: *Moroso, Marsotto, Bernhard, Vondom, Danese, Gufram, Knoll, Maletti, BD Barcelona, Edra, Loom, Driade, Herman Miller* и *Cappellini*. Издвајају се **Go Chair** (Слика 98) столица за америчког произвођача *Bernhard Design* из 2001. године, првог комада намештаја у свету произведеног од магнезијума коришћењем технике ливења под притиском, и колекције столица *Supernatural* (Слика 99) из 2005. године, израђених изливањем ојачаног полипропилена из једног комада за италијанску компанију *Моросо*.

Слика 99: Supernatural Collection / Ross Lovegrove / Moroso / 2005. година

У категорији модног дизајна, аксесоара и сатова, Лавгров дизајнира бочице за парфеме и паковања за козметичке производе за *F1, Kiko, Kenzo, Narcisco Rodriguez* и *Armani*, ручне часовнике за *TAG Heuer* и *Issey Miyake / Seiko*, ципеле за *United Nude*, диоптријске рамове за *TAG Heuer* као и колекције накита за *Luiosa Guinness*.

Слика 100: Narcisco Rodriguez Essence / Narcisco Rodriguez / 2006. година

Слика 101: Hu Watch / Issey Miyake + Seiko / 2005. година

Када је у питању категорија ауто мото, Лавгров креира концепте возила за *Renault, Swarovski Aerospace* и *Cambridge University*, авионско седиште за прву класу авио компаније *Japan Airlines* и различите бицикле за компанију *Biomega*. У категорији дизајна расвете, сарађује са водећим светским произвођачима на изради различитих типова подних, стоних и висећих лампи као и расветних система. Неке од компанија за које дизајнира расвету су *Danese, Artemide, Yamigava, Vitra, LG, Barrisol* и *Luceplan*.

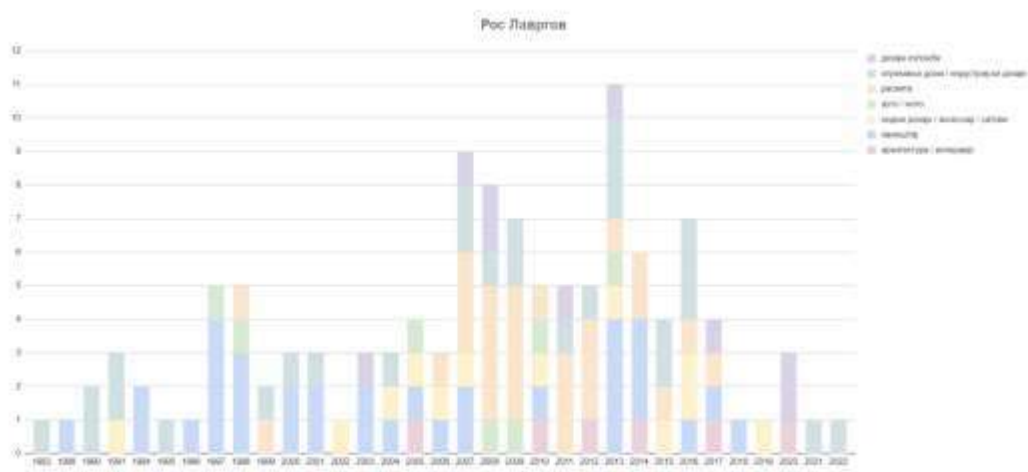

Слика 102: Andromeda suspended lamp / Yamagava / 2009. година

Његов рад у категорији опремања дома / индустријског дизајна је веома разноврсан. Лавгров дизајнира различите електронске уређаје попут камера, слушалица, звучника и телефона за *Apple*, *KEF*, *Kodak* и *Olympus*, кухињске апарате и колекције посуђа и сервиса за *Alfi*, *Driade*, *Hackman* и *Tot*, подне облоге и тепихе за *MOOOI*, купатила и купатилски аксесоар за *VITrA Turkey*, као и различиту амбалажу за алкохолна пића и флаширану воду за *TY Nant* и *MUMM*.

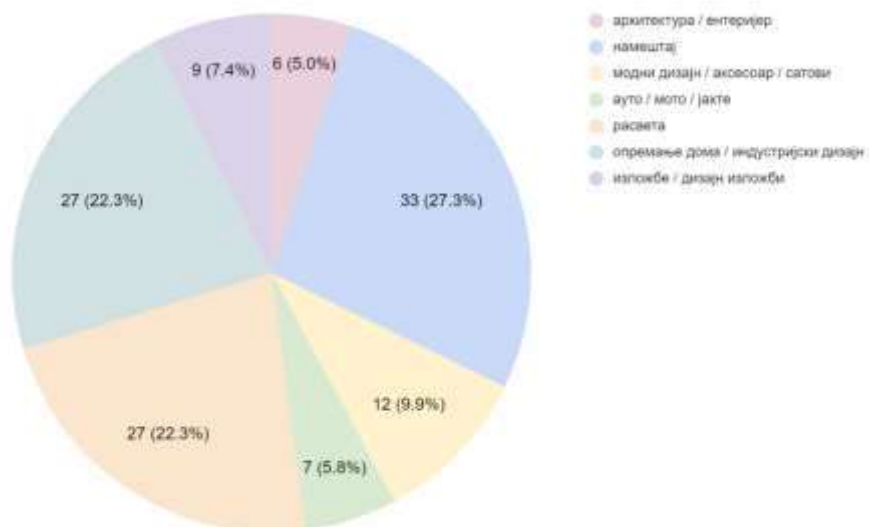
Слика 103: MUMM Champagne packaging design / MUNN / 2016.година

Графикон 9: Рос Лавгров - укупна продукција приказана по категоријама

Као врхунац продукције Роса Лавгрова узима се 2013. година, када аутор на тржиште пласира највећи број пројеката и предмета – 11 и то: четири комада намештаја, по један пројекат из категорија модног дизајна, ауто мото и дизајна

расвете, три објекта из категорије опремања дома и један пројекат дизајна изложбе. То је уједно најразноврснија година у његовом стваралаштву. (Графикон 9)

Графикон 10: Пир Лавгров - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Пир Лавгров је, у периоду од 1983. године до 2022. године, реализовао укупно **121** пројекат из свих **7** категорија: **6** из категорије архитектуре и ентеријера (5.0%), **33** из категорије намештаја (27.3%), **12** из категорије модног дизајна, аксесоара и сатова (9.9%), **7** из категорије ауто / мото (5.8%), **27** из категорије расвете (22.3%), **27** из категорије опремања дома (22.3%) и **9** из категорије изложби (7.4%). (Графикон 10)

Слика 104: GEO Chair / Driade / 1997. година

Слика 105: Карим Рашид

3.4.2. Карим Рашид

Карим Рашид (*Karim Rashid* *1960) важи за једног од најразноврснијих и најзначајнијих индустријских дизајнера XX и XXI века. Рођен у Египту 1960. године у мешовитој египатско – енглеској уметничкој породици, од најраније младости показује склоности ка цртежу и дизајну. Након миграције у Канаду и стицања дипломе индустријског дизајна на Универзитету Карлетон (*Carleton University*) у Отави, Канада 1982. године, наставља студије дизајна у Италији под менторством Етореа Соттаса (*Ettore Sottsass*) и након њиховог завршетка ради за *Rodolfo Bonetto Studio* у Милану. Почев од 1984. године, Рашид ради за *KAN Industrial Designers* студио и наредних седам година под њиховим окриљем дизајнира различите предмете из области индустријског дизајна. Након деценије рада за различите интернационалне клијенте под окриљем других студија за дизајн, 1993. године отвара свој први самостални дизајн студио у Њујорку. У току скоро четрдесет година дуге каријере, Рашид се остварује у свим категоријама дизајна са преко хиљаду изведених пројеката. Током година излаже самостално у бројним репрезентативним излагачким просторима и његова дела се налазе у сталним колекцијама многих престижних светских музеја попут Музеја модерне уметности у Њујорку (*Museum of Modern Art - MoMA*), Помпиду центра у Паризу (*Centre Pompidou*) и Музеја модерне уметности у Сан Франциску (*SFMOMA*).¹¹³ Добитник је бројних награда за дизајн укључујући *Red Dot Award*, *Chicago Athenaeum Good Design Award*, *ID Magazine Annual Design Review Award* и *IDSА-Industrial Design Excellence Award*. Носилац је титула почасног доктора наука на Универзитету OCAD

¹¹³ Rashid Karim (биографија аутора): <https://www.karimrashid.com/about>, приступљено 12.02.2024. године

из Торонта и *Concoran College of Art & Design* из Вашингтона. Његов рад је приказан у бројним монографским публикацијама као и у часописима укључујући, између осталих, *TIME*, *Vogue*, *Esquire*, *GQ* и *Wallpaper**.

У категорији архитектуре и дизајна ентеријера, Карим Рашид реализује преко стотину пројеката различитих архитектонских типологија радећи у преко четрдесет држава. Неке од типологија којима се Рашид у пројектовању бави су угоститељски објекти (*Morimoto restaurant USA*, *Nooch noodle bar NY*, *Askew restaurant USA*, *Majik Café Belgrade*, *Switch restaurant Bahrain & UAE*, *Sweet Chill USA*, *Silk Road USA*, *Nhow bar*, *Caffeine Cancun...*) хотели (*Prizeotel* хотелски ланац у различитим градовима у Немачкој и Холандији, *Ven Park Inn Raddison Netherlands*, *Paradiso Bayview Hotel USA*, *Temptation Hotel*, *Pegasus Hotel*, *Lilak USA Hotel*, *Landix hotel Brazil*, *V Hotel Malaysia*, *MY Hotel Brighton...*), продајни простори (*Bosco Moscow*, *Cupid Jewels Singapore*, *Agatha Ruiz de la Prada Spain*) и становање (*Chelsea Loft NY*, *Miami Beach Condo*, *Madison Ave Condo*, *Thompson Condo...*).

Слика 106: Majik Café interior / Београд, 2008. година

Слика 107: *Poly chair* / Bonaldo / 2007. година

Категорија дизајна намештаја је друга најбројнија у његовом стваралаштву са преко триста реализованих пројеката. Рашид дизајнира велики број појединачних комада намештаја као и породица намештаја - столица, канцеларијских система, столова, модуларних система, клупа и гарнитура за седење и баштенског намештаја за водеће светске произвођаче намештаја: *Lab23, Vondom, Materia, Riva, Era, Matteo Grassi, Magis, IDEE, Kreate, Tonik, Tonelli, Bitossi, Durat, Slide, XO, DuPONT, Motina, Zeritalia* и многе друге. Издвајају се *Poly Chair* – столица од поликарбоната за италијански *Bonaldo* из 2007.године, *Ottawa* модуларни систем седења за дански *BoConcept* из 2012. године и *Voxel Chair* – столица од ливене пластике за шпански *Vondom* за коју је 2018. године Рашид добио престижну *Good Design Award* награду.

Слика 108: *Voxel Chair* / Vondom / 2018. година

Слика 109: Ottawa modular sofa / BoConcept / 2012. година

У категорији модног дизајна, Рашид дизајнира колекције и појединачне комаде одевних предмета (мајице, хаљине, капуте, јакне,), обућу (патике, папуче, ципеле и чизме), капе и шешире, модне и путне торбе, новчанике, накит, ручне и зидне сатове, парфеме и козметику, диоптријске и сунчане рамове. Неки од модних брендова са којима Рашид успешно сарађује у области модне индустрије су: *Issey Miyake*, *Bebel*, *Yves Saint Laurent*, *Tommy Hilfinger*, *Shishido*, *Carolina Herrera*, *JCCC*, *Benza*, *Estee Lauder*, *Timex*, *Davidoff*, *Kenzo*, *Melissa*, *Fressura*, *Acme*, *Hugo Boss*, *Alessi*, *Sephora*, *Sully Wong*, *Faby* и *Jooyoung*.

Слика 110: Kaj Ikon Watch / Alessi / 2010. година

Слика 111: Karim for Sully Wong / 2013. година

Слика 112: Custom I40 ART Car / Hyundai / 2013. година

Категорија ауто / мото је најмање заступљена у његовом стваралаштву. Радио је бренд идентитет за тркачку једрилицу *IMOSA 60* за компанију *Hugo Boss*, специјалну верзију *I40* аутомобила за *Hyundai* и дизајн мотоцикла за *Rivale*. Што се тиче категорије дизајна расвете, Рашид је у току своје каријере дизајнирао преко осамдесет подних, стоних и висићких лампи али и светлосних система и инсталација за водеће светске произвођаче расвете: *Fontana Arte*, *Delightfull*, *Superform*, *Centresvet*, *Illum*, *Gantri*, *Martinelli Luce*, *Bo Concept*, *Tonik*, *Vesta*, *Purho*, *Arlight*, *Axo Light*, *Fontana*, *Artemide*, *Riva 1920*, *Nimbus*, *Zero*, *Durat*, *Andromeda*, *Swarovski*, *Nemo* и многе друге.

Слика 113: Kinx Lamp / Fontana Arte / 2015. година

Слика 114: King Chess / Bozart Toys /
2002. година

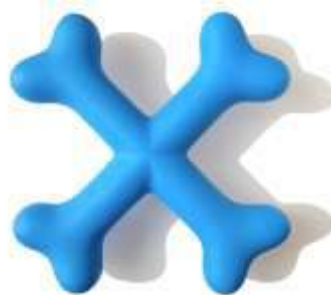

Слика 115: Garbo bin / Umbra / 1996.
година

Категорија стваралаштва са највише изведених пројеката / предмета је категорија опремања дома / индустријског дизајна са преко 350 радова. Рашид се бави дизајном амбалаже, зидним и подним облогама, огледалима, кухињама, кухињским елементима и апаратима, посуђем и сервисима за ручавање, ножевима, аксесоаром за кућне љубимце, купатилима и купатилским санитаријама, вазама и саксијама, дизајном декоративних предмета од стакла, различитим електронским уређајима попут рачунара, телефона, слушалица, телевизора и звучника, барском опремом, канцеларијским прибором, системима за одлагање и играчкама. *Umbra, Sony, Bombay Sapphire, Guzzini, Totem, Pure Design, Memphis, Gina & Galo, Copco, Danese, Mikasa, Target, Step, Serralunga, Georg Jansen, Tarkett, Casamania, Olive, Saturn Bath, Metalac, Gorenje, Alessi, Velux, Trojka, Bitossi, Italica Tiles, Philip Morris, Frog* само су неке од компанија са којима Рашид успешно сарађује током година. Карим Рашид оснива и сопствену компанију за производњу и продају *Kreate by Karim*.

Слика 116: SKWARIM
Portable hard drive / LaCie /
2007. година

Слика 117: DGX
BXNE / For the Dogs /
2003. година

Слика 118: Karim Rashid – Design yourself retrospective / IDA, South Korea / 2017. година

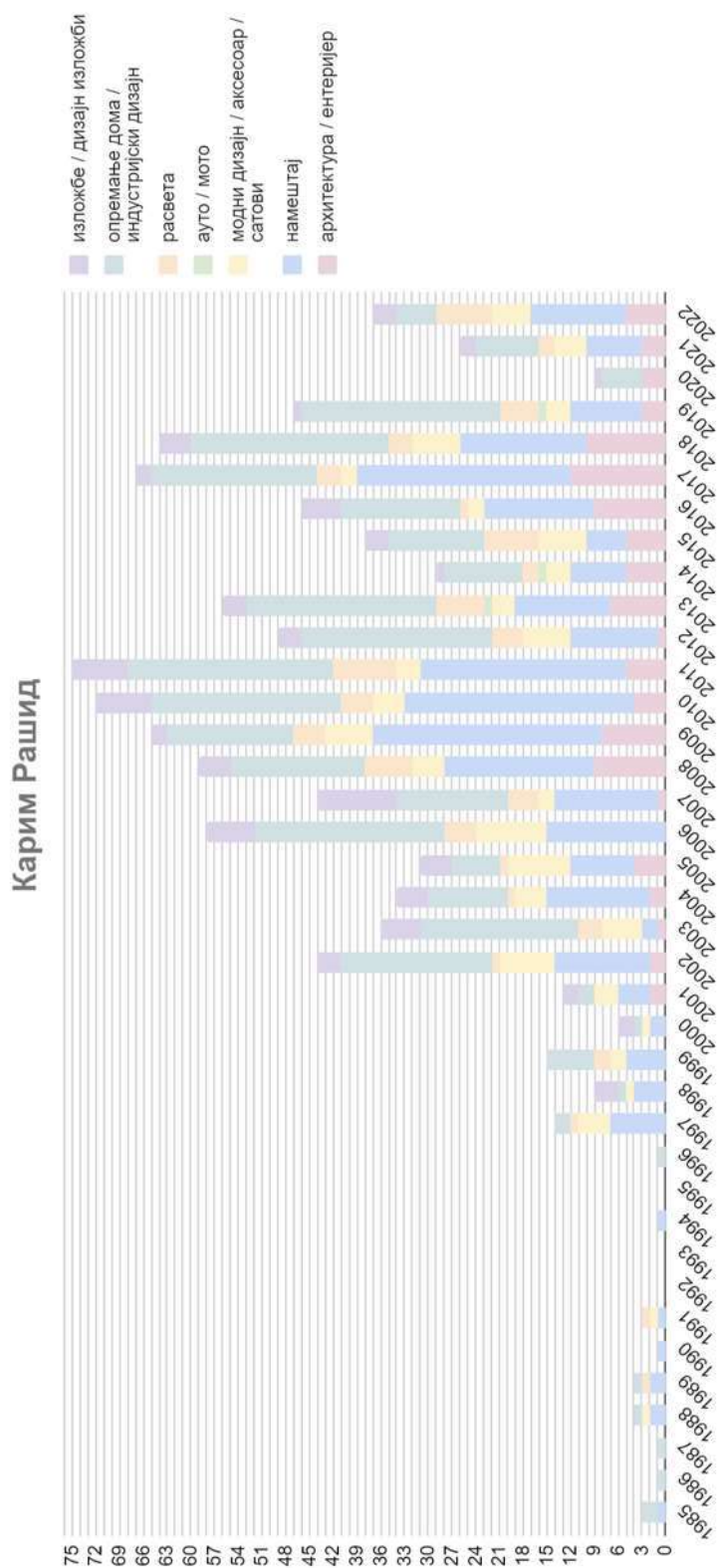
Када је у питању категорија изложби / дизајна изложби, Карим Рашид је поред великог броја самосталних изложби у репрезентативним излагачким просторима широм света дизајнирао и бројне изложбене поставке, уметничке инсталације, перформансе и излагачке штандове за водеће светске брендове: *Mini, The Deutch Bank, AUDI, Ideal House, Edra, Dubai Hotel Show, PepsiCO..*

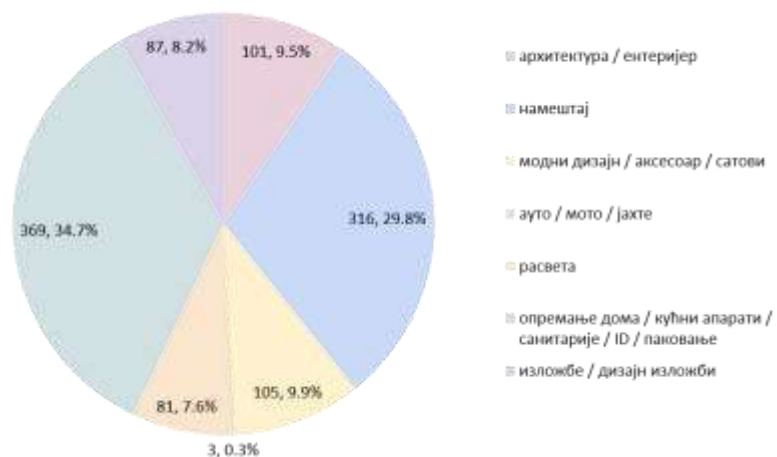
Слика 119: Pepsi Mix it up / Salone del Mobile / Italy, 2016. година

Слика 120: Ideal House / IMM Cologne / 2004. година

Графикон 11: Карим Рашид - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 12: Карим Рашид - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Као врхунац продукције **Карима Рашида** узима се **2011.** година, када аутор на тржиште пласира највећи број пројеката и предмета – **75** и то: пет пројеката из категорије архитектуре, двадесет шест комада намештаја, три производа из категорија модног дизајна, осам расветних тела, двадесет шест објеката из категорије опремања дома и седам пројеката дизајна изложбе. То је уједно најразноврснија година у његовом стваралаштву. (Графикон 11) **Карим Рашид** је, у периоду од 1985. године до 2022. године, реализовао укупно **1062** пројекта из свих 7 категорија: **101** из категорије архитектуре и ентеријера (9.5%), **316** из категорије намештаја (29.8%), **105** из категорије модног дизајна, аксесоара и сатова (9.9%), **3** из категорије ауто / мото (0.3%), **81** из категорије расвете (7.6%), **369** из категорије опремања дома (34.7%) и **87** из категорије изложби (8.2%). (Графикон 12)

Слика 121: KAB Series / породица столица / Frighetto, 2007. година

3.5. 1990. - 1999. година

Оно што одликује последњу декаду XX века је приметна глобализација тржишта и повећан економски раст. Овај феномен се може објаснити кроз комбинацију различитих политичких, економских, технолошких и друштвених промена на глобалном нивоу. У Европи, завршетак „Хладног рата“ доводи до транзиције ка тржишној економији бивших земаља чланица Варшавског пакта ¹¹⁴. У исто време, долази до формирања Европске уније, што подстиче инвестиције у модерне инфраструктурне и архитектонске пројекте широм територија земаља чланица. У Азији долази до отварања тржишта за мултинационалне компаније са запада што доводи до значајног економског раста и развоја урбаних и трговинских центара у Кини (Хонг Конг, Шангај, Пекинг), Сингапуру, Малезији и Индонезији. Велику улогу у развоју дизајна имају и технолошке иновације попут даљег развоја и имплементације напредних алата и програмских пакета за компјутерско пројектовање и моделовање (*CAD*, *BIM*) које архитектама и дизајнерима омогућавају већу прецизност у раду, брзину и креативну слободу. Развој интернета омогућава глобалну повезаност на нивоу који је до тада био незамислив. Интернет радикално мења начине сарадње и размене идеја и архитектама и дизајнерима обезбеђује глобалну видљивост као и приступ базама знања и трендова из целог света. У истом периоду долази до развоја нових материјала и техника производње и градње. Композитни материјали и нове одрживе технологије омогућавају дизајнерима нове могућности у раду. На пољу архитектуре, период последње декаде XX века обележиле су разноврсност стилова и транзиција неколико значајних архитектонских праваца. Иако је постмодернизам достигао врхунац током 1980-их, и даље је био утицајан током раних 1990-их. Овај стил се фокусирао на комбинацију историјских елемената, разиграност, симболику и одбацивање строгости модернизма. Хај-тек архитектура наставља да буде присутна и током 1990-их, нарочито у архитектури јавних објеката и инфраструктурним пројектима, а одликују је истакнути технолошки елементи, коришћење метала и стакла, као и

---

¹¹⁴ Варшавски пакт - Варшавски пакт или Варшавски споразум, званично назван Споразум о пријатељству, сарадњи и узајамној помоћи био је војна и политички савез средњоевропских и источноевропских социјалистичких земаља. Основан је 1955. године а распуштен 1991. године
Мишић, М. (2005). *Енциклопедија Британика*. Народна књига / Политика, стр.21.

транспарентност конструкције. У истом периоду, деконструктивизам¹¹⁵ као стил постаје веома утицајан у архитектури и карактеришу га експериментисање са фрагментацијом, асиметријом и нестандартним формама као и удаљавање од ригидних правила модернизма. Многи аутори који су припадали овом покрету били су под утицајем рада француског филозофа Жака Дерида (*Jacques Derrida*). Као значајан догађај за афирмацију овог архитектонског правца узима се изложба из 1988. године одржана у Музеју модерне уметности у Њујорку под називом „Архитектура деконструктивиста“ (*Deconstructivist Architecture*)¹¹⁶ коју су курирали Марк Виглеј (*Mark Wigley*) и Филип Џонсон (*Philip Johnson*) и која је представила радове архитеката Петера Ајземана (*Peter Eisenman*), Френка Герија (*Frank Gehry*), Захе Хадид (*Zaha Hadid*), Рема Колхаса (*Rem Koolhaas*), Данијела Либескинда (*Daniel Libeskind*) и Бернарда Шумија (*Bernard Tschumi*). Ови али и многи други аутори овог периода из поља архитектуре, постају међународно препознати и признати и стичу статус у друштву који превазилази границе локалног што доводи до појаве интересантног глобалног феномена под називом „Билбао ефекат“¹¹⁷ – где поједини реализовани архитектонски пројекти доприносе развоју читавих градова и држава.

Слика 122: *The Guggenheim Museum Bilbao / Gehry partners / Билбао, Шпанија, 1997. година.*

¹¹⁵ Gazey, K., Gossel, P. & Mullio, P. (2016). *Modern Architecture A-Z*. Taschen America, стр.148.

¹¹⁶ Johnson, P. & Wigley, M. (1988). *Deconstructivist Architecture*. The Museum of Modern Art New York, каталог изложбе: https://assets.moma.org/documents/moma_catalogue_1813_300062863.pdf, приступљено 14.08.2024. године.

¹¹⁷ „Билбао ефекат“, познат и као „Гугенхајм ефекат“, је феномен који настаје када град доживи значајну урбану трансформацију, ревитализацију и економски раст кроз изградњу „иконичних“ архитектонских обележја. Ова стратегија има за циљ да повећа глобалну привлачност града, привуче туристе и подстакне локалну економију стварањем јединственог и динамичног урбаног пејзажа. Термин „Билбао ефекат“ је настао након изузетног успеха музеја Гугенхајм у Билбау, Шпанија, који је постао катализатор за препород града и послужио као модел за сличне пројекте широм света

У литератури се јавља енглеска кованица *Starchitect*¹¹⁸ – термин који описује архитекте који су својом славом у општој популацији и признањем од стране стручне критике досегли статус идола архитектонског света који им је омогућио приступ пројектима од највећег значаја. Овакав статус омогућава многим ауторима да прошире своје поље деловања на друге категорије дизајна попут модног и индустријског дизајна. Почетком 1990-их, све више пажње посвећивало се одрживости и еколошкој ефикасности у архитектури и дизајну што је укључивало коришћење природних материјала, као и нових материјала добијених рециклажом, коришћење нових одрживих извора енергије попут ветра и соларних панела и интеграцији зграда и предмета са природним окружењем.

*Слика 123: Jean-Marie Tjibaou Cultural Centre / Renzo Piano / Нова
Каледонија / 1998. година*

*Слика 124: Vitra Fire Station / Zaha Hadid / Weil-am-Rhein, Немачка,
1993. година*

¹¹⁸ Ponzini, D. & Nastasi, M. (2011). *STARCHITECTURE: Scenes, Actors and Spectacles in Contemporary Cities*. Allemandi Publishing, стр 12-13.

Када је у питању индустријски дизајн, деведесете године XX века обележене су прелазом између аналогног и дигиталног доба са јасним утицајем, брзог технолошког развоја и нових културних токова. Глобализација и отварање нових тржишта доводи до појевљења и ширења масовне производње и демократизације дизајна, омогућавајући приступ квалитетном дизајну све већем броју корисника. Глобални брендови као што су *Apple*, *IKEA*, *Phillips* и *Samsung* унапређују свакодневне производе и корисничко искуство кроз модеран и функционалан дизајн.

Слика 125: Aeron Chair / Don Chadwick & Bill Stumpf / Herman Miller, 1994. година.

Производе дизајниране у овом периоду одликују једноставност и чисте линије и повратак на минимализам где се функционалност инспирисана технолошким напретком поново враћа у први план. Приликом дизајнирања електронских уређаја попут *лаптоп* рачунара, преносних уређаја за репродукцију звука (*Discman*, *MP3 player*) и мобилних телефона инсистира се на повећаној ергономији, преносивости и корисничком искуству. Медији имају кључну улогу у промовисању нових архитектонских и дизајнерских трендова кроз развој специјализованих штампаних и дигиталних часописа и телевизијских програма посвећених дизајну, а сличну улогу имају и филмови и музички спотови али и различите конзоле за видео игре.

Слика 126: iMac G3 / Apple, 1998. година

Архитектура и дизајн настали у периоду од 1990 – 1999. године били су резултат технолошких иновација, економског просперитета, глобализације и промене у друштвеним вредностима. Овај период је обликовао модерну архитектуру и дизајн постављајући темеље за естетику и технологију XXI века.

Аутори који су своју каријеру започели у периоду од 1990. до 1999. године а испуњавају критеријуме су **Константин Грчић** (*Konstantin Grcic*) из Немачке, Томас Фајхнер (*Thomas Feichtner*) из Аустрије, Ронан и Ерван Буролек (*Ronan and Erwin Bouroullec*), Матали Крассе (*Matali Crasset*) и Патрик Норгве (*Patrick Norguet*) из Француске, Давид Ађаје (*David Adjaye*), Арик Леви (*Arik Levy*), Себастијан Бергн (*Sebastian Bergne*) и Заха Хадид (*Zaha Hadid*) из Уједињеног Краљевства, **Марсел Вондерс** (*Marcel Wanders*), Ричард Хутен (*Richard Hutten*), Хела Јонгериус (*Hella Jongerius*) и Торд Бонтје (*Tord Boontje*) из Холандије, Пјеро Лисони (*Piero Lissoni*), Лудовика и Роберто Паломбо (*Ludovica & Roberto Palombo*) из Италије, **Наото Фукасава** (*Naoto Fukasawa*), Токуџин Јошиока (*Tokujiin Yoshioka*), Шин и Томоко Азуми (*Shin and Tomoko Azumi*) из Јапана. Аутори из ове групе који су одабрани за детаљно представљање биографије и продукције су Грчић, као један од најпризнатијих немачких дизајнера данашњице, Вондерс - аутор препознатљивог дизајнерског језика са великим бројем реализованих пројеката из различитих категорија дизајна и Фукасава – дизајнер, предавач и креативни директор неких од најпрестижнијих компанија из света дизајна и аутор бројних реализованих пројеката интересантних за ово истраживање.

презима	име	име студија	година рођења	година смрти	почетак деловања	архитектура / ентеријер	намештај	модни дизајн / аксесоар / сатови	ауто / мото	расвета	опремање дома / индустријски дизајн	дизајн изложбе
Bergne	Sebastian	Sebastian Bergne studio	1966	x	1990	ne	da	da	ne	da	da	da
Hadid	Zaha	Zaha hadid Architects	1950	2016*	1990	da	da	da	da	da	da	da
Lissoni	Piero	LISSONI & PARTNERS	1956	x	1991	da	da	da	da	da	da	da
Hutten	Richard	Ricard Hutten studio	1961	x	1991	da	da	ne	ne	da	da	da
Levy	Arik	Arik Levy studio	1963	x	1991	da	da	da	ne	da	da	da
Adjaye	David	Adjaye Associates	1966	x	1993	da	da	ne	ne	ne	da	da
Jongerius	Hella	Jongeriuslab design studio	1963	x	1993	da	da	da	da	da	da	da
Azumi	Shin & Tomoko	A Studio	1965	x	1994	da	da	da	ne	da	da	da
Palomba	Roberto + Ludovica	Palombo Serafini Associati		x	1994	da	da	da	da	da	da	da
Crasset	Matali	Matali Crasset Studio	1965	x	1995	da	da	da	ne	da	da	da
Grčić	Konstantin	Konstantin Grčić Design	1965	x	1996	da	da	da	da	da	da	da
Wanders	Marcel	Wanders Wonders	1963	x	1996	da	da	da	ne	da	da	da
Boontje	Tord	Tord Boontje Studio	1968	x	1997	da	da	da	ne	da	da	da
Feichtner	Thomas	Thomas Feichtner Studio	1970	x	1997	da	da	da	da	da	da	da
Yoshioka	Tokuji	Tokuji Yoshioka Inc.	1967	x	1997	da	da	da	ne	da	da	da
Fukusawa	Nacito	Nacito Fukusawa Design	1958	x	1998	da	da	da	da	da	da	da
Bouroullec	Ronan & Erwan	Ronan & Erwan Bouroullec Design	1971, 1976	x	1998	da	da	da	ne	da	da	da
Norguet	Patrick	Studio Norguet	1969	x	1999	da	da	da	ne	da	da	da

Табела 6: аутори који су деловање започели између 1990. и 1999. године

Слика 127: Константин Грчић

3.5.1. Константин Грчић

Константин Грчић (*1965) школовао се за дизајнера намештаја у школи за обраду дрвета *The John Makepeace School for Craftsmen in Wood* пре него што је студирао дизајн на престижном Краљевском колеџу уметности у Лондону (*Royal College of Art*). Данас је његов студио *Konstantin Grcic Design* смештен у Берлину и активан је у свим релевантним областима дизајна укључујући области архитектуре и дизајна ентеријера, индустријског дизајна, дизајна изложби и различитих пројеката на пољу модног дизајна и дизајна расвете. Грчић остварује и запажену сарадњу са образовним институцијама, музејима и галеријама у циљу промовисања дизајна: Венецијанско бијенале архитектуре (*La Biennale di Venezia*), римски *Istituto Svizzero*, париски *Musée des Arts Décoratifs*, Национални фонд за савремену уметност (*FNAC*), лондонска *Serpentine gallery* и немачки *Vitra Design Museum*. Добитник је престижних међународних награда за дизајн - *Compasso d'Oro* за *Mayday* лампу за *Flos* и Немачке награде за дизајн (*German Design Award*) за најбољег дизајнера 2010. и 2017. године. Најзначајнији светски музеји дизајна уврстили су његове радове у своје сталне колекције: Музеј модерне уметности у Њујорку (*Museum of Modern Art - МоМА*), париски *Centre Pompidou* као и *Die Neue Sammlung* у Минхену. Константин Грчић је 2009. године именован за почасног Краљевског индустријског дизајнера од стране Краљевског друштва за подстицање уметности, производње и трговине (*Royal Society for the Encouragement of Arts, Manufactures and Commerce*) Велике Британије.¹¹⁹ Од 2020. године, Грчић је професор на Универзитету ликовних

¹¹⁹ Grcic Konstantin (биографија аутора): <https://konstantin-grcic.com/information/biography>, приступљено 10.10.2024. године.

уметности у Хамбургу (*Hochschule für Bildende Künste*) и именован је за члана Академије уметности (*Akademie der Künste*) у Берлину 2021. године. Грчић успешно сарађује са водећим брендovima из света дизајна: *Vitra, Artek, Magis, Cassina, Driade, Plank, BD Barcelona, YII, Materazzi, Marsotto* - намештај, *Brioni, Rado, Hugo Boss, Issey Miyake, Muji, Hermes* - мода, *Audi, Smart, Canyon* - ауто индустрија. Када је у питању дизајн расветних тела, Грчић успоставља веома плодно сарадњу са немачком компанијом *Floss*, до у истом периоду дизајнира велики број предмета из категорије опремања дома за *Tolix, Laufen, Nespresso, Mutina, Absolut, Krups, Tece* и *Colombo*.

Аутор своју успешну каријеру започиње 1996. године са два пројекта за компанију *Authentics*: модуларни систем столова *SCP* и канту за отпатке *Two hands*. Од тада па све до 2022. године Грчић ствара у свим релевантним категоријама избацујући на тржиште велики број предмета сваке године. У периоду од 1996, до 2004. године, Грчић изводи 2 пројекта по години са изузетком 2004. године када се тај број пење на четири. Реализовани пројекти су махом из категорија дизајна намештаја, опремања дома и модног дизајна. Као прекретницу у каријери узимамо 2004. годину и пројекат *Chair_One* за италијанску компанију *Magis*. Након великог комерцијалног успеха тог пројекта и веома добрих критика стручне јавности, Грчић шири поље деловања на различите категорије дизајна и значајно повећава број пројеката из године у годину.

Слика 128: *Chair_One* 2004. / *Chair_One_C* 2004. / *Chair_One_4Star* 2008 / *Magis*

Слика 129: MAYDAY Lamp /
Floss / 1999. година

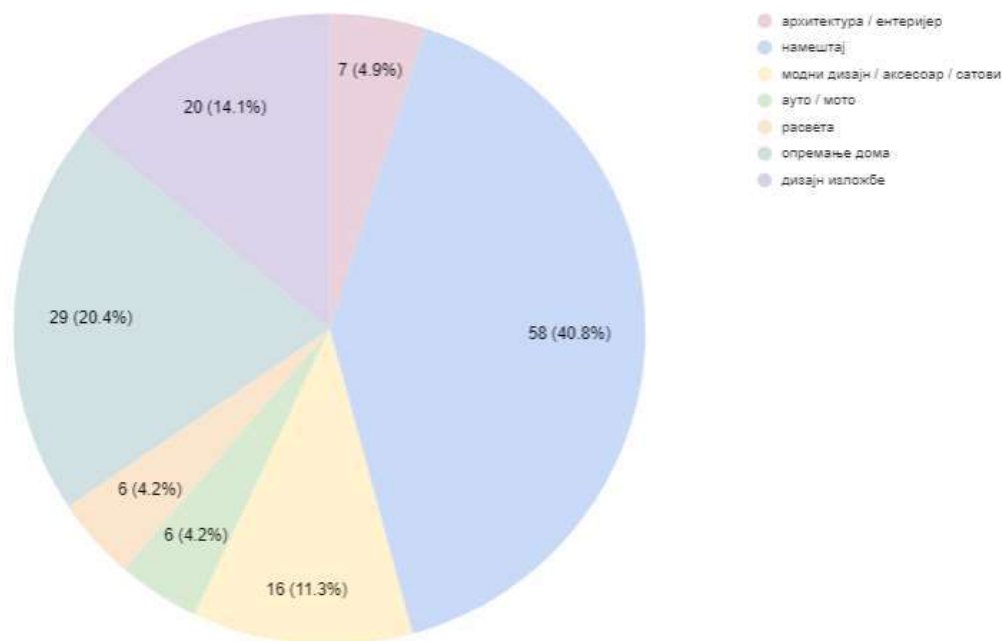

Слика 130: Miura stool /
Plank / 2005. година

Графикон 13: Константин Грчић - укупна продукција приказана по категоријама

Као врхунац продукције узима се 2022. година, када аутор на тржиште пласира, до сада, највећи број пројеката и предмета – 14 и то: један из категорије архитектуре и ентеријера, три комада намештаја, један пројекат из категорије ауто / мото, једно расветно тело, четири објекта из категорије опремања дома и четири пројекат дизајна изложбе.

Графикон 14: Константин Грчић - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Грчић је, у периоду од 1996. године до 2022. године, реализовао укупно 142 пројекта из свих 7 категорија дизајна: 7 из категорије архитектуре и ентеријера (4.9%), 58 из категорије намештаја (40,8%), 16 из категорије модног дизајна, аксесоара и сатова (11.3%), 6 из категорије ауто / мото (4.2%), 6 из категорије расвете (4.2%), 29 из категорије опремања дома (20.4%) и 20 из категорије изложби (14.1%).

Слика 131: ROKU Watch
/ ISSEY MIYAKE

Слика 132: 21 / Brabus
& Smart

Слика 133: Sam
Son / Magis

Слика 134: Наото Фукасава

3.5.2. Наото Фукасава

Наото Фукасава (*Naoto Fukasawa* *1956) дипломирао је на Одсеку за дизајн производа на Универзитету уметности Тама (*Tama University*) 1980. године. Исте године је почео да ради у компанији *Seiko Epson*, где је био одговоран за напредни развојни дизајн. Године 1989. преселио се у Сједињене Америчке Државе, где се придружио компанији *ID Two*, данас *IDEO*, у Сан Франциску. Током седам година усавршавао је своју вештину, фокусирајући се углавном на индустрије Силицијумске долине, након чега се 1996. године вратио у Јапан. Фукасава је основао и водио *ID*-еову канцеларију у Токију, стварајући јапанску базу консултантског дизајна за компанију. Постао је самосталан 2003. године и основао *Naoto Fukasawa Design*. У својој дизајнерској пракси сарађује са многим водећим брендovima у Италији, Немачкој, Америци, Швајцарској, Шпанији, Кини, Кореји, Тајланду, Тајвану, Сингапуру, Француској, Португалији, Шведској, Финској и Јапану. У свом професионалном раду се бави различитим областима дизајна, од прецизне електронске опреме до намештаја, ентеријера и архитектуре.¹²⁰ Фукасава сматра да је покретач дизајна у несвесном људском понашању и назвао је то „Без размишљања“. Од 1999. године одржава радионице и предавања под тим именом и наставља да објављује резултате овог истраживања у виду књига. Фукасава је кустос Јапанског музеја народних заната. Потпредседник је на Универзитету уметности Тама и један од директора музеја *21_21 Design Sight*. Такође је члан саветодавног одбора за дизајн у компанији *Muji* и уметнички директор компаније *Maruni*. Члан је жирија Награде за супериорне производе и услуге у организацији новина Никкеи Шимбун, као и члан комисије за оцењивање Награде за дизајн Маиничи. Године

---

¹²⁰ Fukasawa Naoto - биографија аутора: <https://naotofukasawa.com/about/>, приступљено 11.10.2024. године.

2006. основао је *Super Normal* заједно са Џаспером Морисоном. Био је председник жирија за „Награду за добар дизајн“ (*Good design award*) од 2010. до 2014. године. Године 2012. био је члан жирија за „Браун награду“ (*Braun Prize*). Године 2017. постао је члан жирија за *Loewe Craft Prize*. Добио је титулу Краљевског дизајнера за индустрију (*Royal Society of Arts*). Добитник је Награде „Исаму Ногучи“ 2018. године.

Слика 135: *Tile light / INAX*

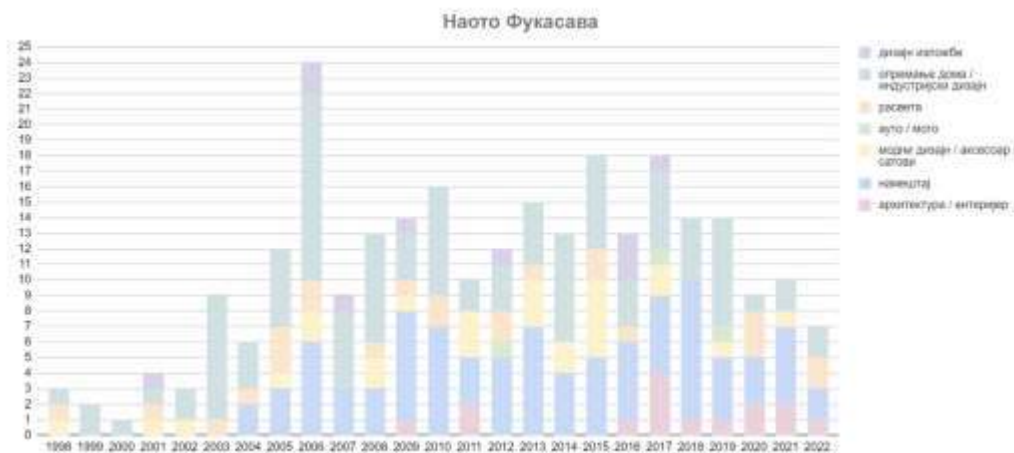
Слика 136: *CD Player / MUJI*

Аутор самосталну дизајнерску каријеру започиње 1997. године са пројектима ручног часовника за *Seiko*, лампе за *Inax* и штампача за *Epson*. Од тада па све до 2022. године Фукасава ствара у свим релевантним категоријама избацујући на тржиште велики број предмета и пројеката сваке године. У периоду од 1998. до 2002. године, он пласира на тржиште 2 до 4 пројекта по години. Реализовани пројекти су из категорија расвете, опремање дома и модног дизајна. Из овог периода његовог стваралаштва истиче се зидни ЦД плејер за компанију *Muji* из 1999. године, који је 2004. године уврштен у сталну поставку Музеја савремене уметности (*MoMA*) у Њујорку. У периоду од 2006. године па до 2022. године, Фукасава шири своје деловање у свим релевантним категоријама. Током своје плодноносне каријере Фукасава на тржиште пласира велики број значајних производа из различитих категорија дизајна; породице столица *Hiroshima* и *Nextmaruni* за јапанску компанију *Maruni* као и породице столица и појединачне комаде за водеће интернационалне произвођаче намештаја: *Plank*, *Emeco*, *B&B Italia*, *Herman Miller*, *Magis*, *De Padova*, *Glass*, *Vitra*, *Thonet*, *Driade*. У области модног дизајна, дизајна сатова и аксесоара, Фукасава сарађује са јапанским и интернационалним брендовима *Muji*, *Seiko*, *Galerie Kreo*, *Nava* и *Issey Miyake*. Посебно је интересантна колекција ручних сатова коју Фукасава креира за *Issey Miyake: Trapezoid*, *Go* и *Twelve*. Када је у питању расвета,

дизајнира различите типове расветних тела за *Belux*, *Artemide* и *Danese Milano*. Категорија стваралаштва са највише реализованих пројеката је опремање дома. Фукасава на тржиште пласира велики број разноврсних производа: електронске уређаје (штампаче, тостере, миксере, телефоне, кетлере, персоналне рачунаре, калкулаторе...), различите колекције посуђа и кухињских сервиса, канцеларијски намештај и прибор (оловке, техничке оловке, слободностојеће преграде и полице...) као и купатилски аксесоар. Значајни пројекти из ове категорије су *Noto* хемијска оловка (*LAMY Noto ballpoint pen*), сет за ручавање *Itsumo* за италијански *Alessi* као и серија мобилних телефона *Infobar* за јапанску компанију *KDDI*. Неке од компанија са којима сарађује у овој категорији су *Alessi*, *Hitachi*, *Samsung*, *Magis*, *Panasonic*, *Lamy* и *+0*.

Слика 137: *Lotus bathroom* / *Boffi* / 2014. година

Графикон 15: Наото Фукасава - укупна продукција приказана по категоријама

Слика 138: Hiroshima lounge chair / Maruni

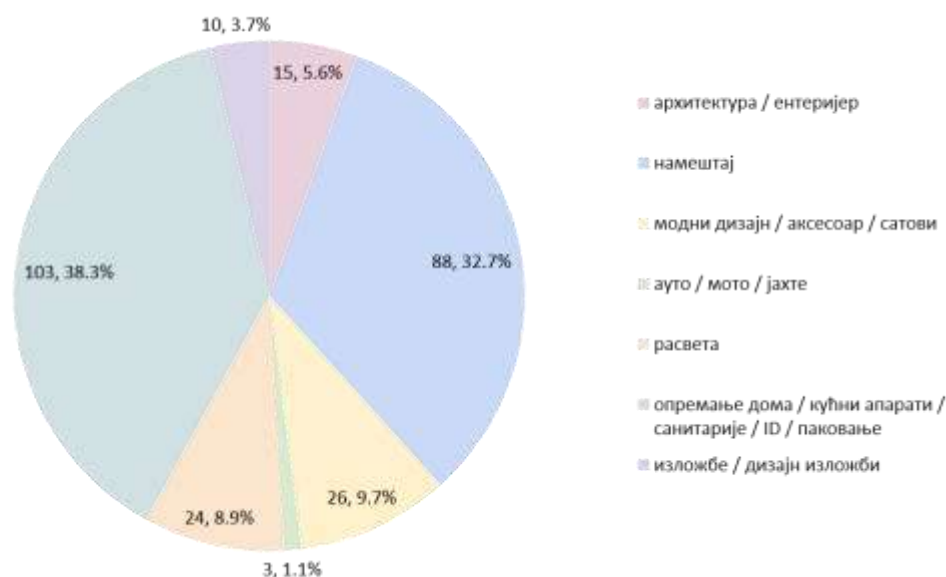
Слика 139: Calculator / + - 0

Када је у питању категорија архитектуре и ентеријера, Фукасава први пројекат дрвене колибе за одмор реализује 2007. године у Јапану. Током година, бави се претежно ентеријерима продавница и продајних салона за брендове *Muji* и *Issey Miyake*.

Слика 140: Issey Miyake Shibuya / ентеријер бутика / 2019. година

Као врхунац продукције узима се **2006.** година, када Фукасава на тржиште пласира највећи број пројеката и предмета – **24** и то: шест комада намештаја, по два из категорија модног дизајна и дизајна расвете, дванаест објеката из категорије опремања дома и два пројекта дизајна изложбе

Графикон 16: Наото Фукасава - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Наото Фукасава је, у периоду од 1997. године до 2022. године, реализовао укупно **269** пројеката из свих 7 категорија дизајна: **15** из категорије архитектуре и ентеријера (5.6%), **88** из категорије намештаја (32,7%), **26** из категорије модног дизајна, аксесоара и сатова (9.7%), **3** из категорије ауто / мото (1.1%), **24** из категорије расвете (8.9%), **103** из категорије опремања дома (38.3%) и 10 из категорије изложби (3.7%) (Графикон 16)

Слика 141: Supernormal exhibition / Axis Gallery Japan / 2006.година

Слика 142: Марсел Вандерс

3.5.3. Марсел Вандерс

Марсел Вандерс (*Marcel Wanders* *1963) одрастао је у Бокстелу, у Холандији, и дипломирао је са похвалама на Школи уметности Арнем (*School of the Arts Arnhem*) 1988. године. Отворио је свој студио „Вандерс Вондерс“ (*Wanders Wonders*) 1996. године, а 2001. године студио сели у Амстердам. Дизајнира за водеће међународне компаније као што су *Alessi, Baccarat, Bisazza, Christofle, Kosé Corporation / Decorté, Fendi Casa, Flos, KLM, Hyatt Hotels Corporation, LH&E Group, Louis Vuitton, Miramar Group, Morgans Hotel Group, Starbucks Reserve* и *Puma*. Године 2001. Марсел Вандерс је основао успешни бренд за животи стил и дизајн *Moooli*, чији је власник и креативни директор.

Многи од дизајна Марсела Вандерса су укључени у најважније дизајнерске колекције и изложбе у свету и представљени у водећим часописима. Године 2006. Марсел Вандерс је изабран за „Међународног дизајнера године“ од стране часописа *Elle Decoration*, а 2018. године је уврштен у Кућу славних ентеријера од стране америчког часописа *Interior Design*.¹²¹

Прва самостална изложба Марсела Вандерса, „Дани сањања“ одржана је у Музеју уметности у Филаделфији 2009. године. Његова прва велика музејска ретроспектива одржана је 2014. године у Стеделијк музеју (*Stedelijk Museum*) у Амстердаму. Његова велика самостална галеријска изложба „Портрети“ била је приказана у *Fridman Benda* галерији у Њујорку 2016. године.

---

¹²¹ Wanders Marcel - биографија аутора: <https://press.marcelwanders.com/about/profile/> приступљено 18.10.2024. године.

Вондерс дизајнерску каријеру започиње са столицом *Knotted Chair* коју реализује за *Droog Design* 1996. године. Комбинујући ручно израђен тактилни дизајн са високотехнолошким индустријским процесима, дизајн почиње са армираном плетеном ужади око језгра од карбонских влакана, која се обликује традиционалном техником *макрамеа* како би формирала облик столице. Олабављене нити се импрегнирају епоксидом и каче у оквир да би се стврднуле, користећи гравитацију за формирање свог облика. Овај објекат је, осим технолошки иновативан, романтичан, хуман и декоративан у исто време, и нешто што дизајн свет није видео 1996. године, чиме је постао икона и референтна тачка за дизајн у наредним годинама. Део је сталних колекција Музеја модерне уметности у Њујорку (*Museum of Modern Art - MoMA*), Музеја Викторије и Алберта у Лондону (*V&A Museum*) и Стеделијк музеја (*Stedelijk Museum*) у Амстердаму. Данас права на производњу и дистрибуцију ове столице има италијански *Cappellini*.

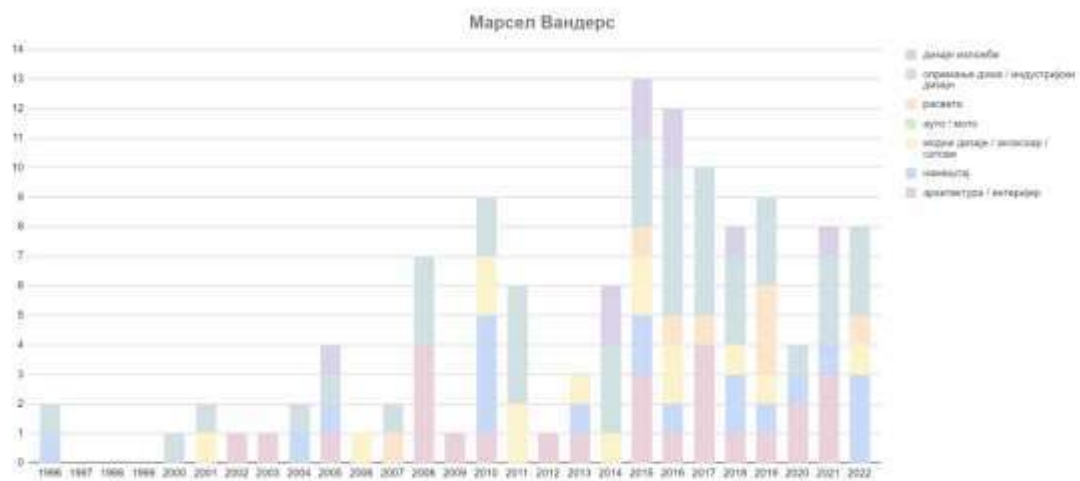
Слика 143: *Knotted Chair* / Cappellini / 1996. година.

Каријеру у категорију дизајна намештаја успешно наставља дизајнирајући појединачне комаде и породице намештаја за водеће интернационалне произвођаче: колекције баштенског намештаја за *Polyform*, *Harbor* и *Walters*, седеће гарнитуре за *Basta*, *Natuzzi* и *Vondom* као и столице за *Louis Vuitton*, *Magis*, *Cappellini* и *Moi*.

Када је у питању категорија архитектуре и ентеријера, Вандерс реализује пројекте широм света фокусирајући се претежно на типологије хотела, и угоститељских објеката али и на једно-породично становање: ентеријер за *Hotel on Rivington* у Њујорку 2003. године, *Amsterdam Prinsengracht* хотел у Амстердаму

2012. године у партнерству хотелским ланцем *Hyatt*, ентеријере за *Kameha Grand* хотеле у Цириху и Бону 2010. и 2015. године, у партнерству са *LH&E* групом, *Iberostar Grand Portals Nous* 2017. године, ентеријер за *Mira Moon* хотел у Хонг Конгу 2013. године, *O!* резиденције у Панами у партнерству са компанијом за развој некретнина *YOO*, *Mondrian South Beach Hotel* у Мајамију 2008. године и *Mondrian Doha* у Катару 2017. године, оба у партнерству са глобалним угоститељским брендом *SBE*, *Villa Moda Flagship store* у Бахреину 2008. године, као и приватне резиденције у Амстердаму, Лондону, Кану и Мајорици. Редизајн *VIP* центра аеродрома *Schiphol* завршен је 2021. године, а за Баварску државну оперу је дизајниран нови ресторан 2021. године.

У категорији модног дизајна, модног аксесоара и сатова, Вандерс има веома разноврсну продукцију: диоптријске рамове за *Safilo*, колекције ручних часовника за *Christofle* и *Alessi*, козметичке препарате за *Decorté*, као и одевне предмете за брендове *Puma*, *MAK* и *Mandarina Duck* док у категорији расветних тела успешно сарађује са компанијама *Flos*, *Baccarat* и *Ramin*.

Графикон 17: Марсел Вандерс - укупна продукција приказана по категоријама

Када је у питању категорија опремања дома, Вандерс дизајнира купатилске колекције за *Devon*, *Laufen*, *Fiam*, и *Bonomi*, колекције кухињског посуђа и сервиса за *Marks & Spencer*, *KLM*, *Alessi* и *Vista Alegre* као и колекције тепиха и текстилних и других ентеријерских облога за *BN*, *Moi*, *Saharai* и *Element4*. Занимљиви су и

пројекти колекције играчака за *Randstad* серија шоља и аксесоара за *Starbucks* као и специјална едиција *Nocturne* звучника за *KEF*.

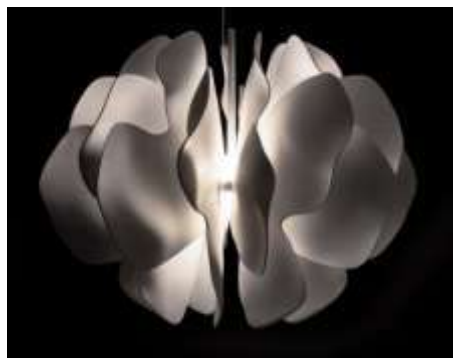
Као врхунац продукције узима се 2015. година, када аутор на тржиште пласира највећи број пројеката и предмета – 13 и то: три из категорије архитектуре и ентеријера, два комада намештаја, два из категорија модног дизајна, један из категорије дизајна расвете, три из категорије опремања дома и два пројекта дизајна изложбе.

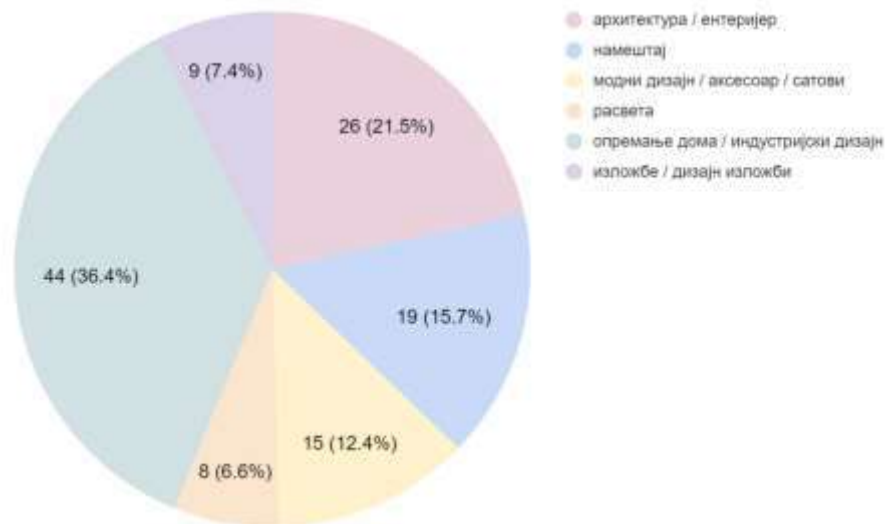
Слика 144: Gentleman Furniture collection / Poliform, 2019.-2020. година.

Слика 145: Lady Jane / G&B / 2021. година.

Слика 146: Nightbloom / Lladro / 2019. година.

Графикон 18: Марсел Вандерс - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Марсел Вандерс је, у периоду од 1996. године до 2022. године, реализовао укупно 269 пројеката из 6 категорија дизајна (једина категорија дизајна у којој аутор није био активан је ауто / мото): **26** из категорије архитектуре и ентеријера (21.5%), **19** из категорије намештаја (15,7%), **15** из категорије модног дизајна, аксесоара и сатова (12.4%), **8** из категорије расвете (6,6%), **44** из категорије опремања дома (36,4%) и **9** из категорије изложби (7,4%).(Графикон 18)

Слика 147: Hotel on Rivington interior / New York, 2003. година.

3.6. XXI век

Период од 2000. – 2022. године карактеришу бројне промене и иновације које су произашле из технолошког напретка и друштвених трендова али и изазова са којима се човечанство суочава на почетку XXI века попут глобалног загађења, пренасељености, оружаних сукоба, економске кризе из 2008. године и пандемије COVID вируса из 2019. године. Управо је ова пандемија створила потребу за новим начинима пројектовања простора за живот и рад корисника, али и за нове моделе у продаји и дистрибуцији производа. Миграције доводе до пораста урбаног становништва у Јужној Америци, Африци и Азији, и стварају потребу за пројектовањем и изградњом нових стамбених, пословних и инфраструктурних пројеката, док имплементација нових технологија и аутоматизације, примена одрживих концепата и функционалног дизајна у урбаним целинама ствара „паметне градове“. Када је у питању архитектура, присутни су бројни стилови из последњих неколико декада XX века попут *хај-тек архитектуре, постмодернизма и нео-модернизма, деконструктивизма, минимализма, нео-футуризма*. Док су главни „споменици“ модерне архитектуре XX века били углавном концентрисани у Сједињеним Америчким Државама и западној Европи, савремена архитектура је глобална: значајне нове зграде, препознате од стране стручне јавности и награђене на међународним конкурсима, изграђене су у Кини, Русији, Латинској Америци, а посебно у државама Персијског залива попут Саудијске Арабије, Катара и Уједињених Арапских Емирата.

Слика 148: Beijing National Stadium „Bird’s Nest“ / Herzog & de Meuron / 2008. година.

Слика 149: 432 Park Avenue / Rafael Viñoly Architects / Њујорк, 2015. година

Развој напредних дигиталних алата за пројектовање започет 1980-их и 1990-их година настављен је на почетку XXI века што је довело до делимичног или потпуног преласка из аналогног у дигитално окружење када су у питању архитектонско пројектовање, графички и индустријски дизајн, анимација, па чак и дигитална уметност. У области архитектонског пројектовања и индустријског дизајна програмски пакети из породице *CAD (Computer Aided Design)* користе се као алат за креацију, модификацију, анализу и оптимизацију у дизајну ¹²². *Autodesk 3dStudioMAX*, *Autodesk MAYA*, *Autodesk Revit*, *Autodesk Inventor*, *Rhinoceros 3D*, *Google SketchUp*, *Blender*, постали су индустријски стандард и незамењив алат у свакодневном раду архитеката и дизајнера. У областима графичког дизајна и дигиталне уметности, најраспрострањенији дигитални алати за векторску графику, манипулацију фотографијом и видео садржајем су програмски пакети из породице *Adobe – Photoshop*, *Illustrator*, *lightroom* и *Premier*. Долази до значајног развоја технологије 3D штампе на индустријском нивоу што отвара нове могућности у дизајну и производњи грађевинских елемената и материјала и омогућава израду прототипова и комплексних модуларних структура са високим степеном квалитета израде. Све је присутнија и употреба аутоматизације и коришћења дронова у

¹²² Madsen, D. A. (2012). *Engineering Drawing & Design*. Delmar, стр. 10.

извођењу радова што доводи до знатног убрзавања процеса градње и смањења шанси за повреде на раду.

Климатске промене и подизање еколошке свести на глобалном нивоу доводе до све већег фокуса на употребу обновљивих извора енергије, енергетску ефикасност објеката и производа и употребу рециклираних материјала у свим областима градње и производње. Успостављање и имплементација „зелених сертификата“ – стандарда попут *LEED-a (Leadership in Energy and Environmental Design)* и *BREEAM-a (Building Research Establishment Environmental Assessment Method)* подстакли су изградњу одрживих и еколошки прихватљивих објеката. *Biophilic design* – концепт пројектовања у циљу повезивања корисника са природним окружењем кроз коришћење вегетације, воде, природне вентилације и светла и побољшања просторних и амбијенталних услова за живот и рад. Овај концепт пројектовања примењив је како на нивоу појединачних објеката тако и на нивоу читавих градова и сматра се да пружа здравствене, економске и еколошке користи за кориснике зграда и урбаних окружења уз врло мало недостатака. Аутор Тимоти Бетли (*Timothy Beatley*) верује да је кључни циљ *биофилног дизајна* стварање окружења у којем корисници желе активно да учествују у очувању природе и повежу се са природним околином која их окружује.¹²³

*Слика 150: Apple Campus 2 (Apple park) / Norman Foster + Partners /
Купертино, Сједињене Америчке Државе, 2017. година*

¹²³ Beatley, T. & Wilson, O. (2011). *Biophilic Cities: Integrating Nature into Urban Design and Planning*. Island Press, стр. 23-24.

Битно је истаћи и утицај глобализације и културне размене на развој дизајна у прве две декаде XXI века које постижу највиши ниво у историји човечанства. Захваљујући глобалној сарадњи и модерним алатима за комуникацију архитектама и дизајнерима је омогућено да реализују своје пројекте у било ком делу света у мери у којој то претходно није било могуће. Жеље савремених потрошача за јединственим просторима и производима који одражавају њихову индивидуалност подстичу персонализацију дизајна. Експанзија популарне културе кроз утицај интернета, друштвених мрежа, музичких спотова, филмова и моде промовише друштвене трендове који комбинују естетику и функционалност. Друштвене мреже такође омогућавају бројним ауторима из свих области дизајна представљање и директну комуникацију са широм публиком, што шири њихов утицај и омогућава им да досегну друштвени статус који је раније био резервисан за музичке звезде, глумце и професионалне спортисте. Све ово доприноси популаризацији дизајна и његовом утицају на општу популацију корисника из целог света.

Слика 151: Joyn Office System / Ronan & Erwan Bouroullec / Vitra, 2002. година.

Кључни трендови у области индустријског дизајна у овом периоду су повратак на минималистички дизајн чистих линија и једноставних форми из раних 1950-их година XX века, фокус на одрживости и употреби рециклираних материјала, као и комбиновање естетских захтева и вредности са напредном технологијом, са акцентом на корисничко искуство.

Слика 152: Dyson Air Multiplier / Sir James Dyson / Dyson, 2009. година

DesignArt – уклањање границе између уметности и дизајна је још један интересантан феномен који је препознат од стране теоретичара савременог дизајна у првој декади XXI века. Милтон и Роџерс у свом истраживању наводе како је данас веома тешко направити разлику између уметности и дизајна. Све веће преклапање изазвало је озбиљну забринутост код уметничке критике која страхује да то указује на недостатак критичког простора. Истовремено, све већи број уметника користи укрштање уметности и дизајна као простор за експериментисање, истражујући критичку интервенцију у комерцијалној сфери. Савремена уметност, у свим својим различитим манифестацијама, укључује осмишљавање и производњу објеката, искустава, перформанса, концепата и слика, који, попут дизајнерских производа, могу бити комерцијалне активности.¹²⁴ На ово се надовезује и Алекс Колс (*Alex Coles*) који подржава концепт *DesignArt* и идеју да је сама модерна уметност неизбежно „дизајнирана“ указујући да проблем није у разликама између уметности и дизајна већ у дослуху односно спрези уметности дизајна и комерцијалног тржишта¹²⁵, док Џо Сканлан (*Joe Scanlan*) дефинише појам *DesignArt* као покушај било ког уметничког дела да се поигра са местом, функцијом и стилем уметности спајајући је са архитектуром, намештајем и графичким дизајном.¹²⁶ Уметници и дизајнери који експлоатишу магловиту границу између уметности и дизајна су, између осталих, Доналд Џад (*Donald Judd*), Хела Јонгериус (*Hella Jongerius*), Марсел Вандерс

¹²⁴ Milton, A. & Rodgers, P. (2011). *Product Design*. Laurence King Publishing, стр. 52.

¹²⁵ Coles, A. (2005). *On Art's Romance with Design*. Design Issues 2005-jun vol. 21, стр.5.

¹²⁶ Scanlan, J. (2001). *Please, Eat the Daisies*. Art Issues (January/February 2001), стр. 26.

(Marcel Wanders), Заха Хадид (Zaha Hadid), Рон Арад (Ron Arad), Хајми Хајон (Jaime Hayon) и Торд Бонтје (Tord Boontje).

Слика 153: *Crystal Candy Set* / Jaime Hayon / Baccarat. 2008. година, скице за имитирану колекцију стаклених ваза које прелазе границу између уметности и дизајна.

Слика 154: *Colored Vases (series 3 – 300 objects)* / Hella Jongerius / RTM. 2010. година

Двадесет први век донео је револуцију у архитектури и дизајну кроз технолошке иновације, глобалну сарадњу, фокус на одрживост, нове културне трендове и потребу за превазилажењем глобалних изазова. Ове промене обликовале су нови, динамични приступ пројектовању простора и производа, постављајући темеље за будуће иновације. Поставља се питање шта ће у блиској будућности бити „*next big thing*“ када је у питању дизајн? У стручној литератури је приметан недостатак текстова и публикованих истраживања на тему нових стилова и тенденција у области савременог архитектонског и урбанистичког пројектовања и дизајна, али се ово

може правдати мањком временске дистанце и сасвим је очекивано да ће, у блиској будућности, стручна јавност дати одговор на ово питање.

Аутори који су своју каријеру започели у периоду од **2000.** до **2022.** године а испуњавају критеријуме су Оки Сато, Патриција Уркиола, Џерзи Сејмор, Вирџил Обло, Хајми Хајон, Ма Јансонг, Јабу и Пушелберг, Нери и Ху, Томас Хитервик.

презимица	име	име студије	година рођења	година смрти	почетак деловања	архитектура / ентеријер	намештај	модернизација / вентилација / осветљење	ауто / мото	расвета	опремање дома / индустријска дизајн	дизајн возила
Seymour	Jensz	JEJ Jensz studio	1968	x	2000	ne	da	da	ne	da	ne	da
Urrutia	Patricia	Studio Urrutia	1981	x	2001	da	da	da	da	da	da	da
Yabu Pushelberg	George & Glen	Yabu Pushelberg		x	2001	da	da	da	na	da	da	na
Hayon	Jaime	Hayon studio	1974	x	2002	da	da	da	na	da	da	da
Heatherwick	Thomas	Heatherwick Studio	1970	x	2002	da	da	da	da	no	ne	da
Sato	Oki	MDCO	1977	x	2002	da	da	da	da	da	da	da
Yanagisawa	Ma	MAU architect	1975	x	2004	da	da	ne	na	da	da	da
Neri & Hsu	Lyndon & Rossana	Neri & Hsu		x	2006	da	da	ne	na	da	da	da
Abloh	Virgil	Virgil Abloh	1969	2021	2009	da	da	da	da	da	da	da

Табела 7: аутори који су деловање започели између 2000. и 2022. године

Слика 155: Оки Сато

3.6.1. Оки Сато

Оки Сато (*Oki Sato 1977**) рођен је у Торонту, у Канади. Стиче звање мастера архитектуре на Васеда универзитету (*Waseda university*) у Токију 2002. године. Након дипломирања оснива прво *Nendo Design Studio* у Токију исте године, као и канцеларију у Милану 2005. године. Ова компанија улази у избор „100 најбољих малих компанија у Јапану“ часописа *Newsweek* 2007. године. У току своје богате каријере у којој се остварује у свих седам категорија дизајна. За свој рад је награђен бројним престижним међународним наградама попут *Good Design Award* (Јапан), *I.D. Annual Design Review Best Product* (Сједињене Америчке Државе), *Red Dot design award* (Немачка), *Wallpaper Best Domestic Design* (Уједињено Краљевство), *Compasso d'Oro Honorable Mention* (Италија), *ELLE DECO International Design Awards "Designer of the Year"* (Италија), *Blueprint Awards 2018 "2018 Blueprint Award for Design"* (Уједињено Краљевство).¹²⁷

У категорији архитектуре и дизајна ентеријера, Сато реализује бројне комерцијалне пројекте бавећи се типологијама једно-породичног становања (*Block-wall House* и *Culvert Guesthouse* у Нагану), продајних простора (*24 Issey Miyake Tokyo* / *24 Issey Miyake Shibuya*, продавнице бренда *CAMPER* у Токију, Паризу, Сан Франциску и Осаки, *BEIGE Concept Store* у Токију, *BbyB Ginza*, *SHISEIDO Tokyo.*), и угоститељских објеката (*Gacha Coffee*).

¹²⁷ Sato Oki - биографија аутора: <https://www.nendo.jp/en/profile-en/> приступљено 16.11.2023. године.

Категорија дизајна намештаја је друга најбројнија категорија у стваралаштву Окија Сата са преко 70 изведених пројеката. Сато дизајнира појединачне комаде намештаја као и колекције за бројне интернационалне произвођаче: *Alias, Ichido, De Padova, Iris, Dior Maison, Stellar Works, Zens, Flos, Minotti, Fritz Hansen, Marsotto, Cappellini, Kartell, Moroso, Bo Concept, Glass Italia* и многе друге. У свом раду се бави дизајном различитих типова радних, трпезаријских и барских столица као и различитих гарнитура удобног седења, канцеларијских, радних и помоћних столова и кревета.

*Слика 156: Ribbon /
Cappellini / 2007. година*

*Слика 157: N02 Chair /
Fritz Hansen / 2019. година*

Слика 158: Twig Chair / Alias / 2015. година

У категорији модног дизајна, аксесоара и сатова, Сатов рад је веома разноврсан и укључује ручне, стоне и зидне часовнике (*Ishido, The Hour Glass, Inac, Lemons, Maurice, Lacroix* и *TAG Heuer*), колекције накита (*CHJ*), колекције козметике и парфема (*Kanebo Cosmetics, Belmont, Be Open, Kenzo, Kenzoki*), ручне ташне и путне торбе (*Lawson, Up to Anthology, Longchamp, Sugita, N Bag, Rootote*) колекције обуће (*YKK, Seibu, Camper*) и диоптријске рамове (*Vixon, Megane Top*). Када је у питању дизајн расвете, Оки Сато сарађује са компанијама *Iris Group, Flos, Ymer & Malta, Elephantech, Poulsen, Kartell, Lasvit, Foscari, Taniguchi* и *Louis Vuitton*, креирајући стоне, подне и зидне лампе, као и расветне системе.

Слика 159: Mai bag / Up To You Anthology / 2020. година

Слика 160: Carrera Time Machine / TAG Heuer / 2015. година

Слика 161: Camper + Nendo Shoes / Camper / 2014. година

Слика 162: Hanabi lamp / Milan Design Week / 2006. година

Категорија опремања дома / индустријског дизајна је најбројнија и најразноврснија категорија његовог стваралаштва са преко 140 реализованих

пројеката. Сато дизајнира посуђе и колекције сервиса за ручавање, различите чаше и шоље, аксесоар за кућне љубимце, контејнере за одлагање, канцеларијски аксесоар (оловке, фломастере, маказе, приборе за цртање и сликање), спортске реквизите и трофеје, вазе, купатилске колекције, друштвене игре и играчке, електронске уређаје (слушалице, звучнике, винске фрижидере и мобилне телефоне), чивилуке, полице, керамичке и текстилне ентеријерске облоге, амбалажу и тепихе. Неке од брендова са којима Сато успешно сарађује су *Idea, H Concept, One Percent Product, Cappellini, Vogue, Au, De Padova, Maruni, Moroso, Boffi, JAL, Flaminia, Baccarat, Lasvit, Starbucks, Kartell, Coca-Cola, American Express, Mitsubishi, Range Rover, Molten, Pokemon Inc.* и многи други.

Слика 163: bLen ballpoint pens / Zebra / 2018. година

Слика 164: Skeleton Cutlery set / Valerie Objects / 2018. година

Слика 165: I LOHAS water / Coca Cola / 2018. година

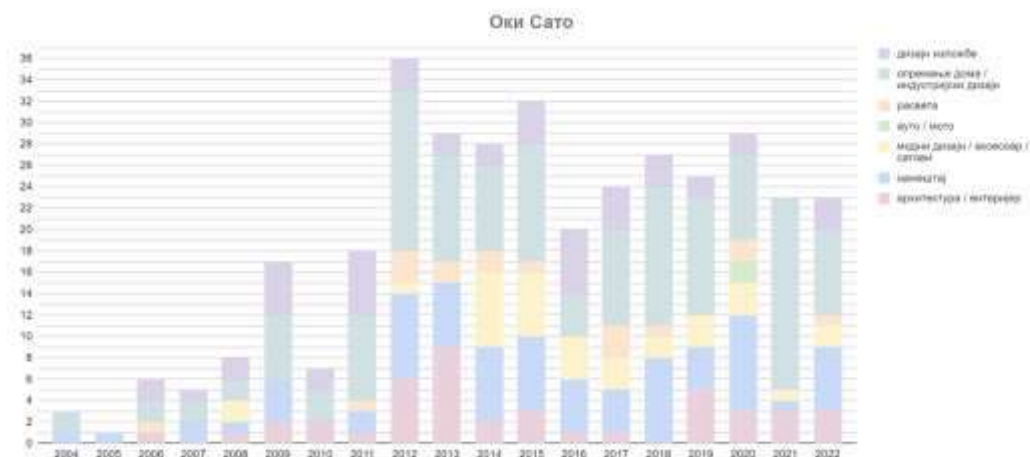
Слика 166: Speaker / Bunaco / 2018. година

Радови из категорије изложби / дизајна изложби су трећи по заступљености у његовом стваралаштву са преко четрдесет пројеката. Поред самосталних и групних изложби у репрезентативним излагачким просторима широм света (*Maison & Object*

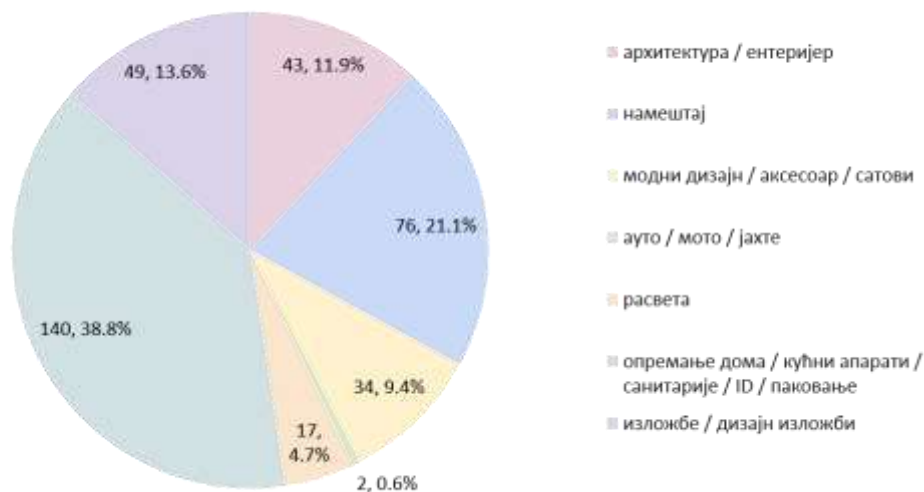
Paris, Triennale Design Museum Milan, MAXXI Museo Nazionale Delle Arti del XXI Secolo Rome, MoMA New York, Stilwerk Berlin, Shanghai Duolun Museum of Modern Art, Taiwan Design Center, Fridman Benda gallery New York, Saatchi gallery London, Museum of Arts and Design New York, Tokyo Design Center..), Сато дизајнира сајамске и изложбене поставке, павиљоне и уметничке инсталације за различите светске брендове – COS, Lipton, Kokuyo, Nichetto, Panerai и Lexus.

Слика 167: Lexus Elastic Diamond Installation / La Permanente Milano / 2008. година

Графикон 19: Оки Сато - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 20: : Оки Сато - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Оки Сато је, у периоду од 2004. године до 2022. године, реализовао укупно **361** пројекат из свих 7 категорија дизајна: **43** из категорије архитектуре и ентеријера (11,9%), **76** из категорије намештаја (21,1%), **34** из категорије модног дизајна, аксесоара и сатова (9.4%), **2** из категорије ауто / мото (0.6%), **17** из категорије расвете (4.7%), **140** из категорије опремања дома (38.8%) и **49** из категорије изложби (13.6%).(Графикон 20)

Слика 168: Патриција Уркиола

3.6.2. Патриција Уркиола

Патриција Уркиола (*Patricia Urquiola 1961**) , пореклом из Овиједа, Шпанија, студирала је архитектуру и дизајн на Политехници у Мадриду, а своје студије завршила је на Политехници у Милану, где је дипломирала под менторством Ахила Кастилионија. Године 1996. постала је шеф дизајнерске групе *Lissoni Associati*. Патриција Уркиола је од 2015. године креативна директорка компаније *Cassina* и сарађује са значајним међународним компанијама, укључујући *Agape, Alessi, Axor-Hansgrohe, B&B Italia, Baccarat, Boffi, Budri, De Padova, Driade, Co edition, Ferragamo, Flos, Gan, Georg Jensen, Glass Italia Haworth, Kartel, Kettal, Kvadrat, Listone, Giordano, Louis Vuitton, Molteni, Moroso, Mutina, Rosenthal* и *Verywood*.

Патриција Уркиола је члан саветодавног одбора Политехничког универзитета у Милану и музеја Тријенале у Милану. Предавала је мастер програм из унутрашњег дизајна на Академији *Domus* у Милану (2013–2015) и држала предавања на Харвардском универзитету, Мичигенском универзитету, Шенкар школи за инжењеринг и дизајн у Израелу, у Академији Алвара Алата у Финској, на Државном универзитету и Универзитету Бокони у Милану. Такође је држала говоре на бројним културним догађајима као што су *Design Shanghai, Design Week* у Истанбулу, конференција *Expressive Design* у Музеју дизајна *Vitra* у Вајл ам Рајну, Немачка, *Bloomberg Design Conference* у Сан Франциску, *Festarch* у Перуђи, *Mind Festival* у Сарзани и Фестивал књижевности у Мантови, као и на другим догађајима у Италији. Била је амбасадор светске изложбе *Expo* у Милану 2015. године.¹²⁸

---

¹²⁸ Urquiola Patricia - биографија аутора <https://patriciaurquiola.com/studio> приступљено 19.10.2024. године.

Рад Патриције Уркиоле изложен је у многим музејима широм света, укључујући Музеј модерне уметности (МоМА) у Њујорку, Музеј декоративних уметности у Паризу, Музеј дизајна у Монаку, Музеј дизајна Vitra у Вајл ам Рајну, Музеј Викторије и Алберта у Лондону, Музеј дизајна у Цириху, Стеделик музеј модерне и савремене уметности у Амстердаму и Филаделфијски музеј уметности.

Графикон 21: Патриција Уркиола - укупна продукција приказана по категоријама

Каријеру започиње 2002. године са серијом намештаја за *Moroso*. Категорија дизајна намештаја је најзаступљенија у њеном стваралаштву са чак 156 комада намештаја. Уркиола дизајнира различите типове столица, гарнитура и система за седења као и трпезаријске и клуб столове и кревете за *Molteni & Co*, *B&B Italia*, *Moroso*, *Kartell*, *Kettal*, *Emu*, *Mabeo*, *Driade*, *Budri*, *Haworth*, *Co edition*, *Andreu World* и *San Patrignano*.

Слика 169: Salinas kitchen / Boffi / 2015. година

Слика 170: Smock Armchair / Moroso / 2005. година.

Слика 171: Lilo Armchair / Cassina / 2018. година.

У категорији архитектуре и дизајна ентеријера, Уркиола се претежно бави ентеријерима продајних простора (*Haworth, Missoni, BMW, Moroso, Budri, Panerai, Cassina, Kettal, Laufen, Swarovski, Missoni...*), угоститељских објеката (*Eneko Bilbao restaurant, 40 30 Healthy Kitchen, IGNIV Zurich restaurant, Qatar Airport bar, Healthy Ibiza restaurant...*) и хотела (*Il Serno hotel, Laguna Faro suites, Haworth Hotel, Four Seasons Milan, JW Marriot Seoul, Mandarin Oriental Barcelona...*).

Слика 172: Spazio Mutina HQ / 2022. година.

Слика 173: Panerai Milan / 2015. година.

У категорији модног дизајна, аксесоара и сатова, Уркиола дизајнира колекцију одевних предмета за *Max Mara*, колекцију ципела за *UYN* као и ташне за *Off-White, Veletra* и *Louis Vuitton*. У категорији ауто / мото дизајнира ентеријере јахти *SD96* и *SD118* за италијанског произвођача бродова *Sanlorenzo*. Када је у питању дизајн расвете, сарађује са компанијама *Foscarini* и *Flos*. У категорији опремања дома, Уркиола дизајнира различите колекције керамичких ентеријерских облога за

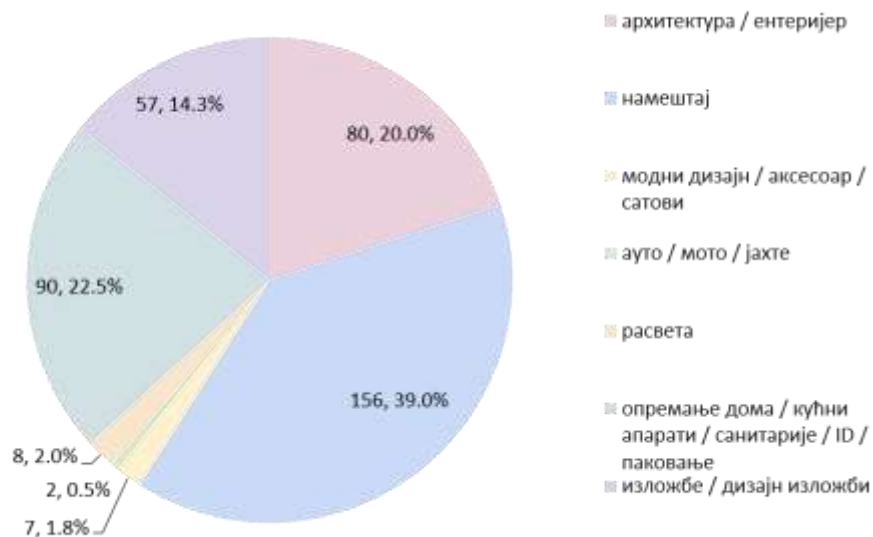
компанију *Mutina*, колекције употребних предмета од стакла за *Baccarat*, колекције текстилних облога за *Kvadrat*, различите тепихе за *Gun*, *CC-Tapis* и *Ruckstuhl*, кухињске елементе и системе за *Boffi*, купатилске елементе за *Agape*, кваке за *Olivari* као и колекције сервиса, ваза и посуђа за *Kartell*. Значајна категорија у њеном стваралаштву је и дизајн изложбе. У овом пољу, Патриција Уркиола дизајнира изложбене штандове, уметничке инсталације као и комплетне изложбе на највећим светским сајмовима и смотрама дизајна за *Ferrari*, *Moroso*, *Kettal*, *Haworth*, *Budri*, *Cassina*, *Rosenthal* и *Hermes*.

Слика 174: Off-White x Tessabit Bag / 2021. година.

Слика 175: Marvles Bag / Valextra / 2020. година.

Графикон 22: Патриција Уркиола - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Као врхунац продукције узима се 2019. година, када Уркиола на тржиште пласира највећи број пројеката и предмета – 37 и то: десет пројеката из категорије архитектуре и ентеријера, десет комада намештаја, један пројекат из категорије ауто / мото, два из категорије дизајна расвете, девет из категорије опремања дома и пет пројеката дизајна изложбе. Ово је уједно и најразноврснија година у њеном стваралаштву. (Графикон 21)

Патриција Уркиола је, у периоду од 2002. године до 2022. године, реализовала укупно **400** пројеката из свих 7 категорија дизајна: **80** из категорије архитектуре и ентеријера (20.0%), **156** из категорије намештаја (39.0%), **7** из категорије модног дизајна, аксесоара и сатова (1.8%), **2** из категорије ауто / мото (0.5%), **8** из категорије расвете (2%), **90** из категорије опремања дома (22.5%) и **57** из категорије изложби (14.3%). (Графикон 22)

Слика 176: Serena lamp / Flos

Слика 177: Tatou lamp / Flos

Слика 178: Poppy chair / Haworth / 2015. година

Слика 179: Џерзи Сејмор

3.6.3. Џерзи Сејмор

Џерзи Сејмор (*Jerszy Seymour* 1968*) је дизајнер који посматра дизајн као стварање ситуација, као општи однос који имамо са изграђеним светом, природним светом, другим људима и нама самима, те исто толико као настањивање планете колико и настањивање ума. Циљ је трансформација стварности вођена константним хумором и прожета поетичним осећајем. Његов рад обухвата игру са индустријским и постиндустријским објектима, акције, интервенције и инсталације, укључујући широк спектар медија и материјала, објеката, филмова, перформанса, музике и писања.¹²⁹ Рођен је у Берлину у уметничкој породици. Одраста у Лондону, где завршава студије индустријског дизајна на Краљевском колеџу за уметност (*Royal College of Art - RCA*). Након завршетка студија сели се у Милано где започиње своју професионалну каријеру 2000. године са пројектима за *IDEE* и *Magis*. Након одласка у Берлин 2004. године, Сејмор оснива *Jerszy Seymour Design Workshop* студио и започиње свој рад на концептуалним уметничким радовима истражујући улогу дизајнера у савременом друштву и друге социолошке феномене: „*Brussels Brain*“ инсталација (*Design Brussels*) из 2005. године, „*Living Systems*“ у Витра дизајн музеју (*Vitra Design Museum*) из 2007. године, „*First Supper*“ (MAK Vienna) из 2008. године, „*Salon des Amateurs*“ (*Marta Herford*) и „*Coalition of Amateurs*“ (*MUDAM, Luxembourg*) из 2009. године.¹³⁰ Ови и други уметнички пројекти су покретачка снага његовог стваралаштва, али паралелно са њима успешно сарађује са индустријом

¹²⁹ <https://www.galeriekreo.com/en/designer/jerszy-seymour/>

¹³⁰ Seymour Jerszy - биографија аутора <https://jerszyseymourdesignworkshop.com/> приступљено 15.07.2024. године.

дизајна стварајући кампање и прозиводе за компаније *Vitra*, *Magis* и *Alessi*. Најдоминантнија категорија његовог стваралаштва су изложбе / дизајн изложби са преко четрдесет реализованих пројеката.

У његовом уметничком раду, Сејмора заступају берлинска *Galerie CRONE* и париска *Galerie Creo*. Прву самосталну изложбу „*The Universe Wants To Play*“ имао је у галерији *CRONE* у Берлину 2013. године. Током година, излагао је у многим музејима и галеријама широм света, укључујући *Design Museum London*, *Vitra Design Museum* и *Palais de Tokyo museum*. Његови радови се налазе у сталним колекцијама многих музеја укључујући *Museum of Modern Art* у Њујорку, француског „*Fonds National d'Art Contemporain*“, *Centre Pompidou* у Паризу, музеја *МАК* у Бечу и „*Musée d'Art Grand-Duc Jean*“ у Луксембургу. Значајне серије реализованих радова су *Extra National Assembly #1*, *The Council for the Progenesis of the Archaic Festival*, *Cinematic Dream Production Multichrome #1*, *Guerilla Hot Tub Services: Hyperplasmic Composition #1*, *The First Annual Report and Energy Totems #1, #2, #3, #4* и *#5*. Као саставни део његове филозофије „радионице“ по којој његов уметнички студио и носи име, Сејмор се активно бави наставом и организовањем радионица на бројним европским школама дизајна и институцијама културе под називом *Amateur Workshop: Royal College of Art* (Лондон), *Domus Academy* (Милано), *ECAL* (Лозана), *HfG* (Карлсруе), *HBK* (Сарбрукен), *UdK* (Берлин), и *Strelka Institute* (Москва).

Слика 180: *Easy Chair* / *Magis*
/ 2004. година

Слика 181: *Flux Chair* / *Magis* /
2011. година

Примењујући резултате добијене на овим радионицама, 2011. године креира „Департман прљаве уметности“ (*The Dirty Art Department*) – мастер студије примењених уметности и дизајна на Сандберг институту (*Sandberg Institute*) / Ритвелд Академији (*Reitveld Academy*) у Амстердаму. Добитник је награда *Dedalus Award for European Design* (2000. година) и *Taro Okamoto Memorial Award* за модерну уметност (2003. година).

У категорији дизајна намештаја реализује пројекте различитих типова столица и столова за компаније *Magis*, *JSDW Editions*, *Vitra*, *Galerie Kreo* и *IDEE*. Када је у питању модни дизајн, покреће линију гардеробе *TAPE*. За париски *Galerie Kreo* дизајнира лампу *Metal Scum Lamp*. У категорији опремања дома Сејмор дизајнира огледала, системе за одлагање, посуђе и вазе.

Слика 182: Ken Kuts vase collection / COVO / 2002. година

Слика 183: Love + Hate Vases / Galerie Kreo / 2003. година

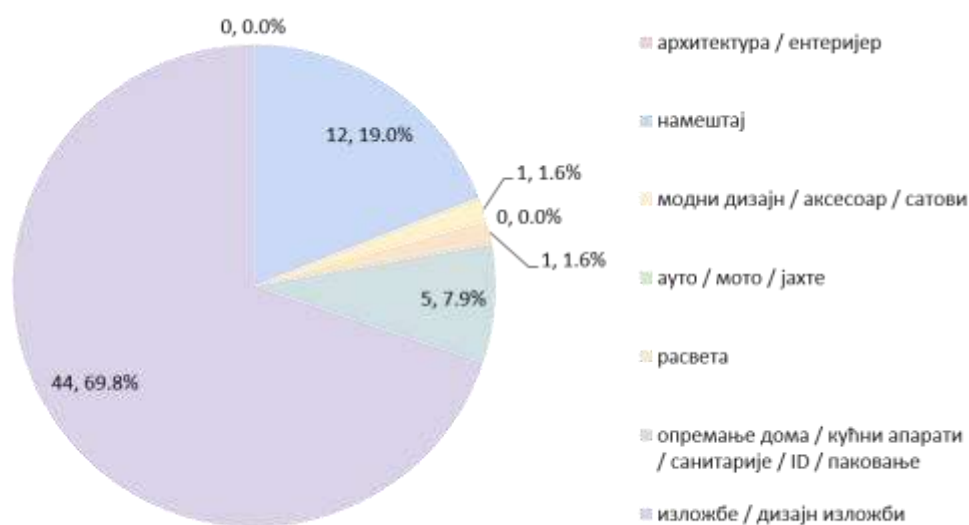
Слика 184: New Dirty Enterprises инсталација / ABC Art Fair / Berlin, 2013. година

Слика 185: Мо'сцит инсталација / Does; Denim Gallery / Њујорк, 2004. година

Графикон 23: Церзи Сејмор - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 24: Церзи Сејмор - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Церзи Сејмор је, у периоду од 2000. године до 2022. године, реализовала укупно **63** пројеката из 5 категорија: **12** из категорије намештаја (19.0%), **1** из категорије модног дизајна, аксесоара и сатова (1.6%), **1** из категорије расвете (1.6%), **5** из категорије опремања дома (7.9%) и **44** из категорије изложби (69.8%).(Графикон 24)

Слика 186: Вирџил Абло

3.6.4. Вирџил Абло

Вирџил Абло (Virgil Abloh 1980.- 2021.) био је амерички дизајнер и предузетник, оснивач модног брэнда *Off-White* и креативни директор компаније *Louis Vuitton*. Рођен је 1980. године у Рокфорду, држава Илиноис, Сједињене Америчке Државе, у породици емиграната из Гане. Бечелор диплому инжењера грађевине стиче 2002. године на Универзитету Висконсин (*University of Wisconsin*) а мастер диплому архитектуре на престижном Технолошком институту Илиноис (*Illinois Institute of Technology*) у Чикагу 2006. године. Тих година, поред студирања, Абло је радио као DJ, производио мајице и писао блог *The Brilliance*. У том периоду упознаје Кање Веста (*Kanye West* / „Ye“), „хип-хоп“ уметника и музичког продуцента и бива ангажован као део Вестовог креативног тима 2007. године. У наредним годинама, Абло и Вест сарађују на бројним уметничким пројектима, укључујући шестомесечну праксу у седишту римске модне куће *Fendi*, 2009. године. Као директор креативног инкубатора *Donda*, доприноси реализацији Вестових дизајнерских аспирација изван поља музичке продукције. Абло је био уметнички директор Вестових дискографских издања „*My Beautiful Dark Twisted Fantasy*“ (2010.) и „*Yeezus*“ (2013.), као и албума „*Watch the Throne*“ (2011.) – колаборације између Кање Веста и Џеј Зија (Jay-Z), која му доноси номинацију за *Grammy* награду. Када је у питању самостални уметнички рад, Абло отвара *RSVP Gallery* – модни бутик и галерију у Чикагу 2009. године.¹³¹

¹³¹ <https://www.britannica.com/biography/Virgil-Abloh>

Модни бренд уличне моде (*streetwear*) под именом *Pyrex Vision* оснива 2012. године. Прва колекција садржи фланелске кошуље модне куће *Ralph Lauren* на које је техником сито-штампе аплицирана реч *Pyrex* - име произвођача кашика које су се најчешће користиле у „кувању“ (припремању) наркотика и „23“ – број који је кошаркаш Мајкл Џордан (*Michael Jordan*) носио на дресу за време играња у *NBA*. Абло је са ова два мотива алудирао на, по његовом мишљењу, једина два економска пута за младе Афроамериканце: продаја наркотика и професионални спорт. Колекција је касније допуњена различитим одевним предметима и модним аксесоаром са истим мотивима (дуксерице, мајице, шорцеви, ранчеви...).

Слика 187: реклами материјал Pyrex Vision колекције / Вирџил Абло / 2012. година

Вирџил Абло оснива свој модни бренд „Off-White“ 2013. године, описујући га као „сиву зону између црног и белог“ указујући на позицију бренда између уличне и високе моде. Премијерна колекција укључивала је одевне предмете попут дуксерица, мајица, кошаркашких шорцева и сличних производа прилагођених млађој популацији купаца. Као главни алат за промоцију свог рада и директно обраћање купцима користи социјалну мрежу *instagram*. Идуће године, Абло улази у финале *LVMH Prize for Young Fashion Designers* награде, док *Off-White* добија пажњу шире публике када певачице *Beyoncé* и *Nicki Minaj* носе одевне предмете овог бренда у видео споту за песму „*Feeling Myself*“. Бренд наставља да стиче глобалну популарност у наредним годинама успешно сарађујући са бројним светским брендovima из различитих области дизајна као што су *Levi's*, *IKEA*, *RIMOWA Luggage*, *Timberland* и *Jimmy Choo*. Можда најпознатија сарадња је са брендом *Nike* на изради пројекта „*The TEN*“ – колекцији редизајниране обуће неких од најуспешнијих модела компаније *Nike*. Први модел из ове колекције *Off-White x Air Jordan 1 Retro High OG* на тржиште излази 2017. године. (Слика 188)

Слика 188: Off-White x Air Jordan 1 Retro High OG / Вирџил Абло / 2017. година

Вирџил Абло је 2018. године постављен за уметничког директора мушке гардеробе модне куће *Louis Vuitton (LV)*, чиме постаје први Афроамериканец на позицији директора модне куће из света високе. Дебитантска колекција са мотивима „Чаробњака из Оза“ (*Wizard of Oz*) је представљена исте године на Париској недељи моде (*Paris Fashion Week*) и садржала је, између осталог, редизајниране верзије

Monogram Signature bags женских торби. Из ове колекције посебно се издвојио „појас“ (*harness*) – комад аксесоара који је постао неизоставни детаљ одевања познатих личности на црвеним теписима 2018. и 2019. године.

Слика 189: *Timothée Chalamet, Michael B. Jordan u Virgil Abloh sa harness аксесоаром*

Паралелно са радом за *Louis Vuitton*, Абло наставља да дизајнира колекције за *Off-White* и свој целокупни дотадашњи рад представља на самосталној изложби под називом „*Figures of Speech*“ одржаној 2019. године у Музеју савремене уметности у Чикагу (*Museum of Contemporary Art Chicago*). За врхунац његове каријере сматра се 2021. година када *LVMH luxury group*, власник модне куће *Louis Vuitton*, преузима већински пакет акција бренда *Off-White* и шири улогу Вирцила Аблоа на већи број модних брендова. Ипак, неколико месеци касније стиже вест о његовој изненадној смрти у 41 години живота. Објављено је да је боловао од ретког облика карцинома и да је своју борбу са овом опаком болешћу држао далеко од очију јавности и модне индустрије. У наредним месецима, *Off-White* за креативног директора поставља главног уредника Британског магазина *Dazed* Ибрахима Камару (*Ibrahim Kamara*) док 2023. године *Louis Vuitton* на место директора мушке колекције доводи америчког музичара Фарела Вилијамса (*Pharrell Williams*). Шанон Абло (*Shannon Abloh*), Вирцилова супруга, оснива компанију *Abloh Securities* да би бројне креативне подухвате и пројекте који су остали иза њега очувала и пружила шансу младим дизајнерима да наставе њихов развој.¹³²

¹³² Abloh Virgil - биографија аутора <https://virgilabloh.com/> приступљено 02.03.2024. године.

Слика 190: Louis Vuitton Monogram Prism Keepall Bandouliere торба / Вириил Абло / Louis Vuitton / 2019. година

Очекивано, најдоминантнија категорија његовог стваралаштва је модни дизајн са преко седамдесет колекција и појединачних комада одевних предмета, обуће, сатова и модног аксесоара. Поред пројеката за сопствени бренд *Off-White* и рада у модној кући *Louis Vuitton*, Абло успешно сарађује са бројним интернационалним брендovima из ове категорије: *Burton*, *Vans*, *Nike*, *Gore-Tex*, *Rimowa*, *Moncler*, *Boyz Noize*, *Timberland*, *Umbro*, *Dr Martins*, *Jimmy Choo*, *Braun*, *Levi's* и многим другим.

У категорији архитектуре / дизајна ентеријера бави се пројектовањем ентеријера продајних простора за *Off-White* (Њујорк, Куала Лумпур, Хонг Конг, Мајами) и *Nike* (*Nike Lab Chicago*, као и јавним просторима окренутим заједници: *Ghana's Freedom Skatepark* у Акри, Гана и *Girls & Boys Club* културном центру у Чикагу. У категорији дизајна намештаја реализује колекције намештаја као и појединачне комаде за компаније *Ikea*, *Vitra*, *Cassina*, *Va* и *Off-White*.

Слика 191: Ghana's Freedom Skatepark /Вириил Абло / Акра, Гана / 2020. година

Слика 192: Vitra x Virgil
Abloh Furniture Collection /
Vitra / 2019. година

Слика 193: Framing Gray Area
Furniture collection / Off-White / 2018.
година

У категорији ауто / мото дизајна сарађује са компанијом *Mercedes*, док у категорији дизајна расвете реализује пројекат лампе за компанију *Vitra*. У категорији опремања дома / индустријског дизајна Абло дизајнира бројне производе попут канцеларијског прибора, колекција посуђа и еспајга, ентеријерских облога, паковања и брендирања као и играчака за водеће светске брендове – *Alessi*, *WhatsApp*, *Wallpaper**, *Nike*, *Mattel*, *Braun*, *Krink*, *Jacob & Co*, *Evian*, *Vitra*, *Ikea* и *Baccarat*. Категорија изложби / дизајна изложби је друга по бројности реализованих пројеката у стваралаштву Вирцила Аблоа са преко 50 реализованих пројеката. Аутор је бројних изложбених поставки, модних ревија, сценографија и визуалних идентитета за бројне догађаје из света моде. Поред тога, успешно се бавио примењеном скулптуром и визуалном уметношћу и радио као *DJ*. Током своје каријере излагао је у бројним репрезентативним излагачким просторима и смотрама дизајна широм света попут *Design Miami*, *Art Basel*, *Spazio Maiocchi Milan*, *Galerie Kreo*, *Gagosian Gallery* и *Museum of Contemporary Art Chicago*.

Слика 194: Pioneer DJ c/o Virgil Abloh / CDJ-2000NXS2 and DJM-900NXS2 /
2019. година

Слика 195: Off-White Menswear fall and winter 2019–2000 collection / Paris Fashion Week

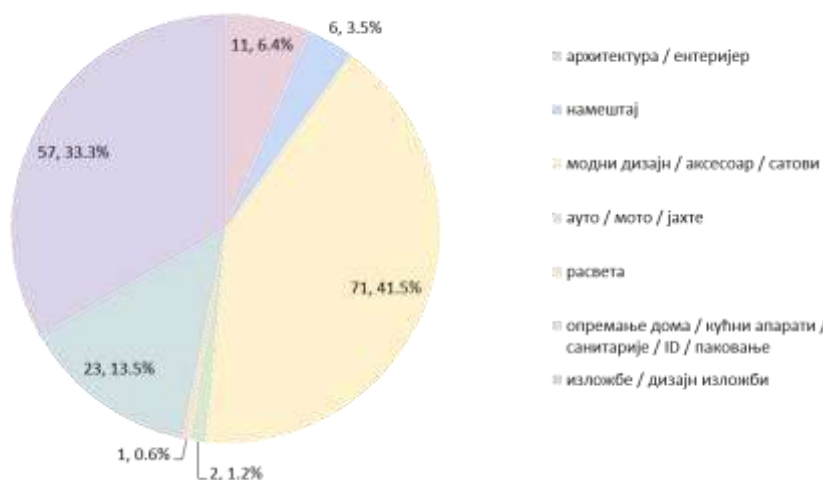

Слика 196 AW20 runway set design / Off-White / 2020.година

Као врхунац продукције узима се 2018. година, када Абло реализује највећи број пројеката – 39 и то: пет пројеката из категорије архитектуре и ентеријера, два пројекта из категорије намештаја, двадесет и један пројекат из категорије модног дизајна, и једанаест пројеката из категорије изложби / дизајна изложбе. Ово је уједно и најразноврснија година у његовом стваралаштву. (Графикон 25)

Графикон 25: Вирицл Абло - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 26: Вирицл Абло - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Вирицл Абло је, у периоду од 2002. године до 2022. године (иако је аутор преминуо 2021.године у обухват су укључени и пројекти који се са на тржишту појавили 2022.године), реализовао укупно **171** пројекат из свих 7 категорија дизајна: **11** из категорије архитектуре и ентеријера (6.4%), **6** из категорије намештаја (3.5%), **71** из категорије модног дизајна, аксесоара и сатова (41.5%), **2** из категорије ауто / мото (1.2%), **1** из категорије расвете (0.6%), **23** из категорије опремања дома (13.5%) и **57** из категорије изложби (33.3%). (Графикон 26)

Слика 197: Хајми Хајон

3.6.5. Хајми Хајон

Хајми Хајон (*Jaime Hayon* 1974*) шпански уметник и дизајнер, рођен је у Мадриду. Његова уметничка визија први пут је у потпуности представљена у инсталацијама „*Mediterranean Digital Baroque*“ и „*Mon Cirque*“. Ове колекције поставиле су Хајона у први план новог таласа уметника / дизајнера који је избрисао границе између уметности и дизајна, истовремено оживљавајући ренесансу фино израђених, сложених предмета у контексту савремене културе дизајна. Хајон је додатно обликовао своју визију кроз касније самосталне изложбе и наступе у референтним излагачким просторима, као и на сајмовима дизајна и уметности широм света. Након оснивања *Hayon Studio* 2001. године његова широка база клијената обухвата компаније попут *B.D. Barcelona*, *Cassina*, *Fritz Hansen*, *&Tradition*, *Magis*, *Swarovski*, *Bisazza*, *Lladró* и *Baccarat*. Креативна база студија *Hayon Studio* налази се у Валенсији, Шпанија, са канцеларијама у Барселони и Тревизу, Италија.

Хајонов рад објављен је у најпрестижнијим часописима о уметности и дизајну широм света. Добитник је бројних награда, укључујући више *Elle Decoration International Design* награда, укључен је на „Топ 100“ листу часописа *Wallpaper** и препознат као један од најзначајнијих аутора последње деценије. Часопис *Times* га је похвалио као „визионара“ и једног од најкреативнијих аутора нашег времена.¹³³

¹³³ Hayon Jaime - биографија аутора <https://hayonstudio.com/about-us/> приступљено 05.05.2024. године.

Слика 198: Fritz Hansen Gallery Xi'an / Jaime Hayon / 2019. година

У категорији архитектуре и дизајна ентеријера, Хајон је реализовао велики број пројеката хотелских ентеријера (*Hotel Barcelo Torre de Madrid, Raddison Blu Royal Hotel / SAS Hotel Copenhagen, Fritz Hotel Denmark, Battersea Art Hotel London, The Standard Hotel Bangkok..*), ресторана (*The Forum, Fritz Hansen Lounge Shanghai, La Terraza del Casino Madrid, Uno Central Market Valencia. Mar de Avellanas...*) музеје (*Groninger Museum, Studio & discovery space Groningen*) и малопродајне објекте (*Camper Tokyo, Octim Jewellery, Llardo Shop Madison NYC, Faberger Salon Geneve, Nirav Modi Flagship store NYC, Fritz Hansen Gallery Xi'an...*) широм света.

Слика 199: *Camper Store Tokyo / Jaime Hayon / Tokyo, 2010. Година*

У категорији дизајна намештаја, Хајон је реализовао бројне пројекте различитих типова седења (трпезаријске и радне столице, наслоњаче,) столова, двоседа и троседа као и баштенског намештаја за компаније *Fritz Hansen*, *Bosa*, *BD Barcelona*, *Magis*, *&Tradition*, *Wittman*, *Ceccotti*, *Vicarabe*, *Arflex*, *Established & Sons* и *Bernhard*.

Слика 200: *Mila chair / Magis / 2016. година*

Слика 201: *Showtime Nude Chair / BD Barcelona / 2006. година*

Када је у питању категорија модног дизајна и аксесоара, Хајон наставља своју сарадњу са шпанским модним брендом *Camper* дизајнирајући за њих колекцију обуће. Поред ове колекције дизајнира и модну линију за бренд *Zara* као и линију ручних часовника за швајцарски *Ortolog* чији је суоснивач. У категорији дизајна расвете Хајон успешно дизајнира појединачна расветна тела као и колекције расвете

за *Metalarte*, *Swarovski*, *Baccarat*, &*Tradition*, *Parachilina* и *Ceccotti*. После дизајна изложби и намештаја, трећа најбројнија категорија његовог стваралаштва је категорија опремања дома / индустријског дизајна. Хајон дизајнира колекције ваза и посудне керамике, посуђе и приборе за ручавање, кваке, тепихе и текстилне облоге, керамичке ентеријерске облоге као и колекције играчака и мобилне телефоне. Неки од брендова са којим успешно сарађује у овој категорији су *Bisazza*, *Gina & Galo*, *Bernhard Design*, *Ilardo*, *Baccarat*, *Bosa Ceramiche*, *Maruwakaya*, *Galerie Kreo*, *Cassina* и многи други.

Слика 202: Hayon Shoes / Camper / 2008. година

Слика 203: AU Smartphone / AU / 2012. година

Слика 204: Bosa Collection / Bosa Ceramiche / 2012. година

Слика 205: Funghi Lamp Collection / Metalarte / 2004. година

Категорија изложби / дизајна изложби је категорија са највише реализованих пројеката у његовом стваралаштву. Хајон реализује велики број самосталних изложби у репрезентативним музејским и галеријским просторима широм света (*MAD*, *London Design Week*, *Kortrijk*, *David Gill Galleries London*, *OA Gallery Madrid*, *Groninger Museum*, *The Bristol Sculpture Garden*, *Songshan Cultural Park Taipei*),

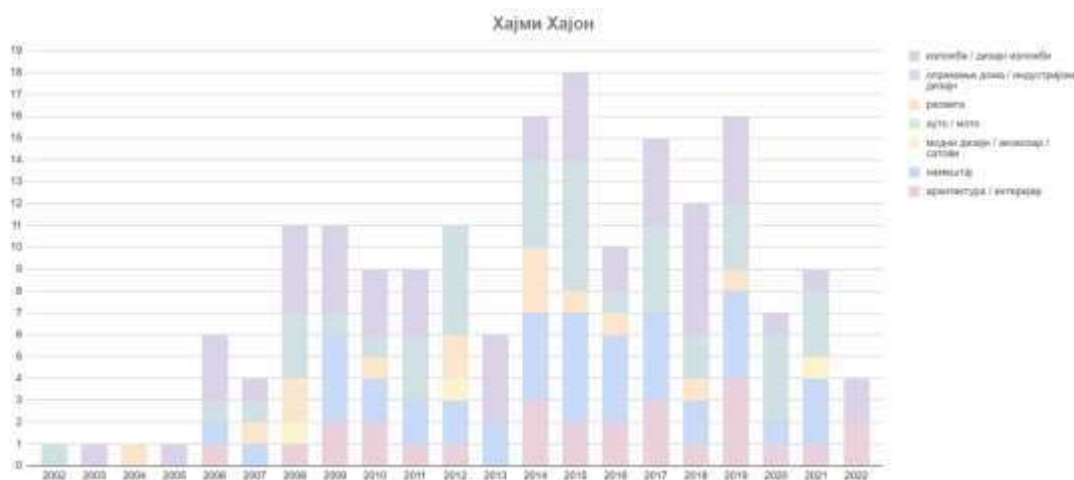
презентујући како свој рад на пољу дизајна тако и радове из области визуалних уметности, просторних инсталација и примењене скулптуре. Поред овога, реализује велики број успешних сарадњи са познатим светским брендovima (*Cartier, Swarovski, Fritz Hansen, Wittman, Baccarat ...*) дизајнирајући изложбене инсталације и сајамске штандове за највеће светске смотре дизајна (*Milano Furniture Fair / Milano Design Week, Tokyo Design Week, EXPO 2015*).

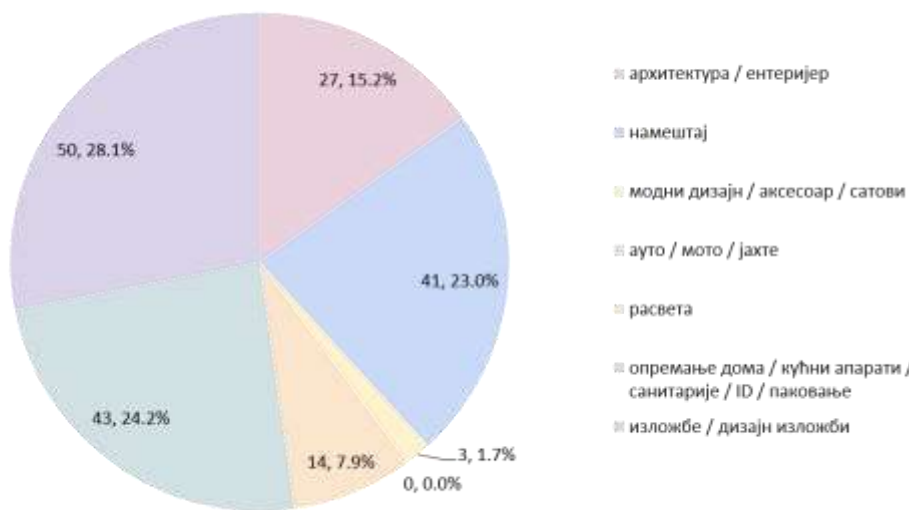
Слика 206: The Tournament Art Installation / London Design Festival / 2009. година

Слика 207: Wittmann Space Milano / изложбени штанд / Salone del Mobile Milano / 2017. година

Графикон 27: Хајми Хајон - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 28: Хајми Хајон - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Хајми Хајон је, у периоду од 2002. године до 2022. године, реализовао укупно **178** пројеката из 6 категорија дизајна: **27** из категорије архитектуре и ентеријера (15.2%), **41** из категорије намештаја (23.0%), **3** из категорије модног дизајна, аксесоара и сатова (1.7%), **14** из категорије расвете (7.9%), **43** из категорије опремања дома (24.2%) и **50** из категорије изложби (28.1%).(Графикон 28)

Слика 208: Ма Јансонг

3.6.6. Ма Јансонг

Ма Јансонг (*Ma Yansong* 1975*) је према мишљењу стручне критике један од најзначајнијих представника нове генерације архитеката. Бечелор диплому архитектуре стиче на Пекиншком институту за архитектуру и грађевину (*Beijing Institute of Civil Engineering and Architecture*), а мастер диплому на Универзитету Јејл (*Yale University*). Оснивач је и главни партнер интернационалног архитектонског бироа *MAD* и први је кинески архитекта који је реализовао међународни „лендмарк“ пројекат - *Lucas Museum of Narrative Art* у Чикагу, Сједињене Америчке Државе, чија је изградња у току и чије је отварање планирано за 2025. годину. У току своје каријере добитник је великог броја међународних награда из области архитектонског пројектовања и признања за популаризацију архитектуре и дизајна: *Young Architects Award* (*Architectural League of New York*, 2006. година), *20 Most Influential Young Architects* (*ICON magazine*, 2008. година, *RIBA International Fellowship* (*RIBA*, 2010. година) и *Young Global Leaders* (*World Economic Forum*, 2014. година). Наставом из области архитектонског пројектовања бави се на Пекиншком универзитету архитектуре и грађевине (*Beijing University of Civil Engineering and Architecture*) и Универзитету Јужне Калифорније (*University of Southern California*).¹³⁴

Најдоминантније категорије његовог стваралаштва су архитектура / дизајн ентеријера и изложбе / дизајн изложби са 23 односно 26 реализованих пројеката. У категорији архитектуре, Јансонг се бави пројектовањем објеката мешовите намене,

¹³⁴ Yansong Ma - биографија аутора: <http://www.i-mad.com/office/people/> приступљено 14.06.2024. године

културе, становања и пословног простора. Истичу се пројекти *Absolute towers* (Мисисауга, Канада, 2012. Година), *Cloudscape of Haikou* библиотека (Хаинан острво, Кина, 2021.година), резиденцијални комплекс *Gardenhouse* (Лос Анђелес, Сједињене Америчке Државе, 2020. година), *Tunnel of Light* (Јапан, 2018. година) и *Conard Hotel* (Пекинг, Кина, 2013. година).

Слика 209: UNIC residential / Париз, Француска / 2022. година

Слика 210: Harbin Opera house / Харбин, Кина / 2014. година

Слика 211: *Absolute towers mix use / Mississauga, Ontario, Canada / 2012. година*

У категорији дизајна намештаја, Јансонг креира појединачне комаде и колекције намештаја (различите типове столица и столова) за произвођаче Sawaya & Maroni, Gallery All и Dior Maison. У категорији дизајна расвете дизајнира *Pigta* лампу за *Artemide*. У категорији опремања дома / индустријског дизајна, Јансонг креира тепихе (*Hara*), колекцију квака (*Olivari*), акваријум (*ABB*) и послужавник (*Alessi*).

Слика 212: *Gu Chair / Sawaya & Maroni / 2018. година*

Слика 213: *Meteor Chair / Dior / 2021. година*

Категорија изложби / дизајна изложби је најбројнија у његовом стваралачком опусу. Током година, Јансонг излаже у бројним међународно признатим излагачким просторима у оквиру самосталних и групних изложби: *Danish Architecture Center - DAC* (Копенхаген, Данска), *Diocesi Museum* и *Венецијанско бијенале архитектуре* (Венеција, Италија), *ICO Museum* (Мадрид, Шпанија), *Design Museum* (Лондон, Уједињено Краљевство), *Centre Pompidou* (Париз, Француска). Поред учешћа на изложбама, аутор је великог броја уметничких и просторних инсталација приказаних на највећим међународним смотрама и сајмовима дизајна: „*Freedom Art Installation*“, „*Invisible Border*“ и „*Fifth Ring*“ (*Milan Design Week*), „*Wonderland*“ (*Beijing Design Week*) и „*Contemplating the Void*“ (*Guggenheim museum*) и многе друге.

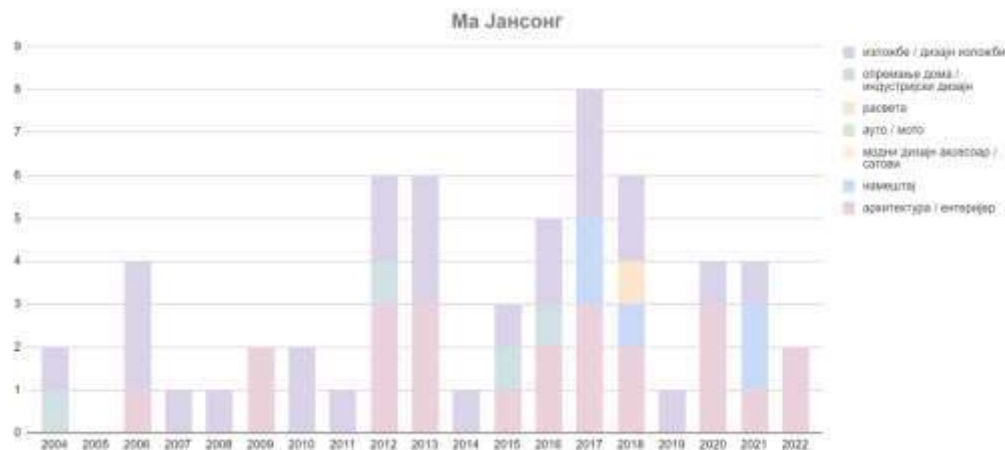

Слика 214: „Tunnel of Light“ / Echigo Art Field Japan / 2018. година

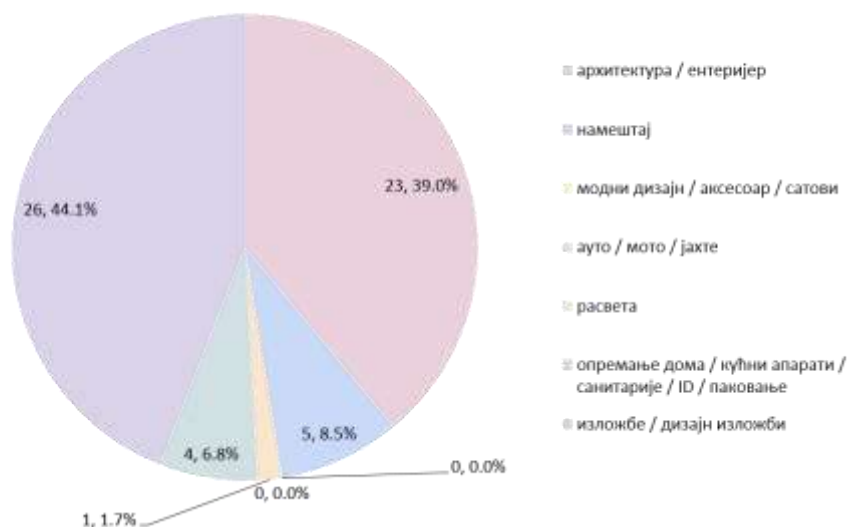

Слика 215: „Invisible Border“ / Milan Design Week / 2016. година

Као врхунац продукције узима се 2017. година, када Ма Јансонг на тржиште пласира највећи број пројеката и предмета – 8 и то: три пројекта из категорије архитектуре и ентеријера, два комада намештаја и три пројекта дизајна изложбе. (Графикон 29)

Графикон 29: Ма Јансонг - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 30: Ма Јансонг - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Ма Јансонг је, у периоду од 2004. године до 2022. године, реализовао укупно **59** пројеката из 5 категорија: **23** из категорије архитектуре и ентеријера (39.0%), **5** из категорије намештаја (8.5%), **1** из категорије расвете (1.7%), **4** из категорије опремања дома (6.8%) и **26** из категорије изложби (44.1%).(Графикон 30)

Слика 216: Нери и Ху

3.6.7. Нери и Ху

Интердисциплинарна пракса дизајна *Neri&Hu Design and Research Office* основана је 2004. године у Шангају од стране партнера Линдона Нерија и Росане Ху (*Lyndon Neri and Rossana Hu*). Њихов растући глобални портфолио обухвата пројекте који се крећу од израде мастер планова и архитектуре, преко дизајна ентеријера, инсталација, намештаја, производа за опремање дома, брендирања и графичког дизајна. Тренутно раде на пројектима у многим земљама, а *Neri&Hu* чини мултикултурални тим који говори више од 30 различитих језика. Разноликост тима ојачава кључну визију праксе: одговор на глобални поглед на свет који обухвата преклапање различитих дисциплина дизајна за нови парадигму у архитектури.¹³⁵

Neri&Hu препознати су кроз бројне престижне међународне награде у областима архитектуре и дизајна ентеријера, као и индустријског и графичког дизајна: *Dezeen Awards* – Архитектонски студио године (2021); *Frame Lifetime Achievement Award* (2021); *Architizer A+Firm Awards* – Најбољи студио (2021); Награда на Мадридском фестивалу дизајна (2020); *Grand Award* за Дизајн за Азију (2020); *Blueprint* награда за дизајн (2019); *The Plan Award* – Укупни победник (2018); *ELLE Decor International Design Awards* – Дизајнери године (2017); *ICONIC Awards* – Дизајнери унутрашњег дизајна године (2017); *INSIDE: World Festival of Interiors Awards* (2017); *ELLE Decor Japan Design Awards* – Дизајнери године (2016); *Dezeen Hotlist* (2016); *Maison&Objet Asia* – Дизајнери године (2015); *Wallpaper* Design Awards* – Дизајнери године (2014);

¹³⁵ Neri & Hu – биографија аутора: <https://www.neriandhu.com/en/about> приступљено 26.10.2024. године

Награда за архитектонски дизајн Далеког истока (2014); пријем у Интернационалну дизајнерску Кућу славних (2013); Architectural Review Emerging Architecture Award (2010); Red Dot Award (2010); Architectural Record Design Vanguard (2009).

Neri&Hu прве архитектонске и пројекте дизајна ентеријера реализују 2006. године, стварајући на територији Кине (Шангај, Пекинг, Хонг Конг) и Филипина (Бангкок). Прве интернационалне пројекте реализују 2011. године: ентеријер *The Extroverted Privacy / Wu Residence* у Сингапуру и *Pollen Street Social* у Лондону. Од тада па до 2022. реализују велики број архитектонских и ентеријерских пројеката у Кини, Уједињеном Краљевству, Сингапуру, Италији, Холандији, Португалу, Шпанији, Немачкој, Данској, Јапану, Малезији, Катару и Сједињеним Америчким Државама. Истичу се *New Shanghai Theater* из 2016. године и *Chuan Malt Whisky Distillery* из 2021. године.

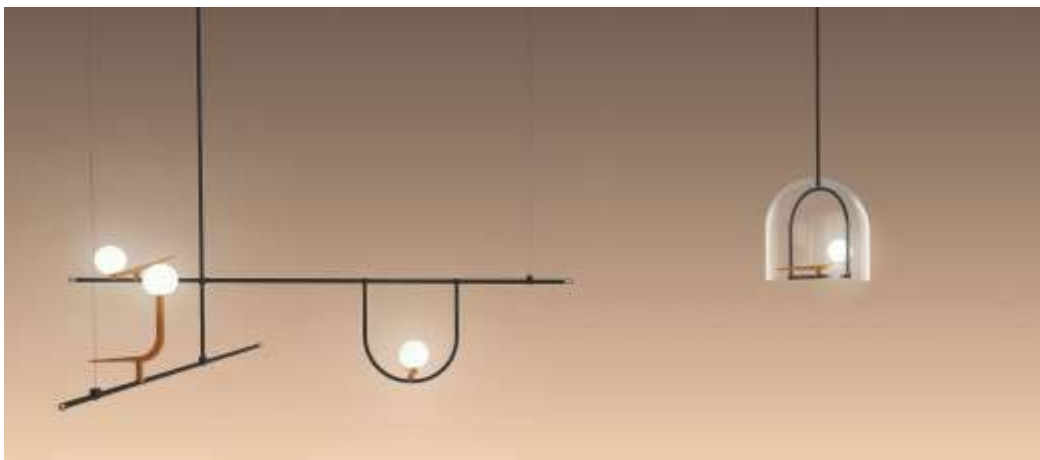
Слика 217: The Chuan Malt Whisky Distillery / China 2021. година

У категорији дизајна намештаја, Нери и Ху дизајнирају столице, системе за седење, кревете, радне и трпезаријске столове као и клуб столове. Неки од произвођача са којима успешно сарађују су *Wittman*, *Vitra*, *Very Wood*, *Stellar Works*, *Poltrona Frau*, *Molteni&Co*, *Moooli*, *Lema*, *Driade*, *Fritz Hansen*, *De la Espada* и *Arflex*.

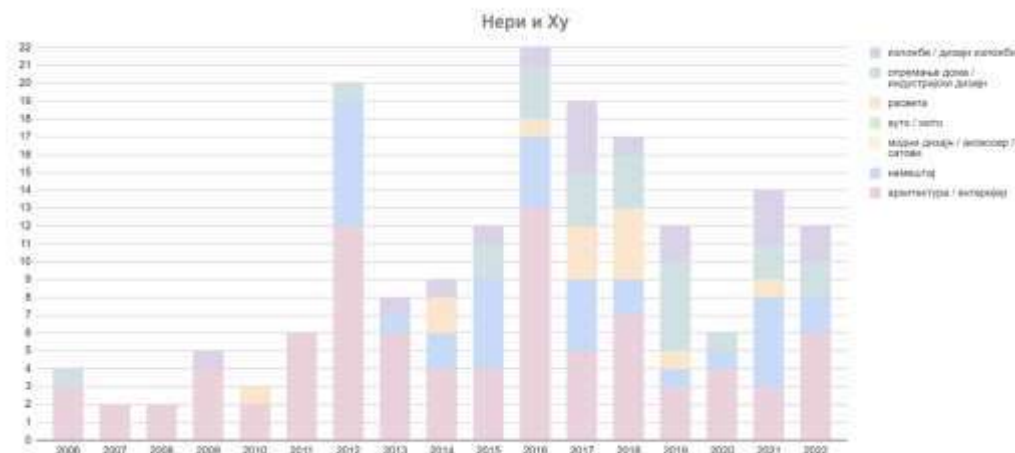

Слика 218: Bai Lu Chair / LEMA

У категорији дизајна расвете, дизајнирају подне, стоне и зидне лампе као и плафонску расвету и расветне системе за *Stellar Works*, *Viabizzuno*, *Parachilina*, *Piasa*, *Moooi*, *De la Espada*, *Artemide* и *ClassiCon*. Када су у питању производи за опремање дома, Нери и Ху дизајнирају различите кухињске и трпезаријске сервисе, чивилуке, огледала, кваке, канцеларијски прибор и опрему, тепихе и играчке. Неки од брендова са којима сарађују су *Vitra*, *Poltrona Frau*, *Paola C*, *Offecet*, *Moooi*, *Hermes*, *Ento* и *Design Miami*.

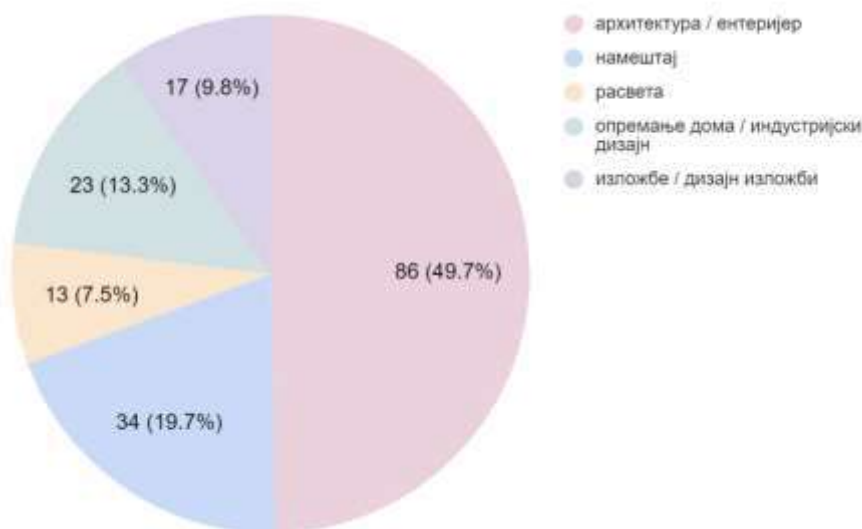

Слика 219: Yanyi light collection / Artemide / 2017. година

Графикон 31: Нери и Ху - укупна продукција приказана по категоријама

Као врхунац продукције узима се 2016. година, када Нери и Ху на тржиште пласира највећи број пројеката и предмета – 22 и то: тринаест пројеката из категорије архитектуре и ентеријера, пет комада намештаја, један из категорије дизајна расвете, три из категорије опремања дома и један дизајн изложбе.

Графикон 32: Нери и Ху - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Нери и Ху су, у периоду од 2006. године до 2022. године, реализовао укупно **173** пројекта из 5 категорија: **86** из категорије архитектуре и ентеријера (49.7%), **34** из категорије намештаја (19.7%), **13** из категорије расвете (7.5%), **23** из категорије опремања дома (13.3%) и **17** из категорије изложби (9.8%). (Графикон 32)

Слика 220: Томас Хеатервик

3.6.8. Томас Хеатервик

Томас Хеатервик (*Thomas Heatherwick 1970**) је један од најзначајнијих представника британске школе дизајна у XXI веку. Студирао је моделовање и тродимензионални дизајн на Политехници у Манчестеру (*Manchester Polytechnics*) и дизајн намештаја на Краљевском Колеџу Уметности (*Royal College of Art - RCA*) у Лондону. Оснивач је и директор дизајн студија *Heatherwick Studio* који данас броји преко две стотине архитеката и дизајнера. Добитник је великог броја престижних међународних награда за свој рад на пољу дизајна, укључујући *Prince Philip Designers Prize (2006)*, *The London Design Medal (2010)*, *The Tokyo Design and Art Environmental Award for designer of the year (2010)*, *RIBA Lubetkin Prize (2010)* за павиљон Велике Британије и награду *Compassod'Oro (2014.)* за столицу *Magis Spun chair* (која се такође налази у *Compasso d'Oro* колекцији *ADI Design* музеја у Милану). Постаје најмлађи носилац титуле Краљевског дизајнера за индустрију (*Royal Designer for Industry*). Носилац је почасних доктората Краљевског Колеџа Уметности Универзитета у Дандију (*University of Dundee*), Универзитета у Брајтону (*University of Brighton*), Шефилд Хелам Универзитета (*Sheffield Hallam University*), и Манчестер метрополитен универзитета (*Manchester Metropolitan University*). За заслуге у области дизајна, 2013.године му је додељена титула витеза Британске Империје (*Commander of the Order of the British Empire -CBE*).¹³⁶

¹³⁶ Heatherwick Thomas – биографија аутора: <https://heatherwick.com/studio/people/>

Категорија архитектуре и дизајна ентеријера је далеко најбројнија у његовом стваралаштву са 26 реализованих пројеката. Истичу се пројекти трансформације *Bombay Sapphire distillery* у Енглеској из 2014. године, пројекат кафетерије *East Beach Café* у Литлхемпτονу за који 2008. године добија *RIBA National Award* награду и пројекат у склопу универзитетског кампуса Нанјанг техничког универзитета у Сингапуру (*Nanyang Technological University*) - *The Hive* из 2015. године.

Слика 222: Bombay Sapphire distillery / Уједињено Краљевство / 2014. година

Слика 223: East Beach Café / Уједињено Краљевство / 2008. година

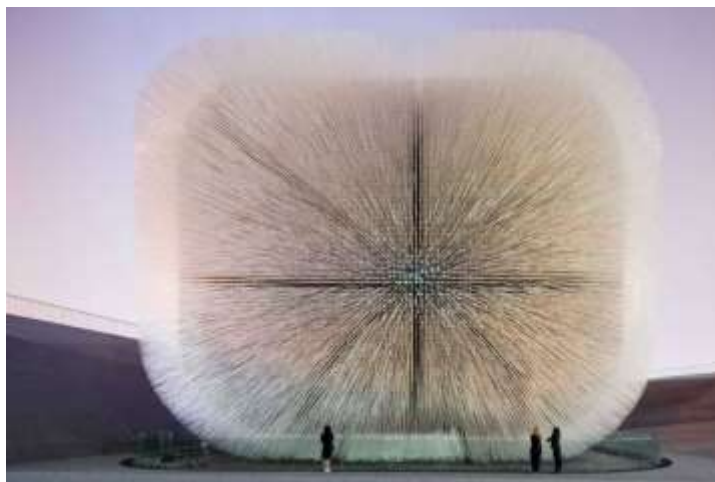

Слика 221: The Hive / Nanyang Technological University / Сингапур / 2015. година

У осталим стваралачким категоријама Хеатервик нема велики број изведених пројеката али су сви подједнако значајни. У категорији дизајна намештаја истиче се столица *Spun chair* за компанију *Magis* за коју добија награду *Compassod'Oro* 2014.године. У категорији модног дизајна, Хеатервик дизајнира бочицу парфема за *Christian Louboutin* 2014. године. Када је у питању ауто / мото дизајн, у периоду од 2010. – 2012. године дизајнира аутобус *New Routemaster* за Лондонски јавни транспорт – први нови аутобус намењен Лондону у последњих педесет година. У току своје каријере, Томас Хеатервик дизајнира велики број скулптура, уметничких инсталација за јавне просторе и павиљона, као и олимпијски пламен за Летње олимпијске игре у Лондону 2012. године. За пројекат Павиљона Уједињеног Краљевства на светској изложби *EXPO 2010* у Шангају награђен је престижном *RIBA Lubetkin Prize* наградом.

Слика 224: Spun Chair / Thomas Heatherwick / Magis / 2010. година.

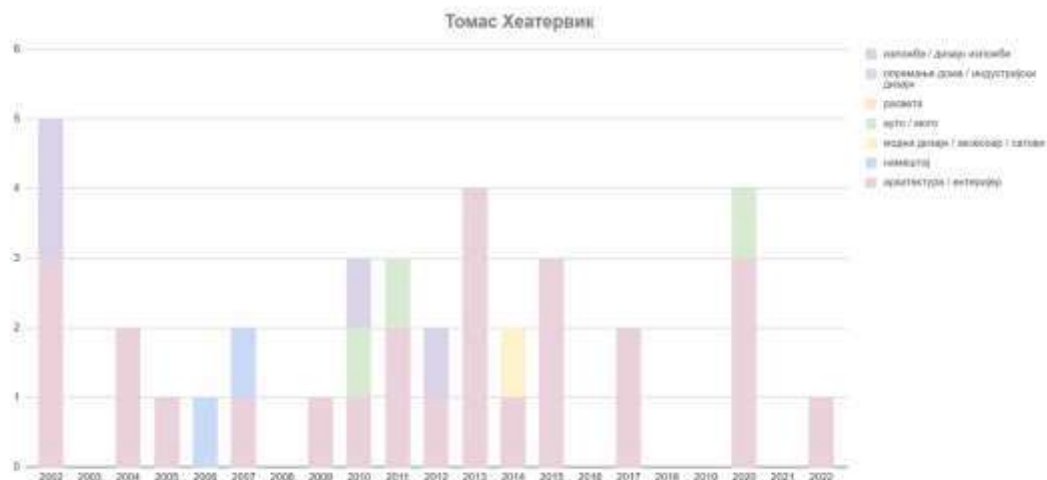
Слика 225: UK Pavilion / Shanghai Expo 2010 / 2010. година

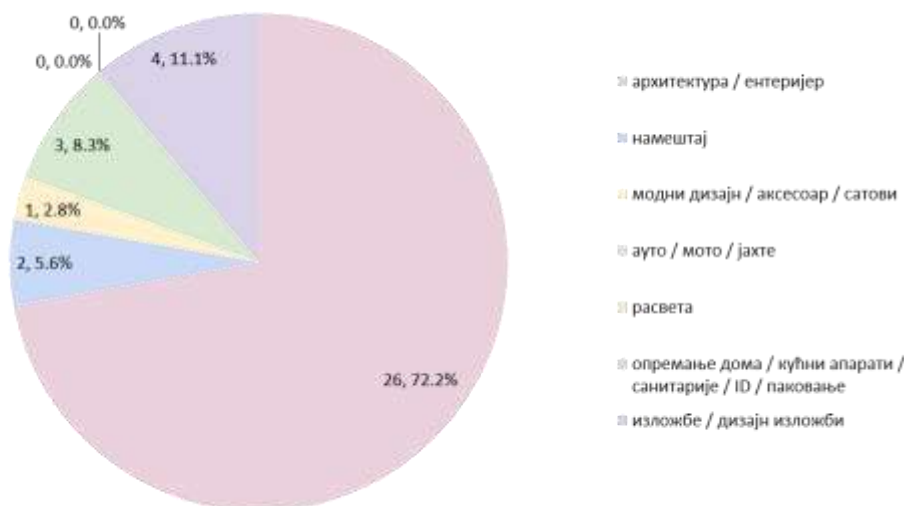
Слика 226: New Routemaster / Томас Хеатервик / 2012. година.

Слика 227: Олимпијски пламен / Олимпијске игре у Лондону 2012. године

Графикон 33: Томас Хеатервик - укупна продукција приказана по категоријама

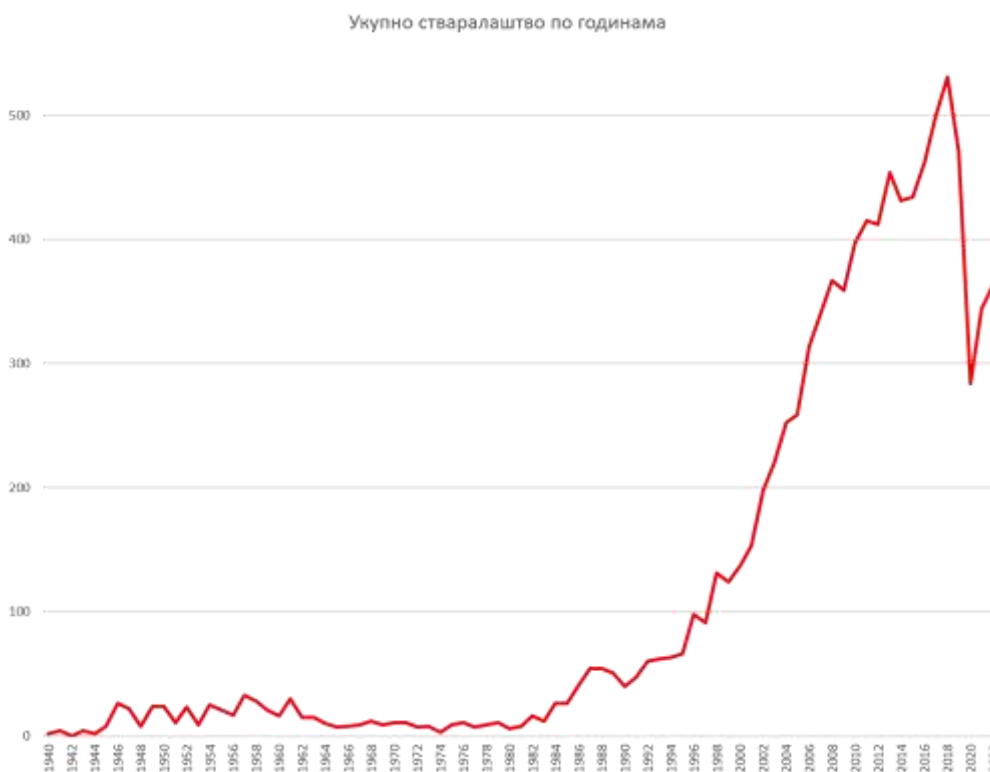

Графикон 34: Томас Хеатервик - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Томас Хеатервик је, у периоду од 2002. године до 2022. године, реализовао укупно **36** пројекта из 5 категорија: **26** из категорије архитектуре и ентеријера (72.2%), **2** из категорије намештаја (5.6%), **1** из категорије модног дизајна, аксесоара и сатова (2.8%), и **4** из категорије изложби (11.1%). (Графикон 34)

4. Статистичка анализа

У овом поглављу спроводимо статистичку анализу података. Сви тестови спроведени су уз помоћ статистичког софтвера *IBM SPSS Statistics 21*.

Графикон 35: Укупно стваралаштво по годинама (1940-2022. године)

За почетак размотримо продуктивност аутора почев од 40-тих година прошлог века (Графикон 35). Евидентан је раст продуктивности аутора на свим пољима дизајна, а посебно у категоријама архитектуре, дизајна намештаја и опремања дома / индустријског дизајна након 1945. године. Ово се може објаснити почетком периода обнове и развоја који је уследио након завршетка Другог светског рата. Потреба за обновом постојеће, ратом девастиране инфраструктуре и изградњом нове, пренамена индустрије из војне у цивилну и употреба нових технологија и материјала развијених за време рата као и велика новчана средства обезбеђена имплементацијом *Маршаловог плана* у Европи, значајно поспешују производњу, а самим тим и продуктивност аутора који су стварали пре рата, или свој рад започињу

непосредно после његовог завршетка. Повећана продуктивност аутора у овом периоду је у корелацији са растом потрошње код опште популације проузроковане појавом послератног оптимизма и жеље за стварима којима је оскудевала у ратним годинама. Овоме доприносе популаризација идеја доброг дизајна, развој и отварање нових институција за школовање архитеката и дизајнера као и развој маркетинга и продаје. Након иницијалног раста продуктивности након рата, период шездесетих и седамдесетих година XX века обележава пад продуктивности и разноликости поља деловања аутора. Ово се може објаснити на неколико начина. Један од разлога за смањење продукције је тај што долази до засићења код опште популације западне Европе и Сједињених Америчких Држава након иницијалног скока потражње за новим производима и дизајном у послератном периоду. Економска и политичка превирања изазвана поларизацијом света услед заоштравања Хладног рата (Кубанска ракетна криза, почетак рата у Вијетнаму), несташице нафте и других ресурса, јачање социјалних покрета, антиратних студентских и грађанских протеста и свеопштог бунта против естаблишмента, без сумње се одражава и на продуктивност аутора у различитим пољима деловања. Сами аутори почињу да преиспитују своју улогу, као и улогу дизајна у новонасталим политичким и економским околностима. Незадовољни односом индустрије према аутору, хиперпродукције која је мотивисана зарадом и мањком корисне друштвене сврхе дизајна, бројни аутори се окрећу експерименту и самосталном деловању, као и укључивању политичких ставова у свој рад.

Скок продукције и повећаног деловања аутора у више категорија стваралаштва током 1980-их година био је последица неколико кључних економских, технолошких, културних и друштвено-политичких фактора. Након економских и политичких криза седамдесетих година, почетак осамдесетих година доноси стабилизацију и раст економија као и експанзију тржишта, посебно у развијеним земљама Западне Европе и Северне Америке, што омогућава веће инвестиције у грађевинарству, развоју производа и иновација у дизајну. Развој потрошачког друштва односно пораст животног стандарда и појава „Јапи“ културе на Западу доводи до већег фокуса на естетске вредности и повећава потражњу друштва за новим и иновативним решењима у областима архитектуре, модног и индустријског дизајна. Дигитална револуција, развој материјала и аутоматизација производње омогућавају ауторима да прошире своја поља деловања.

Завршетак Хладног рата, формирање Европске уније и азијски економски процват означили су почетак новог периода развоја на глобалном нивоу, услед транзиције ка тржишној економији у земљама Источне Европе и Азије, што доводи до отварања нових тржишта за ауторе који стварају у различитим категоријама дизајна. Деведесете године XX века је обележио развој и масовна употреба нових алата за рачунарско пројектовање и моделовање, као и развој композитних материјала што ауторима даје нове могућности за рад и креативну слободу. Велику улогу има и развој интернета који кроз глобалну повезаност радикално мења начин сарадње и размену идеја, а ауторима омогућава приступ глобалној бази знања и трендова у дизајну и омогућава им личну афирмацију кроз представљање широј публици. Квалитетан дизајн, захваљујући масовној производњи и новим материјалима, постаје доступан широј публици. За повећање продукције и деловања у повећаном броју категорија дизајна значајни су и медији, филмска и музичка индустрија.

Двадесет први век доноси револуцију у архитектури и дизајну кроз технолошке иновације, глобалну сарадњу, фокус на одрживост и нове културне трендове. Захваљујући глобалној сарадњи и модерним технологијама, ауторима из различитих земаља омогућено је да лакше реализују пројекте у различитим деловима света. Пораст броја урбаног становништва, посебно у Азији и Африци, ствара потребу за изградњом нових стамбених и пословних простора као и инфраструктуре. Развој интернета и социјалних мрежа омогућава побољшања у презентовању дизајна и промоцији аутора. Долази до потребе за персонализацијом дизајна, где потрошачи желе јединствене производе и просторе који одражавају њихову индивидуалност.

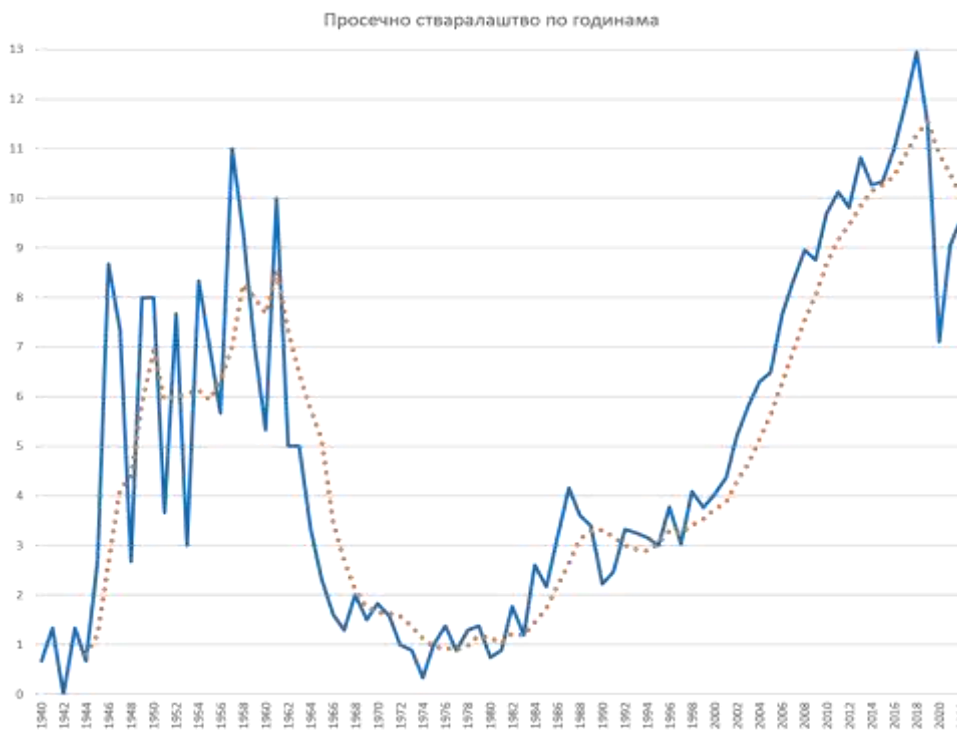
Ове промене обликовале су нови, динамични приступ пројектовању простора и производа, постављајући темеље за будуће иновације. Све ово доприноси астрономском расту продуктивности и разноликости продукције аутора у периоду од 2000. – 2022. године.

Треба имати на уму да је један од узрочника наглог раста продуктивности и константно укључивање нових аутора у посматрани узорак. Стога, уместо укупне, има смисла посматрати просечну продуктивност¹³⁷ аутора по годинама. Приметимо да нам ово омогућава да спроведемо суптилнију анализу продуктивности (Графикон

---

¹³⁷ Број остварења у току једне године подељен са бројем аутора који су те године били активни.

36). Иако су на први поглед продуктивност после 2. светског рата и продуктивност почетком 21. века сличне, постоји веома важна разлика: у првом случају се бележе наизменични успони и падови, док у се у другом бележи константан раст. Ово се најбоље може илустровати ако посматрамо линију петогодишњег просека (Графикон 36, испрекидана линија). Интересантно је да светска економска криза уопште није утицала на продуктивност која у том периоду бележи константни раст. Епидемија COVID-а накратко зауставља овај тренд, али се он већ од 2021. године наставља.

Графикон 36: Просечно стваралаштво по годинама (1940-2022. године)

Постоји статистички значајна разлика¹³⁸ између аутора који су започели стваралачки процес пре и после 1960. године. Док су аутори из прве групе производили, у просеку, 3,46 објеката годишње, тај број се у наредним ерама удвостручио: 1960.-1979. (6,27), 1980.-1989. (7,30), 1990.-1999. (6,56), 2000.-2022. (8,50).

¹³⁸ Коришћен је ANOVA статистички тест за поређење разлика средњих вредности више од две групе.

Пошто је XXI век главни фокус нашег истраживања, посматрамо ток каријере у временском периоду од 2000. године до 2022. године за ауторе који припадају различитим ерама. Постоји статистички значајна разлика¹³⁹ у дистрибуцији продуктивности аутора из различитих ера. Тренд каријера за сваку групу је сличан, с тим што се за групу аутора који су каријеру почели након 2000. године предвиђа најјачи раст тренда (Графикон 37, тренд линије су испрекидане).

Графикон 37: Продуктивност аутора на годишњем нивоу у периоду 2000-2022. године, по ерама деловања

Потребно је још размотрити продуктивност аутора унутар седам посматраних поља деловања: архитектуре, намештаја, модног дизајна, ауто/мото дизајна, расвете, опремања дома, дизајна изложби. За сваког аутора се може одредити број категорија у којима је у току једне године био активан, тј. унутар којих је имао бар једно остварење. За период од 1940. до 2022. године можемо свакој години да доделимо једну од три величине: средњу вредност¹⁴⁰, медијану¹⁴¹ или моду¹⁴² активних категорија (Графикон 39). Која је разлика између ове три величине? Средња вредност у суштини репрезентује скуп података, али има један недостатак: осетљива је на присуство екстремних вредности. Такође, ако наши подаци имају искошену

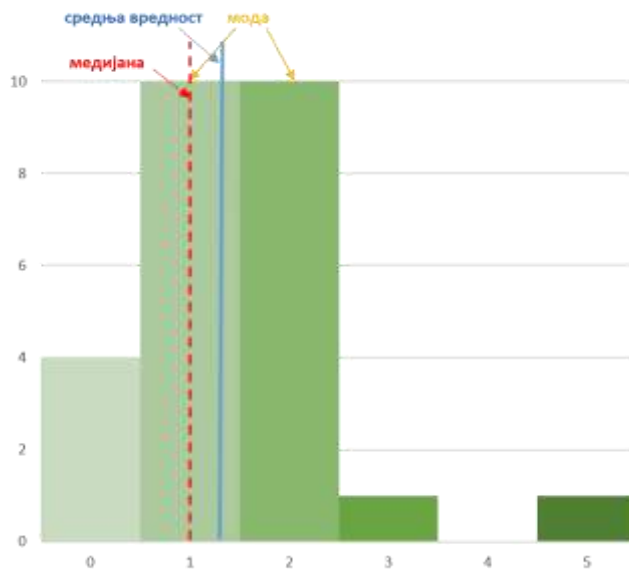
¹³⁹ Коришћен је непараметарски Краскал-Волис (*Kruskal-Wallis*) тест.

¹⁴⁰ Средња вредност или аритметичка средина је збир вредности подељен са бројем вредности.

¹⁴¹ Медијана је средња вредност која раздваја већу и мању половину скупа података. Када се бројеви поређају по величини, медијана је средњи члан низа (ако низ има непаран број чланова), односно аритметичка средина два средња члана низа (ако низ има паран број чланова).

¹⁴² Мод, мода или модус је најчешћа вредност у скупу података.

расподелу, онда је боље посматрати медијану података јер тачније показује централну позицију података и није јако условљена екстремима. Мода нам даје најучесталију вредност у скупу и често је погодна када треба да истакнемо најизраженију категорију. Ипак, њен главни недостатак је што није јединствена. Разлике између ове три вредности илустрована је на примеру активних категорија за ауторе у току 1996. године (Графикон 38).

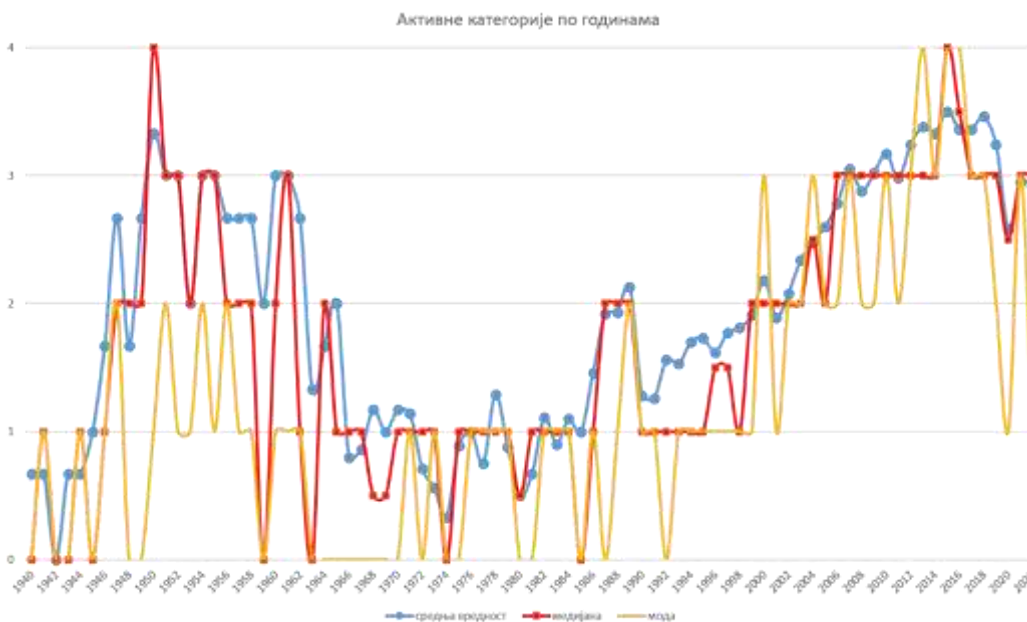

Графикон 38: Средња вредност, мода и медијана за активне категорије аутора у току једне године

Посматрани број категорија је седам, па немамо екстремних вредности које би превише утицале на средњу вредност и можемо је користити као критеријум за проверу друге хипотезе. Графикон 39 (плава линија) нам даје њену потврду: повећање броја поља деловања појединачног аутора се дешава у периоду снажног развоја глобализације и интернационализације тржишта. Пад који се уочава након светске економске кризе (2008. и 2011. године) је занемарљив. С друге стране, епидемија COVID-а делује да има већи утицај на пад продуктивности, али је он мање драматичан него што на први поглед изгледа: ако погледамо медијану и моду¹⁴³, као и средњу вредност за претходне године, јасно је да након периода врхунске продуктивности већ 2019. године долази до благог засићења и природног почетка

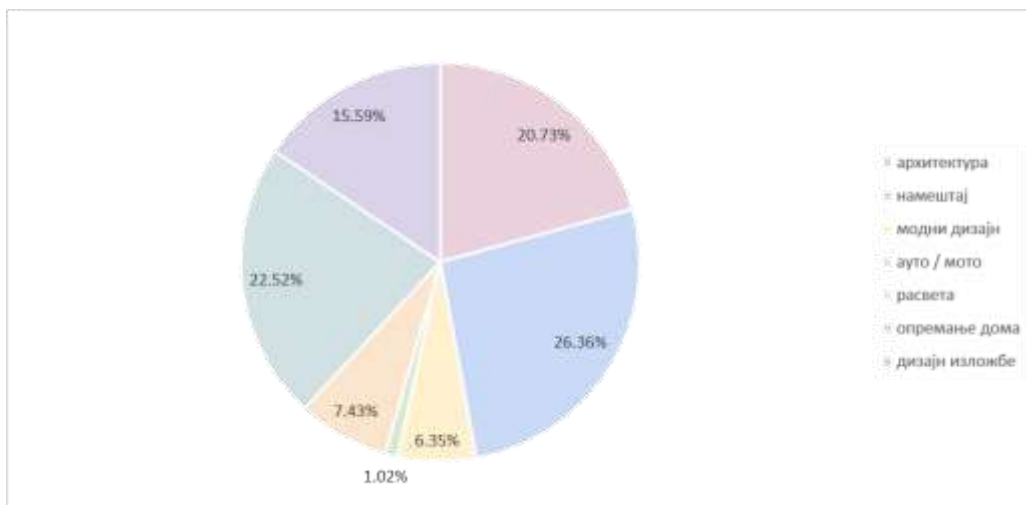
¹⁴³ Када мода није јединствена, на Графикон 39 приказујемо њену најмању вредност (на примеру који илуструје Графикон 38 вредност би била 1).

пада који је само појачан екстремним околностима. Почев од 2021. године поново се повећава продуктивност аутора у свим областима деловања. Треба имати на уму да су подаци за 2021. и 2022. годину потенцијално непотпуни због неблаговременог ажурирања података од стране самих аутора, па тиме и стручне литературе.

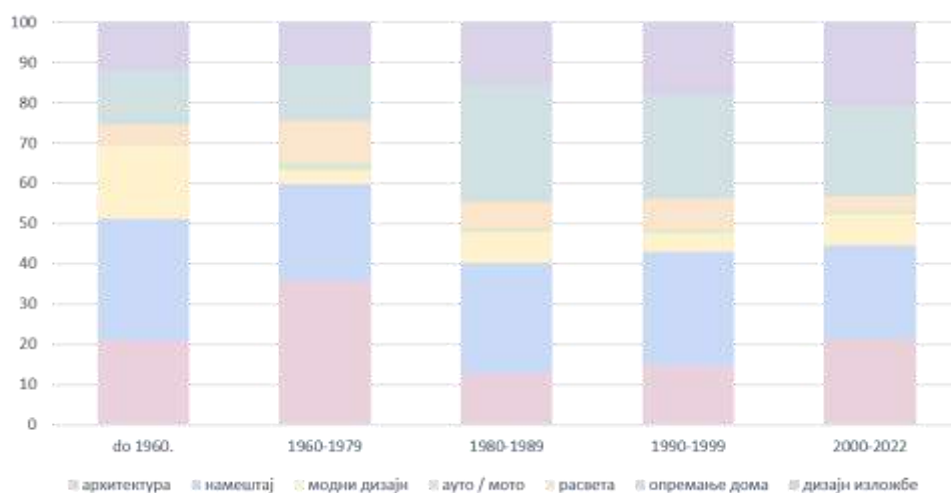

Графикон 39: Средња вредност, медијана и мода активних категорија аутора по годинама (1940-2022. године)

Прва хипотеза овог рада односи се на квалитет продукције појединачног аутора унутар дефинисаних категорија стваралаштва. Да би смо могли да дамо одговор њу потребно је дефинисати критеријуме успешности аутора унутар неке од седам посматраних стваралачких категорија. На основу укупног стваралаштва свих аутора из узорка, можемо да поставимо универзалне границе успешности бављења неком категоријом. Више од петине стваралаштва је из области архитектуре (21%) и опремања дома (23%), више од четвртине је намештај (26%); дизајн изложбе је заступљен у 16% стваралаштва, расвета у 7%, модни дизајн у 6%, док је ауто/мото индустрија заступљена са само 1% (Графикон 40). Ова расподела по категоријама варира у односу на еру стваралаштва из које аутор долази, иако разлике нису статистички значајне (Графикон 41).

Графикон 40: Заступљеност области деловања у укупном стваралаштву

Графикон 41: Расподела области деловања у укупном стваралаштву по ерама

На пример, аутори чији је почетак деловања био између 1960. године и 1979. године претежно су се бавили архитектуром (36% укупног стваралаштва). Интересантно је да су аутори ове епохе деловали у сфери ауто мото индустрије знатно више него у другим ерама, у којима се допринос овој грани дизајна може сматрати занемарљивим. Категорија модног дизајна била је популарна до 1960. године са укупном заступљеношћу од 18% док у ерама након тога пада испод 8%. Дизајн намештаја је константно заступљен у свим ерама, крећући се од 23 до 30

процената. Категорија опремања дома постаје популарна тек након 1980. године када се заступљеност удвостручава.

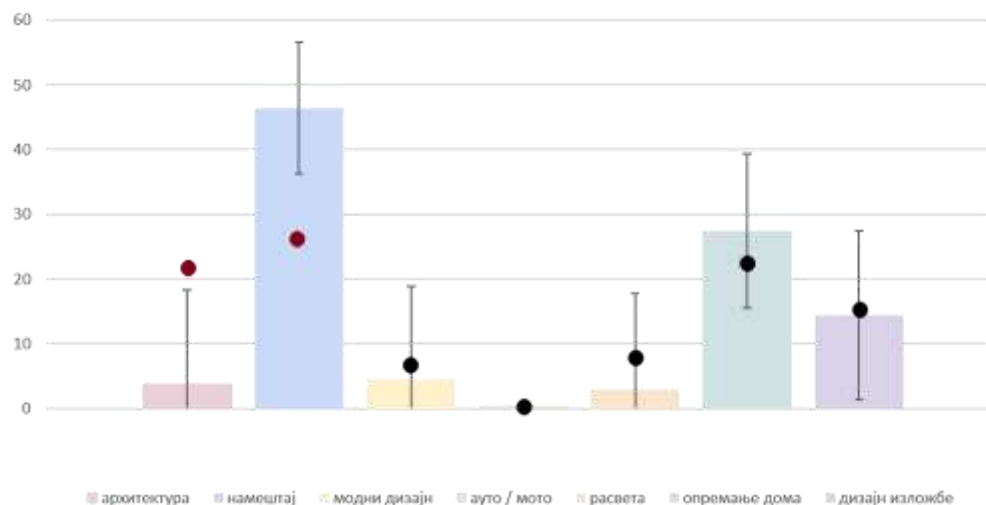
Кажемо да је аутор остварио допринос у нивоу стандарда у одређеној категорији уколико је проценат заступљености те категорије у његовом укупном стваралаштву унутар 95% интервала поверења¹⁴⁴ у односу на универзални критеријум. У колико је тај проценат изнад горње границе кажемо да је допринос аутора надпросечан док сматрамо да се аутор није остварио у некој категорији уколико је проценат испод доње границе.

На пример, **Џаспер Морисон** се остварио у очекиваном нивоу у категоријама модног дизајна, ауто/мото, расвете, опремања дома и дизајна изложби. Може се рећи да је категорија намештаја била доминантна за његово стваралаштво, док се архитектуром бавио значајно мање него очекивано. Графикон 42 најбоље илуструје ово: очекивана вредност остварености у области архитектуре (20.7%) је изнад горње границе интервала поверења за вредност заступљености архитектуре (3.7%) у стваралаштву Џаспер Морисона; с друге стране, намештај је у општој популацији био заступљен са 26.4% што је знатно ниже од интервала поверења за учинак Морисона у овој категорији (46.3%); у осталим случајевима очекивана вредност лежи унутар интервала поверења.

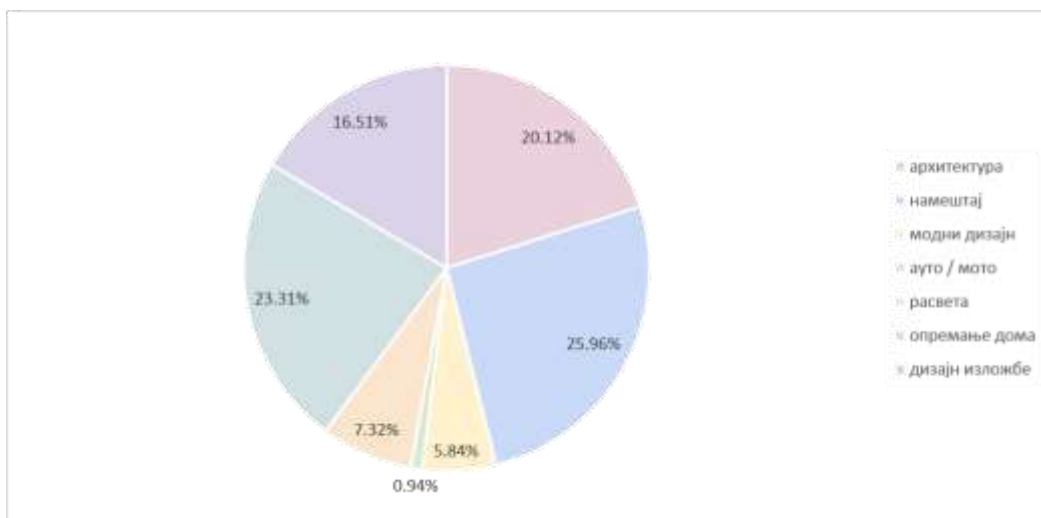
Слика 228: Air Chair / Jasper Morrison / Magis, 1999. година

¹⁴⁴ Интервал поверења је интервал за који се очекује да садржи вредност посматране величине. Прецизније, са задатим нивоом поверења (најчешће 95 %) интервал поверења је случајан интервал који садржи посматрану величину у 95% случајева.

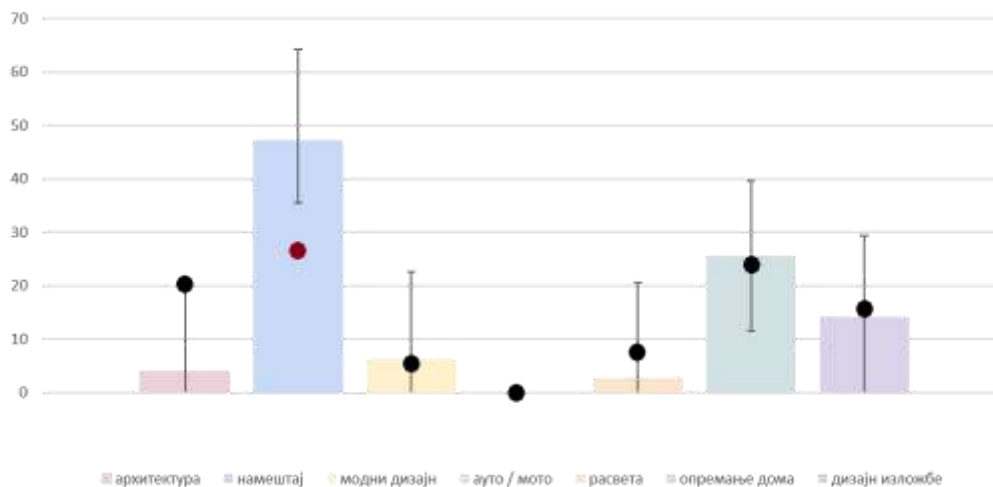
Графикон 42: Оствареност Џаспера Морисона по областима стваралаштва са 95% интервалом поверења (дуж) у односу на стандардне вредности (тачке)

Уместо универзалног критеријума, у коме смо у обзир узели све ауторе из узорка, можемо се ограничити само на стваралаштво у периоду између 2000. године и 2022. године (Графикон 43). Иако се на први поглед може чинити да нема битније разлике између ова два критеријума у односу на које вршимо поређење, треба имати на уму да и стваралаштво аутора такође ограничавамо на период између 2000. године и 2022. године.

Графикон 43: Заступљеност области деловања у стваралаштву у периоду 2000-2022. година

У односу на ове стандарде Џаспер Морисон је и даље остварен у свим категоријама, са доминантном категоријом намештаја, док овај пут архитектура није испод просека, већ се налази у очекиваним границама, на самој горњој граници интервала поверења (Графикон 44).

Графикон 44: Оствареност Џаспера Морисона у периоду 2000-2022. године, по областима стваралаштва са 95% интервалом поверења (дуж) у односу на стандардне вредности (тачке)

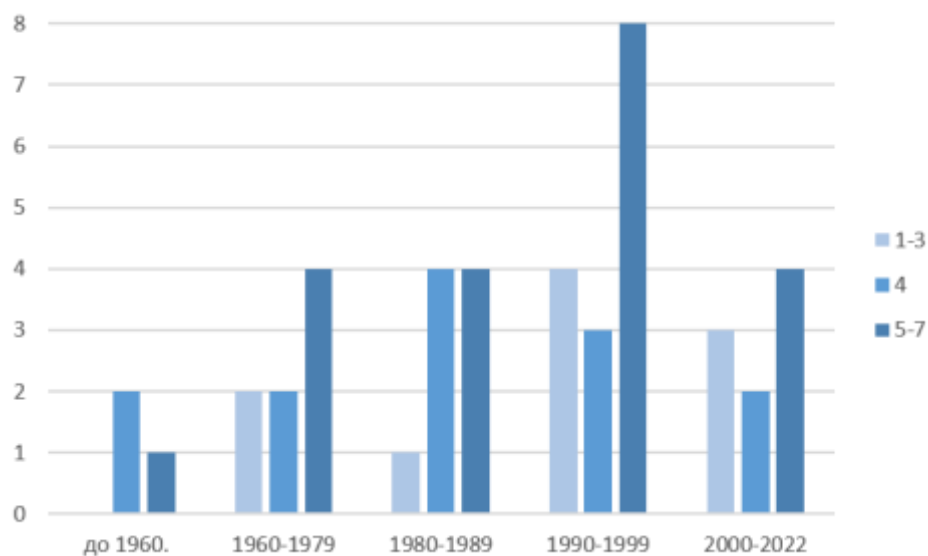
Трећа могућност би била да сваког аутора поредимо према стандарду ере из које долази. Овај критеријум поређења ипак није дао задовољавајуће резултате из неколико разлога: стандарди се дефинишу на основу релативно малог броја аутора унутар категорије, стваралаштво аутора из једне епохе не може се посматрати изоловано од утицаја и трендова које владају током њихове каријере, такође аутори нису нужно добри репрезенти ере из које долазе, итд. У случају Морисона, остварење у свим категоријама је у нивоу очекиваног за ту епоху, с тим што је намештај и даље категорија натпросечног остварења.

За сваког аутора појединачно можемо погледати корелацију¹⁴⁵ између његовог укупног стваралаштва и сваке категорије засебно. Посматрана је корелација на нивоу 0,05¹⁴⁶. Дизајн изложбе, намештај и опремање дома су категорије које доминирају стваралаштвом, тј. кључне су за највећи број аутора. Аутори најчешће имају пет значајних категорија, док је медијална вредност четири. Интересантно је да су

¹⁴⁵ Разматрамо Пирсонову биваријантну корелацију која мери линеарну зависност између две групе података.

¹⁴⁶ Ово одговара 95% нивоу поверења.

аутори из ере 90-тих година били значајно разноврснији од својих колега из других ера: чак половина аутора се остварила у 5-7 категорија (Графикон 45). Почев од осамдесетих година XX века, број аутора који дејствују у четири и више категорија дизајна у сталном порасту. Услови тржишта у овом периоду су такви да омогућавају ауторима да прошире своје поље деловања и дизајн успешно пласирају на начине који раније нису били могући и тако допру до ширег круга публике и постану препознатљиви општој популацији.

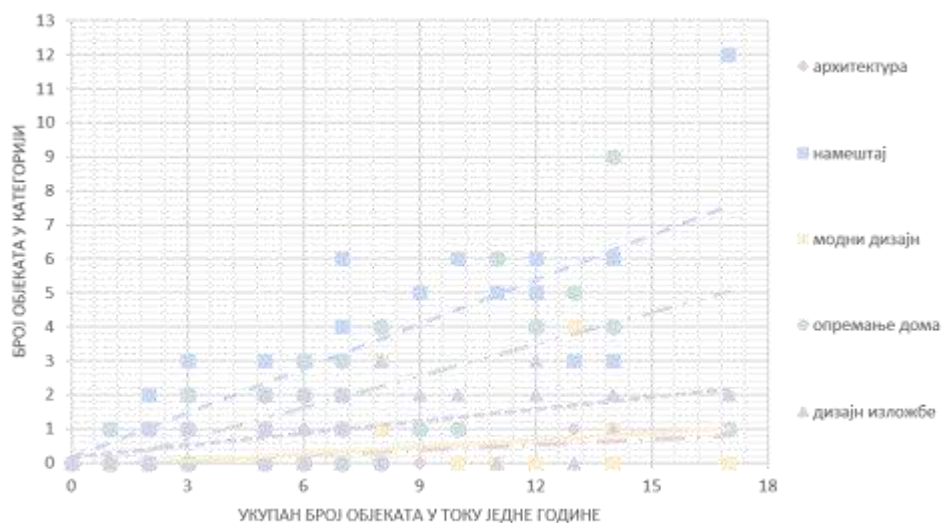
Графикон 45: Значајне категорије за стваралаштво аутора по ерама стваралаштва

Филип Старк и Пјеро Лисони су значајно остварени у свих седам категорија, док је за Џерзи Сејмора дизајн изложби једина доминантна категорија. Ово не значи да аутор није остварен у осталим категоријама у односу на задати стандард, већ само да за ток његове каријере задата категорија није била пресудна. Сматраћемо да значајна категорија има веома јак утицај на каријеру ако је Пирсонов коефицијент корелације већи од 0,8¹⁴⁷. Све вредности коефицијента у интервалу од 0,6 до 0,8

¹⁴⁷ Не постоји унапред задата граница за коју можемо рећи да је нека корелација јака. За егзактне науке се често захтева да је коефицијент веома близак 1, али у друштвеним областима се тај критеријум може ослабити и све веће од 0,8 се може сматрати веома јаком корелацијом. Такође, коефицијент корелације може бити и негативан: у том случају нам смањење вредности у једној категорији доприноси порасту вредности у другој категорији. Због природе наших податак то не може да буде случај, тако да разматрамо само позитивне вредности.

сматраћемо да описују умерено јаку позитивну корелацију (повећање у вредностима за једну категорију даје нам јаку индицију да ће доћи до повећања у категорији укупног стваралаштва).

Вратимо се на пример Цаспера Морисона. За његову каријеру значајно је пет категорија: архитектура, дизајн намештаја, модни дизајн, дизајн објеката и уређаја за животни простор и дизајн изложби. Очекивано, само са једним остварењем, категорија дизајна у аутомобилској индустрији није се нашла на овој листи. С друге стране, у претходној анализи смо видели да се, без обзира на изабране критеријуме, допринос категорији расвете сматра задовољавајућим, али ипак не постоји корелација између укупног стваралаштва и дизајна расвете (значајност је $p=0,180>0,05$). Категорије намештаја (са коефицијентом корелације 0,786) и опремање дома (Пирсонов коефицијент је 0,657) имају јак ефекат на укупно стваралаштво, док преостале три значајне категорије имају умерени утицај. Графикон 46 илуструје ове ефекте. Линије тренда су додате да би се лакше уочила позитивна корелација.

Графикон 46: Корелација укупног стваралаштва Цаспера Морисона и засебних значајних категорија

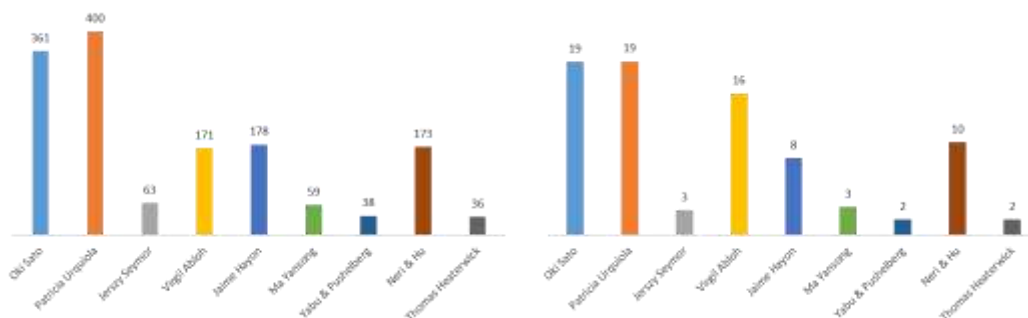
4.1. Аутори XXI века

Главна тема ове дисертације су аутори који са радом започињу у XXI веку. У наставку приказујемо детаљну статистичку анализу њиховог стваралаштва.

Од свих аутора из нашег узорка, аутори ове групе су најпродуктивнији, са просечних 8,5 остварења годишње. Овде морамо да истакнемо да на резултате продуктивности аутора ове групе највише утиче чињеница да смо за горњу границу стваралаштва узели 2022. годину. Како је ово група аутора од које се очекује највећи раст продукције (Графикон 37), стварна вредност годишње просечне продуктивности је већа.

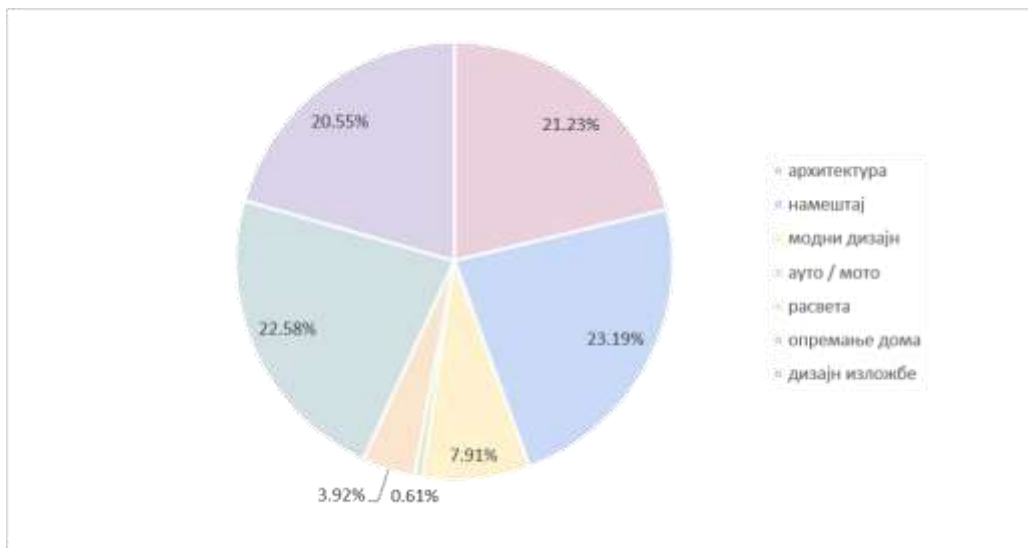
Продуктивност варира у односу на аутора: најпродуктивнији су Оки Сато и Патриција Урquoiола, док су на крају листе Јабу и Пушелберг и Томас Хитервик (Графикон 47). Треба приметити да је ниска просечна продуктивност Јабу и Пушелберга последица чињенице да су имали чак девет неактивних година у периоду од 2001. до 2022. године у коме смо посматрали њихову делатност. Интересантно је и да Вирцил Абло има сличну укупну продуктивност као и Хајми Хајон, али му је просечна продуктивност двоструко већа.

На основу овога, ауторе можемо разврстати у категорије продуктивности: високо продуктивни (Оки Сато, Патриција Уркиола), средње продуктивни (Вирцил Абло, Хајми Хајон, Нери и Ху) и мало продуктивни (Церзи Сејмор, Ма Јансонг, Јабу и Пушелберг, Томас Хитервик).

Графикон 47: Укупна (лево) и просечна (десно) продуктивност аутора

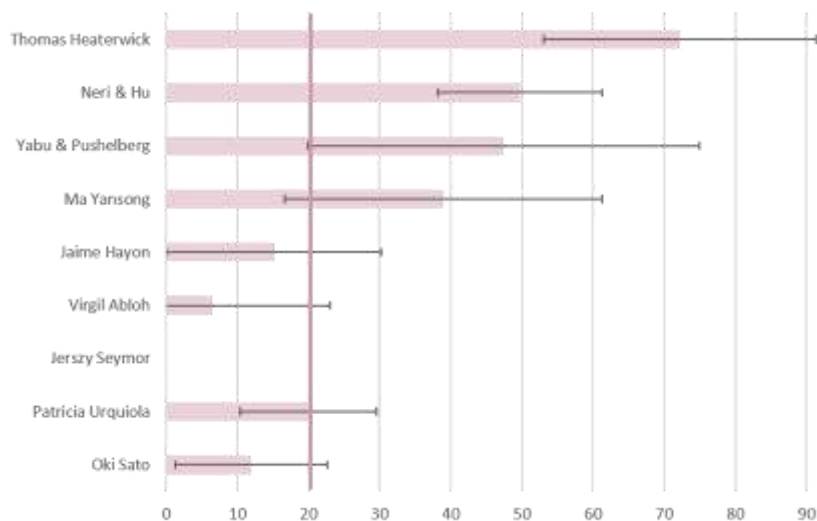
Може се рећи да су области архитектуре, намештаја, опремања дома и дизајна изложби једнако заступљене у стваралаштву ових аутора, док је допринос у ауто/мото сфери занемарљив (Графикон 48).

Графикон 48: Заступљеност области деловања у стваралаштву аутора који су каријеру започели након 2000. године

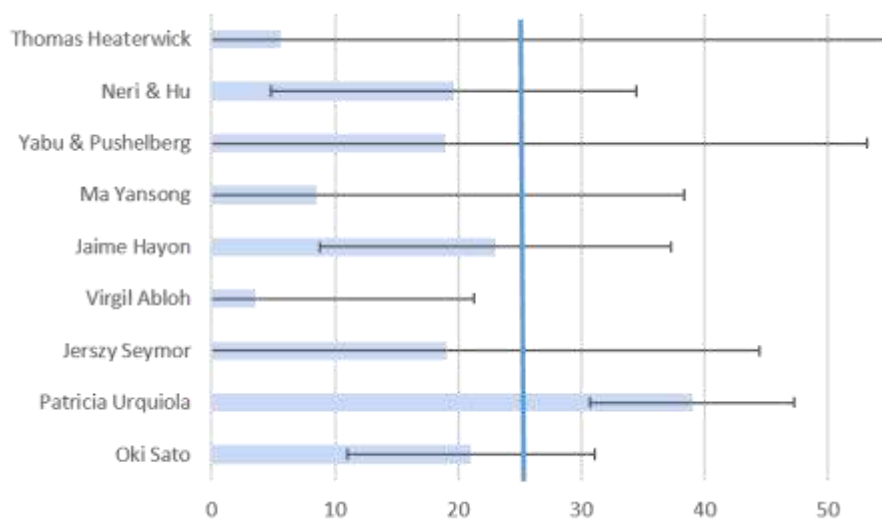
Да бисмо спровели квалитативну анализу потребно је да одаберемо критеријум за евалуацију остварености унутар неке области. Претходно смо видели да су нам на располагању три опције: укупно стваралаштво (Графикон 40), стваралаштво свих аутора који су стварали у периоду од 2000. до 2022. године (Графикон 43) и стваралаштво само аутора који су почели да стварају након 2000. године (Графикон 48). Предност ћемо дати другом критеријуму јер укључује стваралаштво свих аутора активних у овом периоду, не само оних који су у почетним фазама своје каријере, али се ограничава на тај период чиме обезбеђује да се прате трендови XXI века.

У категорији архитектуре, осим Џерзи Сејмора који до сада нема ни једно архитектонско остварење, сви остали аутори се могу сматрати успешним у на овом пољу (Графикон 49). За Томаса Хитервика (72%), као и Нери и Хуа (50%), ово је апсолутно доминантна категорија њиховог стваралаштва.

Графикон 49: Оствареност аутора у категорији архитектуре у односу на стандард (20,1%)

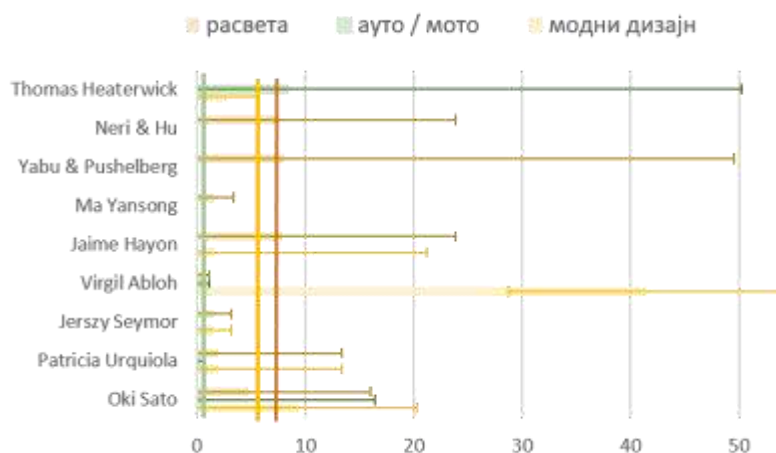
Дизајн намештаја је, очекивано, једна од најстабилнијих категорија (Графикон 50). Једино је Вирџил Абло имао мањи допринос од очекиваног, док је Партицији Уркиоли ово најуспешнија категорија, једина у којој је учинак натпросечан.

Графикон 50: Оствареност аутора у категорији намештаја у односу на стандард (26%)

Код тумачења резултата за категорија расвете, дизајна у аутомобилској индустрији и модног дизајна (Графикон 51) треба бити посебно опрезан јер су аутори

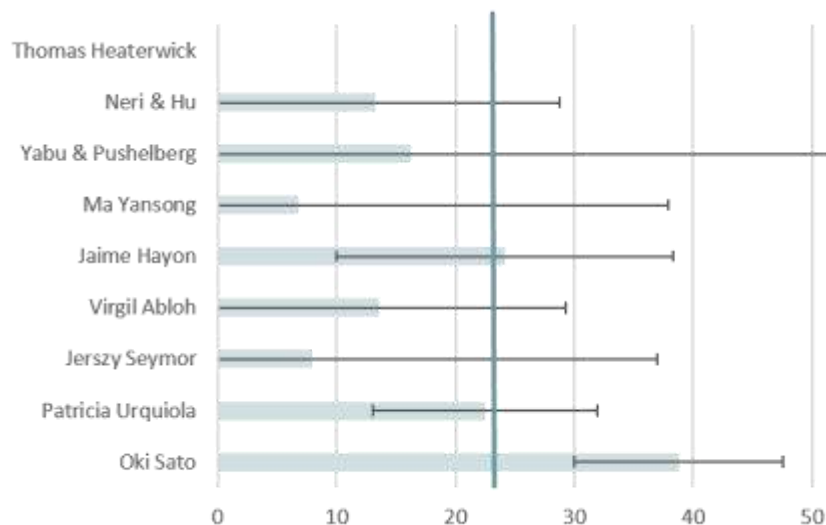
у овим областима извели мали број објеката¹⁴⁸. Иако је већина аутора извела један или ниједан предмет намењен аутомобилској или авио индустрији, укупан допринос ове категорије је незнатан, тако да не можемо сматрати да аутор није остварен. Случај је другачији са категоријом модног дизајна где можемо тврдити да се Ма Јансонг, Нери и Ху, Јабу и Пушелберг уопште нису остварили, док Вирцил Абло овде има завидну продуктивност од чак 70 производа који чине више од две петине његовог укупног стваралаштва. Слично је и са категоријом расвете: упркос малој продуктивности неких аутора, једино за Томаса Хитервика кажемо да се уопште није бавио овом облашћу.

Графикон 51: Оствареност аутора у категоријама расвете (7,3%), аутомобилске индустрије (0,9%) и модног дизајна (5,8%) у односу на стандард

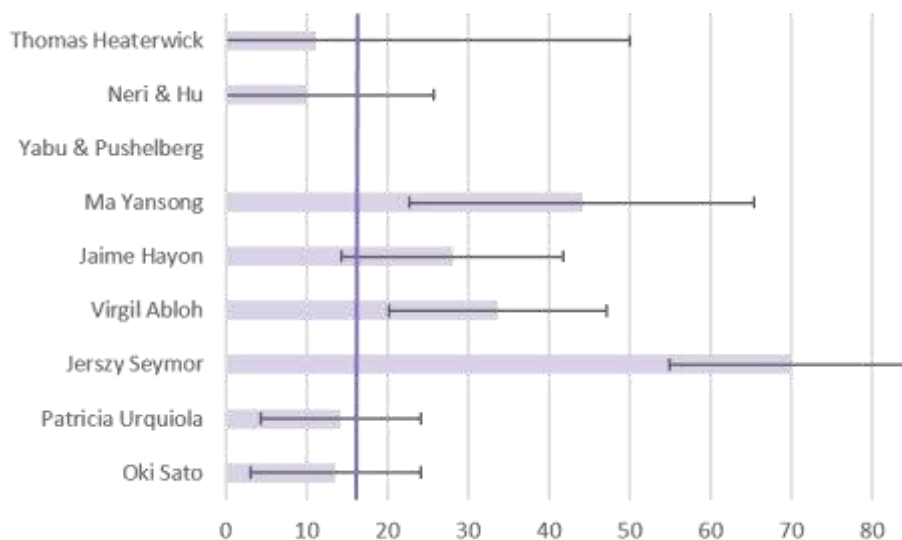
Дизајн објеката и уређаја за животно пространство је област у којој се успешно остварило осам од изабраних девет аутора (Графикон 52). Ниједно остварење нема само Томас Хитервик, док Оки Сато остварује натпросечан учинак (38,8%).

¹⁴⁸ Графикон 51: илуструје ово „широким“ интервалима поверења. Додатно, у случају када је број изведених објеката само 1, интервал поверења се не приказује (јер је то читав интервал 0-100%).

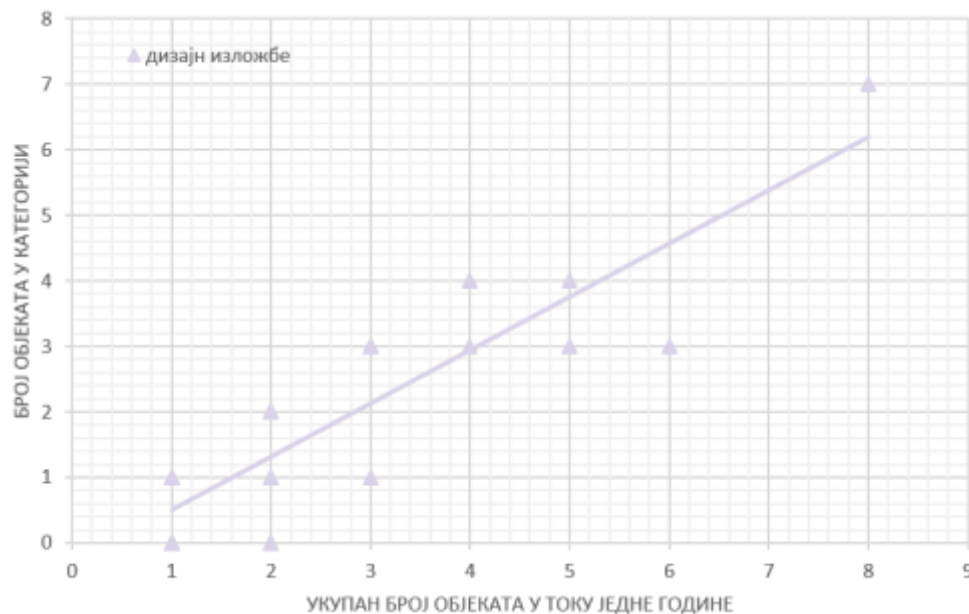
Графикон 52: Оствареност аутора у категорији дизајна објеката и уређаја за животни простор у односу на стандард (23,4%)

Последња категорија дизајна изложби, као и категорија архитектуре, доноси три аутора са натпросечним учинком: Ма Јансонг (44,1%), Вирџил Абло (33,3%) и Џерзи Сејмора (69,8%). За Јабу и Пушелберга ово је трећа категорија без остварења (Графикон 53).

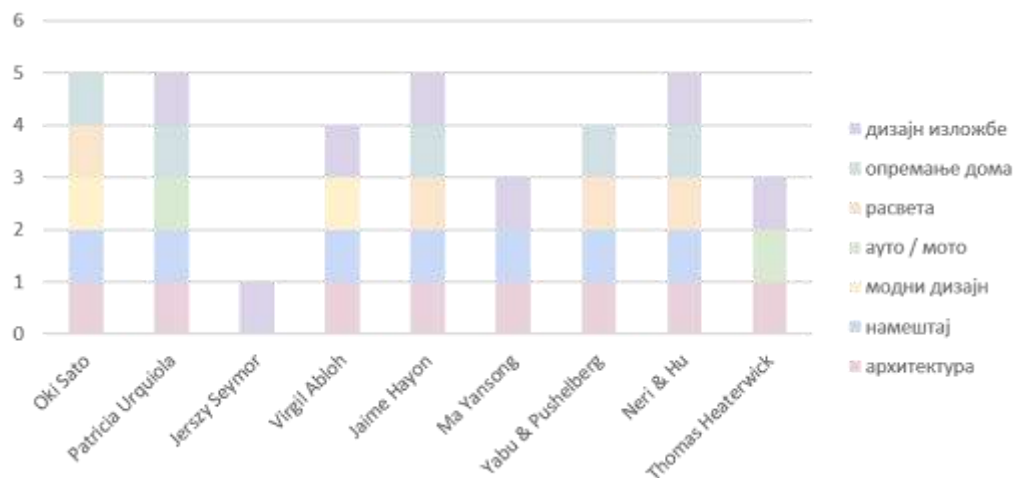
Графикон 53: Оствареност аутора у категорији дизајна изложби у односу на стандард (16,5%)

За крај, размотримо корелацију између укупног стваралаштва аутора и сваке категорије засебно. Већ је поменуто да категорија не мора бити значајна за ток каријере аутора чак и у случају да се његов допринос тој категорији сматра задовољавајућим. Најбољи пример за ово је Џерзи Сејмор чији је учинак у категоријама дизајна намештаја, модног дизајна, дизајна у аутомобилској индустрији, дизајна расвете и дизајна објеката и уређаја за животни простор окарактерисан као успешан. Ипак, корелација на нивоу значајности 0,05 постоји само са категоријом дизајна изложби, која је и једина категорија у којој је остварен натпросечан учинак. Пирсонов коефицијент корелације је 0,877: ово значи да је ефекат дизајна изложби на укупно стваралаштво веома јак и да, очекивано, повећање продуктивности у оквиру те категорије утиче на повећање укупне продуктивности (Графикон 54).

Графикон 54: Корелација између укупног стваралаштва Џерзи Сејмора и стваралаштва у сфери дизајна изложби

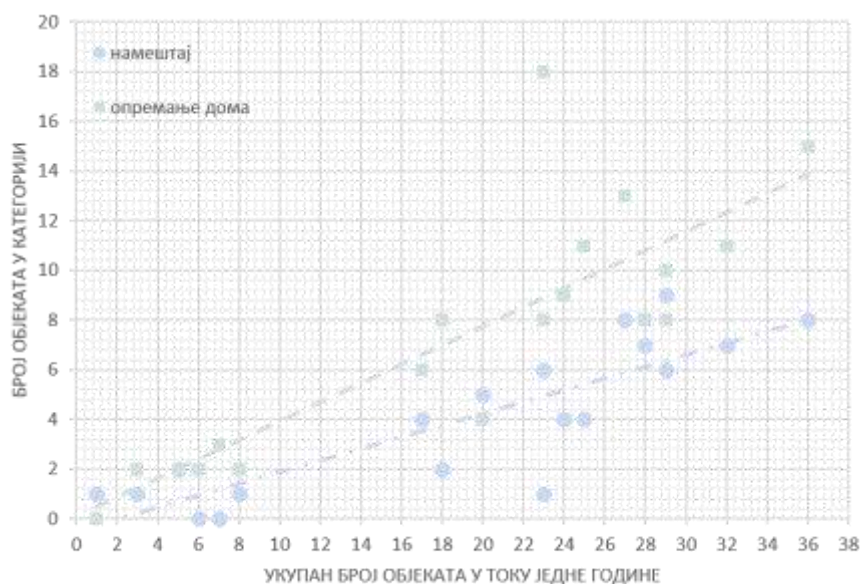
Дизајн изложбе, дизајн намештаја и архитектура су категорије које доминирају стваралаштвом (Графикон 55). Томас Хитервик и Ма Јансонг се налазе испод просека, са по три значајне категорије. Следе Вирџил Абло и Јабу и Пушелберг са по четири категорије, док остали имају по пет, што је уједно и најчешћи број (мода) значајних категорија у стваралаштву ових аутора.

Графикон 55: Значајне категорије за стваралаштво сваког аутора

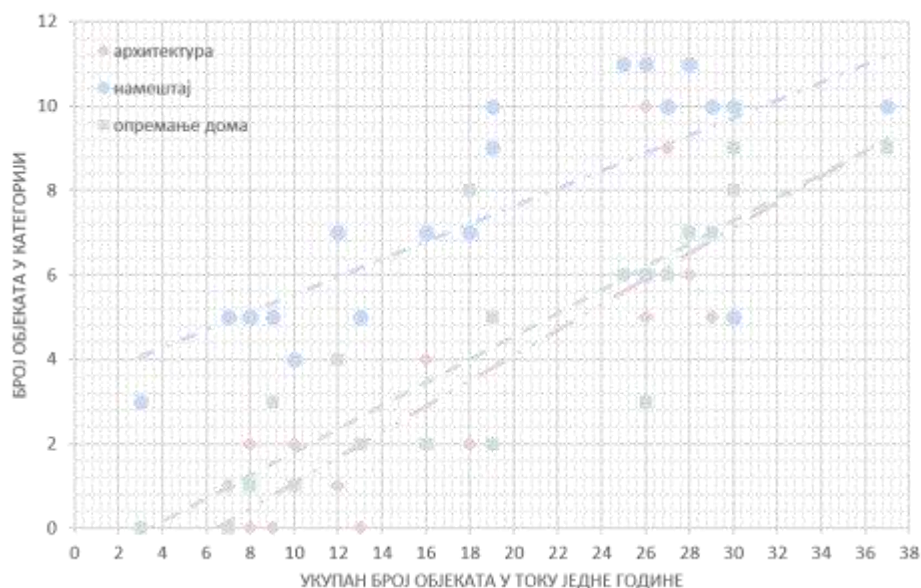
Комбинујући претходне анализе можемо за сваког аутора да дефинишемо успех унутар одређене категорије: кажемо да је аутор успешан ако је проценат заступљености остварења у тој категорији на нивоу очекиваног стандарда и ако та категорија има значајан ефекат на његово укупно стваралаштво. Сада можемо да дамо одговор на прву хипотезу за ауторе XXI века:

- Оки Сато се остварио у свих седам категорија на нивоу очекивања, али се може рећи да дизајн изложби и ауто / мото нису имали значајног ефекта на његову каријеру. Доминантна категорија је опремање дома у којој је остварио натпросечан учинак (чак две петине његовог стваралаштва је у овој категорији), али уз њу и категорија дизајна намештаја има веома јак ефекат на његово стваралаштво: Пирсонови коефицијенти корелације су редом 0,837 и 0,857 (Графикон 56). Преостале три категорије (архитектура, модни дизајн и расвета) су се показале значајним за ток његове каријере, али је њихов утицај слабији.

Графикон 56: Корелација између укупног стваралаштва Оки Сата и категорија намештаја и опремања дома

- Патриција Уркиола је најпродуктивнији аутор ове групе аутора са 400 изведених објеката током двадесет једногодишње каријере. Остварила се у свим категоријама, са доминантном категоријом дизајна намештаја. Интересантно је да ова категорија има мањи ефекат на њену укупну продуктивност (Пирсонов коефицијент је 0,756) него што је то случај са архитектуром и опремањем дома (оба коефицијента су 0,87) чији је утицај веома јак (Графикон 57). Дизајн изложби и ауто / мото такође значајно утичу на њену каријеру, мада је ефекат слабији.

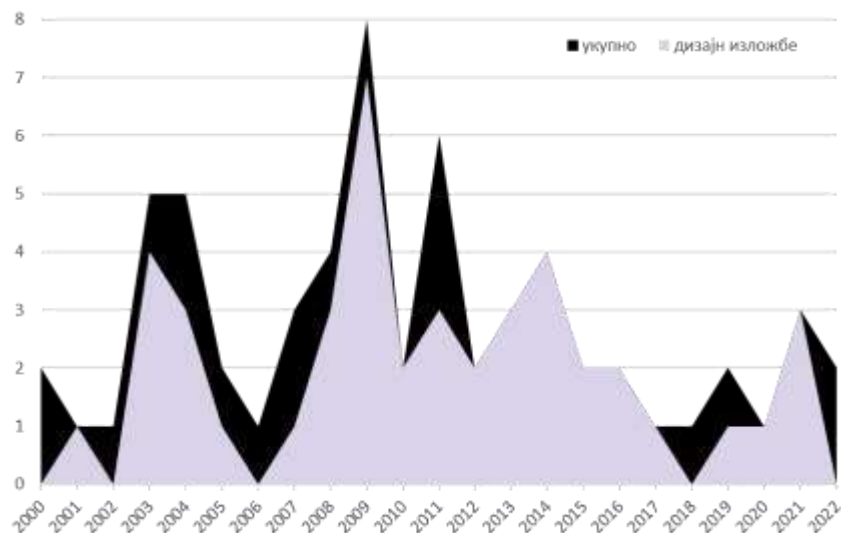

Графикон 57: Корелација између укупног стваралаштва Патриције Уркиоле и категорија архитектуре, намештаја и опремања дома

Слика 229: Super Beam Sofa / Patricia Urquiola / Cassina / 2017. година.

- Џерзи Сејмор је најјасније профилисан аутор ове групе аутора. Иако је на нивоу очекиваног имао резултате у пет од седам категорија, печат оставља искључиво у дизајну изложби – више од две трећине укупног стваралаштва припада овој категорији (Графикон 58). Претходно смо већ приметили да се утицај ове категорије класификује као веома јак (Графикон 54).

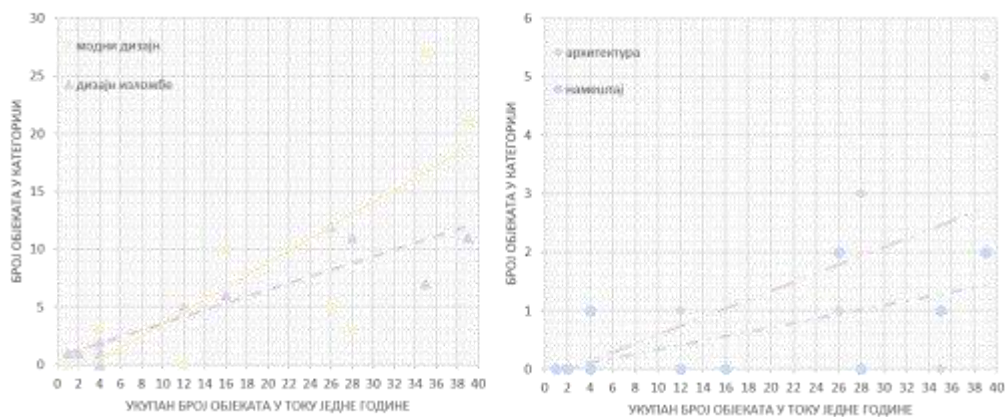

Графикон 58: Однос укупног стваралаштва и дизајна изложби Џерзи Сејмора по годинама деловања

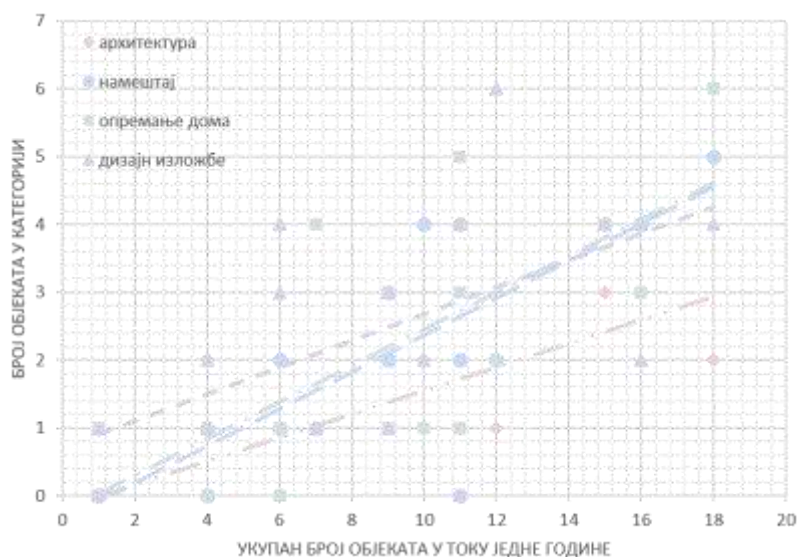
Слика 230: Bureaurama furniture collection / Jerszy Seymour / Magis / 2018. година.

- Вирцил Абло је једини аутор из ове групе који се изнад очекивања оставио у чак две категорије: модном дизајну и дизајну изложби. Обе ове категорије имају веома јак утицај на укупан опус (Пирсонови коефицијенти корелације су редом 0,804 и 0,898). У категоријама расвете и ауто / мото има очекивано остварење, али са укупно три изведена објекта у њима, ипак можемо рећи да се њима није бавио. Интересантно је да је у категорији намештаја остварио резултат слабији од очекиваног стандарда (намештај је у његовом опусу присутан са мање од 4%, док је стандард 26%), али се та категорија ипак показала значајном за укупно стваралаштво. Од преостале две категорије (архитектура и опремање дома) у којима је имао очекивани успех, једино архитектура има значајан ефекат на укупно стваралаштво, мада је он, као и у случају категорије намештаја, умерено јак. Разлика између јаке и умерено јаке корелације приказана је на Графикон 59.

Слика 231: Jimmy Choo Collection / Virgil Abloh / 2017. година.

- Хајми Хајон се посебно не истиче ни у једној категорији. Осим дизајна у сфери ауто / мото индустрије, у свакој категорији има бар по једно остварење. Модни дизајн нема ефекта на његов опус, а најјачи утицај имају категорије архитектуре (са коефицијентом корелације 0,801) и намештаја (0,854). Интересантно је да најзаступљеније категорије, опремање дома и дизајн изложбе, мање утичу на укупну продуктивност (Графикон 60).

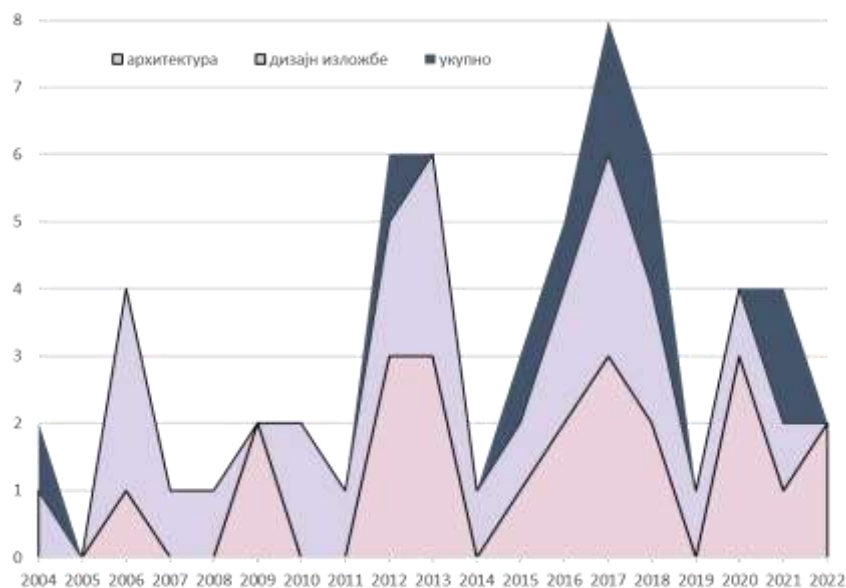

Графикон 60: Категорије са веома јаким и умерено јаким утицајем на укупно стваралаштво Хајме Хајона

Слика 232: Showtime Nude Chair / Jaime Hayon / BD Barcelona / 2006. година.

- Ма Јансонг има остварења у пет категорија, једино се модним и ауто / мото дизајном уопште није бавио, а како у области расвете има само једно остварење и ову категорију можемо искључити из разматрања. Опремање дома се није показало као значајна категорија, док дизајн намештаја има значајан, али слаб ефекат на укупно стваралаштво. Доминантне категорије су архитектура и дизајн изложби који је и знатно заступљенији од очекиваног стандарда за 21. век. Уместо стандардног графикана за корелацију, довољно је да погледамо Графикон 61 јер ове две категорије чине више од 80% укупног стваралаштва.

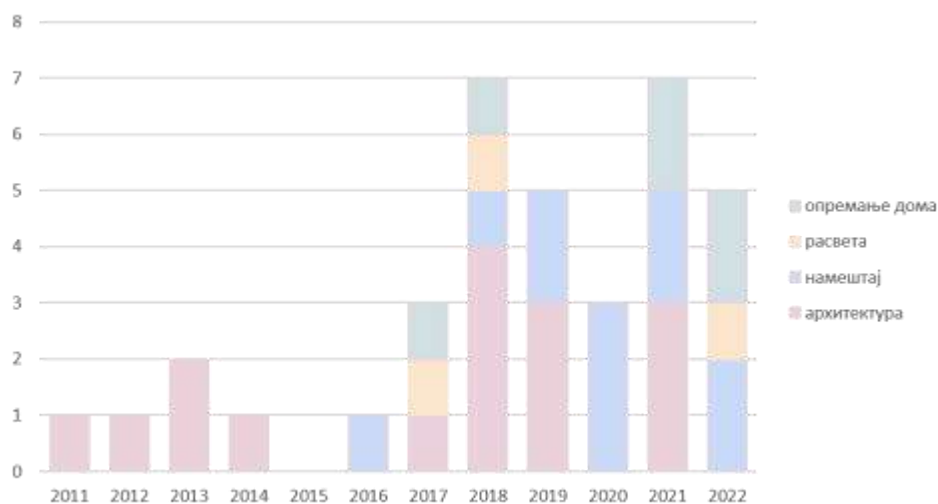

Графикон 61: Удео архитектуре и дизајна изложби у укупном стваралаштву Ма Јансонга по годинама

Слика 233: The Cloudscape of Haikou Library / MAD / 2021. година.

- Јабу и Пушелберг су остварили очекивани допринос у четири категорије: архитектури, намештају, дизајну расвете и опремању дома. Све четири категорије имају значајан и приближно исти ефекат на укупно стваралаштво, мада се он не може окарактерисати као снажан (сви Пирсонови коефицијенти су мањи од 0,8). Уз све то, спадају у групу мало продуктивних аутора са свега 38 остварења, од којих је чак 36 изведено након 2011. године. Ако се ограничимо на овај период, видимо да свака категорија једнако доприноси укупном стваралаштву (Графикон 62).

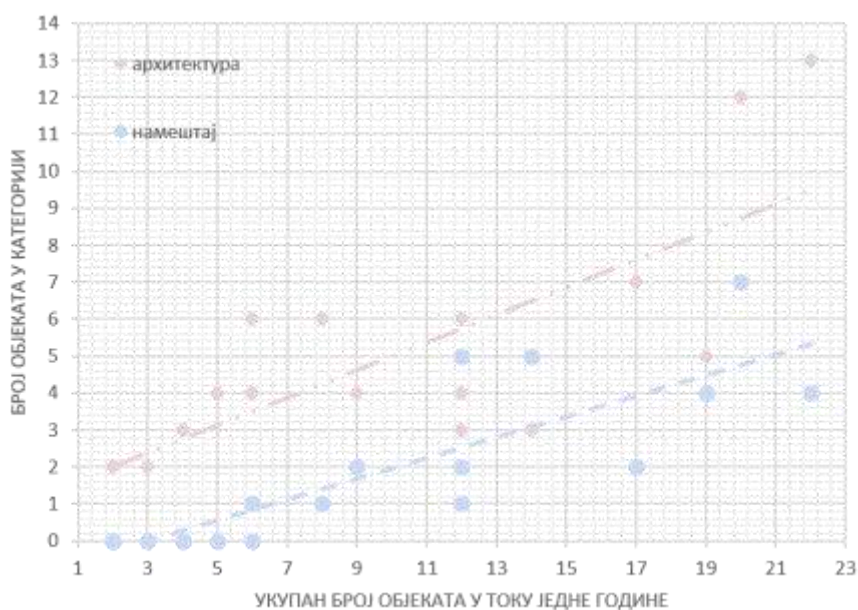

Графикон 62: Категорија стваралаштва Јабу и Пушелберга у периоду 2011-2022.године

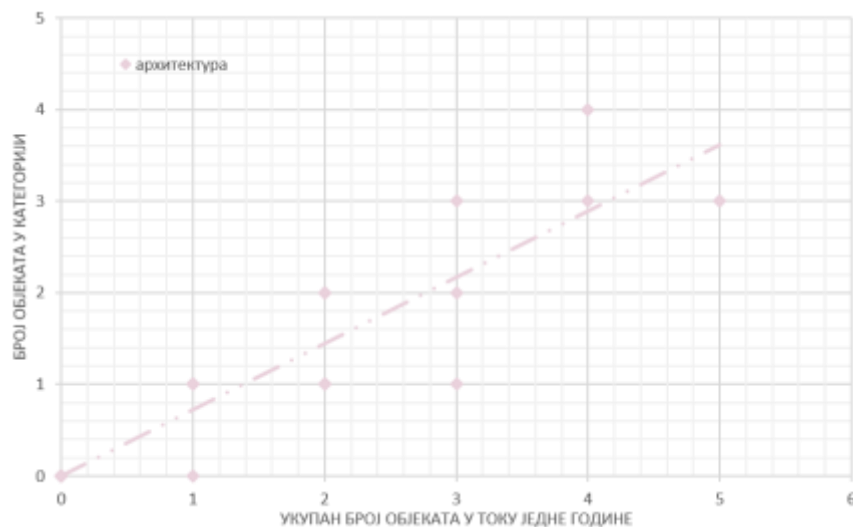
Слика 234: Park Hyatt / Yabu & Pushelberg / Shenzhen, China / 2019. година

- Нери и Ху су још један пар аутора за чије стваралаштво су значајне све категорије у којима су се остварили. Најјачи ефекат има категорија намештаја (са коефицијентом 0,827), праћена архитектуром (0,762) која је и најдоминантнија област и чини половину њиховог стваралаштва (Графикон 63). Остале три категорије (дизајн расвете, опремање дома и дизајн изложби) умерено утичу на продуктивност. Интересантно је да су у категорији опремања дома / индустријског дизајна за пројекат *Zisha Tea Project* добили чак пет међународних признања (*Elle Decoration China Design Awards 2006, by Elle Decoration China, Red Dot Award: Product design 2009, Annual Design Review 2009, by I.D. Magazine, New York, USA, Good Design 2008 Awards, by the Chicago Athenaeum, Chicago, USA, Perspective Award 2007, by Perspective Magazine, Hong Kong, China*).

Графикон 63: Корелација између укупног стваралаштва Нери и Хуа и категорија намештаја и архитектуре

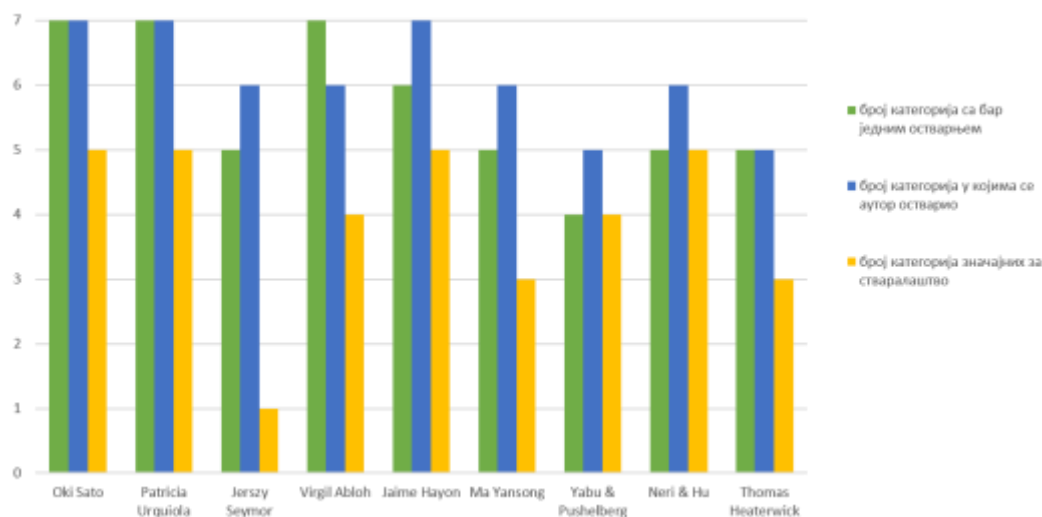
- Томас Хитервик је најмање продуктиван аутор ове групе који је скоро три четвртине остварења имао у области архитектуре. Слично Нери и Ху, та категорија му је знатно изнад архитектонског стандарда за XXI век и није изненађење да је са Пирсоновим коефицијентом корелације 0,9 то најутицајнија категорија његовог стваралаштва (Графикон 64). Интересантно је да се категорија ауто / мото са три остварења нашла уз дизајн изложби као значајна категорија са умереним ефектом на укупно стваралаштво. Мали број остварења унутар категорија дизајна намештаја (2) и модног дизајна (1) у овом случају не можемо да протумачимо као да се Хитервик није бавио тим областима, као што смо то урадили у сличном случају код Вирцила Аблоа. Главна разлика је у томе што је Абло веома продуктиван аутор са више од 170 остварења, док Хитервик има само 36, па три остварења нису занемарљив успех.

Графикон 64: Корелација између укупног стваралаштва Томаса Хитервика и стваралаштва у сфери архитектуре

За крај, можемо да упоредимо ауторе по остварености у свакој категорији. Графикон 65 приказује број категорија у којима је аутор имао бар једно остварење, број категорија у којима је учинак аутора био на нивоу стандарда за XXI век и број категорија које су значајне за укупно стваралаштво аутора. Приметимо да број категорија у којима рачунамо да је постигнута задовољавајућа продуктивност може да буде већи од броја категорија са бар једним остварењем. Разлог за ово је чињеница

да је у области дизајна у ауто / мото индустрији допринос занемарљив, па не рачунамо као неуспех ако аутор нема ни једно остварење у њој.

Графикон 65: Оствареност аутора по категоријама

Аутори из категорије високе продуктивности, Оки Сато и Патриција Уркиола, имају остварење у свих седам категорија и допринос се у свих седам сматра задовољавајућим. Такође, оба аутора имају по пет категорија које су значајне за њихову каријеру.

Из категорије аутора средње продуктивности једино Вирџил Абло има бар једно остварење у свих седам категорија дизајна, с тим што је његов учинак у области дизајна намештаја испод задатог стандарда успешности. Хајми Хајон је остварен у шест категорија дизајна од којих је чак пет значајно за његов ток каријере. Аутори Нери и Ху имају остварења у пет категорија дизајна и све су подједнако значајне за њихово стваралаштво.

На крају разматрамо категорију аутора чија је укупна продуктивност карактерисана као ниска. Џерзи Сејмор, иако остварен у више категорија, јасно је профилисан само у једној. Ма Јансонг и Томас Хитервик имају остварења у пет категорија дизајна од којих су три окарактерисане као значајне. Можемо рећи да су Јабу и Пушелберг остварени у четири категорије.

5. Закључна разматрања

Постоје примери у писаној и дигиталној литератури које се баве историјом, класификацијом и развојем дизајна у одређеним епохама XX века, као и монографске публикације, али су оне углавном фокусиране на појединачни рад аутора или мање групе истих. На основу прикупљених чињеница истраживањем доступне литературе, а према сазнањима аутора овог рада, ово је први покушај да се представи целокупно стваралаштво одабране групе аутора, као и да се систематизује рад истих по епохама. Епохе су груписане на следећи начин: аутори који каријеру започињу пре 1960. године, аутори са почетком каријере у периоду стагнације 1960.-1979. године, аутори „Јапи“ ере (1980.-1989. година), аутори деведесетих година (1990.-1999. година) и аутори XXI века. Дефиниција епоха не прати строго математичку поделу на деценије, него је одраз друштвених дешавања и гео-политичких прилика.

Аутори обухваћени овим истраживањем доминантно су стварали на територији Европе (Велика Британија, Француска, Немачка, Италија, Шпанија, Шведска, Норвешка, Данска, Финска, Португал...), Сједињених Америчких Држава и Канаде. Такође, у обзир су узети само они аутори код којих стручна јавност и критика препознају јак ауторски печат у свим одабраним категоријама деловања. Из разматрања су изузети аутори који су стварали у само једној категорији стваралаштва или за само једну компанију. Главни недостатак је изостављање аутора који стварају на просторима који нису покривени успостављеним географским оквиром, као и аутора за које тренутно у писаним изворима не постоје подаци о комплетној продукцији. Ипак, ово је први корак ка формирању потпуне базе стваралаштва аутора.

Један од главних доприноса овог истраживања је креирање табела комплетне реализоване продукције сваког одабраног аутора. Стваралаштво је разврстано по годинама у седам категорија: архитектура / дизајн ентеријера, дизајн намештаја, модни дизајн, дизајн возила / пловила / летелица, дизајн расвете, опремање дома / индустријски дизајн, изложбе и дизајн изложби.

За потребе квалитативне анализе успешности аутора било је потребно дефинисати критеријум за евалуацију остварености унутар неке области. На

располагању су нам биле три опције: укупно стваралаштво свих аутора из узорка, стваралаштво свих аутора који су стварали у неком одређеном периоду и стваралаштво само аутора који су почели да стварају након неке одређене године. Како је примарни фокус ове тезе стваралаштво аутора који су стваралачку каријеру започели у XXI веку, као критеријум је узето стваралаштво свих аутора који су били активни у периоду од 2000. до 2022. године, чиме је обезбеђен обухват свих активних аутора, не само оних који су у почетним фазама своје каријере, при чему су узети у обзир и трендови XXI века.

На почетку овог истраживања постављене су три хипотезе рада - хипотеза један (X1) да постоји диспропорција између квалитета и квантитета продукције појединачног аутора унутар дефинисаних категорија стваралаштва (архитектура / дизајн ентеријера, дизајн намештаја, модни дизајн, дизајн возила / пловила / летелица, дизајн расвете, опремање дома / индустријски дизајн, изложбе и дизајн изложби), хипотеза два (X2) да се значајно повећање деловања појединачног аутора дешава у периоду снажног развоја глобализације и интернационализације тржишта, а потенцијално смањује у периоду непосредно након светске економске кризе (2007.-2009. година), и хипотеза три (X3) – да деловање појединачног аутора у повећаном броју категорија доводи до проширења културе дизајна у општој популацији.

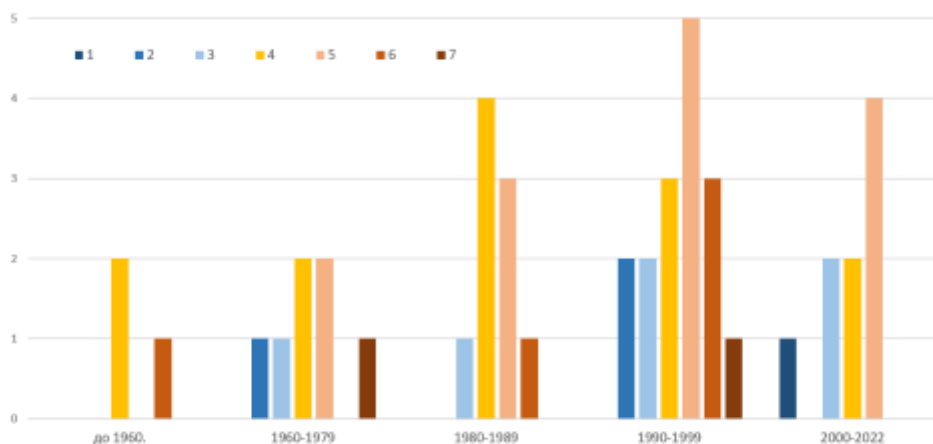
Хипотеза један (X1) - Анализом прикупљених података о продуктивности појединачних аутора можемо закључити да су аутори који започињу своје стваралаштво након 2000. године најпродуктивнији од свих обрађених аутора са просечних 8,5 остварења годишње. Када су у питању категорије стваралаштва код ове групе аутора, једнако су заступљене архитектура, дизајн намештаја, опремање дома и дизајн изложби, док је њихов допринос у категорији ауто / мото индустрије занемарљив. Комбиновањем извршених анализа, дефинисан је критеријум успешности аутора унутар одређене категорије. Из извршене статистичке анализе дошло се до закључака који потврђују мишљење стручне јавности поводом квалитета стваралаштва у категоријама дизајна одабраних аутора. Интересантно је да је чак и у категоријама које се нису показале статистички значајним за стваралаштво неког аутора стручна јавност препознала и наградила квалитет појединачних пројеката.

Када је у питању хипотеза два (X2), примећује се евидентан раст продуктивности у свим категоријама дизајна након 1945. године, који се може објаснити почетком

периода обнове и развоја, као и растом потрошње код опште популације проузроковане појавом послератног оптимизма и жеље за стварима којима је оскудевала у ратним годинама. Шездесете и седамдесете године XX века одликује благи пад продуктивности и разноликости поља деловања аутора што се може објаснити како засићењем тржишта, тако и геополитичким факторима. Почетак осамдесетих година доноси стабилизацију и раст економија као и експанзију тржишта, посебно у развијеним земљама Западне Европе и Северне Америке. Развој потрошачког друштва, односно пораст животног стандарда и појава „Јапи“ културе на западу доводи до већег фокуса на естетске вредности и повећава потражњу друштва за новим и иновативним решењима у областима архитектуре, модног и индустријског дизајна. Почев од деведесетих година, након завршетка Хладног рата и формирања Европске уније, почиње период транзиције и снажан утицај развоја интернета који кроз глобалну повезаност радикално мења начин сарадње и размену идеја, а ауторима омогућава приступ глобалној бази знања и трендова у дизајну и омогућава им личну афирмацију кроз представљање широј публици. Раст продуктивности започет осамдесетих година се наставља, а посебно велики скок се јавља почетком XXI века. Светска економска криза и епидемија COVID-а, супротно очекивањима, немају битнији утицај на проширење поља деловања аутора. Интересантно је да светска економска криза уопште није утицала на продуктивност која у том периоду бележи константни раст. Епидемија COVID-а накратко зауставља овај тренд, али се он већ од 2021. године наставља.

Хипотеза три (X3) илустрована кроз Графикон 66. Вредности на вертикалној оси графикана означавају број аутора, док су на хоризонталној оси по епохама груписане категорије значајне за укупно стваралаштво аутора. Видљиво је да је , почев од осамдесетих година XX века, број аутора који дејствују у четири и више категорија дизајна у сталном порасту. У периоду од 1960. – 1979. године униформно су распоређени аутори са јаким ауторским печатом у малом броју категорија (нијансе плаве боје) и у већем броју категорија (топле боје). Већ у наредној епохи сви аутори су остварени у бар три категорије дизајна. У деведесетим годинама XX века, само четвртина аутора је значајан допринос за своју каријеру остварило у мање од четири категорије, док су аутори најчешће остварени у чак пет категорија. Од аутора који свој рад започињу у XXI веку, само један је јасно профилисан само у једној категорији, остали су остварени у бар три категорије. С друге стране, услови тржишта у XXI веку су такви да омогућавају ауторима да прошире своје поље

деловања и дизајн успешно пласирају на начине који раније нису били могући. Развој медија (филма, телевизије, музичких спотова, друштвених мрежа...) омогућава ауторима да допру до ширег круга публике и постану препознатљиви општој популацији.

Графикон 66: Број значајних категорија за стваралаштво аутора по ерама стваралаштва

Одговори које смо добили на постављене хипотезе зависе од аутора који су обухваћени истраживањем. Потенцијално проширење базе аутора може довести до суптилних промена, нарочито код квалитативних критеријума.

Резултати овог истраживања су првенствено примењиви и у архитектонско – дизајнерском дискурсу и у дизајнерској пракси. Претпоставља се да ће се практична примена остварених резултата истраживања у одређеној мери позиционирати у савременој продукцији архитектуре и дизајна, како у свакодневном раду аутора тако и у педагошком раду у области дизајна, као и да се добијени резултати даље могу примењивати целовито али и фрагментарно за будућа истраживања у релевантним пољима

6. Правци даљег истраживања

Анализом резултата добијених применом статистичке анализе и закључних разматрања могу се претпоставити правци даљих истраживања разноликости стваралачких форми у савременом дизајну. С обзиром на то да се истраживање бави темама разноликости стваралачких форми и ауторског печата, очекивано је да ће се резултати истраживања подједнако примењивати и у архитектонско – дизајнерском дискурсу и у дизајнерској пракси.

Један од могућих праваца даљег истраживања може бити осмишљавање новог начина за упоређивање аутора XXI века са ауторима који су својим радом обележили епохе у којима су стварали. Због чињенице да су аутори XXI века углавном на самом почетку или средини своје ауторске каријере потребно је пронаћи оптималан начин за поређење са ауторима који су свој рад започели у различитим епохама XX века, али су и даље стваралачки активни, из простог разлога што су ти аутори на врхунцу или заласку каријере па није могуће користити модел поређења стваралаштва употребљен у овом истраживању.

Као резултат интернационализације тржишта архитектуре и свих области дизајна и све веће доступности информација у штампаном или дигиталном облику, за многе ауторе, који су своје стваралаштво започели у другој половини XX века, у будућности ће бити могуће прикупити и класификовати податке о њиховој комплетној продукцији, што у прошлости није било могуће. Са друге стране, велики број аутора који свој рад започињу након 2000. године, а посебно након 2010. године налази се на почетку своје стваралачке каријере и није још увек међународно препознат од стране шире јавности и стручне критике, али се може претпоставити да ће одређени број аутора из ове групе у будућности испунити задате критеријуме остварености у дефинисаним стваралачким категоријама и постати релевантни за даљу анализу. Из овога се може закључити да ће у блиској будућности бити могуће извршити ново истраживање са далеко широм базом, како аутора XX века, тако и аутора који са радом започињу након 2000. године, чији ће број из године у годину расти, што ће неминовно довести до значајног повећања групе аутора који на овај начин могу бити обрађени и упоређивани, а самим тим и до потпунијег и

квалитетнијег истраживања стваралаштва и стваралачких форми савременог дизајна.

Још једна значајна тема за будућа истраживања у пољу дизајна може бити анализа утицаја дизајнера који су стварали у одређеним ерама XX века на нове генерације аутора. Током прикупљања података о комплетној продукцији аутора зарад спровођења овог истраживања уочен је феномен „посвете у дизајну“. Одређени број аутора обухваћених овим истраживањем је у својој каријери, самостално или кроз ангажовање од стране еминентних произвођача, редизајнирао различите предмете аутора из прошлости, или се у свом раду директно позивао на рад аутора који не припадају њиховој генерацији. Пример који можда најбоље осликава феномен редизајна је пројекат који су аутори Нери и Ху реализовали 2015. године у сарадњи са произвођачем намештаја и предмета за опремање дома *Vitra: Eams Elephant chair* дизајнера Чарлса и Реј Имс – столицу од моделоване шперплоче из 1945. године коју је ова компанија поново пласирала на тржиште 2007. године. У току процеса редизајнирања овог комада дечијег намештаја, Нери и Ху задржавају форму оригиналног предмета уз промену материјала од кога је израђен и додатке дрвеног елемента за љуљање што овом комаду намештаја даје нову употребну вредност.

Слика 235: Eams Elephant / Чарлс и Реј Имс / Vitra, 1945. година

Слика 236: Eams Elephant / Нери и Ху / Vitra, 2015. година

Пример за посвету у дизајну односно тражања инспирације у радовима аутора претходних генерација најбоље илуструје рад индустријског дизајнера Џонатана Ива (*Sir Jonathan Paul Ive*) и његове сарадње са компанијом *Apple*. Ив се у свом раду приликом дизајнирања различитих електронских уређаја и апликација (кућишта за рачунаре, различитих периферних уређаја за рачунаре, звучника, телефонских

апарата, софтверских апликација...) директно позива на естетске и функционалне вредности које је, заступао немачки индустријски дизајнер Дитер Рамс, творац идеје „доброг дизајна“ и један од најзначајнијих дизајнера XX века. Поређењем Рамсовог *T1000* радио апарата за компанију *Braun* из 1967. године и Ивовог кућишта за *G4 Apple* рачунар из 2003. године увиђа се јасна веза између ова два предмета као и заједнички „дизајнерски језик“. Џонатан Ив је током своје каријере изучавао Рамсов рад, како на пољу дизајна производа тако и на пољу теорије, и коаутор је неколико публикација на ову тему у којима стално истиче значај Рамсовог рада као дизајнера и његов утицај на нове генерације дизајнера. Спроведеним истраживањем и анализом продукције, може се закључити да овакав случај црпљења инспирације и дизајнерске посвете није усамљен и да би га, по мишљењу аутора овог рада, у будућности требало додатно истражити.

Слика 237: Braun T100 Radio Дитера Рамса и Power Mac G5 рачунар Џонатана Ива

Слика 238: Louis Vuitton x Supreme neverfull bag / 2017. година

Још једна интересантна тема за истраживање у савременом дизајну је и појава феномена „Х“. Овај феномен представља сарадњу / спајање најчешће две препознатљиве културе / бренда или уметничког израза, често са циљем стварања ексклузивности и повећања вредности производа. Пример таквог феномена је сарадња *Supreme* x *Louis Vuitton* која је спојила *streetwear* естетику са луксузном високом модом. Овакве колаборације не само да привлаче пажњу шире публике, већ и редефинишу начин на који се доживљава бренд, ексклузивност и потрошачка култура. Ипак, код оваквих сарадњи, понекад је веома тешко утврдити пропорције доприноса једног или другог бренда / дизајнера, што отвара нова питања ауторства у савременом контексту и кандидује овај феномен као тему за будућа теоријска истраживања на пољу дизајна.

7. Попис литературе и интернет извора

- [001]. Aalto Alvar (биографија и попис радова аутора): <https://www.alvaraalto.fi/en/works/>, приступљено 05.07.2023. године.
- [002]. Abloh Virgil (биографија и попис радова аутора): <https://virgilabloh.com/>, <https://www.britannica.com/biography/Virgil-Abloh> , приступљено 10.08.2024. године
- [003]. Adjaye David (биографија и попис радова аутора): <https://www.adjaye.com/>, приступљено 12.04.2024. године
- [004]. Algeo, J. (1991). *Fifty Years Among the New Words: A Dictionary of Neologisms*. Cambridge University Press, стр. 220.
- [005]. Arad Ron (биографија и попис радова аутора): <https://ronarad.com/>, приступљено 22.03.2024. године
- [006]. Architectural Association School of Architecture (AA) Званична интернет страница, доступно на <https://www.aaschool.ac.uk/>
- [007]. Azumi Shin & Tomoko (биографија и попис радова аутора): <https://a-studio-design.biz/>, приступљено 25.04.2024. године
- [008]. „Bauhaus: 1919–1928“ (изложба), Музеј савремене уметности у Њујорку (МоМА) 07.12.1938-30.01.1939.године, каталог изложбе: <https://www.moma.org/calendar/exhibitions/2735?>, приступљено 05.08.2024. године
- [009]. Banham, R. (1955). The New Brutalism. *Architectural Review* (December), доступно на <https://medium.com/on-architecture-1/the-new-brutalism-6601463336e8>
- [010]. Beatley, T. & Wilson, O. (2011). *Biophilic Cities: Integrating Nature into Urban Design and Planning*. Island Press, стр. 23-24.
- [011]. Bergne Sebastian (биографија и попис радова аутора): <https://www.sebastianbergne.com/>, приступљено 04.03.2024. године
- [012]. Berman, B. D. (2008). *Do Good Design_ How Designers Can Change the World*. Peachpit Press, стр. 14.
- [013]. Boontje Tord (биографија и попис радова аутора): <https://tordboontje.com/>, приступљено 26.01.2024. године.
- [014]. Bierut, M. (2007). *Seventy-nine Short Essays on Design*. Princeton Press, стр. 22.
- [015]. Binder, T., De Michelis, G., Ehn, P., Jacucci, G., Linde, P., & Wagner, I. (2011). *Design Things (Design Thinking, Design Theory)*. The MIT Press, стр. 3, 77.

- [016]. Budd, L. & Whimster, S. (1992). *Global Finance and Urban Living: A Study of Metropolitan Change*. Routledge, стр. 316.
- [017]. Burdek, E. B. (2011). *Design_ The History, Theory and Practice of Product Design*. Publishers for Architecture / Springer Science, стр. 11.
- [018]. Booth, S. & Plunkett, D. (2014). *Furniture for Interior Design*. Laurence King PB, стр.18.
- [019]. Botta Mario (биографија и попис радова аутора): <https://www.botta.ch/en/home>, приступљено 04.08.2023. године
- [020]. Bouroullec Ronan & Erwan (биографија и попис радова аутора): <https://www.bouroullec.com/>, приступљено 05.07.2023. године
- [021]. Brutalism: Стил у уметности / архитектури, који користи претеривање и дисторзију како би постигао свој ефекат (попут масивности или моћи), доступно на <https://www.merriam-webster.com/dictionary/brutalism>
- [022]. Citterio Antonio (биографија и попис радова аутора): <https://www.antoniocitterioarchitetto.it/>, приступљено 12.07.2023. године
- [023]. Chan, E. (2010). *1,000 Product Designs - Form, Function and Technology From Around the World*. Rockport Publishers, стр.8.
- [024]. Coles, A. (2005). *On Art's Romance with Design*. Design Issues 2005-jun vol. 21, стр.5.
- [025]. Cox, G. (2005). *Cox Review of Creativity in Business: Building on the UK's Strengths*. London: Design Council
- [026]. Cuffaro, D. (2006). *Process, Materials, and Measurements*. Rockport PB, стр. 10-12.
- [027]. Cumming, H. & Van Tulleken, A. (March 1986). *A New International Style*. Art and Design Magazine, стр.50.
- [028]. Crasset Matali (биографија и попис радова аутора): <https://www.matalicrasset.com/en>, приступљено 12.06.2024. године.
- [029]. Design in Scandinavia (изложба), Бруклиншки музеј (*Brooklyn Museum*), каталог изложбе: <https://www.brooklynmuseum.org/opencollection/exhibitions/1092> приступљено 14.05.2024. године
- [030]. Dreyfuss, X. (1950). *The Industrial Designer and the Businessman*. Harvard Business Review, November issue, стр 77-78.
- [031]. Dunne, A., & Raby, F. (2013). *Speculative Everything_ Design, Fiction, and Social Dreaming*, The MIT Press, стр. 2.
- [032]. Droste, M. (2006). *Bauhaus, 1919-1933*. Taschen, стр. 16.-23.
- [033]. Eams Charles & Ray (биографија и попис радова аутора). <https://www.eamesoffice.com/about/biography/> приступљено 06.04.2024. године

- [034]. École Camondo. Званична интернет страница, доступно на <https://www.ecolecamondo.fr/en/school/the-ecole-camondo/>
- [035]. École Nationale Supérieure des Arts Décoratifs (ENSAD). Званична интернет страница, доступно на <https://www.ensad.fr/>
- [036]. Feichtner Thomas (биографија и попис радова аутора): <http://www.thomasfeichtner.com/>, приступљено 09.07.2023. године.
- [037]. Fiell, C. & Fiell, P. (2016). *The Story of Design_ From the Paleolithic to the Present*. Monacelli Press, стр. 9-10.
- [038]. Foster Norman (биографија и попис радова аутора): <https://www.fosterandpartners.com/>, приступљено 03.09.2023. године.
- [039]. Forty, A. (1986). *Objects of Desire*. Thames and Hudson Limited, стр. 245.
- [040]. Flusser, V. (1999). *The Shape of Things_ a Philosophy of Design*. Reaktion Books, стр.17-20.
- [041]. Fukasawa Naoto (биографија и попис радова аутора): <https://naotofukasawa.com/>, приступљено 11.10.2024. године.
- [042]. Gazey, K., Gossel, P. & Mullio, P. (2016). *Modern Architecture A-Z*. Taschen, стр.148.
- [043]. Giovannoni Stefano (биографија и попис радова аутора): <https://www.stefanogiovannoni.com/>, приступљено 10.05.2024. године.
- [044]. Good Design (изложба), Музеј савремене уметности у Њујорку (МоМА), Каталог изложбе:https://assets.moma.org/documents/moma_catalogue_1714_300168441.pdf приступљено 11.05.2024. године
- [045]. Good Design Award (награда). Званична интернет страница, доступно на <https://www.good-designawards.com/>
- [046]. Grcic Konstantin (биографија и попис радова аутора): <https://konstantin-grcic.com/information/biography>, приступљено 10.10.2024. године.
- [047]. Hadid Zaha (биографија и попис радова аутора): <https://www.zaha-hadid.com/>, приступљено 10.05.2024. године.
- [048]. Harvard Graduate School of Design (GSD). Званична интернет страница, доступно на <https://www.gsd.harvard.edu/>
- [049]. Hayon Jaime (биографија аутора): <https://hayonstudio.com/about-us/>, приступљено 08.08.2024. године.
- [050]. Heatherwick Thomas (биографија аутора): <https://heatherwick.com/studio/people/>, приступљено 22.05.2024. године.
- [051]. Heskett, J. (2002). *Design_ A Very Short Introduction*. Oxford University Press, стр. 20-21.

- [052]. Hochschule für Gestaltung Ulm (HFG). Званична интернет страница, доступно на <https://www.hfg-ulm.de/en/>
- [053]. Hopkins, O. (2014). The Dezeen Guide to Brutalist Architecture. Dezeen, доступно на <https://www.dezeen.com/2014/09/10/dezeen-guide-to-brutalist-architecture-owen-hopkins/>
- [054]. Hutten Richard (биографија и попис радова аутора): <https://www.richardhutten.com/>, приступљено 19.12.2023. године.
- [055]. Ito Toyo (биографија и попис радова аутора): <http://www.toyo-ito.co.jp/>, приступљено 16.12.2023. године.
- [056]. Johnson, P. & Wigley, M. (1988). Deconstructivist Architecture. МоМА, каталог изложбе: https://assets.moma.org/documents/moma_catalogue_1813_300062863.pdf, приступљено 14.08.2024. године.
- [057]. Jongerius Hella (биографија и попис радова аутора): <https://jongeriuslab.com/>, приступљено 15.12.2023. године.
- [058]. Khan, O. (2019). *Product Design and the Supply Chain_ Competing Through Design*. Kogan Page, стр. 10-11.
- [059]. Kooolhaas Rem (биографија и попис радова аутора): <https://www.oma.com/>, приступљено 14.11.2023. године.
- [060]. Kulturkanonen (Дански културни канон): <https://lex.dk/Kulturkanon> приступљено 31.10.2024
- [061]. Lee, N. J., Ostwald, J. M., Gu, N. (2020). *Design Thinking – Creativity, Collaboration and Culture*. Springer International Publishing, стр. 4.
- [062]. Levy Arik (биографија и попис радова аутора): <https://ariklevy.fr/>, приступљено 11.03.2024. године.
- [063]. Lissoni Piero (биографија и попис радова аутора): <https://www.lissoniandpartners.com/en>, приступљено 16.06.2024. године.
- [064]. Lindinger, H. (1991). *Ulm Design: The Morality of Objects*. The MIT Press, стр. 34-35.
- [065]. Lovegrove Ross (биографија и попис радова аутора): <https://www.rosslovegrove.com/story>, приступљено 10.04.2024. године.
- [066]. Lovell, S., Ive, J., Kemp, K. (2011). *As Little Design as Possible*. Phaidon Press, стр. 190.
- [067]. Madsen, D. A. (2012). *Engineering Drawing & Design*. Delmar, стр. 10.
- [068]. Massachusetts Institute of Technology (MIT) Media Lab. Званична интернет страница, доступно на <https://www.media.mit.edu/>
- [069]. Massey, A. (2019). *A Companion to contemporary design since 1945*. Wiley, стр. 217.
- [070]. Margolin, V. (2007). *Design, the Future and the Human Spirit, Design Issues Vol. 23, No.3*, The MIT Press, стр. 4.

- [071]. Marshall Plan (Economic Recovery Act) <https://www.archives.gov/milestone-documents/marshallplan#:~:text=On%20April%203%2C%201948%2C%20President,economic%20infrastructure%20of%20postwar%20Europe>. Приступљено 17.06.2023. године
- [072]. Maurer Ingo (биографија и попис радова аутора): <https://www.ingo-maurer.com/en/>, приступљено 12.05.2024. године.
- [073]. Meda Alberto (биографија и попис радова аутора): <https://www.albertomeda.com/en>, приступљено 10.03.2023. године.
- [074]. Memphis Group, званична интернет презентација: <https://memphis.it/it/> приступљено 06.05.2024. године.
- [075]. Milton, A. & Rodgers, P. (2011). *Product Design*. Laurence King Publishing, стр. 33,37-38, 52, 134-150.
- [076]. Miller, J. (2005). *Furniture*. Dorling Kindersley Publishers Ltd, стр. 252.
- [077]. Мишић, М. (2005). *Енциклопедија Британика*. Народна књига / Политика, стр.21.
- [078]. Morris, R. (2009.) *The Fundamentals of Product Design*. Ava Publishing, стр. 6, 32.
- [079]. Morrison Jasper (биографија и попис радова аутора): <https://jaspermorrison.com/>, приступљено 15.11.2023. године
- [080]. Monteiro, M. (2019). *Ruined by Design_ How Designers Destroyed the World, and What We Can Do to Fix It*. Mule Books, стр. 18, 24-25.
- [081]. Nelson, G. H. & Stolterman, E. (2012). *The Design Way_ Intentional Change in an Unpredictable World*. The MIT Press, стр. 2-3, 263.
- [082]. Neri Lyndon & Hu Rossana (биографија и попис радова аутора): <https://www.neriandhu.com/en/about> приступљено 26.10.2024. године
- [083]. Newson Marc (биографија и попис радова аутора): <https://marc-newson.com/>, приступљено 15.01.2024. године
- [084]. Nikolaus, P., Fleming, J. & Honour, H. (1999) *The Penguin dictionary of architecture and landscape architecture – 5th edition*. Penguin London, стр. 880.
- [085]. Norguet Patrik (биографија и попис радова аутора): <https://www.patricknorguet.com/>, приступљено 09.04.2024. године.
- [086]. Norman, A. D. (1990). *The Design of Everyday Things*. Doubleday, стр. 35-36.
- [087]. Norman, A. D. (2004). *Emotional Design Why We Love (Or Hate) Everyday Things*. Basic Books, стр. 6.
- [088]. Nouvel Jean (биографија и попис радова аутора). <https://www.jeannouvel.com/en/jean-nouvel/>, <https://jeannouveldesign.fr/en/interior-design/>, приступљено 29.10.2024. године.

- [089]. Palomba Roberto & Serafini Ludovica (биографија и попис радова аутора): <https://www.palombaserafini.com/en/studio>, приступљено 09.04.2024. године.
- [090]. Papanek, V. (1972). *Design for The Real World_ Human Ecology and Social Change*. Thames & Hudson, стр.9, 102.
- [091]. Parsons, T. (2009). *Thinking Objects – Contemporary Approaches to Product Design*. AVA Publishing, стр. 24.
- [092]. Pile, J. & Gura, J. (2014). *History of Interior design*. Laurence King Publishing Ltd, стр. 417, 420.
- [093]. Postell, J. (2012). *Furniture Design*. Wiley, стр. 9.
- [094]. Politecnico di Milano, School of Design. Званична интернет страница, доступно на <https://www.polimi.it/en/>
- [095]. Pritzker Architecture Prize (награда). Званична интернет страница, доступно на <https://www.pritzkerprize.com/>
- [096]. Ponzini, D. & Nastasi, M. (2011). *STARCHITECTURE: Scenes, Actors and Spectacles in Contemporary Cities*. Allemandi Publishing, стр 12-13.
- [097]. Rashid Karim (биографија и попис радова аутора): <https://www.karimrashid.com/about> приступљено 12.02.2024. године
- [098]. Red Dot Award (награда). Званична интернет страница, доступно на <https://www.red-dot.org/>
- [099]. RIBA award (награда). Званична интернет страница, доступно на <https://www.architecture.com/>
- [100]. Rottenberg, D. (May 1980). *About that urban renaissance.... there'll be a slight delay*. Chicago Magazine, стр.154.
- [101]. Royal Colledge of Art (RCA). Званична интернет страница, доступно на <https://www.rca.ac.uk/>
- [102]. Sato Oki (биографија и попис радова аутора): <https://www.nendo.jp/en/profile-en/> приступљено 14.10.2024. године
- [103]. Sahlins, D. M. (1976). *Culture and practical reason*. University of Chicago Press, стр. 58.
- [104]. Scanlan, J. (2001). *Please, Eat the Daisies*. Art Issues (January/February 2001), стр. 26.
- [105]. School of Art Institute of Chicago (SIAC). Званична интернет страница, доступно на <https://www.saic.edu/>
- [106]. Shariat, J. (2017). *Tragic Design_ The Impact of Bad Product Design and How to Fix It*. O'Reilly Media, стр.5, 9.
- [107]. Simon, A. H. (1996). *The Science of the artificial, 3rd edition*. The MIT Press, стр. 2.

- [108]. Seymour Jerszy (биографија и попис радова аутора):
<https://www.galeriekreo.com/en/designer/jerszy-seymour/> ,
<https://jerszyseymourdesignworkshop.com/> , приступљено 13.08.2024. године
- [109]. Spool, M. J. (2013). Design Is the Rendering of Intent. UIE, December 30, преузето са
https://articles.uie.com/design_rendering_intent.
- [110]. Суђић, Д. (2021). *Језик ствари: како разумети свет пожељних предмета*, Службени гласник, стр.13.
- [111]. Starck Philippe (биографија и попис радова аутора): <https://www.starck.com/about> приступљено 28.10.2024. године
- [112]. Swiss Federal Institute of Technology (ETH Zurich). Званична интернет страница, доступно на <https://ethz.ch/>
- [113]. Tharp, M. B., & Tharp, M. S. (2019). *Discursive Design_ Critical, Speculative, and Alternative Things*. The MIT Press, стр. 6-10.
- [114]. Ulich T. K. & Eppinger, D. S. (2011) *Product Design and Development*. McGraw-Hill Education, стр. 210.
- [115]. Urquiola Patricia (биографија и попис радова аутора): <https://patriciaurquiola.com/studio> приступљено 19.10.2024. године.
- [116]. Wanders Marcel (биографија и попис радова аутора):
<https://press.marcelwanders.com/about/profile/> приступљено 18.10.2024. године.
- [117]. Woodham, M. J. (1997). *Twentieth Century Design*. Oxford University Press, стр. 160-161.
- [118]. Yabu George & Pushelberg Glen (биографија и попис радова аутора):
<https://yabupushelberg.com/product>, приступљено 17.05.2024. године.
- [119]. Yansong Ma (биографија и попис радова аутора): <http://www.i-mad.com/office/people/> приступљено 14.06.2024. године
- [120]. Yoshioka Tokujin (биографија и попис радова аутора): <https://www.tokujin.com/>, приступљено 14.06.2024. године

8. Попис фотографија илустрација, табела и графикона

8.1. Попис фотографија

Слика 1: Axiom Space Station's crew quarter habitation module / Филип Старк / 2020. година. (преузето са <https://www.starck.com/axiom-space-station-s-crew-quarter-habitation-module-axiom-space-p3405>) стр.11.

Слика 2: Hochschule für Gestaltung Ulm – HfG Ulm, 1955. година.. (преузето са <https://museumulm.de/en/collections/hfg-ulm/>) стр.32.

Слика 3: HfG Stool & Junghans kitchen clock / Max Bill / 1955. – 1957. година. (преузето са https://www.weissraum.at/system/media_assets/asset_files/000/000/242/original/20131012_Exkursion_HfG_ulm_3.jpg?1423416657) стр.32.

Слика 4: Краљевски колеџ за уметност (Royal College of Art - RCA) 2022.година.. (преузето са https://rca-media2.rca.ac.uk/images/472_RCA_22-05_HdM_3199.b1cfbdf3.fill-1440x530.jpg) стр.33.

Слика 5 The Royal College of Art campus / Battersea, London / Herzog & de Meuron / 2021. година.. (преузето са https://rca-media2.rca.ac.uk/images/472_RCA_22-05_HdM_3775_1.original.jpg)

Слика 6: „Добар Дизајн“/ плакат и изложбена поставка / Музеј савремене уметности у Њујорку, 1950. година. (преузето са https://assets.moma.org/documents/moma_catalogue_1714_300168441.pdf)

Слика 7: „Дизајн у Скандинавији“ / плакат и изложбена поставка / Бруклиншки музеј, 1954. година. (преузето са https://d1lfxha3ugu3d4.cloudfront.net/images/opencollection/exhibitions/size3/PHO_E1954i023.jpg)

Слика 8: Насловне странице часописа Domus број. 949 и 990 из 2015 и 2016. године. (преузето са <https://www.domusweb.it/it/cover/decade/2010-2019.html#2016>)

Слика 9: Wallpaper* насловна страна / Април, 2016. година (преузето са <https://www.wallpaper.com/archive/2016/05>) стр. 38.

Слика 10: Architectural Digest насловна страна / Март 2020. година (преузето са <https://architecturaldigest.blob.core.windows.net/architecturaldigest20200301thumbnails/Covers/0x600/20200301.jpg>)

Слика 11: Interior Design Best of Year Award / 2022. година. (преузето са https://alpha.uscrencdn.com/1110xnull/images/programs/1990038/horizontal/big_ID_BoY_Presentation_openingslide_r3.1670596120.jpg?auto=webp)

Слика 12: Salone Internazionale del Mobile di Milano, 2022.година. (преузето са https://www.yesmilano.it/sites/default/files/styles/testata_full/public/event_top_event/copertina/6239/31152/Copertina-%20%2870%29.png?itok=onJThnBi)

Слика 13: Salone Satellite / Salone Internazionale del Mobile di Milano / 2024. година..(преузето са https://www.salonemilano.it/sites/default/files/styles/libero/public/2024-04-21/24_SAT_LM_23_def_0.jpg.webp?itok=OBZmYi9H)

Слика 14: Euro Cucina / Salone Internazionale del Mobile di Milano / 2024. година..(преузето са https://www.salonemilano.it/sites/default/files/styles/libero/public/2024-04-20/24_FTK_Elica_DR_012_def.jpg.webp?itok=flGTIldf)

Слика 15: Bretz exhibition stand / IMM Cologne / 2024.година. (преузето са https://www.glp.de/images/news/2024/13-Bretz/2024_Bretz_5.jpg)

Слика 16: Museum of Modern Art - МоМА / Њујорк (преузето са https://media.architecturaldigest.com/photos/5d9f837526455c000815e398/4:3/w_2719,h_2039,c_limit/01_МоМА_Photography%20by%20Brett%20Beyer.jpg)

Слика 17: Victoria and Albert Museum – V&A / London (преузето са <https://cdn.finestresullarte.info/rivista/immagini/2021/fn/londra-v-a-museum-2.jpg>)

Слика 18: The Design Museum of London (преузето са https://images.adsttc.com/media/images/582f/452c/e58e/ceb1/c100/01bc/large_jpg/photo-BOEGLY_GRAZIA-2016-JOHN_PAWSON-OMA-design_museum-london-Low_Res-A-28.jpg?1479492904)

Слика 19: Vitra Design Museum, Weil am Rhein, Немачка (преузето са https://static.vitra.com/media/asset/2251511/storage/v_fullbleed_1440x/31154049.jpg)

Слика 20: CH 24 Chair / Hans Wagner / CH & Con, 1949. година (преузето са <https://cdn.connox.com/m/100030/208317/media/Carl-Hansen/CH24/Carl-Hansen-CH24-Wishbone-Chair-Eiche-geseift-Naturgeflecht-frei.jpg>)

Слика 21: 214 Chair / Michael Thonet, 1859. година (преузето са https://cdn.ambientedirect.com/chameleon/mediapool/thumbs/8/bd/Thonet_214-M-Bugholzstuhl-mit-Muldensitz_1200x630-ID1994598-32a42e3eb77368b46938df07c1a9d87a.jpg)

Слика 22: Apollo Chase Lounge / Ross Lovegrove / Driade, 1997. година.(преузето са https://a.1stdibscdn.com/archivesE/upload/10410/47_14/1356472/1356472-1.jpeg)

Слика 23: Sponge Vase / Marcel Wanders / Moooi, 1997. година. Ваза добијена техником умакања природног сунђера у течну порцеланску глину. Након сушења, ваза се пече и након што сунђер изгори остаје само порцеланска реплика

Слика 24: Mermaid Chair / Tokujin Yoshioka / Driade, 2008. година. Столица је израђена од полиетилена коришћењем ротирајућег калупа (преузето са https://classicdesign.it/media/005/154_1.o.jpg)

Слика 25: Eams Fiberglass Chair / Charles & Ray Eams, Vitra, 1950. година. Наношење фибергласа преко модела

Слика 26: Colnago V4R carbon / Colnago, 2024. година. (преузето са https://www.damianharriscycles.co.uk/_images/product-photos/cl/zoom/colnago-v4rs-disc-carbon-with-dura-ace-di2-2025-road-bike-black-20443-a.jpg)

Слика 27: Purho tabletop glass Collection / Karim Rashid / Purho, 2013. година.. (преузето са <https://www.karimrashid.com/projects/tabletop/310>)

Слика 28: Ad Hoc Armchair / Jean – Marie Massaud / Viccarabe. 2009. година. Столица израђена од месинганих цеви (легури Бакра и Цинка) лакирана са црним, белим или нанцарастим епоксидом или 24 каратним златом.(преузето са https://image.architonic.com/img_pro2-4/104/7495/viccarbe-ad-hoc-jean-marie-massaud-2-rs-b.jpg)

Слика 29: A56 Armchair / Jean Pauchard / TOLIX, 1956. година. За израду ове столице коришћена је техника штанцовања лима. (преузето са https://media.fds.fi/product_additional/800/TL06717-SATINE_FauteuilA56_BVS_C_EE.jpg)

Слика 30: Take lamp / Ferruccio Laviani / Kartell, 2003. година..(преузето са <https://d3trhmpc56lg1h.cloudfront.net/IMG/KARTELL/PRODUCTS/HD/KARG9050AM.jpg?d=940x1197>)

Слика 31: Seagram Building / Ludwig Mies van der Rohe, Philip Johnson, Ely Jacques Kahn & Robert Allan Jacobs / 1958. година. (преузето са <https://static01.nyt.com/images/2013/04/07/arts/07SEAGRAM1/07SEAGRAM1-superJumbo.jpg>)

Слика 32: UN HQ / Wallace Harrison, Oscar Niemeyer & Le Corbusier / 1952. година. (преузето са <https://dam.media.un.org/AssetLink/4blo6585m2ll02605ul834t8i368fsnx>)

Слика 33: Bauhaus Dessau / Walter Gropius / 1926-1932. година. (преузето са <https://www.gradnja.rs/wp-content/uploads/2018/10/Bauhaus-naslovna.jpg>)

Слика 34: Model B3 „Wassily“ chair / Marcel Breuer / Knoll / 1926. година. (преузето са https://www.bauhaus2yourhouse.com/cdn/shop/products/marcel-breuer-wassily-chair-963481_large.jpg?v=1660843676)

Слика 35: Palace of Assembly (Chandigarh Capitol Complex) / Le Corbusier / Chandigarh, India / 1962. година. (преузето са https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1a/Palace_of_Assembly_Chandigarh_2006.jpg)

Слика 36: Aalto Vase и Paimio столица Алвара Алта (преузето са <https://www.alvaraalto.fi/en/works/>)

Слика 37: Чарлс и Реј Имс (преузето са https://luminaire.com/cdn/shop/articles/CharlesAndRayEames_Large_3cc68cfc-b19c-4d6e-990e-0d5aac12bee1.jpg?v=1617812323)

Слика 38: Kazam! Машина, 1941. година. (преузето са <https://www.eamesoffice.com/wp-content/uploads/2022/08/14M-457x650.jpg>)

Слика 39: Чарлс Имс и DCM chair , 1946. година. (преузето са https://www.eamesoffice.com/wp-content/uploads/2021/07/CR_CEPDb743-copy-517x650.jpg)

Слика 40: Медицинска утега за ногу од обликовање шперплоче, 1943. година. (преузето са https://www.eamesoffice.com/wp-content/uploads/2021/08/MP_MIPDb044-detail-scaled-768x593.jpg)

Слика 41: Пилотско седиште, 1943. година. (преузето са https://www.eamesoffice.com/wp-content/uploads/2021/08/MP_ACpDb047-scaled-300x278.jpg)

Слика 42: Медицинска утега за руку од обликовање шперплоче 1943. година. (преузето са https://www.eamesoffice.com/wp-content/uploads/2021/08/MP_MIP012-scaled.jpg)

Слика 43: Herman Miller Showroom Los Angeles / 1950. година..(преузето са https://www.eamesoffice.com/wp-content/uploads/2014/02/EH_HMP010-300x243.jpg)

Слика 44: LCW Chair / Чарлс и Реј Имс / 1946. година. (преузето са <https://www.eamesoffice.com/the-work/lcw/>)

Слика 45: Eams Plastic Chairs RE / Чарлс и Реј Имс / Vitra / 2024. година. (преузето са <https://www.vitra.com/en-un/product/eames-plastic-chair-re>)

Слика 46: Eams Aluminium Group Management Chair / Чарлс и Реј Имс / Vitra & Herman Miller / 1958. година. (преузето са https://www.hermanmiller.com/en_lac/products/seating/office-chairs/eames-aluminum-group-chairs/product-images/)

Слика 47: Eams Lounge Chair & Ottoman / Чарлс и Пеј Имс / Vitra & Herman Miller / 1956. година. (преузето са <https://images.nitea.rs/1552669582/desktop/products-gallery/1461vitra-charles-ray-eames-lounge-chair-ottoman-11.jpg>)

Слика 48: Eams Elephant Toy / Чарлс и Пеј Имс / Vitra & Herman Miller / 1945 и 2007. година. (преузето са <https://www.vitra.com/en-dk/product/details/eames-elephant-plywood>)

Слика 49: Panton Chair / Vitra, 1965 /1999. година. (преузето са <https://www.vitra.com/en-gb/product/panton-chair>)

Слика 50: Дитер Рамс и његов T1000 радио за Braun из 1963. године. (преузето са https://media.cnn.com/api/v1/images/stellar/prod/181115113851-dieter-t1000.jpg?q=w_1883,h_1059,x_0,y_0,c_fill)

Слика 51: Valentine typewriter / Ettore Sottsass/ Olivetti & Co. / 1969. година. (преузето са <https://www.etsy.com/in-en/listing/963865926/olivetti-valentine-ettore-sottsass-perry>)

Слика 52: Tube Chair / Joe Colombo / Flexform & Cappellini / 1969. година. (преузето са https://www.cappellini.com/content/dam/ld/cappellini/products/t/u/b/tube-chair/01_hero/tube-chair.jpg/jcr:content/renditions/cq5dam.thumbnail.1500.1500.jpg)

Слика 53: Divisumma 18 Calculator / Mario Bellini / Olivetti / 1972. година. (преузето са <https://image.invaluable.com/housePhotos/Bolaffi/89/633889/H3855-L155834647.jpg>)

Слика 54: Living Tower / Verner Panton / Vitra / 1969. Година / „Visiona“ уметничка инсталација приказана на Келнском сајму намештаја (Cologne Furniture Fair) 1970. године. (преузето са <https://www.vitra.com/en-gb/product/living-tower>)

Слика 55: Tizio Lamp / Richard Sapper / Artemide / 1972. година. Ова лампа је ушла у ужи избор за Compasso d'Oro награду за индустријски дизајн 1979. године и увршћена је у сталну колекцију Музеја модерне уметности (МоМА) у Њујорку. (преузето са https://www.artemide.com/contents/immagini/subfamily/tizio_gallery4994180-1920x1080.jpg)

Слика 56: 4867 Universale Chair / Joe Colombo / Kartell / 1968. година. (преузето са https://freight.cargo.site/w/1500/i/04fc641ede1846ced20f20c11f45c742e26f4f321596476a65283ca8862cb409/_DSC0217-Edit.JPG)

Слика 57: Филип Старк.(преузето са https://pi.tedcdn.com/r/pe.tedcdn.com/images/ted/21694_254x191.jpg?w=255)

Слика 58: Guns Lamp Collection / Flos / 2005.година. (преузето са <https://www.starck.com/gun-lamp-flos-by-starck-p2959>)

Слика 59: La Palais de Elysée / Paris, 1983. година. (преузето са <https://www.starck.com/le-palais-de-l-039-elysee-p2077>)

Слика 60: Café Costes / Paris, 1984. година. (преузето са <https://i.pining.com/474x/1f/d9/29/1fd9294bcd13221717494f8a7baac662.jpg>)

Слика 61: Asashi Beer Hall / Tokyo, 1990. година... (преузето са <https://www.starck.com/asahi-beer-hall-japan-p2030>)

Слика 62: La Alhondiga / Bilbao, 2010. година.. (преузето са <https://www.starck.com/la-alhondiga-bilbao-p2174>)

Слика 63: Toy Chair / Driade / 1999. година. (преузето са <https://www.starck.com/toy-chair-driade-p2294>)

Слика 64: Costes Chair / Driade / 1984. година. (преузето са <https://www.starck.com/costes-p2167>)

Слика 65: Miss Dior / Dior / 2022. година. (преузето са <https://www.starck.com/dior-miss-dior-p4610>)

Слика 66: Louis Ghost / Kartell / 2000. година. (преузето са <https://www.starck.com/louis-ghost-kartell-p2520>)

Слика 67: Forged Carbon / Starck Biotech / 2021. година. (преузето са <https://www.starck.com/starck-biotech-paris-forged-ca-p4477>)

Слика 68: Shoes 2004 / Puma / 2004. година. (преузето са <https://www.starck.com/chaussures-2004-p2953>)

Слика 69: MOTO 6.5 / Aprilia, 1995. година. (преузето са <https://www.starck.com/6-5-aprilia-p2874>)

Слика 70: Juicy Salif / Alessi, 1990. година. (преузето са <https://www.starck.com/juicy-salif-alessi-p2009>)

Слика 71: Optical Mouse / Microsoft, 2004. година. (преузето са <https://www.starck.com/souris-optique-p2628>)

Слика 72: Zénith Noir Chandelier / Baccarat / 2003. година. (преузето са https://www.baccarat.com/int_en/lighting/all-lighting/chandeliers/zenith-black-chandelier-MLCEIZENICH8.html?variation=2608109)

Слика 73: Masters Chair / Kartell, 2010. година. (преузето са <https://www.starck.com/la-chaise-masters-kartell-ne-p2368>)

Слика 74: Жан Нувел (преузето са <https://s3-eu-central-1.amazonaws.com/emuweb/wp-content/uploads/2018/06/14090334/Jean-Nouvel.jpg>)

Слика 75: Arab World Institute (AWI) / Париз, 1987. година. (преузето са <https://www.jeannouvel.com/projets/institut-du-monde-arabe-ima/>)

Слика 76: The Fondation Cartier / Париз, 1994. година. (преузето са <https://www.jeannouvel.com/projets/fondation-cartier-2/>)

Слика 77: Louvre Abu Dhabi / Уједињени Арапски Емирати, 2017. година. (преузето са https://www.wb-sg.com/wp-content/uploads/2020/02/photo-BG-2017-louvre-abu_dhabi-ECR-B-40-1140x680_c.jpg)

Слика 78: Serpentine Pavilion / Лондон, 2010. година. (преузето са <https://www.jeannouvel.com/projets/serpentine-gallery-le-pavillon-du-soleil-rouge/>)

Слика 79: Torre Agbar / Барселона, 2005. година. (преузето са <https://www.jeannouvel.com/projets/tour-agbar/>)

Слика 80: Mia / EMU 2012. година. (преузето са <https://www.madeindesign.co.uk/prod-mia-stacking-chair-metal-black-metal-emu-ref304102400.html>)

Слика 81: Saint James / Ligne Roset / 2011. година. (преузето са <https://jeannouveldesign.fr/en/produit/saint-james/>)

Слика 82: So So / Emeco/ 2012. година. (преузето са <https://jeannouveldesign.fr/en/produit/so-so/>)

Слика 83: Chateau la Dominique / Artemide, 2015. година. (преузето са <https://jeannouveldesign.fr/en/produit/chateau-la-dominique/>)

Слика 84: Arena lamp / Troll, 2008. година. (преузето са <https://jeannouveldesign.fr/en/produit/arana/>)

Слика 85: Hook / wall system / Methis / 2011. година. (преузето са <https://jeannouveldesign.fr/en/produit/hook/>)

Слика 86: Corian Nouvel Lumieres / DuPONT / Milano, 2007. година. (преузето са <https://jeannouveldesign.fr/en/scenographies/corian-nouvel-lumieres/>)

Слика 87: Graduate shelves system / Molteni, 2003. година. (преузето са <https://jeannouveldesign.fr/en/produit/graduate/>)

Слика 88: Titanium eyeglasses / Jean Nouvel / Morel, 2020. година. (преузето са <https://jeannouveldesign.fr/en/produit/morel-by-jean-nouvel-titanium/>)

Слика 89: рекламни материјал за модне куће Hugo Boss и Giorgio Armani из 1980-их година XX века. (преузето са <https://www.neriandhu.com/en/works/vitra-eames-elephant>, <https://i.pinimg.com/736x/b4/aa/31/b4aa310026198879a3d9963fd56cfe3e.jpg>)

Слика 90 HSBC / Norman Foster + partners / Hong Kong, 1986. година. (преузето са https://static.dezeen.com/uploads/2019/10/hsbc-skyscraper-hong-kong-norman-foster_dezeen_1704_col_2-852x1077.jpg)

Слика 91 Loyd's HQ / Richard Rodgers + partners / London / 1986. година. (преузето са https://static.dezeen.com/uploads/2013/08/dezeen_We-thought-Lloyds-building-was-the-ultimate-in-technology-but-its-practically-hand-made_10.jpg)

Слика 92: Nomos Desking System / Foster + Partners / Techno, 1987. година. (преузето са <https://www.tecnospa.com/en-us/products/life/nomos-table>)

Слика 93: Чланови Мемфис групе на кревету „Tawaraya Bed“ Масанорија Умеде / Memphis, 1981. године. (преузето са <https://theartsociety.org/arts-news-features/celebrating-wonders-memphis-group-five-objects>)

Слика 94: First Chair / Michele De Lucchi / Memphis, 1983. година. (преузето са https://memphis.it/wp-content/uploads/2023/03/First_07A0189-copia.jpg)

Слика 95: Tea & Coffee Piazza / Kazumasa Yamashita / Alessi / 1983. година. (преузето са <https://framemark.vam.ac.uk/collections/2006AU8848/full/735,0/default.jpg>)

Слика 96: Tea & Coffee Piazza / Michael Graves / Alessi / 1983. година. (преузето са <https://b2017136.smushcdn.com/2017136/wp-content/uploads/2024/01/Alessi.jpg?lossy=0&strip=1&webp=1>)

Слика 97: Рос Лавгров (преузето са <https://cdn.vondom.com/wp-content/uploads/2021/12/ross-lovegrove-portrait.jpg>)

Слика 98: Go Chair / Ross Lovegrove / Bernhard Design / 2001. година. (преузето са <https://berhardtdesign.com/furniture/go/>)

Слика 99: Supernatural Collection / Ross Lovegrove / Moroso / 2005. година. (преузето са https://hivemodern.com/public_resources/supernatural-chair-solid-back-ross-lovegrove-moroso-4.jpg)

Слика 100: Narcisco Rodriguez Essence / Narcisco Rodriguez / 2006. година. (преузето са <https://www.rosslovegrove.com/commercial/narciso-rodriguez-fragrances>)

Слика 101: Hu Watch / Issey Miyake + Seiko / 2005. година. (преузето са <https://www.isseymiyake-watch.com/en/watches/hu.html>)

Слика 102: Andromeda suspended lamp / Yamagava / 2009. година. (преузето са <https://www.dezeen.com/2010/06/27/andromeda-by-ross-lovegrove-for-yamagiwa/>)

Слика 103: MUMM Champagne packaging design / MUNN / 2016.година.
(преузето са <https://static.designboom.com/wp-content/uploads/2013/11/ross-lovegrove-g.h.mumm-designboom03.jpg>)

Слика 104: GEO Chair / Driade / 1997. година. (преузето са
<https://www.rosslovegrove.com/commercial/driade-geo>)

Слика 105: Карим Рашид (преузето са https://cdn.prod.website-files.com/5eb576c61be1ba1660d82e8d/5eebae9a5a4ab703d194de02_Karim-Rashid.jpg)

Слика 106: Majik Café interior / Београд, 2008. година. (преузето са
<https://www.karimrashid.com/projects/interiors/291>)

Слика 107: Poly chair / Bonaldo / 2007. година. (преузето са
<https://www.karimrashid.com/projects/furniture/515>)

Слика 108: Voxel Chair / Vondom / 2018. година. (преузето са
<https://www.karimrashid.com/projects/furniture/1134>)

Слика 109: Ottawa modular sofa / BoConcept / 2012. година. (преузето са
<https://cdn.habitusliving.com/wp-content/uploads/2024/02/HL-BoConcept-Ottawa-Sofa-1.jpg>)

Слика 110: Kaj Ikon Watch / Alessi / 2010. година. (преузето са
<https://www.feeldesain.com/kaj-by-karim-rashid-for-alessi.html>)

Слика 111: Karim for Sully Wong / 2013. година. (преузето са
<https://karimrashid.com/projects/fashion/366>)

Слика 112: Custom I40 ART Car / Hyundai / 2013. година. (преузето са
https://karimrashid.com/projects/branding_&_graphic/72)

Слика 113: Kinx Lamp / Fontana Arte / 2015. година. (преузето са
<https://karimrashid.com/projects/lighting/869>)

Слика 114: King Chess / Bozart Toys / 2002. година. (преузето са
<https://karimrashid.com/projects/product/758>)

Слика 115: Garbo bin / Umbra / 1996. година. (преузето са
<https://karimrashid.com/projects/product/816>)

Слика 116: SKWARIM Portable hard drive / LaCie / 2007. година. (преузето са
<https://karimrashid.com/projects/product/625>)

Слика 117: DGX BXNE / For the Dogs / 2003. година. (преузето са
<https://karimrashid.com/projects/product/739>)

Слика 118: Karim Rashid – Design yourself retrospective / IDA, South Korea / 2017.

година. (преузето са https://karimrashid.com/projects/art_&_exhibition/1093)

Слика 119: Pepsi Mix it up / Salone del Mobile / Italy, 2016. година. (преузето са

https://karimrashid.com/projects/art_&_exhibition/960)

Слика 120: Ideal House / IMM Cologne / 2004. година. (преузето са

https://karimrashid.com/projects/art_&_exhibition/704)

Слика 121: KAB Series / породица столица / Frighetto, 2007. година. (преузето са

<https://karimrashid.com/projects/furniture/563>)

Слика 122: The Guggenheim Museum Bilbao / Gehry partners / Билбао, Шпанија,

1997. година. (преузето са <https://www.archdaily.com/422470/ad-classics-the-guggenheim-museum-bilbao-frank-gehry/521fa052e8e44eb94a000034-ad-classics-the-guggenheim-museum-bilbao-frank-gehry-photo>)

Слика 123: Jean-Marie Tjibaou Cultural Centre / Renzo Piano / Нова Каледонија /

1998. година. (преузето са <https://en.wikiarquitectura.com/wp-content/uploads/2024/02/Jean-Marie-Tjibaou-Cultural-Center.jpg>)

Слика 124: Vitra Fire Station / Zaha Hadid / Weil-am-Rhein, Немачка, 1993. година.

(преузето са https://live.staticflickr.com/65535/51804817995_92f41cc14d_h.jpg)

Слика 125: Aeron Chair / Don Chadwick & Bill Stumpf / Herman Miller, 1994. година.

(преузето са https://www.hermanmiller.com/en_lac/products/seating/office-chairs/aeron-chair/)

Слика 126: iMac G3 / Apple, 1998. година. (преузето са [https://ismh.s3.amazonaws.com/2012-](https://ismh.s3.amazonaws.com/2012-12-13-bondi-blue.jpeg)

[12-13-bondi-blue.jpeg](https://ismh.s3.amazonaws.com/2012-12-13-bondi-blue.jpeg))

Слика 127: Константин Грчић. (преузето са

https://www.197designstore.com/images/thumb/thumb_1576253540.jpg)

Слика 128: Chair_One 2004. / Chair_One_C 2004. / Chair_One_4Star 2008 /Magis.

(преузето са https://www.magisdesign.com/product/chair_one/)

Слика 129: MAYDAY Lamp / Floss / 1999. година. (преузето са

<https://flos.com/en/it/mayday/M-mayday.html>)

Слика 130: Miura stool / Plank / 2005. година. (преузето са

<https://www.plank.it/en/products/stools/miura>)

Слика 131: ROKU Watch / ISSEY MIYAKE. (преузето са [https://www.isseymiyake-](https://www.isseymiyake-watch.com/en/watches/roku.html)

[watch.com/en/watches/roku.html](https://www.isseymiyake-watch.com/en/watches/roku.html))

Слика 132: 21 / Brabus & Smart. (преузето са <https://www.designboom.com/technology/smart-konstantin-grcic-final-collectors-edition-05-15-2019/>)

Слика 133: Sam Son / Magis. (преузето са <https://www.magisdesign.com/product/sam-son/>)

Слика 134: Наото Фукасава (преузето са https://www.plank.it/fileadmin/_processed_/9/1/csm_Naoto_Fukasawa_801f6e56da.jpg)

Слика 135: Tile light / INAX (преузето са <https://naotofukasawa.com/projects/461/>)

Слика 136: CD Player / MUJI (преузето са <https://naotofukasawa.com/projects/540/>)

Слика 137: Lotus bathroom / Boffi / 2014. година. (преузето са <https://naotofukasawa.com/projects/429/>)

Слика 138: Hiroshima lounge chair / Maruni. (преузето са https://www.maruni.com/en/product/hr_lounge_chair/)

Слика 139: Calculator / +-0. (преузето са <https://naotofukasawa.com/projects/363/>)

Слика 140: Issey Miyake Shibuya / ентеријер бутика / 2019. година (преузето са <https://naotofukasawa.com/projects/3038/>)

Слика 141: Supernormal exhibition / Axis Gallery Japan / 2006. година. (преузето са <https://naotofukasawa.com/projects/402/>)

Слика 142: Марсел Вандерс. (преузето са <https://bunny-wp-pullzone-8iuotrpjq1.b-cdn.net/wp-content/uploads/sites/2/2021/12/marcel-wanders-portrait.jpg>)

Слика 143: Knotted Chair / Cappellini / 1996. година. (преузето са <https://www.marcelwanders.com/work/knotted-chair>)

Слика 144: Gentleman Furniture collection / Poliform, 2019.-2020. година. (преузето са <https://www.marcelwanders.com/work/gentleman-collection>)

Слика 145: Lady Jane / G&B (преузето са <https://www.marcelwanders.com/work/lady-jane>)

Слика 146: Nightbloom / Lladro. (преузето са <https://www.marcelwanders.com/work/nightbloom>)

Слика 147: Hotel on Rivingston interior / New York, 2003. година. (преузето са <https://www.marcelwanders.com/work/hotelonrivington>)

Слика 148: Beijing National Stadium „Bird’s Nest“ / Herzog & de Meuron / 2008. година. (преузето са https://www.designingbuildings.co.uk/w/images/1/1e/Beijing_national_stadium.jpg)

Слика 149: 432 Park Avenue / Rafael Viñoly Architects / Њујорк, 2015. година.

(преузето са https://blogs-images.forbes.com/aliciaadamczyk/files/2014/10/432PA_NW-View_copyright-dbox-for-CIM-Group-Macklowe-Properties-e1413475736239-1152x647.jpg)

Слика 150: Apple Campus 2 (Apple park) / Norman Foster + Partners / Купертино,

Сједињене Америчке Државе, 2017. година. (преузето са <https://images.unsplash.com/photo-1718964894957-c2eef52722da?fm=jpg&q=60&w=3000&ixlib=rb-4.0.3&ixid=M3wxMjA3fDB8MHxzZWfyY2h8MTh8fGFwcGxlJTlwcGFya3xlbmwHwwfHx8MA%3D%3D>)

Слика 151: Joyn Office System / Ronan & Erwan Bouroullec / Vitra, 2002. година.

(преузето са https://cdn.stylepark.com/transformations/manufacturers/v/vitra/produkte/joyn-platform/_1410xAUTO_fit_center-center_90_none/joyn-platform-1.jpg)

Слика 152: Dyson Air Multiplier / Sir James Dyson / Dyson, 2009. година. (преузето са https://www.eboss.co.nz/assets/Uploads/ebossnow/2010/10/Dyson_PadWzEyMDAsNjc1LCJGRkZGRkYiLDBd.jpg)

Слика 153: Crystal Candy Set / Jaime Hayon / Baccarat. 2008. година, скице за имитирану колекцију стаклених ваза које прелазе границу између уметности и дизајна. (преузето са

https://www.yatzer.com/sites/default/files/article_images/1466/jaime_hayon_for_baccarat_2009_maison_et_objet_yatzer_report_18.jpg)

Слика 154: Colored Vases (series 3 – 300 objects) / Hella Jongerius / RTM. 2010.

година. (преузето са https://jongeriuslab.com/wp-content/uploads/2024/10/096-Coloured-Vases-series-3-1%C2%A9Gerit_Schreurs-1.jpg)

Слика 155: Оки Сато (преузето са <https://www.tollmans.co.il/wp-content/uploads/2022/07/Oki-Sato-1.jpg>)

Слика 156: Ribbon / Cappellini / 2007. година. (преузето са

https://www.cappellini.com/no/en/products/ribbon.html#ribbon_132997)

Слика 157: N02 Chair / Fritz Hansen / 2019. година. (преузето са

https://www.fritzhansen.com/da/categories/by-series/n02/n02-recycle-n02-11?sku=N02ARMS-N02DO-DOPC_GFN)

Слика 158: Twig Chair / Alias / 2015. година. (преузето са <https://www.nendo.jp/en/works/twig/>)

Слика 159: Mai bag / Up To You Anthology / 2020. година. (преузето са

<https://www.nendo.jp/en/works/mai/>)

Слика 160: Carrera Time Machine / TAG Heuer / 2015. година. (преузето са

<https://www.nendo.jp/en/works/carrera-timemachine-2/?egenre>)

Слика 161: Camper + Nendo Shoes / Camper / 2014. година. (преузето са <https://www.nendo.jp/en/works/camper-tribute-by-nendo-2/?egenre>)

Слика 162: Hanabi lamp / Milan Design Week / 2006. година. (преузето са <https://www.nendo.jp/en/works/hanabi-2/>)

Слика 163: bLen ballpoint pens / Zebra / 2018. година. (преузето са <https://www.nendo.jp/en/works/blen/>)

Слика 164: Skeleton Cutlery set / Valerie Objects / 2018. година. (преузето са <https://www.nendo.jp/en/works/skeleton/>)

Слика 165: I LOHAS water / Coca Cola / 2018. година. (преузето са <https://www.nendo.jp/en/works/i-lohas-glass-sparkling-water/?egenre>)

Слика 166: Speaker / Bunaco / 2018. година. (преузето са <https://www.nendo.jp/en/works/bunaco-speaker/?egenre>)

Слика 167: Lexus Elastic Diamond Installation / La Permanente Milano / 2008. година. (преузето са <https://www.nendo.jp/wp/wp-content/uploads/2008/04/Lexus-elastic-diamond09.jpg>)

Слика 168: Патриција Уркиола. (преузето са <https://context-gallery.imgix.net/makers/Patricia-Urquiola.jpg?auto=compress%2Cformat&fit=clip&q=60&w=1000&s=0a2f4516a7f1ddf0f7b884440ac62e3b>)

Слика 169: Salinas kitchen / Boffi / 2015. година. (преузето са <https://patriciaurquiola.com/product/salinas>)

Слика 170: Smock Armchair / Moroso / 2005. година. (преузето са <https://moroso.it/prodotti/smock/?lang=en>)

Слика 171: Lilo Armchair / Cassina / 2018. година. (преузето са <https://patriciaurquiola.com/product/lilo-extension>)

Слика 172: Spazio Mutina HQ / 2022. година. (преузето са <https://www.wallpaper.com/design/mutina-headquarters-opening-fiorano>)

Слика 173: Panerai Milan / 2015. година. (преузето са <https://patriciaurquiola.com/architecture/officine-panerai-6>)

Слика 174: Off-White x Tessabit Bag / 2021. година. (преузето са <https://patriciaurquiola.com/product/off-white-c-o-patricia-urquiola-x-tessabit>)

Слика 175: Marvles Bag / Valextra / 2020. година. (преузето са <https://patriciaurquiola.com/product/marvles>)

Слика 176: Serena lamp / Flos. (преузето са <https://www.ariashop.co.uk/cdn/shop/products/lighting-flos-serena-table-lamp-copper-front.jpg?v=1546605192&width=1200>)

Слика 177: Tatou lamp / Flos. (преузето са <https://flos.com/en/it/tatou-table/M-tatou-table.html>)

Слика 178: Poppy chair / Haworth / 2015. година. (преузето са <https://patriciaurquiola.com/product/poppy>)

Слика 179: Џерзи Сејмор (преузето са https://www.galeriekreo.com/wp-content/uploads/2021/01/Jerszy_Seymour1.jpg)

Слика 180: Easy Chair / Magis / 2004. година. (преузето са https://www.magisdesign.com/wp-content/uploads/2015/01/easy_chair_en.pdf)

Слика 181: Flux Chair / Magis / 2011. година. (преузето са <https://www.dezeen.com/2011/04/16/flux-by-jerszy-seymour-for-magis/>)

Слика 182: Ken Kuts vase collection / COVO / 2002. година. (преузето са https://jerszyseymourdesignworkshop.com/wp-content/uploads/2018/01/1_KEN-KNUTS-VASES-COVO-2002-1.jpg)

Слика 183: Love + Hate Vases / Galerie Kreo / 2003. година. (преузето са <https://www.galeriekreo.com/en/piece/jerszy-seymour/vases-love-hate/>)

Слика 184: New Dirty Enterprises инсталација / ABC Art Fair / Berlin, 2013. година. (преузето са <https://jerszyseymourdesignworkshop.com/project/new-dirty-enterprises-2013/>)

Слика 185: Мо'scum инсталација / Does; Denim Gallery / Њујорк, 2004. година. (преузето са <https://jerszyseymourdesignworkshop.com/project/moscum-2004/>)

Слика 186: Вирџил Абло (преузето са https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/31/Virgil_Abloh_Paris_Fashion_Week_Autumn_Winter_2019_%28cropped%29.jpg/800px-Virgil_Abloh_Paris_Fashion_Week_Autumn_Winter_2019_%28cropped%29.jpg)

Слика 187: реклами материјал Руге Vision колекције / Вирџил Абло / 2012. година. (преузето са <https://i.yimg.com/vi/UTCeG6WunLE/maxresdefault.jpg>)

Слика 188: Off-White x Air Jordan 1 Retro High OG / Вирџил Абло / 2017. година. (преузето са <https://cdn.britannica.com/19/258019-050-B580EBA8/The-Off-White-Air-Jordan-1-High-OG-Chicago-show-designed-by-Virgil-Abloh-2023.jpg>)

Слика 189: Timothée Chalamet, Michael B. Jordan и Virgil Abloh са harness аксесоаром. (преузето са https://s.yimg.com/ny/api/res/1.2/Oj1nUcr_pSGe4jL1_wuxkw--/YXBwaWQ9aGlnaGxhbmRlcj3PTIwMDA7aD0xMzM0/https://media.zenfs.com/en-US/homerun/people_218/faeb3b665d2d00b9e19471db53f738a0)

Слика 190: Louis Vuitton Monogram Prism Keepall Bandouliere торба / Вирџил Абло / Louis Vuitton / 2019. година. (преузето са https://www.sothebys.com/en/buy/_Louis-Vuitton-Virgil-Abloh-Iridescent-Prism-Monogram-PVC-Keepall-Bandouliere-50-White-Hardware-2019)

Слика 191: Ghana's Freedom Skatepark / Вирџил Абло / Акра, Гана / 2020. година. (преузето са https://uploads-ssl.webflow.com/5fcd2a144a3b633757328797/61b85f2010d7465019994dbf_People%20at%20freedom%20skatepark%20Ghana-p-500.jpeg)

Слика 192: Vitra x Virgil Abloh Furniture Collection / Vitra / 2019. година. (преузето са <https://cassette.sphdigital.com.sg/image/thepeak/fe2c08ad735eef7ae11eeddde0e9e29c008647bd6b74bc27d7c9a7da753503b3?w=660&q=85>)

Слика 193: Framing Gray Area Furniture collection / Off-White / 2018. година. (преузето са https://d3uqg2ap1kpn19.cloudfront.net/wp-content/uploads/2018/10/07004230/1.-2018.10.03-FRAMING-GREY-AREA-FURNITURE_CATALOGUE_LQ-1.jpg)

Слика 194: Pioneer DJ c/o Virgil Abloh / CDJ-2000NXS2 and DJM-900NXS2 / 2019. година. (преузето са <https://www.pioneerdj.com/-/media/pioneerdj/images/news/2019/new-collaboration-with-virgil-abloh/new-collaboration-with-virgil-abloh.jpg?h=630&w=1200&hash=66C628E6B63E3397DCDA02F42DFF1EA1>)

Слика 195: Off-White Menswear fall and winter 2019–2000 collection / Paris Fashion Week. (преузето са <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2019-menswear/off-white>)

Слика 196 AW20 runway set design / Off-White / 2020. година. (преузето са <https://thespaces.com/virgil-ablohs-off-white-aw20-runway-was-strewn-with-hacked-up-automobiles/>)

Слика 197: Хајми Хајон (преузето са <https://houseoluv.com/media/65480/Jaime-Hayon.jpg?width=540&height=540>)

Слика 198: Fritz Hansen Gallery Xi'an / Jaime Hayon / 2019. година. (преузето са <https://hayonstudio.com/hayon-wordpress/wp-content/uploads/WEB-FHX-A-800x1044.jpg>)

Слика 199: Camper Store Tokyo / Jaime Hayon / Tokyo, 2010. Година. (преузето са <https://hayonstudio.com/hayon-wordpress/wp-content/uploads/572-800x633.jpg>)

Слика 200: Mila chair / Magis / 2016. година. (преузето са https://hayonstudio.com/hayon-wordpress/wp-content/uploads/Mil%C3%A0_1-1-800x1028.jpg)

Слика 201: Showtime Nude Chair / BD Barcelona / 2006. година. (преузето са <https://hayonstudio.com/hayon-wordpress/wp-content/uploads/Showtime-Nude-azul-frontal-modif-100517-copу-800x1131.jpg>)

Слика 202: Hayon Shoes / Camper / 2008. година. (преузето са <https://hayonstudio.com/design/camper-shoes-by-hayon/>)

Слика 203: AU Smartphone / AU / 2012. година. (преузето са <https://hayonstudio.com/hayon-wordpress/wp-content/uploads/kddi-phone-sample-image-800x533.jpg>)

Слика 204: Bosa Collection / Bosa Ceramiche / 2012. година. (преузето са https://hayonstudio.com/hayon-wordpress/wp-content/uploads/Струпу_62-50cm_Jaime-Hayon-800x533.jpg)

Слика 205: Funghi Lamp Collection / Metalarte / 2004. година. (преузето са <https://hayonstudio.com/hayon-wordpress/wp-content/uploads/tresfunghis-01-800x800.jpg>)

Слика 206: The Turnament Art Installation / London Design Festival / 2009. година. (преузето са <https://hayonstudio.com/hayon-wordpress/wp-content/uploads/traflagar-10-800x800.jpg>)

Слика 207: Wittmann Space Milano / изложбени штанд / Salone del Mobile Milano / 2017. година. (преузето са https://hayonstudio.com/hayon-wordpress/wp-content/uploads/IMG_0152-800x1200.jpg)

Слика 208: Ма Јансонг (преузето са <https://static01.nyt.com/images/2016/04/14/arts/14iht-spotlight14/14iht-spotlight14-superJumbo.jpg>)

Слика 209: UNIC residential / Париз, Француска / 2022. година. (преузето са <https://www.designboom.com/wp-content/uploads/2022/07/MAD-unic-residential-tower-paris-france-designboom-01.jpg>)

Слика 210: Harbin Opera house / Харбин, Кина / 2014. година. (преузето са <https://metamodernarchitect.com/project/harbin-opera-house/>)

Слика 211: Absolute towers mix use / Mississauga, Ontario, Canada / 2012. година. (преузето са <https://www.archdaily.com/306566/absolute-towers-mad-architects/50c8c98cb3fc4b706200000b-absolute-towers-mad-architects-photo>)

Слика 212: Gu Chair / Sawaya & Maroni / 2018. година. (преузето са <https://static.designboom.com/wp-content/uploads/2018/04/gu-chair-designboom-07.jpg>)

Слика 213: Meteor Chair / Dior / 2021. година. (преузето са http://www.i-mad.com/wp-content/uploads/2021/09/09_Ma-Yansong_Meteor_Dior-Medallion-Chair_photo-by-Ken-Ngan-courtesy-of-Dior-21.jpg)

Слика 214: „Tunnel of Light“ / Echigo Art Field Јапан / 2018. година. (преузето са https://www.echigo-tsumari.jp/assets/uploads/2020/02/9602_MAD_Echigo-Tsumari_Tunnel-of-Light_Light-Cave_by-Osamu-Nakamura1440.jpg)

Слика 215: „Invisible Border“ / Milan Design Week / 2016. година. (преузето са <https://www.archdaily.com/785429/mad-unveils-invisible-border-installation-for-the-2016-salone-del-mobile>)

Слика 216: Нери и Ху. (преузето са <https://www.artemide.com/en/company/designers/4429527/nerihu>)

Слика 217: The Chuan Malt Whisky Distillery / China 2021. година. (преузето са <https://media.lesechos.com/api/v1/images/view/657987a3599fe7249e31b297/1280x720/0100988032765-web-tete.jpg>)

Слика 218: Bai Lu Chair / LEMA. (преузето са <https://neriandhu.com/en/works/lema-bai-lu>)

Слика 219: Yanyi light collection / Artemide / 2017. година. (преузето са <https://neriandhu.com/en/works/artemide-yanzi-light>)

Слика 220: Томас Хеатервик. (преузето са https://en.wikipedia.org/wiki/Thomas_Heatherwick)

Слика 222: Bombay Sapphire distillery / Уједињено Краљевство / 2014. година. (преузето са <https://heatherwick.com/projects/buildings/bombay-sapphire-distillery/?list&date>)

Слика 223: East Beach Café / Уједињено Краљевство / 2005. година. (преузето са <https://heatherwick.com/projects/buildings/east-beach-cafe/?list&date>)

Слика 221: The Hive / Nanyang Technological University / Сингапур / 2011. година. (преузето са <https://heatherwick.com/projects/buildings/learning-hub-the-hive/?list&date>)

Слика 224: Spun Chair / Thomas Heatherwick / Magis / 2010. година. (преузето са <https://www.magisdesign.com/product/spun/?codice=ALLC&showprice=1&codiva=&valuta=&stato=All+countries>)

Слика 225: UK Pavilion / Shanghai Expo 2010 / 2010. година. (преузето са <https://heatherwick.com/wp-content/uploads/heatherwick-UK-Pavilion-7723.jpg>)

Слика 226: New Routemaster / Томас Хеатервик / 2012. година. (преузето са https://static.dezeen.com/uploads/2015/10/Alexander-Dennis-Limited_Enviro400H_City-Bus_London_dezeen_936_0.jpg)

Слика 227: Олимпијски пламен / Олимпијске игре у Лондону 2012. године. (преузето са <https://static.designboom.com/wp-content/uploads/2013/03/heatherwick04.jpg>)

Слика 228: Air Chair / Jasper Morrison / Magis, 1999. година. (преузето са https://www.gnr8.jp/cdn/shop/products/0d70dee548026bd50fb550e757b1e985_1024x1024.jpg?v=1571712644)

Слика 229: Super Beam Sofa / Patricia Urquiola / Cassina / 2017. година. (преузето са https://cms.patriciaurquiola.com/wp-content/uploads/2017/01/1_CASSINA_Super-Beam-sofa-system_Patricia-Urquiola-copy-LOW-768x445.jpg)

Слика 230: Bureaurama furniture collection / Jerszy Seymour / Magis / 2018. година. (преузето са https://jerszyseymourdesignworkshop.com/wp-content/uploads/2021/11/Magis_bureaurama_family_3-2048x1243.jpg)

Слика 231: Jimmy Choo Collection / Virgil Abloh / 2017. година. (преузето са https://d3uqg2ap1kpn19.cloudfront.net/wp-content/uploads/2018/10/06233016/OWIA102S189970168800_6-768x1024.jpg)

Слика 232: Showtime Nude Chair / Jaime Hayon / BD Barcelona / 2006. година. (преузето са <https://hayonstudio.com/hayon-wordpress/wp-content/uploads/Compo-Nude-modif-10517-copy-800x566.jpg>)

Слика 233: The Cloudscape of Haikou Library / MAD / 2021. година. (преузето са <https://www.archdaily.com/960593/the-cloudscape-of-haikou-mad-architects/60828d25f91c81f7f50001f5-the-cloudscape-of-haikou-mad-architects-photo>)

Слика 234: Park Hyatt / Yabu & Pushelberg / Shenzhen, China / 2019. година. (преузето са <https://yabupushelberg.com/work/park-hyatt-shenzhen>)

Слика 235: Eams Elephant / Чарлс и Реј Имс / Vitra, 1945. година. (преузето са https://www.eamesoffice.com/wp-content/uploads/2022/06/AF_KDn012-scaled.jpg)

Слика 236: Eams Elephant / Нери и Ху / Vitra, 2015. година. (преузето са <https://www.neriandhu.com/en/works/vitra-eames-elephant>)

Слика 237: Braun T100 Radio Дитера Рамса и Power Mac G5 рачунар Џонатана Ива (преузето са <https://medium.com/uxness/the-company-that-inspired-apple-f1010d2ab120>)

Слика 238: Louis Vuitton x Supreme neverfull bag / 2017. година. (преузето са https://assets.vogue.com/photos/58911d7e85b3959618471cca/master/w_1600,c_limit/louis-vuitton-supreme-03.jpg)

8.2. Попис табела

Табела 1: Списак свих истраживањем обухваћених аутора са основним биографским подацима. Ова табела је детаљно приказана на странама 64-67. 59

Табела 2: Пример табеле са побројаним стваралаштвом по категоријама..... 66

Табела 3: Аутори који су деловање започели пре 1960. године.....	73
Табела 4: аутори који су деловање започели између 1960. и 1979. године.....	86
Табела 5: аутори који су деловање започели између 1980. и 1989. године.....	108
Табела 6: аутори који су деловање започели између 1990. и 1999. године.....	128
Табела 7: аутори који су деловање започели између 2000. и 2022. године.....	149
Табела 8: Алвар Алто - укупна продукција приказана по категоријама 1-3.....	266
Табела 9: Давид Ађаје - укупна продукција приказана по категоријама 1-4.....	270
Табела 10: Рон Арад - укупна продукција приказана по категоријама 1-4.....	275
Табела 11: Шин и Томоко Азуми - укупна продукција приказана по категоријама 1-3.....	280
Табела 12: Себастијан Бергне - укупна продукција приказана по категоријама 1-4.....	284
Табела 13: Торд Бонтје - укупна продукција приказана по категоријама 1-3.....	289
Табела 14: Марио Бота - укупна продукција приказана по категоријама 1-5.....	293
Табела 15: Ронан и Ерван Бурулек - укупна продукција приказана по категоријама 1-5.....	299
Табела 16: Антонио Цитерио - укупна продукција приказана по категоријама 1-9.....	305
Табела 17: Матали Красет - укупна продукција приказана по категоријама 1-4.....	315
Табела 18: Чарлс и Реј Имс - укупна продукција приказана по категоријама 1-4.....	319
Табела 19: Томас Фајхнер - укупна продукција приказана по категоријама 1-6.....	324
Табела 20: Норман Фостер - укупна продукција приказана по категоријама 1-13.....	331
Табела 21: Наото Фукасава - укупна продукција приказана у процентима по категоријама 1-6....	344
Табела 22: Стефано Ђованони - укупна продукција приказана по категоријама 1-3.....	351
Табела 23: Константин Грчић - укупна продукција приказана по категоријама 1-3.....	354
Табела 24: Заха Хадид - укупна продукција приказана по категоријама 1-4.....	358
Табела 25: Хајми Хајон - укупна продукција приказана по категоријама 1-3.....	362
Табела 26: Томас Хитервик - укупна продукција приказана по категоријама 1-2.....	365
Табела 27: Ришар Хутен - укупна продукција приказана по категоријама 1-3.....	368
Табела 28: Тојо Ито - укупна продукција приказана по категоријама 1-5.....	372
Табела 29: Хела Јонгериус - укупна продукција приказана по категоријама 1-4.....	378
Табела 30: Рем Колхас - укупна продукција приказана по категоријама 1-6.....	383
Табела 31: Арик Леви - укупна продукција приказана по категоријама 1-6.....	390
Табела 32: Пјеро Лисони - укупна продукција приказана по категоријама 1-4.....	397
Табела 33: Рос Лавгров - укупна продукција приказана по категоријама 1-3.....	401
Табела 34: Инго Маурер - укупна продукција приказана по категоријама 1-6.....	405
Табела 35: Алберто Меда - укупна продукција приказана по категоријама 1-3.....	412
Табела 36: Џаспер Морисон - укупна продукција приказана по категоријама 1-5.....	416

Табела 37: Нери и Ху - укупна продукција приказана по категоријама 1-4.....	421
Табела 38: Марк Њусон - укупна продукција приказана по категоријама 1-5.....	426
Табела 39: Патрик Норгуе - укупна продукција приказана по категоријама 1-4.....	432
Табела 40: Жан Нувел - укупна продукција приказана по категоријама 1-6	436
Табела 41: Лудовика и Роберто Паломбо - укупна продукција приказана по категоријама 1-6.....	443
Табела 42: Карим Рашид - укупна продукција приказана по категоријама 1-17	449
43 Карим Рашид - укупна продукција приказана по категоријама 13-17.....	461
Табела 44: Оки Сато - укупна продукција приказана по категоријама 1-6	466
Табела 45: Џерзи Сејмор - укупна продукција приказана по категоријама 1-2	472
Табела 46: Филип Старк - укупна продукција приказана по категоријама 1-13.....	474
Табела 47: Патриција Уркиола - укупна продукција приказана по категоријама 1-7	487
Табела 48: Марсел Вандерс - укупна продукција приказана по категоријама 1-3	494
Табела 49: Јабу и Пушелберг - укупна продукција приказана по категоријама 1-2.....	498
Табела 50: Ма Јансонг - укупна продукција приказана по категоријама 1-2	500
Табела 51: Токуцин Јошиока - укупна продукција приказана по категоријама 1-3	503

8.3. Попис илустрација

Илустрација 1: Vegetal Chair / Erwin Bouroullec / 2009. година, Melt Chair / Oki Sato / 2012. година, Sissi Chair / Ludovica + Roberto Palomba / 2017. година. (илустрација аутора).....	12
Илустрација 2: Mammut Chair / Morten Kjelstrup / 1993. година, T-Vac Chair / Ron Arad / 1999. година, MYTO Chair / Konstantin Grcic / 2007. година. (илустрација аутора)	16
Илустрација 3: The Seconda Chair / Mario Botta / 1985. година, Kiyomoto Chair / Shiro Kuramata / 1988. година, Cross Check Chair / Frank Ghery / 1990. година. (илустрација аутора)	27
Илустрација 4: графички приказ 44 аутора обухваћених статистичком анализом: 5 аутора је из Северне Америке, 32 аутора из Европе, 6 аутора из Азије и 1 аутор из Аустралије	58
Илустрација 5: Model 939 Chair / Roy Komai / 1950. година, Grand Prix Chair / Arne Jacobsen / 1955. година, DAF Chair / George Nelson / 1958. година. (илустрација аутора).....	58
Илустрација 7: Red and Blue Chair / Gerrit Rietveld / 1917. година, Barcelona Chair / Ludwig Mies van der Rohe / 1927. година, 512 Folding Chair / Hans Wagner / 1949. година. (илустрација аутора).....	72

8.4. Попис графикана

Графикон 1: Пример графикана укупне продукције појединачног аутора приказане по годинама.	67
Графикон 2: Пример графикана укупне продукције приказане у процентима по категоријама	67
Графикон 3: Чарлс и Реј Имс - укупна продукција приказана по категоријама	80
Графикон 4: Чарлс и Реј Имс - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	80
Графикон 5: Филип Старк - укупна продукција приказана по категоријама	93
Графикон 6: Филип Старк - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	94
Графикон 7: Жан Нувел - укупна продукција приказана по категоријама	100
Графикон 8: Жан Нувел - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	101
Графикон 9: Рос Лавгров - укупна продукција приказана по категоријама	112
Графикон 10: Рос Лавгров - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	113
Графикон 11: Карим Рашид - укупна продукција приказана по категоријама	121
Графикон 12: Карим Рашид - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	122
Графикон 13: Константин Грчић - укупна продукција приказана по категоријама	131
Графикон 14: Константин Грчић - укупна продукција приказана у процентима по категоријама ..	132
Графикон 15: Наото Фукасава - укупна продукција приказана по категоријама	135
Графикон 16: Наото Фукасава - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	137
Графикон 17: Марсел Вандерс - укупна продукција приказана по категоријама	140
Графикон 18: Марсел Вандерс - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	142
Графикон 19: Оки Сато - укупна продукција приказана по категоријама	155
Графикон 20: : Оки Сато - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	155
Графикон 21: Патриција Уркиола - укупна продукција приказана по категоријама	157
Графикон 22: Патриција Уркиола - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	159
Графикон 23: Џерзи Сејмор - укупна продукција приказана по категоријама	165
Графикон 24: Џерзи Сејмор - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	165
Графикон 25: Вирцил Абло - укупна продукција приказана по категоријама	173
Графикон 26: Вирцил Абло - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	173
Графикон 27: Хајми Хајон - укупна продукција приказана по категоријама	179
Графикон 28: Хајми Хајон - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	179
Графикон 29: Ма Јансонг - укупна продукција приказана по категоријама	184
Графикон 30: Ма Јансонг - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	184

Графикон 31: Нери и Ху - укупна продукција приказана по категоријама.....	188
Графикон 32: Нери и Ху - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	188
Графикон 33: Томас Хеатервик - укупна продукција приказана по категоријама	193
Графикон 34: Томас Хеатервик - укупна продукција приказана у процентима по категоријама...	193
Графикон 35: Укупно стваралаштво по годинама (1940-2022. године)	194
Графикон 36: Просечно стваралаштво по годинама (1940-2022. године).....	197
Графикон 37: Продуктивност аутора на годишњем нивоу у периоду 2000-2022. године, по ерама деловања	198
Графикон 38: Средња вредност, мода и медијана за активне категорије аутора у току једне године	199
Графикон 39: Средња вредност, медијана и мода активних категорија аутора по годинама (1940-2022. године)	200
Графикон 40: Заступљеност области деловања у укупном стваралаштву	201
Графикон 41: Расподела области деловања у укупном стваралаштву по ерама.....	201
Графикон 42: Оствареност Цаспера Морисона по областима стваралаштва са 95% интервалом поверења (дуж) у односу на стандардне вредности (тачке).....	203
Графикон 43: Заступљеност области деловања у стваралаштву у периоду 2000-2022. година.....	203
Графикон 44: Оствареност Цаспера Морисона у периоду 2000-2022. године, по областима стваралаштва са 95% интервалом поверења (дуж) у односу на стандардне вредности (тачке).....	204
Графикон 45: Значајне категорије за стваралаштво аутора по ерама стваралаштва	205
Графикон 46: Корелација укупног стваралаштва Цаспера Морисона и засебних значајних категорија	206
Графикон 47: Укупна (лево) и просечна (десно) продуктивност аутора.....	207
Графикон 48: Заступљеност области деловања у стваралаштву аутора који су каријеру започели након 2000. године.....	208
Графикон 49: Оствареност аутора у категорији архитектуре у односу на стандард (20,1%).....	209
Графикон 50: Оствареност аутора у категорији намештаја у односу на стандард (26%)	209
Графикон 51: Оствареност аутора у категоријама расвете (7,3%), аутомобилске индустрије (0,9%) и модног дизајна (5,8%) у односу на стандард.....	210
Графикон 52: Оствареност аутора у категорији дизајна објеката и уређаја за животни простор у односу на стандард (23,4%)	211
Графикон 53: Оствареност аутора у категорији дизајна изложби у односу на стандард (16,5%)...	211
Графикон 54: Корелација између укупног стваралаштва Церзи Сејмора и стваралаштва у сфери дизајна изложби	212

Графикон 55: Значајне категорије за стваралаштво сваког аутора	213
Графикон 56: Корелација између укупног стваралаштва Оки Сата и категорија намештаја и опремања дома	214
Графикон 57: Корелација између укупног стваралаштва Патриције Уркиоле и категорија архитектуре, намештаја и опремања дома.....	215
Графикон 58: Однос укупног стваралаштва и дизајна изложби Церзи Сејмора по годинама деловања	216
Графикон 59: Категорије са веома јаким (лево) и умерено јаким утицајем (десно) на укупно стваралаштво Вирцила Аблоа.....	217
Графикон 60: Категорије са веома јаким и умерено јаким утицајем на укупно стваралаштво Хајме Хајона.....	218
Графикон 61: Удео архитектуре и дизајна изложби у укупном стваралаштву Ма Јансонга по годинама	219
Графикон 62: Категорија стваралаштва Јабу и Пушелберга у периоду 2011-2022.године	220
Графикон 63: Корелација између укупног стваралаштва Нери и Хуа и категорија намештаја и архитектуре.....	221
Графикон 64: Корелација између укупног стваралаштва Томаса Хитервика и стваралаштва у сфери архитектуре.....	222
Графикон 65: Оствареност аутора по категоријама.....	223
Графикон 66: Број значајних категорија за стваралаштво аутора по ерама стваралаштва.....	227
Графикон 67: Алвар Алто - укупна продукција приказана по категоријама	265
Графикон 68: Алвар Алто - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	265
Графикон 69: Давид Ађаје - укупна продукција приказана по категоријама.....	269
Графикон 70: Давид Ађаје - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	269
Графикон 71: Рон Арад - укупна продукција приказана по категоријама.....	274
Графикон 72: Рон Арад - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	274
Графикон 73: Шин и Томоко Азуми - укупна продукција приказана по категоријама	279
Графикон 74: Шин и Томоко Азуми - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	279
Графикон 75: Себастијан Бергне - укупна продукција приказана по категоријама	283
Графикон 76: Себастијан Бергне - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.	283
Графикон 77: Торд Бонтје - укупна продукција приказана по категоријама	288
Графикон 78: Торд Бонтје - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	288
Графикон 79: Марио Бота - укупна продукција приказана по категоријама	292

Графикон 80: Марио Бота - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	292
Графикон 81: Ронан и Ерван Бурулек - укупна продукција приказана по категоријама	298
Графикон 82: Ронан и Ерван Бурулек - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	298
Графикон 83: Антонио Цитерио - укупна продукција приказана по категоријама	304
Графикон 84: Антонио Цитерио - - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	304
Графикон 85: Матали Красет - укупна продукција приказана по категоријама	314
Графикон 86: Матали Красет - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	314
Графикон 87: Томас Фајхнер - укупна продукција приказана по категоријама	323
Графикон 88: Томас Фајхнер - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	323
Графикон 89: Норман Фостер - укупна продукција приказана по категоријама	330
Графикон 90: Норман Фостер - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	330
Графикон 91: Стефано Ђованони - укупна продукција приказана по категоријама	350
Графикон 92: Стефано Ђованони - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	350
Графикон 93: Заха Хадид - укупна продукција приказана по категоријама	357
Графикон 94: Заха Хадид - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	357
Графикон 95: Ришар Хутен - укупна продукција приказана по категоријама	367
Графикон 96: Ришар Хутен - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	367
Графикон 97: Тојо Ито - укупна продукција приказана по категоријама	371
Графикон 98: Тојо Ито - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	371
Графикон 99: Хела Јонгериус - укупна продукција приказана по категоријама	377
Графикон 100: Хела Јонгериус - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	377
Графикон 101: Рем Колхас - укупна продукција приказана по категоријама	382
Графикон 102: Рем Колхас - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	382
Графикон 103: Арик Леви - укупна продукција приказана по категоријама	389
Графикон 104: Арик Леви - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	389
Графикон 105: Пјеро Лисони - укупна продукција приказана по категоријама	396
Графикон 106: Пјеро Лисони - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	396
Графикон 107: Инго Маурер - укупна продукција приказана по категоријама	404
Графикон 108: Инго Маурер - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	404
Графикон 109: Алберто Меда - укупна продукција приказана по категоријама	411
Графикон 110: Алберто Меда - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	411
Графикон 111: Џаспер Морисон - укупна продукција приказана по категоријама.....	415
Графикон 112: Џаспер Морисон - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	415

Графикон 113: Марк Њусон - укупна продукција приказана по категоријама	425
Графикон 114: Марк Њусон - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	425
Графикон 115: Патрик Норгуе - укупна продукција приказана по категоријама.....	431
Графикон 116: Патрик Норгуе - укупна продукција приказана у процентима по категоријама.....	431
Графикон 117: Лудовика и Роберто Паломбо - укупна продукција приказана по категоријама ...	442
Графикон 118: Лудовика и Роберто Паломбо - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	442
Графикон 119: Јабу и Пушелберг - укупна продукција приказана по категоријама	497
Графикон 120: Јабу и Пушелберг - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	497
Графикон 121: Токудин Јошиока - укупна продукција приказана по категоријама	502
Графикон 122: Токудин Јошиока - укупна продукција приказана у процентима по категоријама	502

9. Индекс појмова

АНОВА (ANOVA)) статистички тест: 198
ауторски печат: 10, 11, 12, 13, 16, 225, 227
Билбао ефекат: 124
брутализам: 71, 81
временски оквир: 10, 13, 57
географски обухват: 10, 14, 57,
глобализација: 11, 14, 17, 104, 123, 124, 126, 127, 146, 200, 226
деконструктивизам: 124, 143
Други светски рат: 68, 69, 74, 195, 198
економски раст: 6, 28, 124, 127, 197
интервал поверења: 13, 203, 204, 205, 206, 211
Јапи: 14, 102, 103, 196, 225, 227
квалитативна анализа: 209, 225
Краскал-Волис (Kruskal-Wallis) тест: 199
ковид (COVID): 14, 143, 198, 200, 227
конзументизам: 82
Маршалов план: 28, 195

медијана (средња вредност): 199, 200, 201

мода (мод, модус): 199, 200

модернизам: 28, 29, 68, 81, 83, 104, 106

Пирсонова биваријантна корелација (Пирсонов коефицијент): 205, 206, 207. 213, 215, 216-223

постмодернизам: 83, 84, 104, 123, 143

поље истраживања: 7, 10, 36, 126, 130

просечна продуктивност: 197

средња вредност: 199, 200, 201,

стваралачке категорије: 13,57, 102,

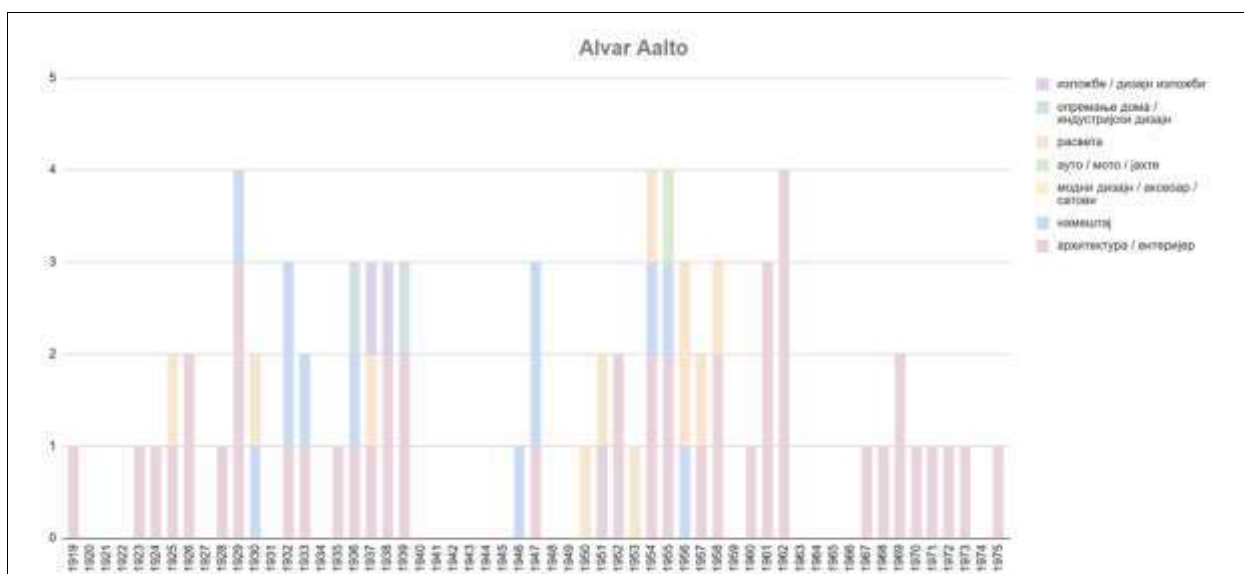
Светска економска криза: 14, 102, 196, 143, 198, 200, 227

хај-тек: 104, 123, 143

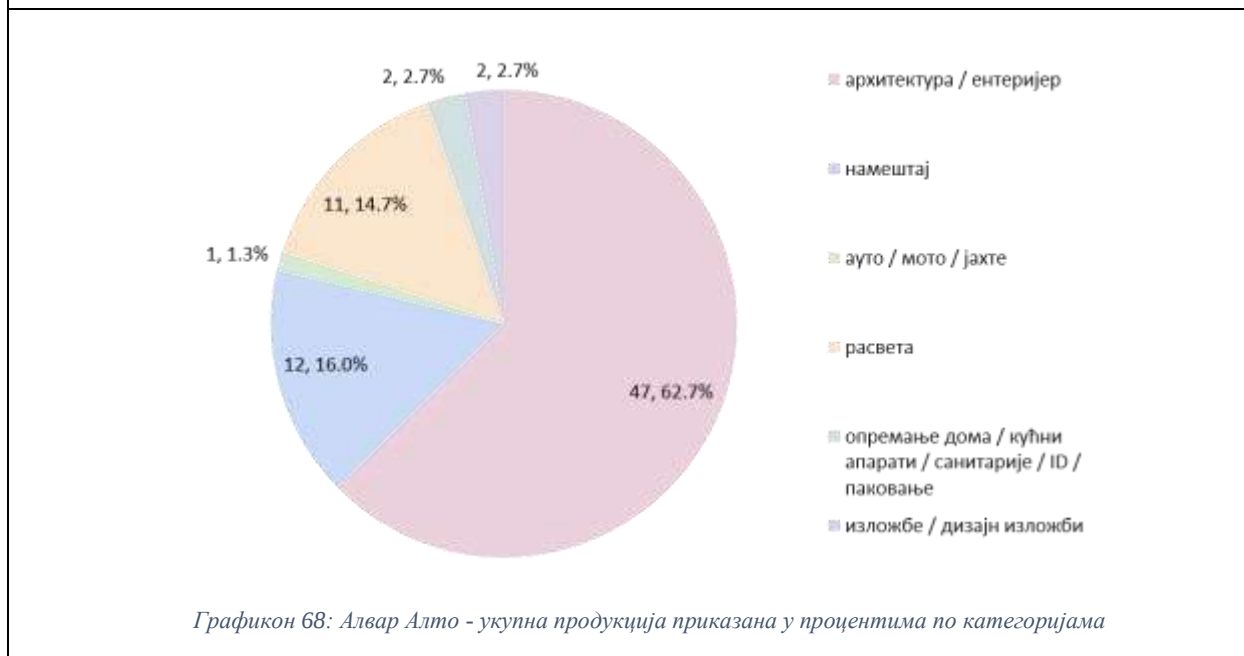
Хладни рат: 123, 196, 197, 227

10. Додатак (табеле и графикони)

Aalto Alvar

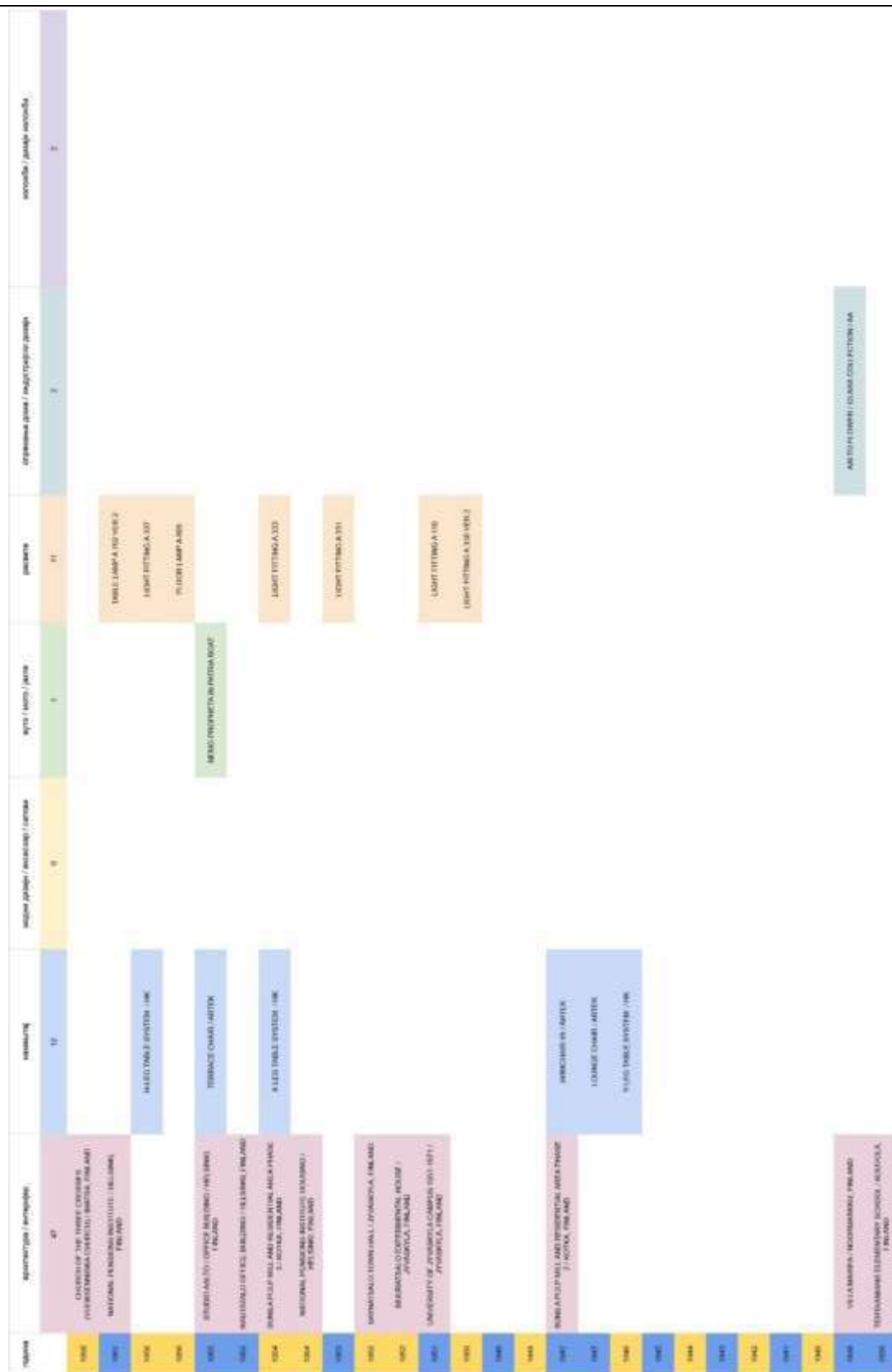
Графикон 67: Алвар Алто - укупна продукција приказана по категоријама

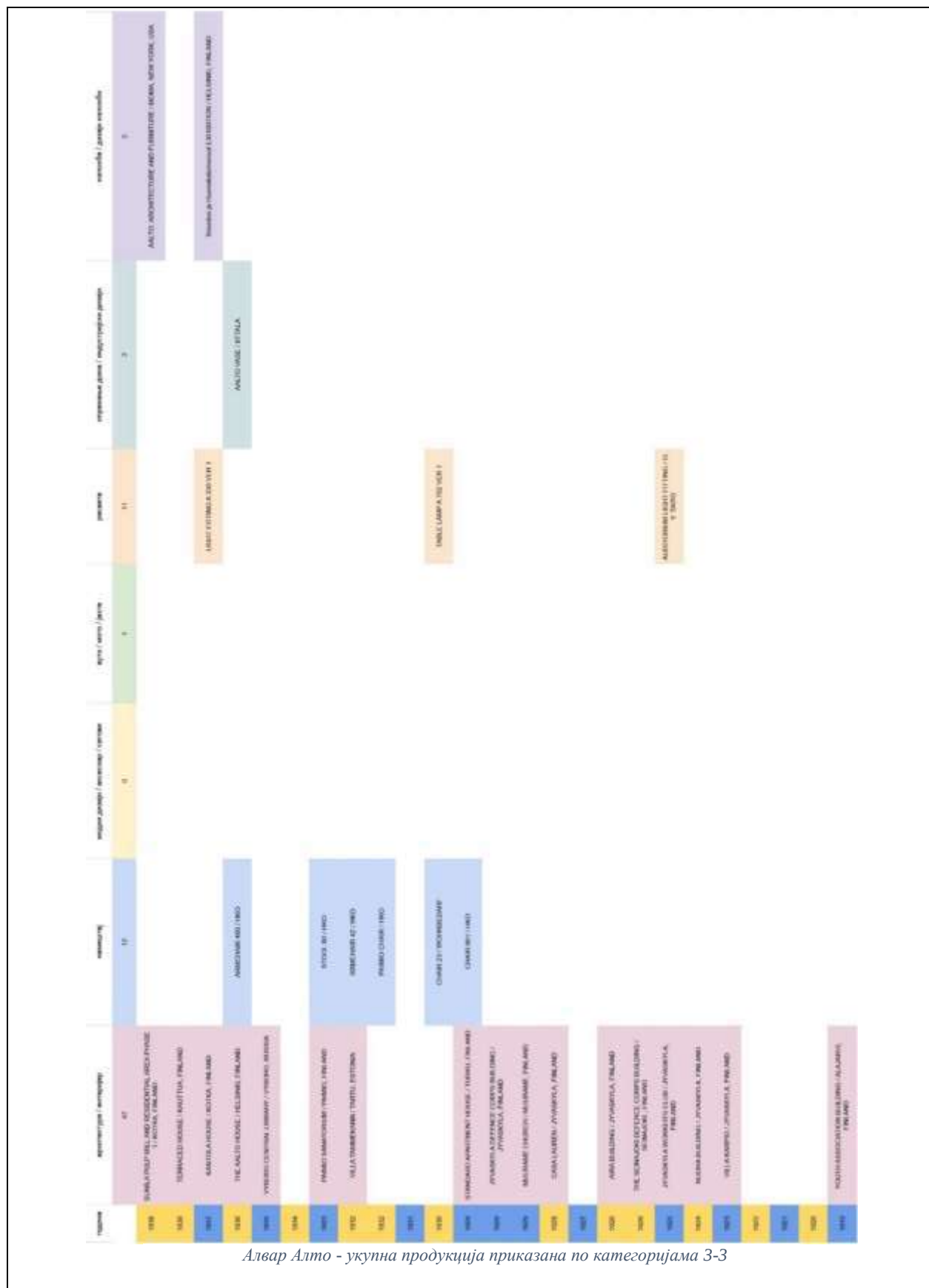
Графикон 68: Алвар Алто - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Година	Категорија / Интеријер	Категорија 1	Категорија 2	Категорија 3	Категорија 4	Категорија 5	Категорија 6
1975	47 WOLFF PLEINER AND PLEINER STUDIO, HAMBURG VERBODEN TOEGANG	1	2	3	4	5	6
1976							
1978	1000 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1979	1001 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1980	1002 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1981	1003 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1982	1004 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1983	1005 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1984	1006 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1985	1007 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1986	1008 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1987	1009 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1988	1010 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1989	1011 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1990	1012 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1991	1013 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1992	1014 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1993	1015 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1994	1016 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1995	1017 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1996	1018 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1997	1019 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1998	1020 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
1999	1021 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2000	1022 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2001	1023 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2002	1024 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2003	1025 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2004	1026 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2005	1027 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2006	1028 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2007	1029 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2008	1030 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2009	1031 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2010	1032 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2011	1033 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2012	1034 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2013	1035 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2014	1036 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2015	1037 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2016	1038 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2017	1039 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2018	1040 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2019	1041 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2020	1042 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2021	1043 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2022	1044 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2023	1045 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2024	1046 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2025	1047 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2026	1048 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2027	1049 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2028	1050 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2029	1051 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						
2030	1052 Pleiner and Pleiner Studio, Hamburg, Germany						

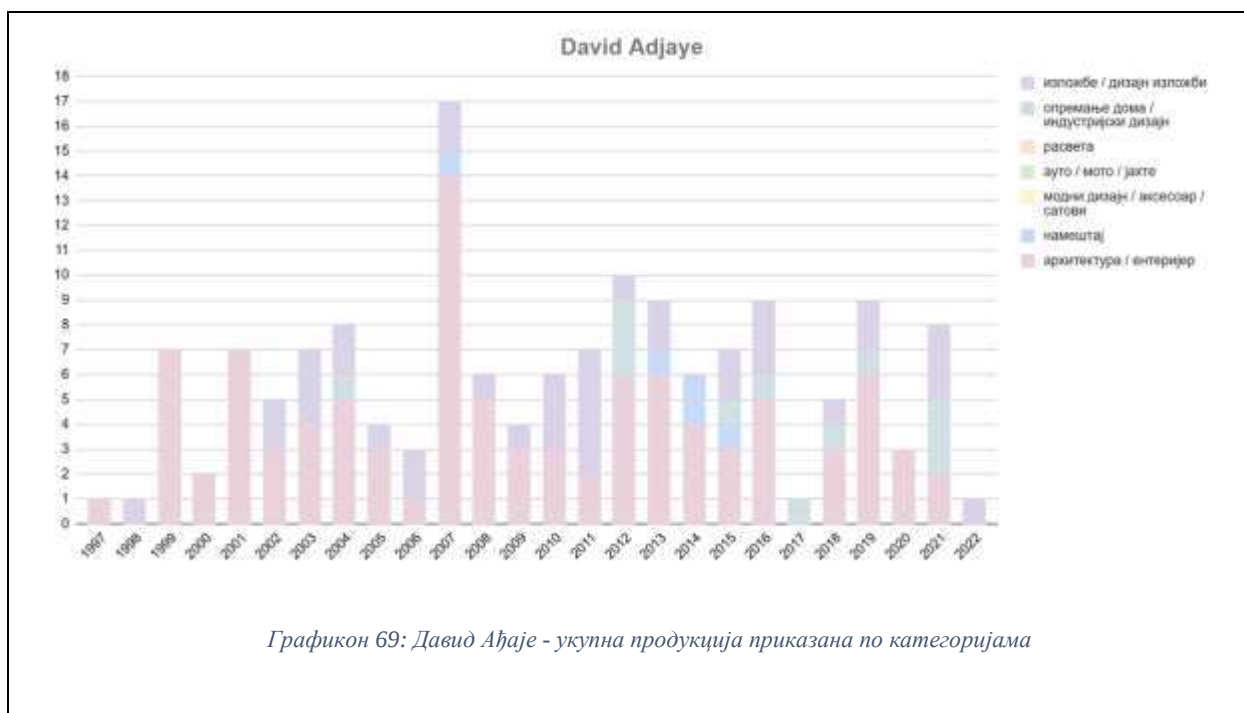
Табела 8: Алвар Алто - укупна продукција приказана по категоријама 1-3

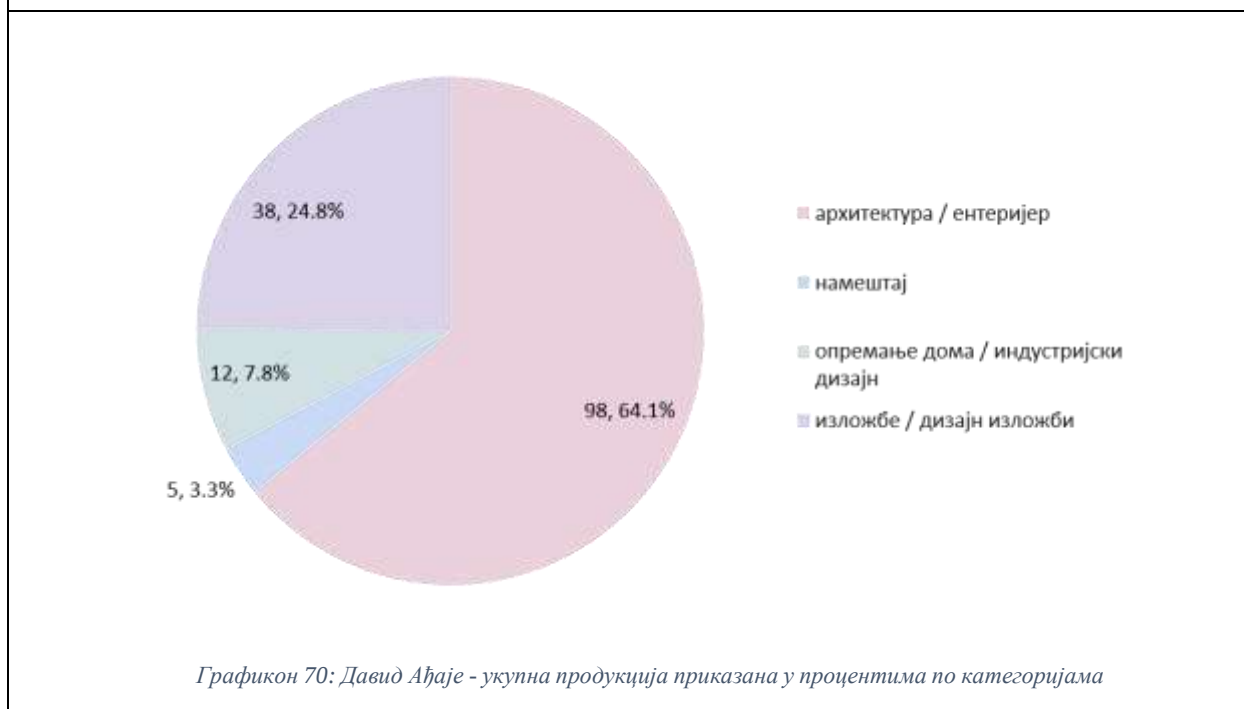
Алвар Алто - укупна продукција приказана по категоријама 2-3

Adjaye David

Графикон 69: Давид Ађаје - укупна продукција приказана по категоријама

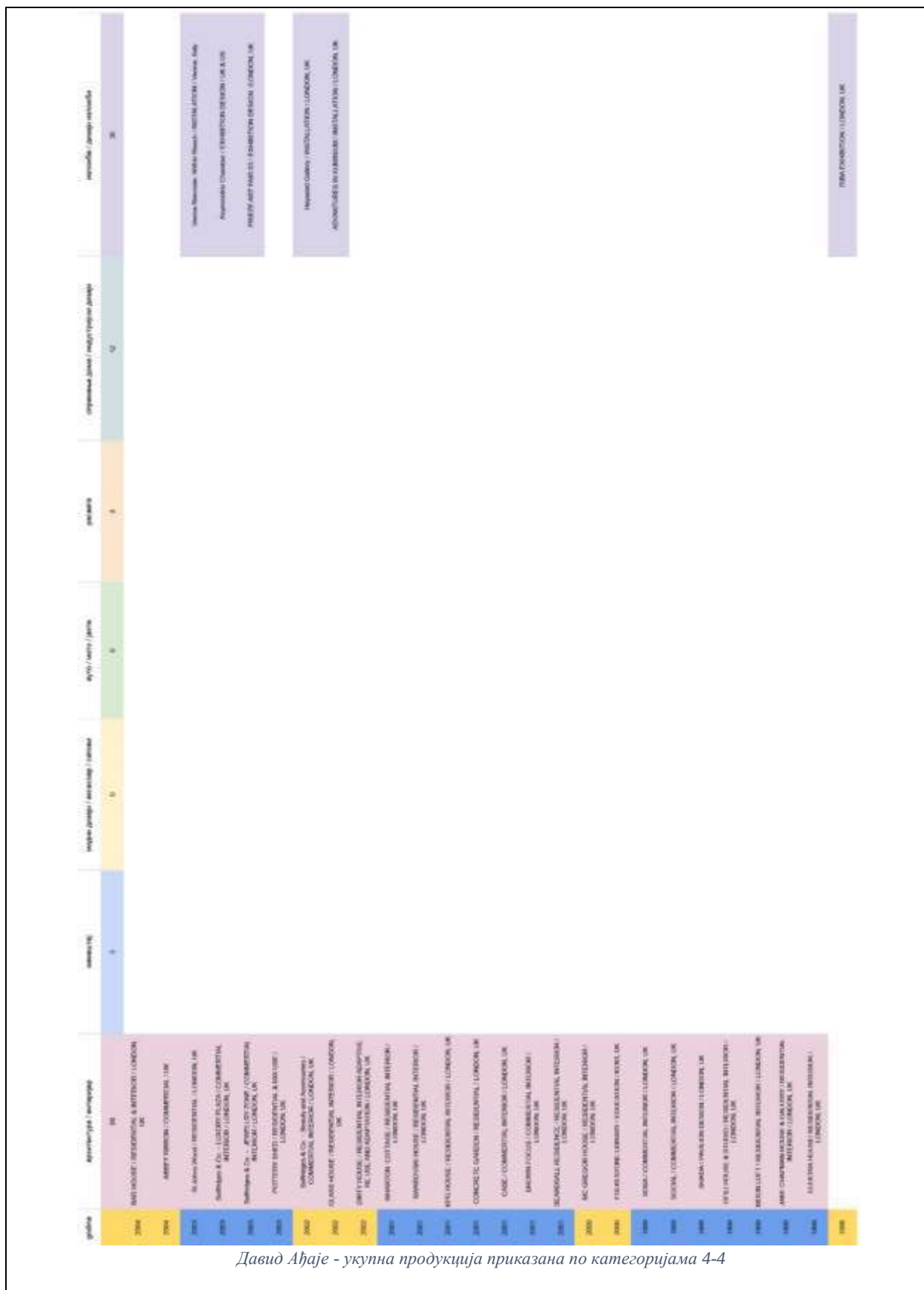
Графикон 70: Давид Ађаје - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

година	архитектура / категорија	напомена	најбољи дизајн / категорија	најбољи дизајн / категорија	најбољи дизајн / категорија	најбољи дизајн / категорија	најбољи дизајн / категорија	најбољи дизајн / категорија
2012	10	10	10	10	10	10	10	10
2013	10	10	10	10	10	10	10	10
2014	10	10	10	10	10	10	10	10
2015	10	10	10	10	10	10	10	10
2016	10	10	10	10	10	10	10	10
2017	10	10	10	10	10	10	10	10
2018	10	10	10	10	10	10	10	10
2019	10	10	10	10	10	10	10	10
2020	10	10	10	10	10	10	10	10
2021	10	10	10	10	10	10	10	10
2022	10	10	10	10	10	10	10	10
2023	10	10	10	10	10	10	10	10
2024	10	10	10	10	10	10	10	10
2025	10	10	10	10	10	10	10	10
2026	10	10	10	10	10	10	10	10
2027	10	10	10	10	10	10	10	10
2028	10	10	10	10	10	10	10	10
2029	10	10	10	10	10	10	10	10
2030	10	10	10	10	10	10	10	10
2031	10	10	10	10	10	10	10	10
2032	10	10	10	10	10	10	10	10
2033	10	10	10	10	10	10	10	10
2034	10	10	10	10	10	10	10	10
2035	10	10	10	10	10	10	10	10
2036	10	10	10	10	10	10	10	10
2037	10	10	10	10	10	10	10	10
2038	10	10	10	10	10	10	10	10
2039	10	10	10	10	10	10	10	10
2040	10	10	10	10	10	10	10	10
2041	10	10	10	10	10	10	10	10
2042	10	10	10	10	10	10	10	10
2043	10	10	10	10	10	10	10	10
2044	10	10	10	10	10	10	10	10
2045	10	10	10	10	10	10	10	10
2046	10	10	10	10	10	10	10	10
2047	10	10	10	10	10	10	10	10
2048	10	10	10	10	10	10	10	10
2049	10	10	10	10	10	10	10	10
2050	10	10	10	10	10	10	10	10
2051	10	10	10	10	10	10	10	10
2052	10	10	10	10	10	10	10	10
2053	10	10	10	10	10	10	10	10
2054	10	10	10	10	10	10	10	10
2055	10	10	10	10	10	10	10	10
2056	10	10	10	10	10	10	10	10
2057	10	10	10	10	10	10	10	10
2058	10	10	10	10	10	10	10	10
2059	10	10	10	10	10	10	10	10
2060	10	10	10	10	10	10	10	10
2061	10	10	10	10	10	10	10	10
2062	10	10	10	10	10	10	10	10
2063	10	10	10	10	10	10	10	10
2064	10	10	10	10	10	10	10	10
2065	10	10	10	10	10	10	10	10
2066	10	10	10	10	10	10	10	10
2067	10	10	10	10	10	10	10	10
2068	10	10	10	10	10	10	10	10
2069	10	10	10	10	10	10	10	10
2070	10	10	10	10	10	10	10	10
2071	10	10	10	10	10	10	10	10
2072	10	10	10	10	10	10	10	10
2073	10	10	10	10	10	10	10	10
2074	10	10	10	10	10	10	10	10
2075	10	10	10	10	10	10	10	10
2076	10	10	10	10	10	10	10	10
2077	10	10	10	10	10	10	10	10
2078	10	10	10	10	10	10	10	10
2079	10	10	10	10	10	10	10	10
2080	10	10	10	10	10	10	10	10
2081	10	10	10	10	10	10	10	10
2082	10	10	10	10	10	10	10	10
2083	10	10	10	10	10	10	10	10
2084	10	10	10	10	10	10	10	10
2085	10	10	10	10	10	10	10	10
2086	10	10	10	10	10	10	10	10
2087	10	10	10	10	10	10	10	10
2088	10	10	10	10	10	10	10	10
2089	10	10	10	10	10	10	10	10
2090	10	10	10	10	10	10	10	10
2091	10	10	10	10	10	10	10	10
2092	10	10	10	10	10	10	10	10
2093	10	10	10	10	10	10	10	10
2094	10	10	10	10	10	10	10	10
2095	10	10	10	10	10	10	10	10
2096	10	10	10	10	10	10	10	10
2097	10	10	10	10	10	10	10	10
2098	10	10	10	10	10	10	10	10
2099	10	10	10	10	10	10	10	10
2100	10	10	10	10	10	10	10	10

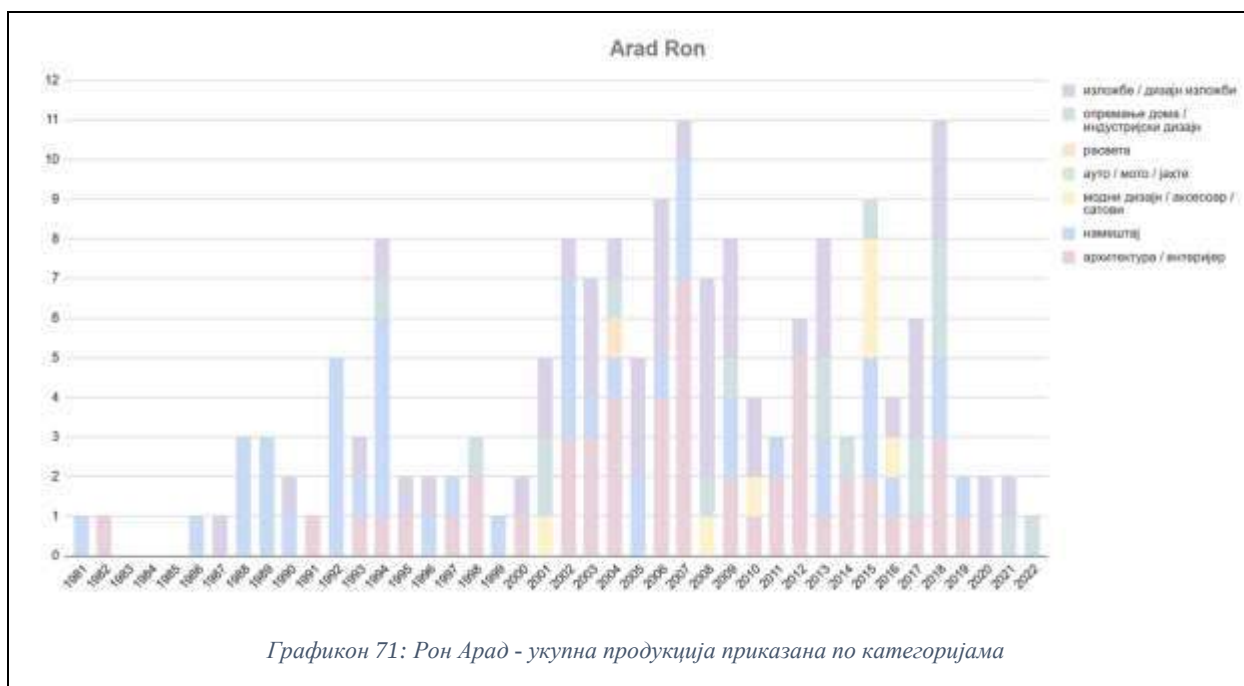
Табела 9: Давид Ађаје - укупна продукција приказана по категоријама 1-4

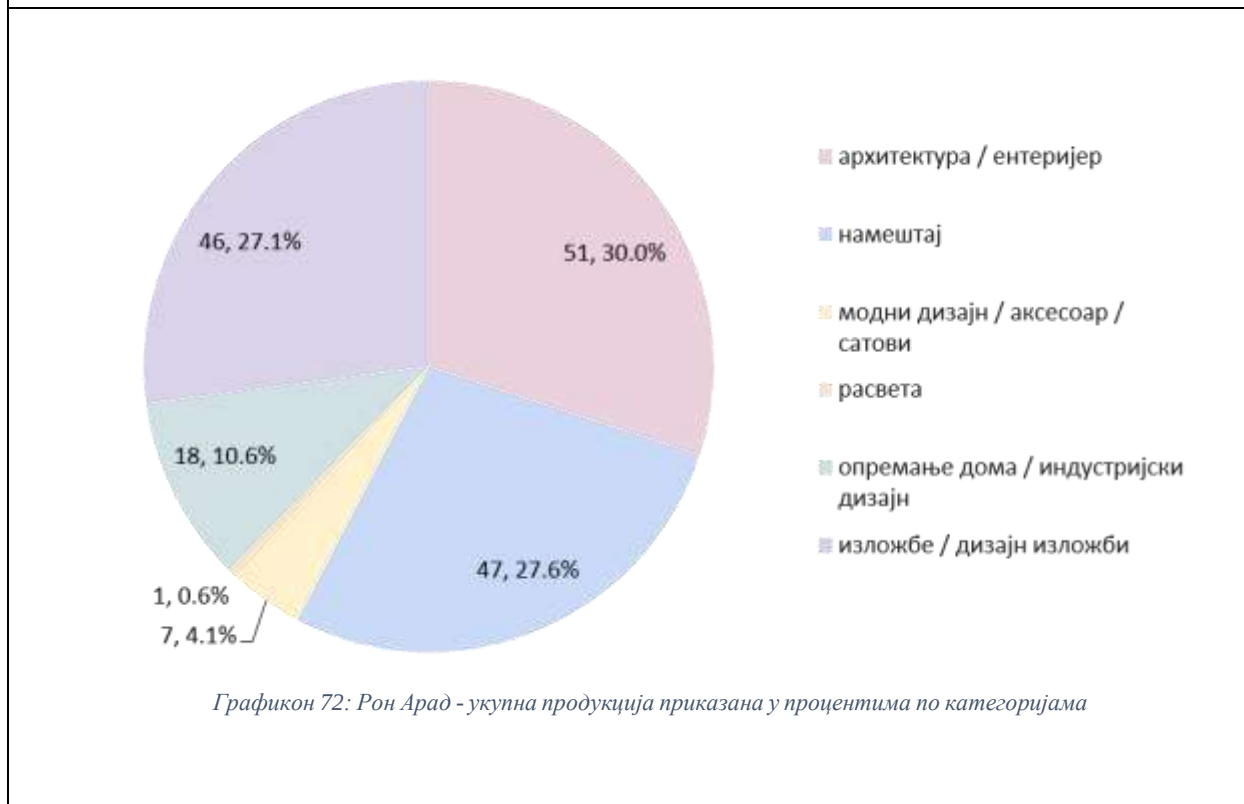

Arad Ron

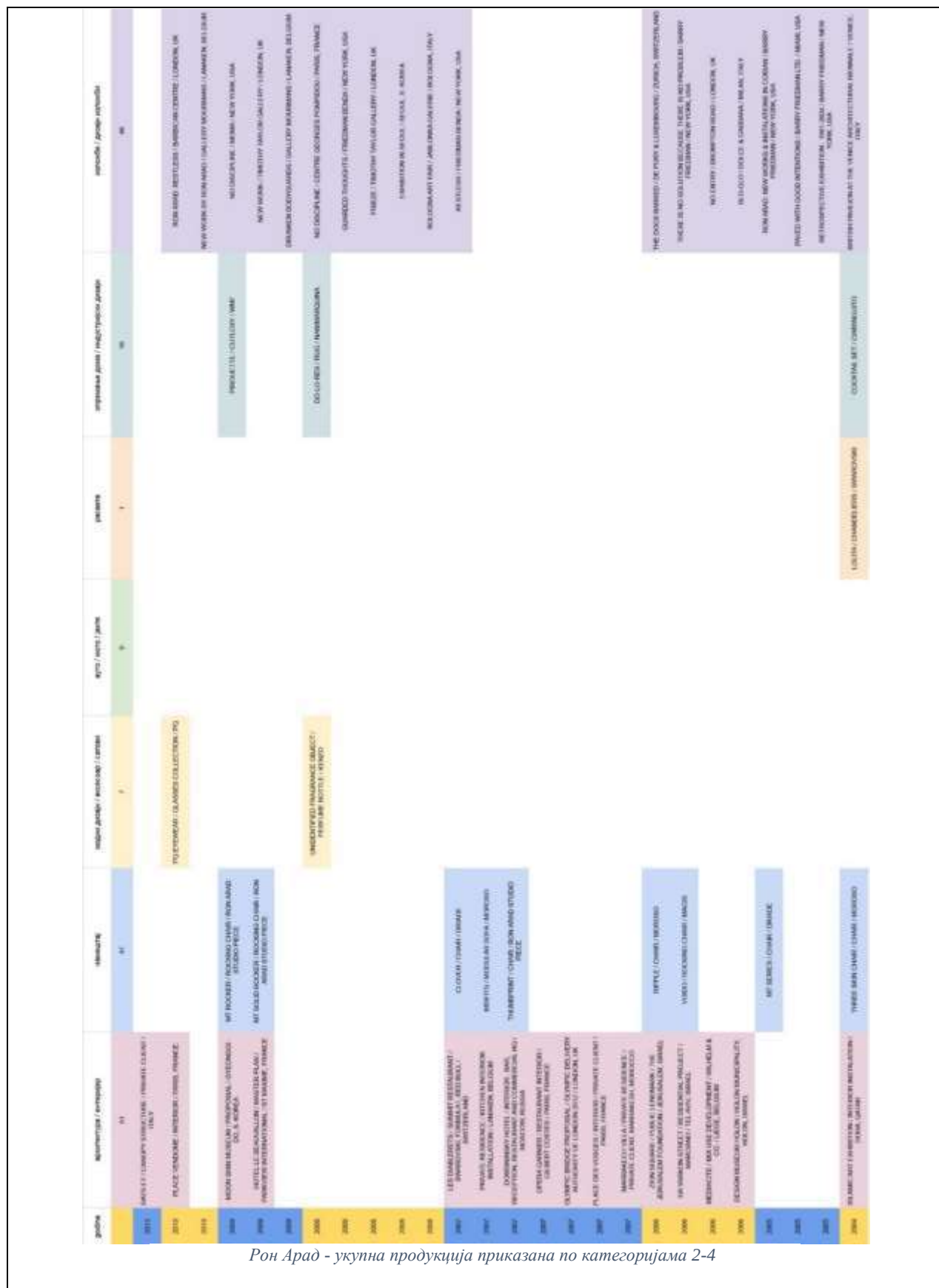
Графикон 71: Рон Арад - укупна продукција приказана по категоријама

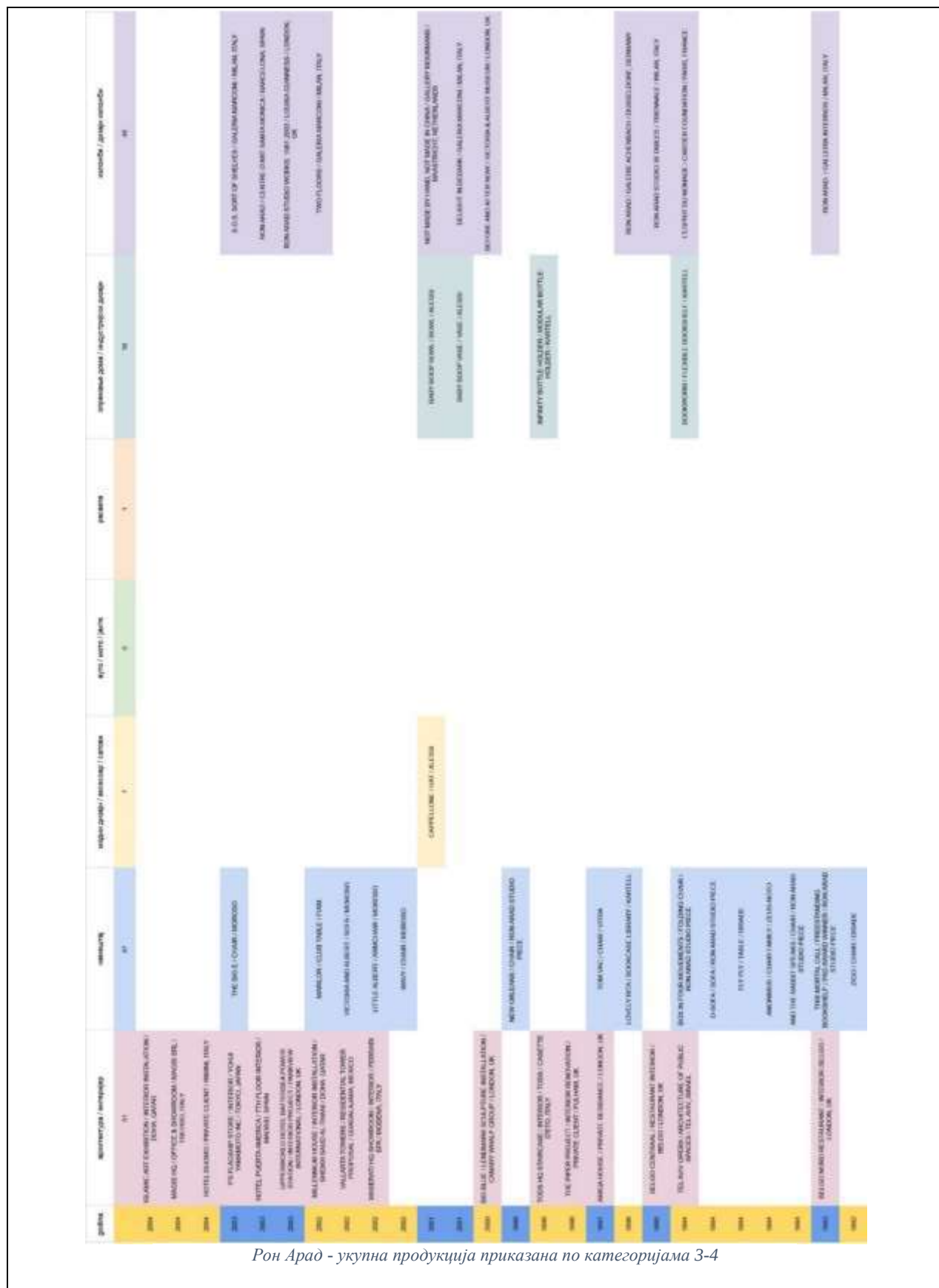

Графикон 72: Рон Арад - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

year	organisation / partnership	opening	opened / planned / current	city / state / parts	status	organisation / project / partner	description / project / partner
2002	50	47	?	8	?	90	STRENGTH, JAMES STEPHENSON
2005							
2008							
2009							
2010	EDINA COMMUNICATIONS OFFICE, EDINA, SCOTLAND						
2011	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2012	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2013	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2014	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2015	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2016	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2017	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2018	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2019	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2020	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2021	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2022	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2023	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2024	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2025	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2026	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2027	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2028	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2029	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2030	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2031	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2032	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2033	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2034	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2035	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2036	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2037	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2038	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2039	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2040	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2041	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2042	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2043	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2044	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2045	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2046	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2047	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2048	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2049	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						
2050	PRINCE OF WALES, EDINA, SCOTLAND						

Табела 10: Рон Арад - укупна продукција приказана по категоријама 1-4

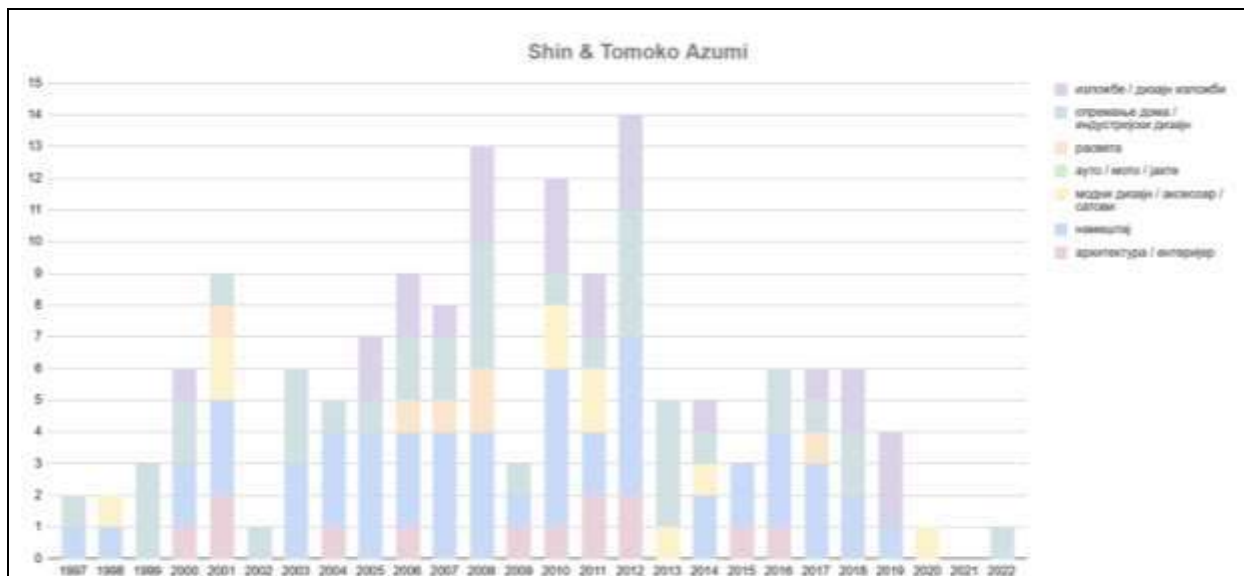

година	архитектура / architecture	одевање / clothing	напојни дизајн / beverage design	унутрашњи / interni	забавна / entertainment	оформљени дизајн / designed design	персонал / design portfolio
1960							
1961							
1962							
1963							
1964							
1965							
1966							
1967							
1968							
1969							
1970							
1971							
1972							
1973							
1974							
1975							
1976							
1977							
1978							
1979							
1980							
1981							
1982							
1983							
1984							
1985							
1986							
1987							
1988							
1989							
1990							
1991							
1992							
1993							
1994							
1995							
1996							
1997							
1998							
1999							
2000							
2001							
2002							
2003							
2004							
2005							
2006							
2007							
2008							
2009							
2010							
2011							
2012							
2013							
2014							
2015							
2016							
2017							
2018							
2019							
2020							
2021							
2022							
2023							
2024							
2025							
2026							
2027							
2028							
2029							
2030							
2031							
2032							
2033							
2034							
2035							
2036							
2037							
2038							
2039							
2040							
2041							
2042							
2043							
2044							
2045							
2046							
2047							
2048							
2049							
2050							
2051							
2052							
2053							
2054							
2055							
2056							
2057							
2058							
2059							
2060							
2061							
2062							
2063							
2064							
2065							
2066							
2067							
2068							
2069							
2070							
2071							
2072							
2073							
2074							
2075							
2076							
2077							
2078							
2079							
2080							
2081							
2082							
2083							
2084							
2085							
2086							
2087							
2088							
2089							
2090							
2091							
2092							
2093							
2094							
2095							
2096							
2097							
2098							
2099							
2100							

Рон Арад - укупна продукција приказана по категоријама 4-4

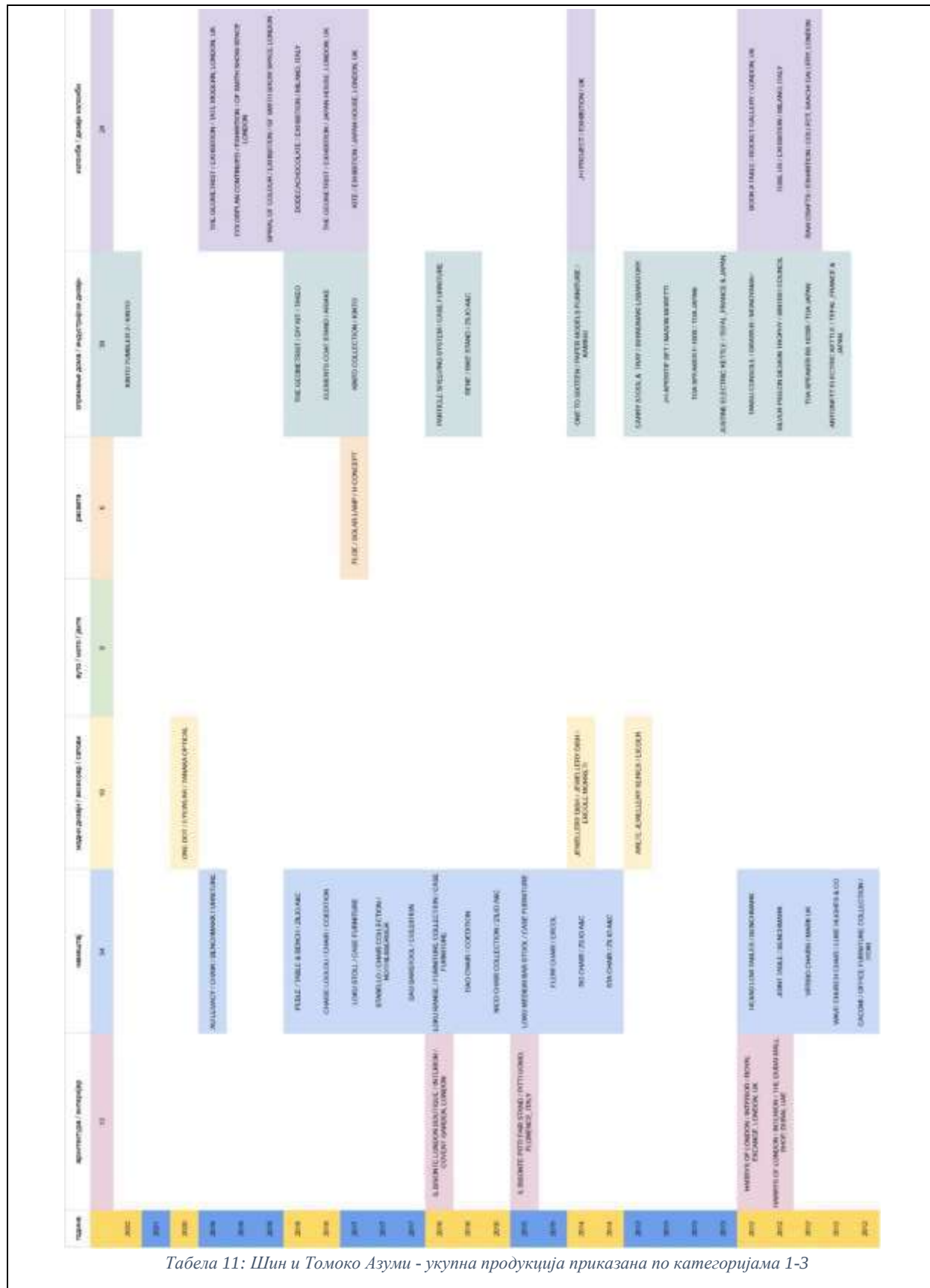
Azumi Shin & Tomoko

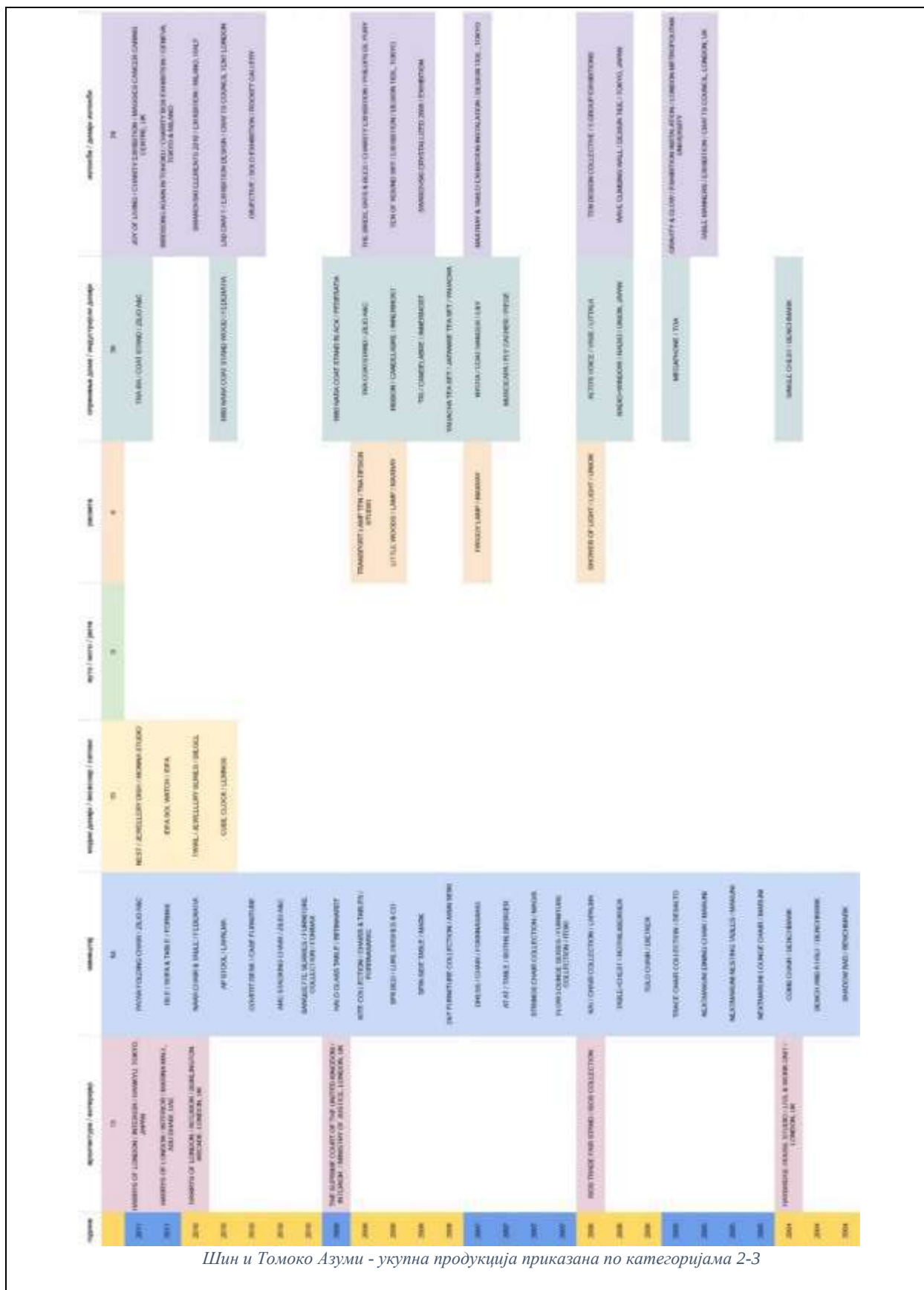

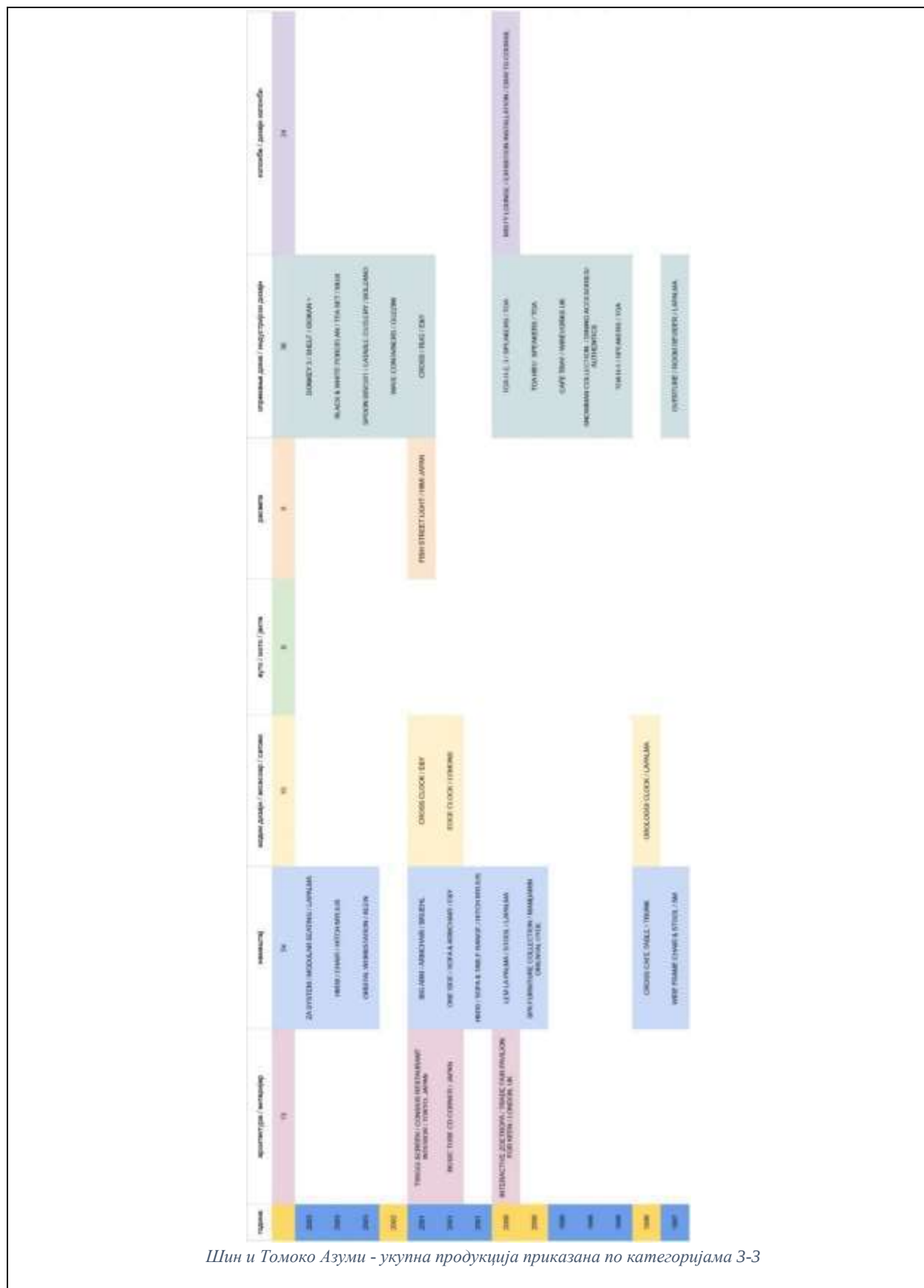
Графикон 73: Шин и Томоко Азуми - укупна продукција приказана по категоријама

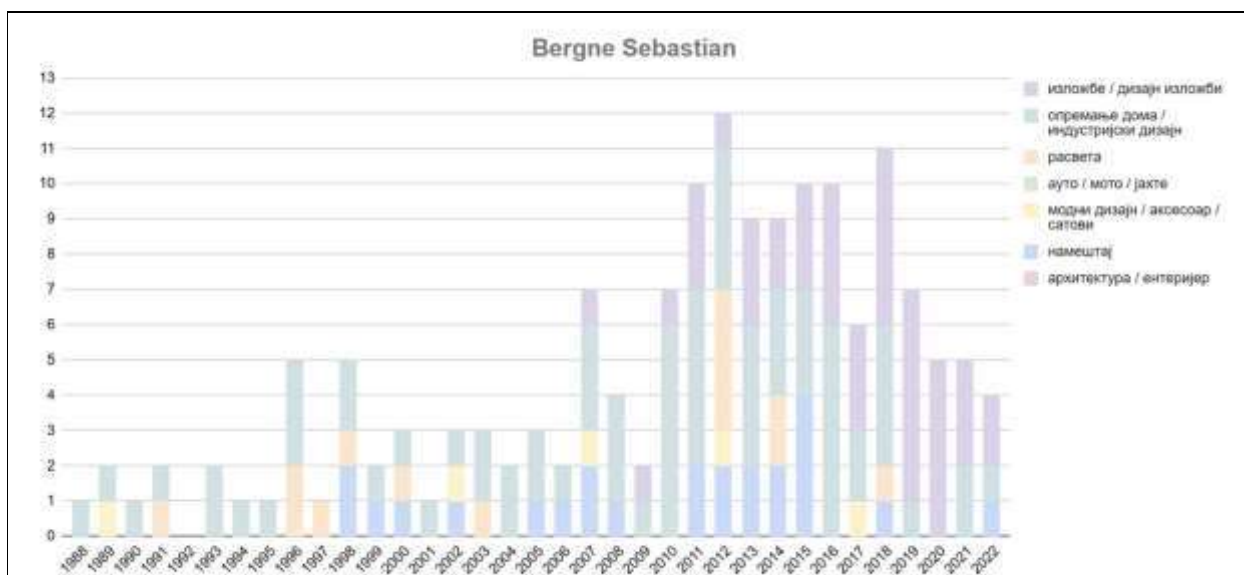
Графикон 74: Шин и Томоко Азуми - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

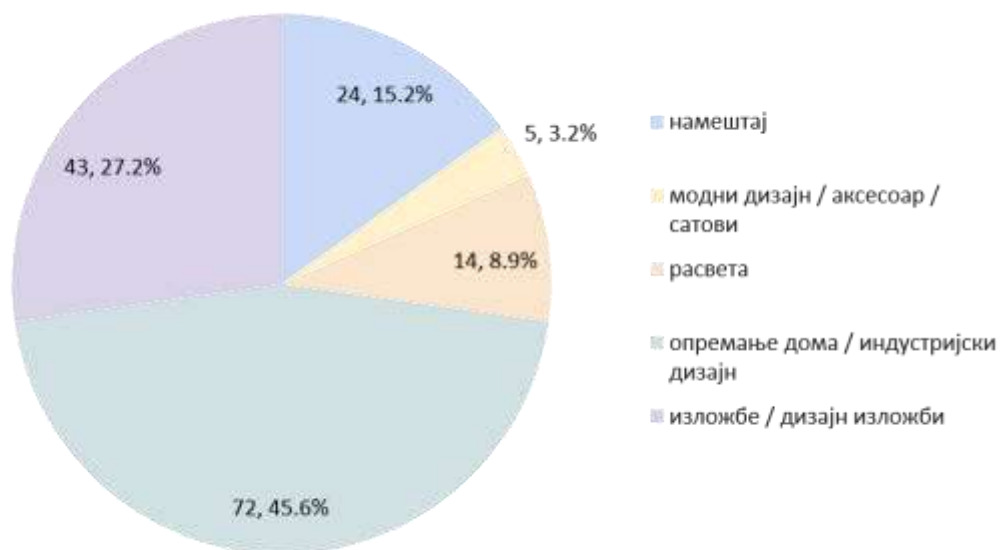

Bergne Sebastian

Графикон 75: Себастијан Бергне - укупна продукција приказана по категоријама

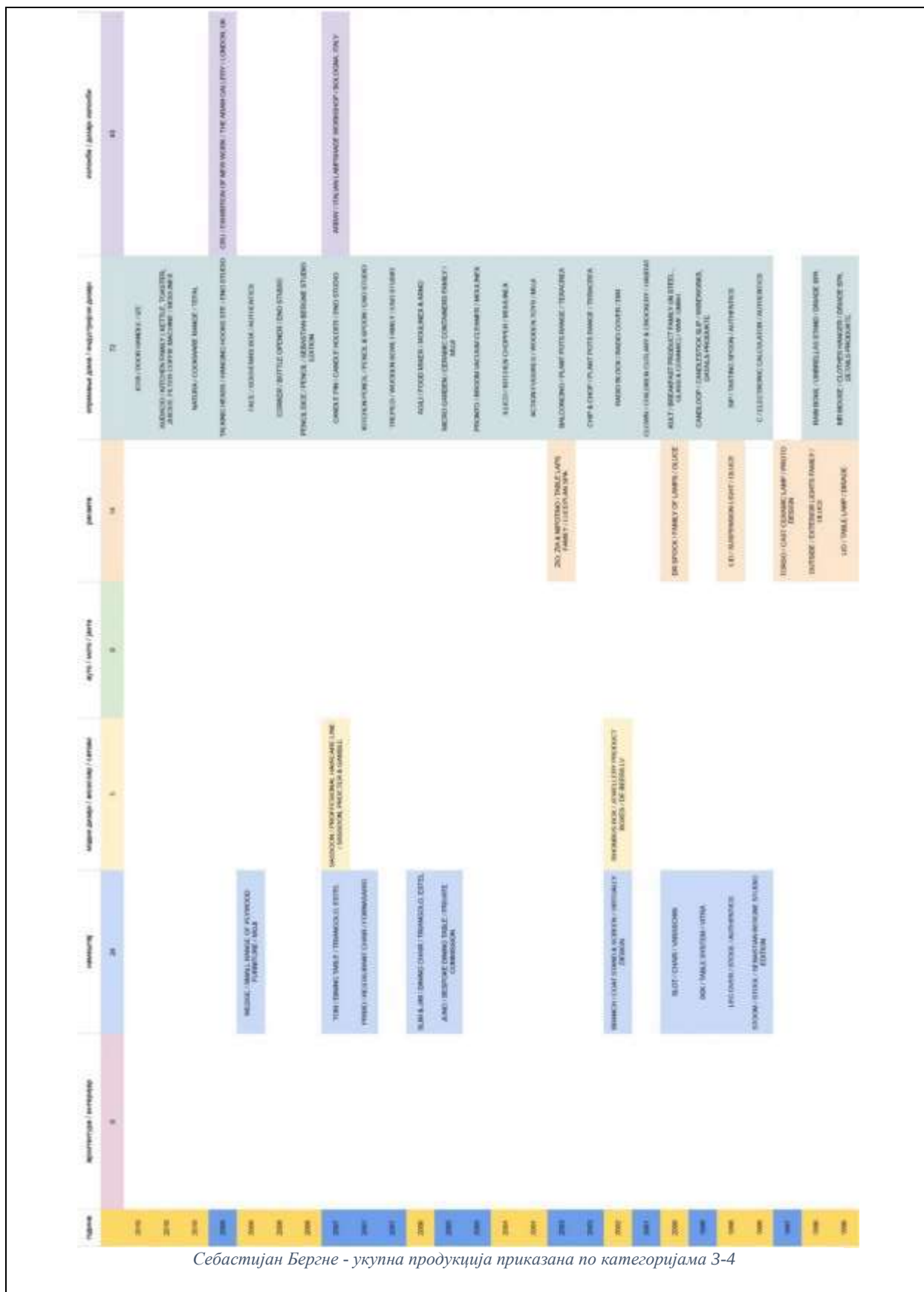
Графикон 76: Себастијан Бергне - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

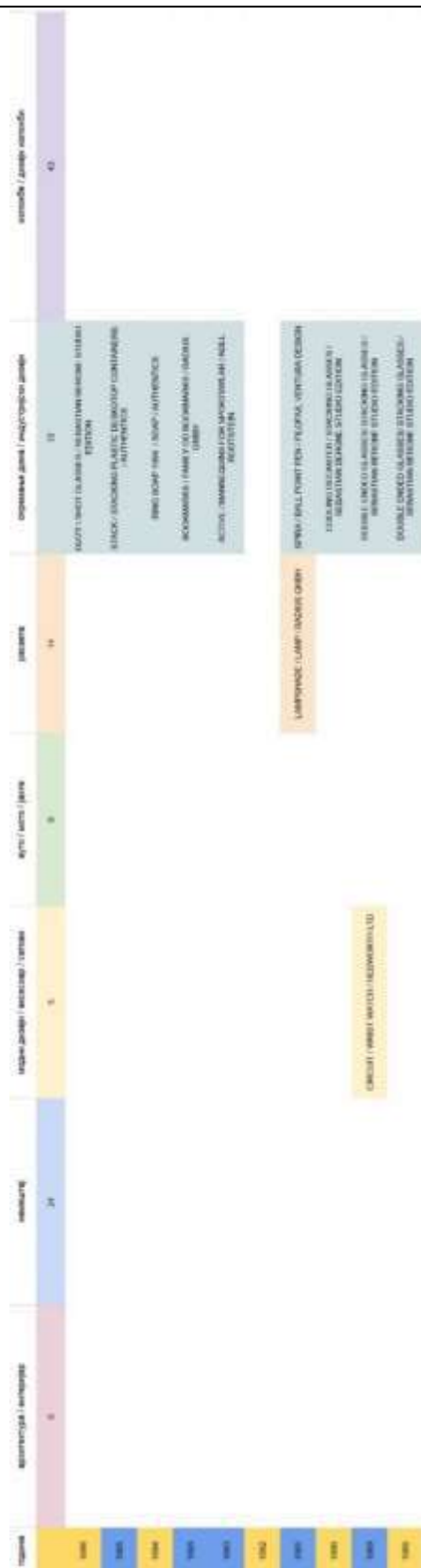
година	архитектура / архитектура	книжевност	модерне сликарство / сликарство	живопис / живопис	дизајн	интердисциплинарни дизајн / интердисциплинарни дизајн	категорија
2000							NY
2001							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2002							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2003							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2004							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2005							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2006							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2007							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2008							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2009							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2010							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2011							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2012							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2013							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2014							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2015							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2016							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2017							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2018							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2019							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING
2020							PARADES: PARADES OF DESIGN / SOUVENIRS, DESIGNING

Табела 12: Себастијан Бергне - укупна продукција приказана по категоријама 1-4

Година	архитектура / architecture	интерјер / interior	мобилни дизајн / mobile design	умет / art / design	универзално / universal	интерфејс дизајн / interface design	изградња / building
2000							
2001							
2002							
2003							
2004							
2005							
2006							
2007							
2008							
2009							
2010							
2011							
2012							
2013							
2014							
2015							
2016							
2017							
2018							
2019							
2020							
2021							
2022							
2023							
2024							
2025							
2026							
2027							
2028							
2029							
2030							

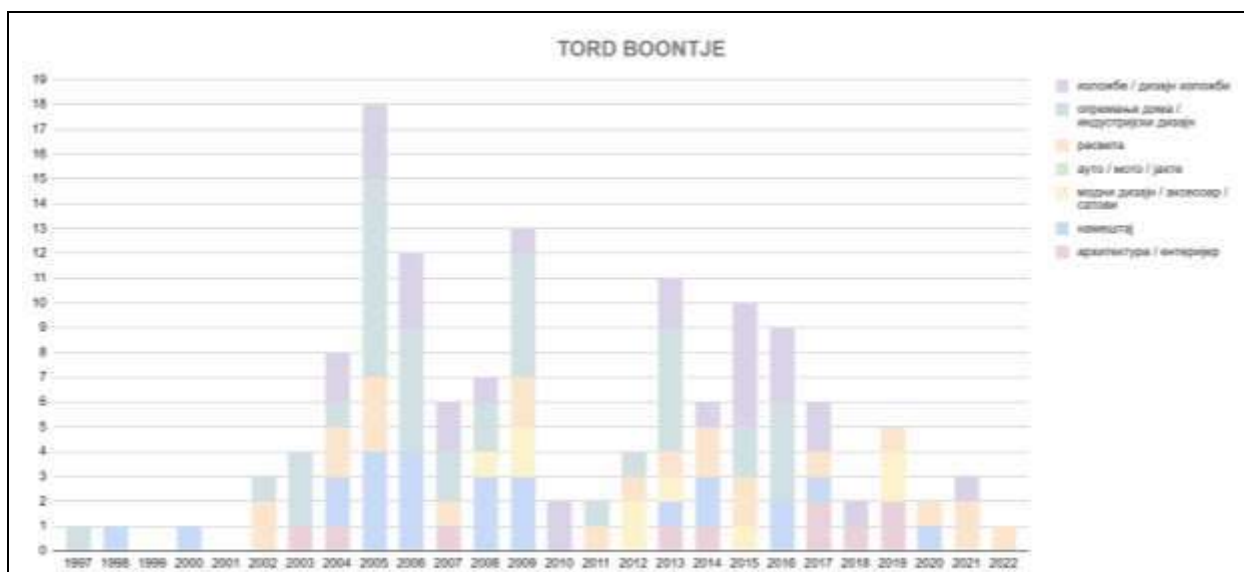
Себастијан Бергне - укупна продукција приказана по категоријама 2-4

Себастијан Бергне - укупна продукција приказана по категоријама 4-4

Boontje Tord

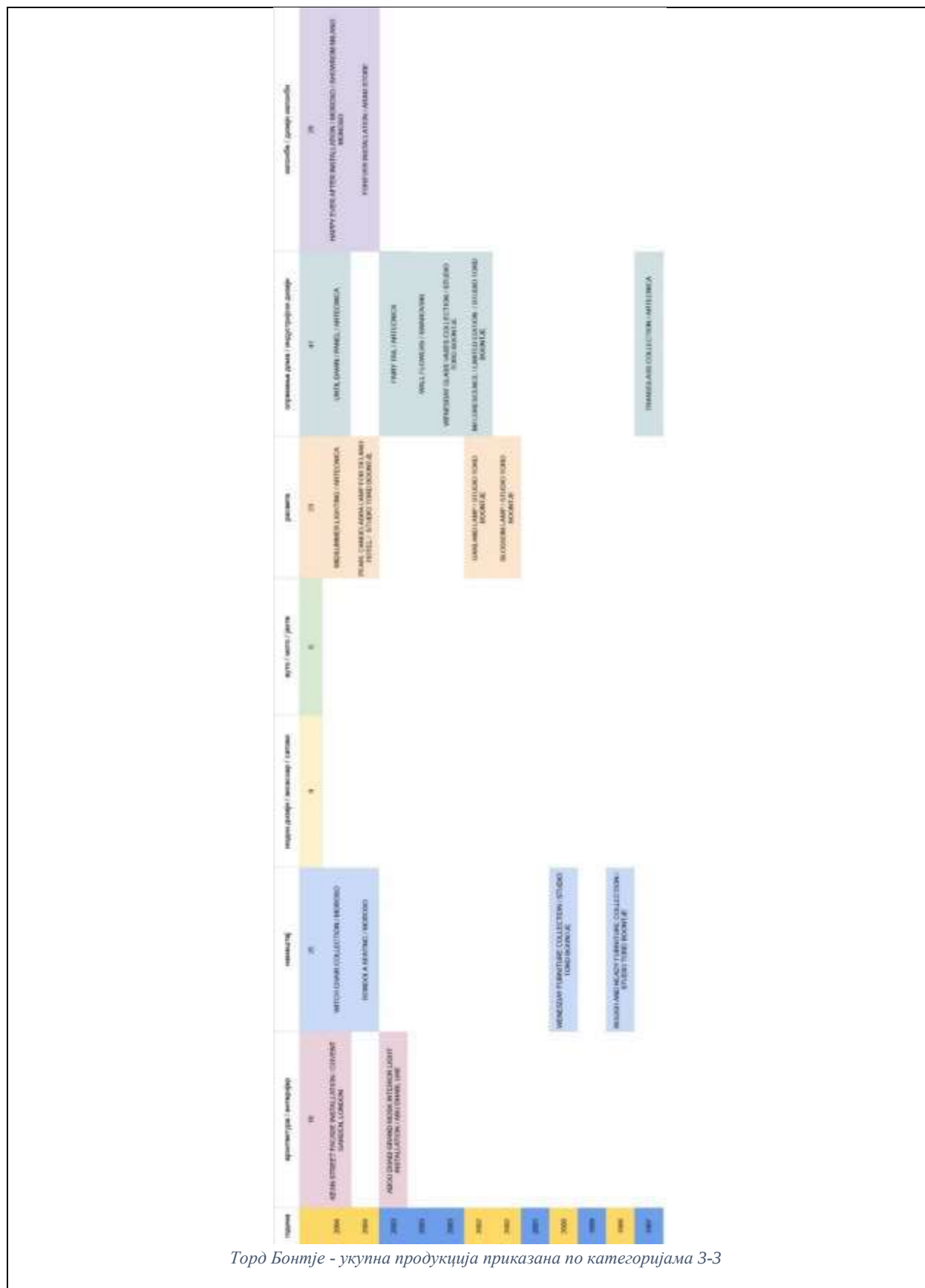
Графикон 77: Торд Бонтје - укупна продукција приказана по категоријама

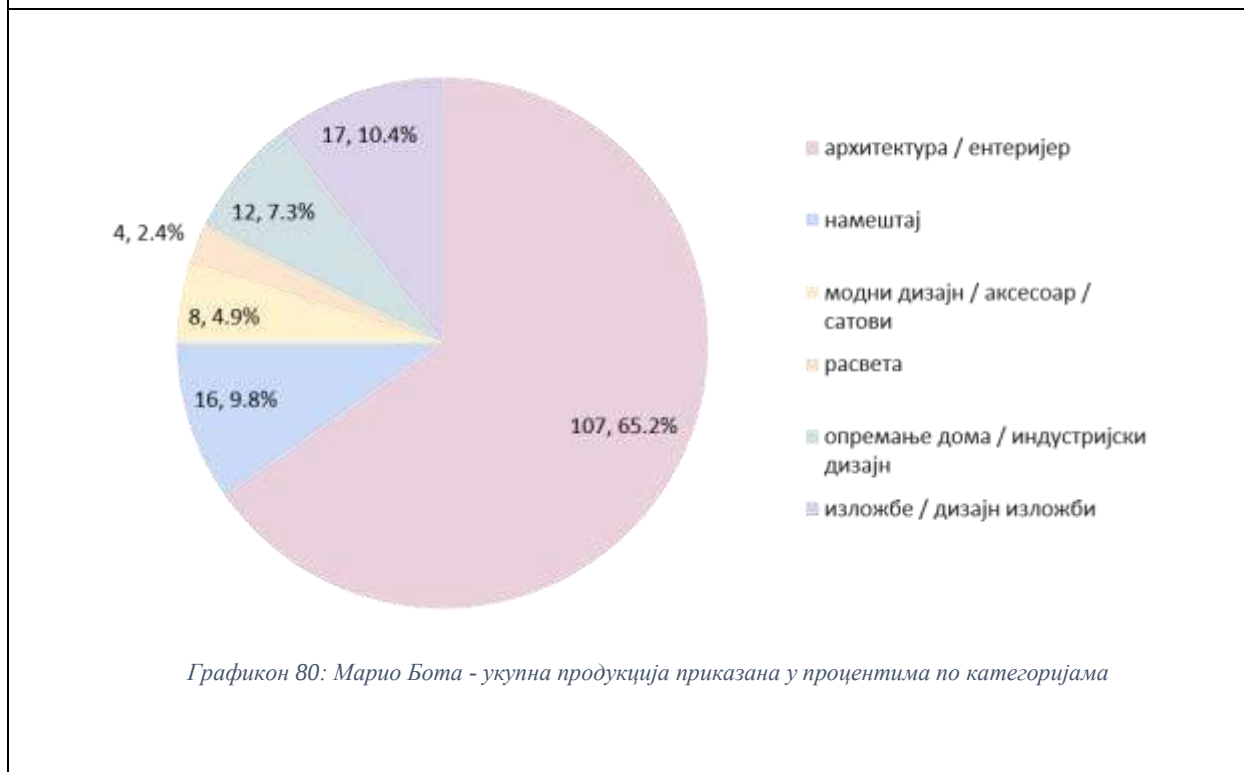
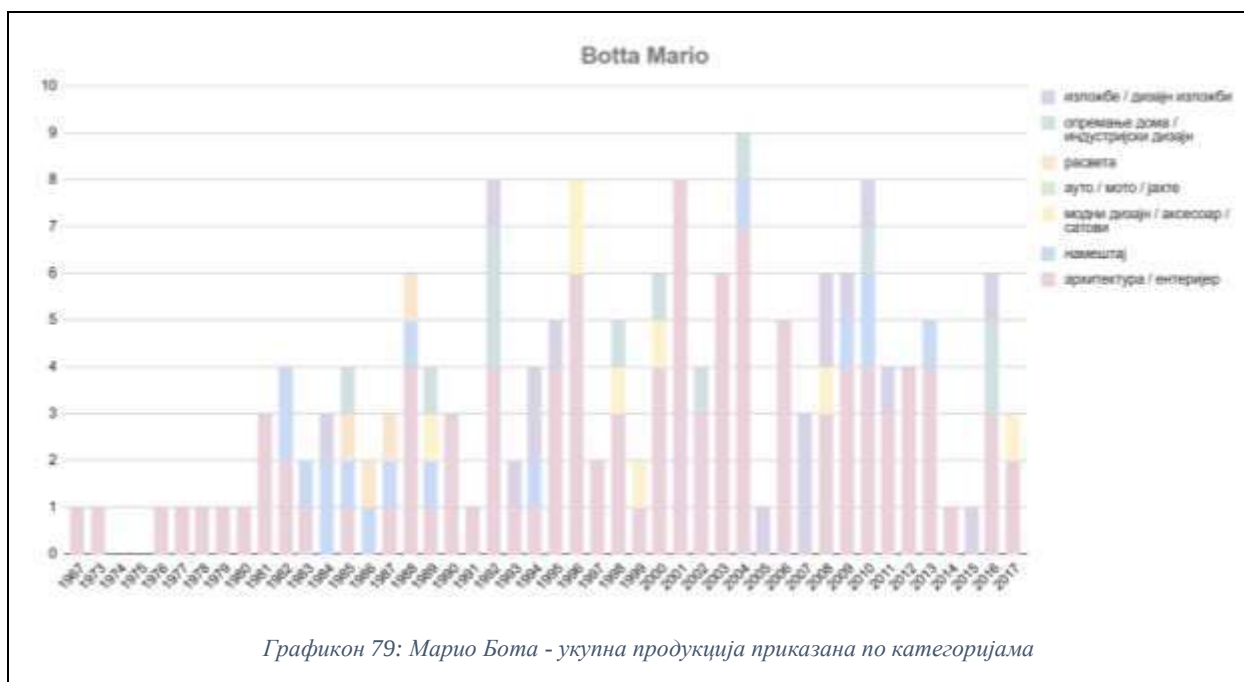
Графикон 78: Торд Бонтје - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

[illegible]

[illegible]

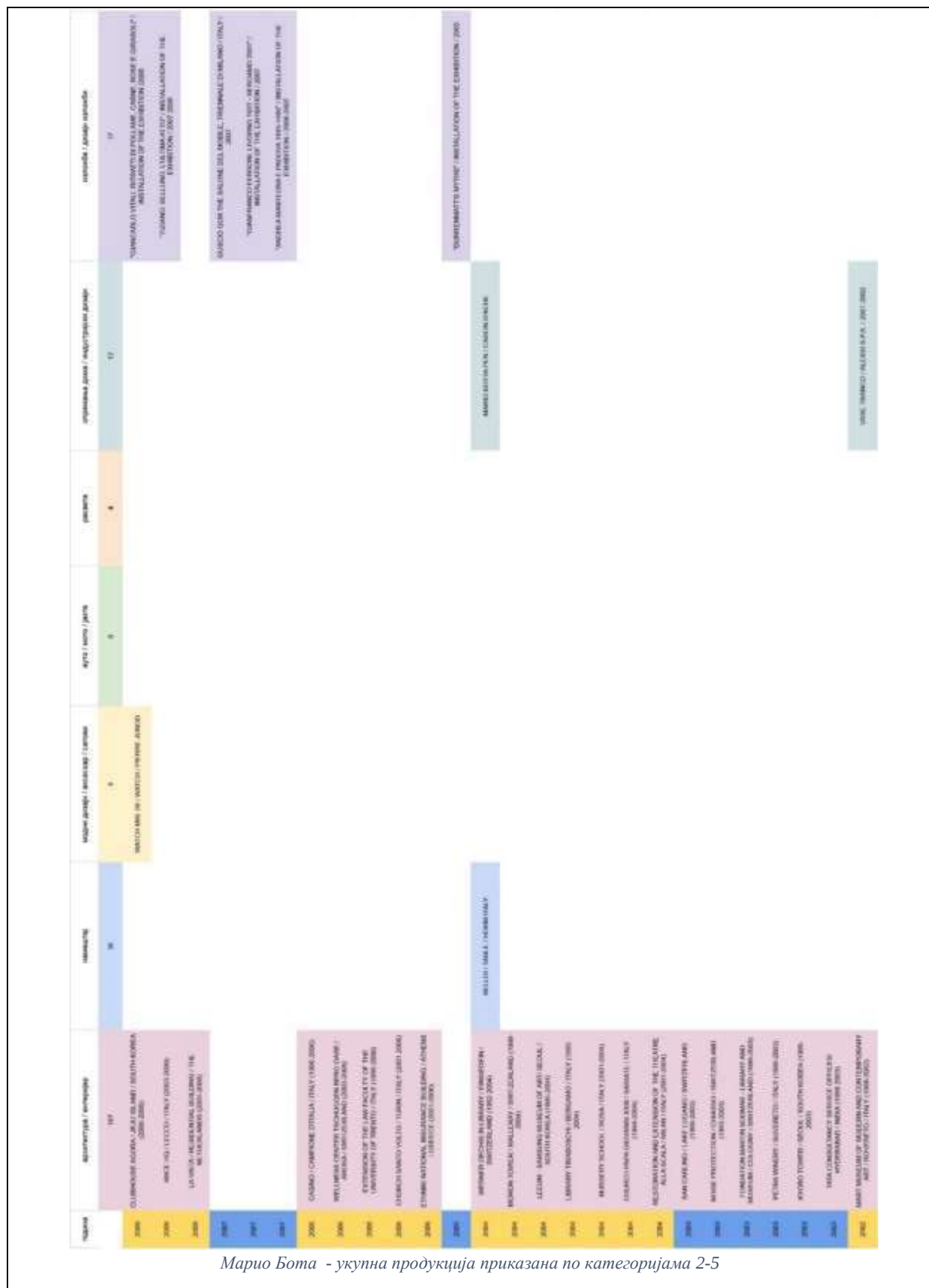

Botta Mario

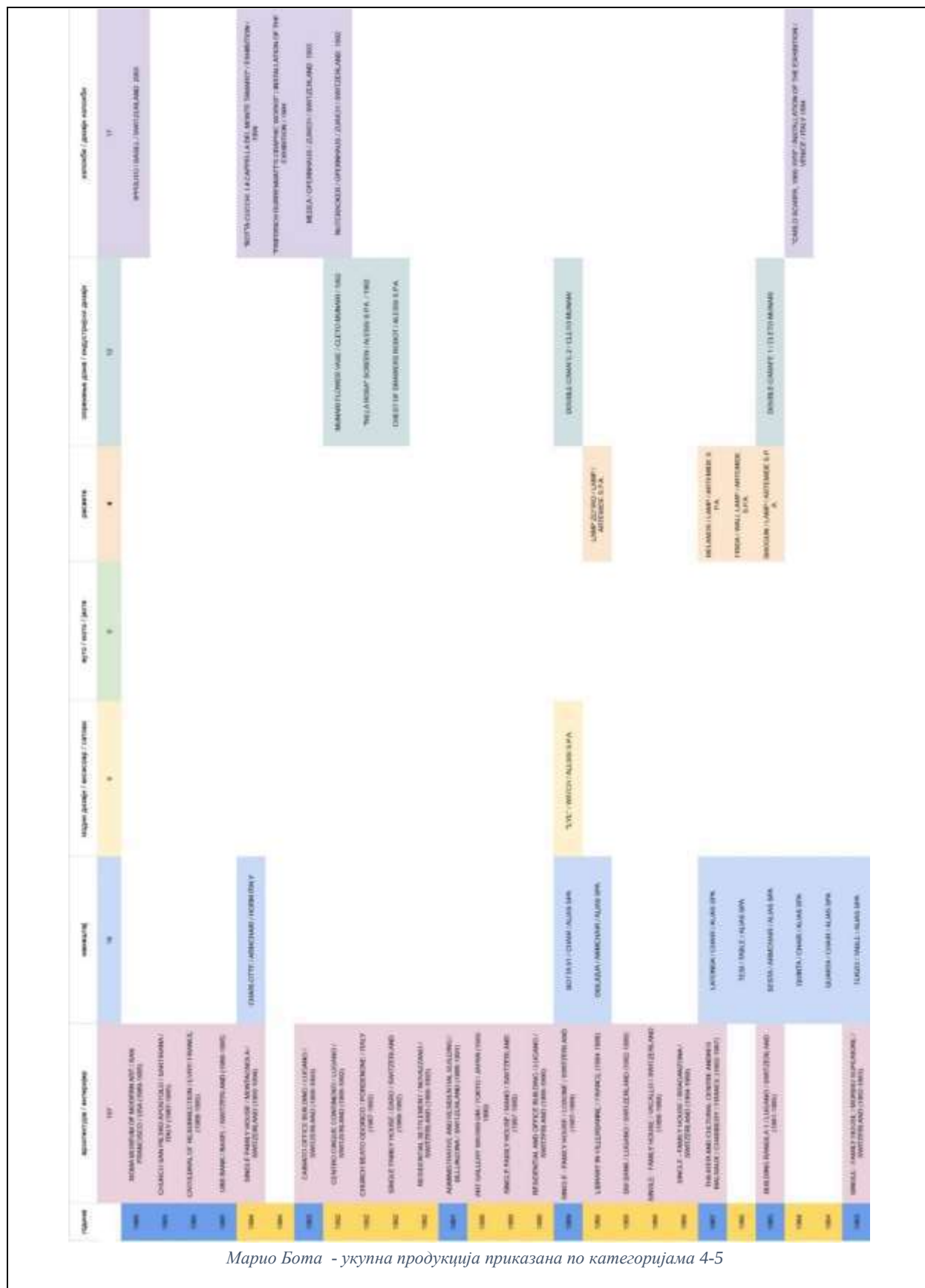

[illegible]

Табела 14: Марио Бота - укупна продукција приказана по категоријама 1-5

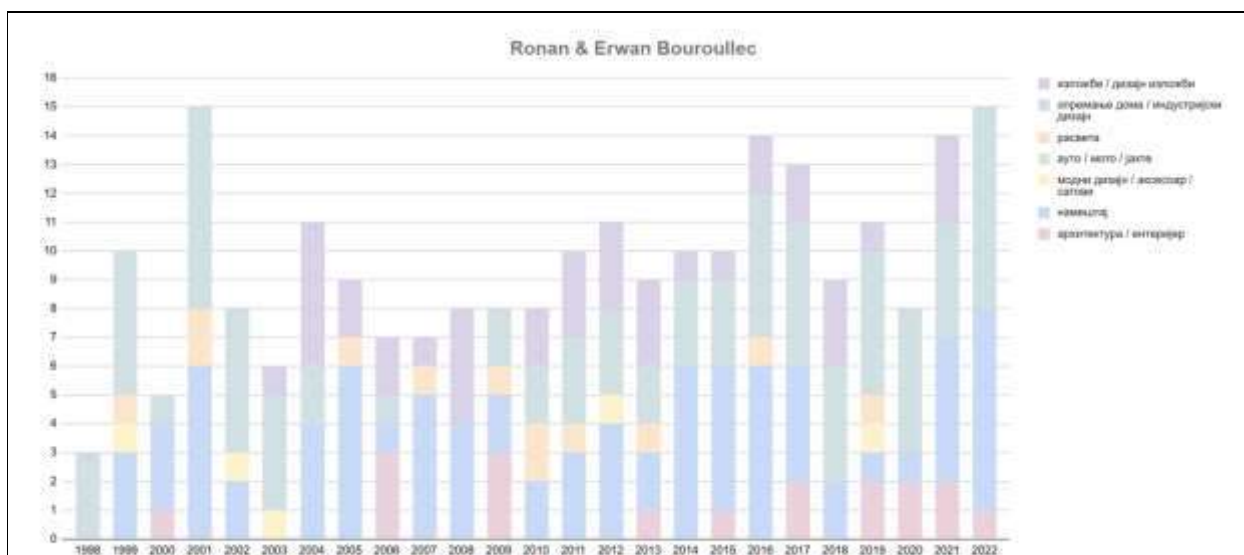
[illegible]

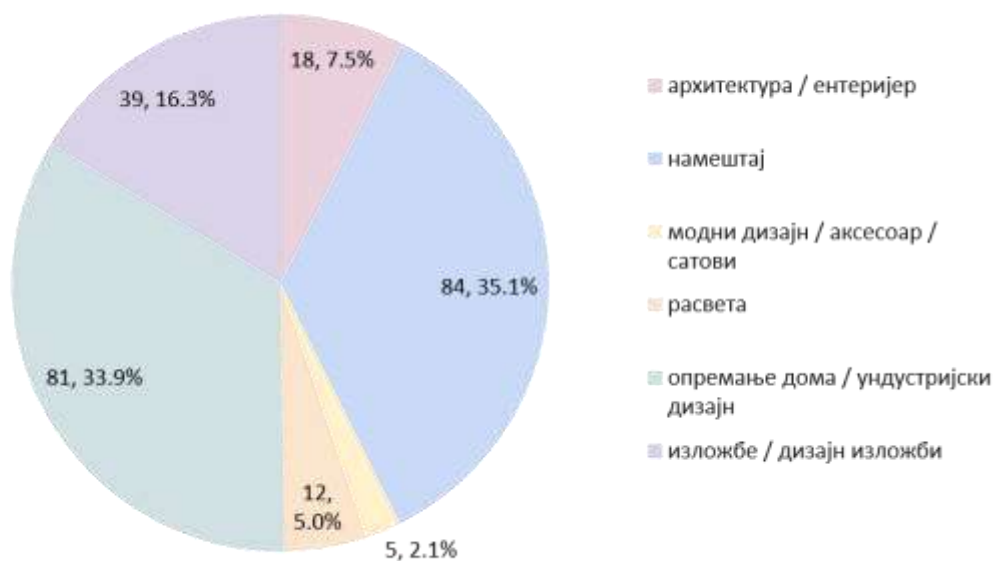
година	архитектурне / интеријерне	одежне	интерјер дизајн / екстеријер / градина	фотс / мери / јакна	реклама	информациона дизајн / мултифункционални дизајн	информациона / дизајн / екстеријер
1962	STREET (1962), IN THE STREET (1962), STREET (1962), STREET (1962)	1962	1962	1962	1962	1962	1962
1963	STREET (1963), IN THE STREET (1963), STREET (1963), STREET (1963)	1963	1963	1963	1963	1963	1963
1964	STREET (1964), IN THE STREET (1964), STREET (1964), STREET (1964)	1964	1964	1964	1964	1964	1964
1965	STREET (1965), IN THE STREET (1965), STREET (1965), STREET (1965)	1965	1965	1965	1965	1965	1965
1966	STREET (1966), IN THE STREET (1966), STREET (1966), STREET (1966)	1966	1966	1966	1966	1966	1966
1967	STREET (1967), IN THE STREET (1967), STREET (1967), STREET (1967)	1967	1967	1967	1967	1967	1967
1968	STREET (1968), IN THE STREET (1968), STREET (1968), STREET (1968)	1968	1968	1968	1968	1968	1968
1969	STREET (1969), IN THE STREET (1969), STREET (1969), STREET (1969)	1969	1969	1969	1969	1969	1969
1970	STREET (1970), IN THE STREET (1970), STREET (1970), STREET (1970)	1970	1970	1970	1970	1970	1970
1971	STREET (1971), IN THE STREET (1971), STREET (1971), STREET (1971)	1971	1971	1971	1971	1971	1971
1972	STREET (1972), IN THE STREET (1972), STREET (1972), STREET (1972)	1972	1972	1972	1972	1972	1972
1973	STREET (1973), IN THE STREET (1973), STREET (1973), STREET (1973)	1973	1973	1973	1973	1973	1973
1974	STREET (1974), IN THE STREET (1974), STREET (1974), STREET (1974)	1974	1974	1974	1974	1974	1974
1975	STREET (1975), IN THE STREET (1975), STREET (1975), STREET (1975)	1975	1975	1975	1975	1975	1975
1976	STREET (1976), IN THE STREET (1976), STREET (1976), STREET (1976)	1976	1976	1976	1976	1976	1976
1977	STREET (1977), IN THE STREET (1977), STREET (1977), STREET (1977)	1977	1977	1977	1977	1977	1977
1978	STREET (1978), IN THE STREET (1978), STREET (1978), STREET (1978)	1978	1978	1978	1978	1978	1978
1979	STREET (1979), IN THE STREET (1979), STREET (1979), STREET (1979)	1979	1979	1979	1979	1979	1979
1980	STREET (1980), IN THE STREET (1980), STREET (1980), STREET (1980)	1980	1980	1980	1980	1980	1980

Марио Бота - укупна продукција приказана по категоријама 5-5

Bouroullec Ronan & Erwan

Графикон 81: Ронан и Ерван Бурулек - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 82: Ронан и Ерван Бурулек - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

[illegible]

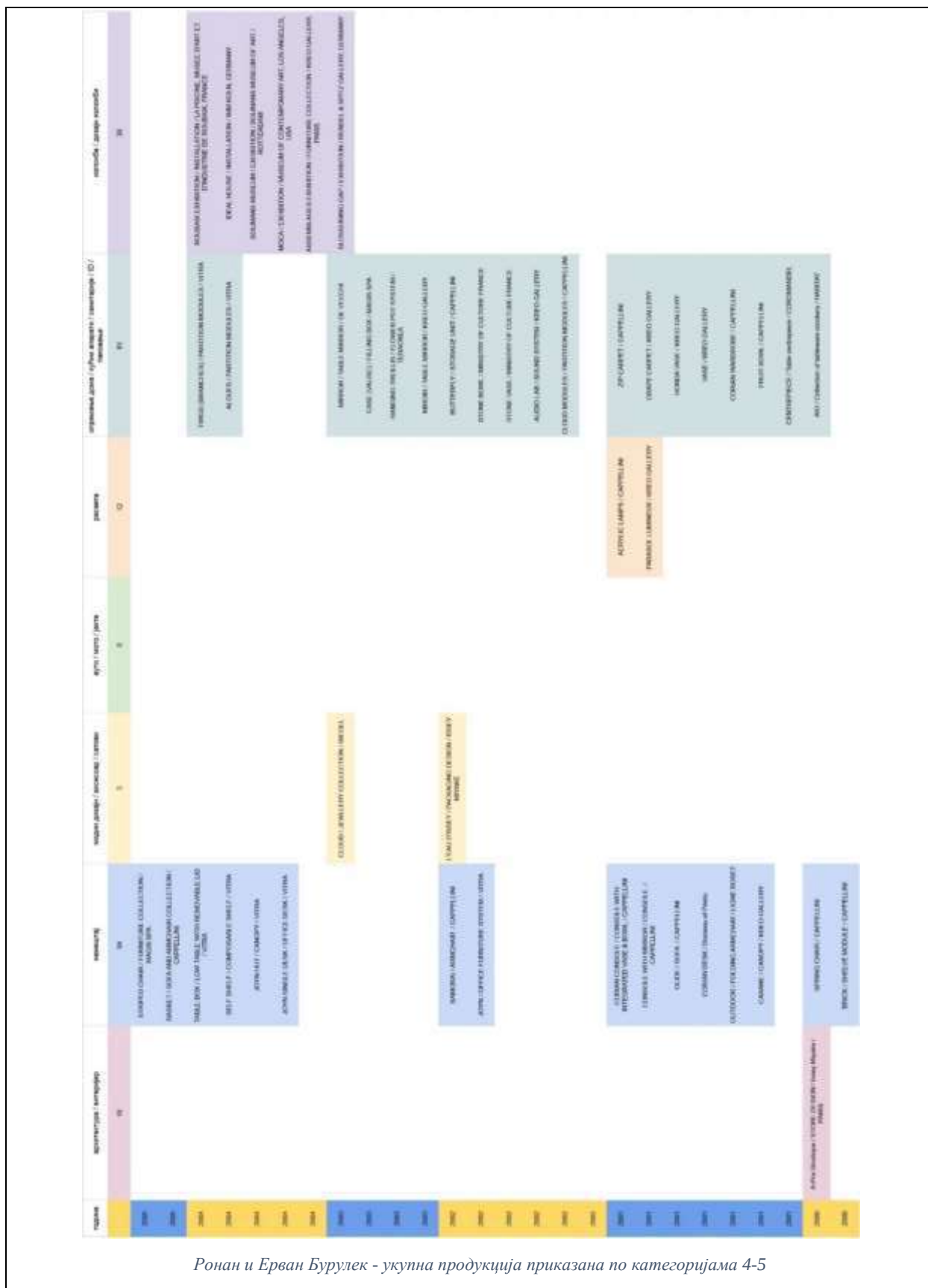
Табела 15: Ронан и Ерван Бурулек - укупна продукција приказана по категоријама 1-5

Година	архитектура / архитектура	наменљивост	намена / намена / намена	материјал	намена / намена / намена	намена / намена / намена
1957	1957	1957	1957	1957	1957	1957
1958	1958	1958	1958	1958	1958	1958
1959	1959	1959	1959	1959	1959	1959
1960	1960	1960	1960	1960	1960	1960
1961	1961	1961	1961	1961	1961	1961
1962	1962	1962	1962	1962	1962	1962
1963	1963	1963	1963	1963	1963	1963
1964	1964	1964	1964	1964	1964	1964
1965	1965	1965	1965	1965	1965	1965
1966	1966	1966	1966	1966	1966	1966
1967	1967	1967	1967	1967	1967	1967
1968	1968	1968	1968	1968	1968	1968
1969	1969	1969	1969	1969	1969	1969
1970	1970	1970	1970	1970	1970	1970
1971	1971	1971	1971	1971	1971	1971
1972	1972	1972	1972	1972	1972	1972
1973	1973	1973	1973	1973	1973	1973
1974	1974	1974	1974	1974	1974	1974
1975	1975	1975	1975	1975	1975	1975
1976	1976	1976	1976	1976	1976	1976
1977	1977	1977	1977	1977	1977	1977
1978	1978	1978	1978	1978	1978	1978
1979	1979	1979	1979	1979	1979	1979
1980	1980	1980	1980	1980	1980	1980
1981	1981	1981	1981	1981	1981	1981
1982	1982	1982	1982	1982	1982	1982
1983	1983	1983	1983	1983	1983	1983
1984	1984	1984	1984	1984	1984	1984
1985	1985	1985	1985	1985	1985	1985
1986	1986	1986	1986	1986	1986	1986
1987	1987	1987	1987	1987	1987	1987
1988	1988	1988	1988	1988	1988	1988
1989	1989	1989	1989	1989	1989	1989
1990	1990	1990	1990	1990	1990	1990
1991	1991	1991	1991	1991	1991	1991
1992	1992	1992	1992	1992	1992	1992
1993	1993	1993	1993	1993	1993	1993
1994	1994	1994	1994	1994	1994	1994
1995	1995	1995	1995	1995	1995	1995
1996	1996	1996	1996	1996	1996	1996
1997	1997	1997	1997	1997	1997	1997
1998	1998	1998	1998	1998	1998	1998
1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999
2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002

Ронан и Ерван Бурулек - укупна продукција приказана по категоријама 2-5

Година	Архитектура / Architecture	Мобилност / Mobility	Внутрашње / Interior	Врху / Vase / Jar	Јаке / Chair	Светло / Light	Средства за комуникацију / Communication / CS / Information	Спољашње / Exterior / Landscape
2012	16	34	0	0	0	0	0	30
2013	16	34	0	0	0	0	0	30
2014	16	34	0	0	0	0	0	30
2015	16	34	0	0	0	0	0	30
2016	16	34	0	0	0	0	0	30
2017	16	34	0	0	0	0	0	30
2018	16	34	0	0	0	0	0	30
2019	16	34	0	0	0	0	0	30
2020	16	34	0	0	0	0	0	30
2021	16	34	0	0	0	0	0	30
2022	16	34	0	0	0	0	0	30
2023	16	34	0	0	0	0	0	30
2024	16	34	0	0	0	0	0	30
2025	16	34	0	0	0	0	0	30
2026	16	34	0	0	0	0	0	30
2027	16	34	0	0	0	0	0	30
2028	16	34	0	0	0	0	0	30
2029	16	34	0	0	0	0	0	30
2030	16	34	0	0	0	0	0	30
2031	16	34	0	0	0	0	0	30
2032	16	34	0	0	0	0	0	30
2033	16	34	0	0	0	0	0	30
2034	16	34	0	0	0	0	0	30
2035	16	34	0	0	0	0	0	30
2036	16	34	0	0	0	0	0	30
2037	16	34	0	0	0	0	0	30
2038	16	34	0	0	0	0	0	30
2039	16	34	0	0	0	0	0	30
2040	16	34	0	0	0	0	0	30
2041	16	34	0	0	0	0	0	30
2042	16	34	0	0	0	0	0	30
2043	16	34	0	0	0	0	0	30
2044	16	34	0	0	0	0	0	30
2045	16	34	0	0	0	0	0	30
2046	16	34	0	0	0	0	0	30
2047	16	34	0	0	0	0	0	30
2048	16	34	0	0	0	0	0	30
2049	16	34	0	0	0	0	0	30
2050	16	34	0	0	0	0	0	30
2051	16	34	0	0	0	0	0	30
2052	16	34	0	0	0	0	0	30
2053	16	34	0	0	0	0	0	30
2054	16	34	0	0	0	0	0	30
2055	16	34	0	0	0	0	0	30
2056	16	34	0	0	0	0	0	30
2057	16	34	0	0	0	0	0	30
2058	16	34	0	0	0	0	0	30
2059	16	34	0	0	0	0	0	30
2060	16	34	0	0	0	0	0	30
2061	16	34	0	0	0	0	0	30
2062	16	34	0	0	0	0	0	30
2063	16	34	0	0	0	0	0	30
2064	16	34	0	0	0	0	0	30
2065	16	34	0	0	0	0	0	30
2066	16	34	0	0	0	0	0	30
2067	16	34	0	0	0	0	0	30
2068	16	34	0	0	0	0	0	30
2069	16	34	0	0	0	0	0	30
2070	16	34	0	0	0	0	0	30
2071	16	34	0	0	0	0	0	30
2072	16	34	0	0	0	0	0	30
2073	16	34	0	0	0	0	0	30
2074	16	34	0	0	0	0	0	30
2075	16	34	0	0	0	0	0	30
2076	16	34	0	0	0	0	0	30
2077	16	34	0	0	0	0	0	30
2078	16	34	0	0	0	0	0	30
2079	16	34	0	0	0	0	0	30
2080	16	34	0	0	0	0	0	30
2081	16	34	0	0	0	0	0	30
2082	16	34	0	0	0	0	0	30
2083	16	34	0	0	0	0	0	30
2084	16	34	0	0	0	0	0	30
2085	16	34	0	0	0	0	0	30
2086	16	34	0	0	0	0	0	30
2087	16	34	0	0	0	0	0	30
2088	16	34	0	0	0	0	0	30
2089	16	34	0	0	0	0	0	30
2090	16	34	0	0	0	0	0	30
2091	16	34	0	0	0	0	0	30
2092	16	34	0	0	0	0	0	30
2093	16	34	0	0	0	0	0	30
2094	16	34	0	0	0	0	0	30
2095	16	34	0	0	0	0	0	30
2096	16	34	0	0	0	0	0	30
2097	16	34	0	0	0	0	0	30
2098	16	34	0	0	0	0	0	30
2099	16	34	0	0	0	0	0	30
2100	16	34	0	0	0	0	0	30

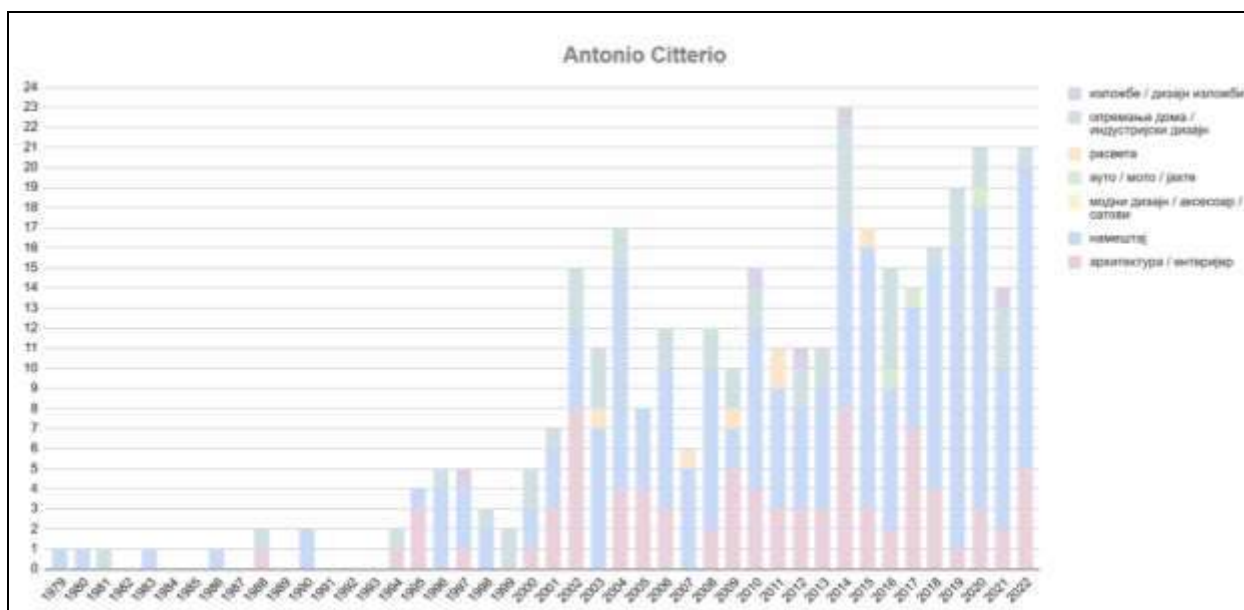
Ронан и Ерман Бурулек - укупна продукција приказана по категоријама 3-5

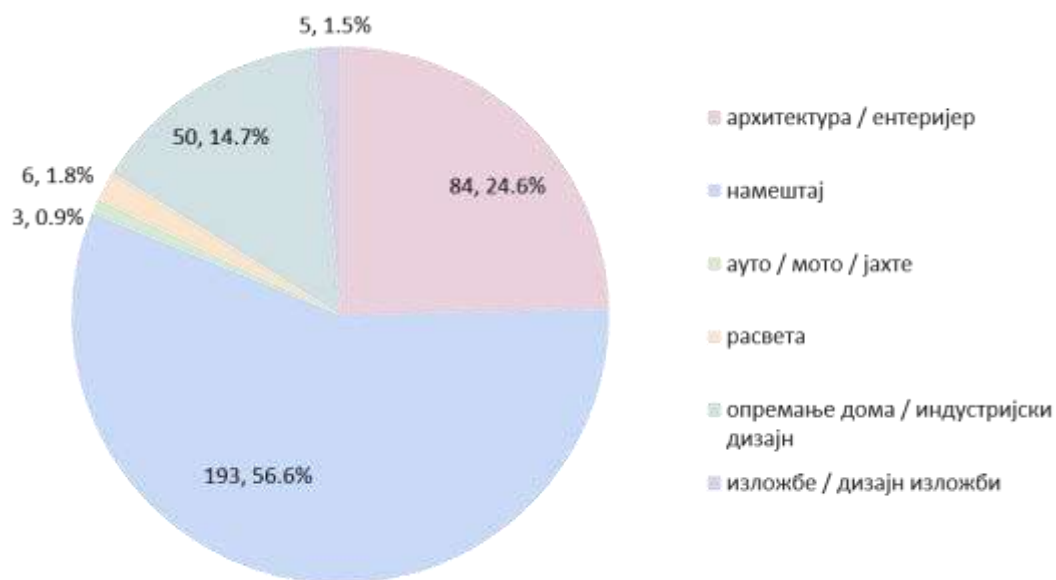

Ронан и Ерван Бурулек - укупна продукција приказана по категоријама 5-5

Citterio Antonio

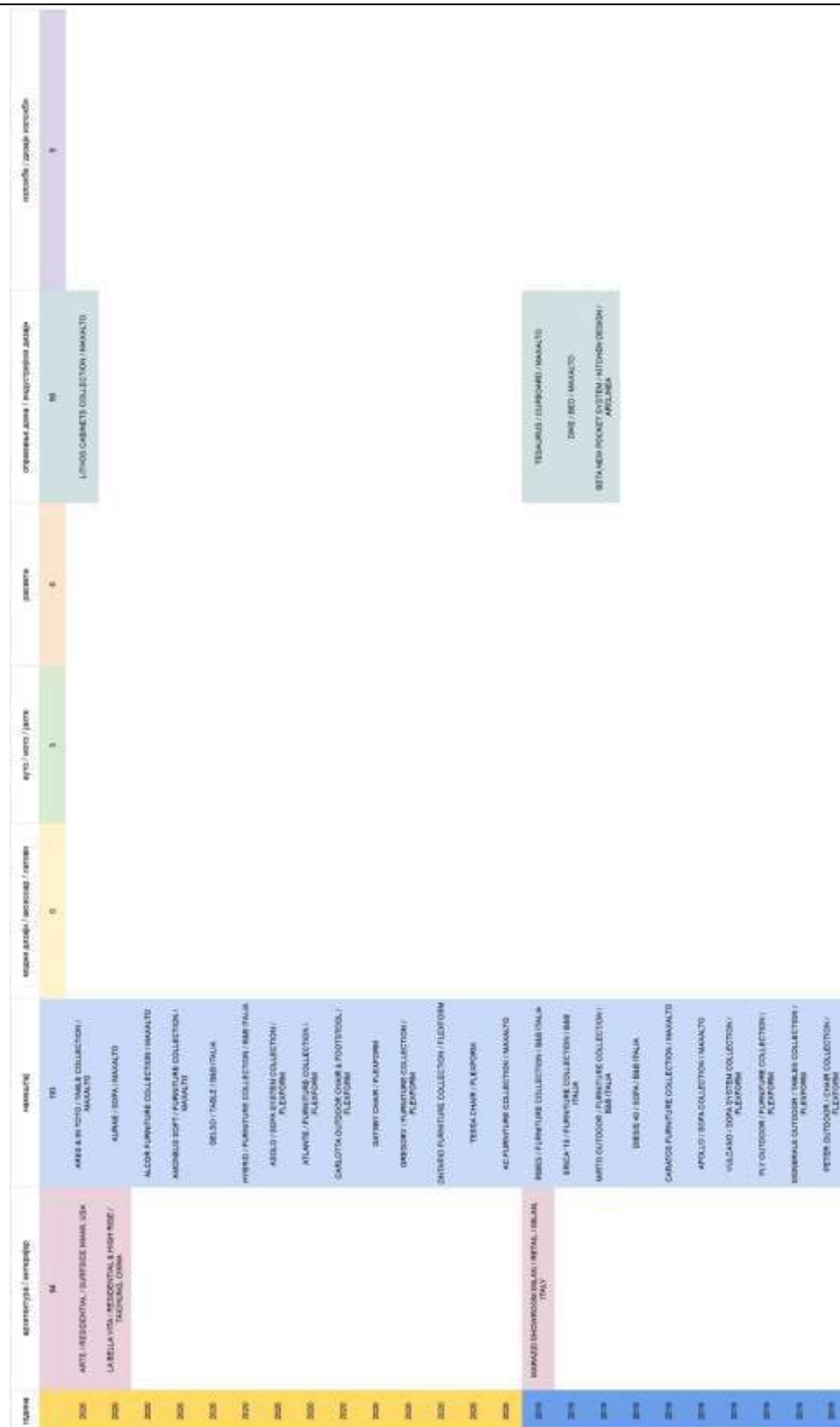
Графикон 83: Антонио Цитерио - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 84: Антонио Цитерио - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

[illegible]

Табела 16: Антонио Цитерио - укупна продукција приказана по категоријама 1-9

Антонио Цитерио - укупна продукција приказана по категоријама 2-9

name	apartment / apartment	name	name	name	name	name	name	name	name
2016	SA	131	131	131	131	131	131	131	131
2016	THE SUSHI HOUSE / HOSPITALITY AND CULINARY DESIGN / MILAN, ITALY	131	131	131	131	131	131	131	131
2017	3 ORCHARD ROAD / RESIDENTIAL HIGH RISE / SINGAPORE	131	131	131	131	131	131	131	131
2017	TECHNOLOGY PLAZA / STORE / RETAIL / MILAN, ITALY	131	131	131	131	131	131	131	131
2017	BULGARI HOTEL / RESORT / DUBAI / HOSPITALITY / DUBAI, UAE	131	131	131	131	131	131	131	131
2017	BULGARI HOTEL / HOSPITALITY / BEIJING, CHINA	131	131	131	131	131	131	131	131
2017	NOVA / RESIDENCES & HQ / MUNICH, GERMANY	131	131	131	131	131	131	131	131
2017	ROSE TALENT MILAN / CHINA / MILAN, ITALY	131	131	131	131	131	131	131	131
2017	MILAN PLAZA / DESIGN STORE / RETAIL / NEW YORK, USA	131	131	131	131	131	131	131	131

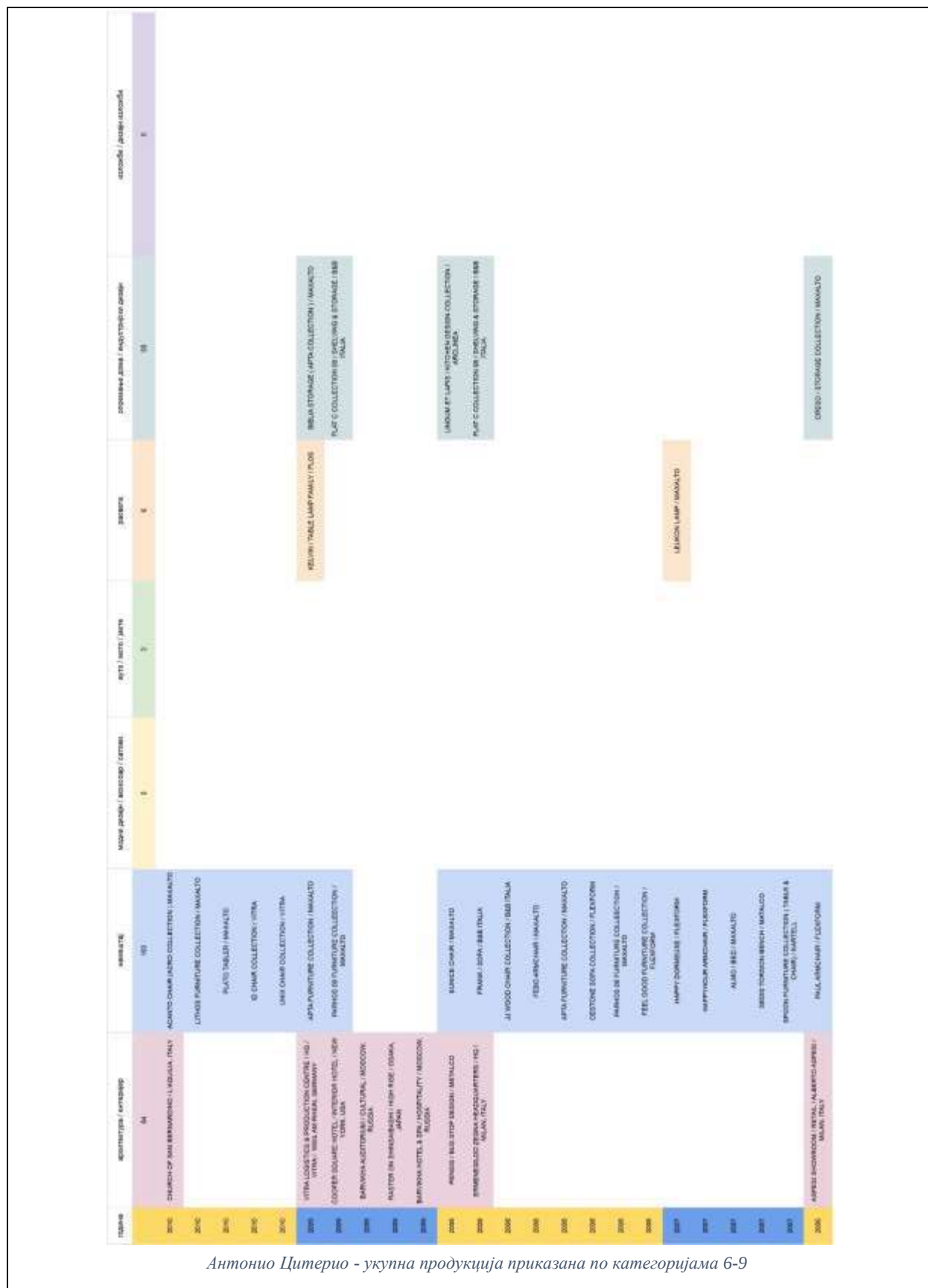
Антонио Цитерио - укупна продукција приказана по категоријама 3-9

[illegible]

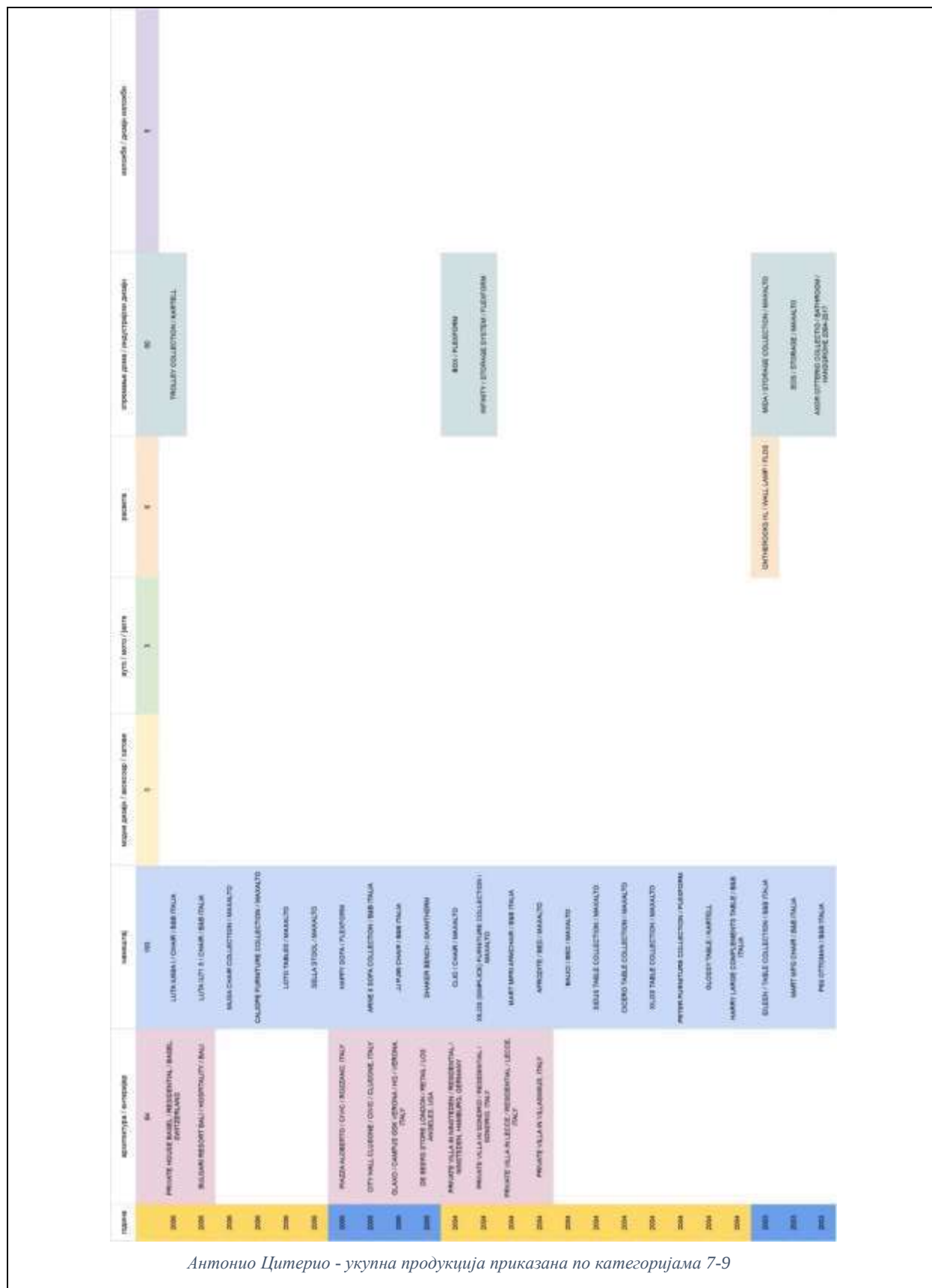
Антонио Цитерио - укупна продукција приказана по категоријама 4-9

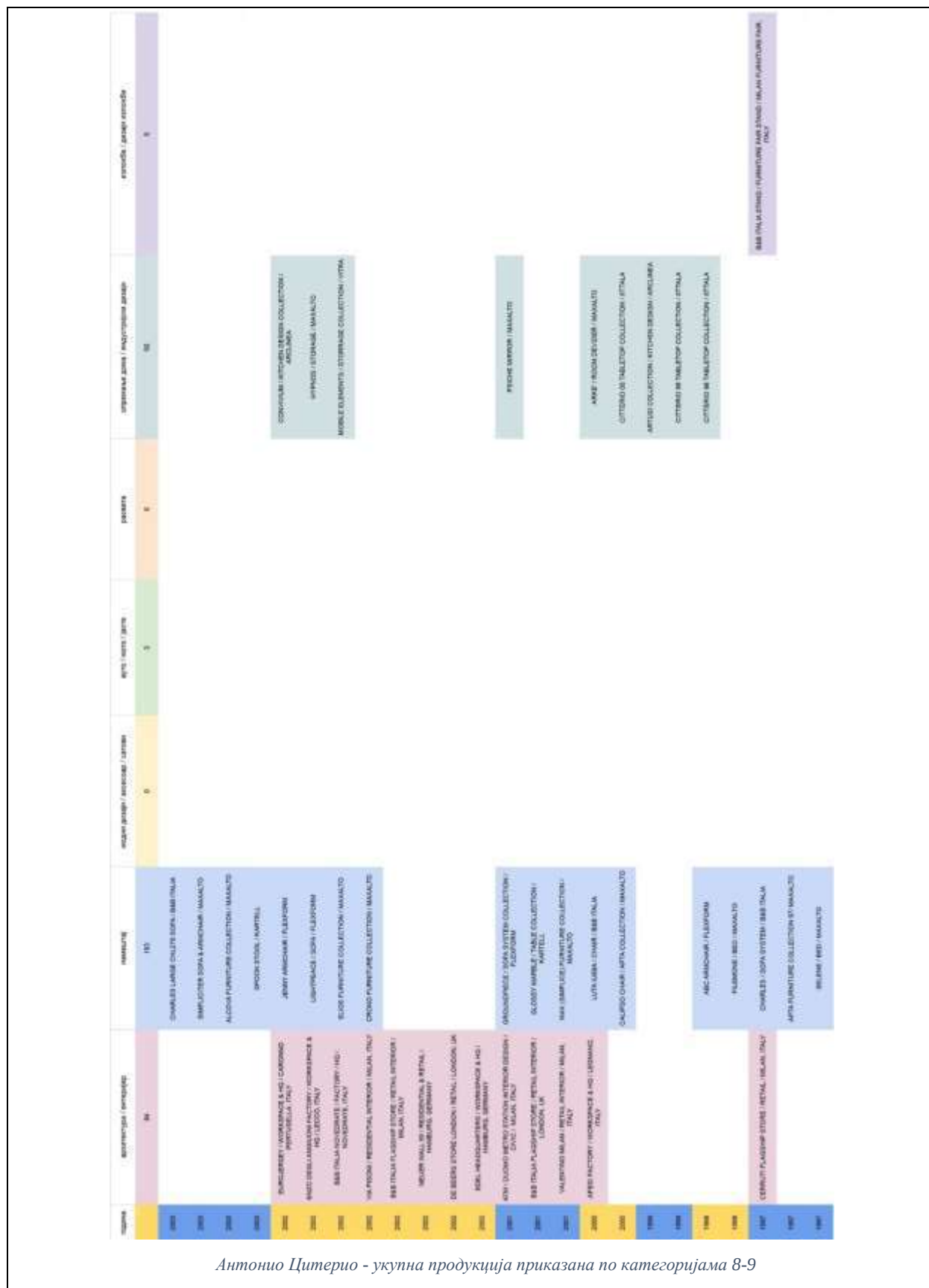
[illegible]

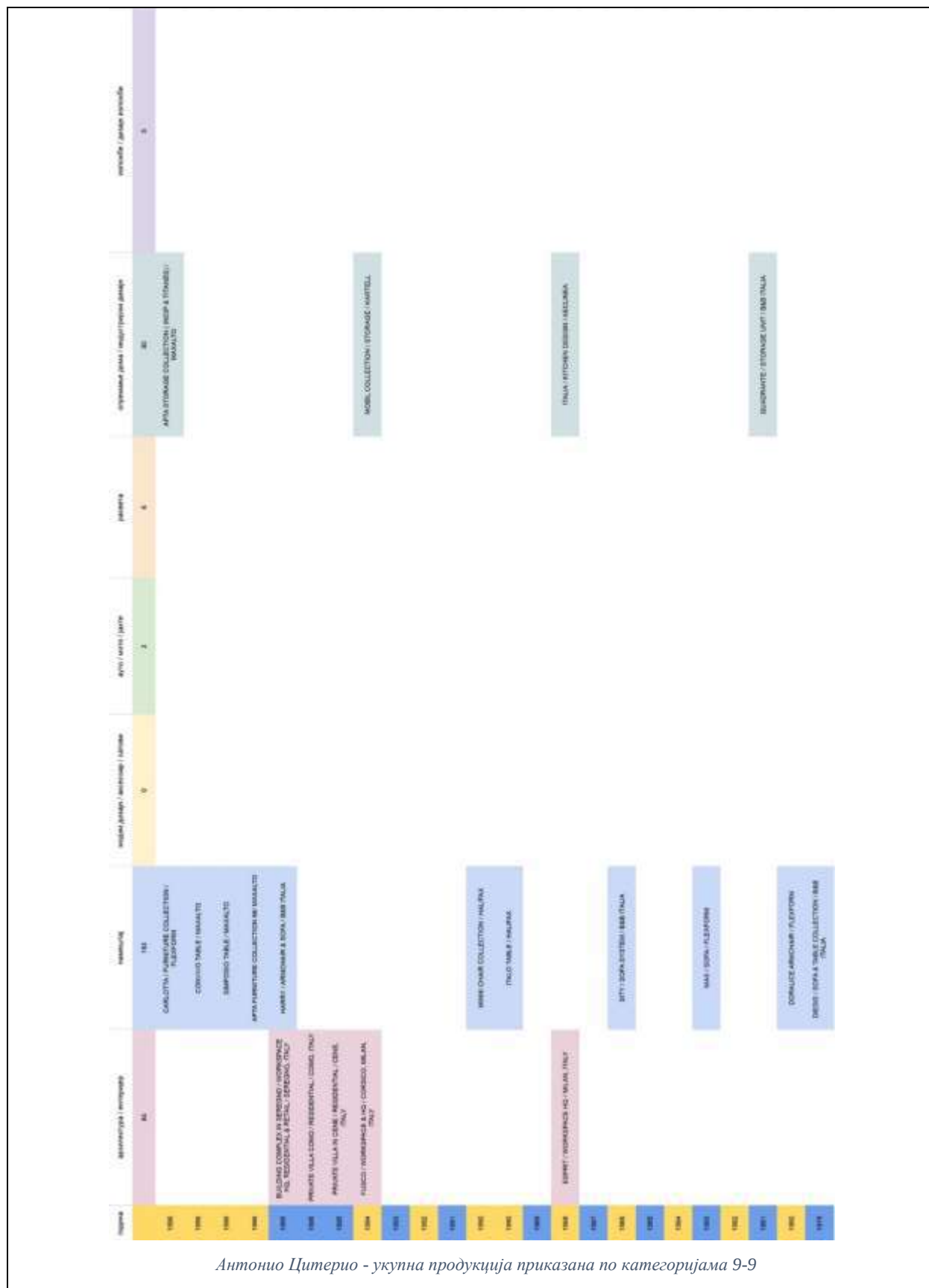
Антонио Цитерио - укупна продукција приказана по категоријама 5-9

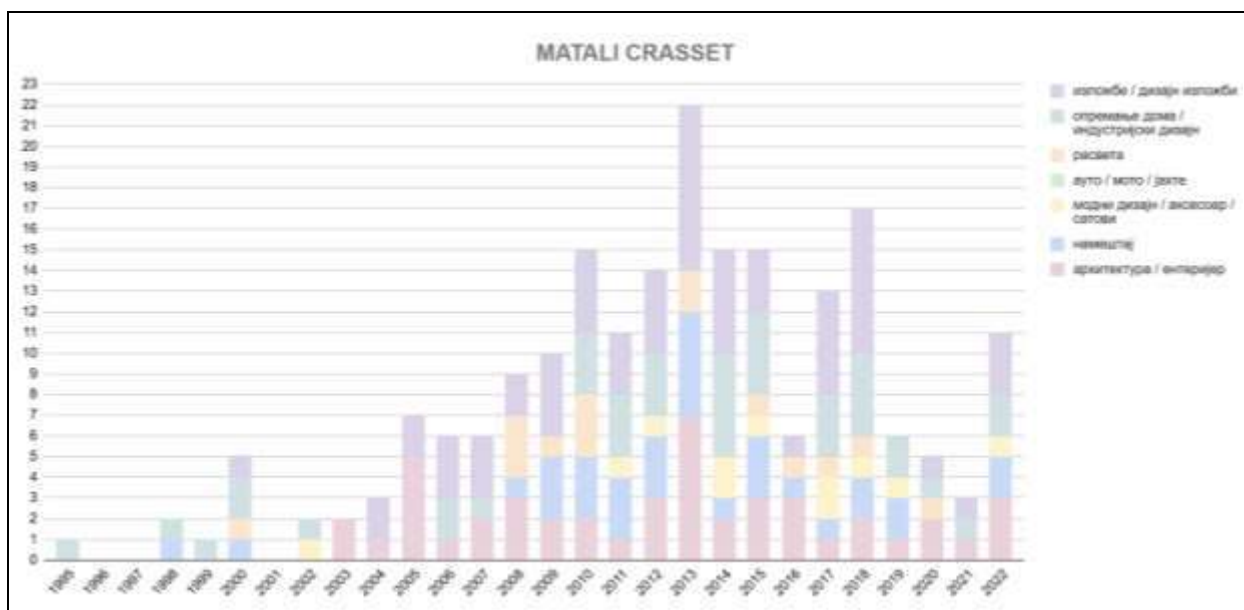
Антонио Цитерио - укупна продукција приказана по категоријама 6-9

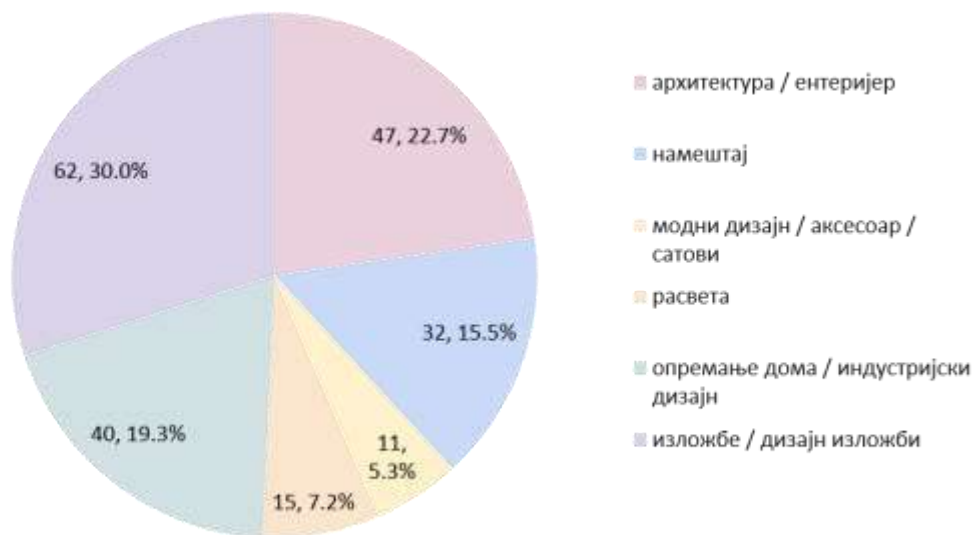

Crasset Matali

Графикон 85: Матали Крaset - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 86: Матали Крaset - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

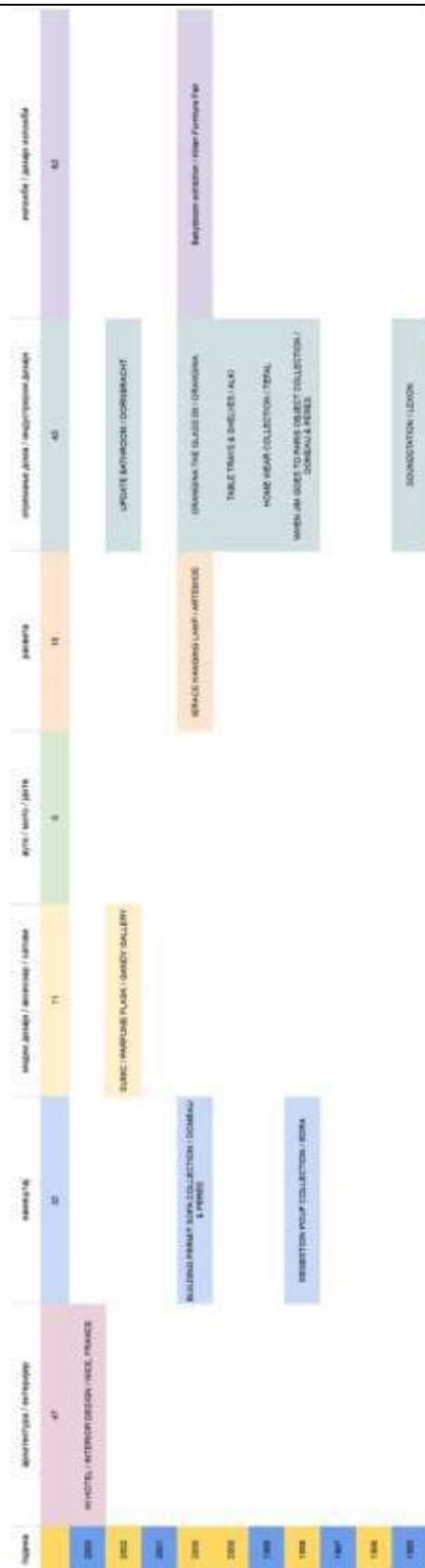
Година	Категорија / Место	Назив	Место / Место / Место	Датум	Место / Место / Место	Место / Место / Место	Место / Место / Место
2002	47	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2003	48	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2004	49	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2005	50	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2006	51	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2007	52	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2008	53	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2009	54	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2010	55	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2011	56	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2012	57	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2013	58	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2014	59	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2015	60	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2016	61	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2017	62	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2018	63	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2019	64	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2020	65	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2021	66	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2022	67	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2023	68	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2024	69	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS
2025	70	THE PLATFORM (MASONRY HOUSE INTERIOR) / BARK SKY GUILD (DESIGNED, CONCEPTED & LABORED)	11	19	40	82	THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS / THE MUSEUM OF MODERN ARTS

Табела 17: Матили Красет - укупна продукција приказана по категоријама 1-4

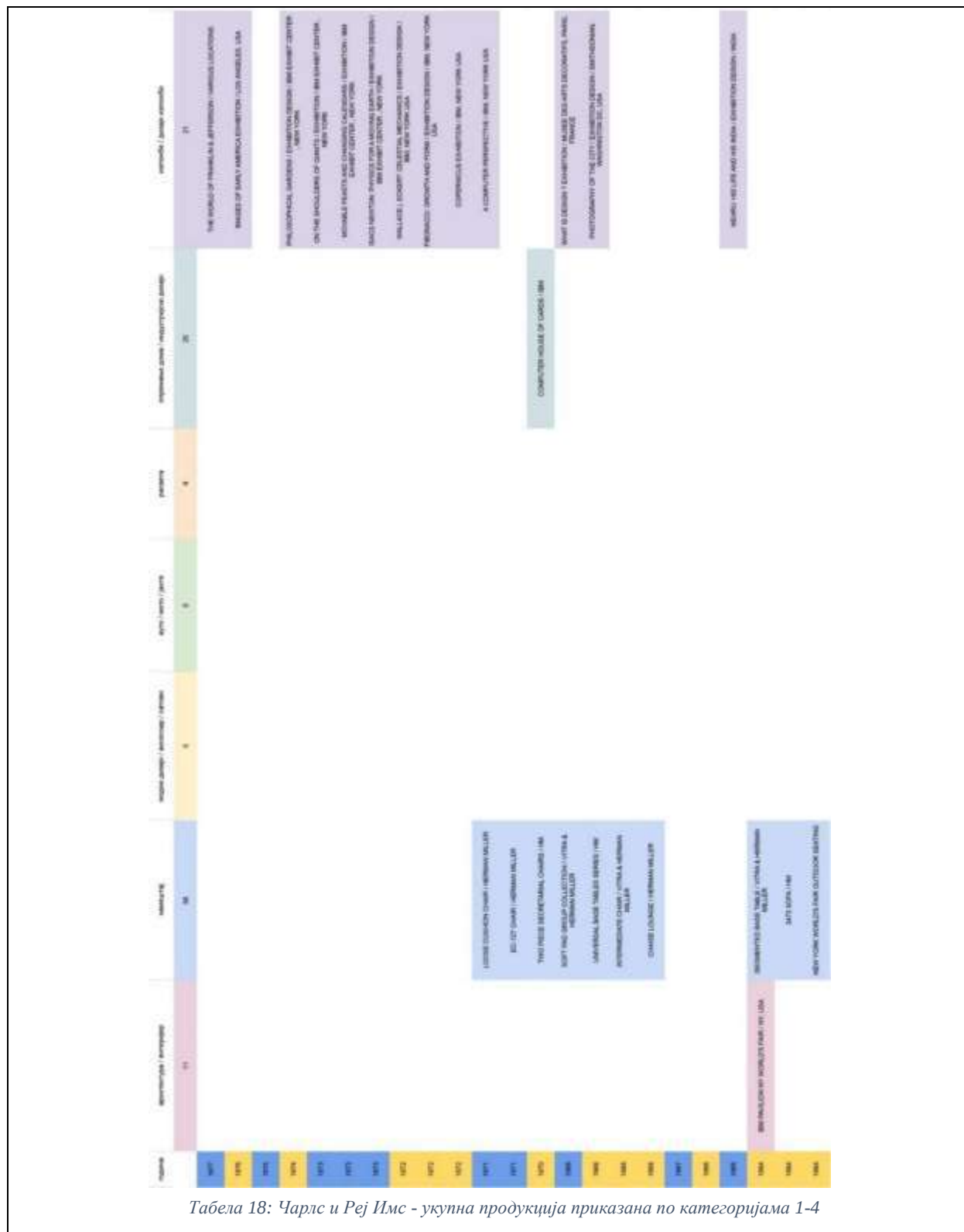
[illegible]

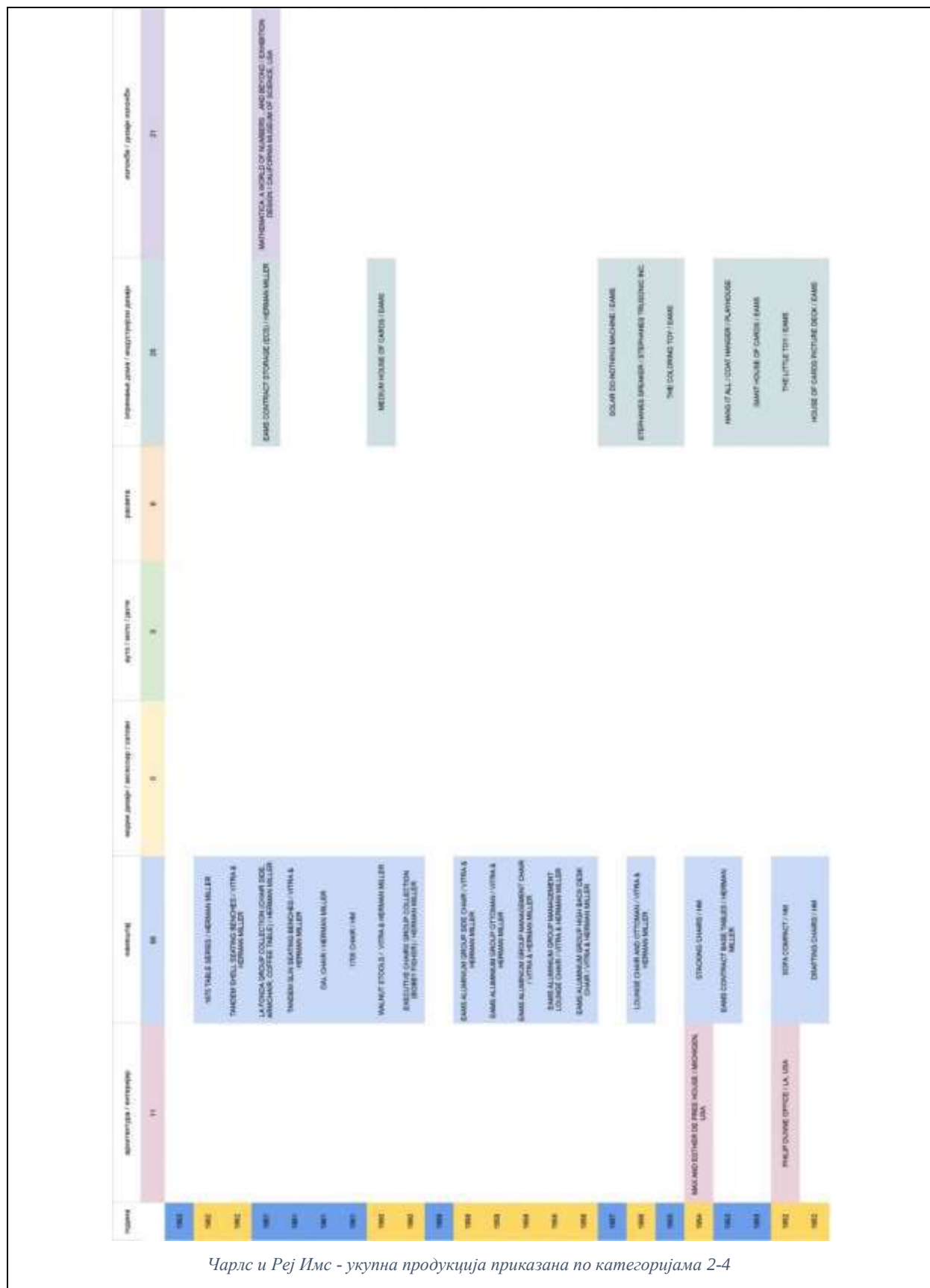
Матали Красет - укупна продукција приказана по категоријама 3-4

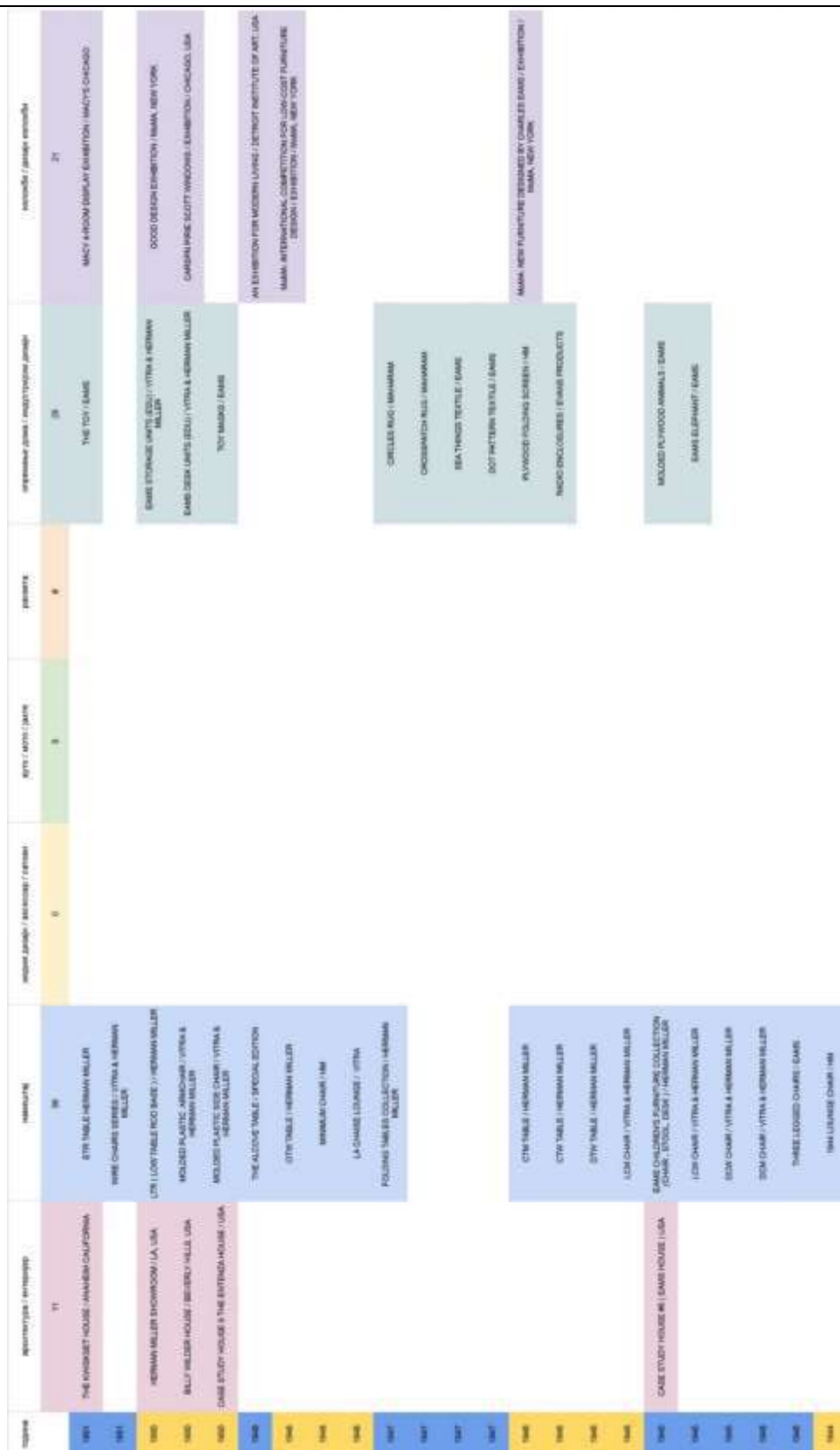

Матали Красет - укупна продукција приказана по категоријама 3-4

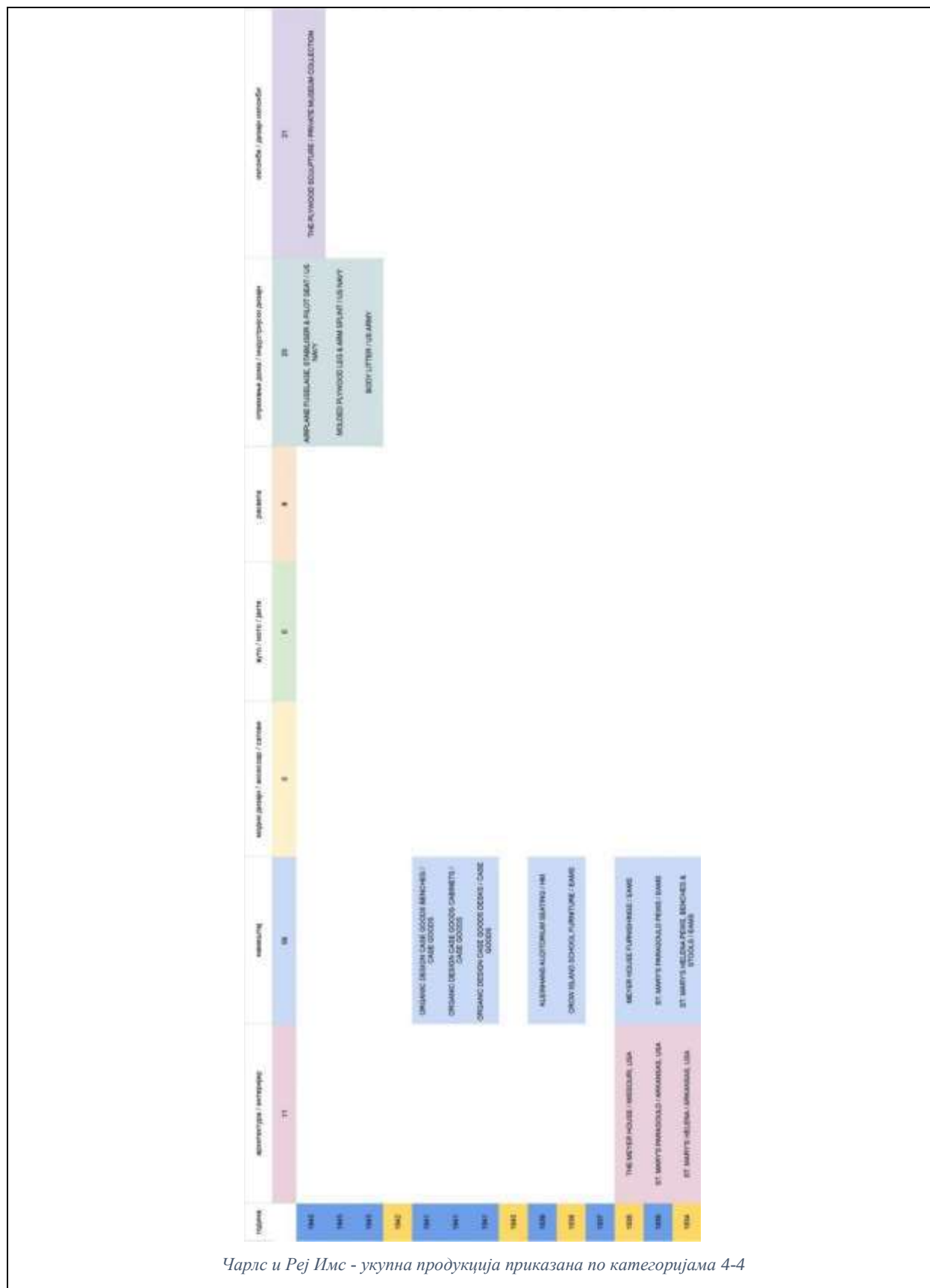
Eams Charles & Ray

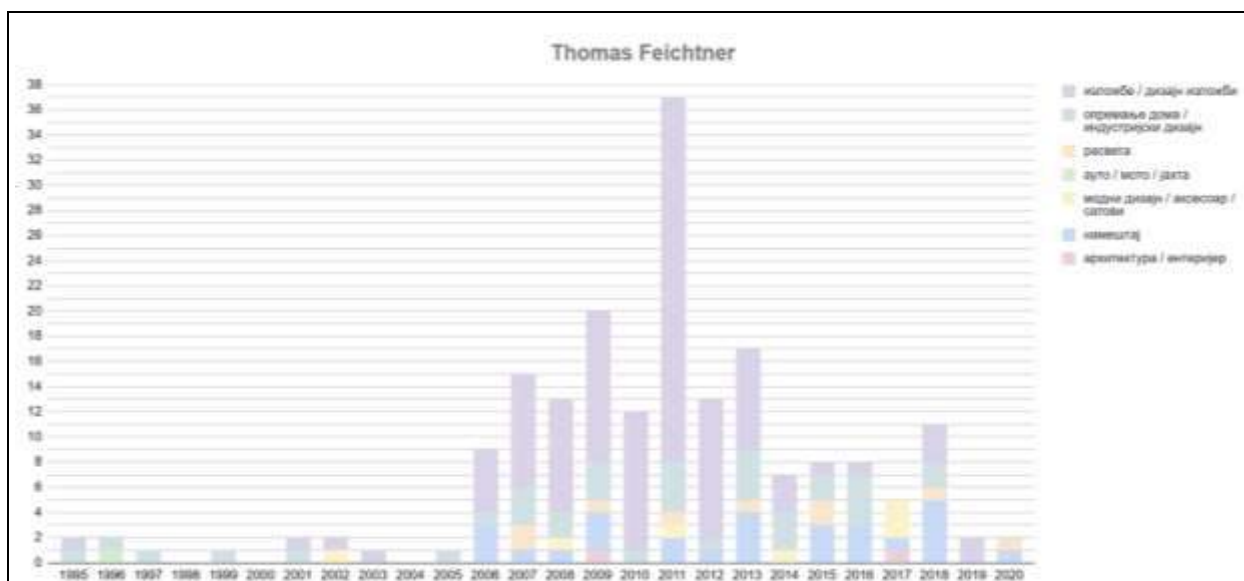

Чарлс и Реј Имс - укупна продукција приказана по категоријама 3-4

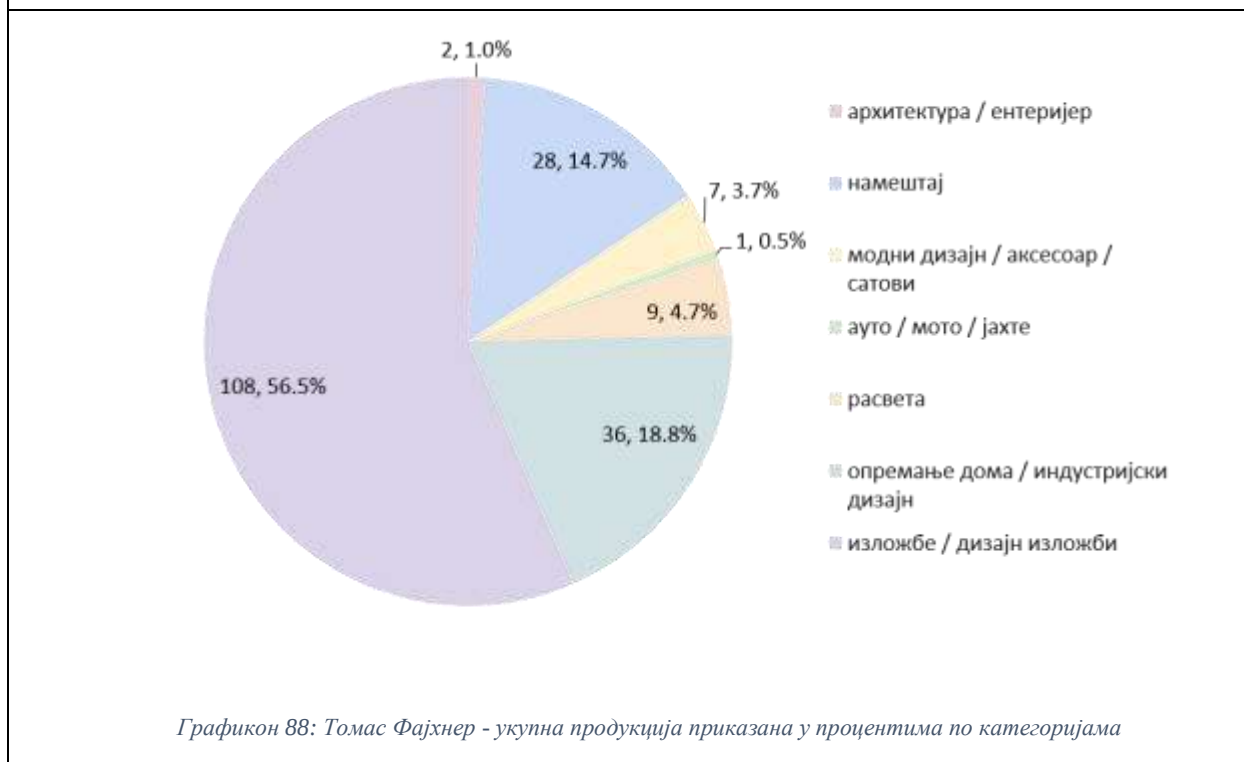

Чарлс и Реј Имс - укупна продукција приказана по категоријама 4-4

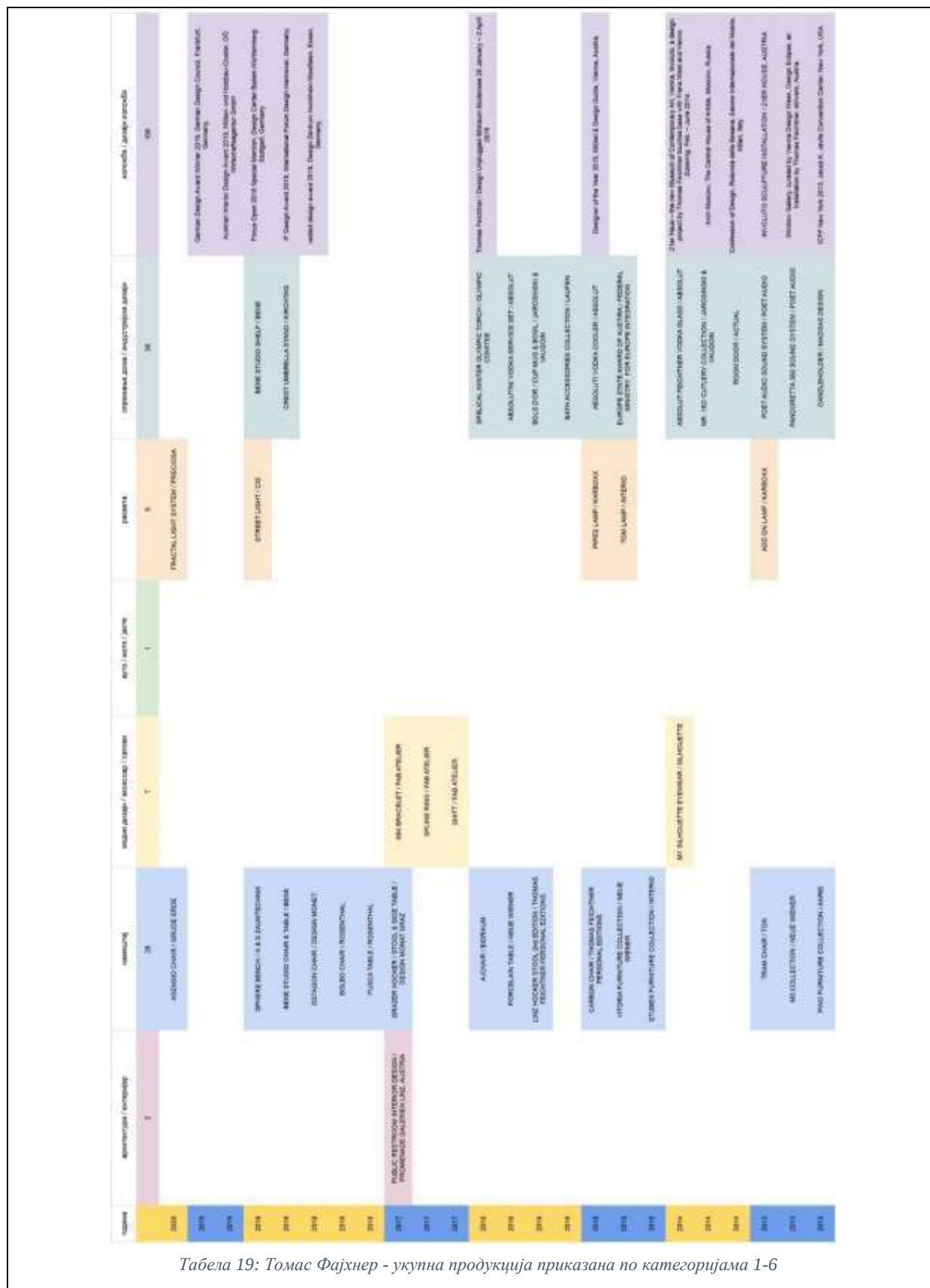
Feichtner Thomas

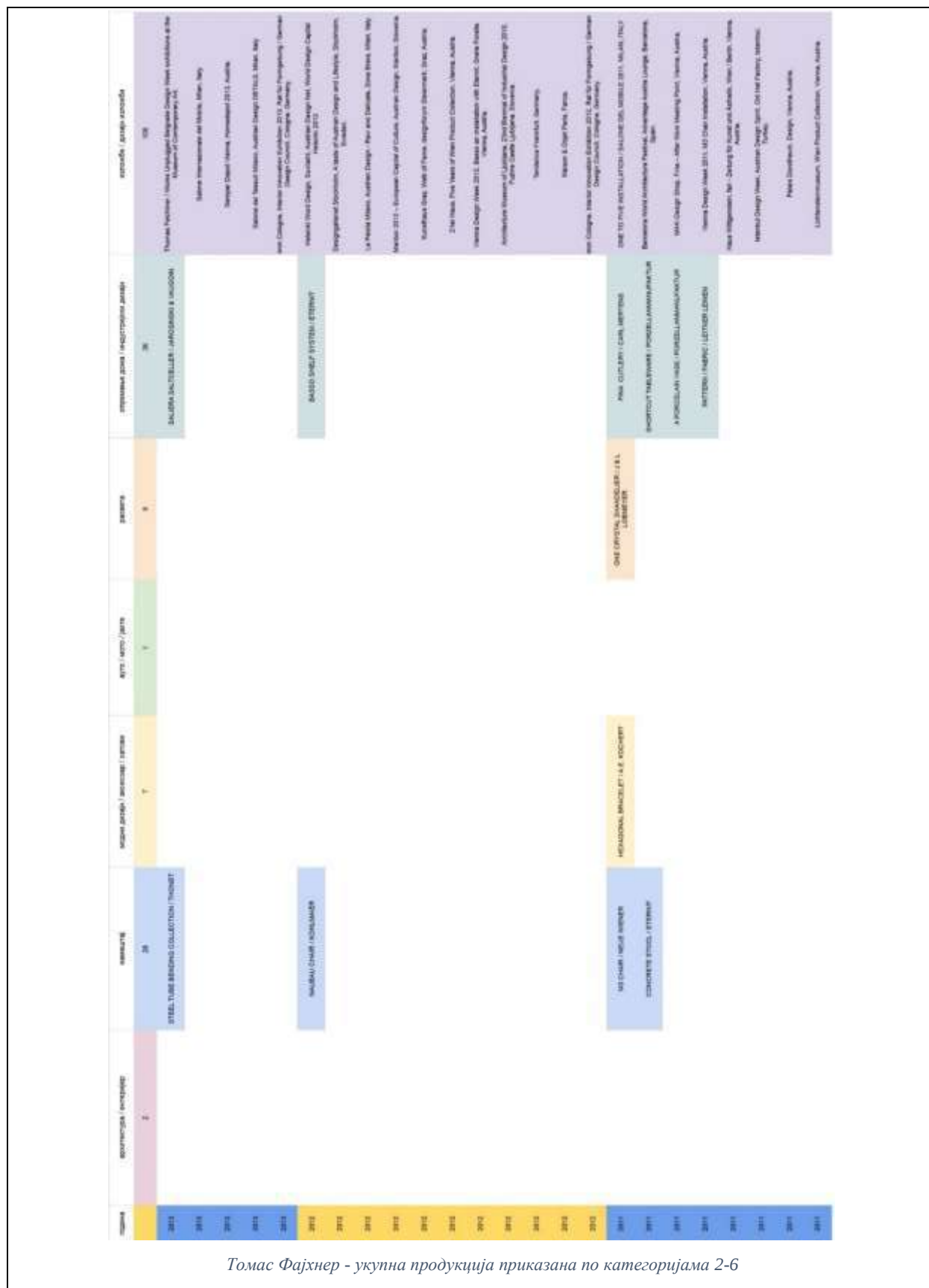

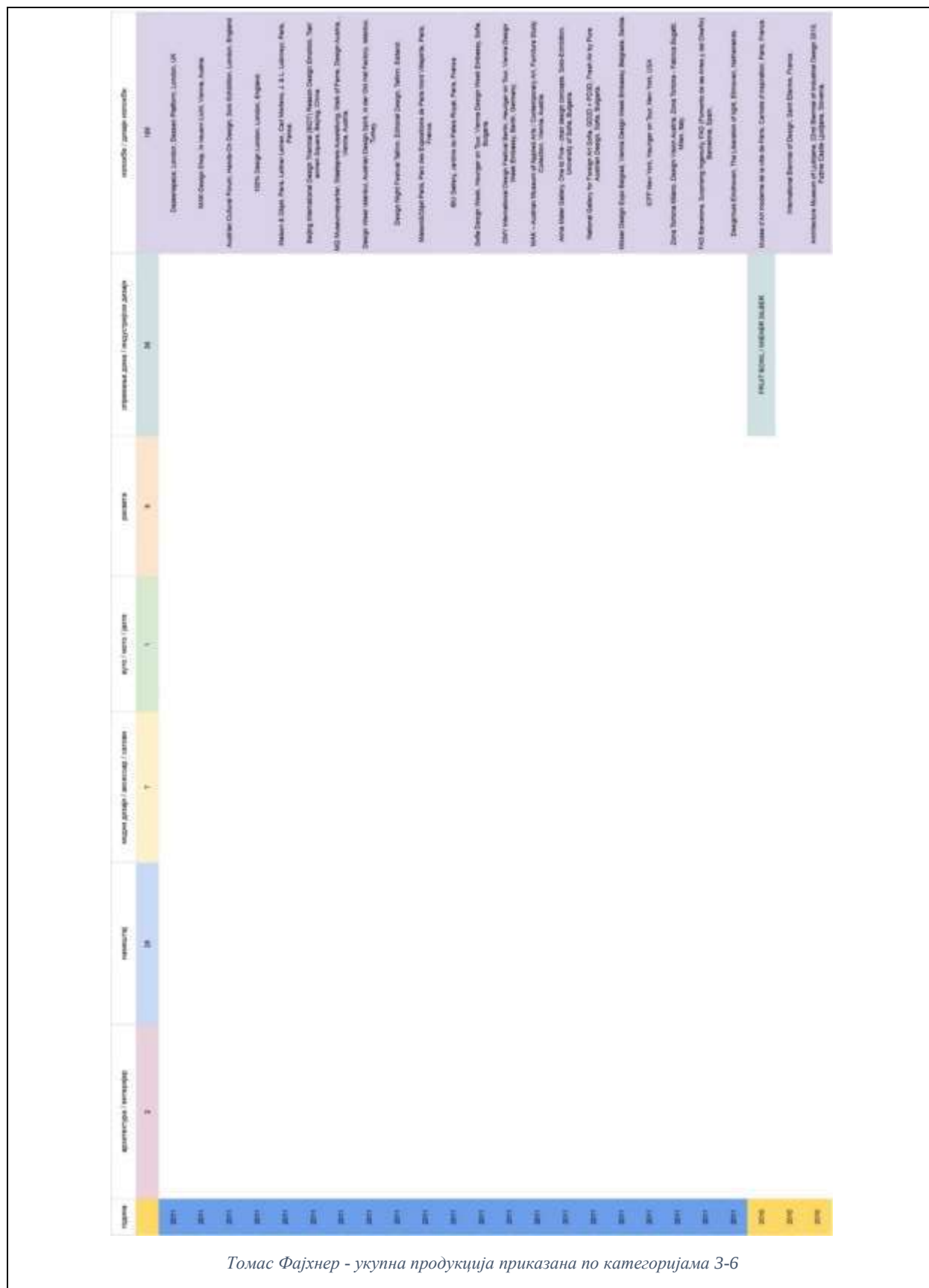
Графикон 87: Томас Фајхнер - укупна продукција приказана по категоријама

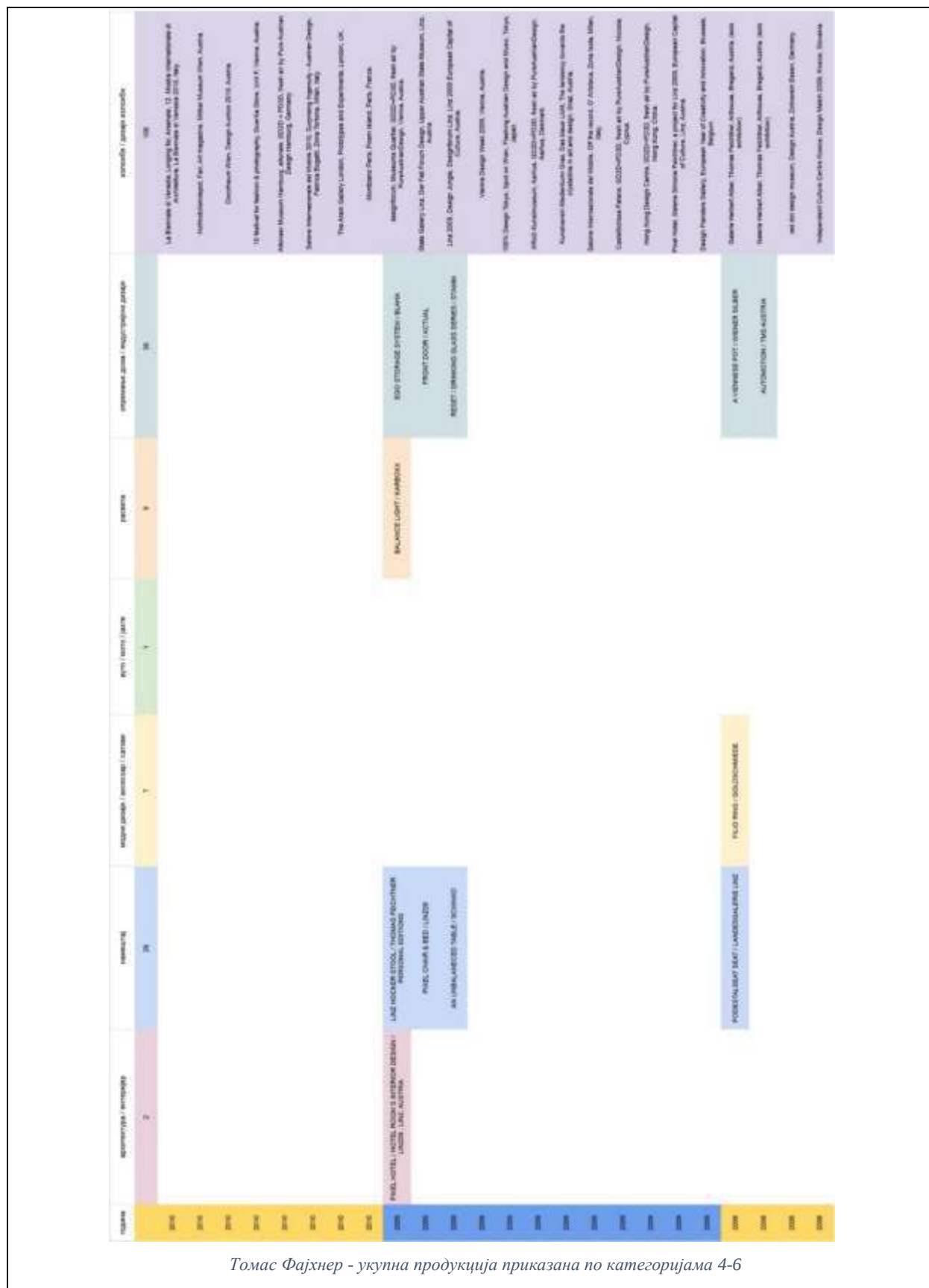

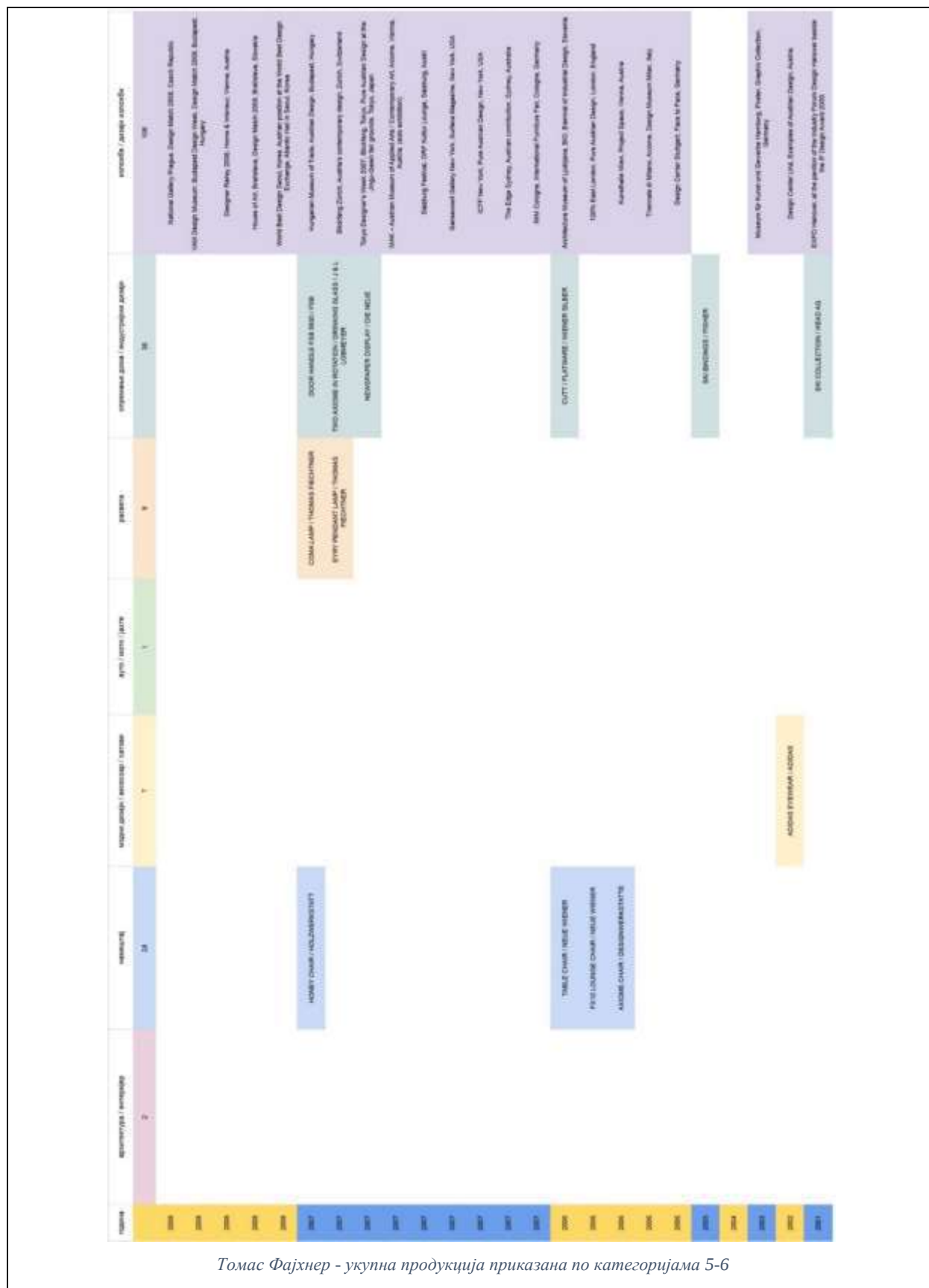
Графикон 88: Томас Фајхнер - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

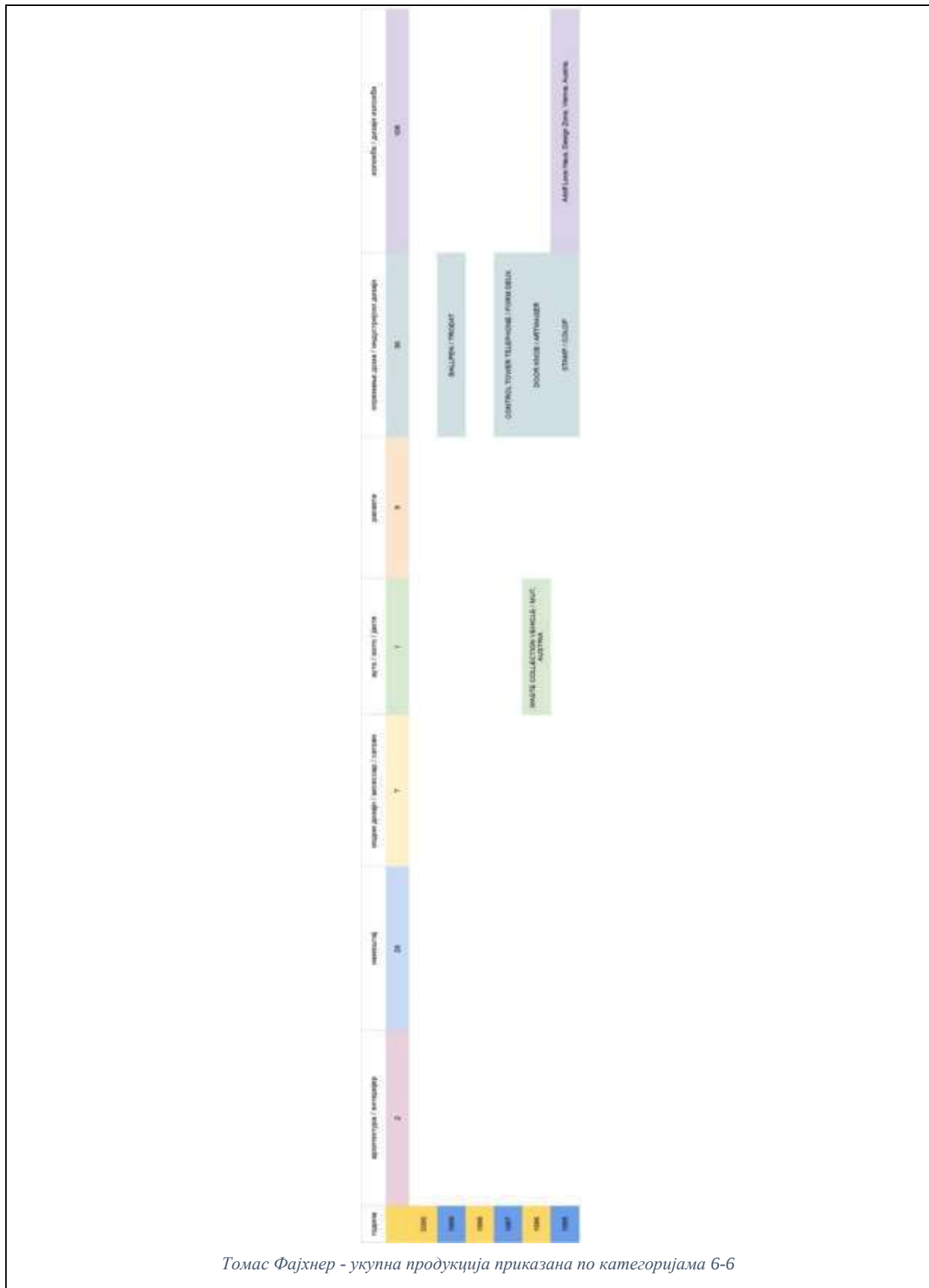

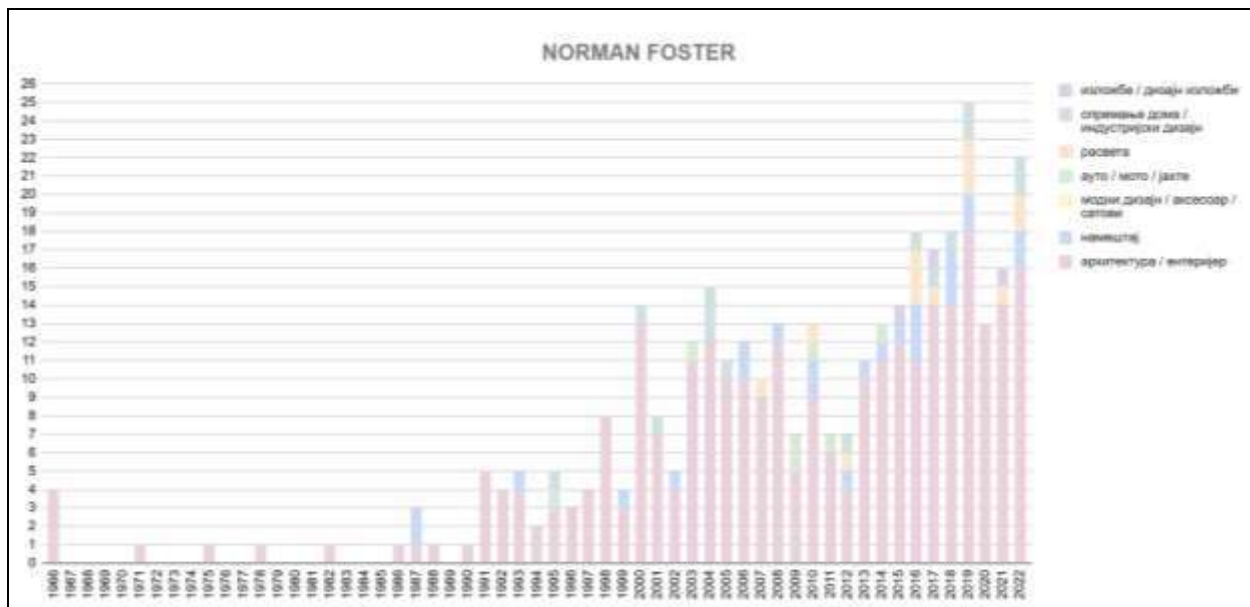

Foster Norman

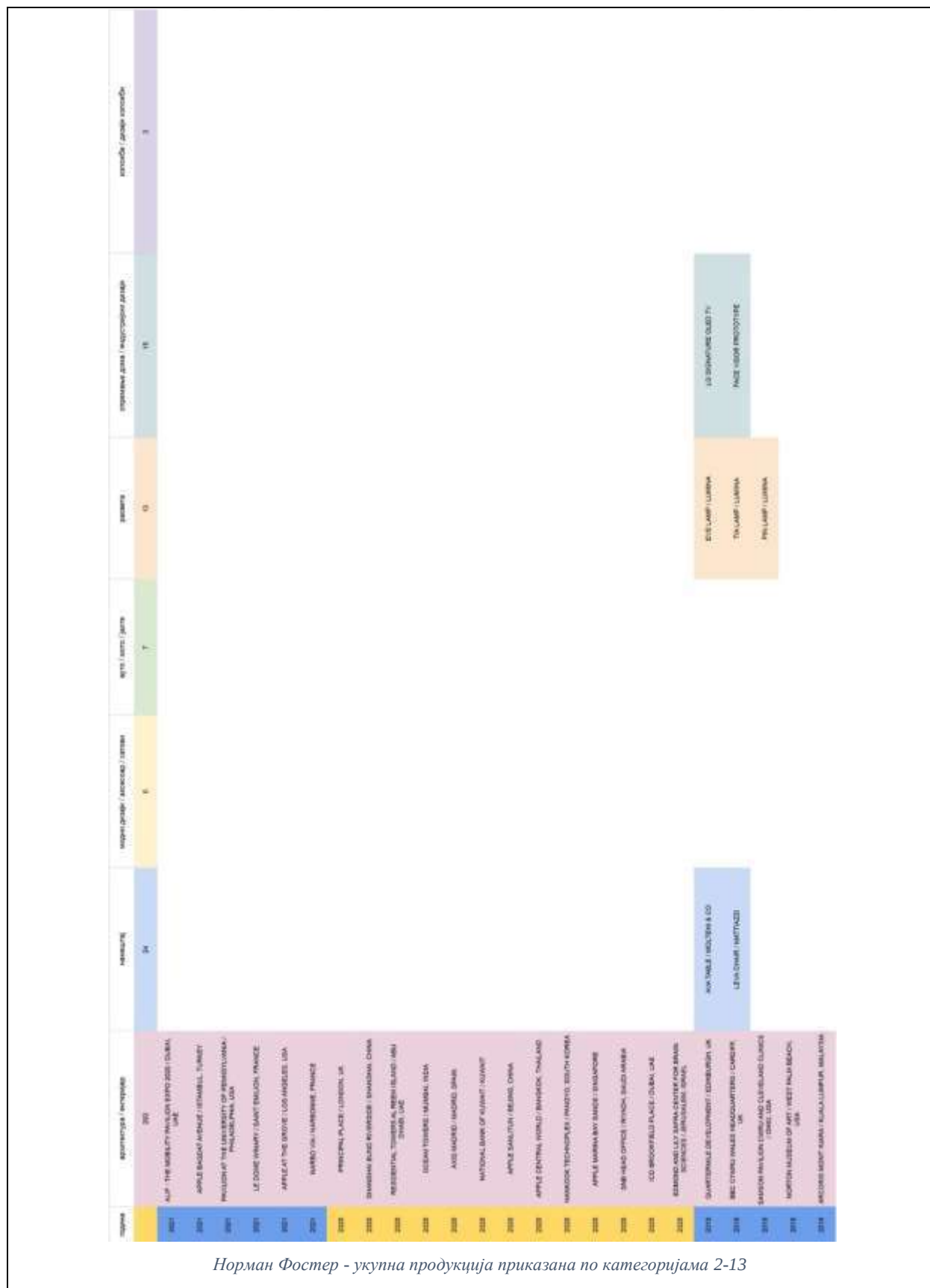
Графикон 89: Норман Фостер - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 90: Норман Фостер - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

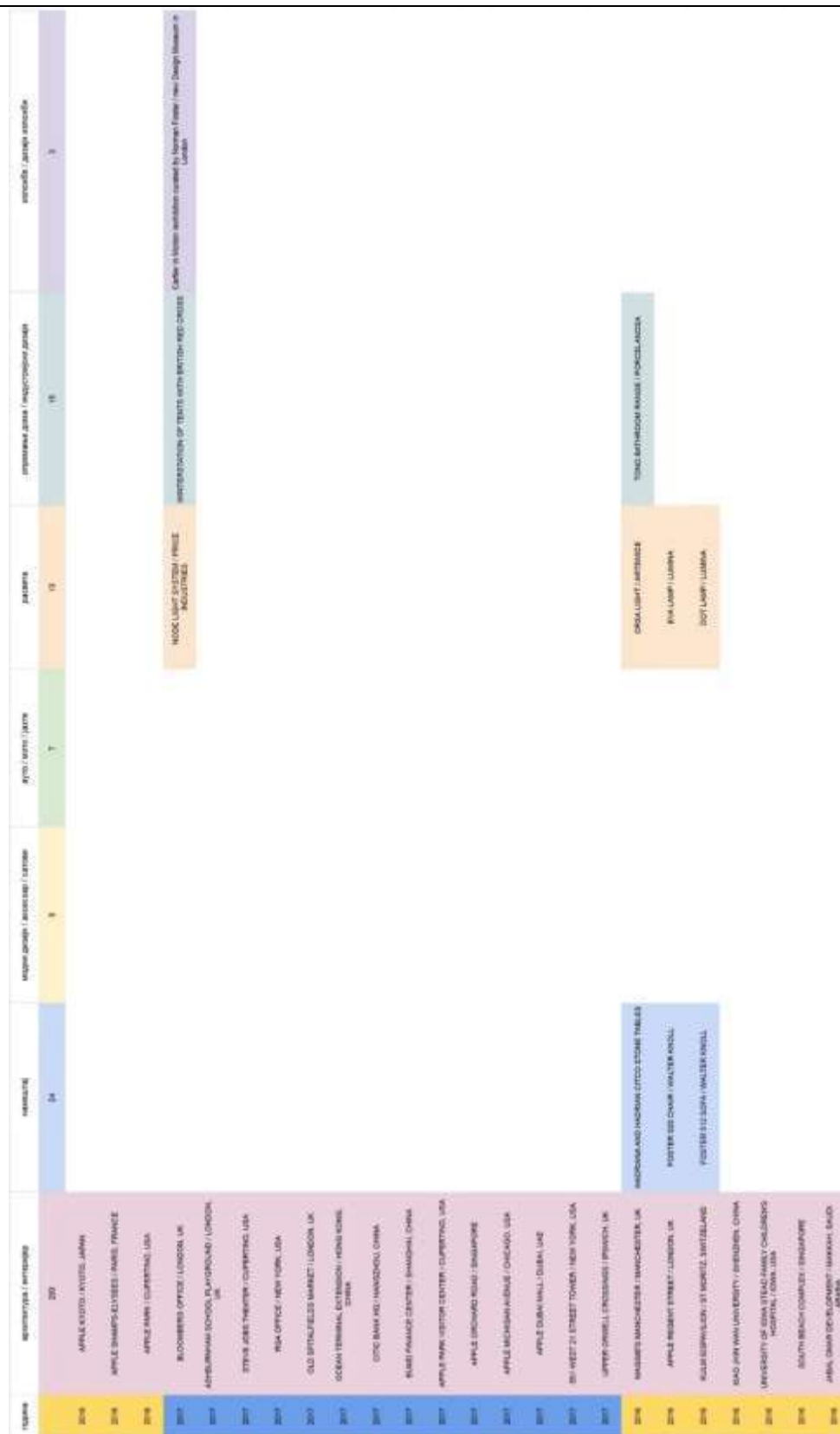
година	архитектура / екстериор	интериор	модни дизајн / аксесориз / затвор	врт / врт / врт	реклама	оформљене зграде / инфраструктура дизајн	музеј / музеј / музеј
2000	200	34	0	7	13	19	3
2001	ТРОЈИЧНИ ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ АИРПОРТ / ПАНАМА, ГИТ / ПАНАМА	СКОРОВА-СНАИ / ПАНАМА			САНТАЛЕ ЛОУИ / САНТАЛЕ	ДИТЛИК ТИВЛИМАУ / ГИТОВИЧЕВ	
2002	БЕЛЛО АМЕРИКА / ПАНАМА, ГИТ / ПАНАМА	СИГ КОЛЛЕКЦИЈА / ПАНАМА			ПАНАМА / ПАНАМА	БОМЕ ИЛИЕ ДОБ МОУСЕ / БЕНОМАИ	
2003	АРПЕЛ А. МАРИНИ ПЛАН / ПАНАМА, ГИТ						
2004	ПРЕД ГИТ / ПАНАМА, ГИТ						
2005	РЕКОНСТРУКЦИЈА ПАНЕЛАСА / ПАНАМА, ГИТ						
2006	ПОЛИТИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2007	СИГ / ПАНАМА, ГИТ						
2008	АРПЕЛ ВИНТЕРСОН / ПАНАМА, ГИТ						
2009	АДРЕСЕС / ПАНАМА, ГИТ						
2010	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2011	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2012	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2013	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2014	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2015	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2016	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2017	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2018	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2019	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2020	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2021	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2022	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2023	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2024	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2025	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2026	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2027	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2028	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2029	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2030	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2031	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2032	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2033	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2034	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2035	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2036	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2037	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2038	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2039	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2040	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2041	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2042	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2043	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2044	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2045	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2046	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2047	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2048	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2049	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2050	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2051	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2052	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2053	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2054	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2055	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2056	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2057	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2058	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2059	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2060	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2061	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2062	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2063	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2064	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2065	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2066	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2067	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2068	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2069	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2070	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2071	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2072	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2073	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2074	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2075	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2076	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2077	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2078	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2079	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2080	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2081	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2082	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2083	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2084	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2085	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2086	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2087	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2088	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2089	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2090	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2091	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2092	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2093	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2094	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2095	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2096	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2097	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2098	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2099	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						
2100	ЛИКА / ПАНАМА, ГИТ						

Табела 20: Норман Фостер - укупна продукција приказана по категоријама 1-13

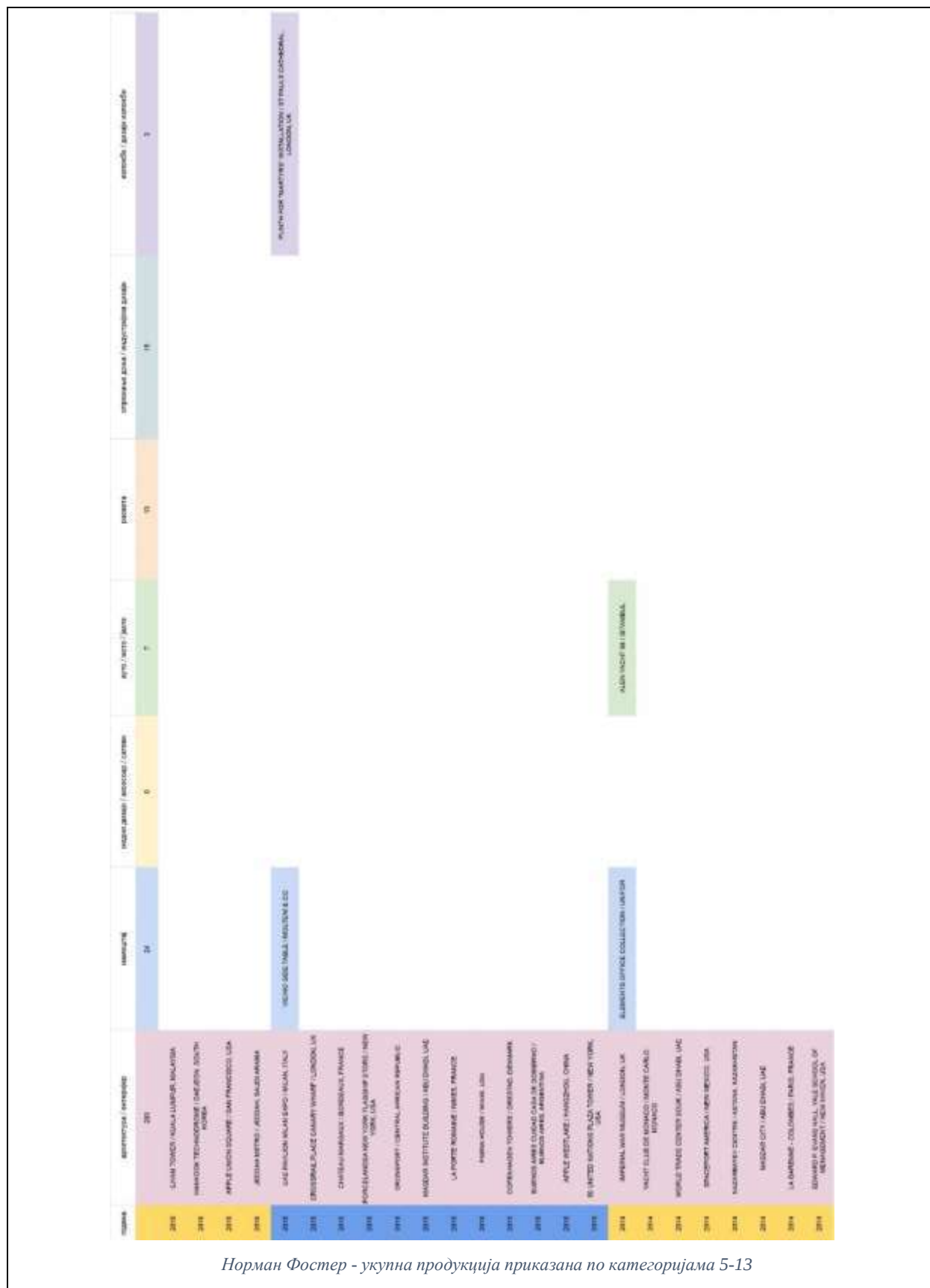

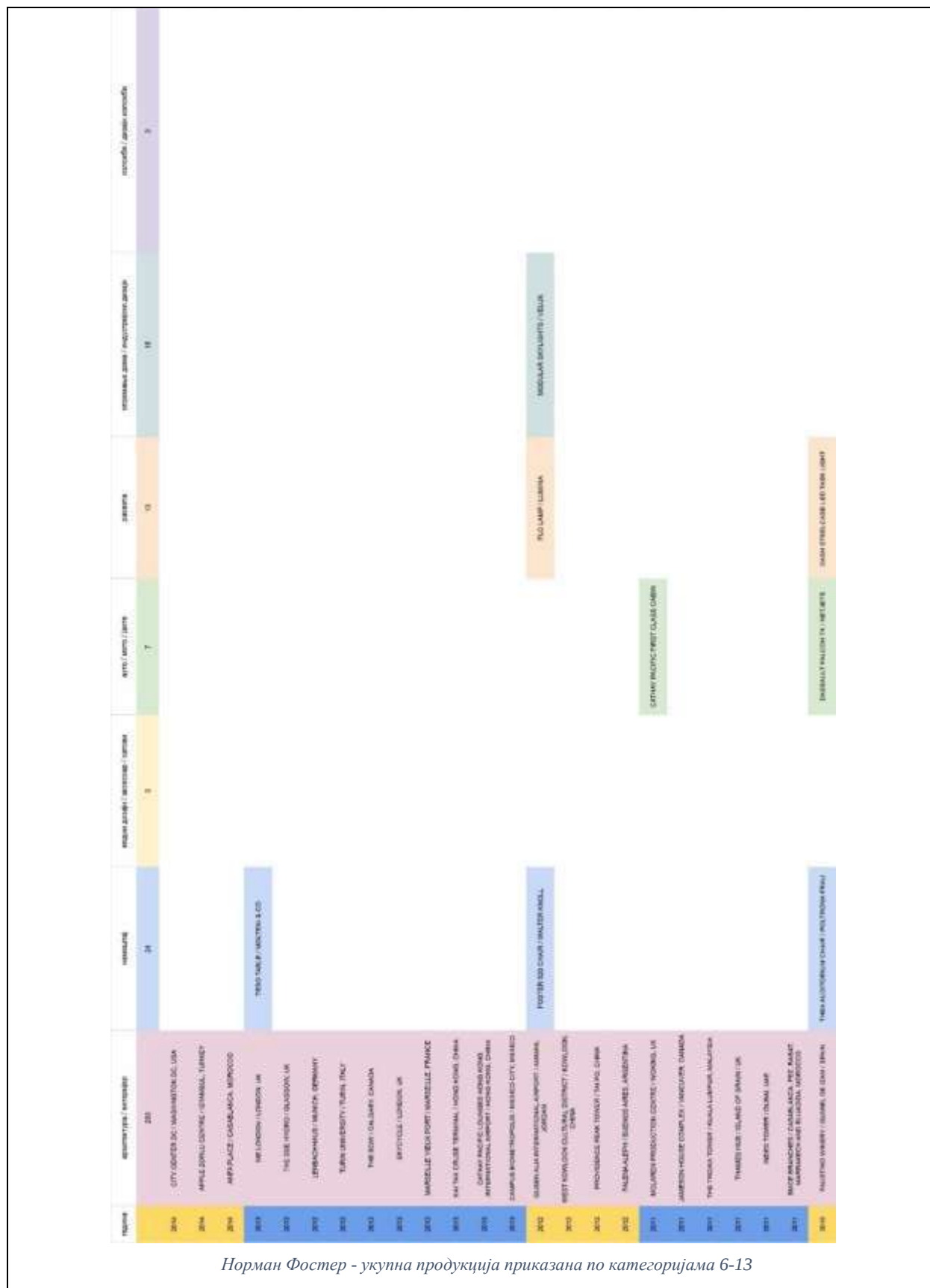
године	архитектура / изградња	напомена	градња / изградња / изградња	архитектура / изградња	градња / изградња / изградња	архитектура / изградња	градња / изградња / изградња
2014	norman foster architects, london, uk	34	19	18	3		
2015	norman foster architects, london, uk						
2016	norman foster architects, london, uk						
2017	norman foster architects, london, uk						
2018	norman foster architects, london, uk						
2019	norman foster architects, london, uk						
2020	norman foster architects, london, uk						
2021	norman foster architects, london, uk						
2022	norman foster architects, london, uk						
2023	norman foster architects, london, uk						
2024	norman foster architects, london, uk						
2025	norman foster architects, london, uk						
2026	norman foster architects, london, uk						
2027	norman foster architects, london, uk						
2028	norman foster architects, london, uk						
2029	norman foster architects, london, uk						
2030	norman foster architects, london, uk						
2031	norman foster architects, london, uk						
2032	norman foster architects, london, uk						
2033	norman foster architects, london, uk						
2034	norman foster architects, london, uk						
2035	norman foster architects, london, uk						
2036	norman foster architects, london, uk						
2037	norman foster architects, london, uk						
2038	norman foster architects, london, uk						
2039	norman foster architects, london, uk						
2040	norman foster architects, london, uk						
2041	norman foster architects, london, uk						
2042	norman foster architects, london, uk						
2043	norman foster architects, london, uk						
2044	norman foster architects, london, uk						
2045	norman foster architects, london, uk						
2046	norman foster architects, london, uk						
2047	norman foster architects, london, uk						
2048	norman foster architects, london, uk						
2049	norman foster architects, london, uk						
2050	norman foster architects, london, uk						

Норман Фостер - укупна продукција приказана по категоријама 3-13

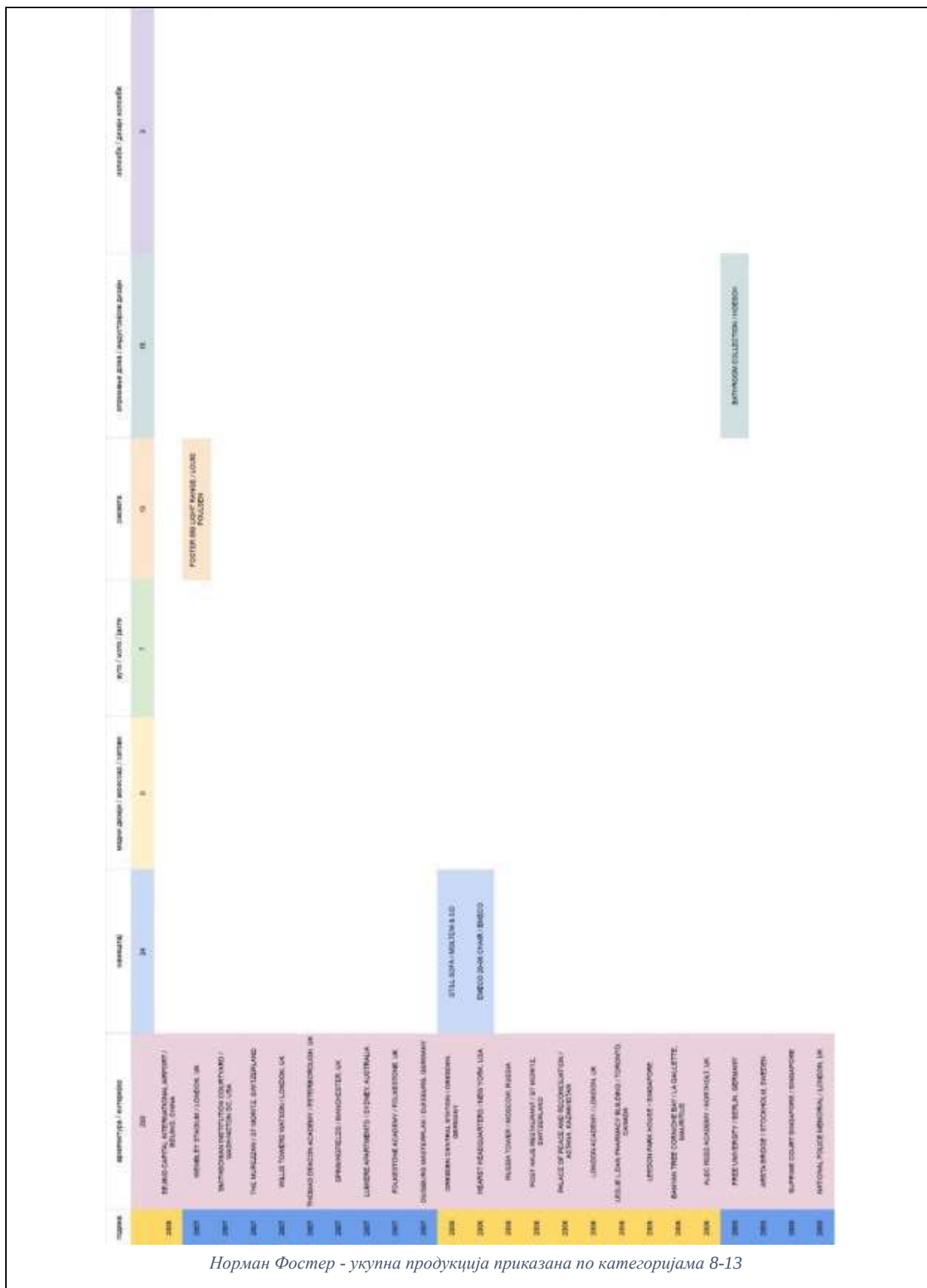
Норман Фостер - укупна продукција приказана по категоријама 4-13

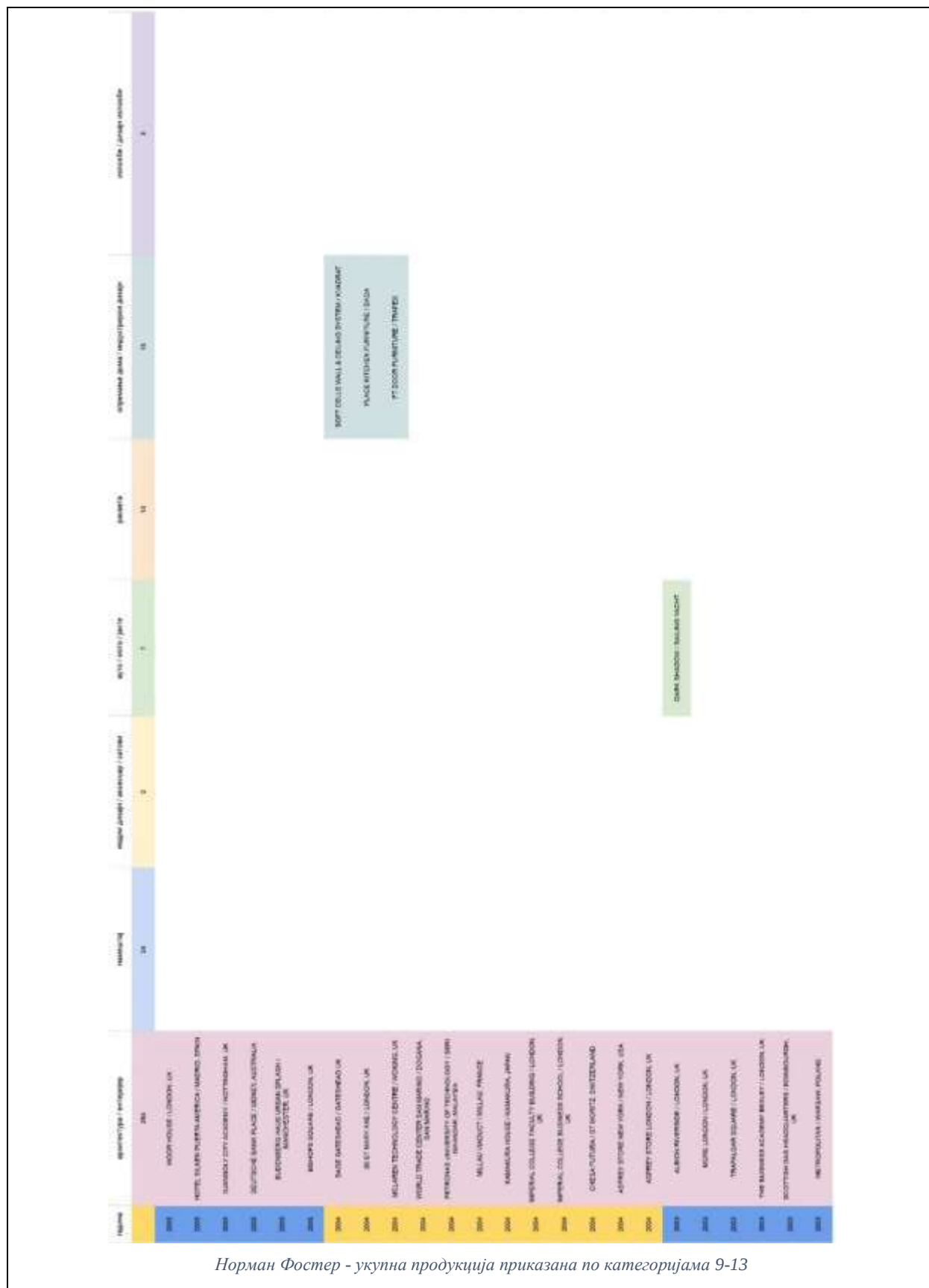

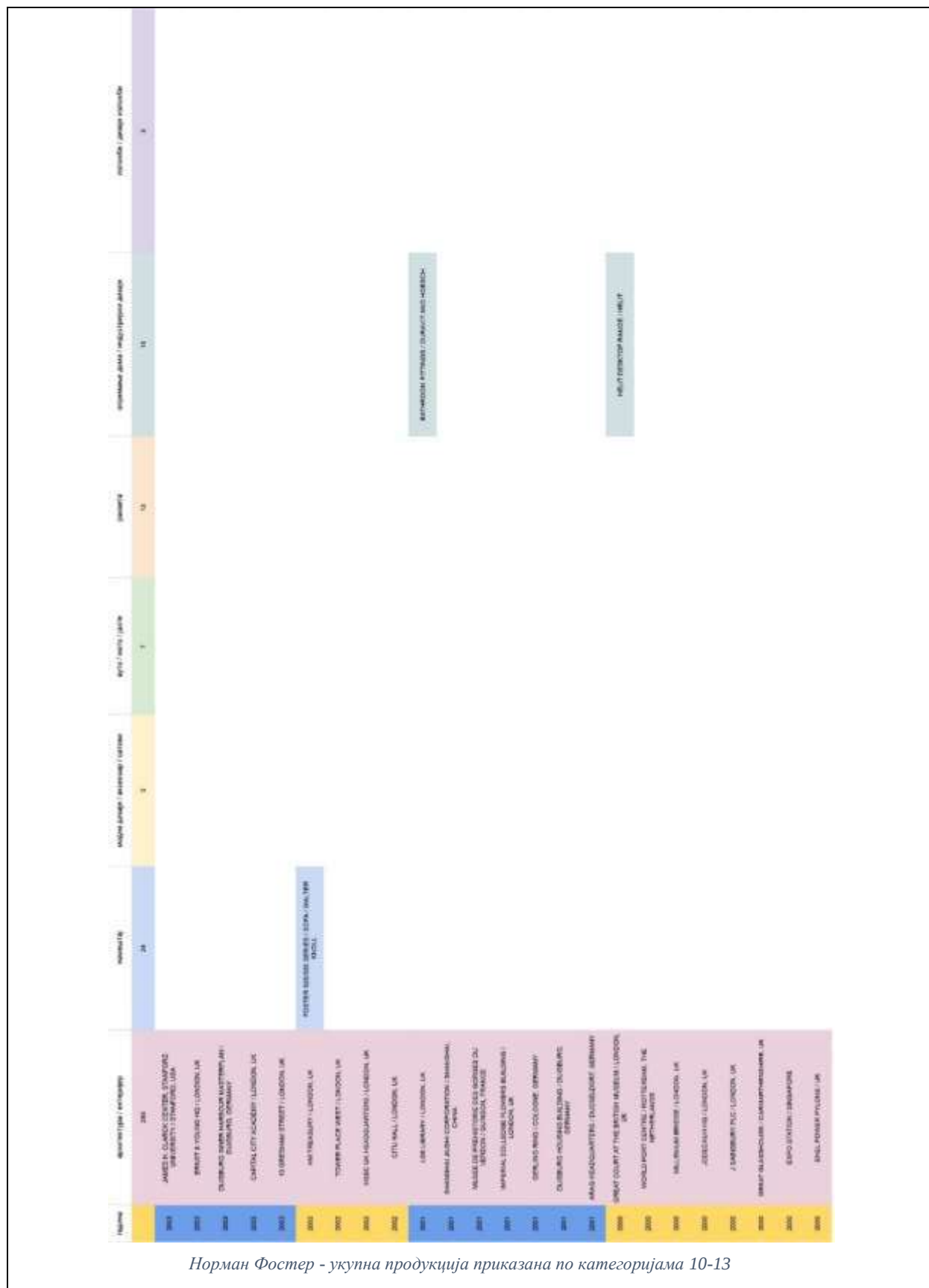

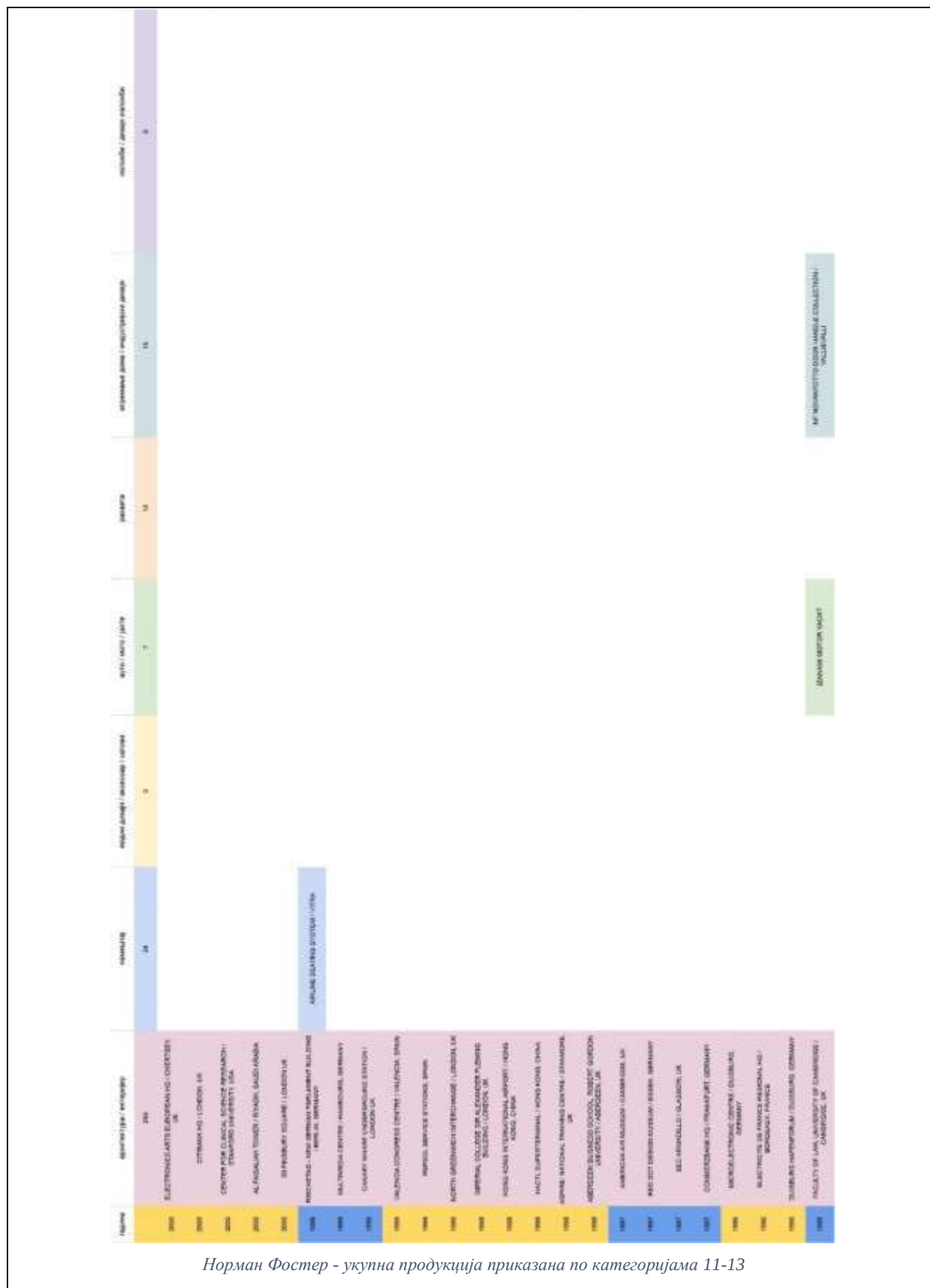
година	архитектура / интериор	напомена	медијум дизајн / интериор / саопштење	артс / скулптура / дизајн	дизајн	уговорна графика / медијумски дизајн	издаци / издавачко
2015	MUSEUM OF FINE ARTS, BOSTON, USA	2015-2019	2015-2019	2015-2019	2015-2019	2015-2019	2015-2019
2016	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2017	THE WILKINSON BUILDING, LONDON, UK						
2018	BRITISH AIRWAYS, LONDON, UK						
2019	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2020	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2021	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2022	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2023	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2024	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2025	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2026	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2027	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2028	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2029	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2030	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2031	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2032	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2033	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2034	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2035	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2036	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2037	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2038	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2039	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2040	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2041	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2042	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2043	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2044	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2045	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2046	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2047	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2048	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2049	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2050	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2051	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2052	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2053	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2054	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2055	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2056	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2057	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2058	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2059	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2060	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2061	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2062	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2063	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2064	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2065	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2066	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2067	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2068	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2069	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2070	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2071	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2072	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2073	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2074	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2075	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2076	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2077	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2078	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2079	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2080	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2081	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2082	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2083	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2084	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2085	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2086	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2087	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2088	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2089	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2090	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2091	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2092	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2093	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2094	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2095	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2096	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2097	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2098	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2099	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						
2100	1400 PINEY GROVE, CHAMBERSBURG, PA, USA						

Норман Фостер - укупна продукција приказана по категоријама 7-13

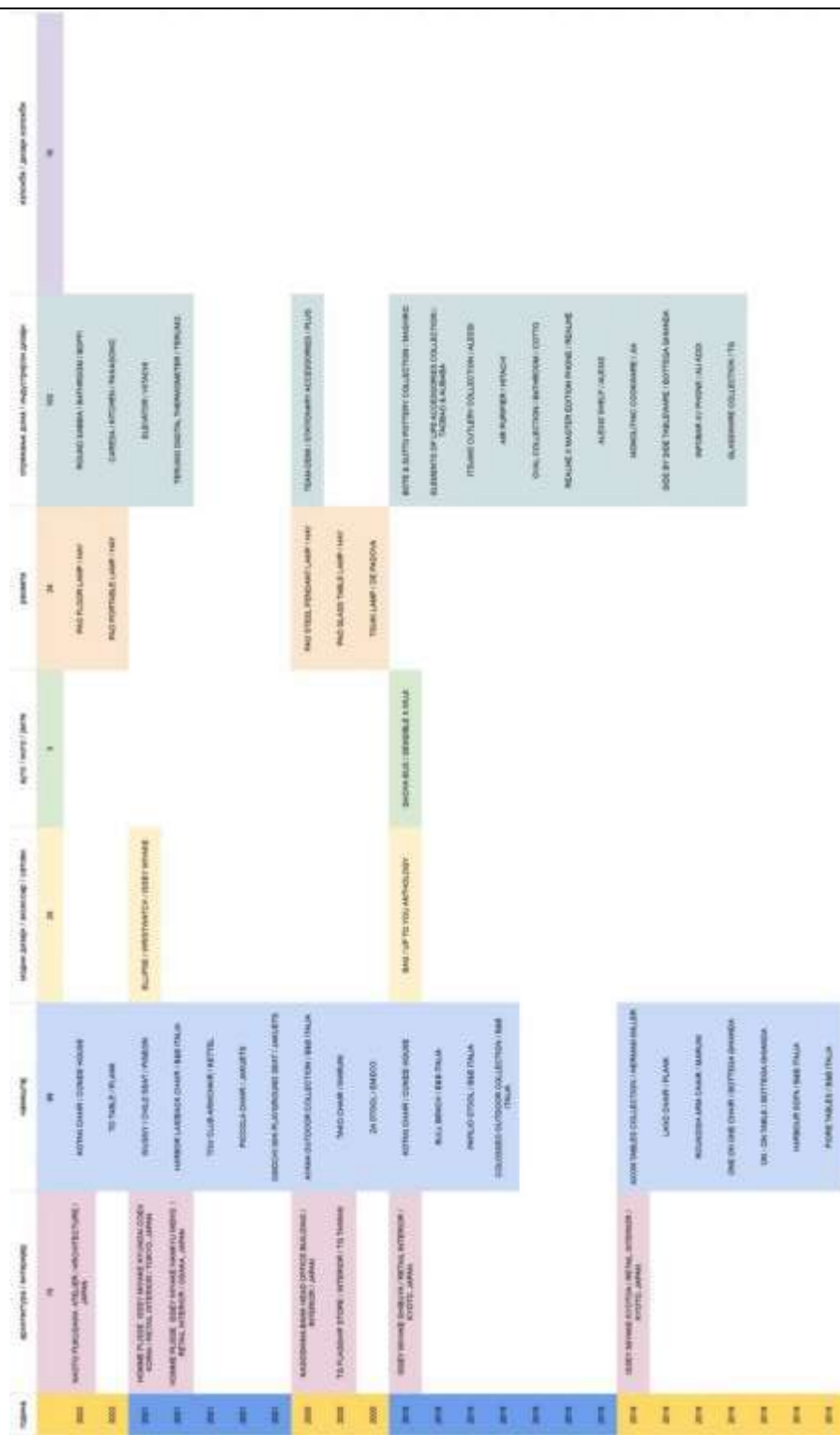
година	arhitektura / архитектура	name / име	година dizajna / година dizajna	vrsta / vrsta	broj / broj	broj / broj
1989	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	1989	18	18	18
1990	WILSON DESIGN / WILSON DESIGN					
1991	ARTIST TO DESIGN ART MUSEUM / ARTIST TO DESIGN ART MUSEUM					
1992	MARSHALLS LOGISTICS / MARSHALLS LOGISTICS	MARSHALLS LOGISTICS	1992	18	18	18
1993	MARSHALLS LOGISTICS / MARSHALLS LOGISTICS					
1994	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
1995	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	1995	18	18	18
1996	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
1997	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
1998	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	1998	18	18	18
1999	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2000	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2001	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	2001	18	18	18
2002	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2003	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2004	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	2004	18	18	18
2005	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2006	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2007	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	2007	18	18	18
2008	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2009	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2010	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	2010	18	18	18
2011	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2012	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2013	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	2013	18	18	18
2014	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2015	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2016	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	2016	18	18	18
2017	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2018	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2019	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS	2019	18	18	18
2020	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					
2021	INDO THANE MARSHALLS LOGISTICS					

Норман Фостер - укупна продукција приказана по категоријама 12-13

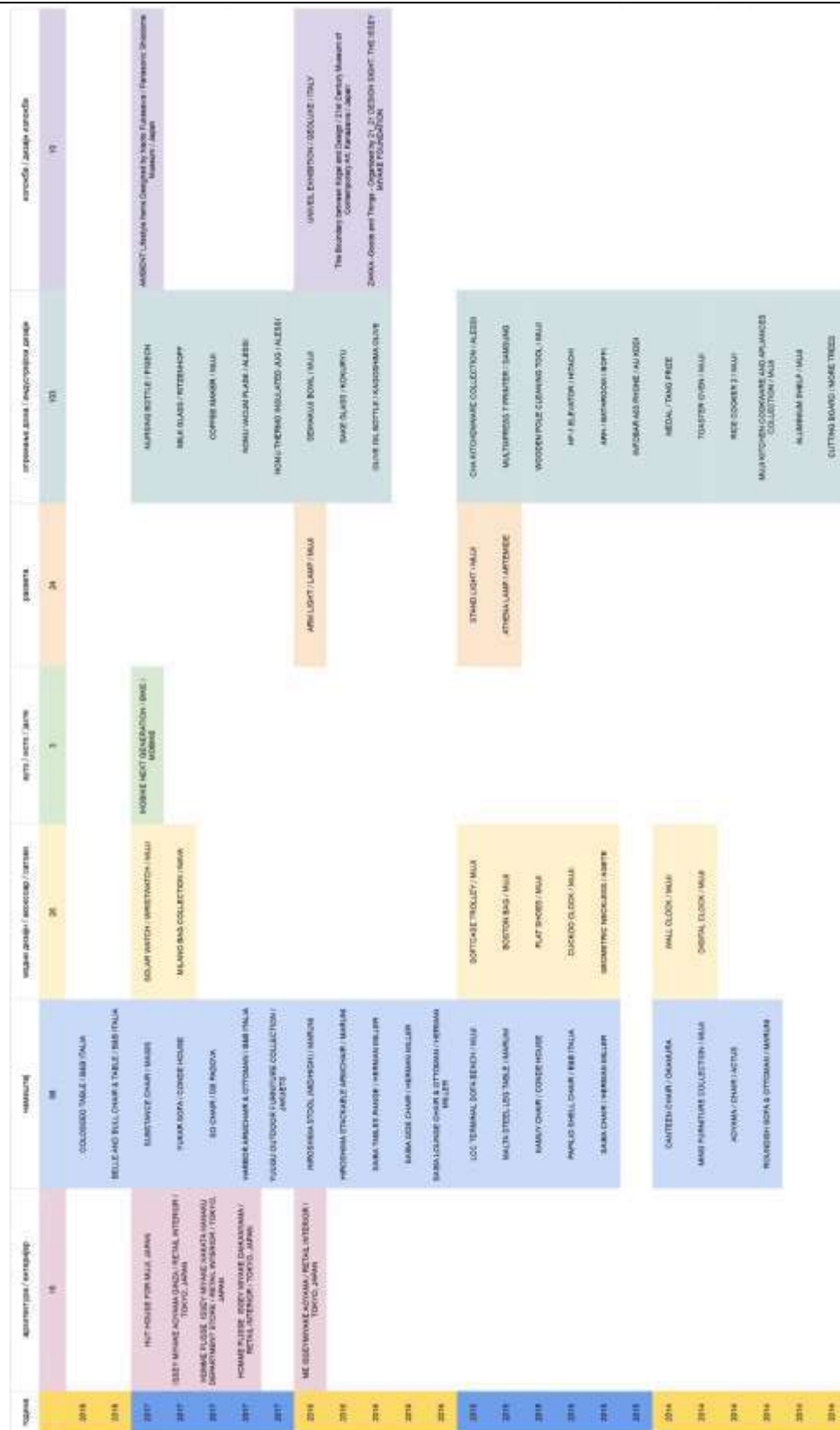

Норман Фостер - укупна продукција приказана по категоријама 13-13

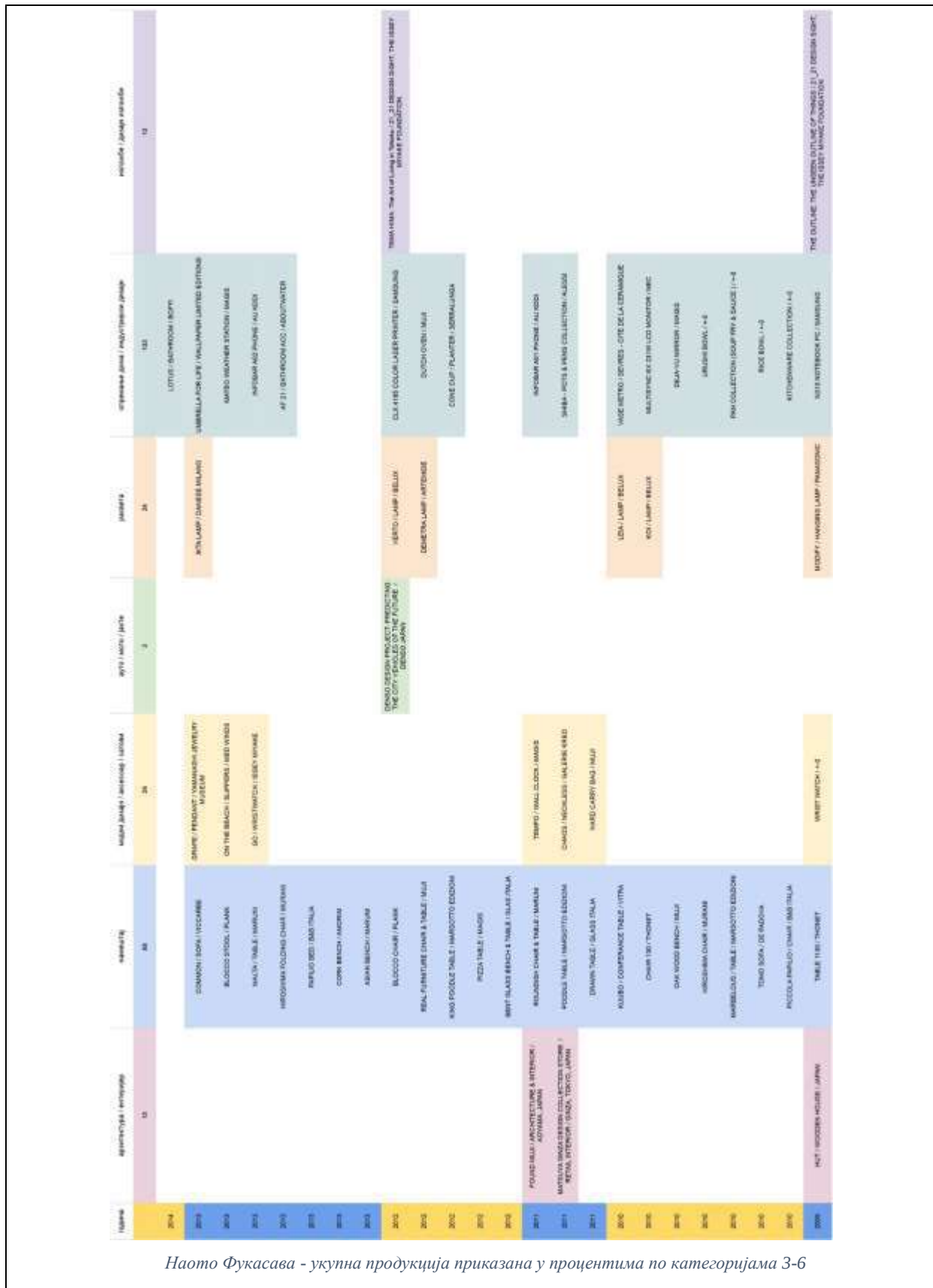
Fukusawa Naoto

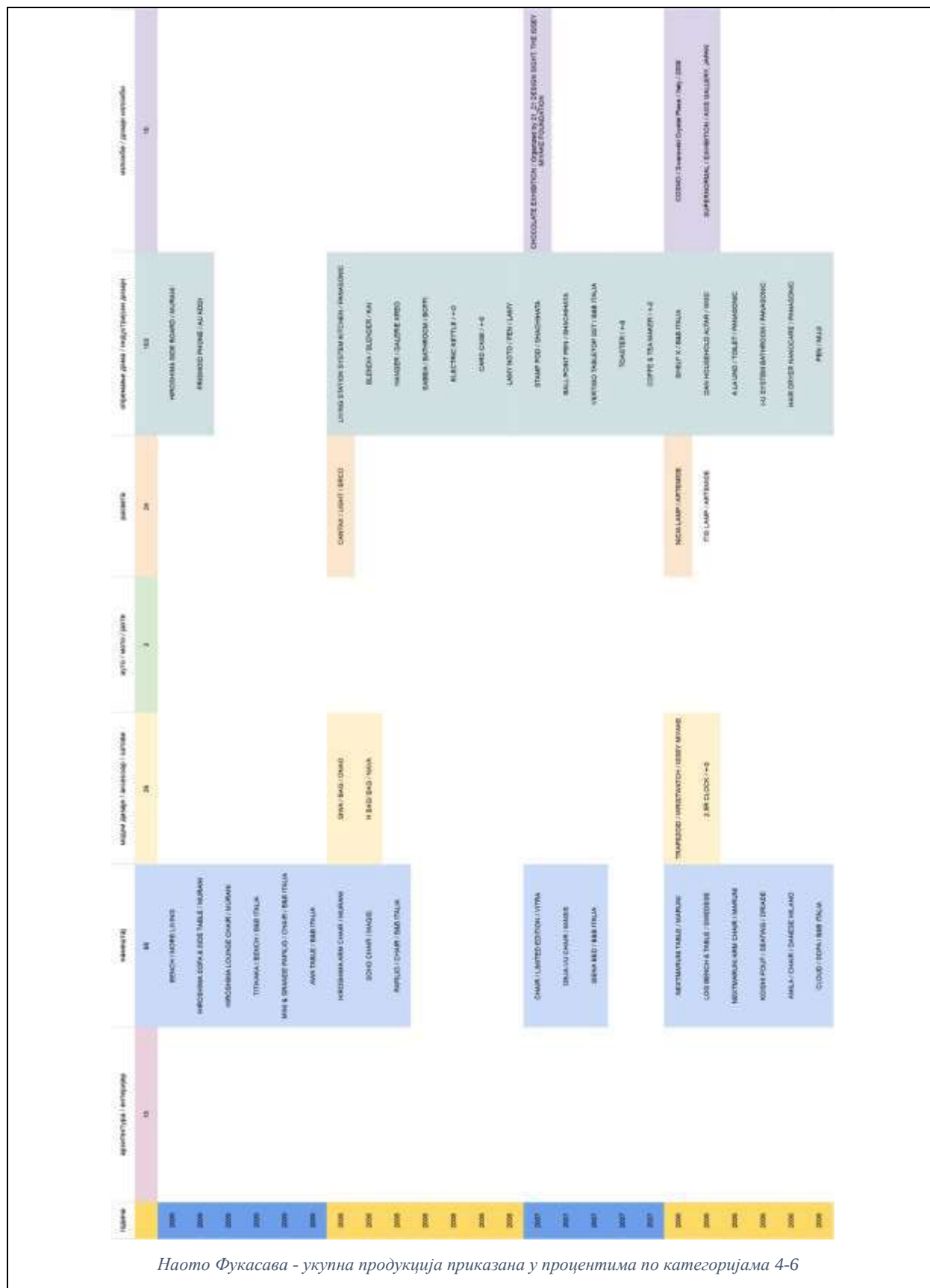

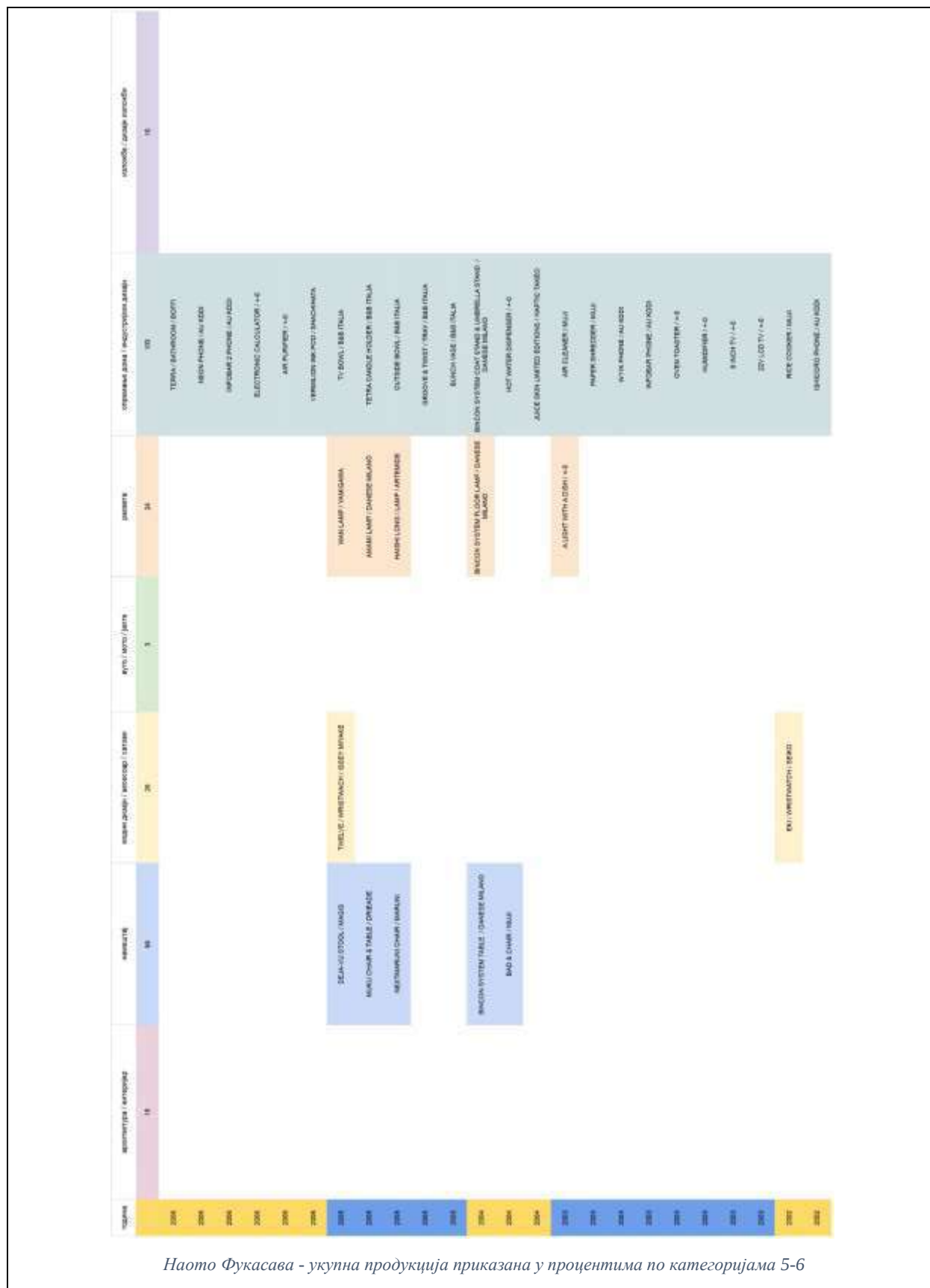
Табела 21: Наото Фукасава - укупна продукција приказана у процентима по категоријама 1-6

Наото Фукасава - укупна продукција приказана у процентима по категоријама 2-6

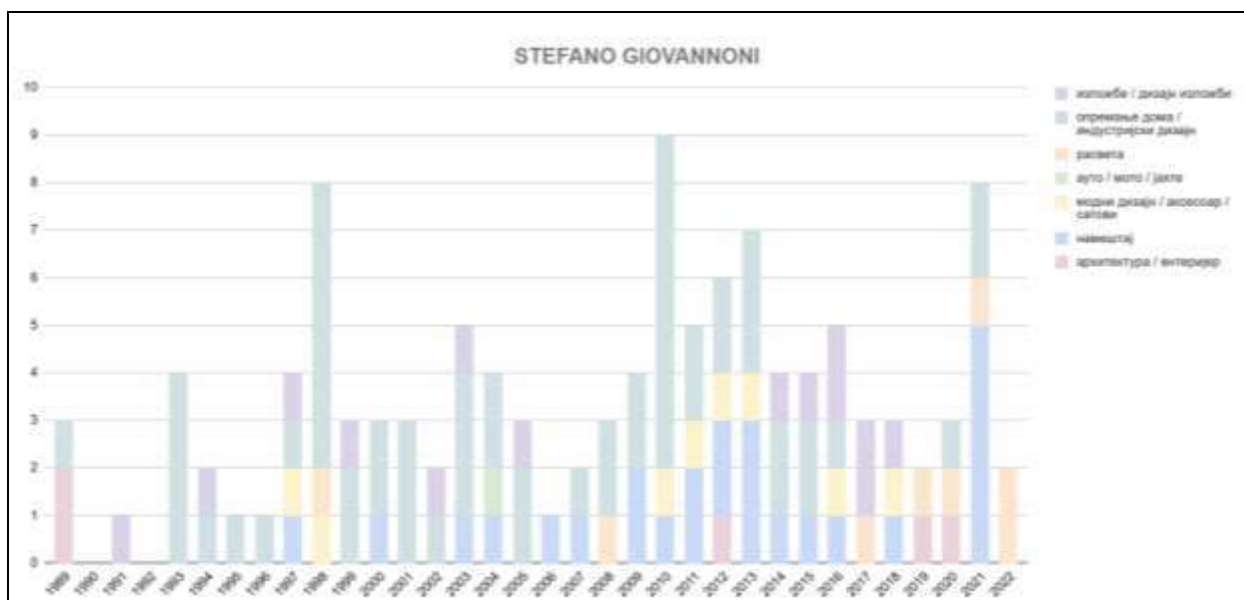

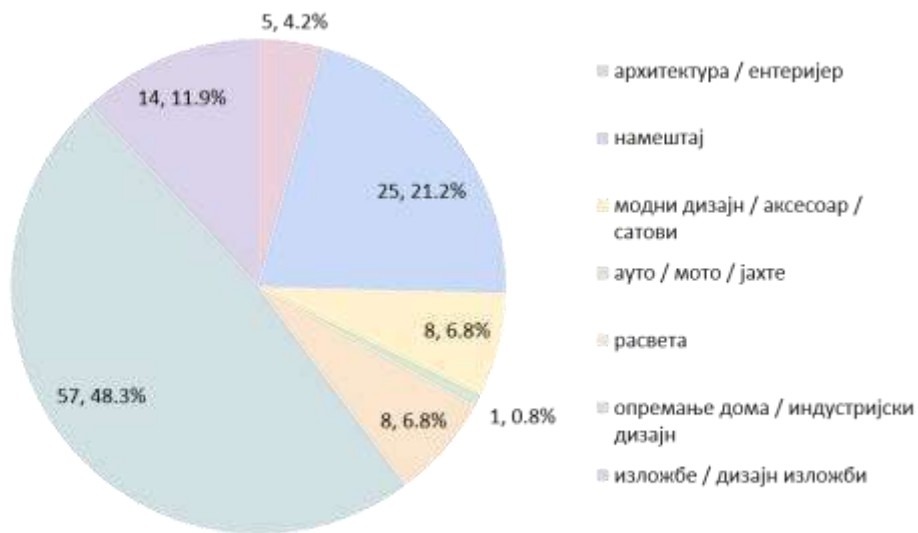

Наото Фукасава - укупна продукција приказана у процентима по категоријама 6-6

Giovannoni Stefano

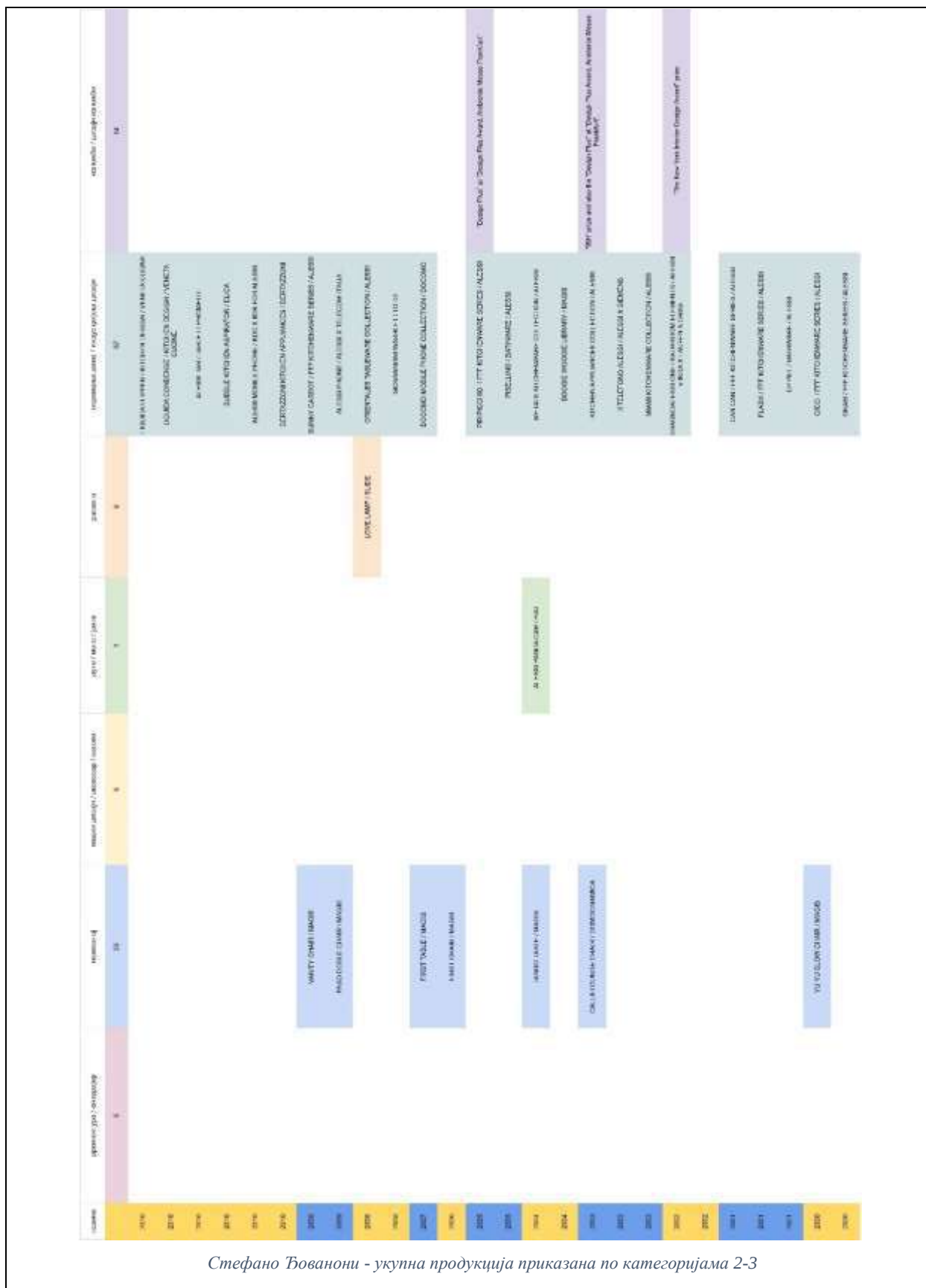
Графикон 91: Стефано Ђованони - укупна продукција приказана по категоријама

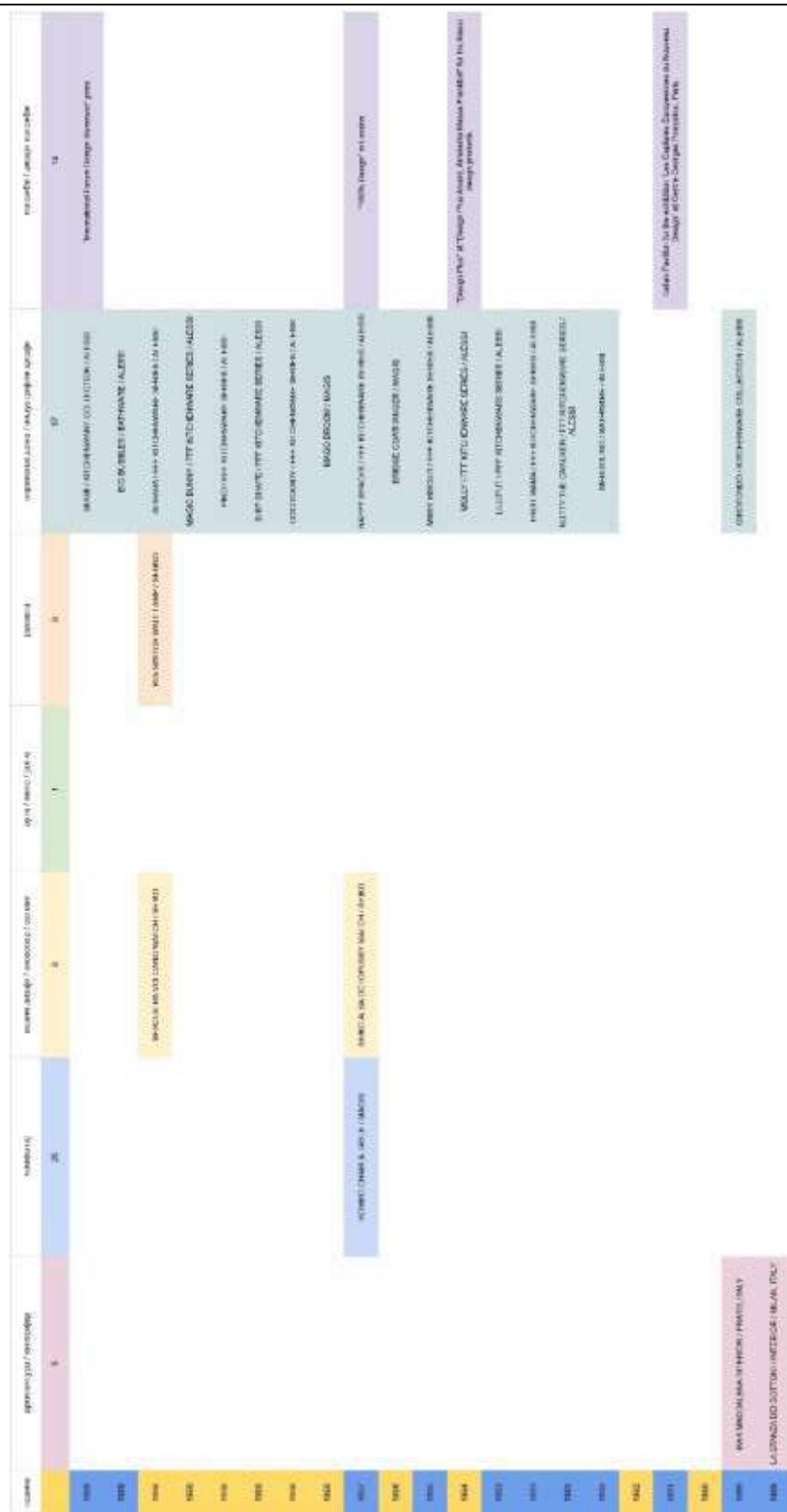

Графикон 92: Стефано Ђованони - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

[illegible]

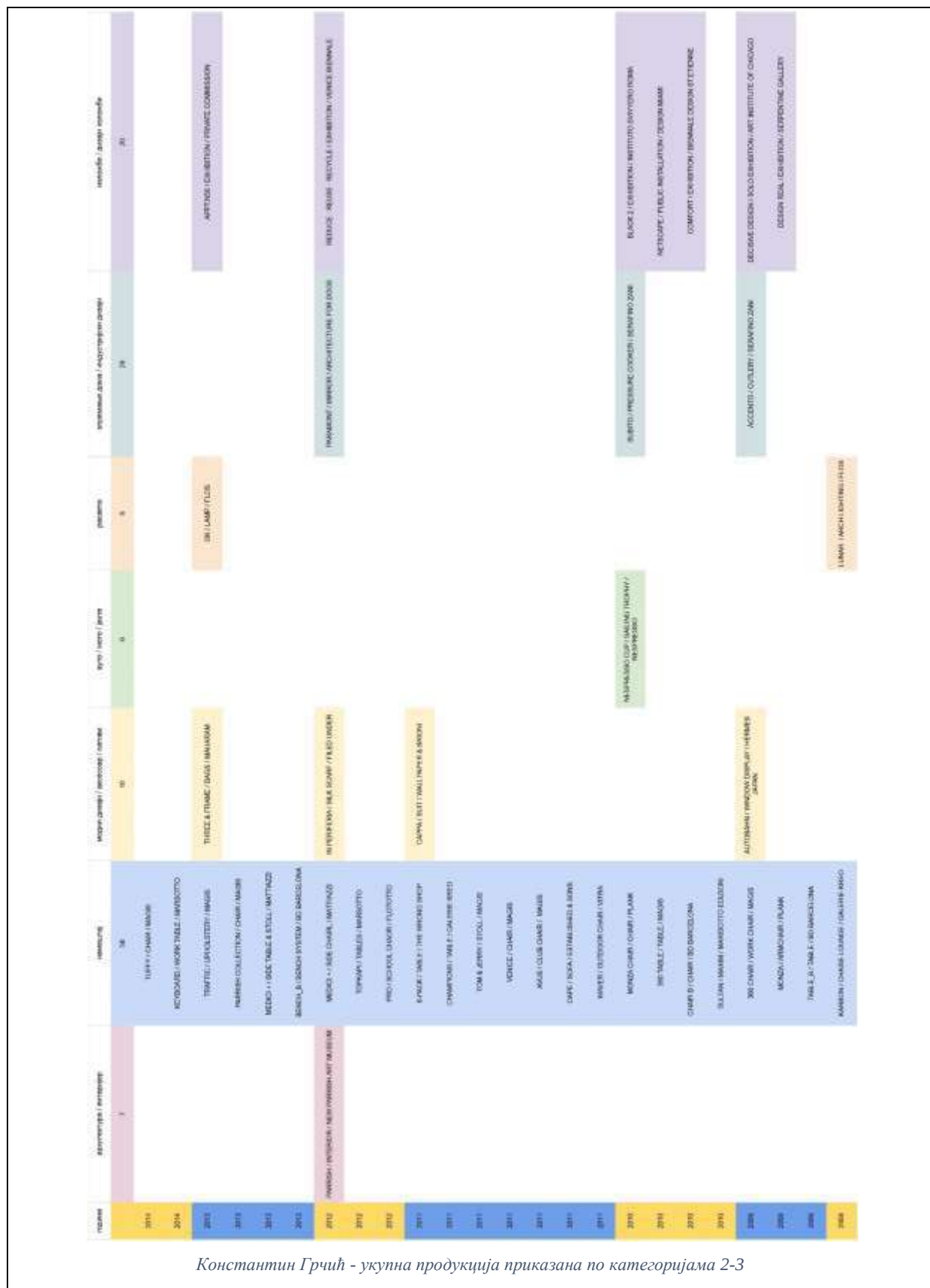
Табела 22: Стефано Ђованони - укупна продукција приказана по категоријама 1-3

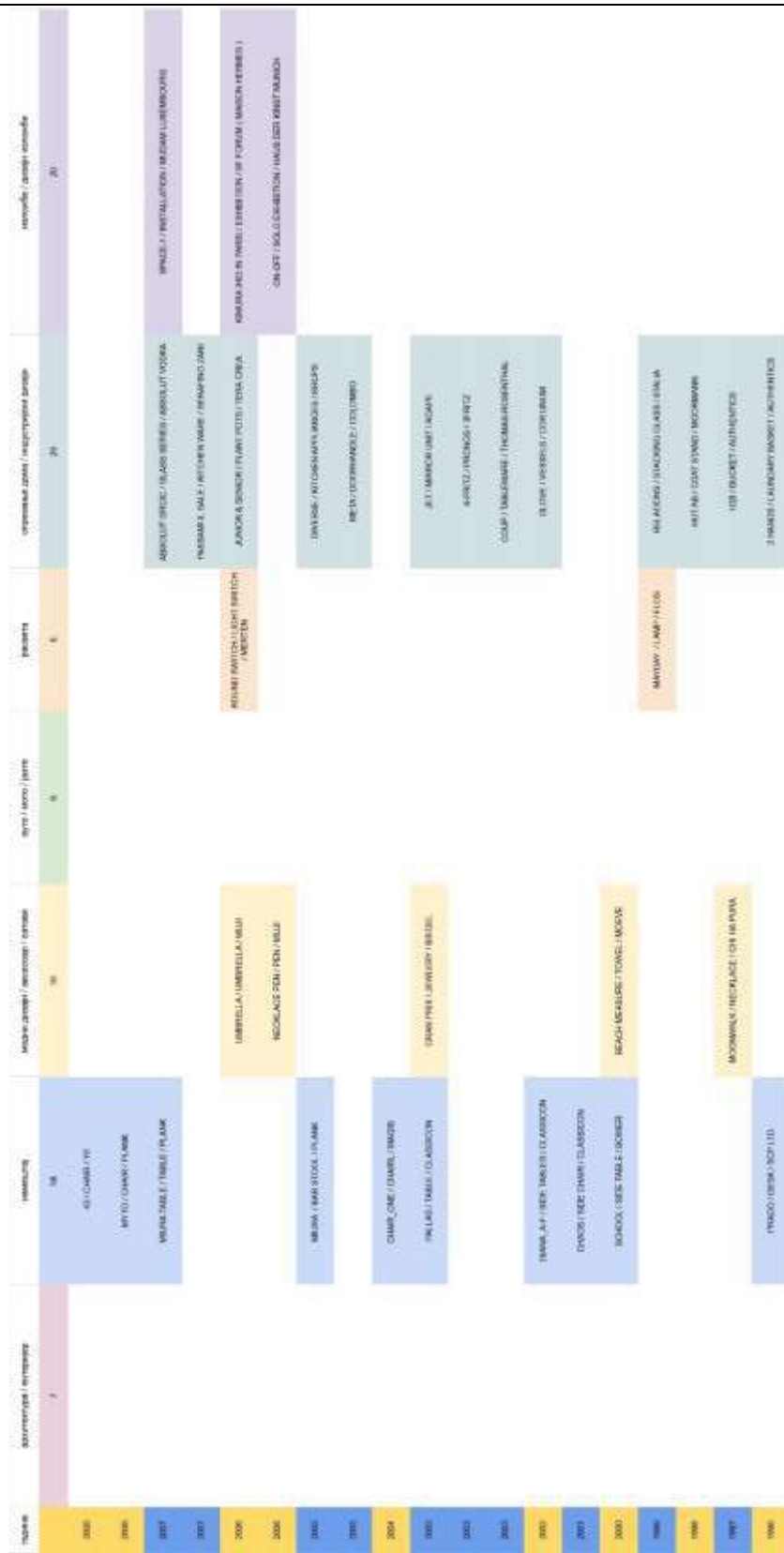

Стефано Ђованони - укупна продукција приказана по категоријама 3-3

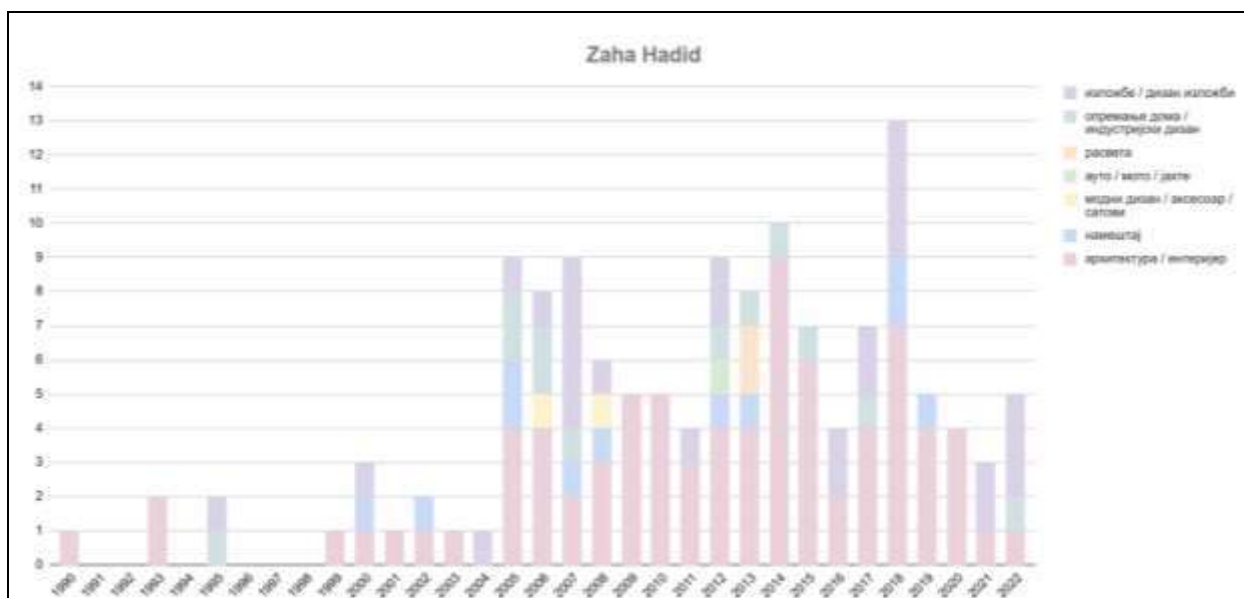

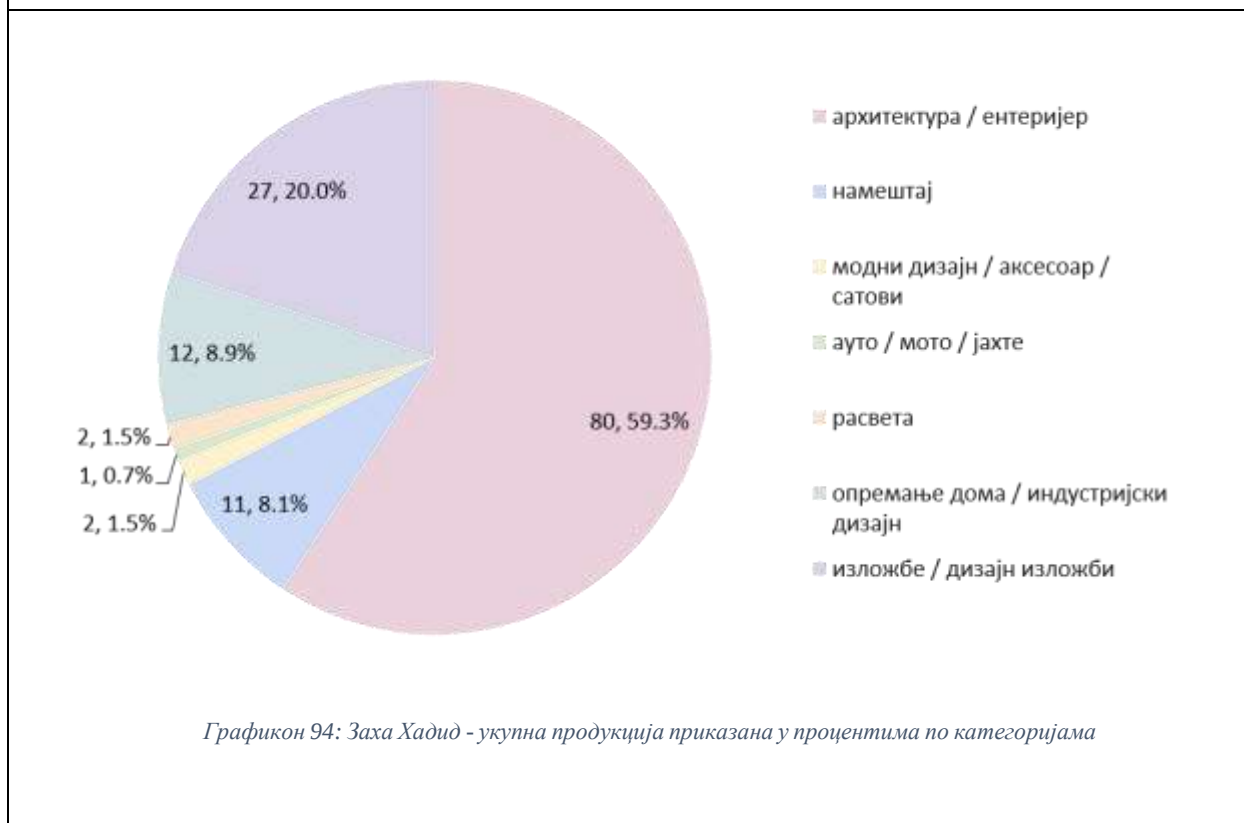

Константин Грчић - укупна продукција приказана по категоријама 3-3

Hadid Zaha

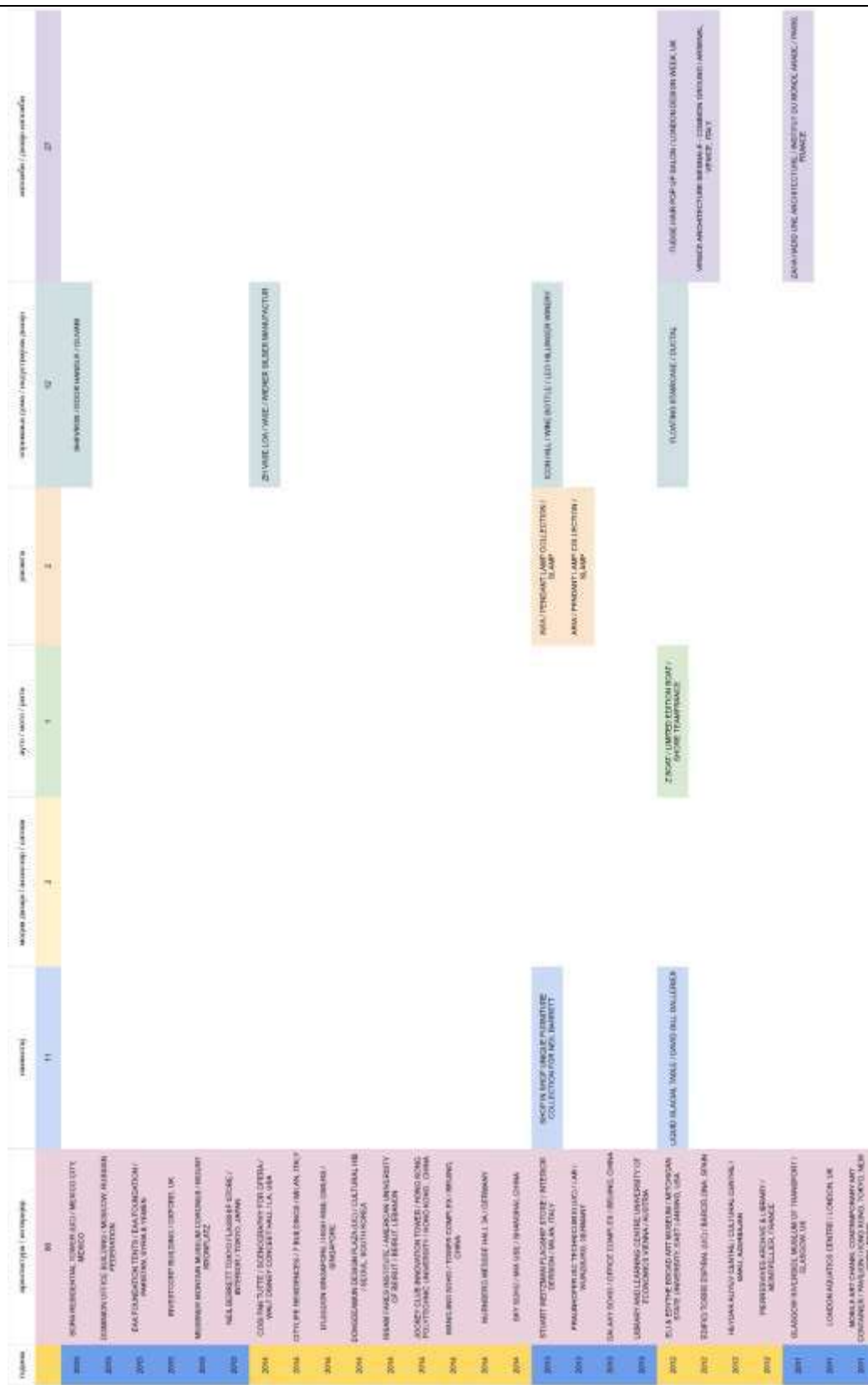
Графикон 93: Заха Хадид - укупна продукција приказана по категоријама

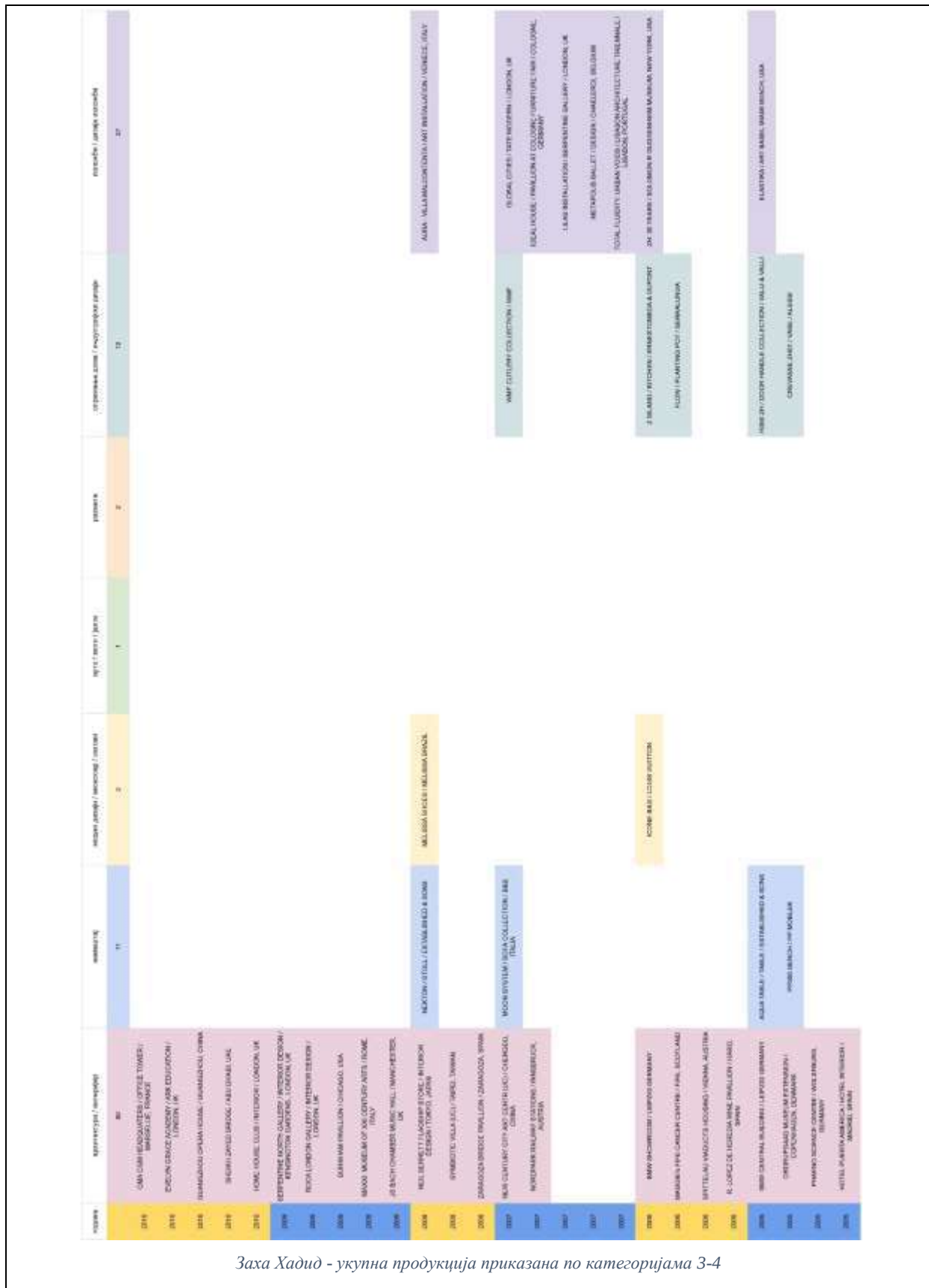
Графикон 94: Заха Хадид - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

година	архитектура / институција	националност	материјал / конструкција / фасада	врата / прози / покрив	унутрашњост	изградња / реконструкција / доградња	изградња / реконструкција / доградња
2000	BEIJING WANGFANG HOTEL / WANGFANG, CHINA	BE					
2002							
2003							
2004	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2005	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2006	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2007	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2008	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2009	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2010	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2011	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2012	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2013	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2014	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2015	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2016	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2017	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2018	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2019	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2020	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2021	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2022	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2023	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2024	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					
2025	WUJIAO PLAZA / WUJIAO, CHINA	BE					

Табела 24: Заха Хадид - укупна продукција приказана по категоријама 1-4

Заха Хадид - укупна продукција приказана по категоријама 2-4

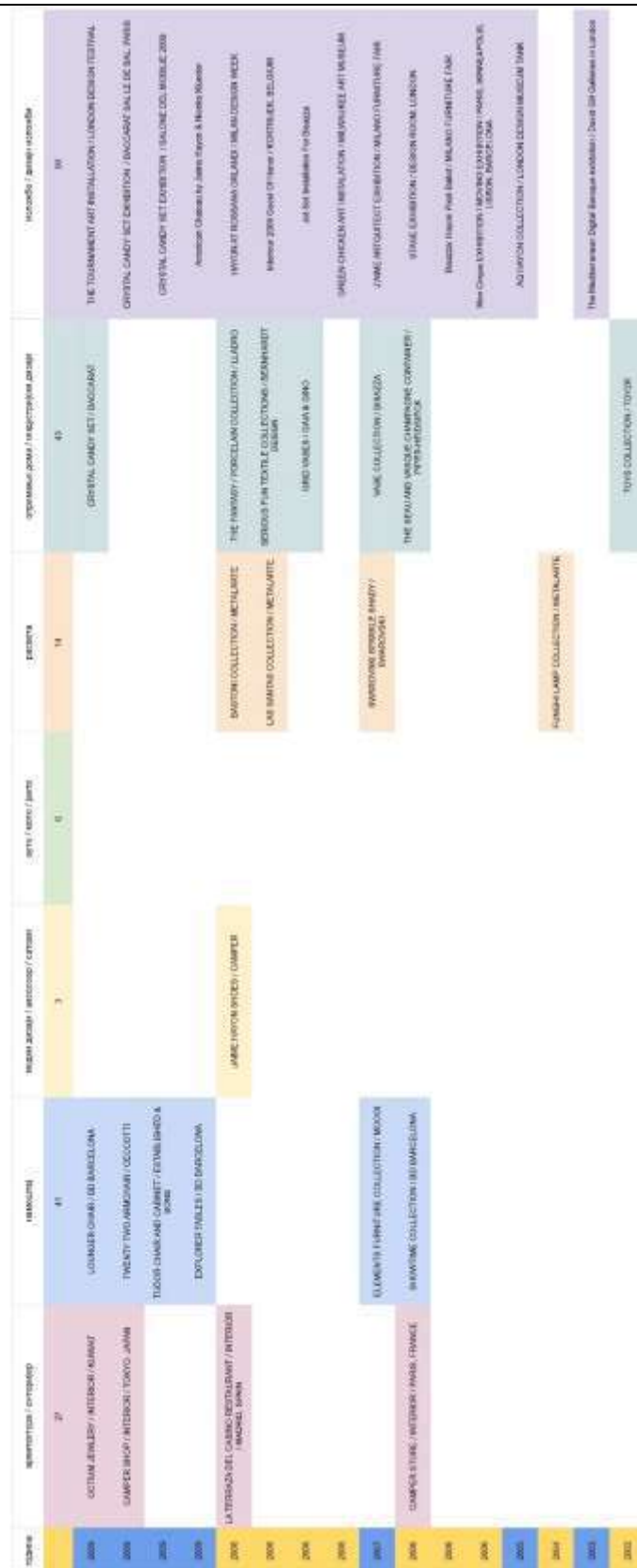

Заха Хадид - укупна продукција приказана по категоријама 4-4

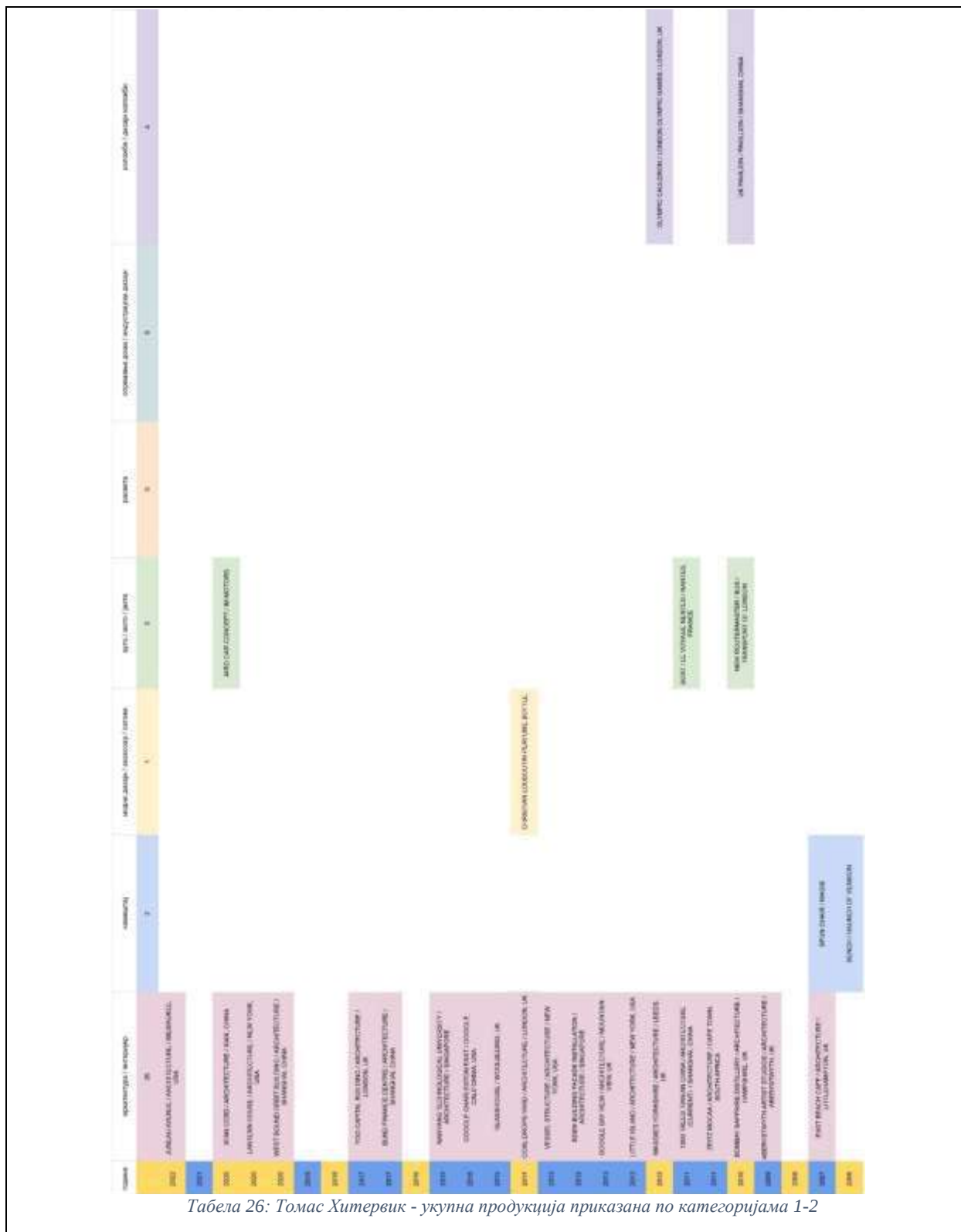
Табела 25: Хајми Хајон - укупна продукција приказана по категоријама 1-3

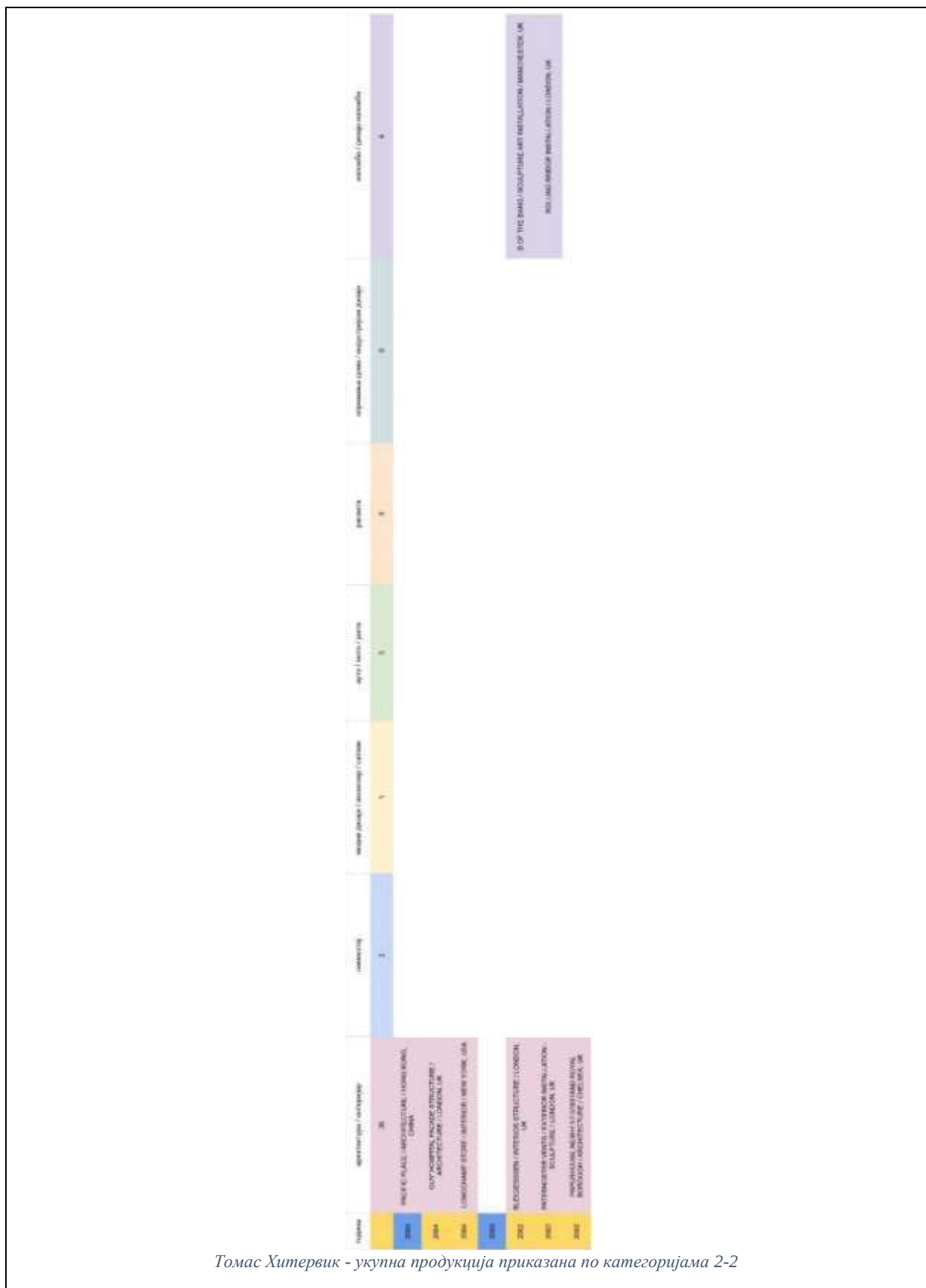

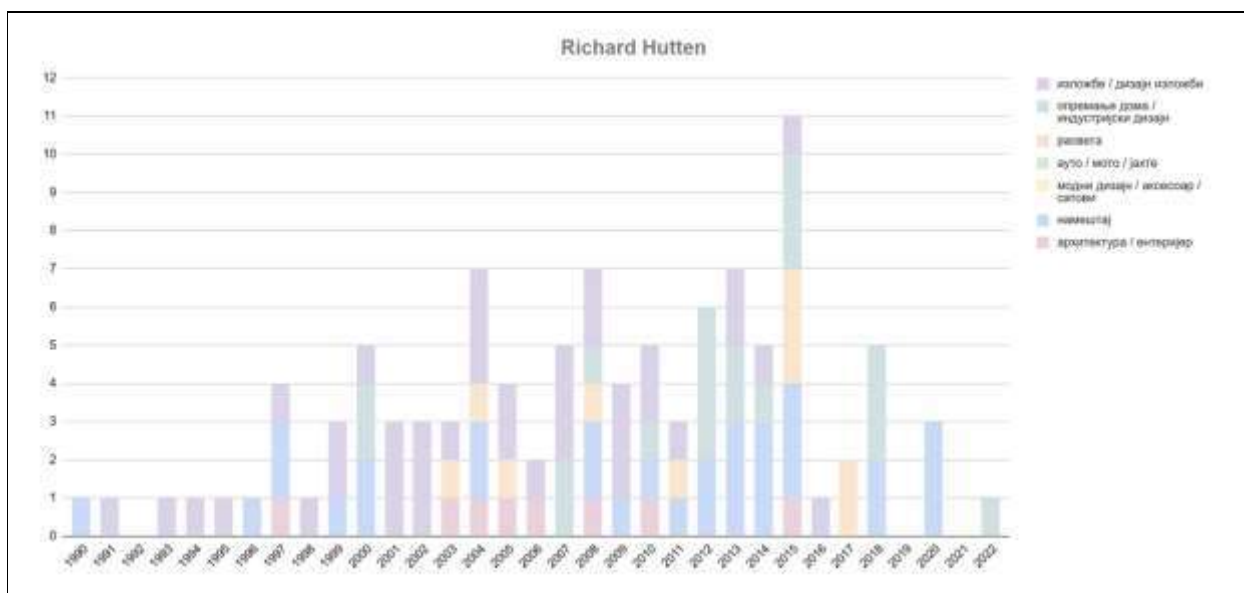
Хајми Хајон - укупна продукција приказана по категоријама 3-3

Heatherwick Thomas

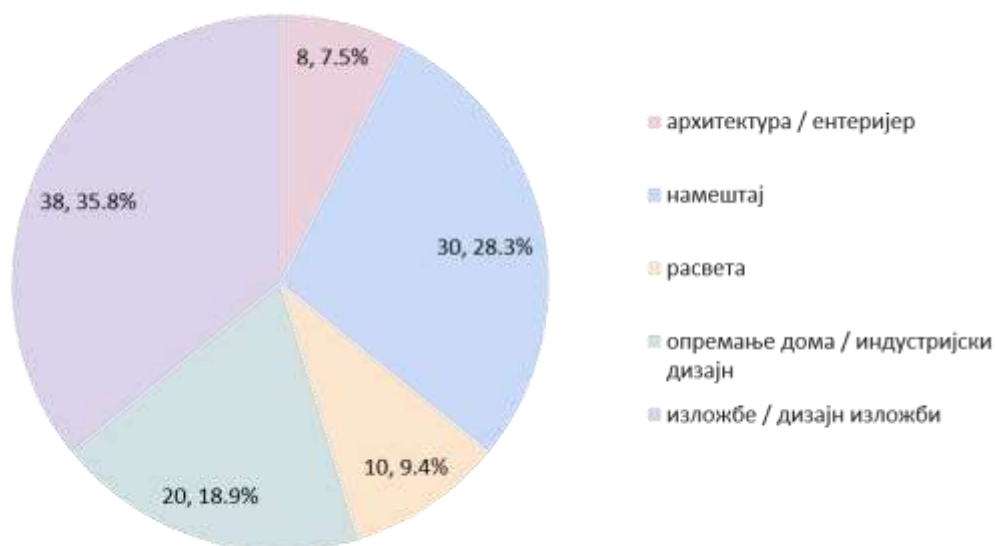

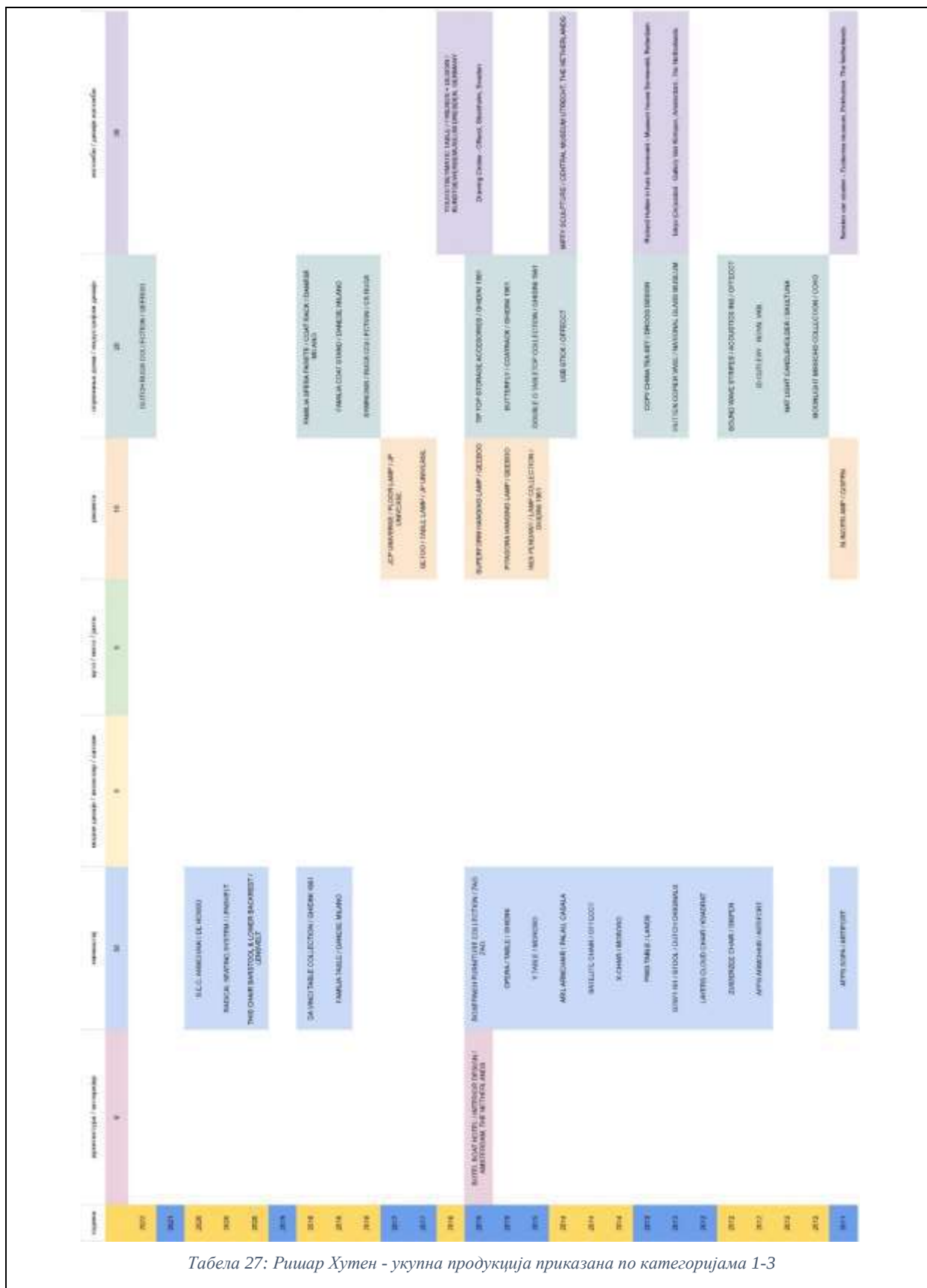
Hutten Richard

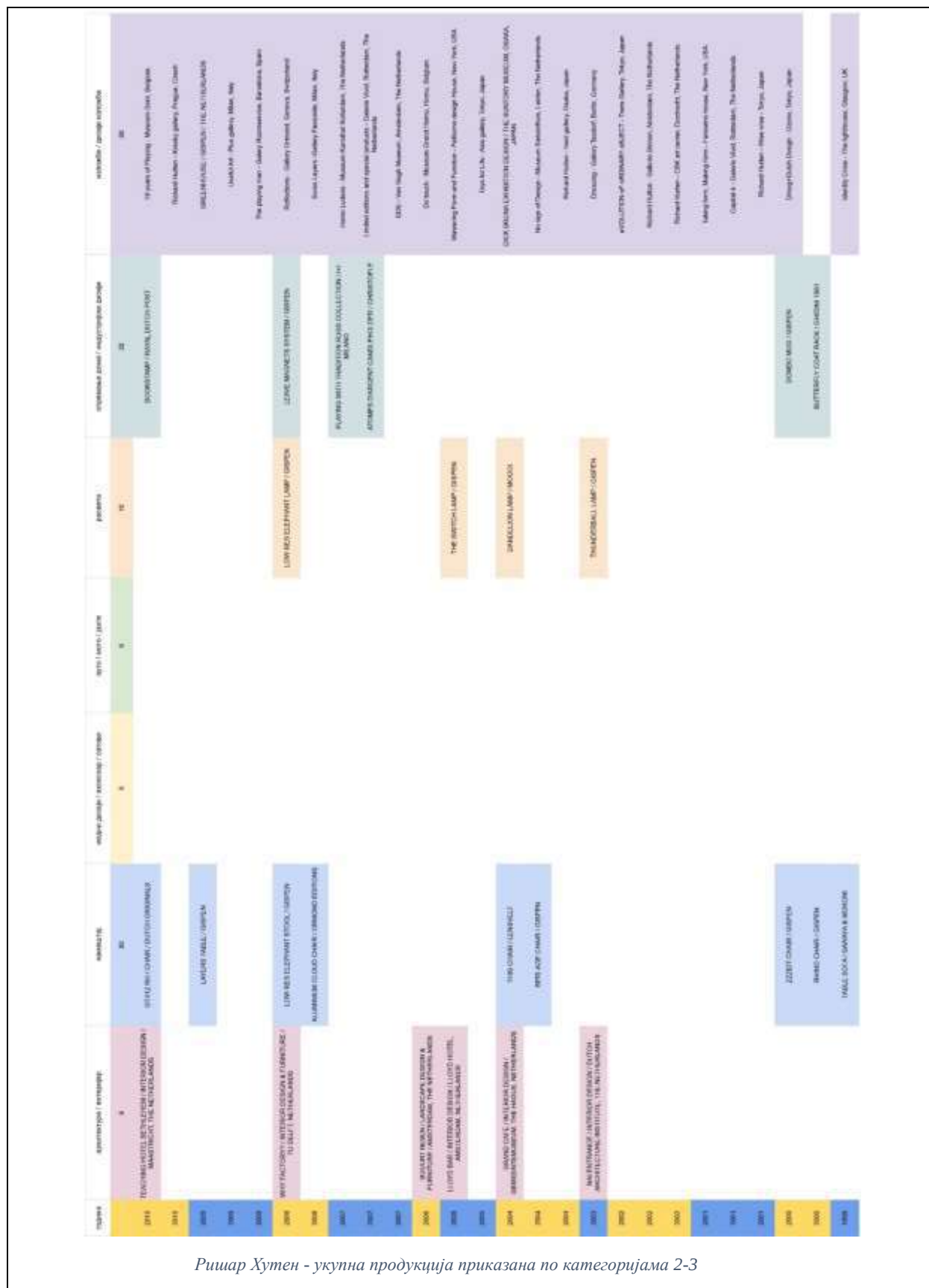

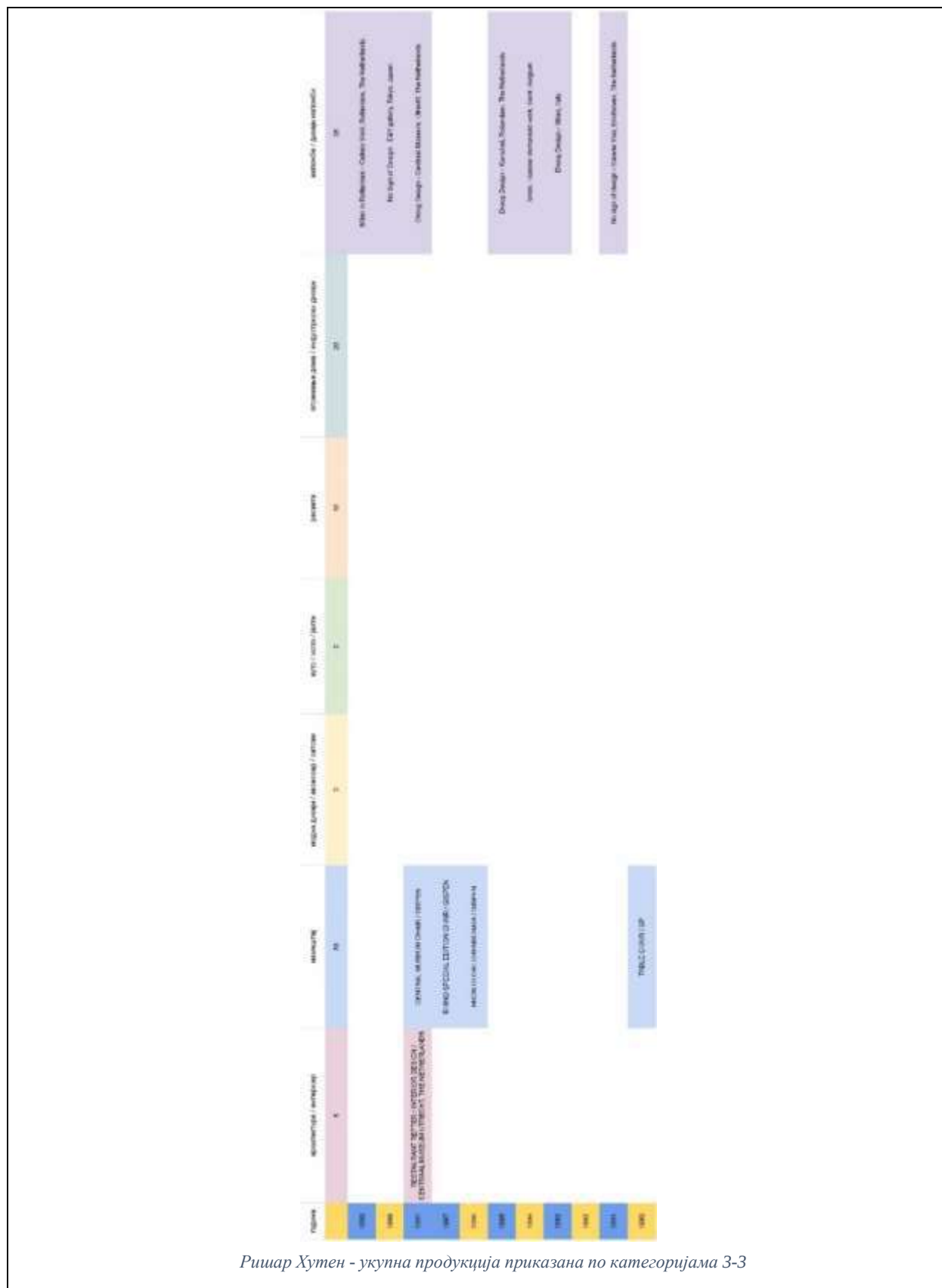
Графикон 95: Ришар Хутен - укупна продукција приказана по категоријама

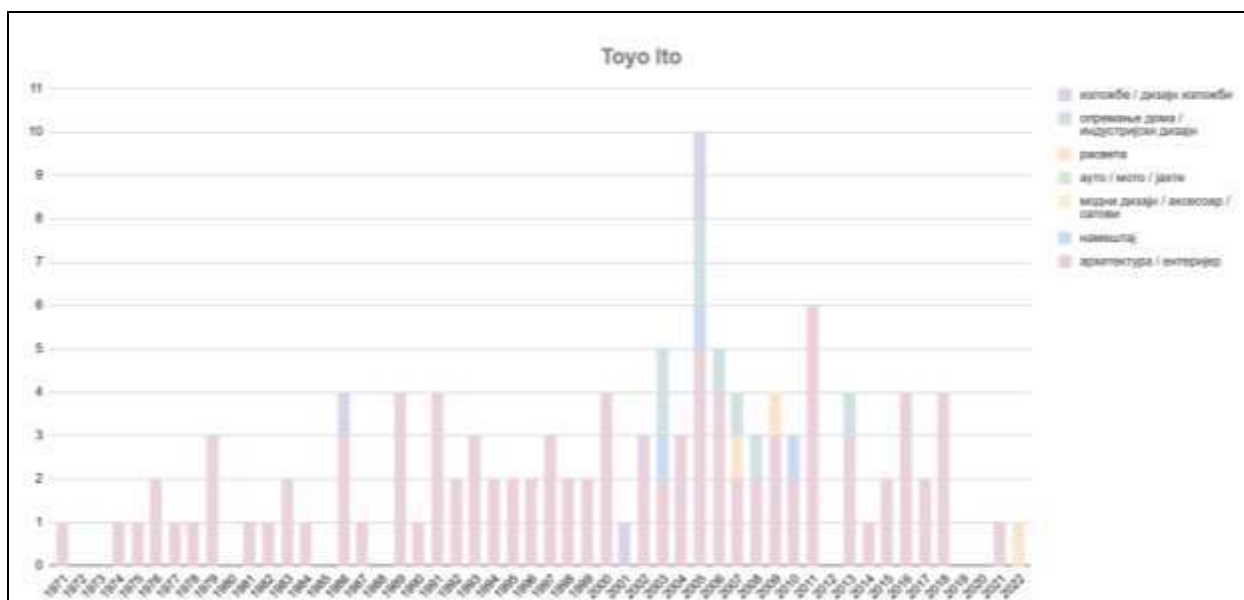
Графикон 96: Ришар Хутен - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

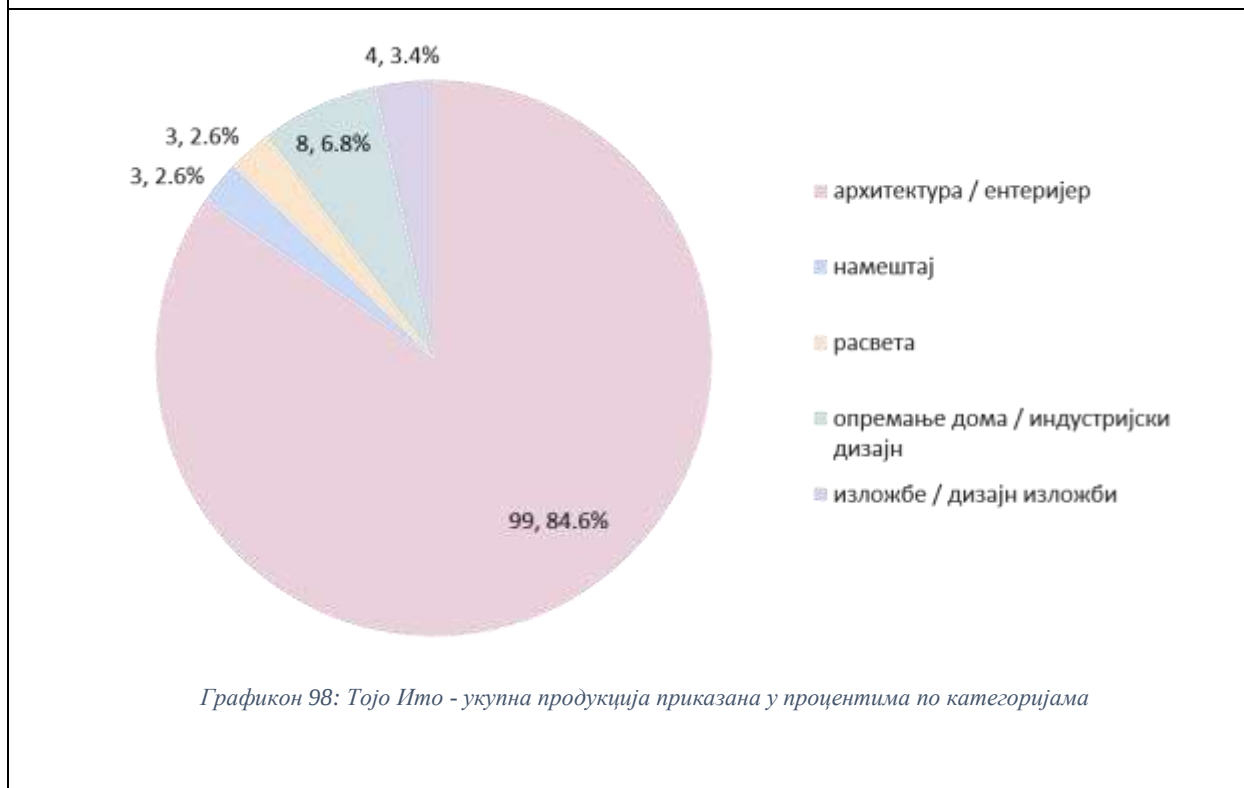

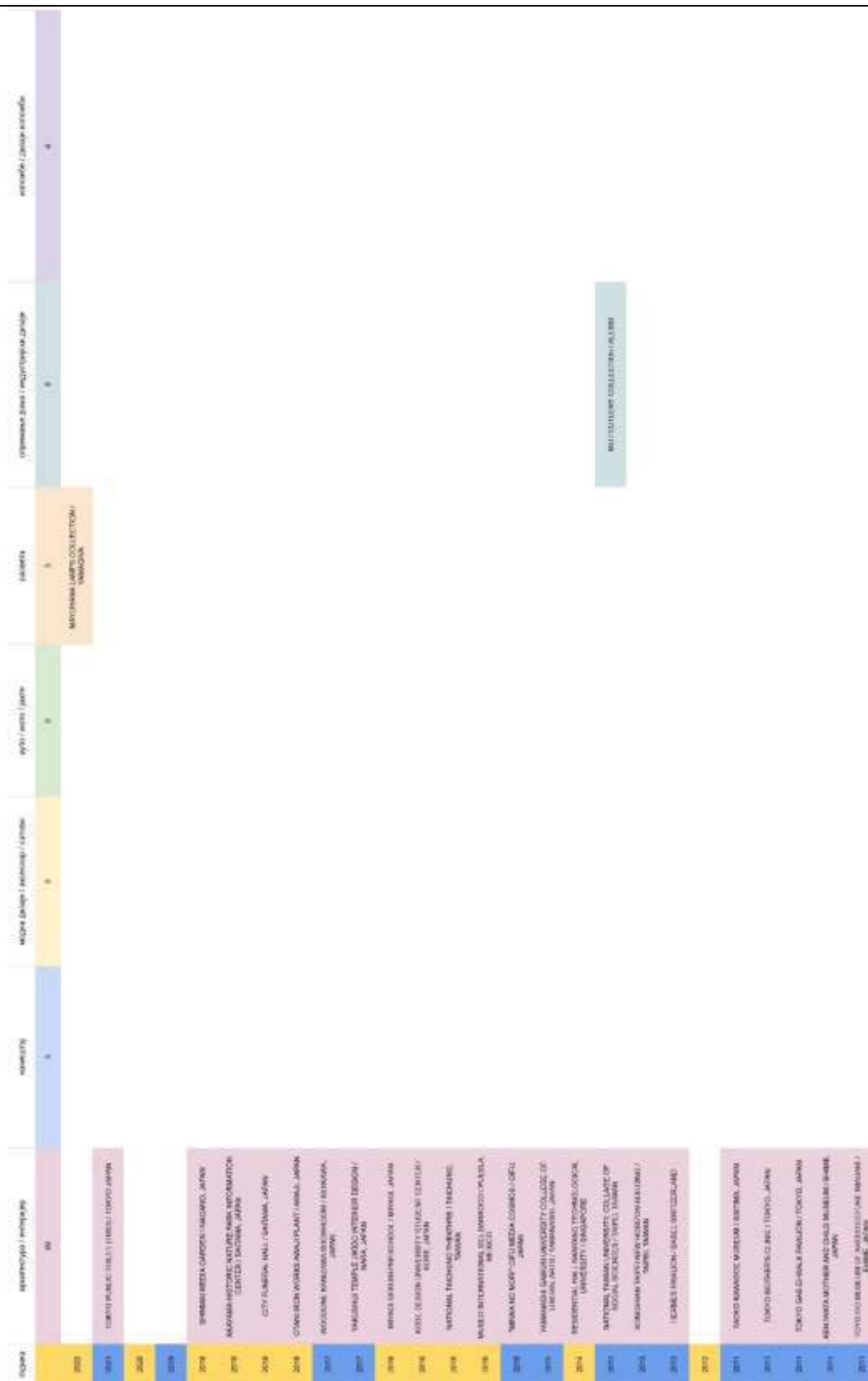
Toyo Ito

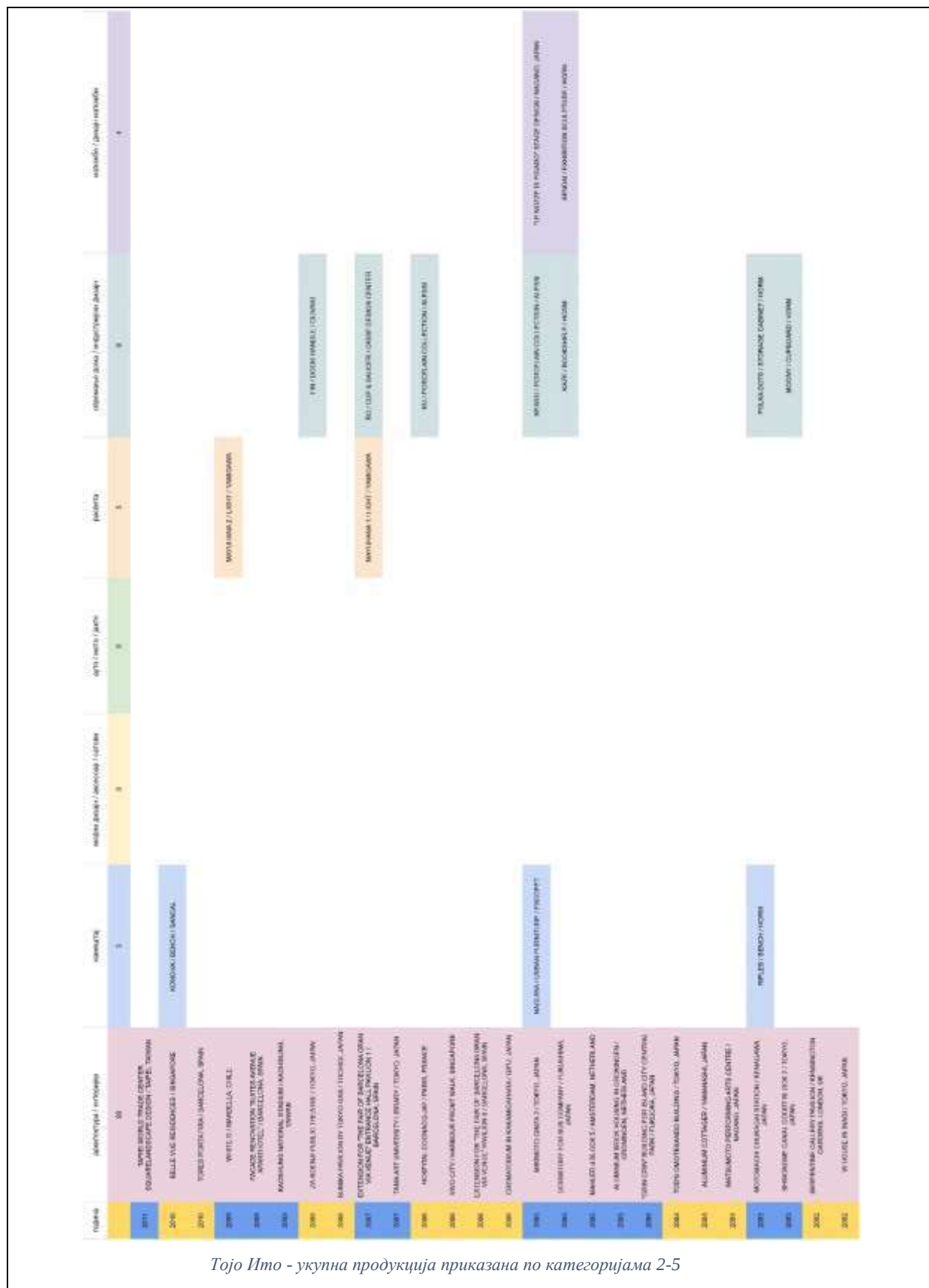
Графикон 97: Тојо Ито - укупна продукција приказана по категоријама

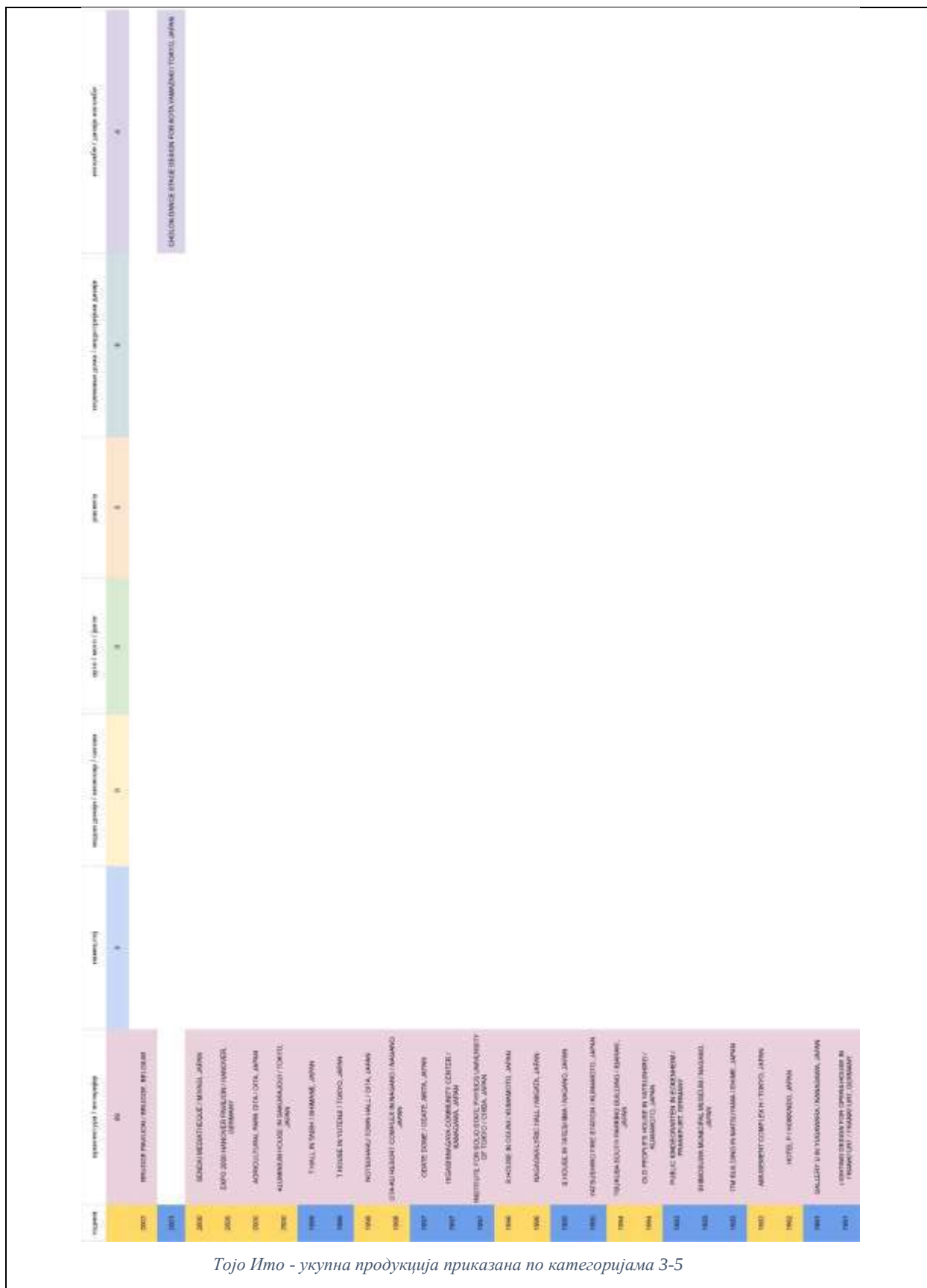

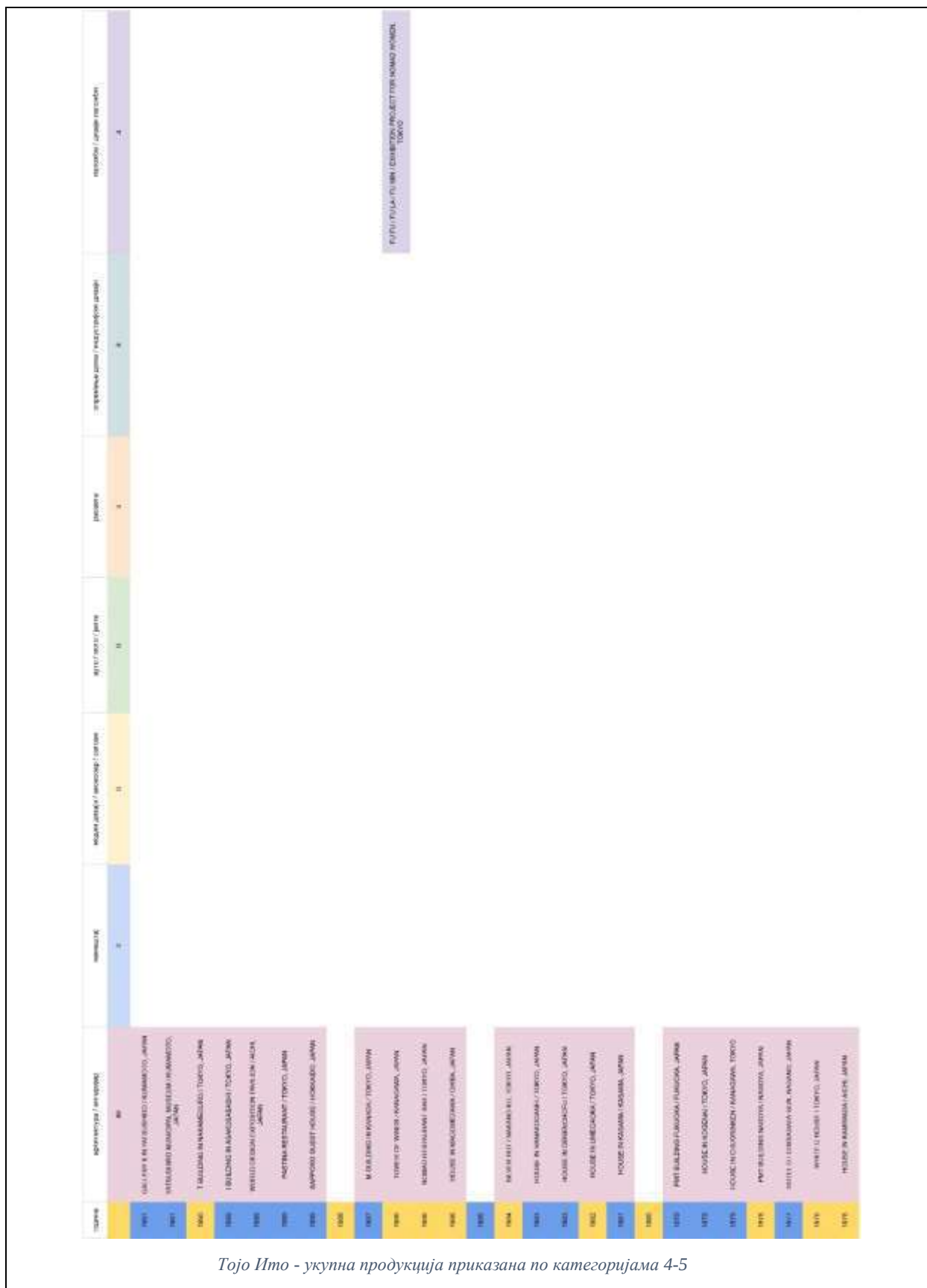
Графикон 98: Тојо Ито - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

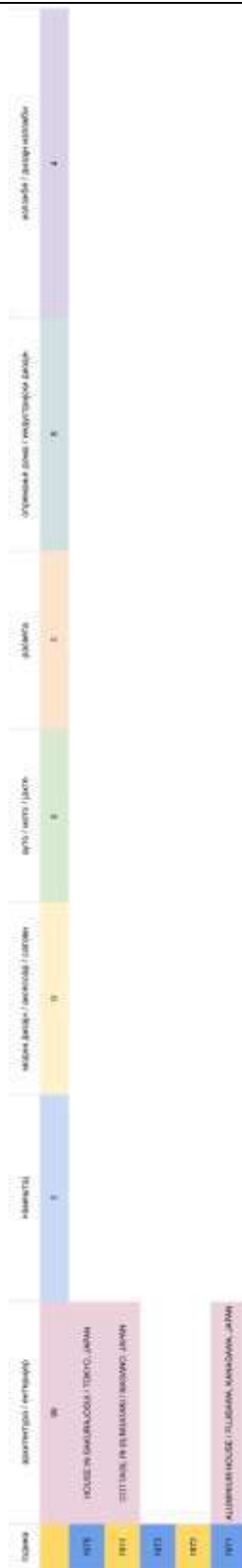

Табела 28: Тојо Ито - укупна продукција приказана по категоријама 1-5

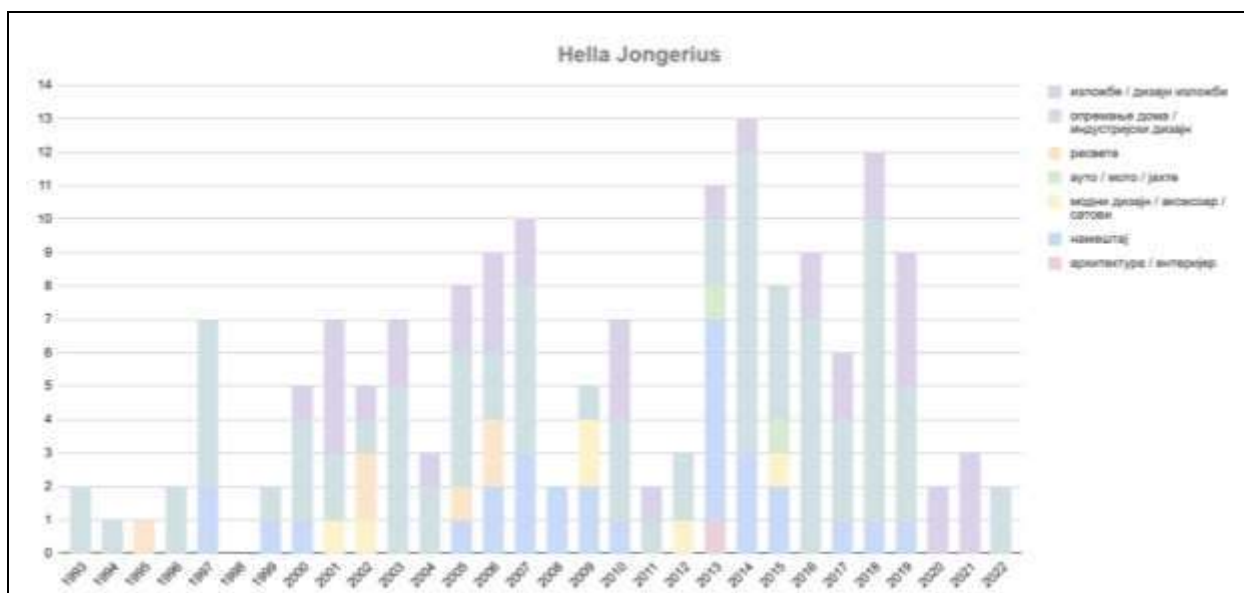

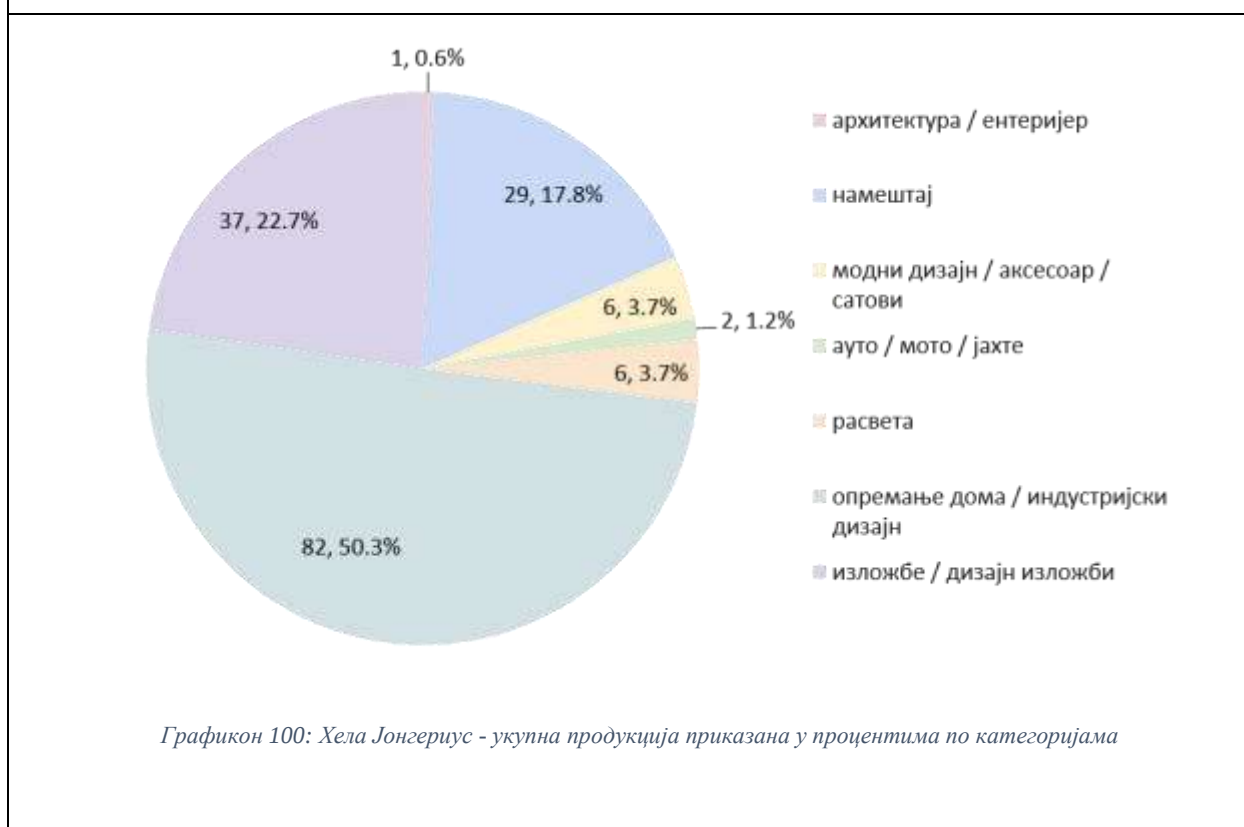

Тојо Ито - укупна продукција приказана по категоријама 5-5

Jongerius Hella

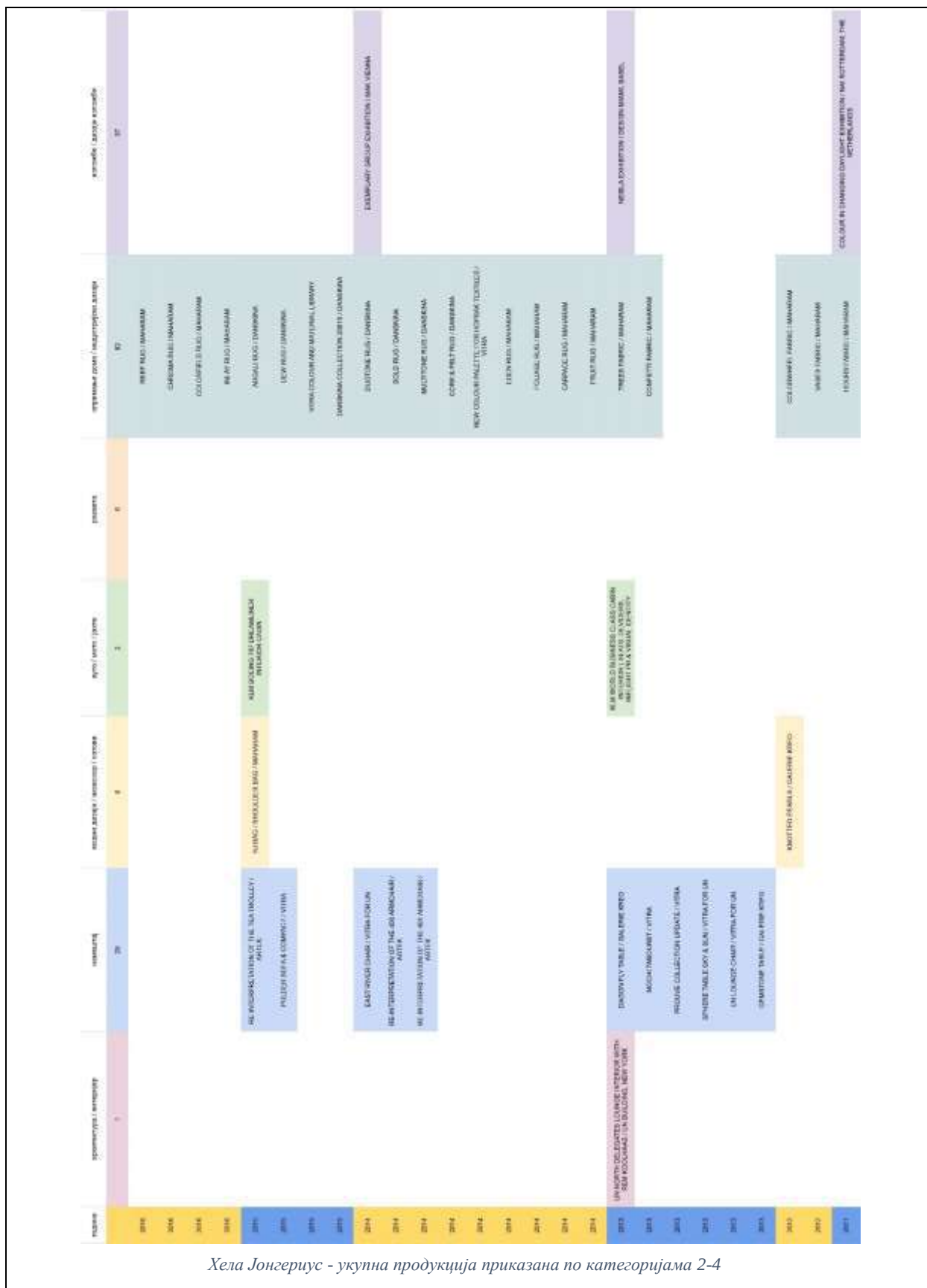
Графикон 99: Хела Јонгериус - укупна продукција приказана по категоријама

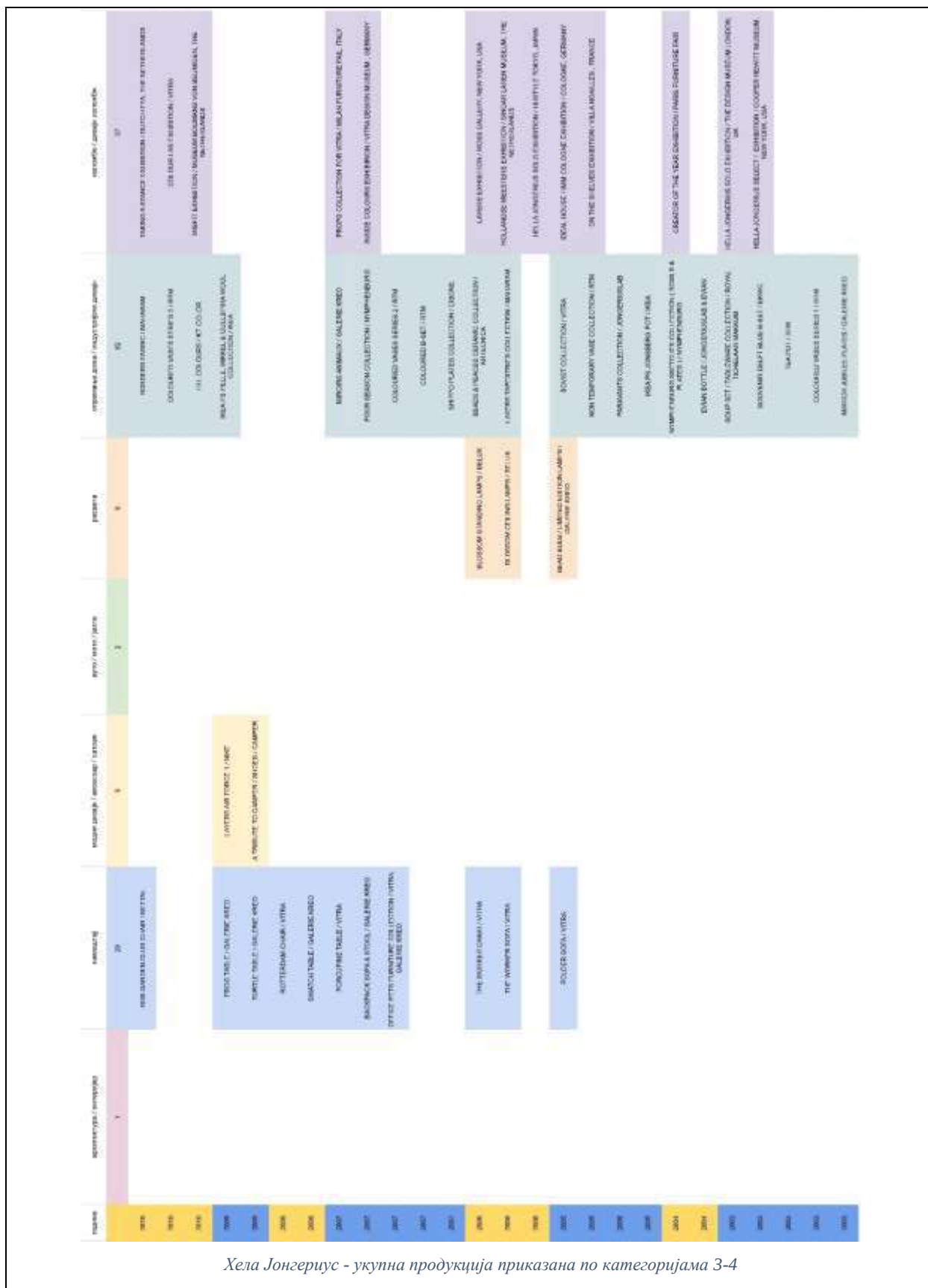

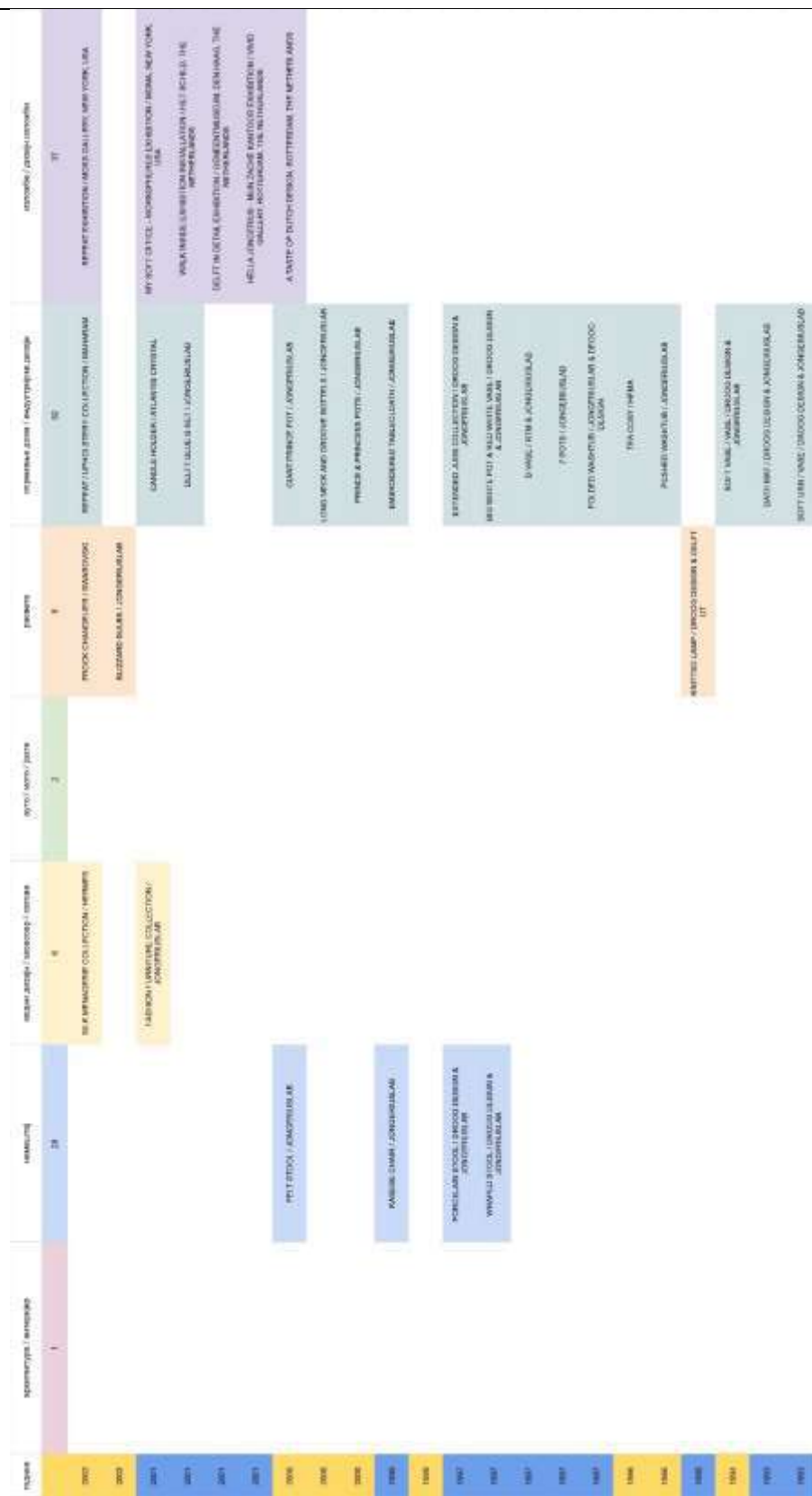
Графикон 100: Хела Јонгериус - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

година	архитектура / архитектура	машина	индустрија / индустрија / индустрија	арт / арт / арт	мода	дизајн / дизајн / дизајн	категорија / категорија / категорија
2002							
2003							
2004							
2005							
2006							
2007							
2008							
2009							
2010							
2011							
2012							
2013							
2014							
2015							
2016							
2017							
2018							
2019							
2020							
2021							
2022							
2023							
2024							
2025							
2026							
2027							
2028							
2029							
2030							
2031							
2032							
2033							
2034							
2035							
2036							
2037							
2038							
2039							
2040							
2041							
2042							
2043							
2044							
2045							
2046							
2047							
2048							
2049							
2050							
2051							
2052							
2053							
2054							
2055							
2056							
2057							
2058							
2059							
2060							
2061							
2062							
2063							
2064							
2065							
2066							
2067							
2068							
2069							
2070							
2071							
2072							
2073							
2074							
2075							
2076							
2077							
2078							
2079							
2080							
2081							
2082							
2083							
2084							
2085							
2086							
2087							
2088							
2089							
2090							
2091							
2092							
2093							
2094							
2095							
2096							
2097							
2098							
2099							
2100							

Табела 29: Хела Јонгериус - укупна продукција приказана по категоријама 1-4

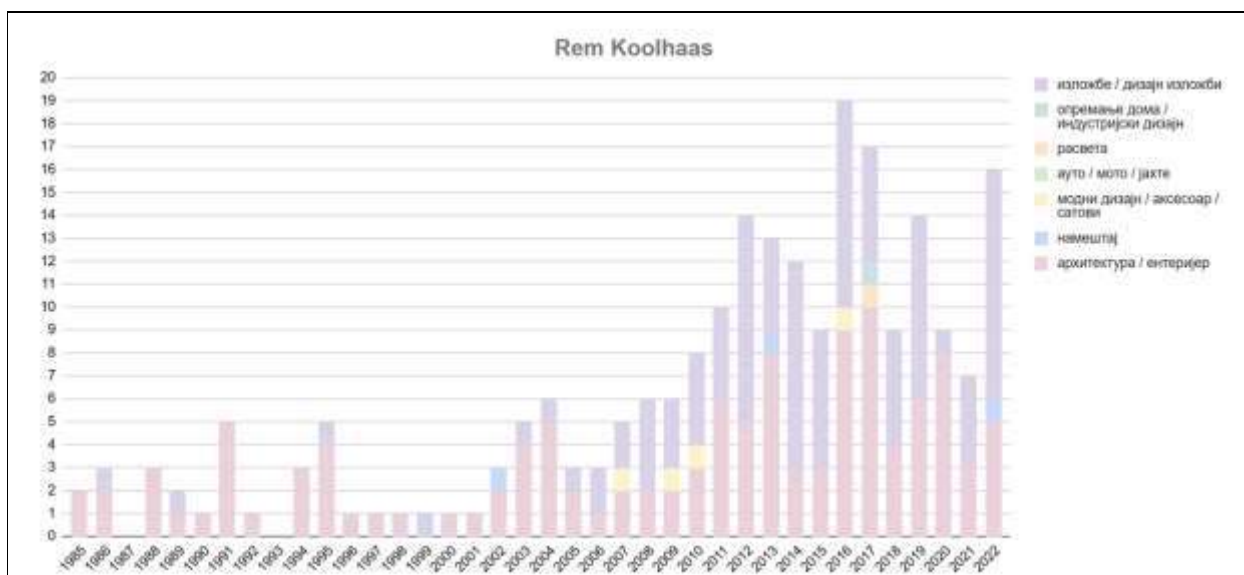

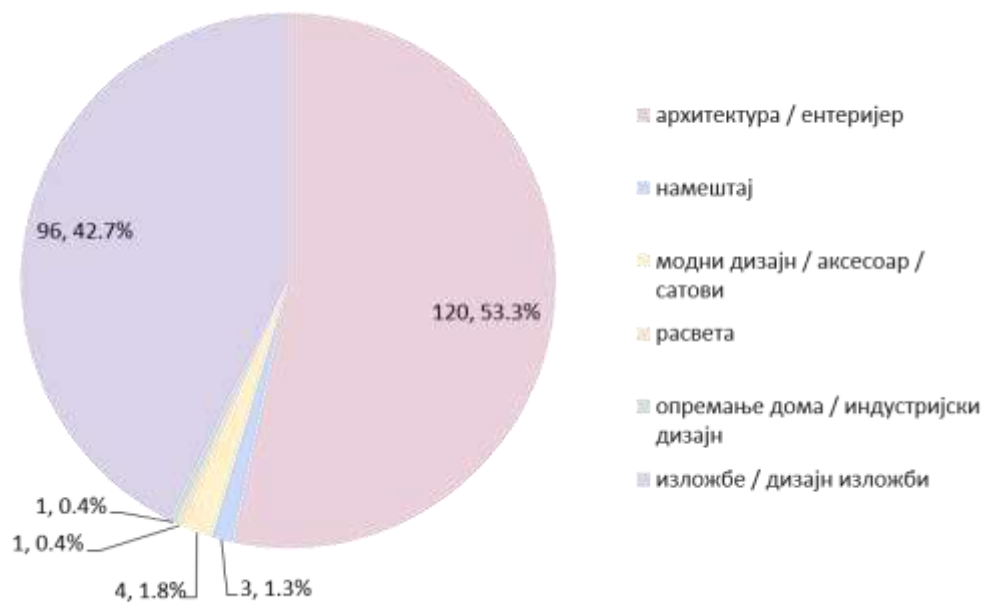

Хела Јонгериус - укупна продукција приказана по категоријама 4-4

Koolhaas Rem

Графикон 101: Рем Колхас - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 102: Рем Колхас - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

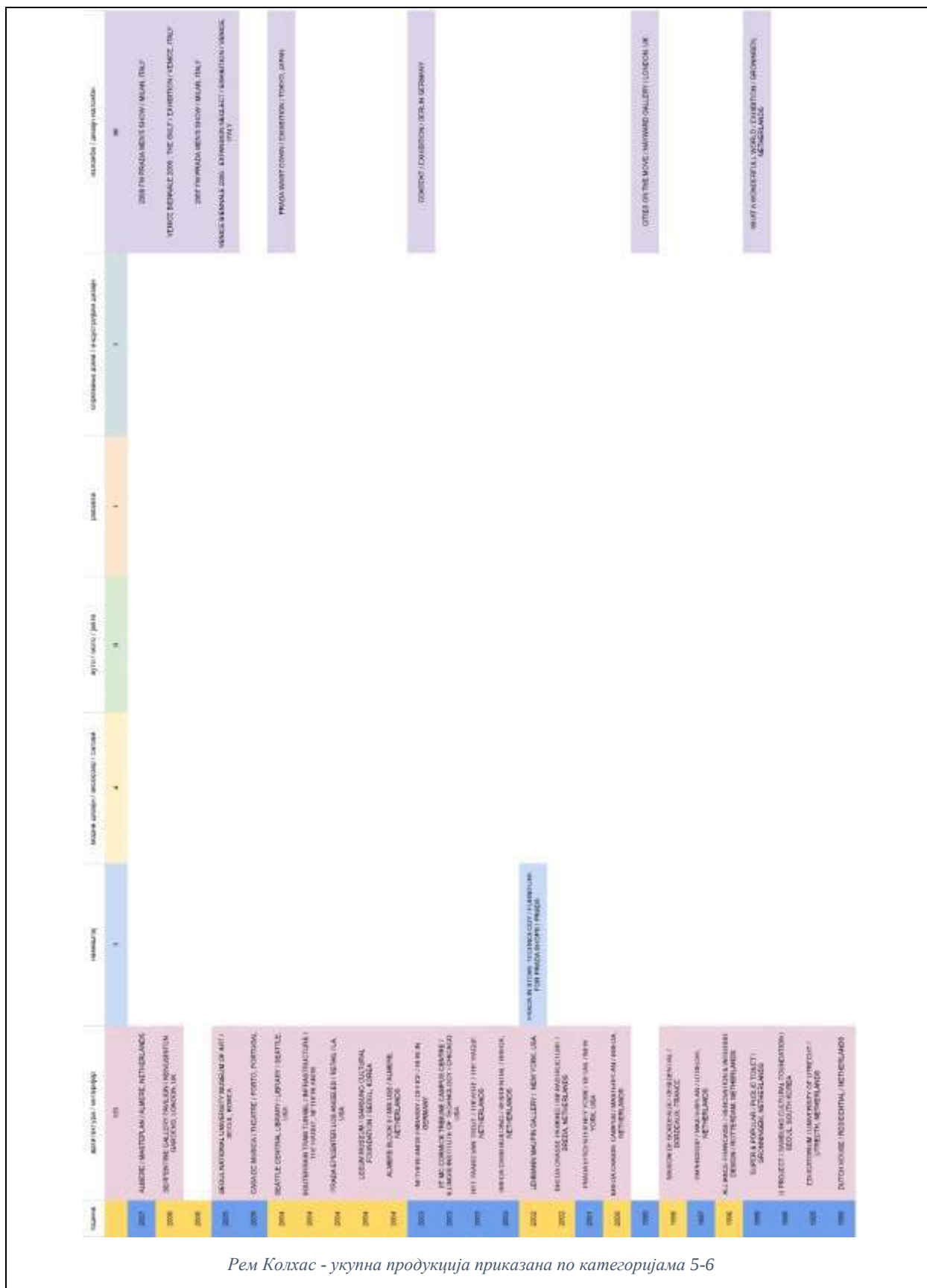
[illegible]

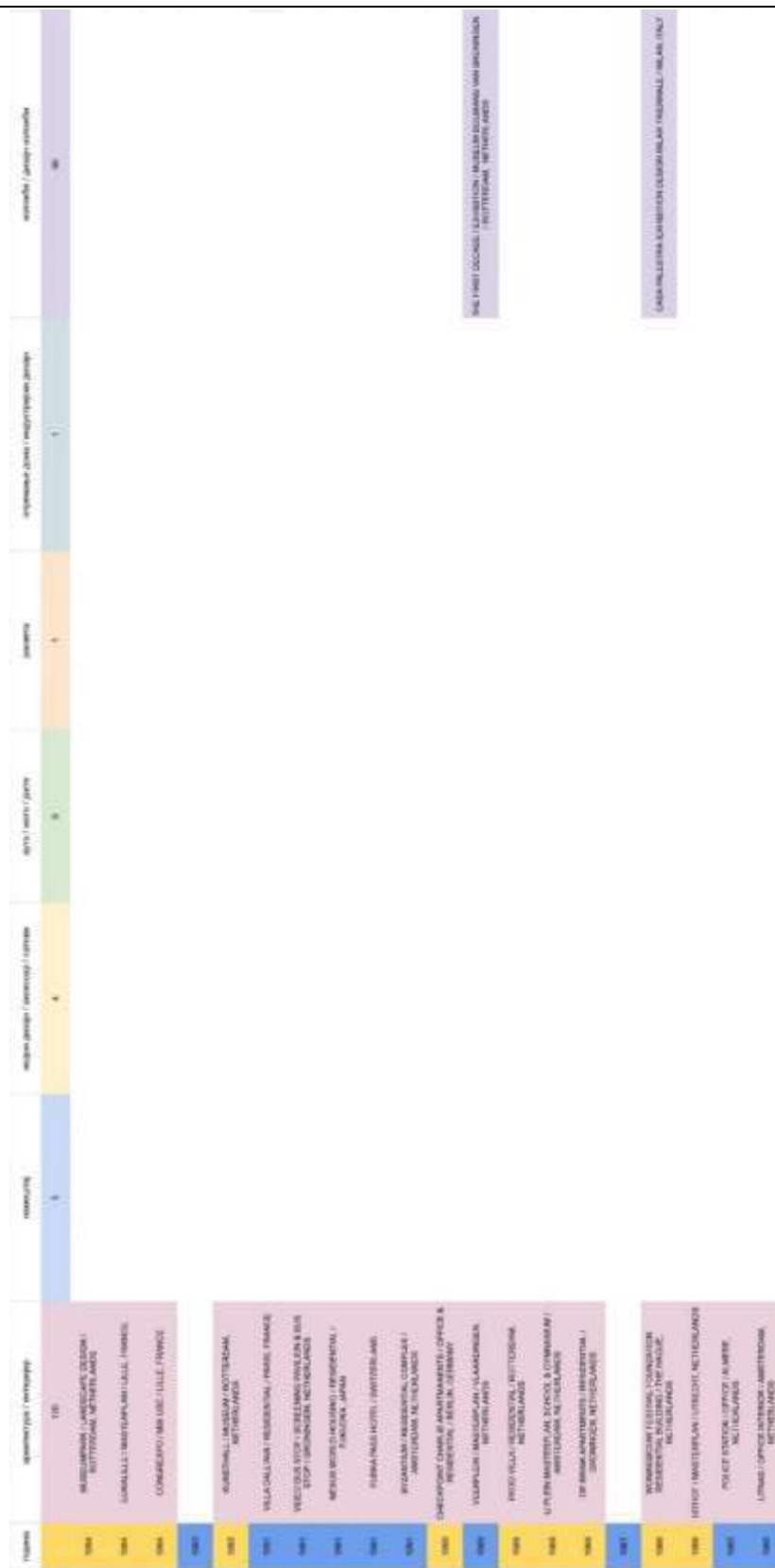
[illegible]

година	проект/изложба / изложба	националност	медијум / медијуми	категорија	националност	националност	националност	националност	националност
2012	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2013	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2014	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2015	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2016	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2017	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2018	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2019	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2020	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2021	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2022	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2023	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2024	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2025	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2026	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2027	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2028	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2029	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2030	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2031	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2032	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2033	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2034	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2035	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2036	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2037	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2038	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2039	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2040	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2041	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2042	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2043	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2044	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2045	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2046	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2047	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2048	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2049	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY
2050	ITALIAN DESIGN 1950-1970 / ITALY / ITALY	IT	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY	ITALY

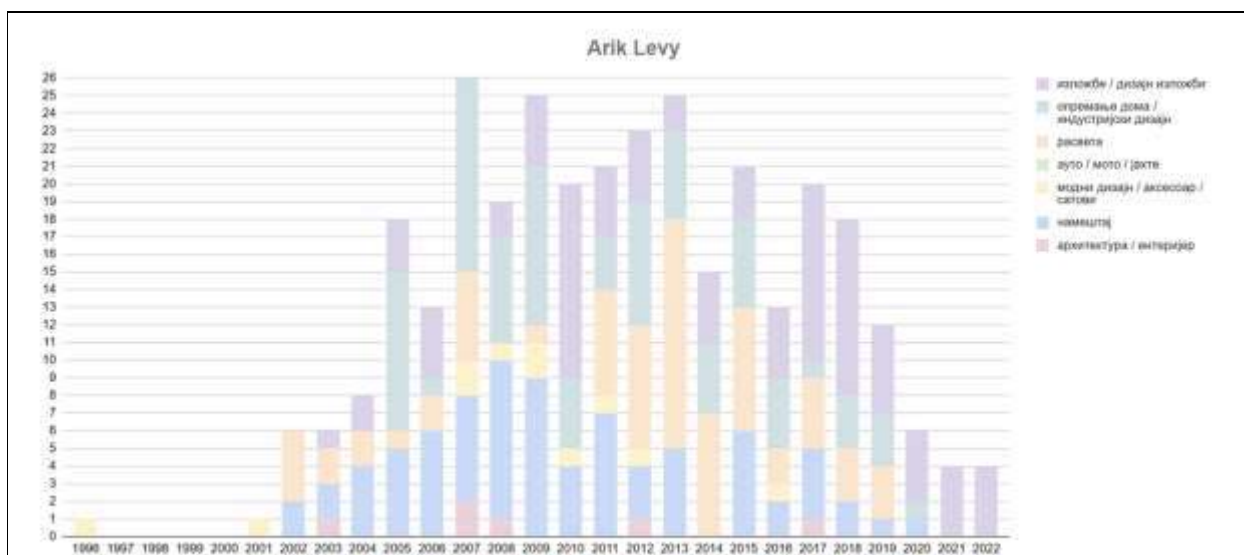
Рем Колхас - укупна продукција приказана по категоријама 4-6

Рем Колхас - укупна продукција приказана по категоријама 6-6

Levy Arik

Графикон 103: Арик Леви - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 104: Арик Леви - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

[illegible]

Табела 31: Арик Леви - укупна продукција приказана по категоријама 1-6

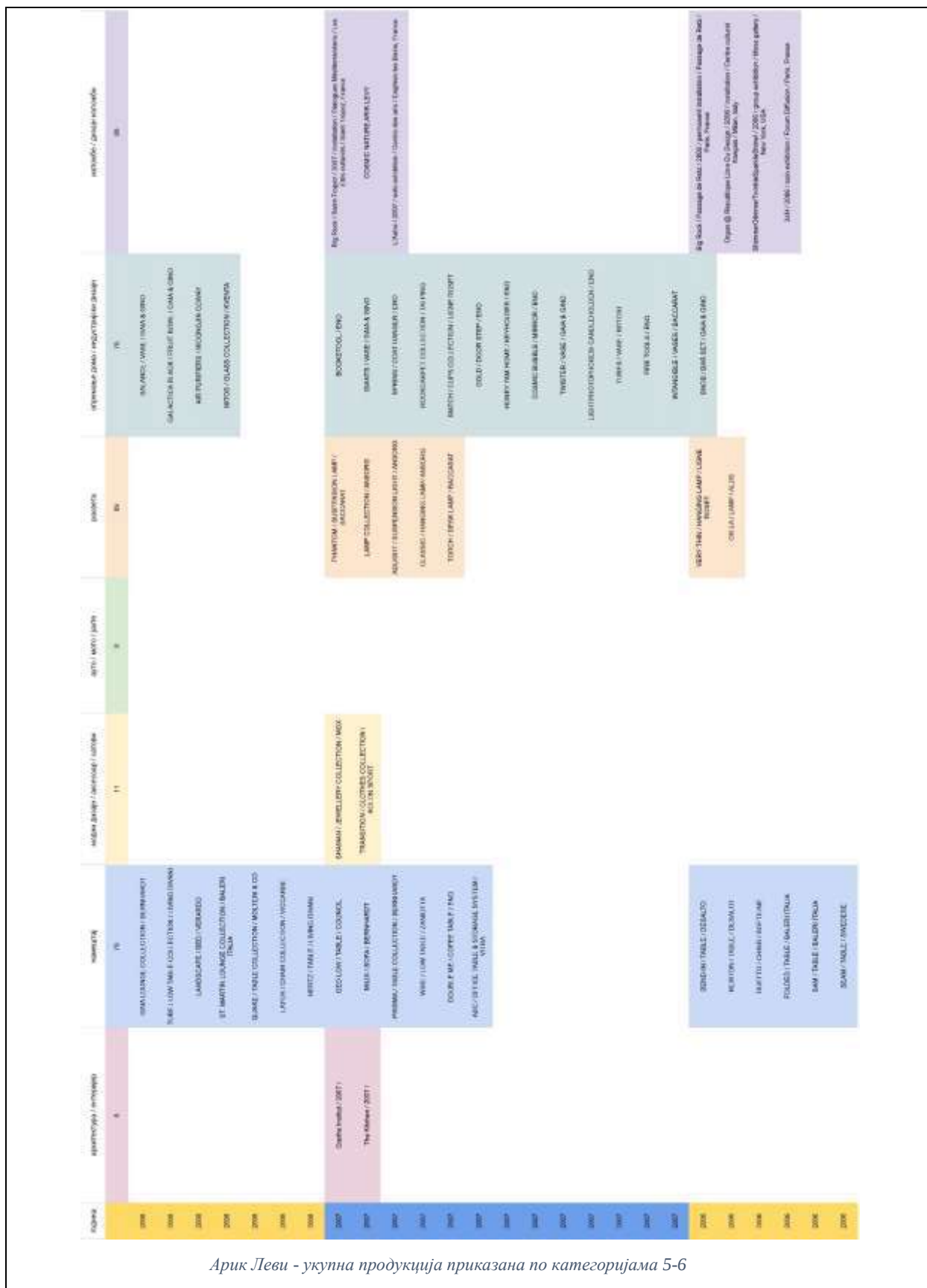
[illegible]

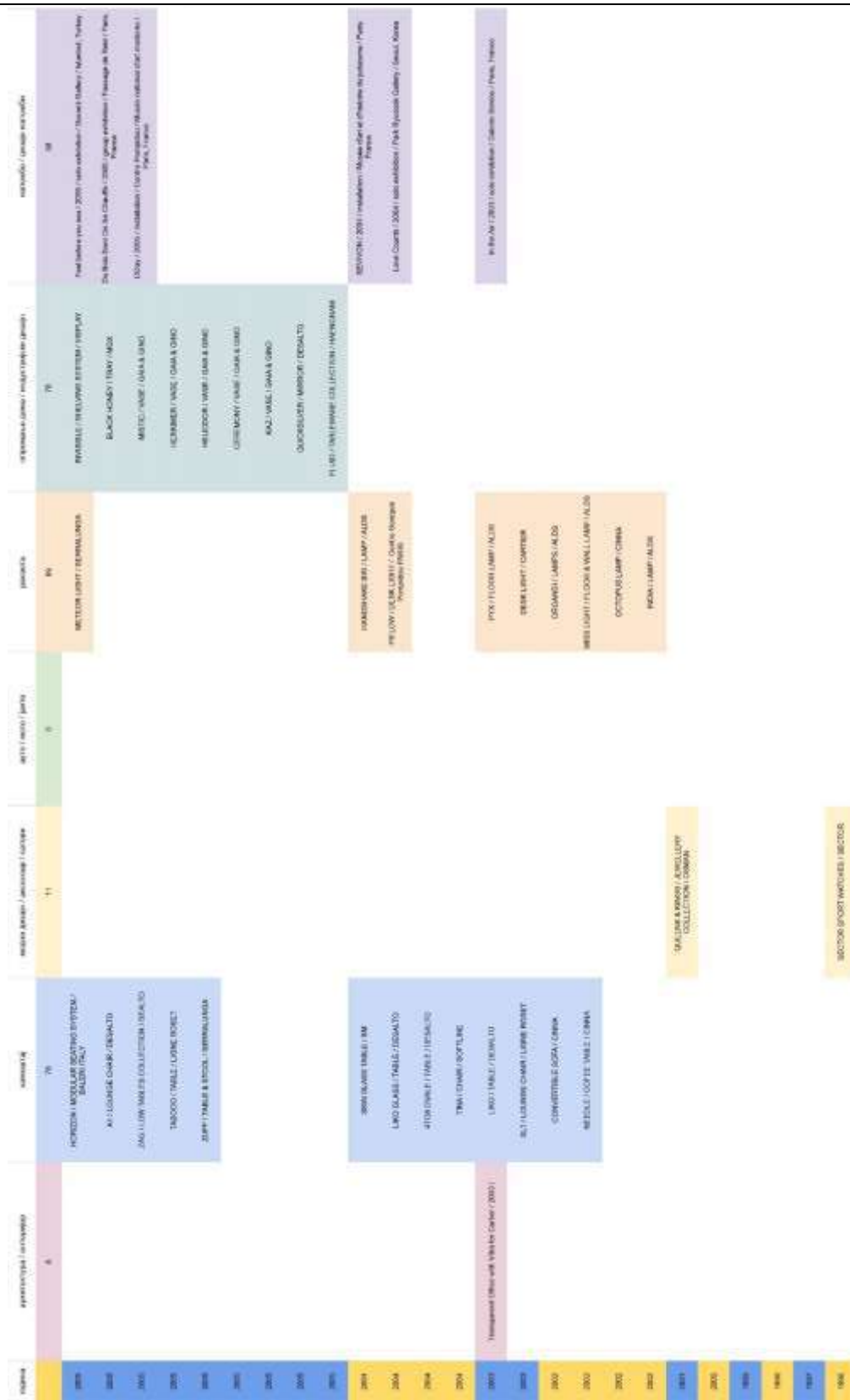
Арик Леви - укупна продукција приказана по категоријама 2-6

Година	Проект(и) / категорија	Категорија	Материјал(и) / материјал	Купи / продај / дата	Дизајнер / дизајнер	Дизајнер / дизајнер	Дизајнер / дизајнер
2007		29		3	38	39	40
2007		29		3	38	39	40
2008		29		3	38	39	40
2009		29		3	38	39	40
2010		29		3	38	39	40
2011		29		3	38	39	40
2012		29		3	38	39	40
2013		29		3	38	39	40
2014		29		3	38	39	40
2015		29		3	38	39	40
2016		29		3	38	39	40
2017		29		3	38	39	40
2018		29		3	38	39	40
2019		29		3	38	39	40
2020		29		3	38	39	40
2021		29		3	38	39	40
2022		29		3	38	39	40
2023		29		3	38	39	40
2024		29		3	38	39	40
2025		29		3	38	39	40
2026		29		3	38	39	40
2027		29		3	38	39	40
2028		29		3	38	39	40
2029		29		3	38	39	40
2030		29		3	38	39	40
2031		29		3	38	39	40
2032		29		3	38	39	40
2033		29		3	38	39	40
2034		29		3	38	39	40
2035		29		3	38	39	40
2036		29		3	38	39	40
2037		29		3	38	39	40
2038		29		3	38	39	40
2039		29		3	38	39	40
2040		29		3	38	39	40
2041		29		3	38	39	40
2042		29		3	38	39	40
2043		29		3	38	39	40
2044		29		3	38	39	40
2045		29		3	38	39	40
2046		29		3	38	39	40
2047		29		3	38	39	40
2048		29		3	38	39	40
2049		29		3	38	39	40
2050		29		3	38	39	40
2051		29		3	38	39	40
2052		29		3	38	39	40
2053		29		3	38	39	40
2054		29		3	38	39	40
2055		29		3	38	39	40
2056		29		3	38	39	40
2057		29		3	38	39	40
2058		29		3	38	39	40
2059		29		3	38	39	40
2060		29		3	38	39	40
2061		29		3	38	39	40
2062		29		3	38	39	40
2063		29		3	38	39	40
2064		29		3	38	39	40
2065		29		3	38	39	40
2066		29		3	38	39	40
2067		29		3	38	39	40
2068		29		3	38	39	40
2069		29		3	38	39	40
2070		29		3	38	39	40
2071		29		3	38	39	40
2072		29		3	38	39	40
2073		29		3	38	39	40
2074		29		3	38	39	40
2075		29		3	38	39	40
2076		29		3	38	39	40
2077		29		3	38	39	40
2078		29		3	38	39	40
2079		29		3	38	39	40
2080		29		3	38	39	40
2081		29		3	38	39	40
2082		29		3	38	39	40
2083		29		3	38	39	40
2084		29		3	38	39	40
2085		29		3	38	39	40
2086		29		3	38	39	40
2087		29		3	38	39	40
2088		29		3	38	39	40
2089		29		3	38	39	40
2090		29		3	38	39	40
2091		29		3	38	39	40
2092		29		3	38	39	40
2093		29		3	38	39	40
2094		29		3	38	39	40
2095		29		3	38	39	40
2096		29		3	38	39	40
2097		29		3	38	39	40
2098		29		3	38	39	40
2099		29		3	38	39	40
2100		29		3	38	39	40

Арик Леви - укупна продукција приказана по категоријама 4-6

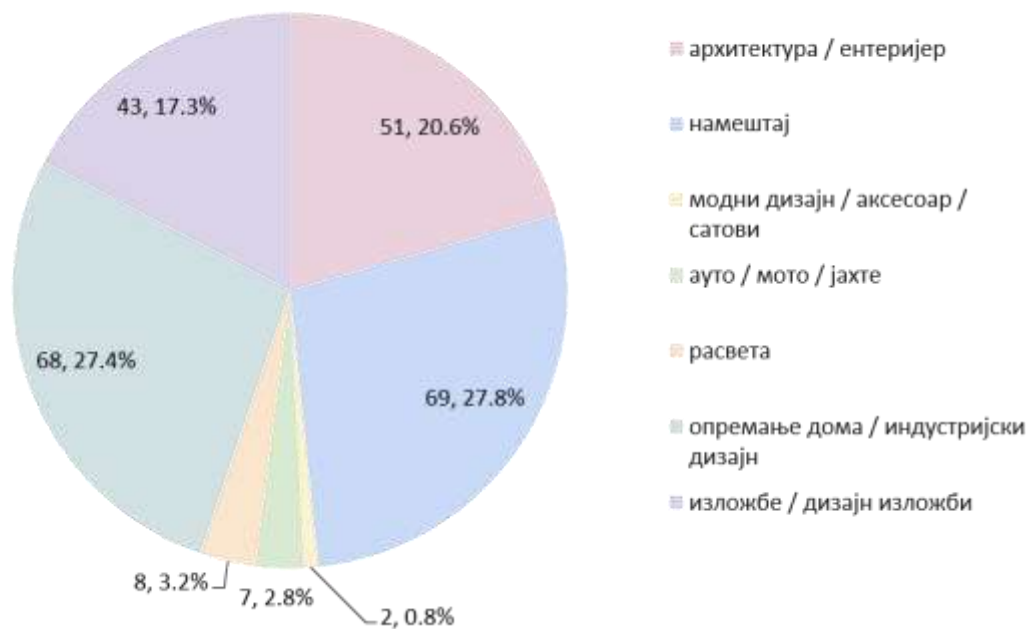

Арик Леви - укупна продукција приказана по категоријама 6-6

Lisoni Piero

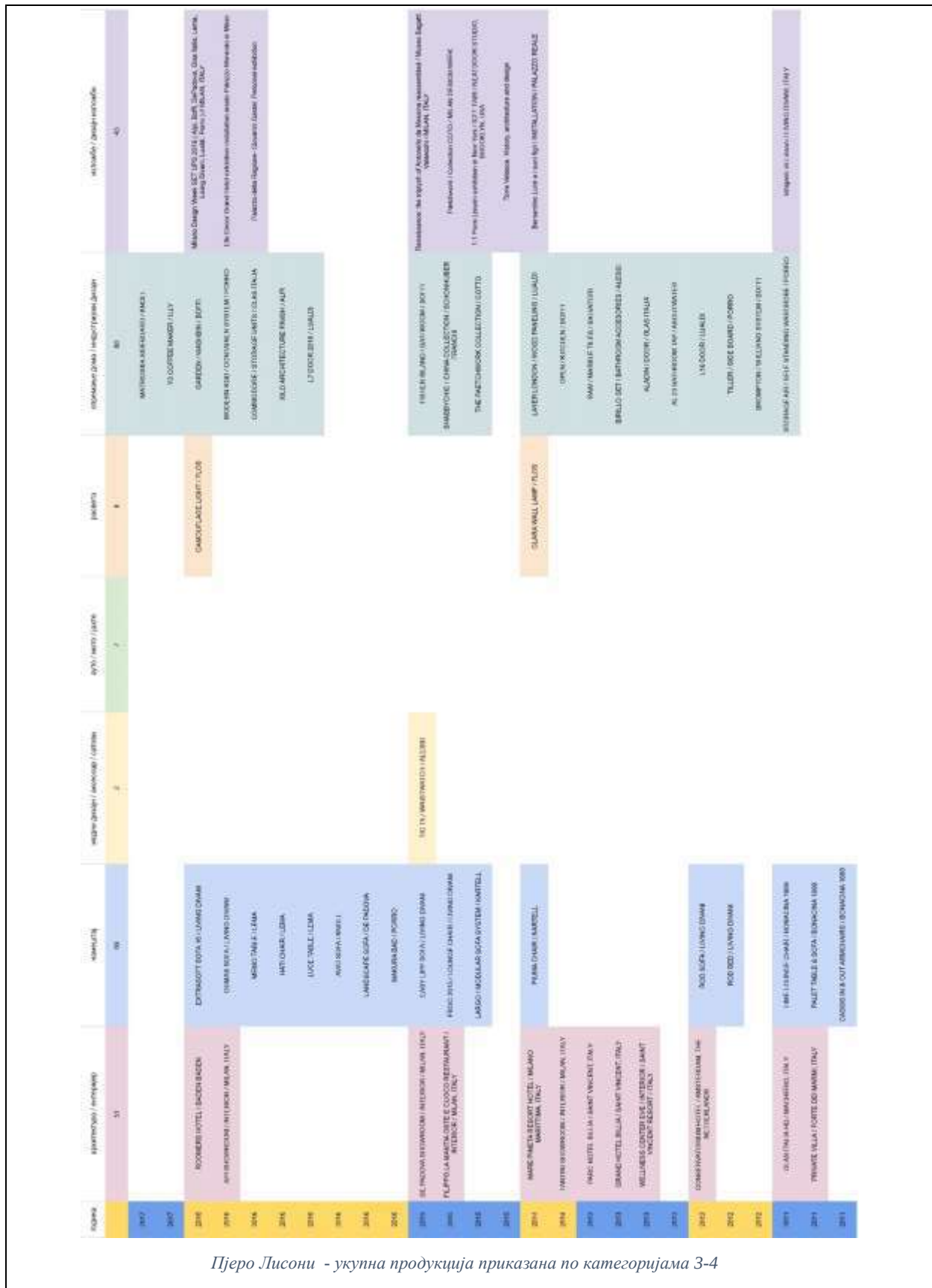
Графикон 105: Пјеро Лисони - укупна продукција приказана по категоријама

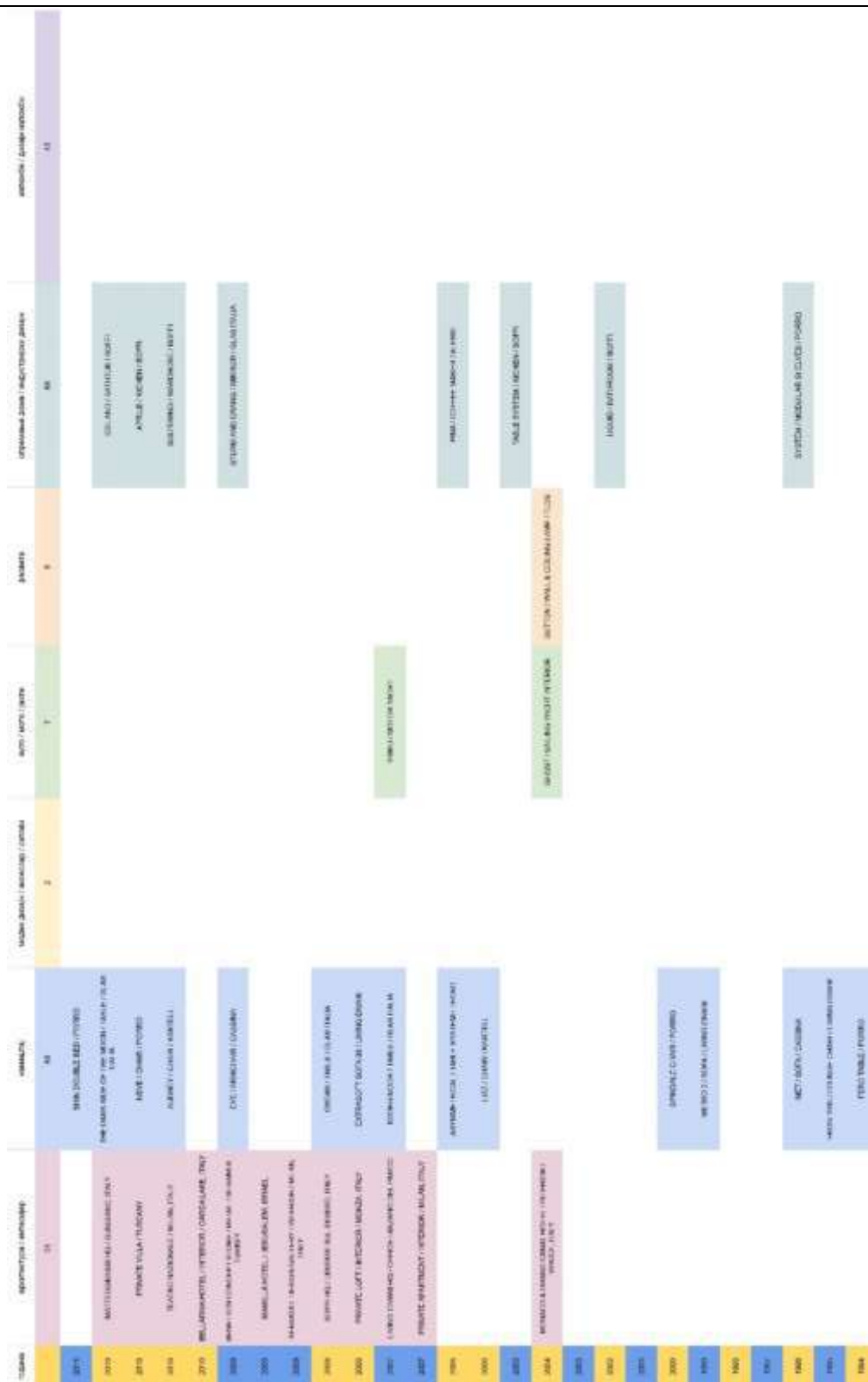

Графикон 106: Пјеро Лисони - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

[illegible]

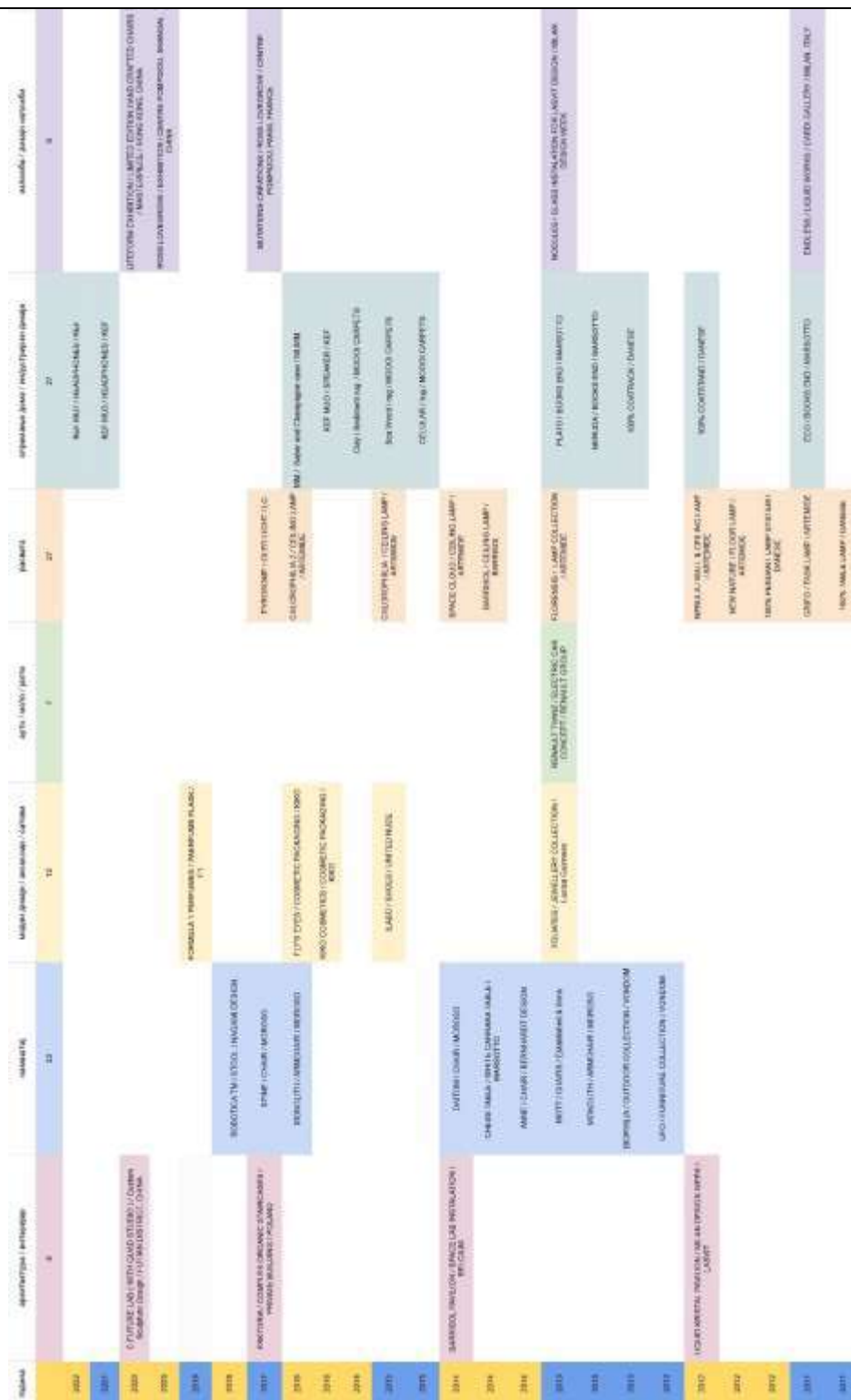

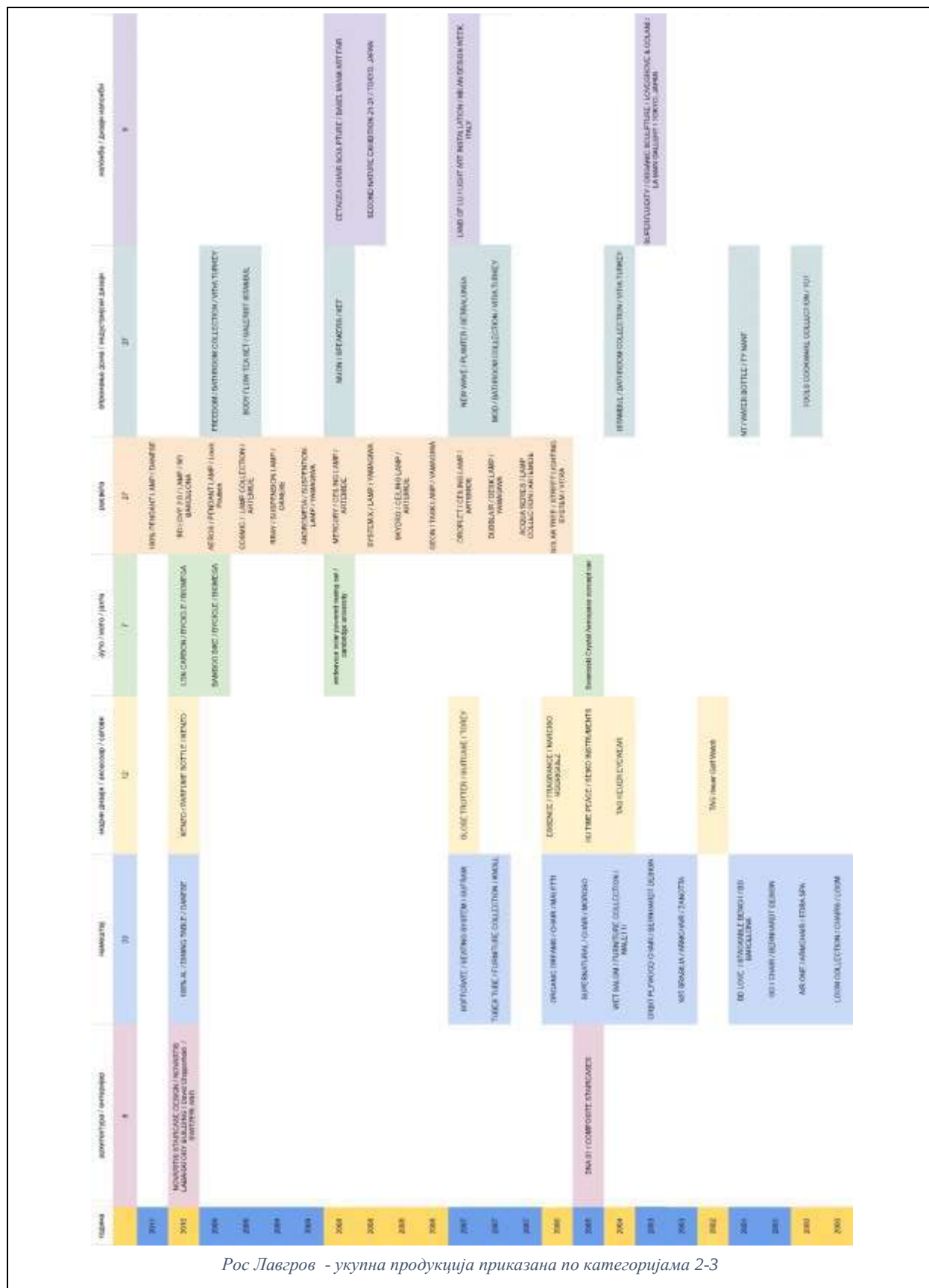

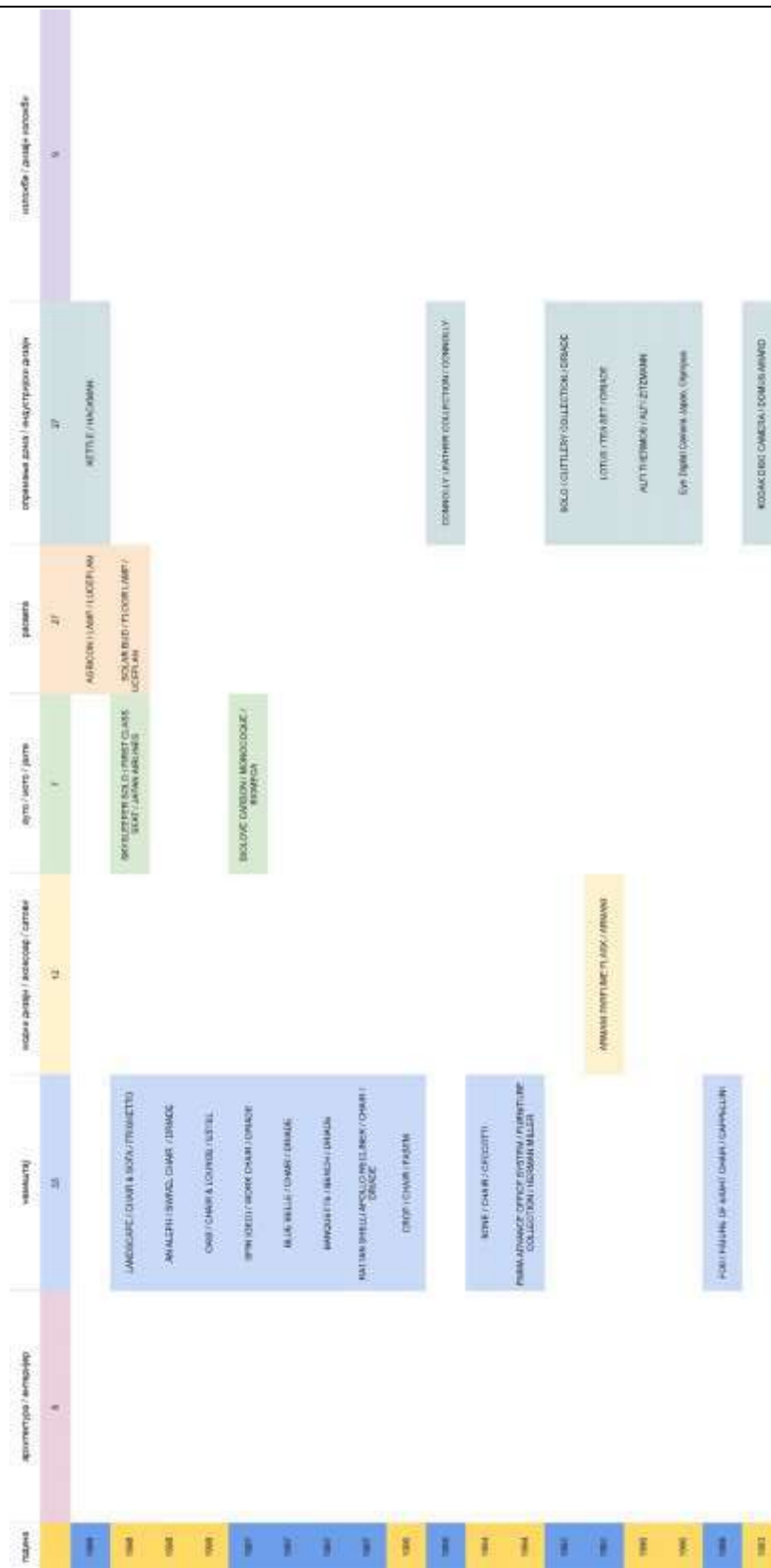

Пјеро Лисони - укупна продукција приказана по категоријама 4-4

Lovegrove Ross

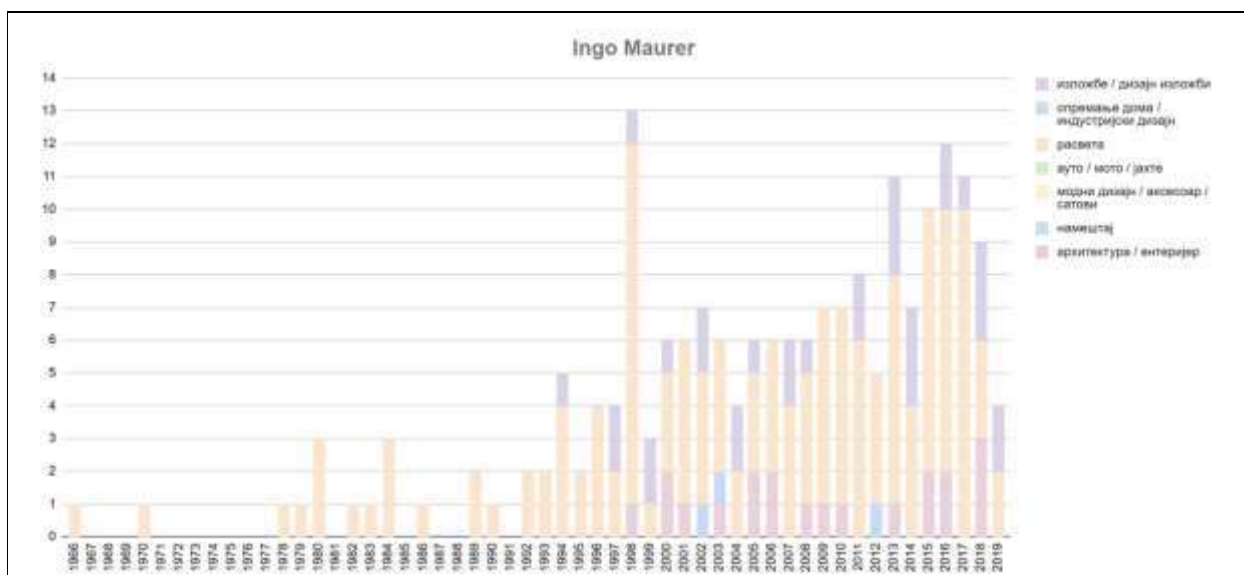

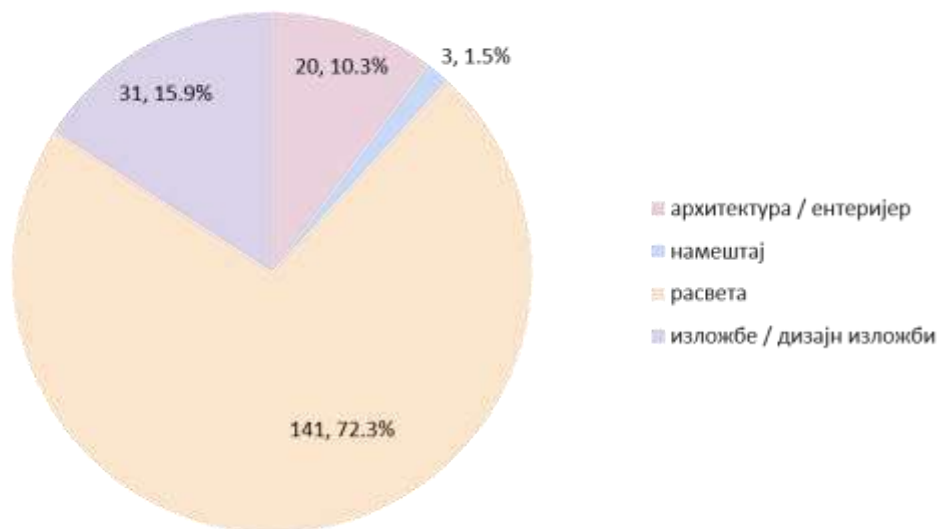

Рос Лавгров - укупна продукција приказана по категоријама 3-3

Maurer Ingo

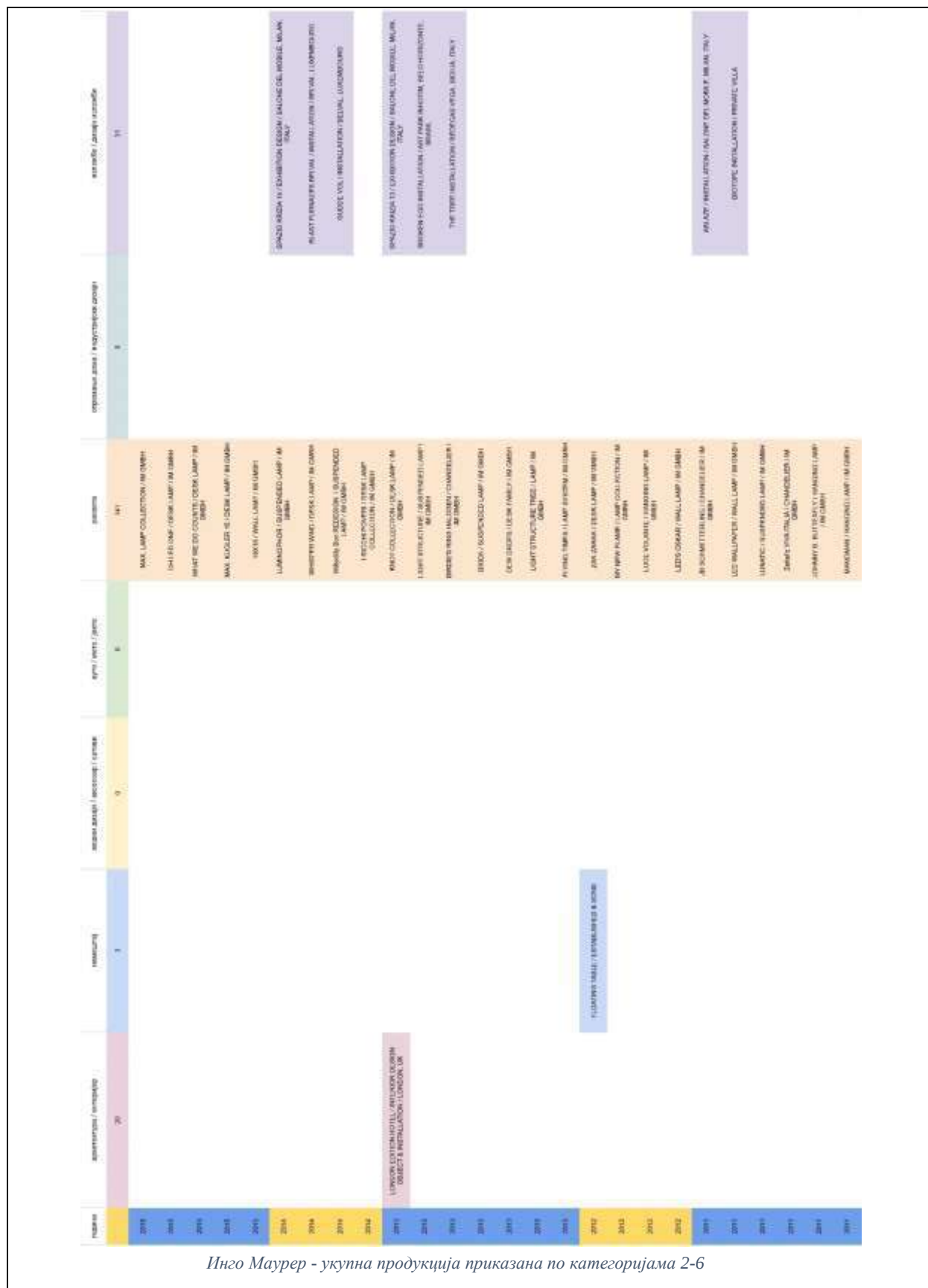

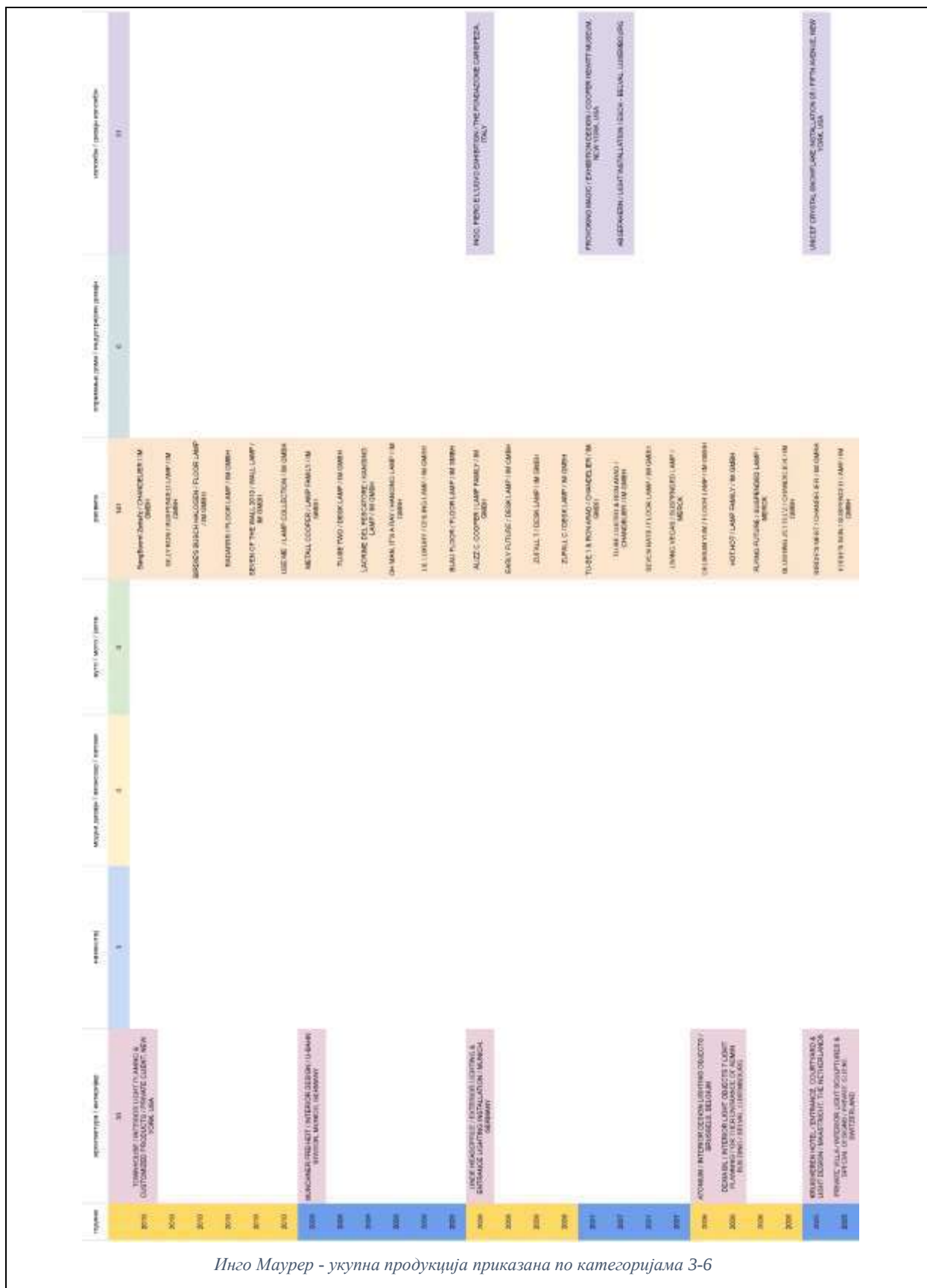
Графикон 107: Инго Маурер - укупна продукција приказана по категоријама

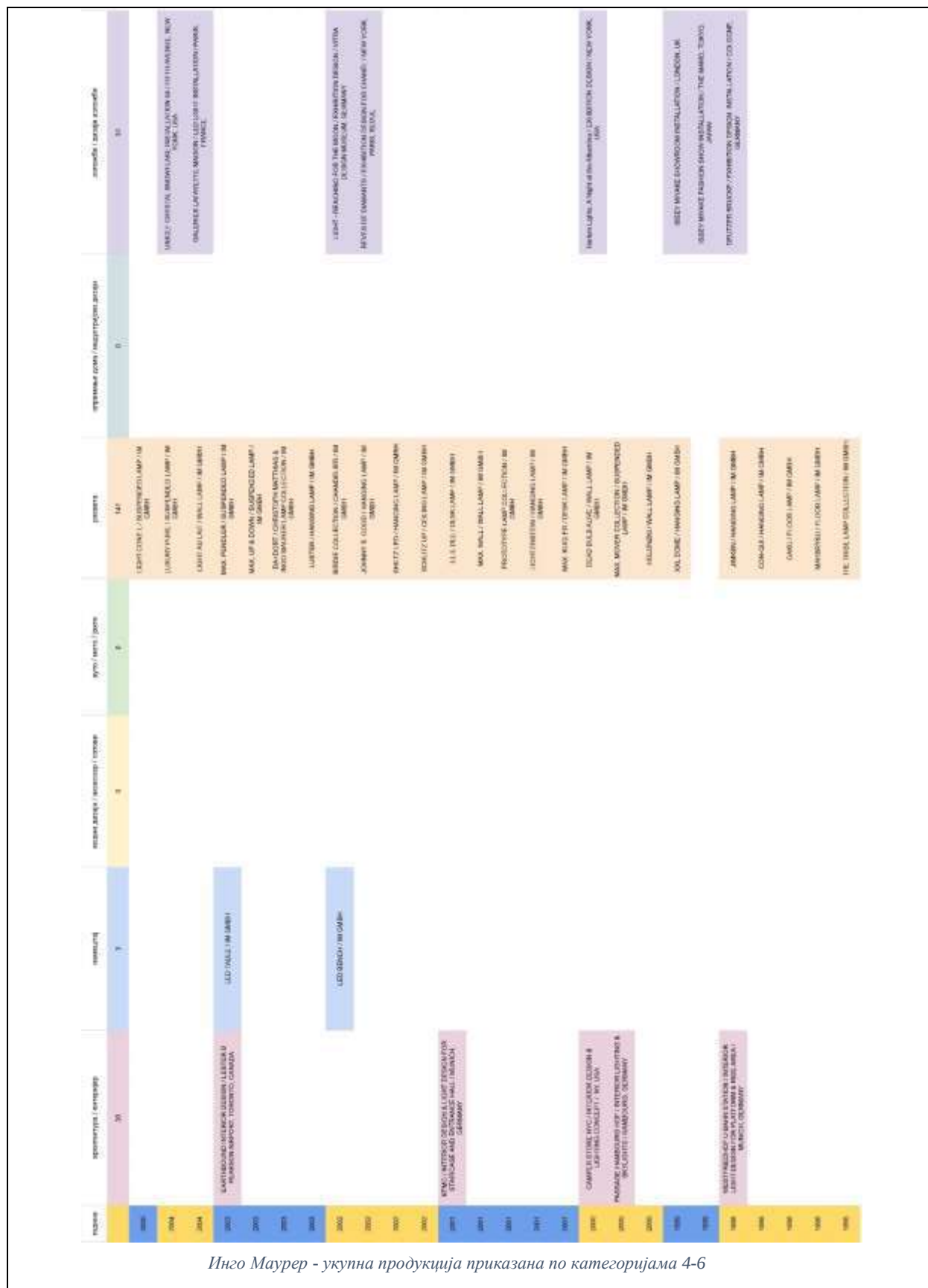

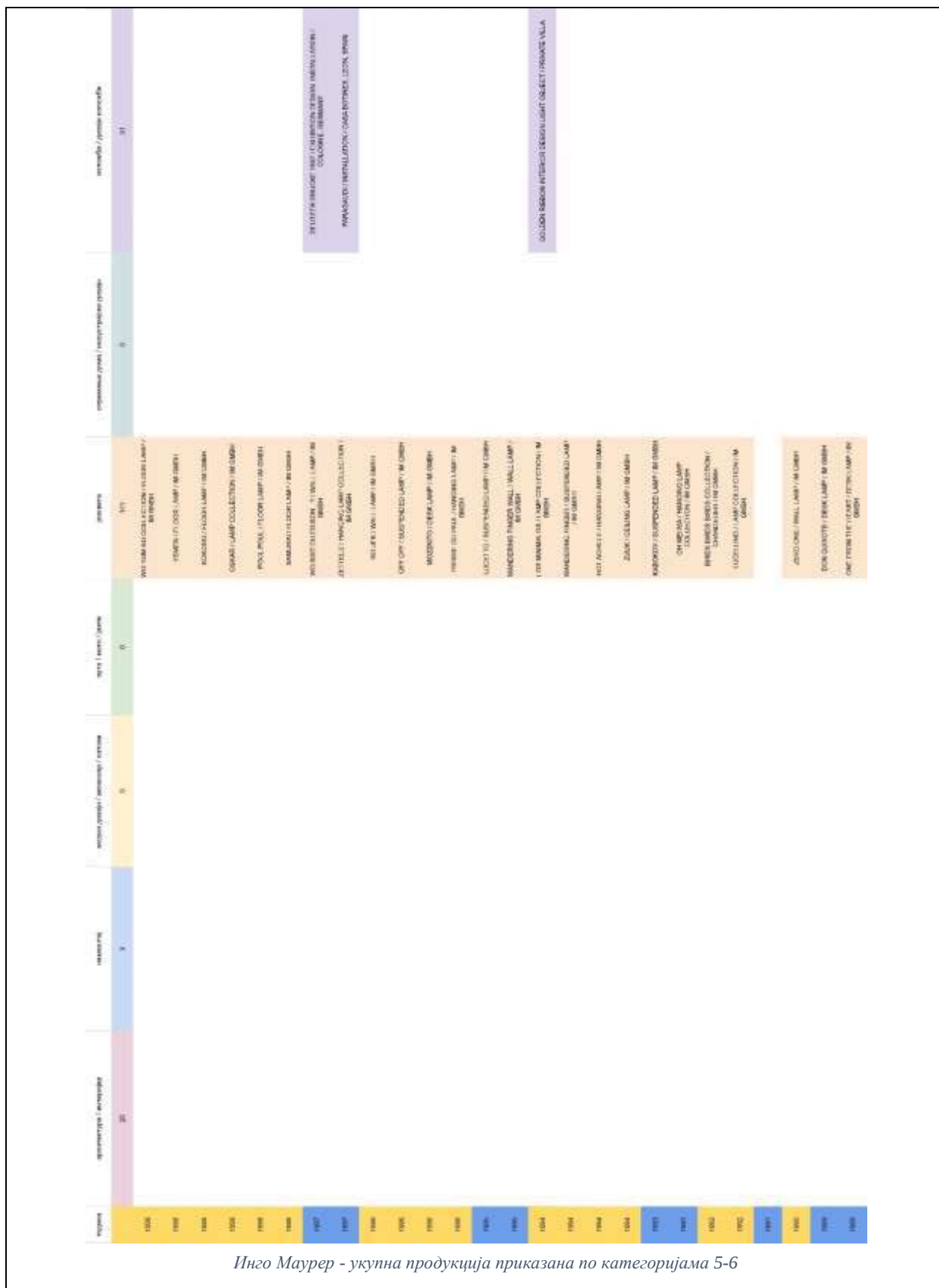
Графикон 108: Инго Маурер - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

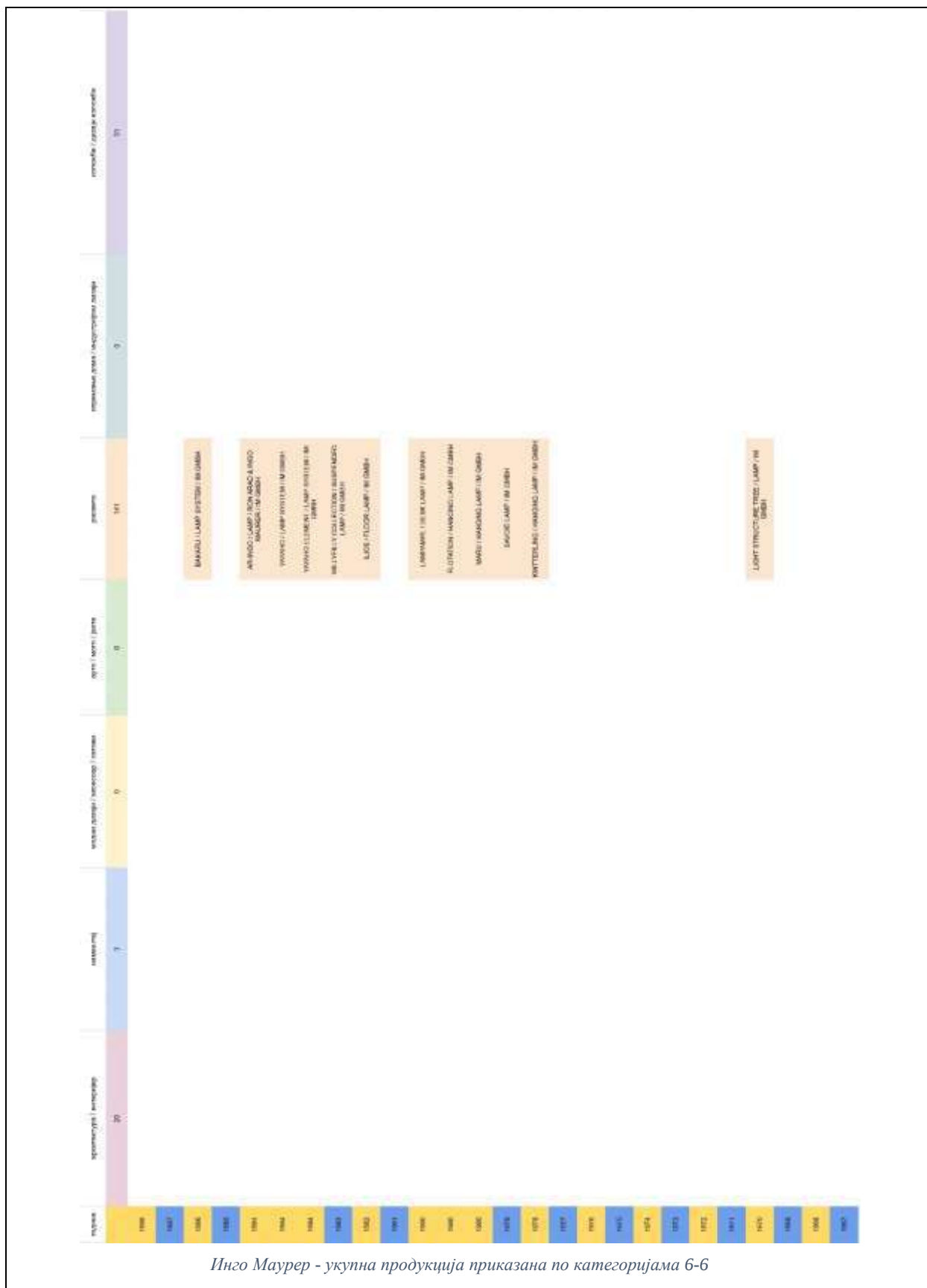

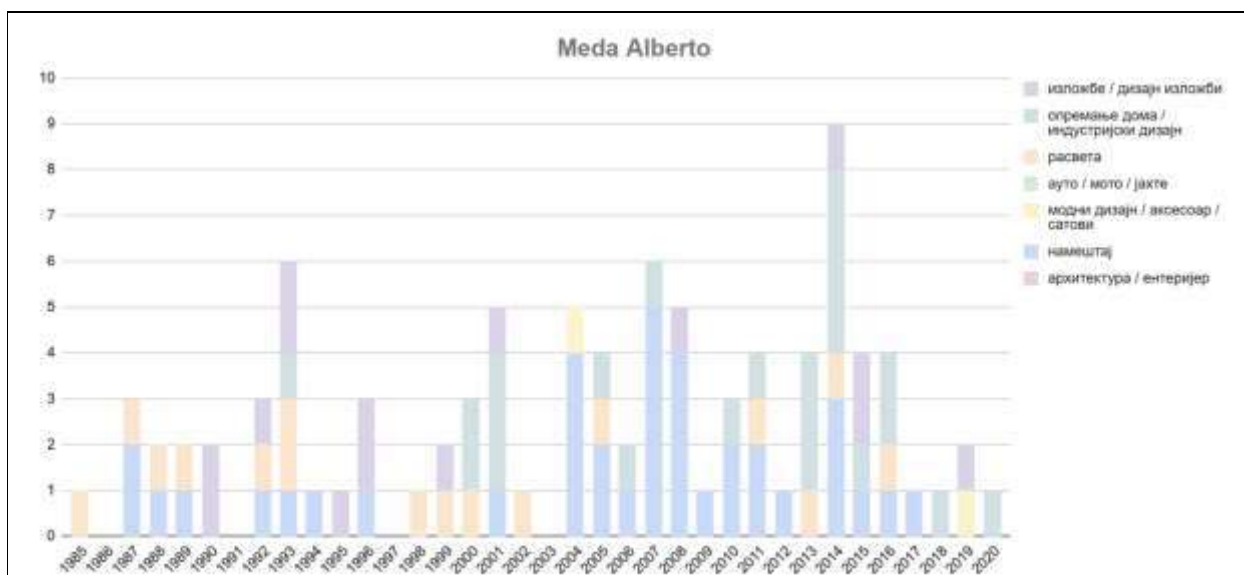

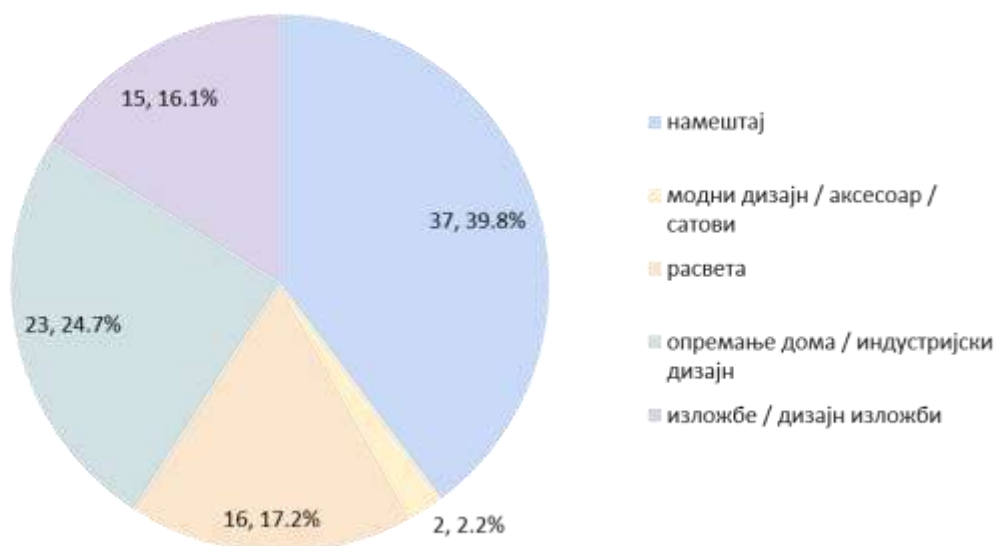

Meda Alberto

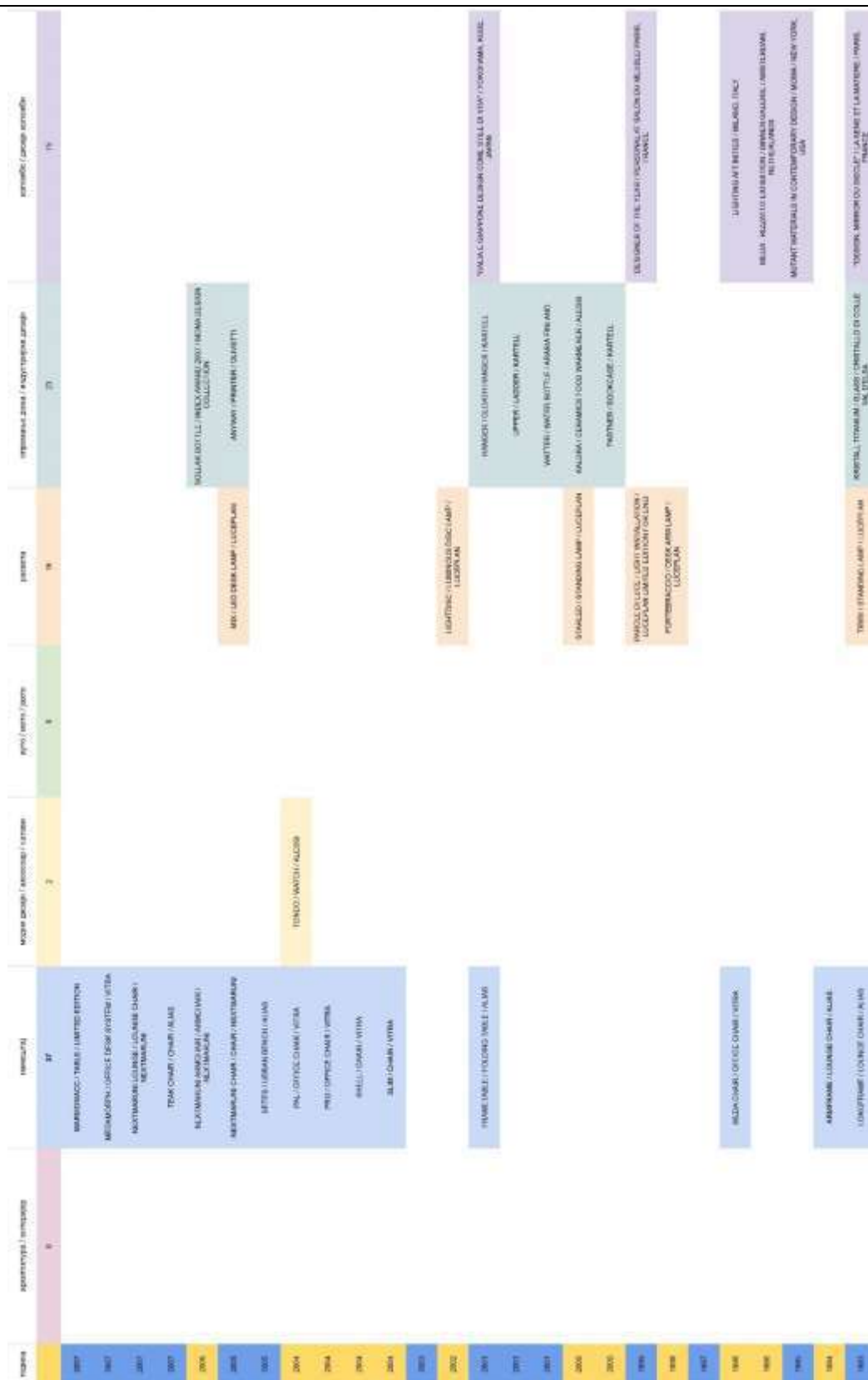
Графикон 109: Алберто Меда - укупна продукција приказана по категоријама

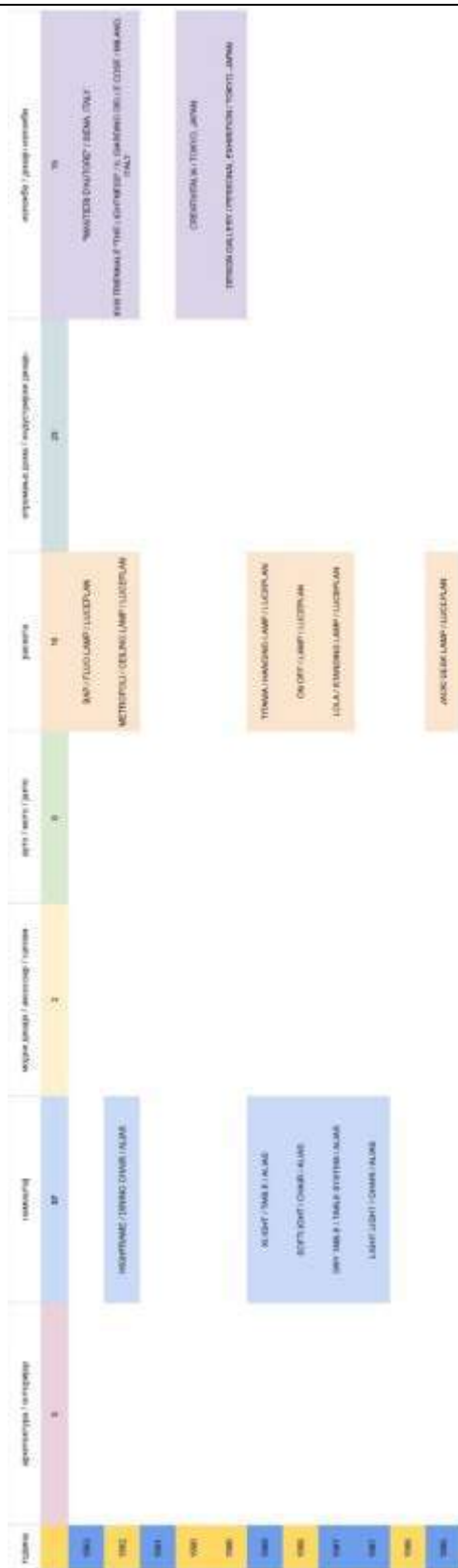
Графикон 110: Алберто Меда - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Година	Продукција / изложба	назив	назив дизајна / изложба / секција	пут / место / датум	издате	примљено дизајна / изложба / секција	колекција / изложба / секција
2000					10	25	10
2001							
2002							
2003							
2004							
2005							
2006							
2007							
2008							
2009							
2010							
2011							
2012							
2013							
2014							
2015							
2016							
2017							
2018							
2019							
2020							
2021							
2022							
2023							
2024							
2025							
2026							
2027							
2028							
2029							
2030							
2031							
2032							
2033							
2034							
2035							
2036							
2037							
2038							
2039							
2040							
2041							
2042							
2043							
2044							
2045							
2046							
2047							
2048							
2049							
2050							
2051							
2052							
2053							
2054							
2055							
2056							
2057							
2058							
2059							
2060							
2061							
2062							
2063							
2064							
2065							
2066							
2067							
2068							
2069							
2070							
2071							
2072							
2073							
2074							
2075							
2076							
2077							
2078							
2079							
2080							
2081							
2082							
2083							
2084							
2085							
2086							
2087							
2088							
2089							
2090							
2091							
2092							
2093							
2094							
2095							
2096							
2097							
2098							
2099							
2100							

Табела 35: Алберто Меда - укупна продукција приказана по категоријама 1-3

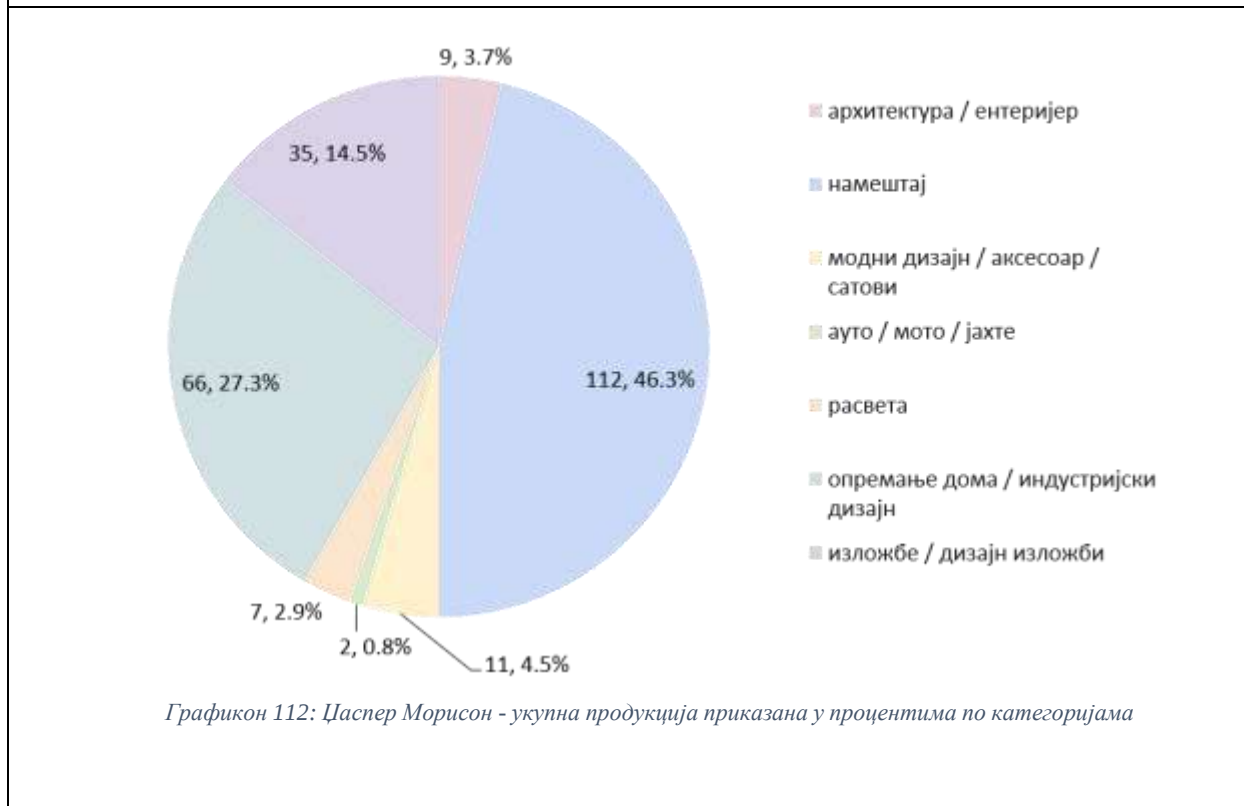
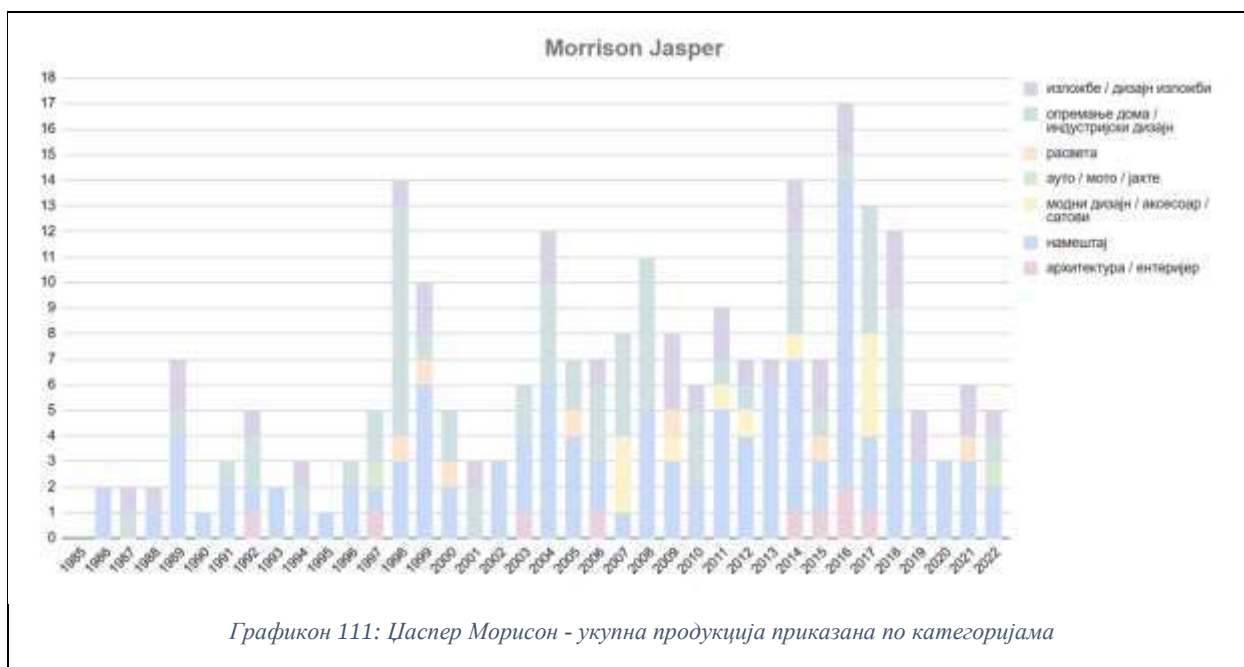

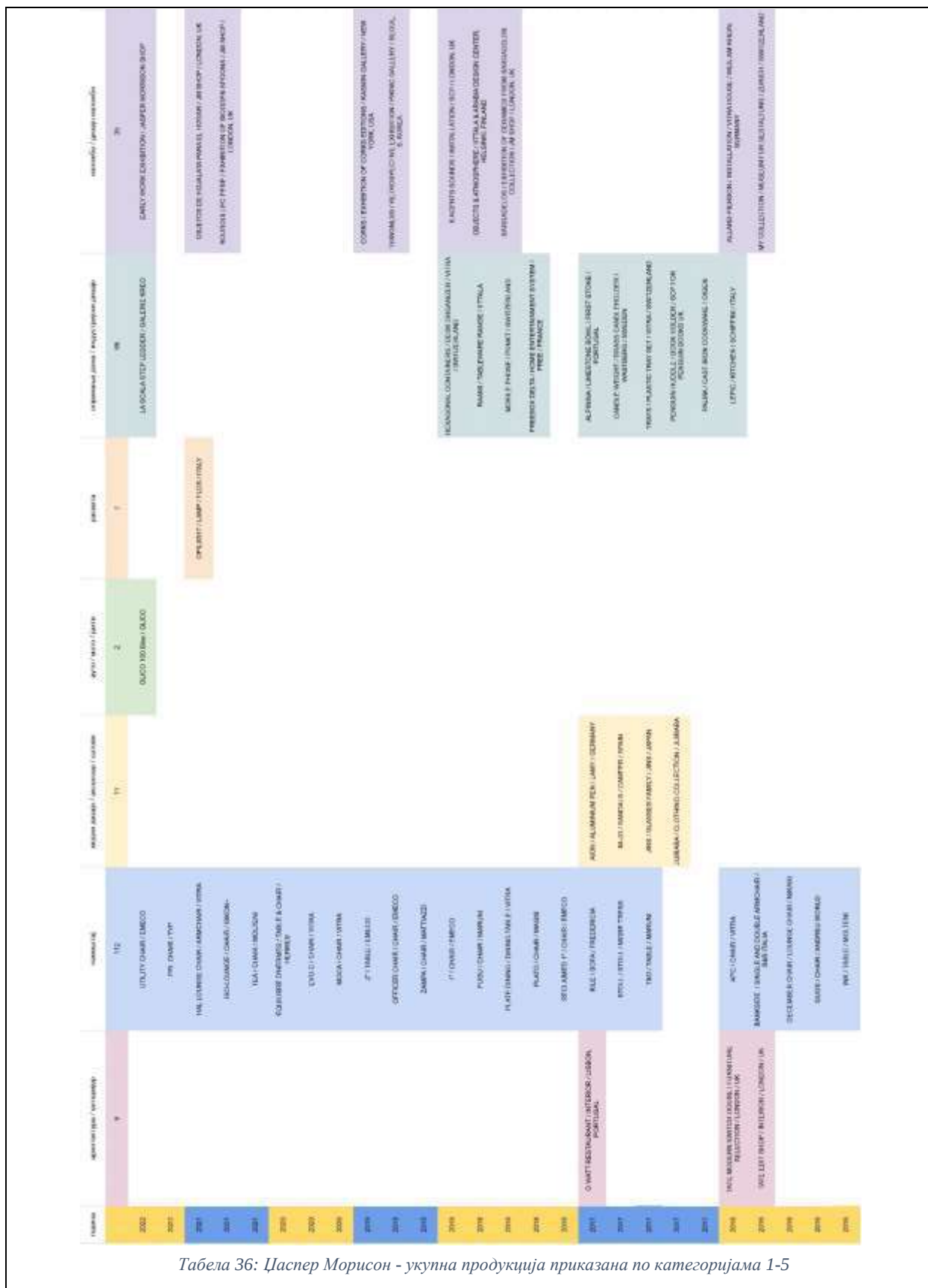
Алберто Меда - укупна продукција приказана по категоријама 2-3

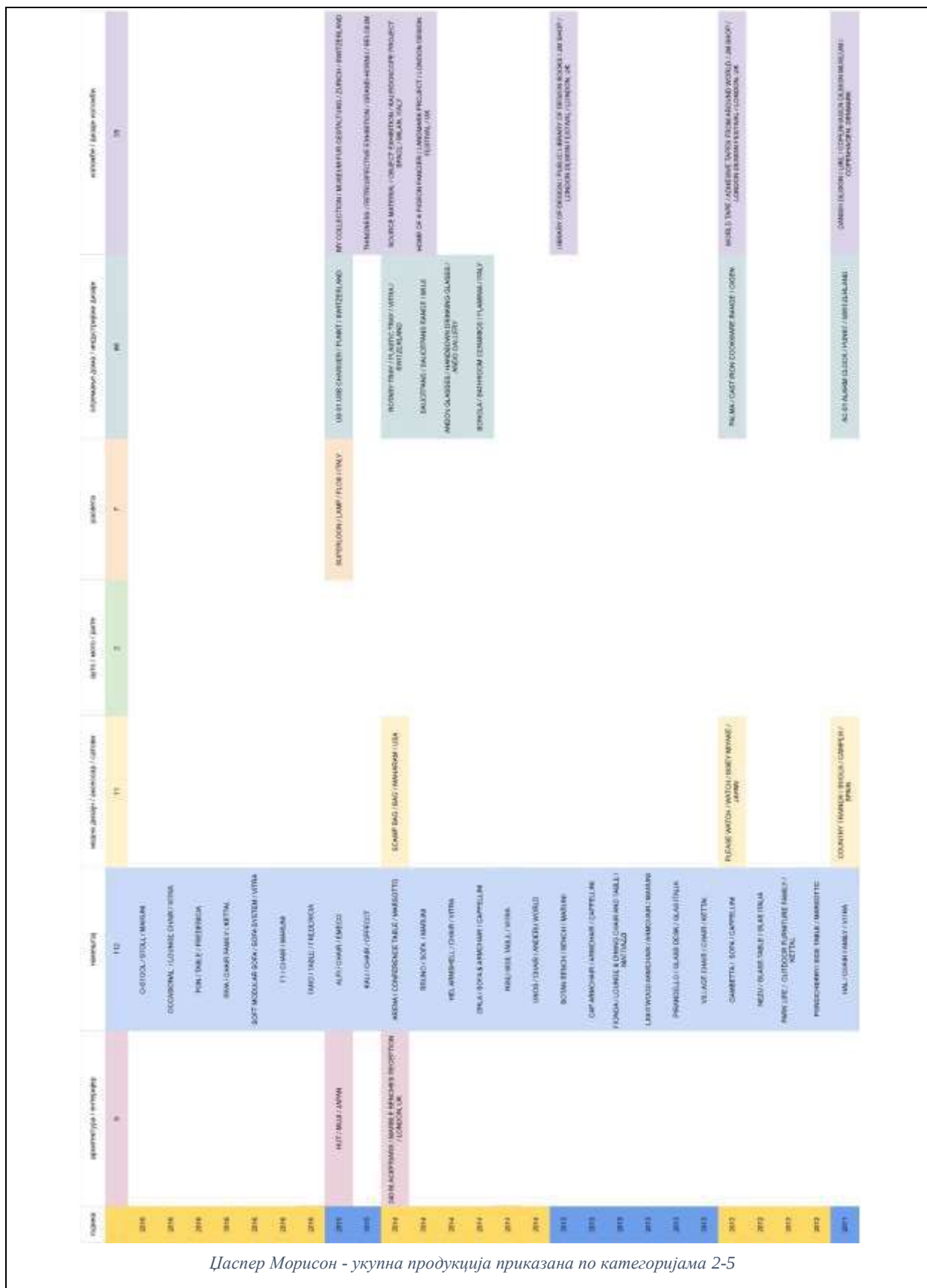

Алберто Меда - укупна продукција приказана по категоријама 3-3

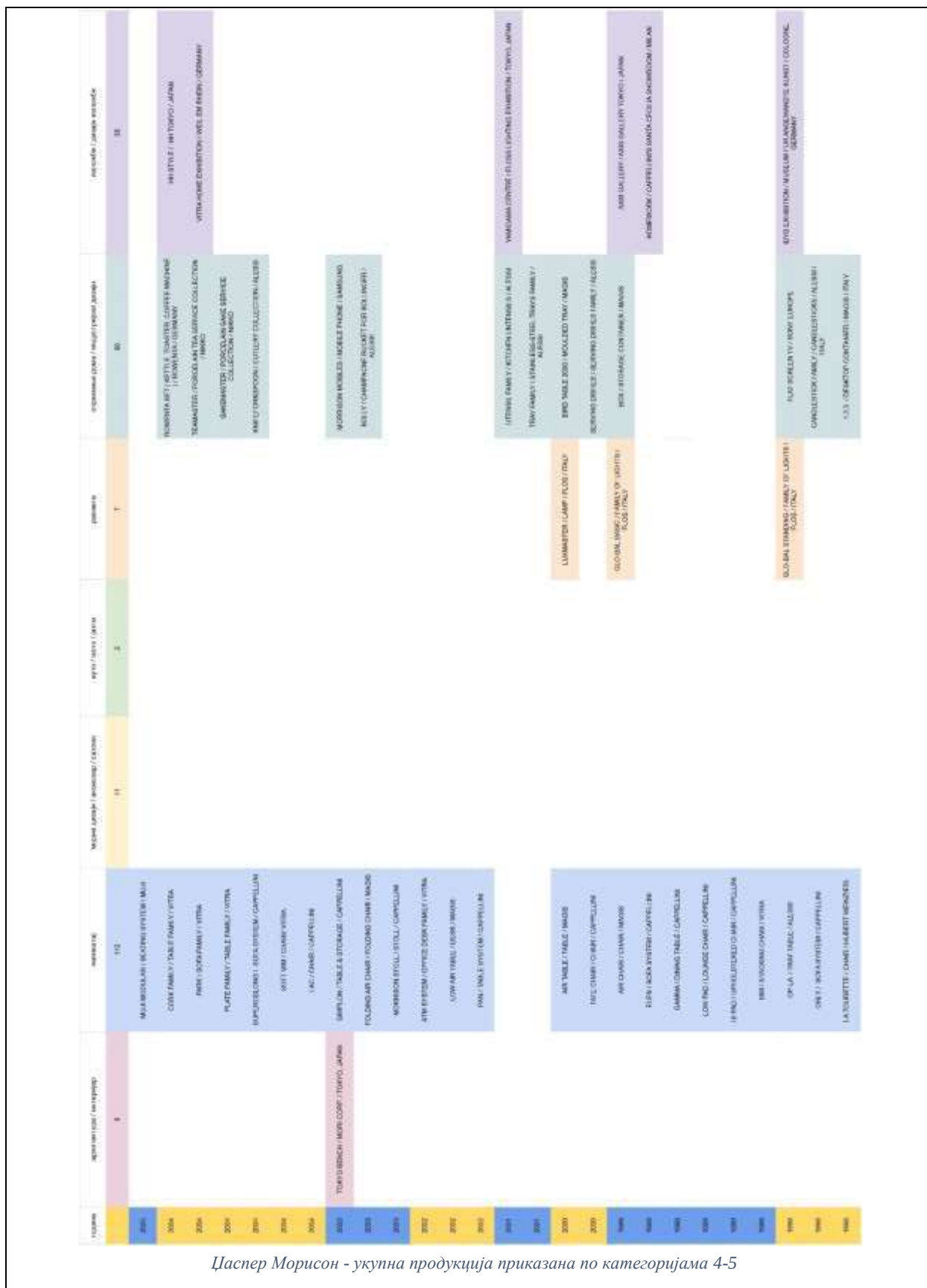
Morrison Jasper

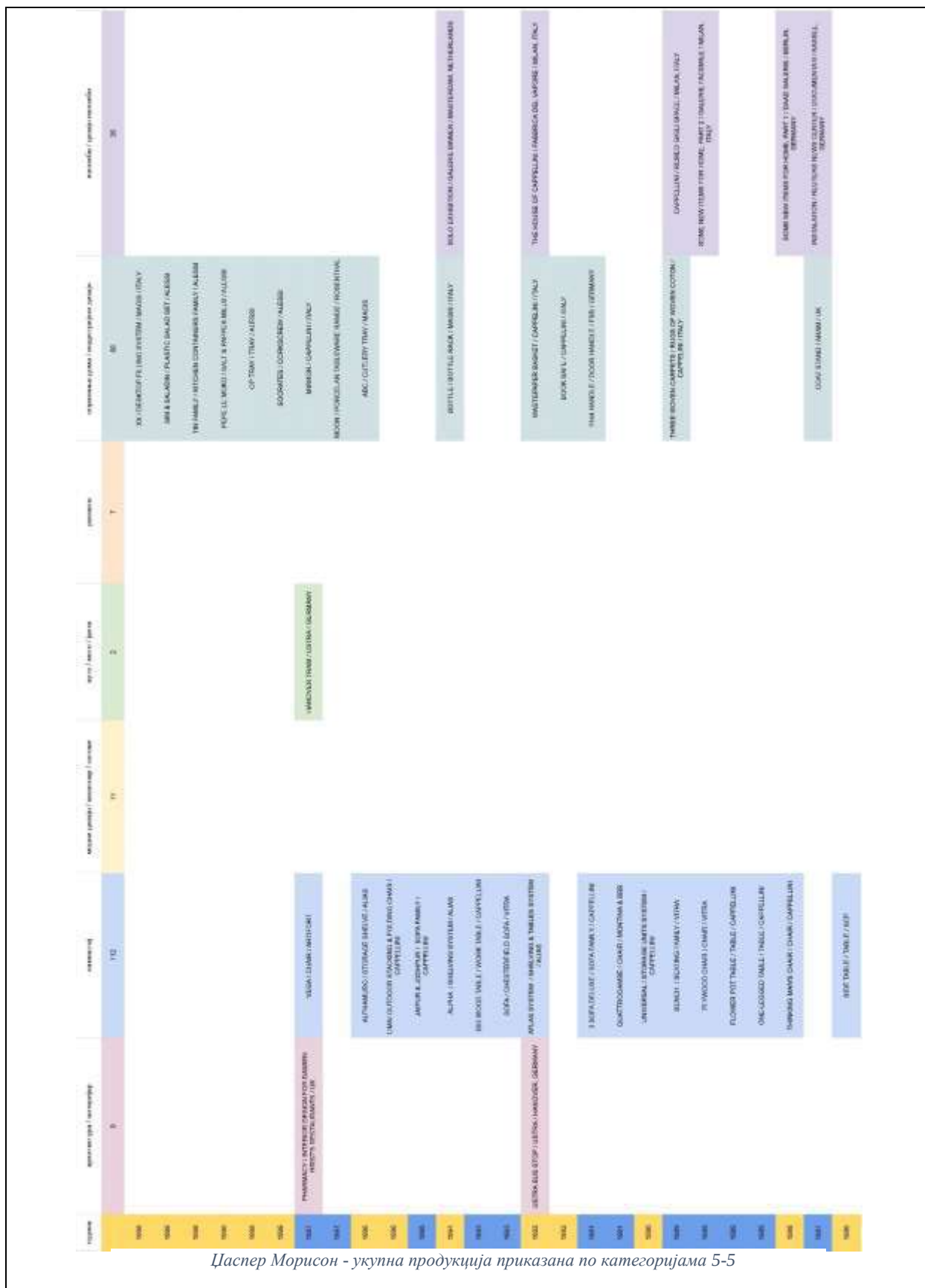

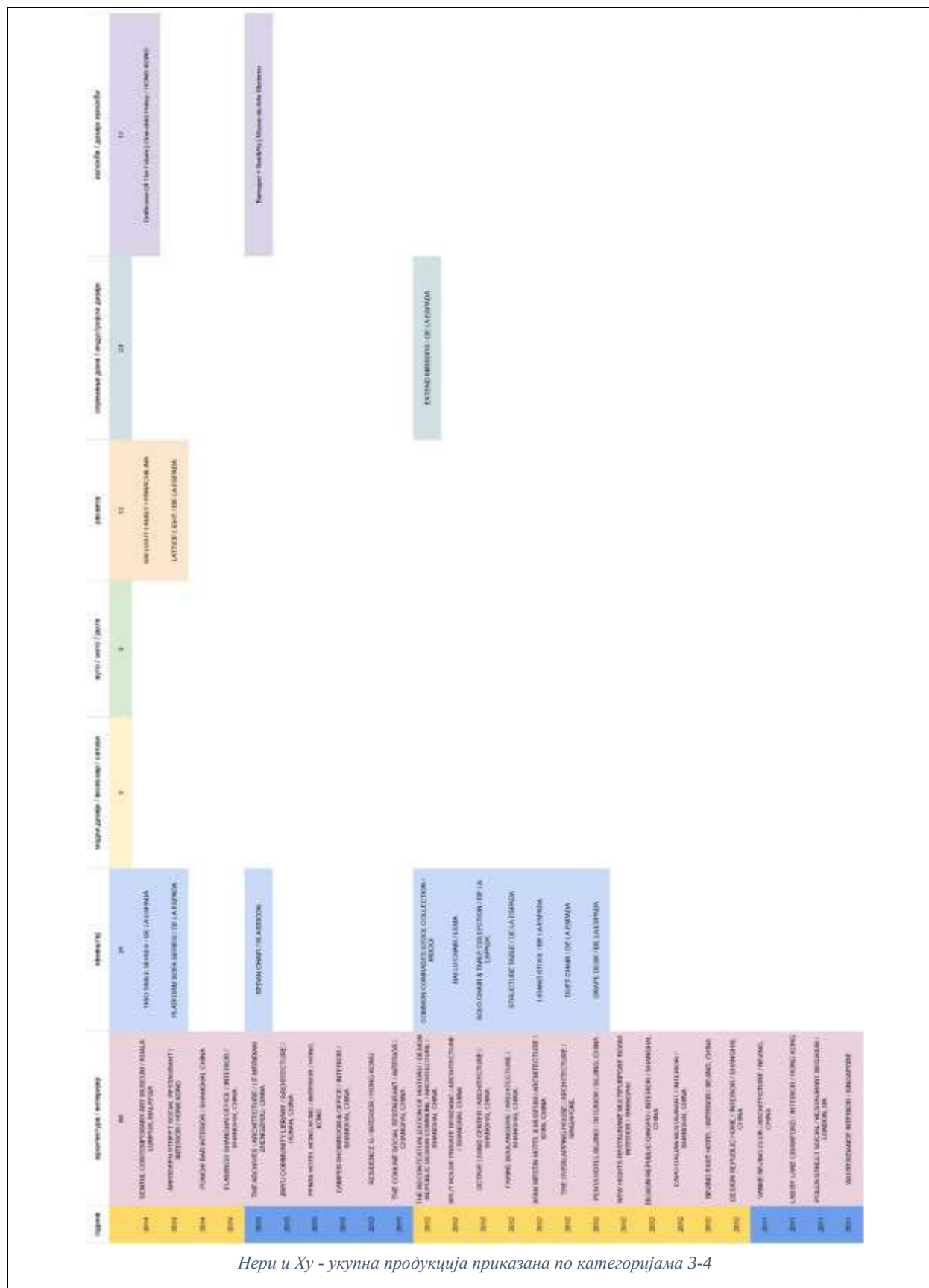

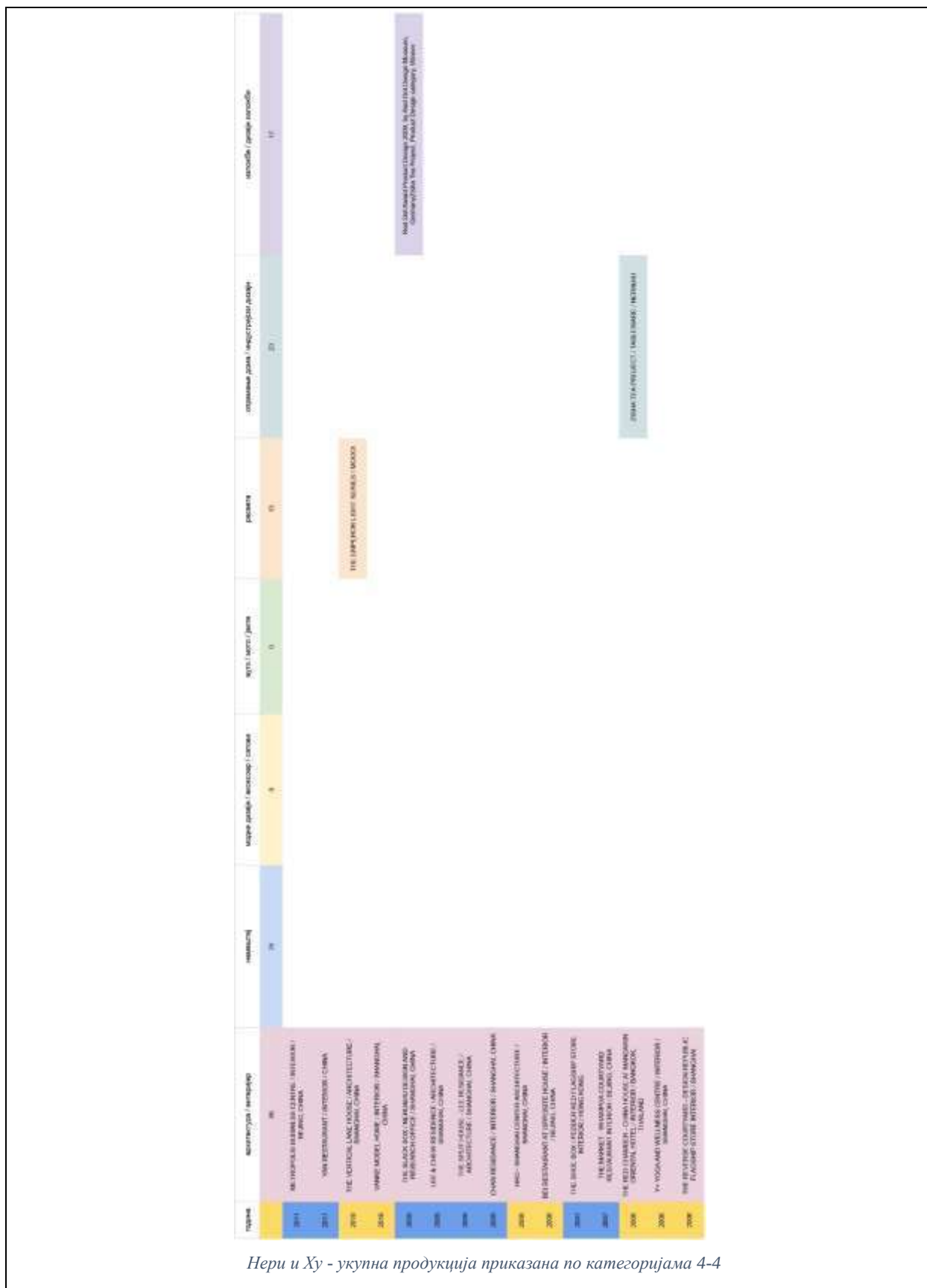
Neri & Hu

[illegible]

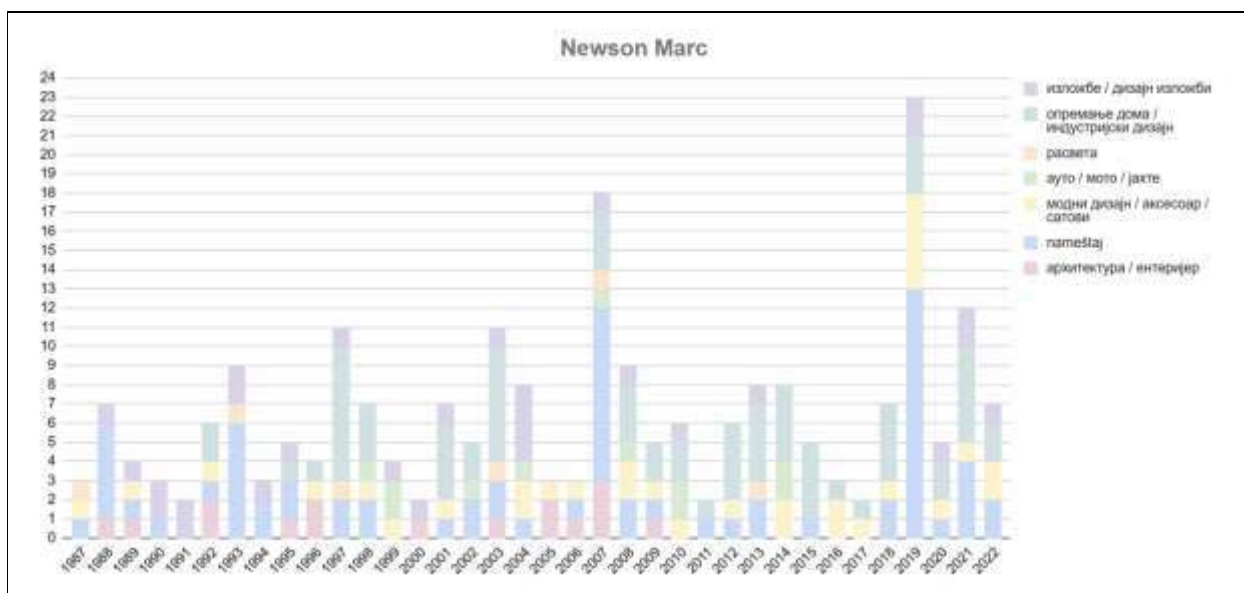
Табела 37: Нери и Ху - укупна продукција приказана по категоријама 1-4

Newsom Marc

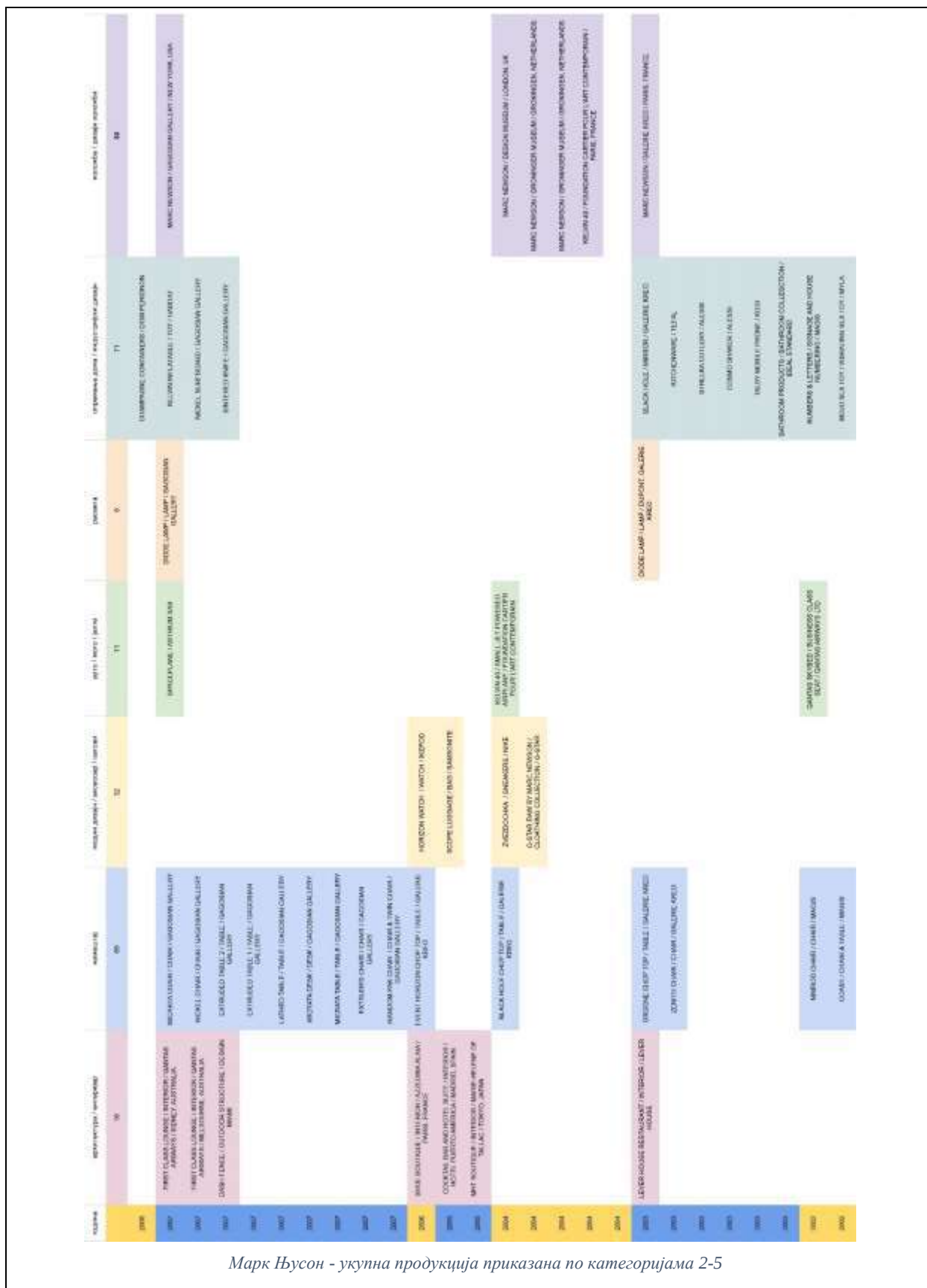
Графикон 113: Марк Њусон - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 114: Марк Њусон - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

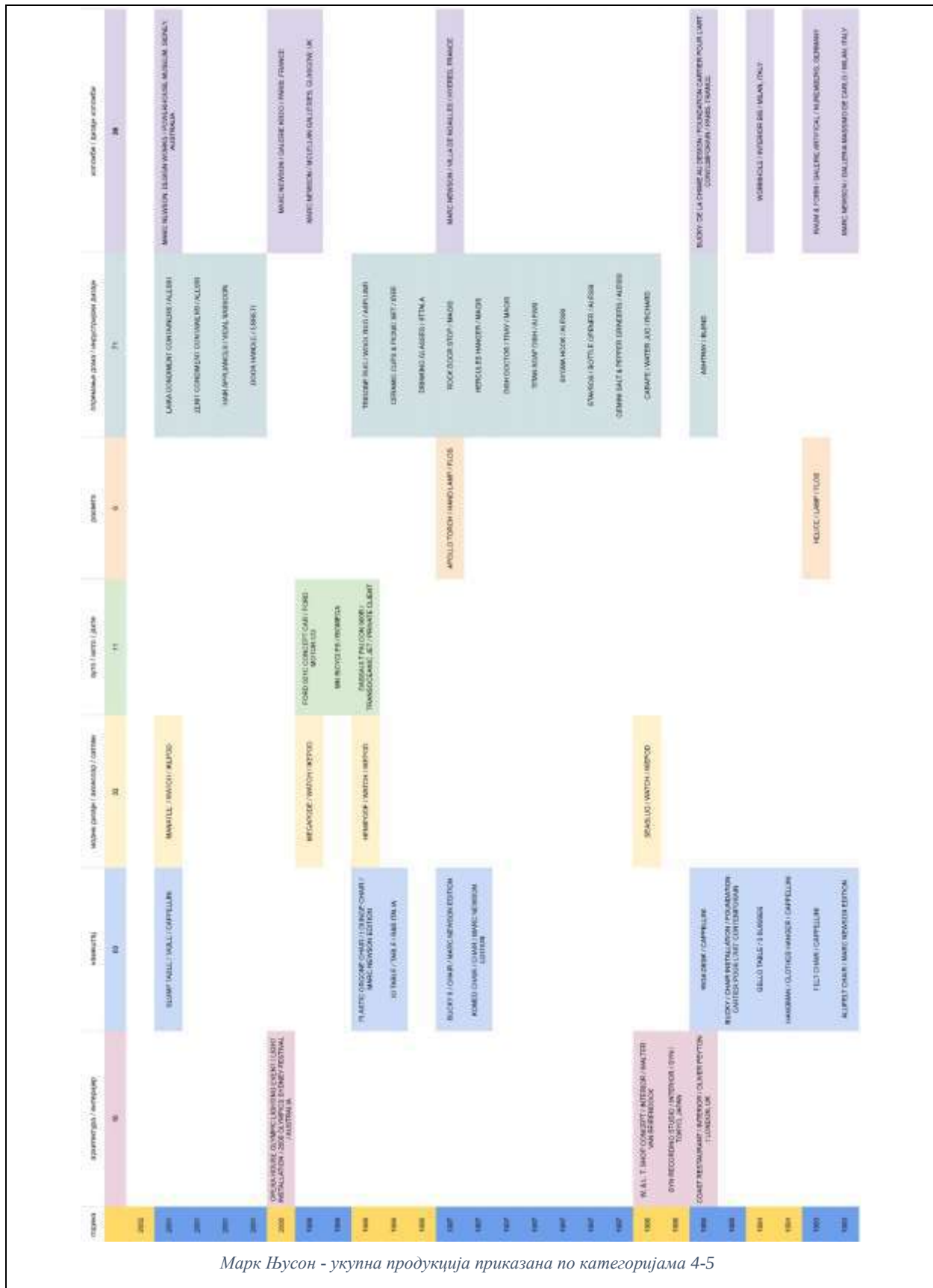
Година	Дизајнерски интеријер	Именица	Медии (дизајн / сликарство / цртање)	Литература / музика / филм	Дизајн	Популарна група / интердисциплинарна	Интерактив / интерактив
2002							
2003							
2004							
2005							
2006							
2007							
2008							
2009							
2010							
2011							
2012							
2013							
2014							
2015							
2016							
2017							
2018							
2019							
2020							
2021							
2022							
2023							
2024							
2025							
2026							
2027							
2028							
2029							
2030							
2031							
2032							
2033							
2034							
2035							
2036							
2037							
2038							
2039							
2040							
2041							
2042							
2043							
2044							
2045							
2046							
2047							
2048							
2049							
2050							
2051							
2052							
2053							
2054							
2055							
2056							
2057							
2058							
2059							
2060							
2061							
2062							
2063							
2064							
2065							
2066							
2067							
2068							
2069							
2070							
2071							
2072							
2073							
2074							
2075							
2076							
2077							
2078							
2079							
2080							
2081							
2082							
2083							
2084							
2085							
2086							
2087							
2088							
2089							
2090							
2091							
2092							
2093							
2094							
2095							
2096							
2097							
2098							
2099							
2100							

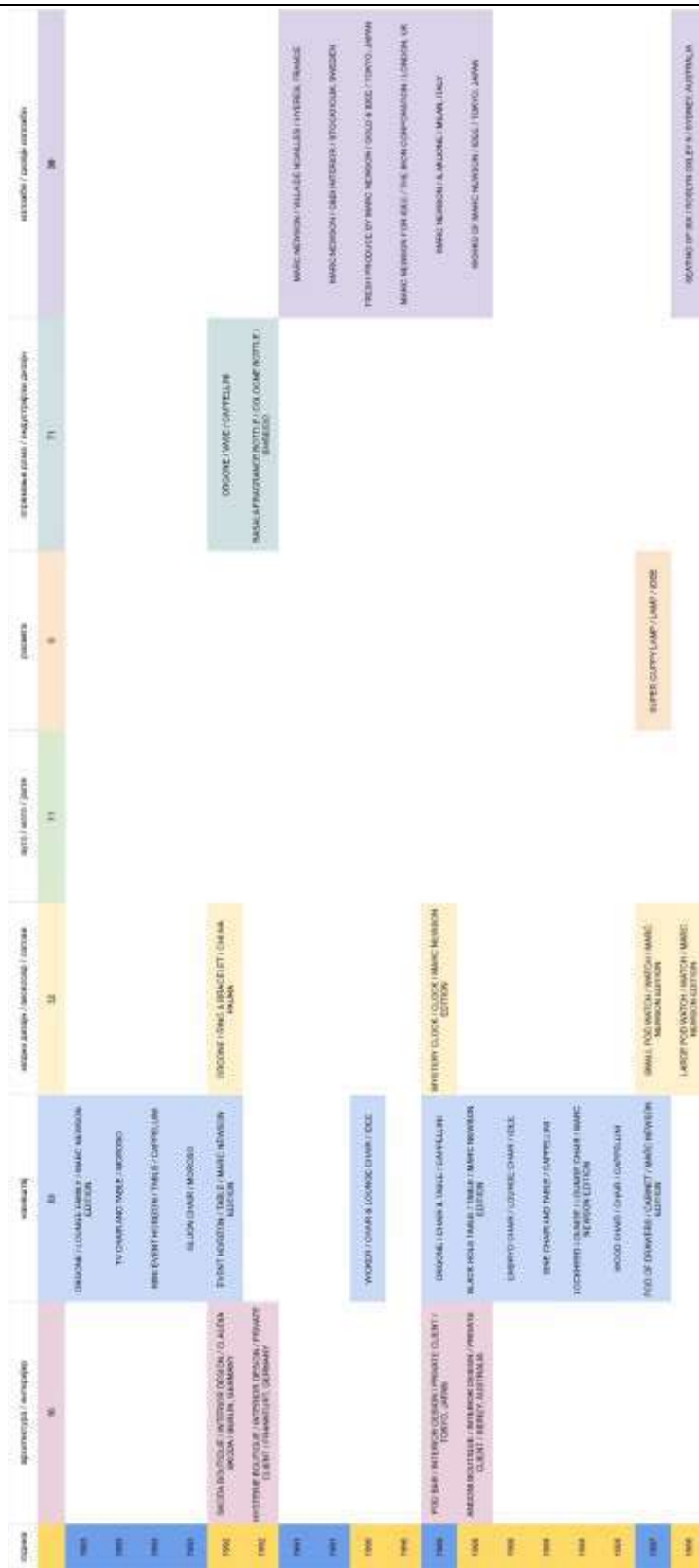
Табела 38: Марк Нусон - укупна продукција приказана по категоријама 1-5

година	проект/назив изложбе	национал	назив дизајна / изложбе / galerija	аутор / аутор / дизајн	категорија	назив изложбе / аутор
2017	34	35	36	37	38	39
2018						
2019						
2020						
2021	40	41	42	43	44	45
2022						
2023						
2024						
2025	46	47	48	49	50	51
2026						
2027						
2028						
2029	52	53	54	55	56	57
2030						
2031						
2032						

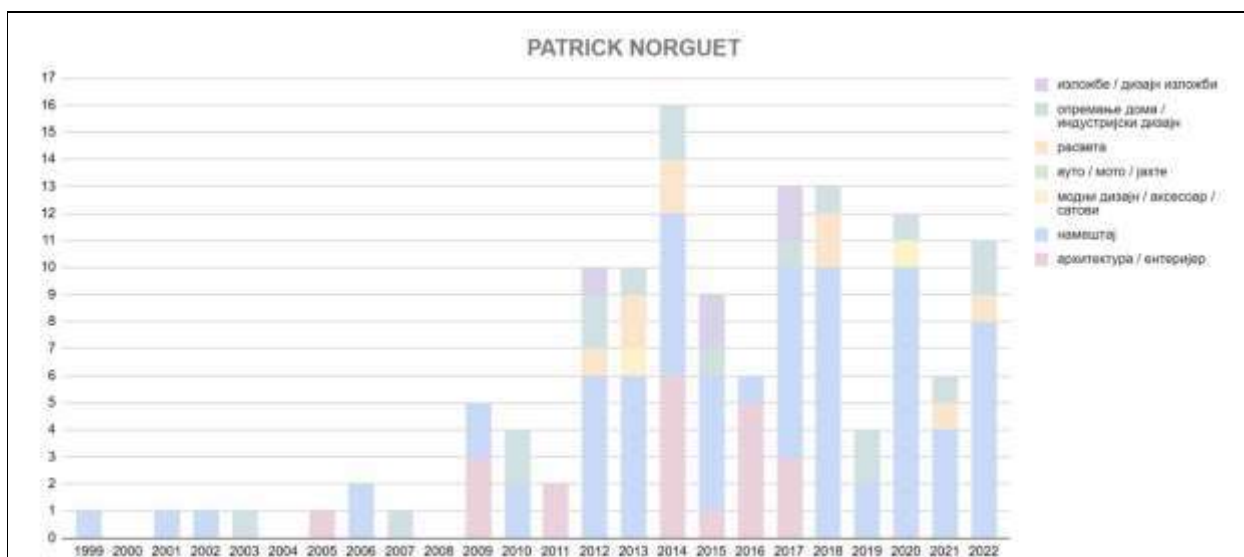
Марк Њусон - укупна продукција приказана по категоријама 3-5

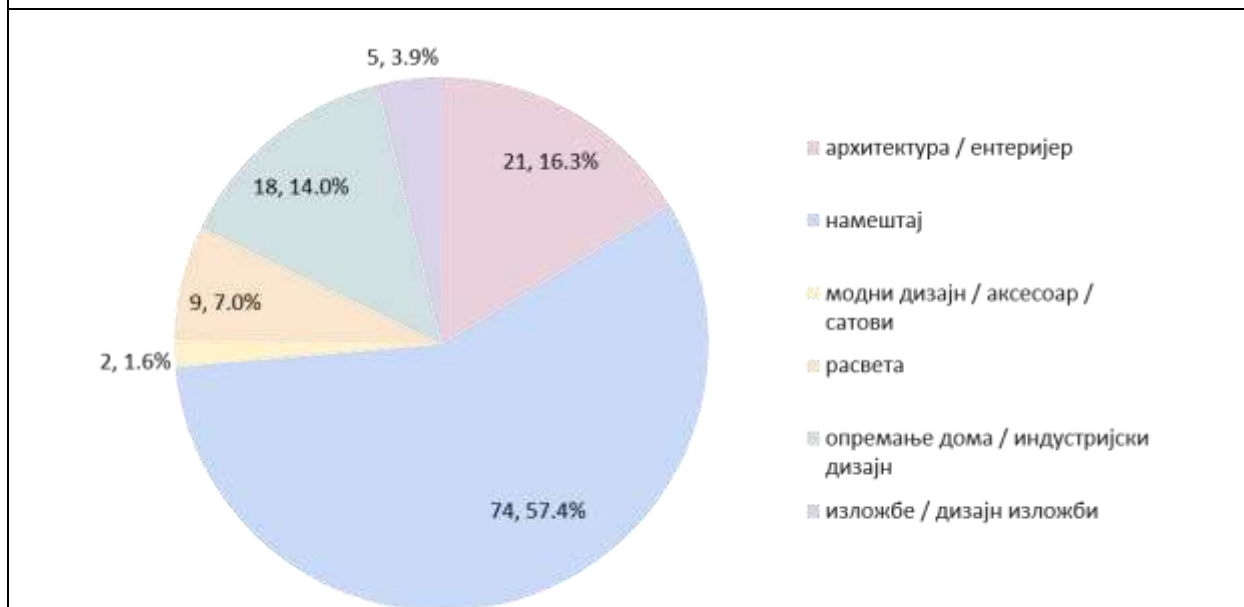

Марк Нусон - укупна продукција приказана по категоријама 5-5

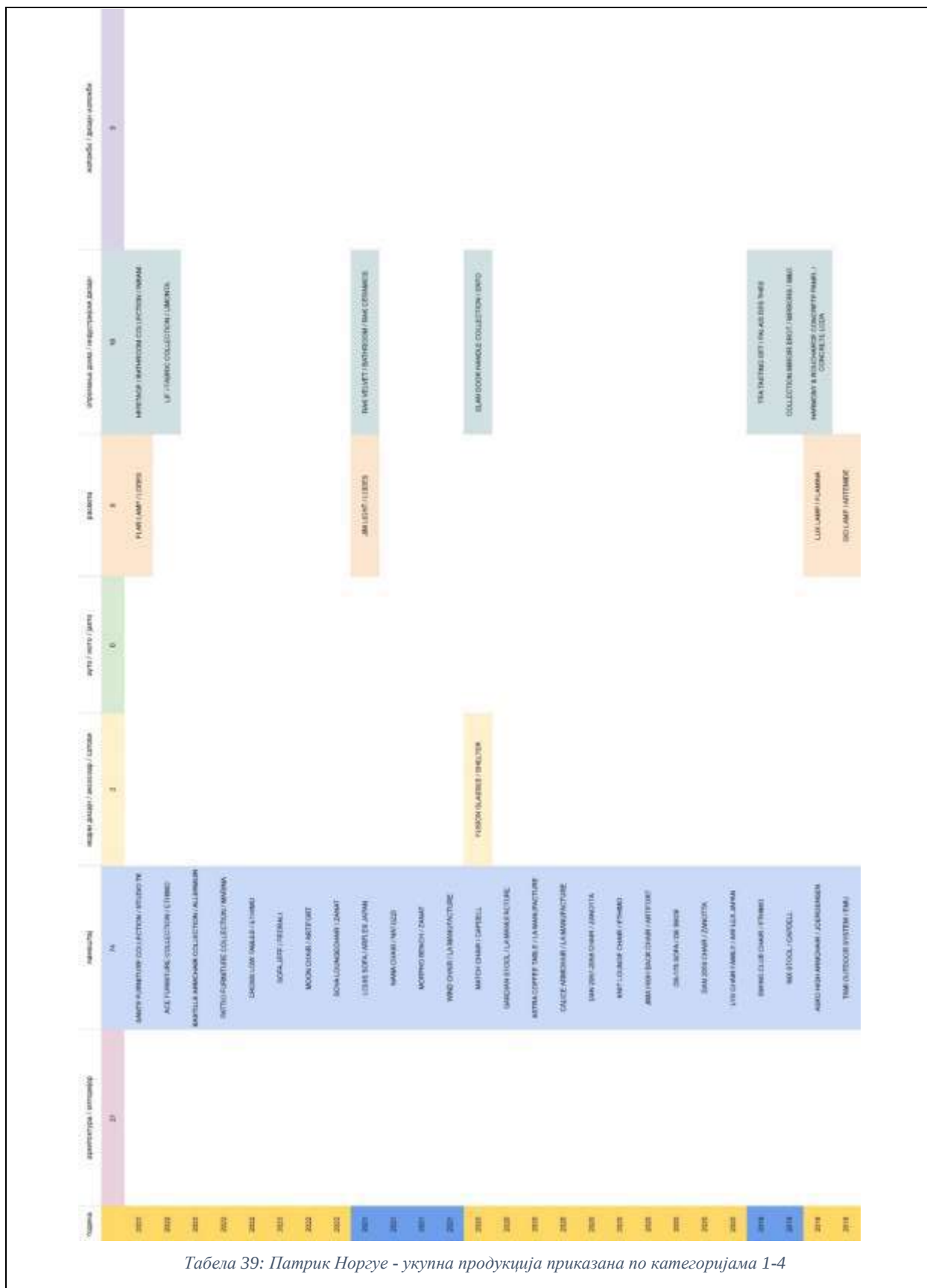
Norguet Patrick

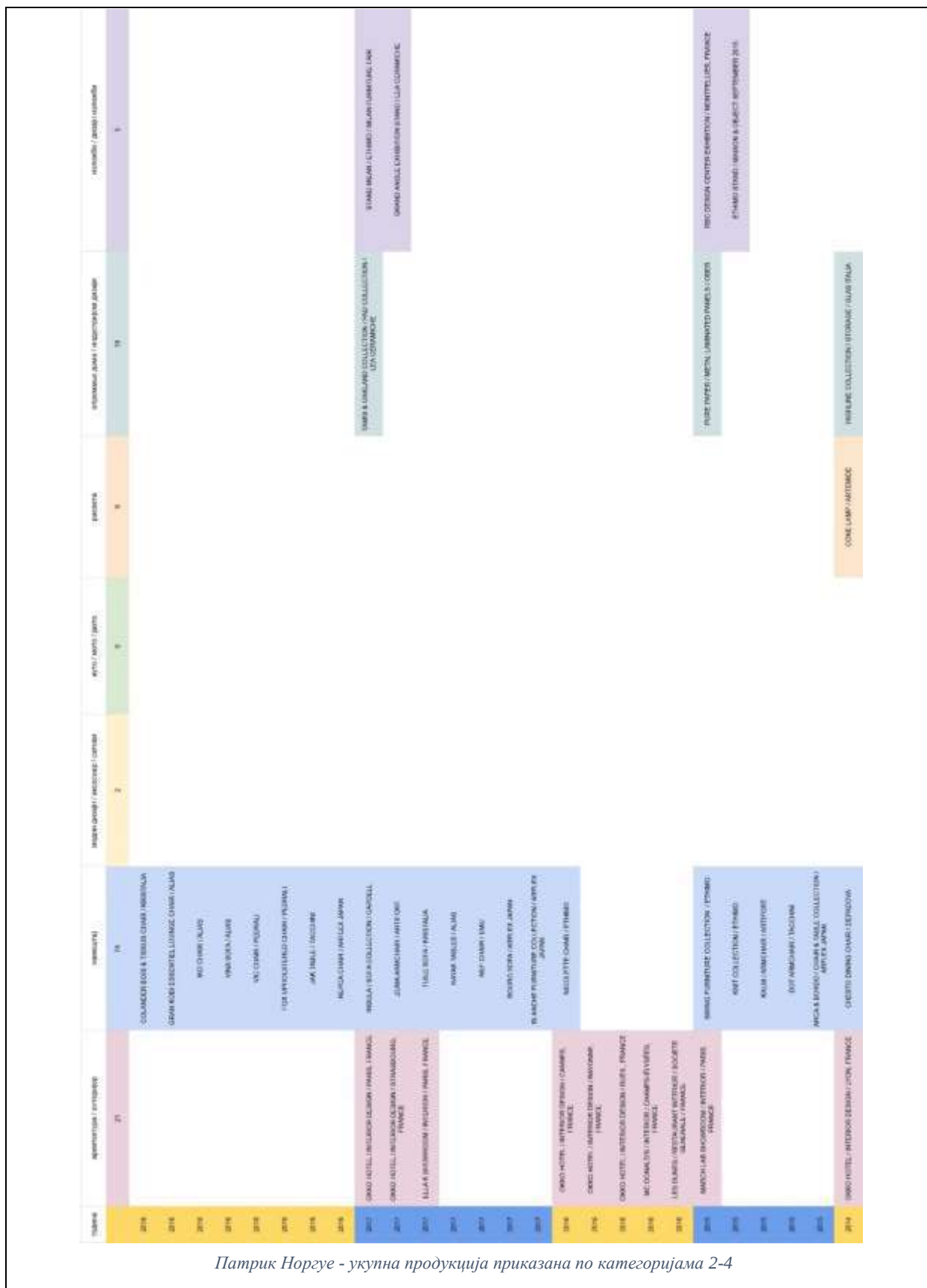

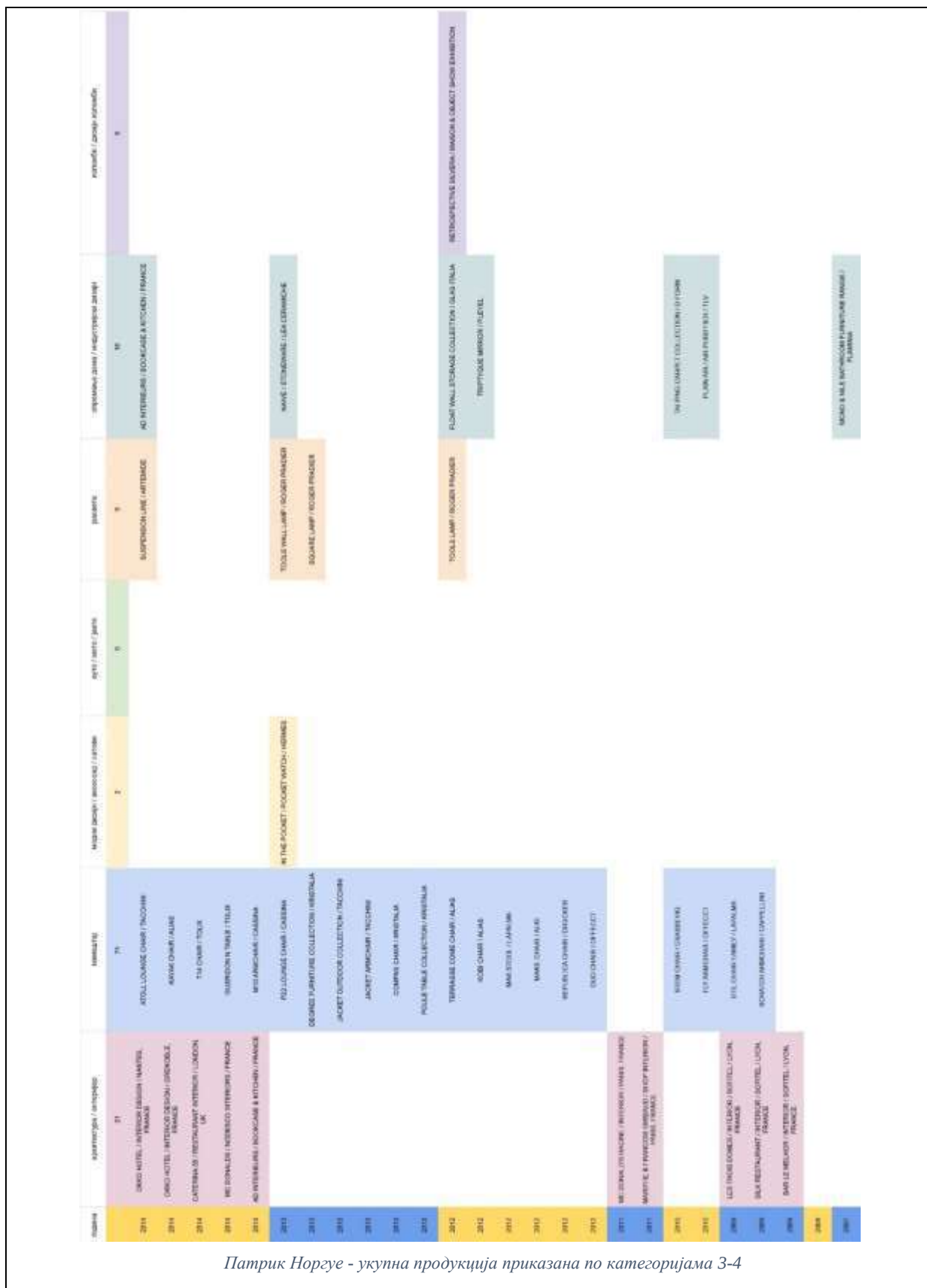
Графикон 115: Патрик Норгуе - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 116: Патрик Норгуе - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

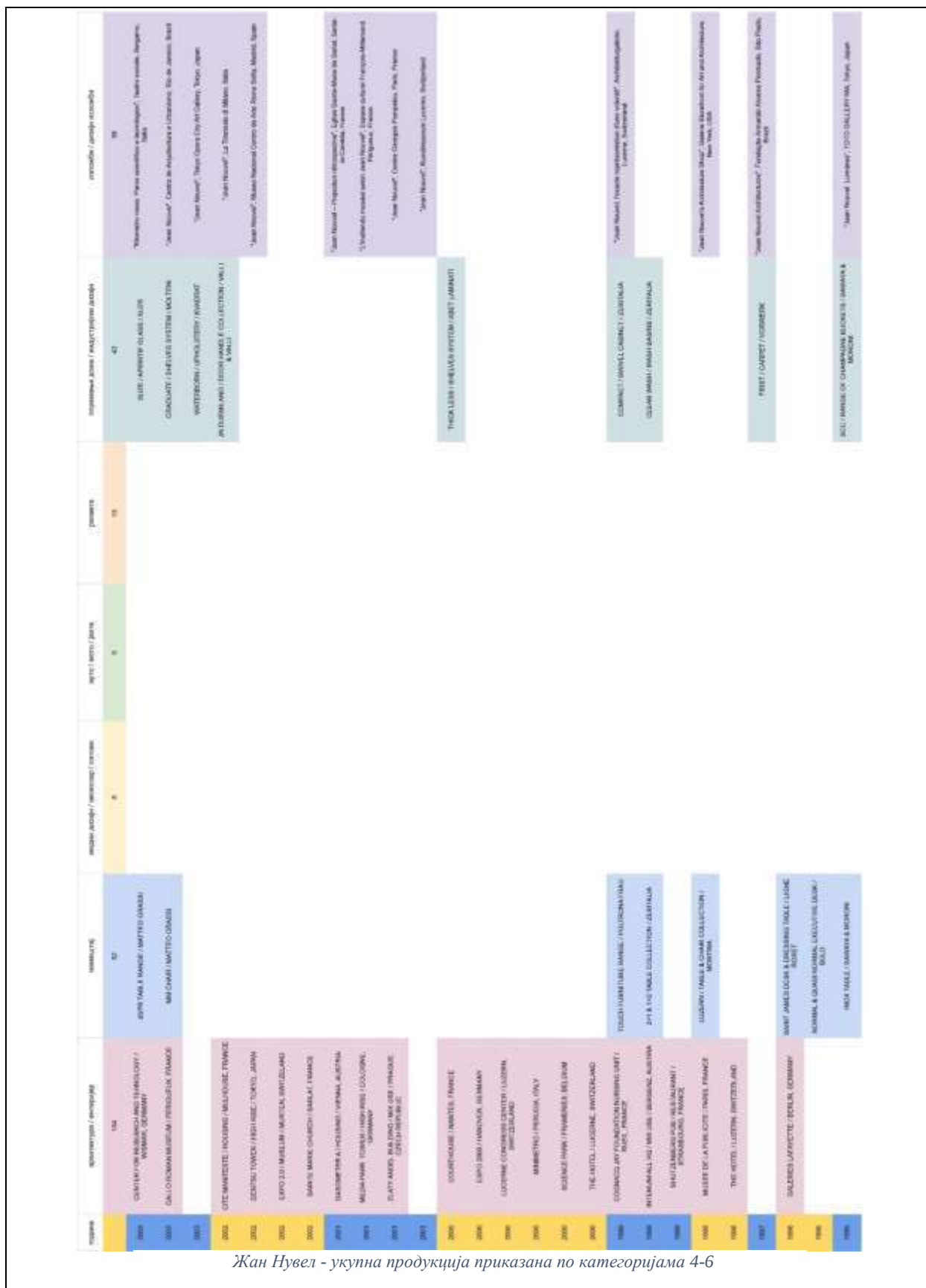
Патрик Норге - укупна продукција приказана по категоријама 4-4

Жан Нувел - укупна продукција приказана по категоријама 2-6

Година	Дизајнер / компанија	Категорија	Материјал / технологија / стил	Дизајн / функција / стил	Дизајн / функција / стил	Дизајн / функција / стил	Дизајн / функција / стил	Дизајн / функција / стил
1977	MOORE & CO. / LUTHER / MOORE & CO. / LUTHER	1977	1977	1977	1977	1977	1977	1977
1978	CLAUDE L. LANGEVIN / LANGEVIN / LANGEVIN	1978	1978	1978	1978	1978	1978	1978
1979	1979	1979	1979	1979	1979	1979	1979	1979
1980	1980	1980	1980	1980	1980	1980	1980	1980
1981	1981	1981	1981	1981	1981	1981	1981	1981
1982	1982	1982	1982	1982	1982	1982	1982	1982
1983	1983	1983	1983	1983	1983	1983	1983	1983
1984	1984	1984	1984	1984	1984	1984	1984	1984
1985	1985	1985	1985	1985	1985	1985	1985	1985
1986	1986	1986	1986	1986	1986	1986	1986	1986
1987	1987	1987	1987	1987	1987	1987	1987	1987
1988	1988	1988	1988	1988	1988	1988	1988	1988
1989	1989	1989	1989	1989	1989	1989	1989	1989
1990	1990	1990	1990	1990	1990	1990	1990	1990
1991	1991	1991	1991	1991	1991	1991	1991	1991
1992	1992	1992	1992	1992	1992	1992	1992	1992
1993	1993	1993	1993	1993	1993	1993	1993	1993
1994	1994	1994	1994	1994	1994	1994	1994	1994
1995	1995	1995	1995	1995	1995	1995	1995	1995
1996	1996	1996	1996	1996	1996	1996	1996	1996
1997	1997	1997	1997	1997	1997	1997	1997	1997
1998	1998	1998	1998	1998	1998	1998	1998	1998
1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999
2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002
2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003
2004	2004	2004	2004	2004	2004	2004	2004	2004
2005	2005	2005	2005	2005	2005	2005	2005	2005
2006	2006	2006	2006	2006	2006	2006	2006	2006
2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007
2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008
2009	2009	2009	2009	2009	2009	2009	2009	2009
2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010
2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011
2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012
2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013
2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014
2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015
2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017
2018	2018	2018	2018	2018	2018	2018	2018	2018
2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019
2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020
2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021
2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022
2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023
2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024
2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025

Жан Нувел - укупна продукција приказана по категоријама 3-6

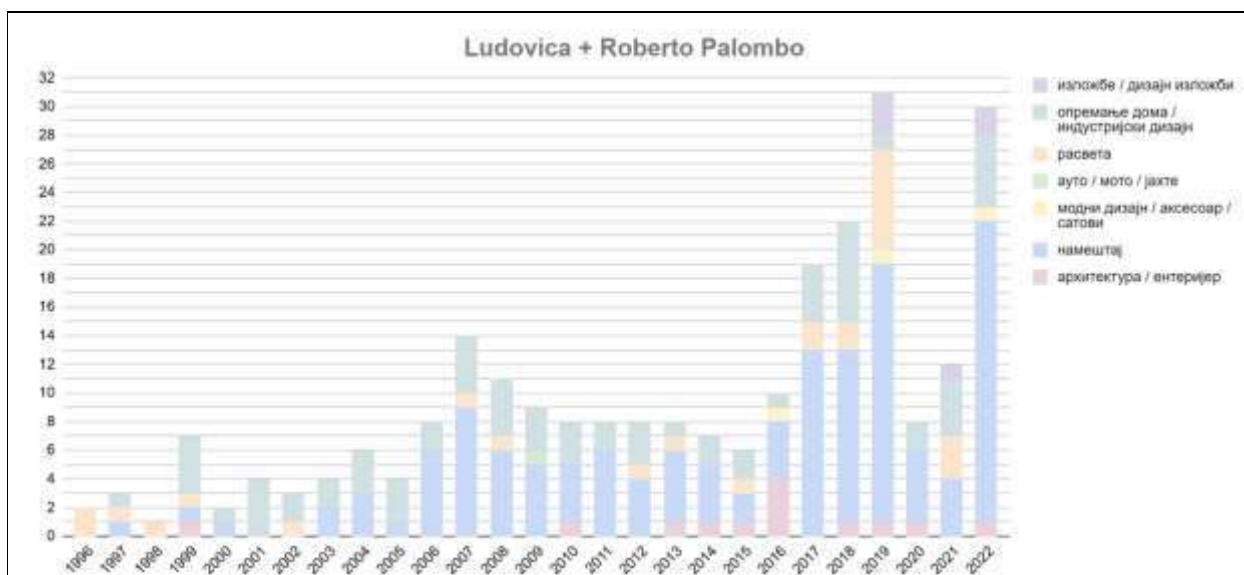
Година	архитектура / architecture	књижевност	модерна дизајн / contemporary design	уметност / art	уметност / contemporary design	уметност / contemporary design
1987		82	8	5	15	34
1988						
1989						
1990						
1991						
1992						
1993						
1994						
1995						
1996						
1997						
1998						
1999						
2000						
2001						
2002						
2003						
2004						
2005						
2006						
2007						
2008						
2009						
2010						
2011						
2012						
2013						
2014						
2015						
2016						
2017						
2018						
2019						
2020						
2021						
2022						
2023						
2024						
2025						
2026						
2027						
2028						
2029						
2030						
2031						
2032						
2033						
2034						
2035						
2036						
2037						
2038						
2039						
2040						
2041						
2042						
2043						
2044						
2045						
2046						
2047						
2048						
2049						
2050						
2051						
2052						
2053						
2054						
2055						
2056						
2057						
2058						
2059						
2060						
2061						
2062						
2063						
2064						
2065						
2066						
2067						
2068						
2069						
2070						
2071						
2072						
2073						
2074						
2075						
2076						
2077						
2078						
2079						
2080						
2081						
2082						
2083						
2084						
2085						
2086						
2087						
2088						
2089						
2090						
2091						
2092						
2093						
2094						
2095						
2096						
2097						
2098						
2099						
2100						

Жан Нувел - укупна продукција приказана по категоријама 5-6

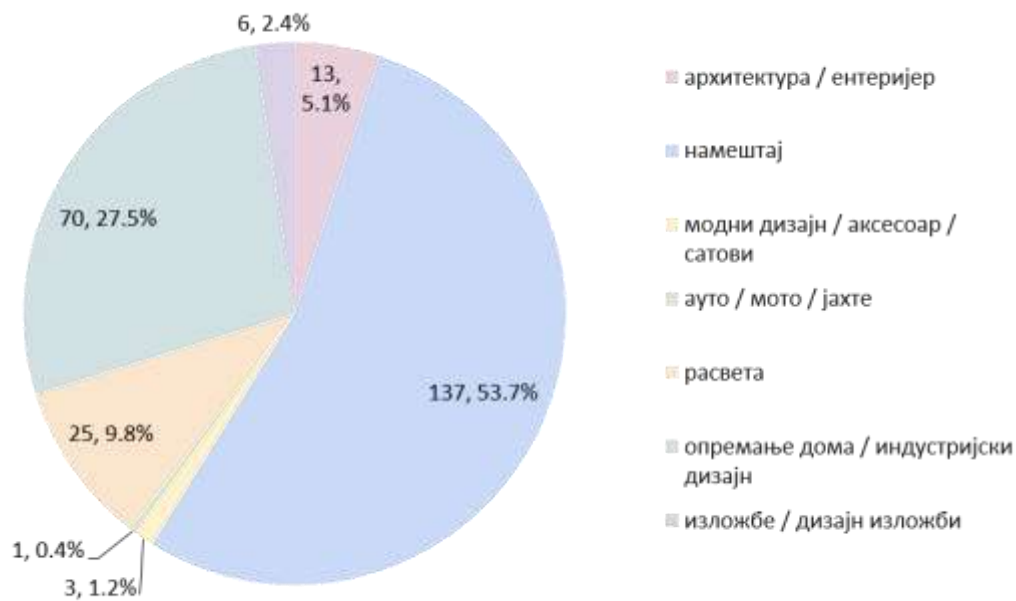
година	проектант(и) / институција	назив(и) /	материјал(и) / медијум(и) / техника	врста / материјал / техника	размера	назив(и) / институција / дизајнер	назив(и) / институција
1967	Жан Нувел / Француска	Жан Нувел / Француска	100	6	10	Жан Нувел / Француска	100
1967		Жан Нувел / Француска	100	6	10		
1967		Жан Нувел / Француска	100	6	10		
1967		Жан Нувел / Француска	100	6	10		
1967		Жан Нувел / Француска	100	6	10		
1967	Жан Нувел / Француска	Жан Нувел / Француска	100	6	10	Жан Нувел / Француска	100
1967		Жан Нувел / Француска	100	6	10		
1967		Жан Нувел / Француска	100	6	10		
1967		Жан Нувел / Француска	100	6	10		
1967		Жан Нувел / Француска	100	6	10		
1967	Жан Нувел / Француска	Жан Нувел / Француска	100	6	10	Жан Нувел / Француска	100
1967		Жан Нувел / Француска	100	6	10		
1967		Жан Нувел / Француска	100	6	10		
1967		Жан Нувел / Француска	100	6	10		
1967		Жан Нувел / Француска	100	6	10		

Жан Нувел - укупна продукција приказана по категоријама 6-6

Palomba Roberto + Ludovica

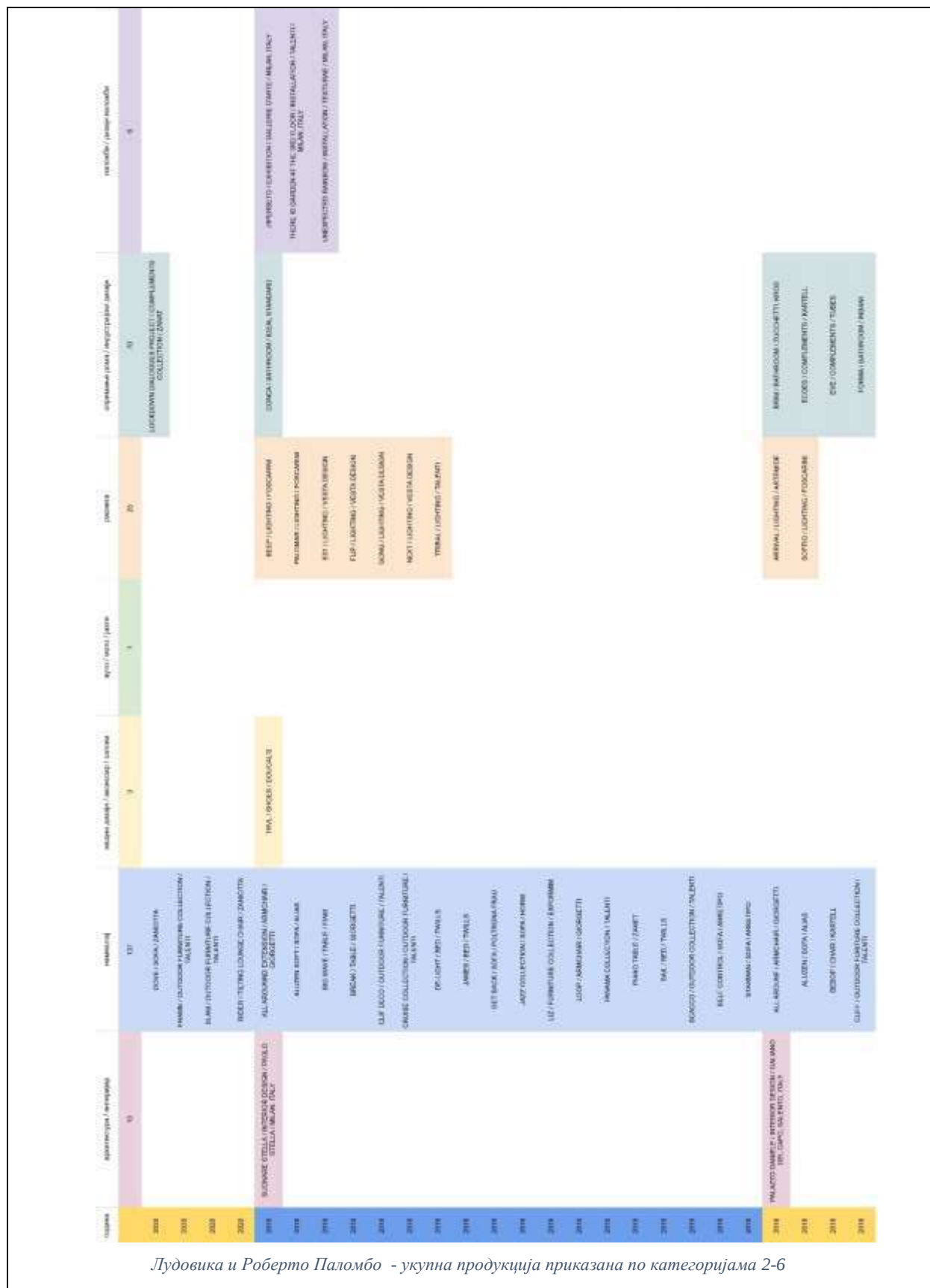
Графикон 117: Лудовика и Роберто Паломбо - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 118: Лудовика и Роберто Паломбо - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

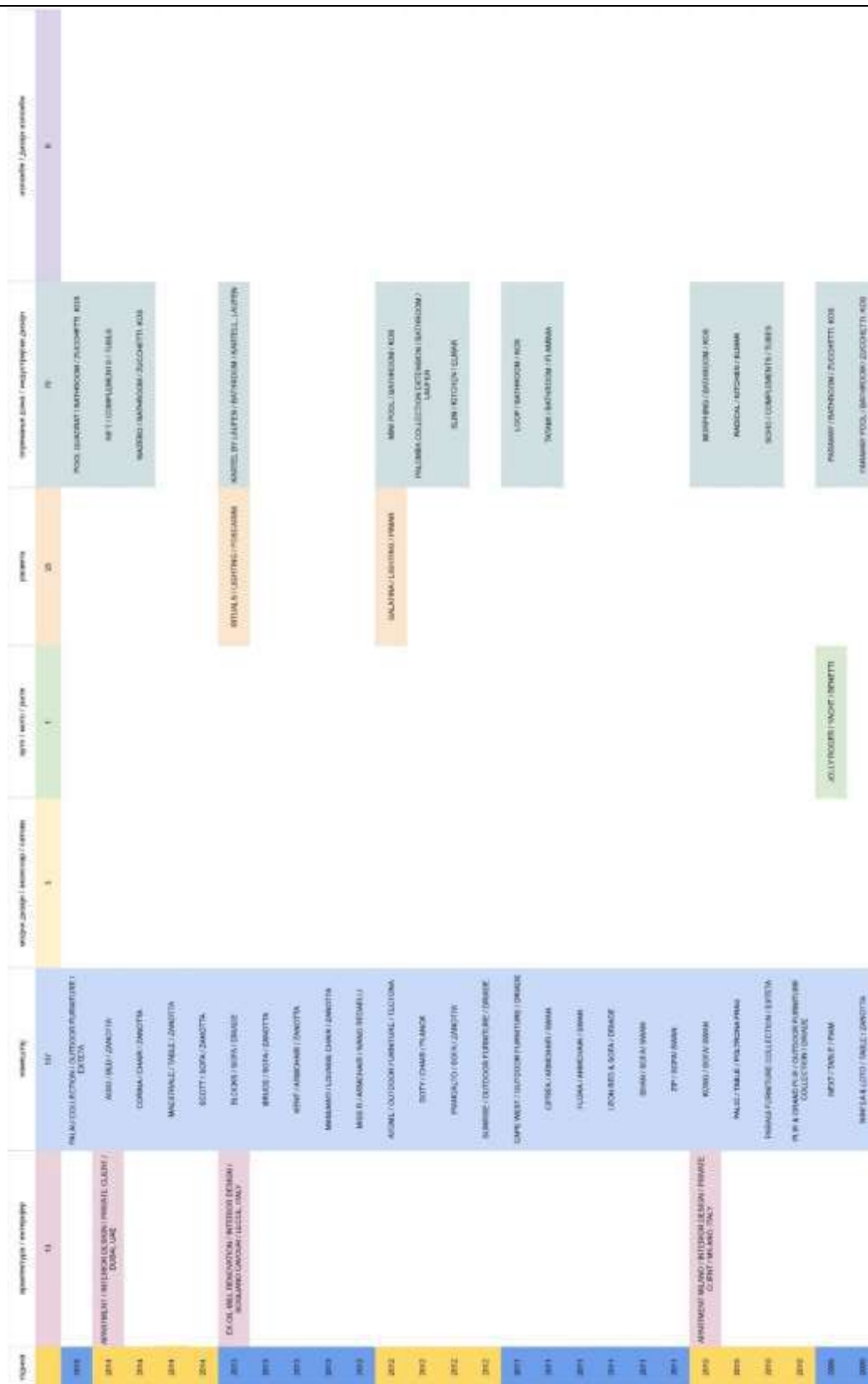
година	архитектура / архитектура	мобилност	интерјер дизајн / архитектура / дизајн	унутрашњи дизајн	дизајн	опрема за кухињу / перформанс дизајн	компјутер / дизајн / архитектура
1957	ELIUM BOUTIQUE / INTERIOR / M. M. / ITALY	1957	ELIUM BOUTIQUE / INTERIOR / M. M. / ITALY	5	1	79	8
1958							
1959							
1960							
1961							
1962							
1963							
1964							
1965							
1966							
1967							
1968							
1969							
1970							
1971							
1972							
1973							
1974							
1975							
1976							
1977							
1978							
1979							
1980							
1981							
1982							
1983							
1984							
1985							
1986							
1987							
1988							
1989							
1990							
1991							
1992							
1993							
1994							
1995							
1996							
1997							
1998							
1999							
2000							

Табела 41: Лудовика и Роберто Паломбо - укупна продукција приказана по категоријама 1-6

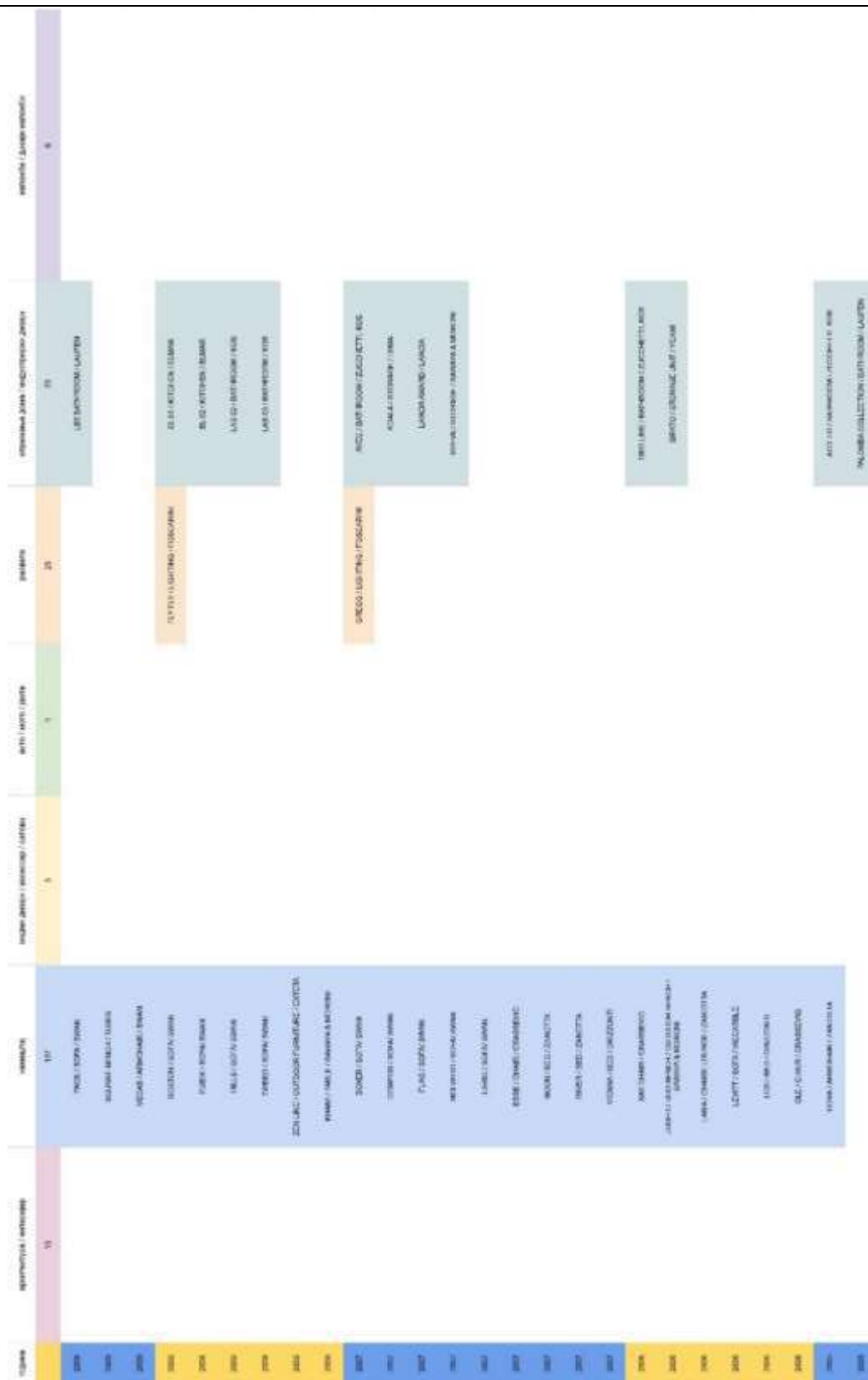

[illegible]

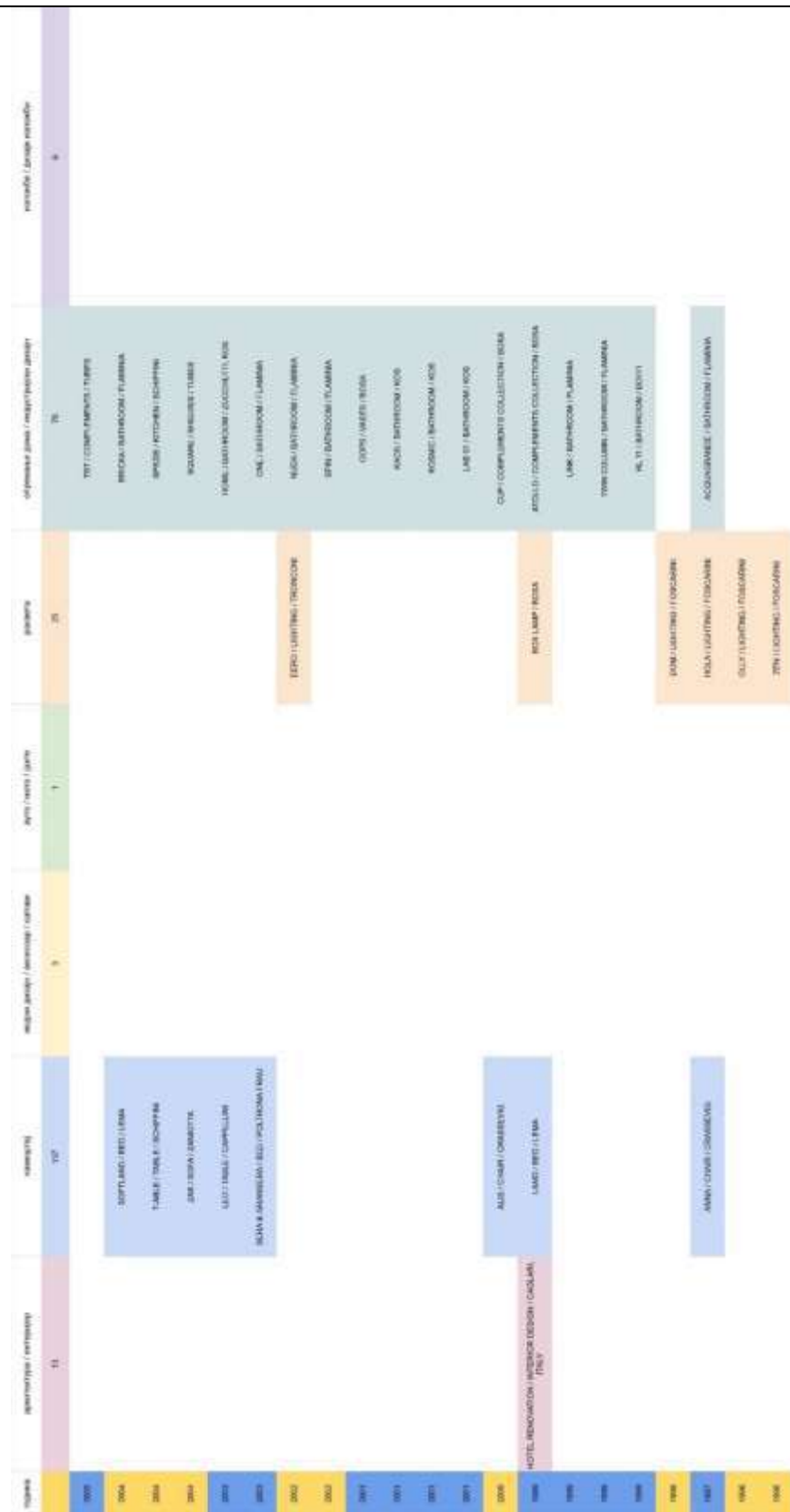
Људовика и Роберто Паломбо - укупна продукција приказана по категоријама 3-6

Лудовика и Роберто Паломбо - укупна продукција приказана по категоријама 4-6

Људовика и Роберто Паломбо - укупна продукција приказана по категоријама 5-6

Лудовика и Роберто Паломбо - укупна продукција приказана по категоријама 1-6

449

година	projekat / projekat	naslov	izdavaoc / izdavaoc	jezik / jezik	broj strana / broj strana	opis / opis	izdavaoc / izdavaoc
2004	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	francuski / francuski / francuski	100	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART
2005	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	francuski / francuski / francuski	100	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART
2006	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	francuski / francuski / francuski	100	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART
2007	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	francuski / francuski / francuski	100	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART
2008	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	francuski / francuski / francuski	100	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART
2009	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	francuski / francuski / francuski	100	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART
2010	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	francuski / francuski / francuski	100	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART
2011	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	francuski / francuski / francuski	100	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART
2012	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	francuski / francuski / francuski	100	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART
2013	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	francuski / francuski / francuski	100	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART
2014	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	francuski / francuski / francuski	100	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART	MAISON D'ART / ART HOUSE / MAISON D'ART

Карим Рашид - укупна продукција приказана по категоријама 5-17

[illegible]

Година	архитектура / архитектура	интерјер	модеран дизајн / модеран дизајн	актуелан дизајн	интерјер	интерјер / модеран дизајн	метеријал / материјал
	131	119	125	3	81	87	87
2013							
2014							
2015							
2016							
2017							
2018							
2019							
2020							
2021							
2022							
2023							
2024							
2025							
2026							
2027							
2028							
2029							
2030							
2031							
2032							
2033							
2034							
2035							

[illegible]

година	категорија / kategorija	naslov / title	region / region / region	year / year / year	author / author / author	comment / comment / comment
2010	101	STREET LIGHT TUBE	101	101	101	101
2011		BLISS ROOM BORN TUBE				
2012		WALL LIGHT TUBE				
2013		SPRAY / BORN TUBE				
2014		TABLET / BORN TUBE				
2015		TABLET / BORN TUBE				
2016		TABLET / BORN TUBE				
2017		TABLET / BORN TUBE				
2018	102	TABLET / BORN TUBE	102	102	102	102
2019		TABLET / BORN TUBE				
2020		TABLET / BORN TUBE				
2021		TABLET / BORN TUBE				
2022		TABLET / BORN TUBE				
2023		TABLET / BORN TUBE				
2024		TABLET / BORN TUBE				
2025		TABLET / BORN TUBE				
2026		TABLET / BORN TUBE				
2027		TABLET / BORN TUBE				
2028	103	TABLET / BORN TUBE	103	103	103	103
2029		TABLET / BORN TUBE				
2030		TABLET / BORN TUBE				
2031		TABLET / BORN TUBE				
2032		TABLET / BORN TUBE				
2033		TABLET / BORN TUBE				
2034		TABLET / BORN TUBE				
2035		TABLET / BORN TUBE				
2036		TABLET / BORN TUBE				
2037		TABLET / BORN TUBE				
2038	104	TABLET / BORN TUBE	104	104	104	104
2039		TABLET / BORN TUBE				
2040		TABLET / BORN TUBE				
2041		TABLET / BORN TUBE				
2042		TABLET / BORN TUBE				
2043		TABLET / BORN TUBE				
2044		TABLET / BORN TUBE				
2045		TABLET / BORN TUBE				
2046		TABLET / BORN TUBE				
2047		TABLET / BORN TUBE				
2048	105	TABLET / BORN TUBE	105	105	105	105
2049		TABLET / BORN TUBE				
2050		TABLET / BORN TUBE				
2051		TABLET / BORN TUBE				
2052		TABLET / BORN TUBE				
2053		TABLET / BORN TUBE				
2054		TABLET / BORN TUBE				
2055		TABLET / BORN TUBE				
2056		TABLET / BORN TUBE				
2057		TABLET / BORN TUBE				

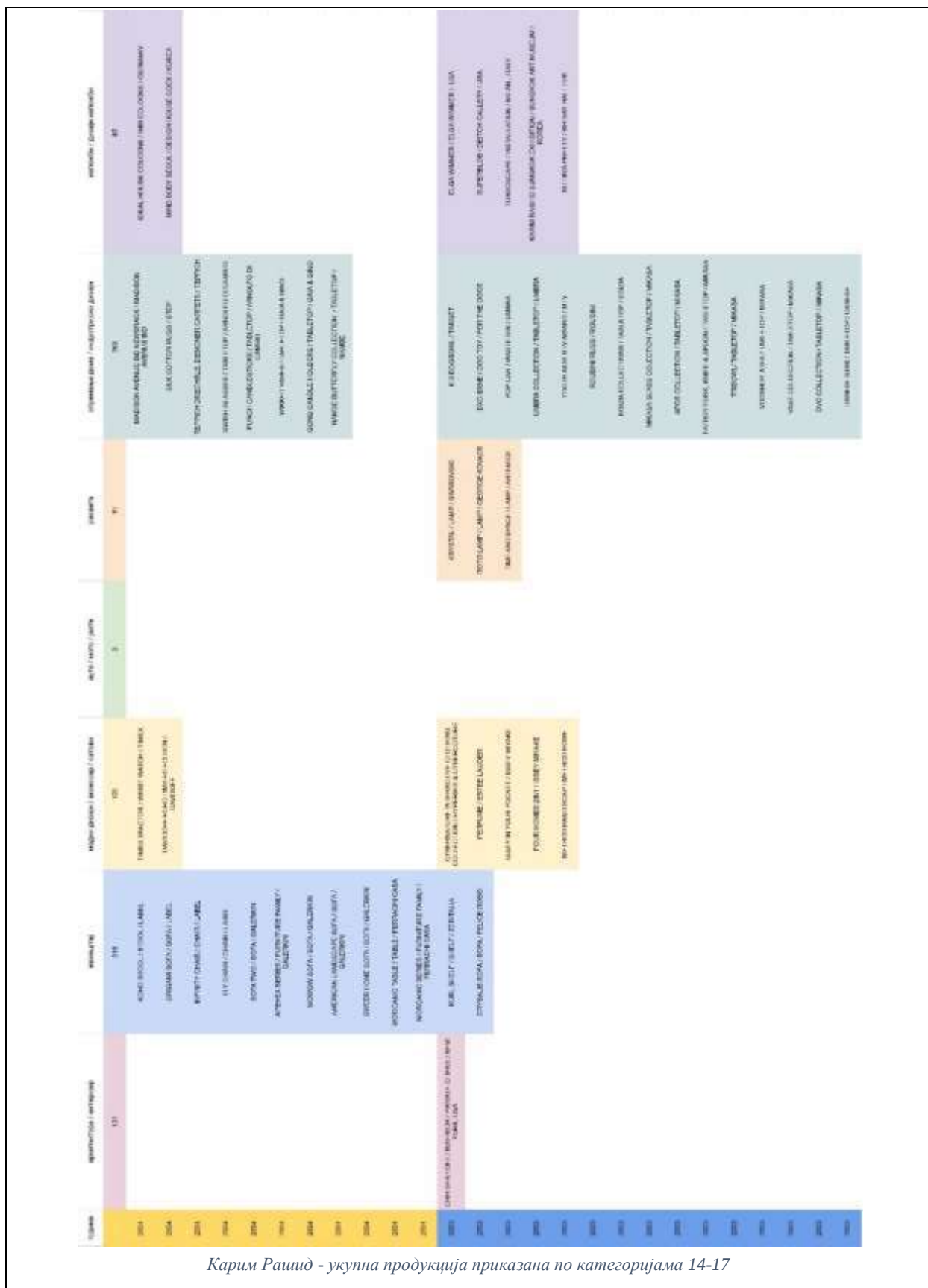
Карим Рашид - укупна продукција приказана по категоријама 10-17

location	type of zone / technology	technology	number of zones / capacity	number of zones / capacity	type of zone / capacity	type of zone / capacity	type of zone / capacity	type of zone / capacity
2000		50	100	5	30	500	80	
2001								
2002								
2003								
2004								
2005								
2006								
2007								
2008								
2009								
2010								
2011								
2012								
2013								
2014								
2015								
2016								
2017								
2018								
2019								
2020								
2021								
2022								
2023								
2024								
2025								
2026								
2027								
2028								
2029								
2030								
2031								
2032								
2033								
2034								
2035								
2036								
2037								
2038								
2039								
2040								
2041								
2042								
2043								
2044								
2045								
2046								
2047								
2048								
2049								
2050								
2051								
2052								
2053								
2054								
2055								
2056								
2057								
2058								
2059								
2060								
2061								
2062								
2063								
2064								
2065								
2066								
2067								
2068								
2069								
2070								
2071								
2072								
2073								
2074								
2075								
2076								
2077								
2078								
2079								
2080								
2081								
2082								
2083								
2084								
2085								
2086								
2087								
2088								
2089								
2090								
2091								
2092								
2093								
2094								
2095								
2096								
2097								

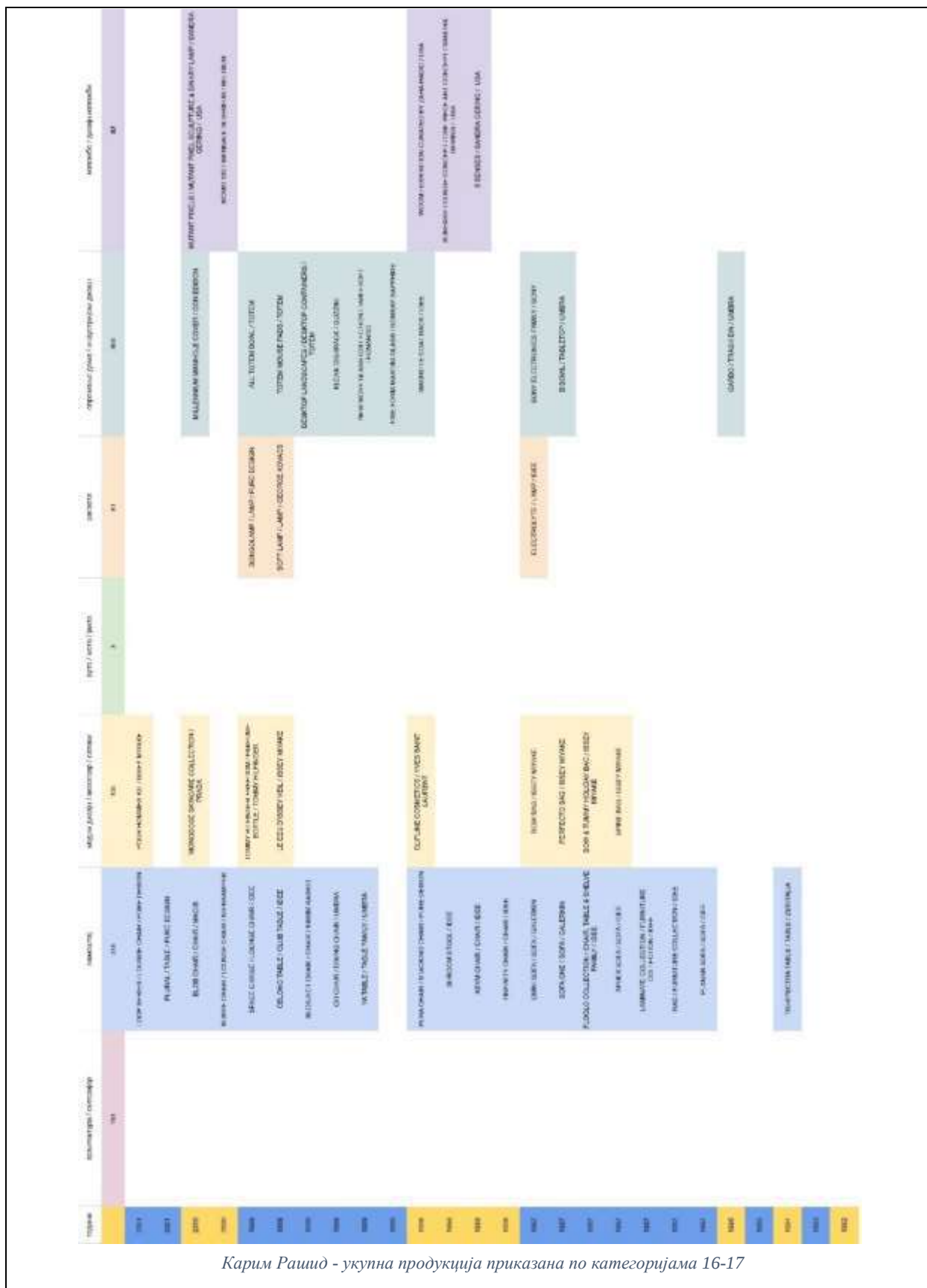
Карим Рашид - укупна продукција приказана по категоријама 11-17

Карим Рашид - укупна продукција приказана по категоријама 17-17

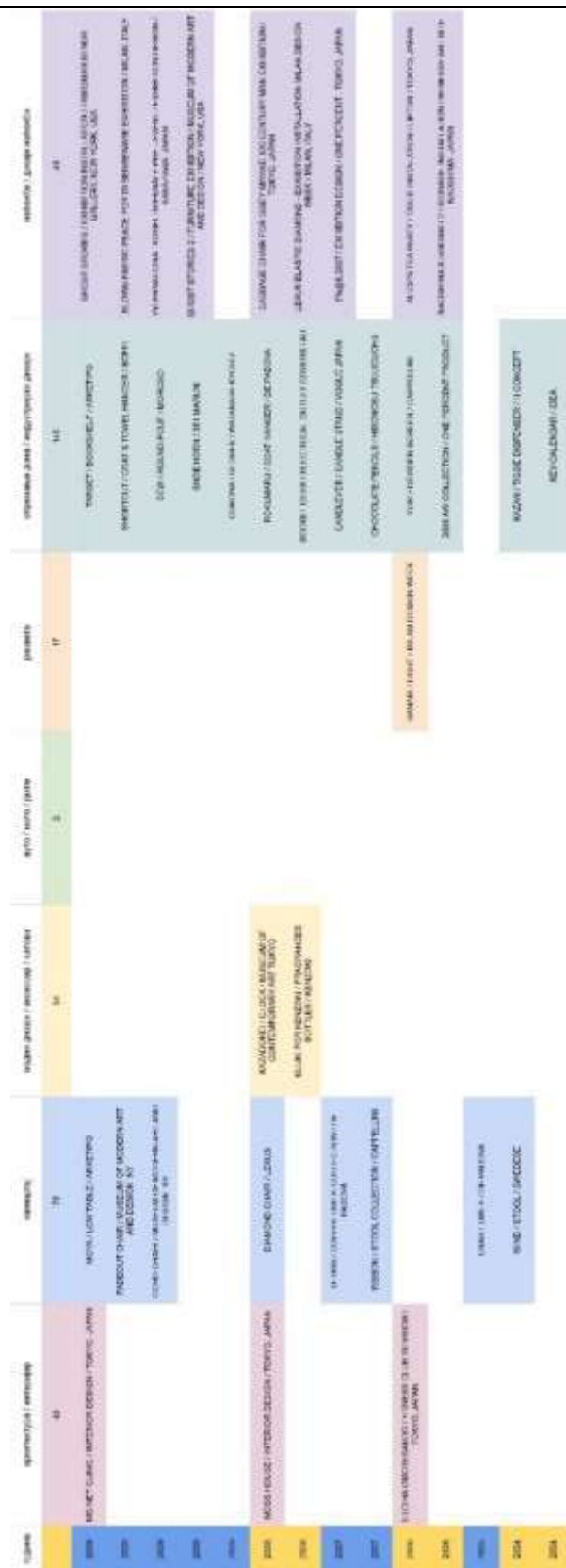
[illegible]

[illegible]

[illegible]

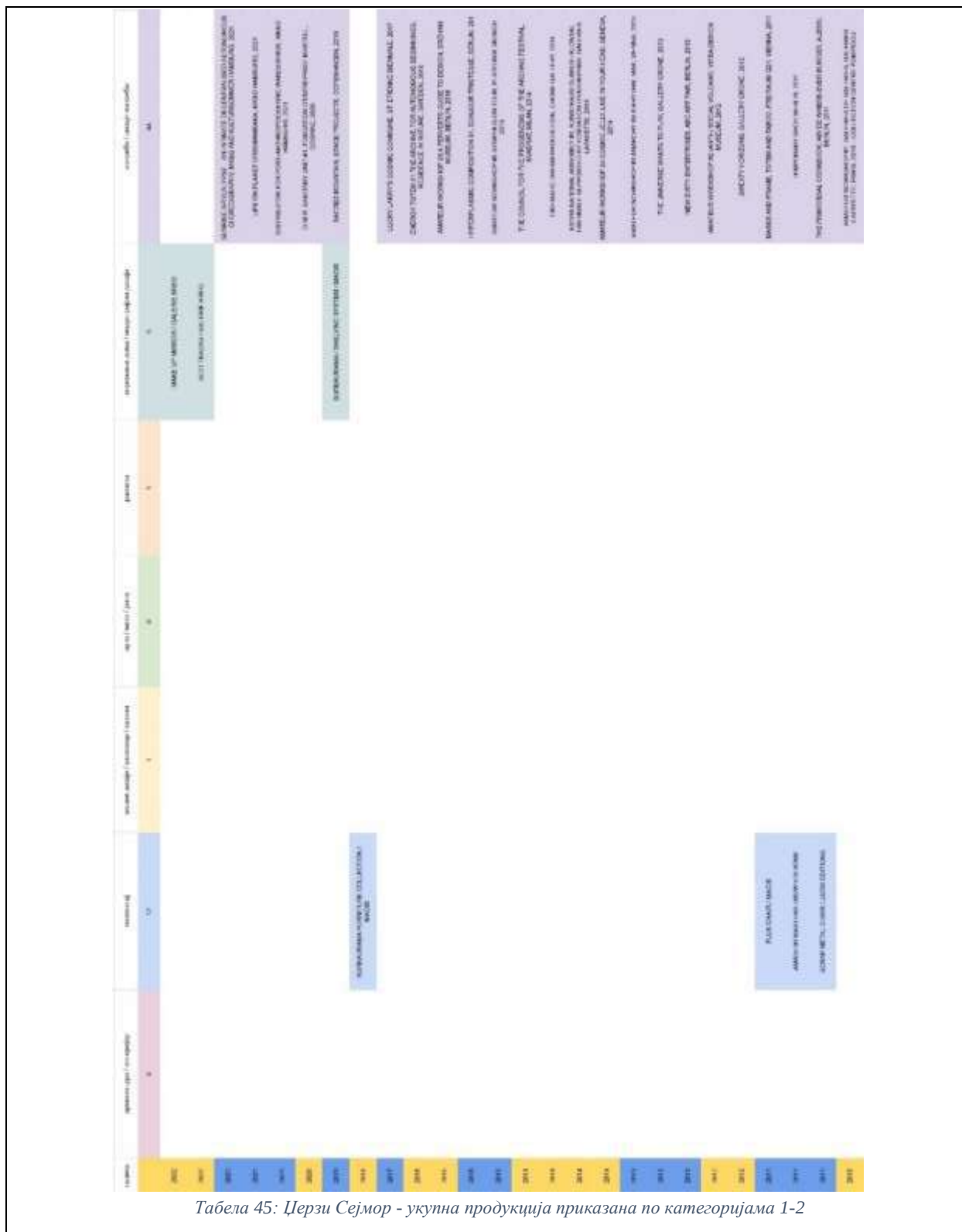
година	проект/изложба/изdavaње	категорија	видео/фото/дизajn	опис/наме	изdavaње/дизajn/проект/дизajn	изdavaње/дизajn/проект/дизajn
2012	SHIMIZU OTTAWA: INTERIOR DESIGN WORKS OTTAWA, CANADA	43			43	SHIMIZU OTTAWA: INTERIOR DESIGN WORKS OTTAWA, CANADA
2013	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	44			44	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2014	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	45			45	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2015	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	46			46	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2016	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	47			47	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2017	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	48			48	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2018	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	49			49	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2019	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	50			50	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2020	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	51			51	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2021	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	52			52	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2022	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	53			53	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2023	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	54			54	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2024	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	55			55	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2025	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	56			56	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2026	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	57			57	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2027	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	58			58	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2028	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	59			59	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2029	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	60			60	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2030	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	61			61	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2031	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	62			62	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2032	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	63			63	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2033	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	64			64	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2034	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	65			65	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2035	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	66			66	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2036	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	67			67	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2037	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	68			68	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2038	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	69			69	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2039	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	70			70	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2040	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	71			71	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2041	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	72			72	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2042	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	73			73	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2043	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	74			74	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2044	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	75			75	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2045	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	76			76	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2046	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	77			77	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2047	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	78			78	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2048	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	79			79	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2049	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	80			80	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA
2050	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA	81			81	THEORY OF DESIGN: A COLLECTION OF WORKS BY SHIMIZU OTTAWA

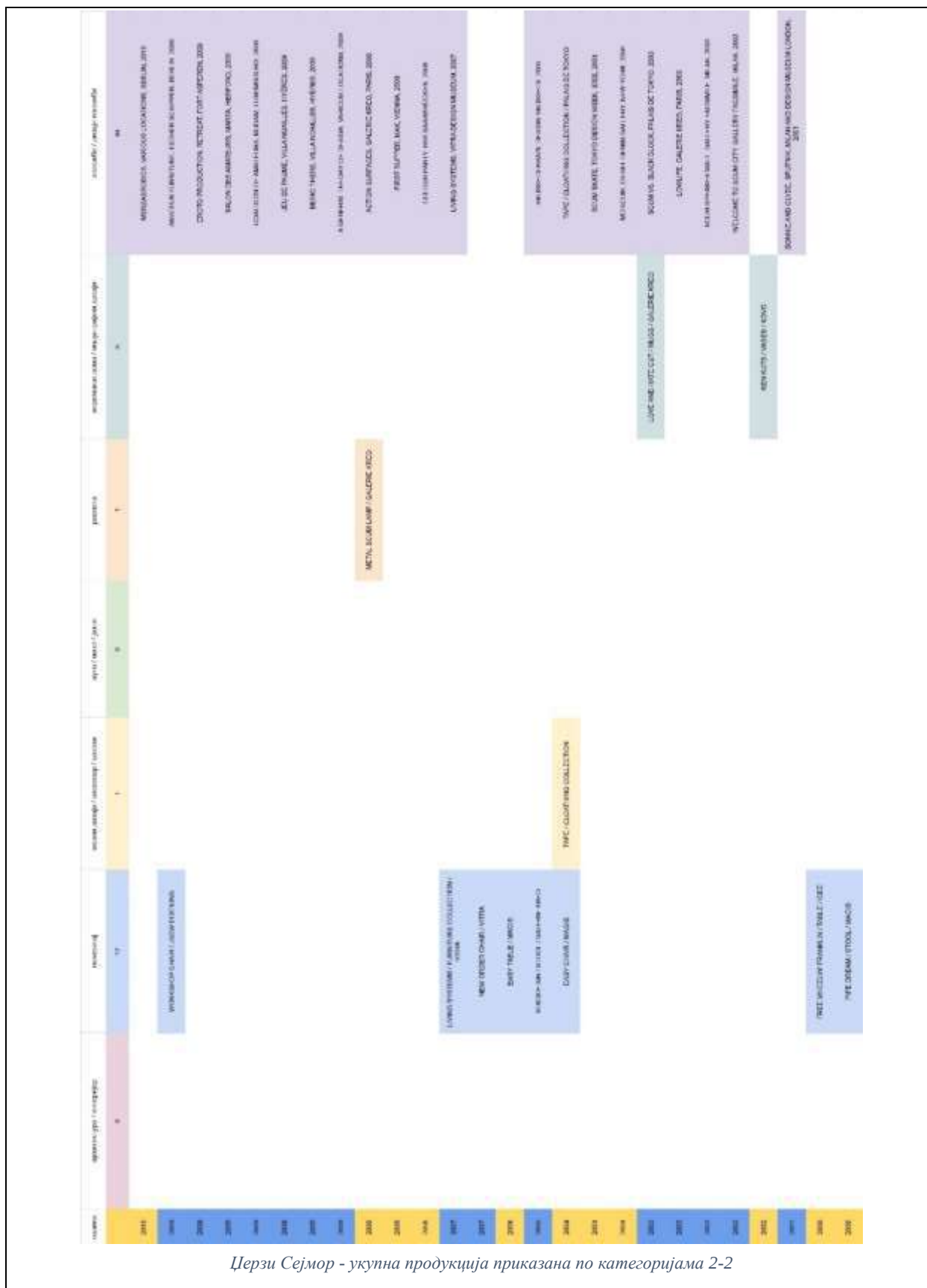
Оки Сато - укупна продукција приказана по категоријама 5-6

Оки Сато - укупна продукција приказана по категоријама 6-6

Seymour Jerszy

Табела 46: Филип Старк - укупна продукција приказана по категоријама 1-13

Година	Дизајнерски центар	Категорија	Назив дизајна / Активности / Изложба	Материјал	Праваналогичан дизајн	Италија / Италија / Италија
2019	ITALY / ITALY / ITALY	2019	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2020	ITALY / ITALY / ITALY	2020	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2021	ITALY / ITALY / ITALY	2021	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2022	ITALY / ITALY / ITALY	2022	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2023	ITALY / ITALY / ITALY	2023	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2024	ITALY / ITALY / ITALY	2024	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2025	ITALY / ITALY / ITALY	2025	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2026	ITALY / ITALY / ITALY	2026	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2027	ITALY / ITALY / ITALY	2027	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2028	ITALY / ITALY / ITALY	2028	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2029	ITALY / ITALY / ITALY	2029	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2030	ITALY / ITALY / ITALY	2030	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2031	ITALY / ITALY / ITALY	2031	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2032	ITALY / ITALY / ITALY	2032	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2033	ITALY / ITALY / ITALY	2033	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2034	ITALY / ITALY / ITALY	2034	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2035	ITALY / ITALY / ITALY	2035	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2036	ITALY / ITALY / ITALY	2036	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2037	ITALY / ITALY / ITALY	2037	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2038	ITALY / ITALY / ITALY	2038	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2039	ITALY / ITALY / ITALY	2039	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2040	ITALY / ITALY / ITALY	2040	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2041	ITALY / ITALY / ITALY	2041	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2042	ITALY / ITALY / ITALY	2042	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2043	ITALY / ITALY / ITALY	2043	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2044	ITALY / ITALY / ITALY	2044	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2045	ITALY / ITALY / ITALY	2045	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2046	ITALY / ITALY / ITALY	2046	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2047	ITALY / ITALY / ITALY	2047	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2048	ITALY / ITALY / ITALY	2048	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2049	ITALY / ITALY / ITALY	2049	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY
2050	ITALY / ITALY / ITALY	2050	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY	ITALY / ITALY / ITALY

Филип Старк - укупна продукција приказана по категоријама 4-13

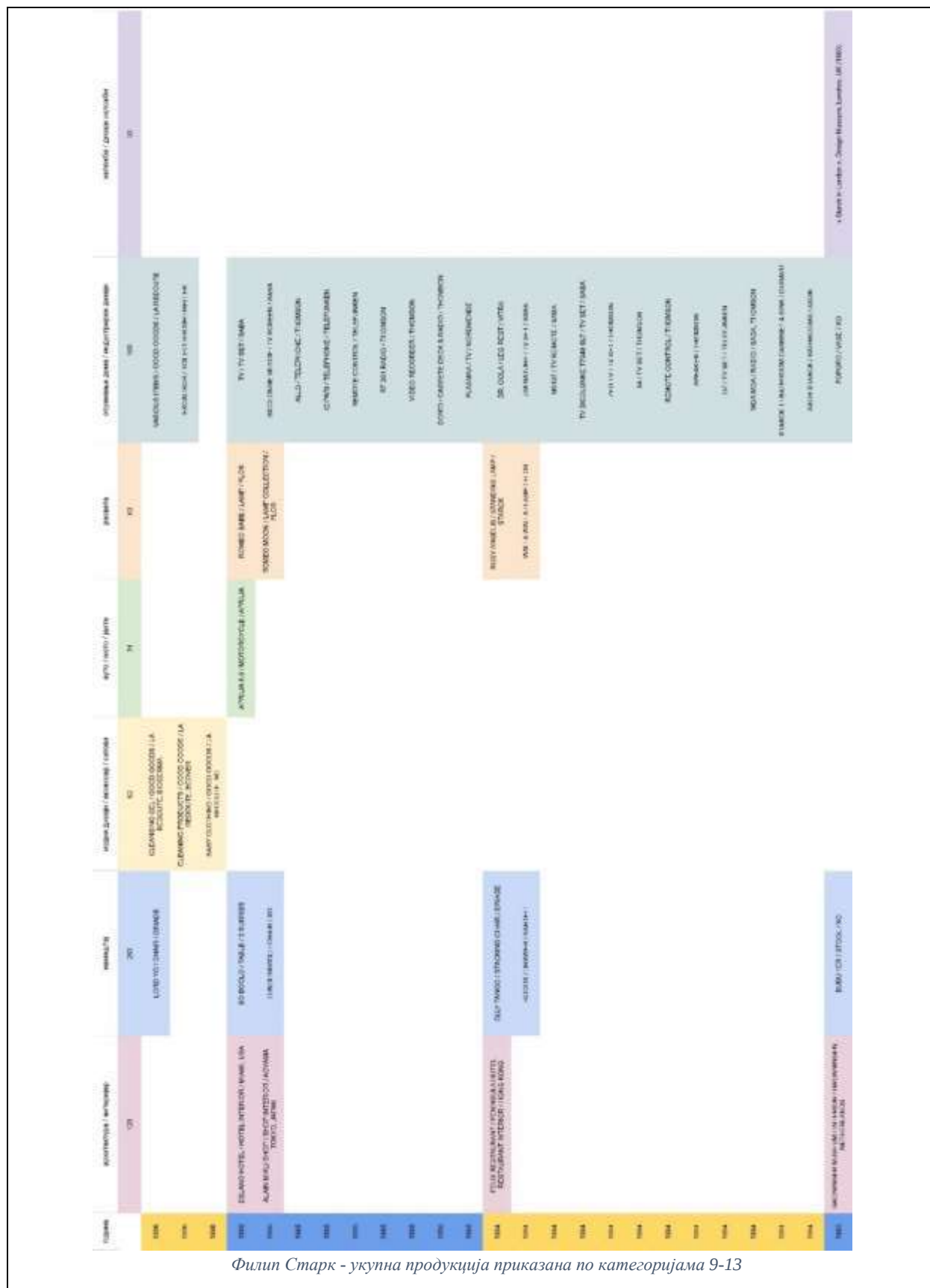
Година	издатељство / издателство	назив дела	назив издања / издавање	број / број / број	издање	издавање / издавање	назив издања / издавање
2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002
2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003
2004	2004	2004	2004	2004	2004	2004	2004
2005	2005	2005	2005	2005	2005	2005	2005
2006	2006	2006	2006	2006	2006	2006	2006
2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007
2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008
2009	2009	2009	2009	2009	2009	2009	2009
2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010
2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011
2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012
2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013
2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014
2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015
2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017
2018	2018	2018	2018	2018	2018	2018	2018
2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019
2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020
2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021
2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022
2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023
2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024
2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025
2026	2026	2026	2026	2026	2026	2026	2026
2027	2027	2027	2027	2027	2027	2027	2027
2028	2028	2028	2028	2028	2028	2028	2028
2029	2029	2029	2029	2029	2029	2029	2029
2030	2030	2030	2030	2030	2030	2030	2030

Филип Старк - укупна продукција приказана по категоријама 5-13

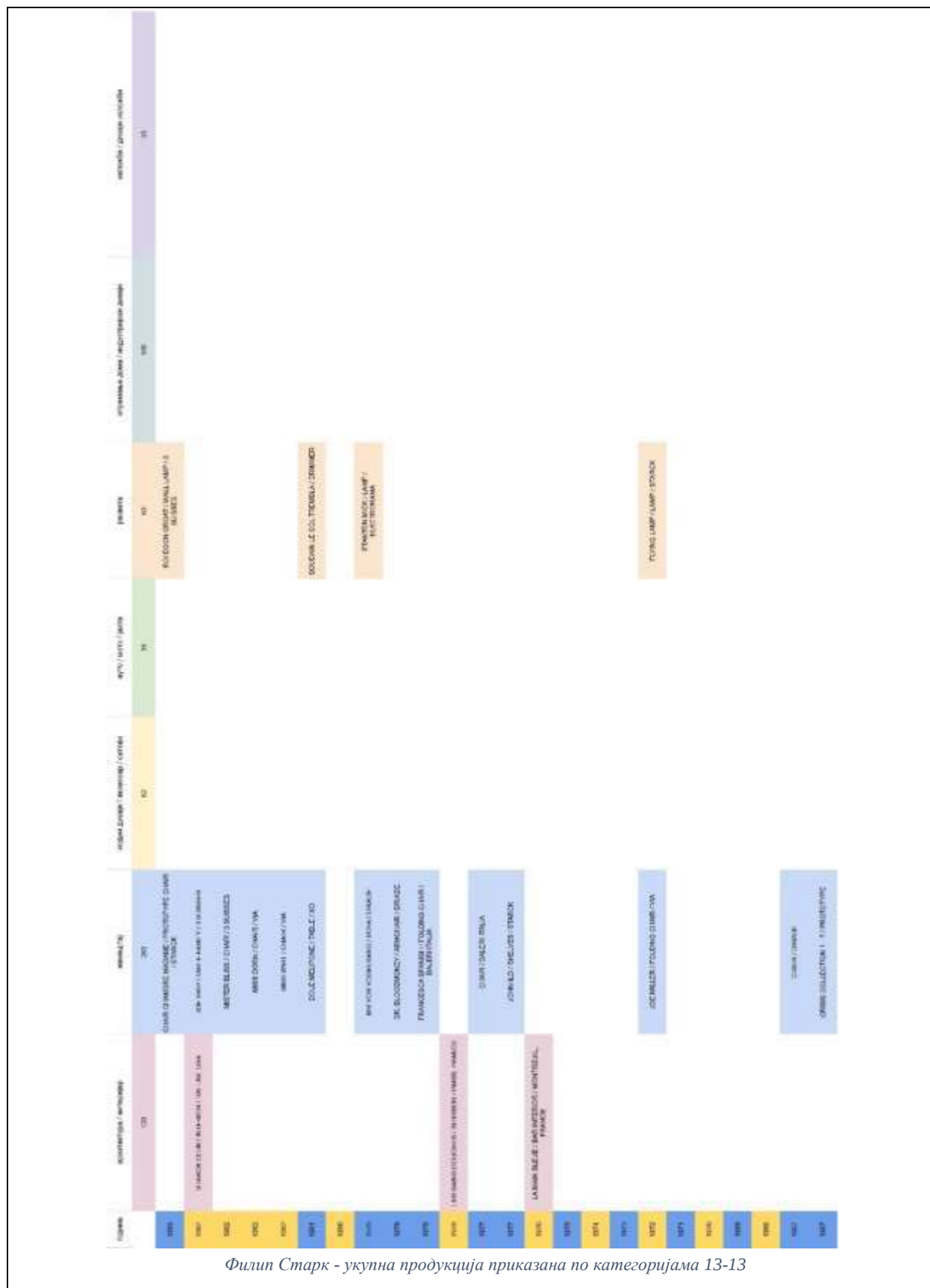

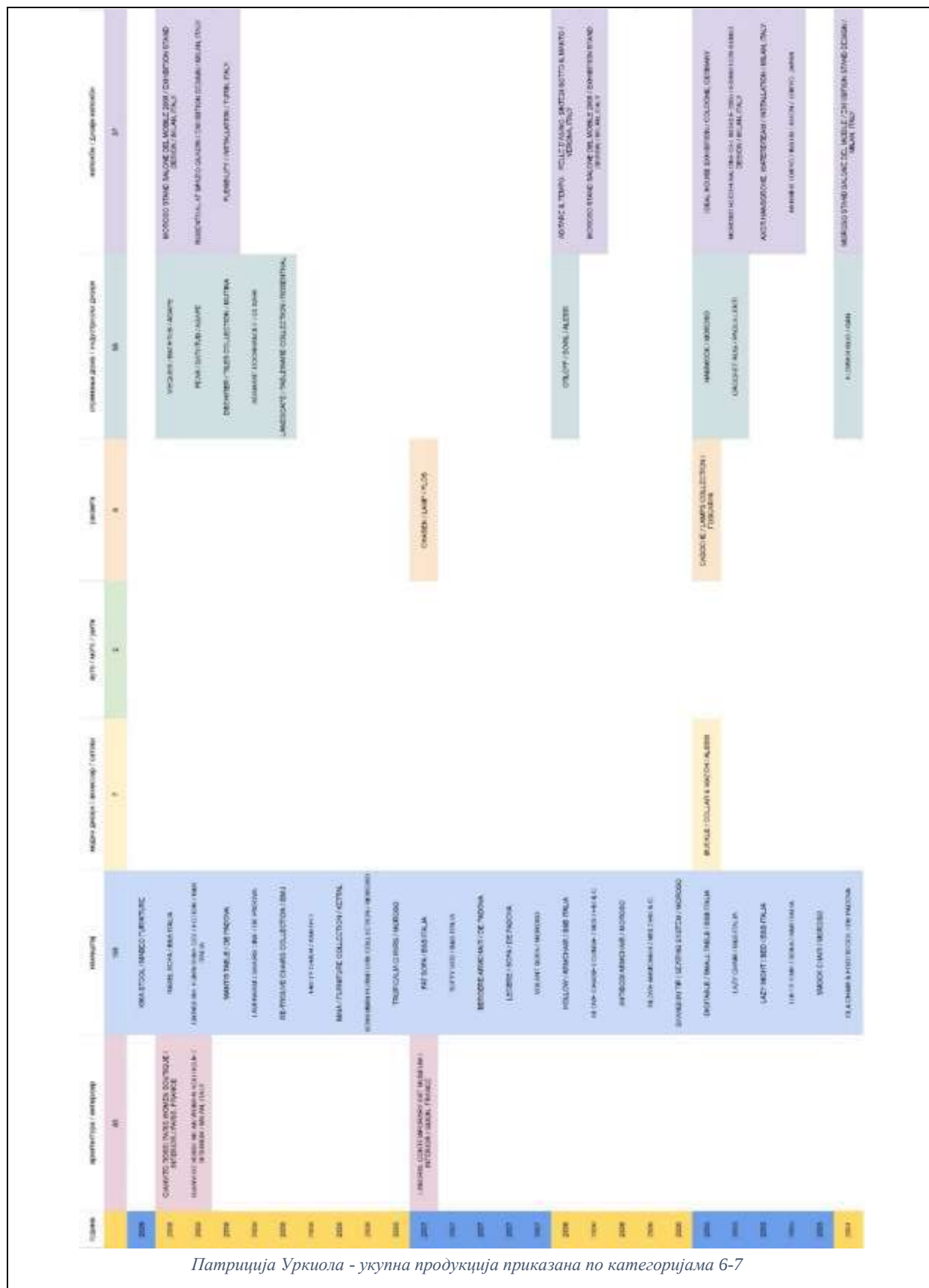
Stanza	spazio tipo / category	material	media group / display / canvas	area / area / square	price	colonna di base / display / category	estensione / length extension
200	GLASS WALL IN ALUMINUM CURVED AND GLASS INTERIOR CURVED ONLY	60	100	7	9	ARTICOLO "GLASS COLLECTION" (T. 1000)	30
201							
202							
203							
204							
205							
206							
207							
208							
209							
210							
211							
212							
213							
214							
215							
216							
217							
218							
219							
220							
221							
222							
223							
224							
225							
226							
227							
228							
229							
230							
231							
232							
233							
234							
235							
236							
237							
238							
239							
240							
241							
242							
243							
244							
245							
246							
247							
248							
249							
250							
251							
252							
253							
254							
255							
256							
257							
258							
259							
260							
261							
262							
263							
264							
265							
266							
267							
268							
269							
270							
271							
272							
273							
274							
275							
276							
277							
278							
279							
280							
281							
282							
283							
284							
285							
286							
287							
288							
289							
290							
291							
292							
293							
294							
295							
296							
297							
298							
299							
300							

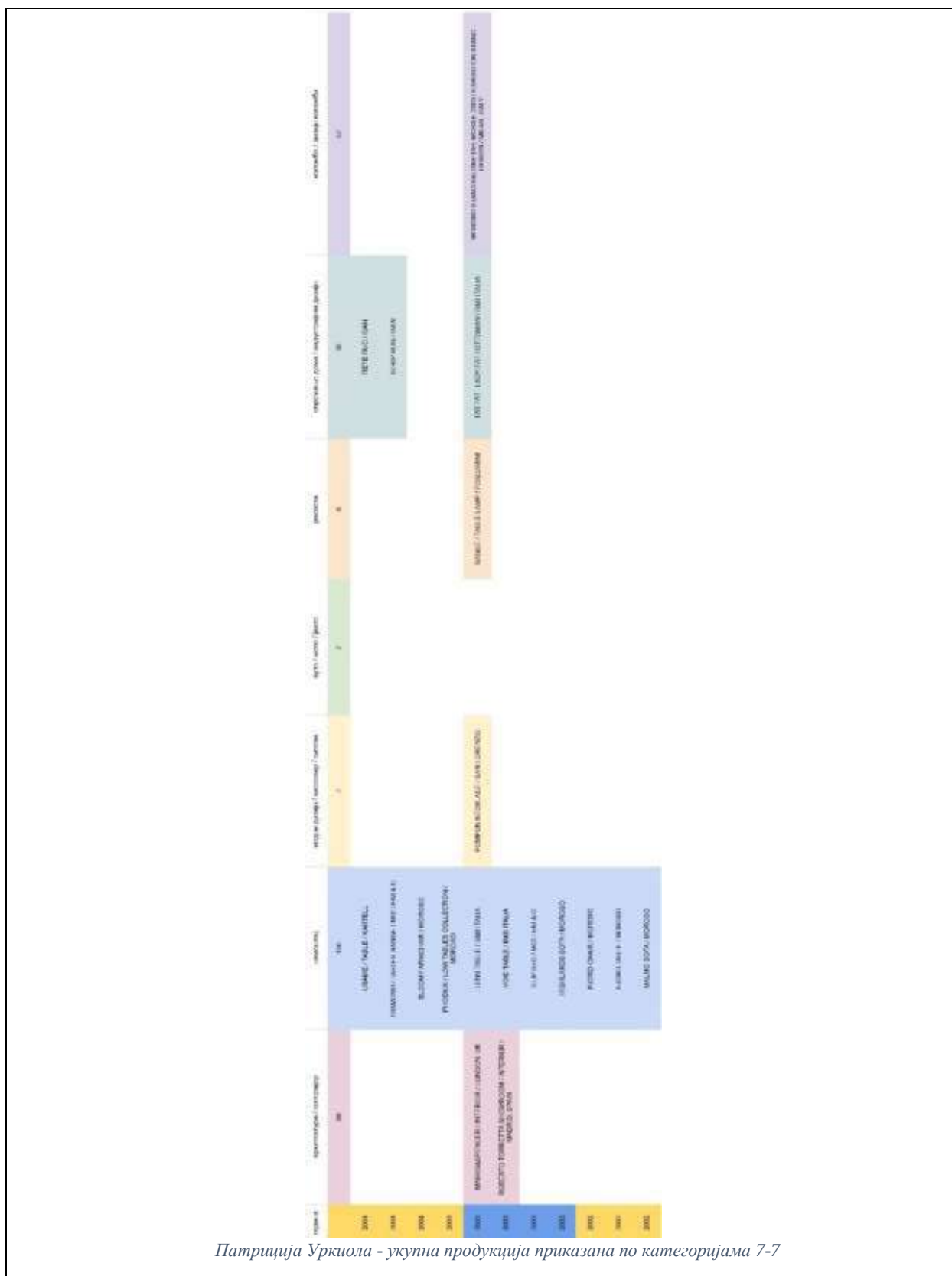
Патриција Уркиола - укупна продукција приказана по категоријама 2-7

[illegible]

[illegible]

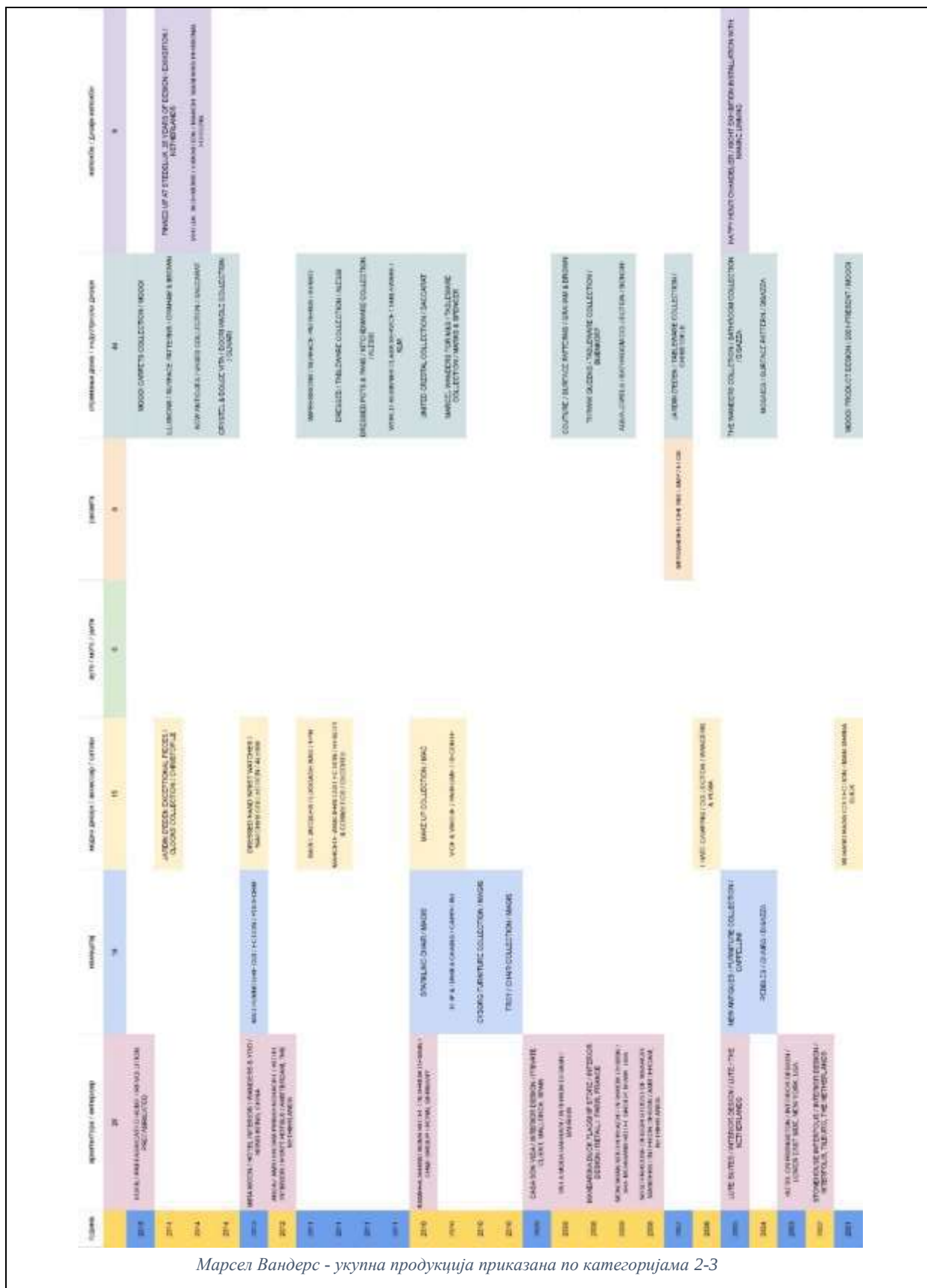

Wanders Marcel

Година	Категорија	Назив дела / Назив пројекта	Материјал	Година	Назив дела / Назив пројекта	Материјал	Година	Назив дела / Назив пројекта	Материјал	Година	Назив дела / Назив пројекта	Материјал
2002	1	Својеручни штампарије	Печат	2003	Својеручни штампарије	Печат	2004	Својеручни штампарије	Печат	2005	Својеручни штампарије	Печат
2006	2	Својеручни штампарије	Печат	2007	Својеручни штампарије	Печат	2008	Својеручни штампарије	Печат	2009	Својеручни штампарије	Печат
2010	3	Својеручни штампарије	Печат	2011	Својеручни штампарије	Печат	2012	Својеручни штампарије	Печат	2013	Својеручни штампарије	Печат
2014	4	Својеручни штампарије	Печат	2015	Својеручни штампарије	Печат	2016	Својеручни штампарије	Печат	2017	Својеручни штампарије	Печат
2018	5	Својеручни штампарије	Печат	2019	Својеручни штампарије	Печат	2020	Својеручни штампарије	Печат	2021	Својеручни штампарије	Печат
2022	6	Својеручни штампарије	Печат	2023	Својеручни штампарије	Печат	2024	Својеручни штампарије	Печат	2025	Својеручни штампарије	Печат

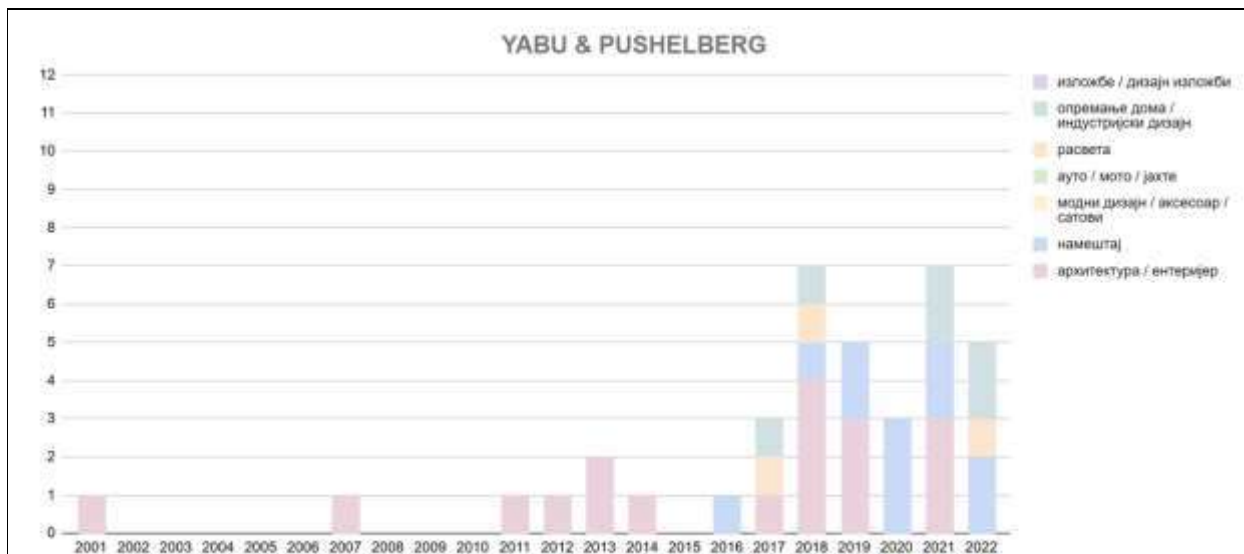
Табела 48: Марсел Вандерс - укупна продукција приказана по категоријама 1-3

Марсел Вандерс - укупна продукција приказана по категоријама 3-3

Yabu & Pushelberg

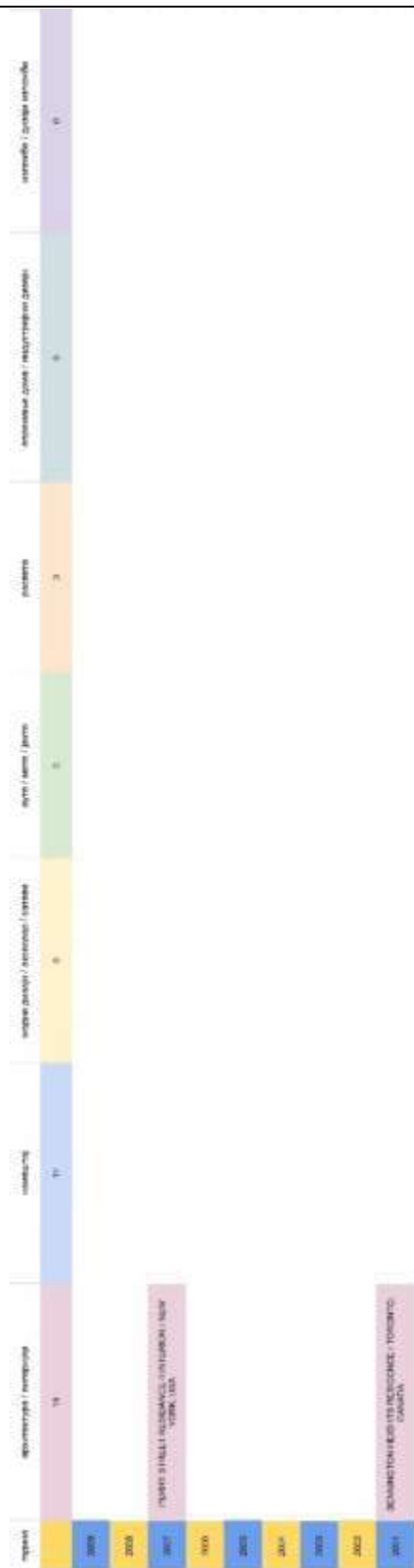
Графикон 119: Јабу и Пушелберг - укупна продукција приказана по категоријама

Графикон 120: Јабу и Пушелберг - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

година	архитектура / interior	name(s)	moder. dizajn / moderniz. / art deco	модер. / модерн / арт деко	реализација	оформљена група / оформљени дизајн	изградња / дизајн изградња
2002							0
2002							
2003							
2004	LA SHAMBERG'S HOTEL, NEW YORK / NY, NY, USA	LA SHAMBERG'S HOTEL, NEW YORK / NY, NY, USA	LA SHAMBERG'S HOTEL, NEW YORK / NY, NY, USA				
2004	THE LOBBY, NEW YORK / NY, NY, USA	THE LOBBY, NEW YORK / NY, NY, USA	THE LOBBY, NEW YORK / NY, NY, USA				
2005							
2006							
2007							
2008							
2009							
2010							
2011							
2012							
2013							
2014							
2015							
2016							
2017							
2018							
2019							
2020							
2021							
2022							
2023							
2024							
2025							
2026							
2027							
2028							
2029							
2030							
2031							
2032							
2033							
2034							
2035							
2036							
2037							
2038							
2039							
2040							
2041							
2042							
2043							
2044							
2045							
2046							
2047							
2048							
2049							
2050							

Табела 49: Јабу и Пушелберг - укупна продукција приказана по категоријама 1-2

Јабу и Пушелберг - укупна продукција приказана по категоријама 2-2

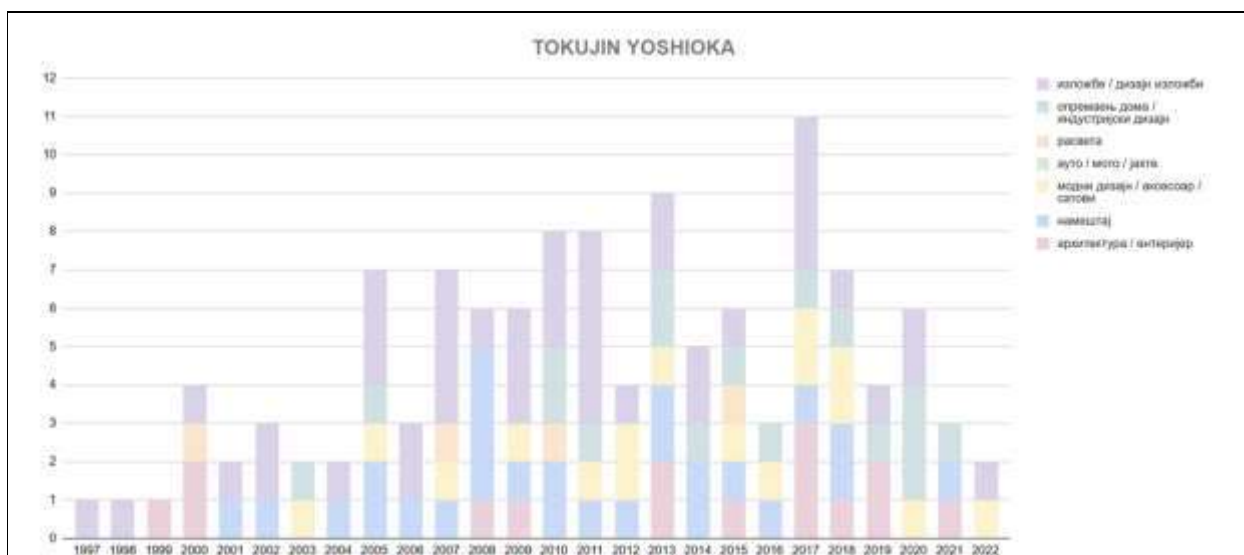
Yansong Ma

[illegible]

Ма Јансонг - укупна продукција приказана по категоријама 2-2

Yoshioka Tokujin

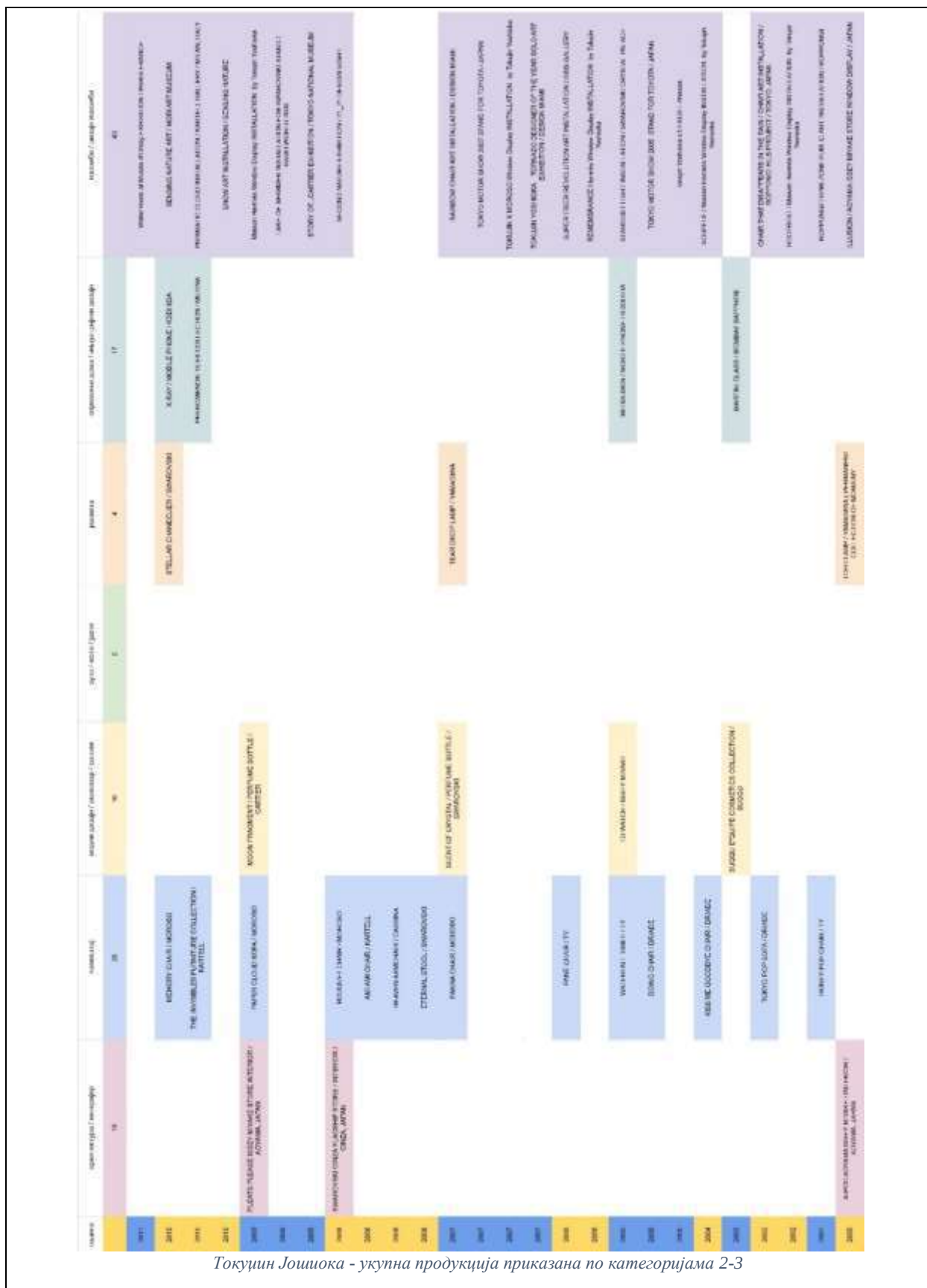
Графикон 121: Токуџин Јошиока - укупна продукција приказана по категоријама

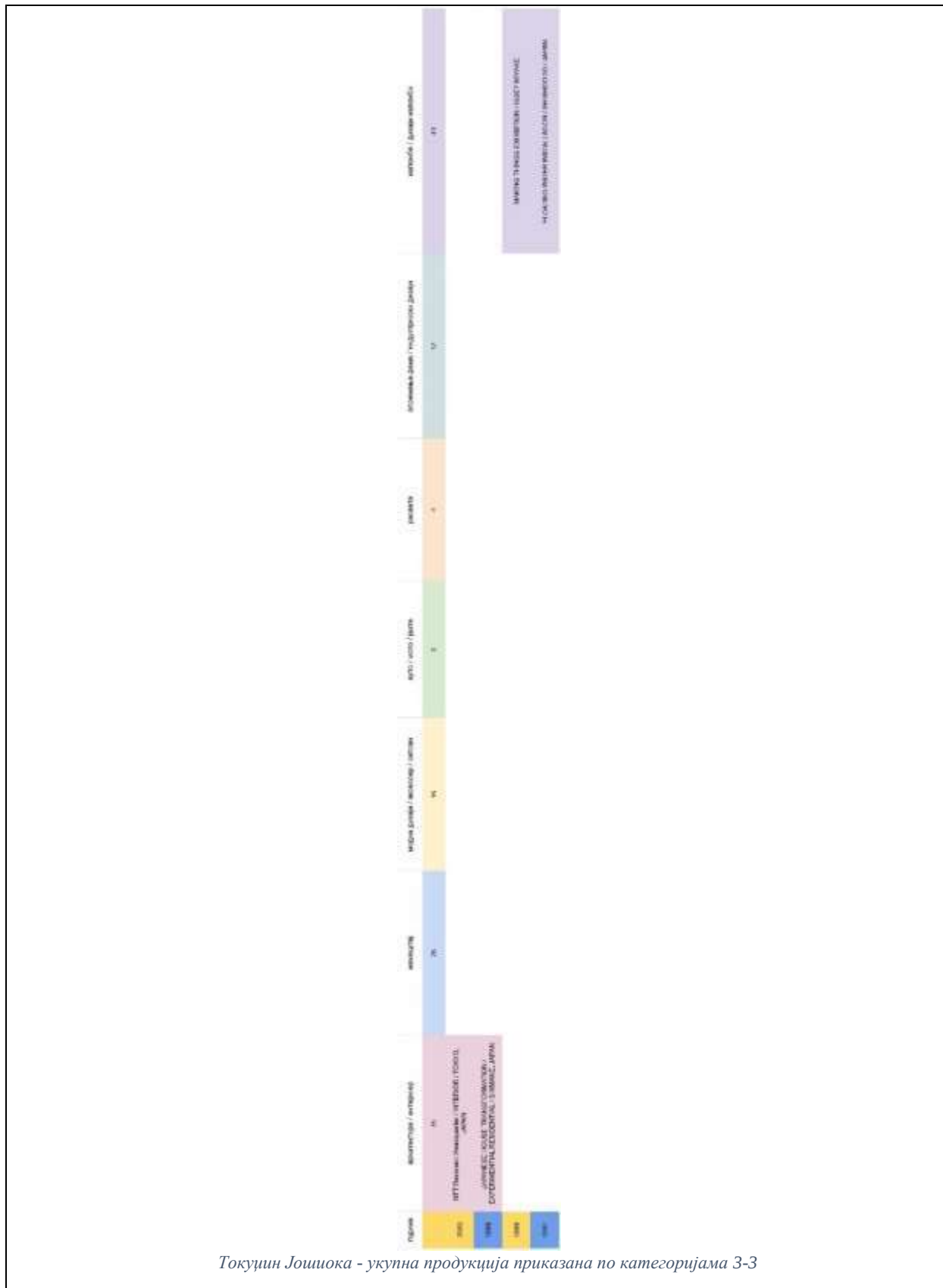

Графикон 122: Токуџин Јошиока - укупна продукција приказана у процентима по категоријама

Year	Exhibition / Event	Location	Curator / Organizer	Artists / Participants	Key Works / Themes	Notes / Impact
2010	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	First major exhibition of traditional crafts in London
2011	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2012	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2013	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2014	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2015	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2016	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2017	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2018	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2019	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2020	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2021	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2022	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2023	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2024	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition
2025	ARTS & CRAFTS EXHIBITION	London, UK	British Museum	Various artists	Traditional crafts from various cultures	Continuation of the first exhibition

Табела 51: Токушин Јошиока - укупна продукција приказана по категоријама 1-3

Токуџин Јоџиока - укупна продукција приказана по категоријама 3-3

11. Биографија аутора:

Радомир Којић је рођен 1983. године у Београду. Интегрисане студије је уписао 2002. године, на Факултету примењених уметности, Универзитет уметности у Београду, смер унутрашња архитектура и дизајн намештаја, и 2007. године стиче звање: архитекта унутрашње архитектуре – мастер.

Од 2007 до 2010 године ради за консултантску кућу *Obermeyer Engineering Consultants (OEC)* са седиштем у Минхену, у експозитури за блиски исток са представништвом у Абу Дабију, на позицији архитекте унутрашње архитектуре.

У току професионалне каријере, самостално и у тиму, ради на пројектима на територији Уједињених Арапских Емирата, Омана, Јемена, Немачке, Финске и Србије, из области примењене уметности, фотографије, архитектуре, дизајна, просторне инсталације, музичке продукције и видео радова, самостално и као део ауторских тимова. Као члан тима *Кабинет 505* од 2010. године до данас, учествује у реализацији бројних пројеката и конкурса из различитих области архитектуре и дизајна, од којих су многи излагани у репрезентативним излагачким просторима у земљи и иностранству, и награђивани на међународним конкурсима.

У наставу на Факултету техничких наука укључен је од 2010. године као демонстратор, од 2011. године као сарадник у настави, а од 2016 године као доцент из поља уметности. Учествоје на извођењу наставе већем броју предмета на основним и мастер студијама, на Департману за архитектуру и урбанизам Факултета техничких наука у Новом Саду, претежно се бавећи дизајном ентеријера и дизајном намештаја. Учествоје у раду преко двеста комисије за одбрану дипломских и мастер радова од тога 50 пута као ментор.

Живи и ради у Новом Саду и Београду.

<http://radomirkojic.com/>

<http://kabinet505.ftn.uns.ac.rs/>

Одабране референце:

СУА1.1

Атанацковић Јеличић Јелена; **Којић Радомир**; Гргић Станислав; Баљак Бојан; Изведени ентеријер приказан на међународној изложби са каталогом и рецензијама: Enjoy the Ride, interior design, Нови Сад, 2015, Међународна изложба „Мрежа“, Централна зграда Универзитета у Новом Саду, Нови Сад, 14-19. март **2015.** године. Двојезични каталог „Мрежа“, селекциони одбор из 5 држава, страна 132, UDK COBISS.SR-ID 295532807, ISBN 978-86-7892-692-1, Издавач: Факултет техничких наука, Департман за архитектуру и урбанизам. <http://kabinet505.ftn.uns.ac.rs/?p=864>

Радомир Којић: Изведени ентеријер приказан на међународној изложби са каталогом и рецензијама: Apartment 13, на Међународној изложби "Archi-segments", 03.03.-17.03.2016, Уметничка Алијанса Србије, двојезични каталог са рецензијом, селекциони одбор са члановима из 5 држава, Београд, Стр. 22-23, ISBN 978-86-80520-00-1, Издавач: Уметничка Алијанса Србије, Курсулина 16, Београд. Доступно на <http://kabinet505.ftn.uns.ac.rs/?p=996>

Радомир Којић: Изведени ентеријер приказан на међународној изложби са каталогом и рецензијама: SAVA HOUSE, на Међународној изложби "Macrointeriors", 06.11.-13.11.2015, Галерија центра за очување амбијенталне целине Кула Гардош, двојезични каталог са рецензијом, селекциони одбор са члановима из 5 држава, Београд, 2015, Стр. 26-27, UDK COBISS.SR-ID 218747660, ISBN 978-86-7466-579-4, Издавач: Академска мисао. Доступно и на <http://kabinet505.ftn.uns.ac.rs/?p=860>

Атанацковић Јеличић Јелена; Ецет Дејан; **Радомир Којић**; Мараш Игор; Ивана Мишкељин; Марко Тодоров: „Books and Wine 7“ Изведени ентеријер приказан на Међународној изложби „Newness“, 15.04.2019.-25.04.2019., Генерални конзулат Републике Србије у Њујорку, САД: Њујорк, и објављено у двојезичном каталогу изложбе са рецензијама, селекциони одбор са члановима из 5 држава, стр. 162-163, COBISS.SR-ID 329697287, ISBN 978-86-6022-183-6, Издавач: Департман за архитектуру и урбанизам, Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду, Нови Сад, Србија, 2019, Доступно и на: <http://kabinet505.ftn.uns.ac.rs/?p=1257>

СУА1.5

Радомир Којић: „Разноликост стваралачких форми у савременом дизајну“, Рад у оквиру истраживања докторске теме приказан на међународној изложби са каталогом и рецензијама „Петстопетица“, 10. маја 2023., Салон Музеја града Београда, Београд двојезични каталог са рецензијама, селекциони одбор сачињен од чланова из 5 држава., стр. 61. ISBN 978-86-6022-595-7. COBI55R-D 122014985, Издавач: Департман за архитектуру и урбанизам, Факултет техничких наука, Нови Сад, 2023. Доступно и на: <http://kabinet505.ftn.uns.ac.rs/?p=6458>

Ђурђевић Јована; Атанацковић Јеличић Јелена; Мараш Игор; **Којић Радомир**; Гргић Станислав; Анекс хотела у Крагујевцу, рад приказан на међународној изложби ММRY: Memory & Future која је отворена 23. марта 2023. у Централној згради Универзитета у Новом Саду и објављено у двојезичном каталогу изложбе са рецензијом, селекциони одбор сачињен од чланова из 5 држава, стр. 91. ISBN: 978-86-6022-596-4. COBISS.SR-ID 122106377, Издавач: Департман за архитектуру и урбанизам, Факултет техничких наука, Нови Сад, 2023. Доступно и на: <http://kabinet505.ftn.uns.ac.rs/?p=6201>

СУА1.2

Атанацковић Јеличић Јелена, Гргић Станислав, Ђурђевић Јована, Ецет Дејан, Зековић Сташа, Јањушевић Миљан, **Којић Радомир**, Мараш Игор, Медић Саша, Мирковић Петар, Михајловић Марко, Мишкељин Ивана, Николић Димитрије, Пејић Стефан, Тодоров Марко, Топић Алберт: Откуп на међународном конкурс: ”УРБАНИСТИЧКО - АРХИТЕКТОНСКИ КОНКУРС за урбану обнову и рехабилитацију просторне културно-историјске целине ”Војно-технички завод у Крагујевцу”, 2022, шифра CF47865, распис: <http://www.uus.org.rs/raspis22>, каталог са награђеним решењима: <https://www.docdroid.net/i2kbs2z/ecatalogvtz1-pdf#page=14>

План третмана података

Назив пројекта/истраживања
Разноликост стваралачких форми у савременом дизајну у XXI веку
Назив институције/институција у оквиру којих се спроводи истраживање
а) Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду б) в)
Назив програма у оквиру ког се реализује истраживање
Докторске академске студије Архитектура
1. Опис података
1.1 Врста студије <i>Укратко описати тип студије у оквиру које се подаци прикупљају</i> Докторска дисертација под насловом <i>Разноликост стваралачких форми у савременом дизајну у XXI веку</i>
1.2 Врсте података а) квантитативни б) квалитативни
1.3. Начин прикупљања података а) анкете, упитници, тестови б) клиничке процене, медицински записи, електронски здравствени записи в) генотипови: навести врсту _____ г) административни подаци: навести врсту _____ д) узорци ткива: навести врсту _____

ђ) снимци, фотографије: **фотографије реализованих пројеката из различитих писаних и интернет извора**

е) текст, **текстови и разноврсне литературе (књиге, часописи, каталози, интернет странице, итд.)**

ж) мапа, навести врсту _____

з) остало: описати _____

1.3 Формат података, употребљене скале, количина података

1.3.1 Употребљени софтвер и формат датотеке:

а) Excel фајл, датотека _____

б) SPSS фајл, датотека _____

с) PDF фајл, датотека _____

д) Текст фајл, датотека _____

е) **JPG фајл, датотека**

ф) Остало, датотека _____

1.3.2. Број записа (код квантитативних података)

а) број варијабли _____

б) број мерења (испитаника, процена, снимака и сл.) _____

1.3.3. Поновљена мерења

а) да

б) не

Уколико је одговор да, одговорити на следећа питања:

а) временски размак измедју поновљених мера је _____

б) варијабле које се више пута мере односе се на _____

в) нове верзије фајлова који садрже поновљена мерења су именоване као _____

Напомене: _____

Да ли формати и софтвер омогућавају дељење и дугорочну валидност података?

а) Да

б) Не

Ако је одговор не, образложити _____

_____

2. Прикупљање података

2.1 Методологија за прикупљање/генерисање података

2.1.1. У оквиру ког истраживачког нацрта су подаци прикупљени?

а) експеримент, научни експеримент

б) корелационо истраживање, анализа прикупљених података применом статистичке анализе _____

ц) анализа текста, навести тип _____

д) остало, навести шта _____

2.1.2 Навести врсте мерних инструмената или стандарде података специфичних за одређену научну дисциплину (ако постоје).

_____

_____

2.2 Квалитет података и стандарди

2.2.1. Третман недостајућих података

а) Да ли матрица садржи недостајуће податке? Да Не

Ако је одговор да, одговорити на следећа питања:

- а) Колики је број недостајућих података? _____
- б) Да ли се кориснику матрице препоручује замена недостајућих података? Да Не
- в) Ако је одговор да, навести сугестије за третман замене недостајућих података

2.2.2. На који начин је контролисан квалитет података? Описати

2.2.3. На који начин је извршена контрола уноса података у матрицу?

3. Третман података и пратећа документација

3.1. Третман и чување података

3.1.1. Подаци ће бити депоновани у репозиторијуму на Универзитету у Новом Саду.

3.1.2. URL адреса <https://cris.uns.ac.rs/searchDissertations.jsf>

3.1.3. DOI _____

3.1.4. Да ли ће подаци бити у отвореном приступу?

- а) Да
- б) Да, али после ембарга који ће трајати до _____
- в) Не

Ако је одговор не, навести разлог _____

3.1.5. Подаци неће бити депоновани у репозиторијум, али ће бити чувани.

Образложење

3.2 Метаподаци и документација података

3.2.1. Који стандард за метаподатке ће бити примењен? _____

3.2.1. Навести метаподатке на основу којих су подаци депоновани у репозиторијум.

Ако је потребно, навести методе које се користе за преузимање података, аналитичке и процедуралне информације, њихово кодирање, детаљне описе варијабли, записа итд.

3.3 Стратегија и стандарди за чување података

3.3.1. До ког периода ће подаци бити чувани у репозиторијуму? **трајно**

3.3.2. Да ли ће подаци бити депоновани под шифром? Да **Не**

3.3.3. Да ли ће шифра бити доступна одређеном кругу истраживача? Да **Не**

3.3.4. Да ли се подаци морају уклонити из отвореног приступа после извесног времена?

Да **Не**

Образложити

4. Безбедност података и заштита поверљивих информација

Овај одељак МОРА бити попуњен ако ваши подаци укључују личне податке који се односе на учеснике у истраживању. За друга истраживања треба такође размотрити заштиту и сигурност података.

4.1 Формални стандарди за сигурност информација/података

Истраживачи који спроводе испитивања с људима морају да се придржавају Закона о заштити података о личности (https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_zastiti_podataka_o_licnosti.html) и одговарајућег институционалног кодекса о академском интегритету.

4.1.2. Да ли је истраживање одобрено од стране етичке комисије? Да **Не**

Ако је одговор Да, навести датум и назив етичке комисије која је одобрила истраживање

4.1.2. Да ли подаци укључују личне податке учесника у истраживању? Да **Не**

Ако је одговор да, наведите на који начин сте осигурали поверљивост и сигурност информација везаних за испитанике:

- а) Подаци нису у отвореном приступу
- б) Подаци су анонимизирани
- ц) Остало, навести шта

5. Доступност података

5.1. Подаци ће бити

а) јавно доступни

б) доступни само уском кругу истраживача у одређеној научној области

ц) затворени

Ако су подаци доступни само уском кругу истраживача, навести под којим условима могу да их користе:

Ако су подаци доступни само уском кругу истраживача, навести на који начин могу приступити подацима:

5.4. Навести лиценцу под којом ће прикупљени подаци бити архивирани.

---

6. Улоге и одговорност

6.1. Навести име и презиме и мејл адресу власника (аутора) података

radomirkojic@uns.ac.rs

6.2. Навести име и презиме и мејл адресу особе која одржава матрицу с подацима

6.3. Навести име и презиме и мејл адресу особе која омогућује приступ подацима другим истраживачима
